

RIGORÓZNÍ PRÁCE

JUDr. Karel Hostaš,
život představitele místní elity na přelomu 19. a 20. století

**JUDr. Karel Hostaš,
life of local elity representative at the turn the 19th century**

Prohlašuji na svou čest, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a vyznačil jsem v ní všechny prameny, ze kterých jsem čerpal, způsobem vědecké práci obvyklým.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive script that appears to be a name followed by a long, sweeping diagonal stroke.

Na tomto místě rád plním milou povinnost poděkovat vedoucímu své rigorózní práce prof. PhDr. Jiřímu Štaifovi, CSc. , za jeho cenné připomínky.

Dále děkuji zaměstnankyním Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech a Státního okresního archivu v Klatovech za jejich pomoc při vyhledávání pramenů k této práci, poděkování též náleží panu Vladimíru Hostašovi.

Osnova

Osnova.....	5
Úvod.....	6 - 12
Dětství.....	13 - 20
Gymnaziální léta v Klatovech.....	21 - 32
Vysokoškolské studium a příprava na právní profesi.....	33 - 39
Počátky veřejné činnosti.....	40 - 63
Soudní praxe v Praze 1888 - 1889.....	64 - 67
Počátky advokátní, politické činnosti a další společenské působení do roku 1896	68 - 119
JUDr. Karel Hostaš náměstkem starosty, obecní politika, léta 1896 - 1912.....	120 - 175
JUDr. Karel Hostaš, spoluorganizátor Pošumavské výstavy roku 1909.....	176 - 185
Činnost JUDr. Karla Hostaše v okresním zastupitelstvu v letech 1897 - 1912.....	186 - 199
Spoluúčast JUDr. Karla Hostaše na vybudování nové okresní nemocnice.....	200 - 205
Spolkový život JUDr. Karla Hostaše v letech 1897 - 1912.....	206 - 250
Musejní, archeologická a vědecká činnost JUDr. Hostaše v letech 1897 - 1912	250 - 259
Osobní a soukromý život JUDr. Karla Hostaše v letech 1897 - 1912	260 - 274
JUDr. Karel Hostaš jako starosta města v letech 1912 - 1919.....	275 - 311
Činnost JUDr. Karla Hostaše jako okresního starosty v letech 1912 - 1919.....	312 - 319
Spolkový život JUDr. Karla Hostaše v letech 1912 - 1919.....	320 - 336
Muzejní, archeologická a národopisná činnost v letech 1912 - 1919.....	337 - 340
Rodinný a soukromý život JUDr. Karla Hostaše v letech 1912 - 1919.....	341 - 351
Veřejná činnost JUDr. Karla Hostaše v letech 1919 - 1924.....	352 - 380
Soukromý život JUDr. Karla Hostaše v letech 1919-1924.....	381 - 390
Veřejná činnost JUDr. Karla Hostaše v letech 1924 - 1929.....	391 - 409
Rodinný a soukromý život JUDr. Karla Hostaše v letech 1924 - 1929.....	410 - 416
Životní pouť se uzavírá.....	417 - 425
Závěr.....	426 - 435
Prameny a literatura.....	436 - 441
Obrazová příloha.....	442 - 461

Úvod

Cílem této práce je zmapovat život typického představitele tzv. místní elity maloměsta přelomu století, jednoho z největších klatovských rodáků, JUDr. Karla Hostaše. Ještě dnes, po sedmdesáti letech od jeho úmrtí se s jeho jménem v Klatovech často setkáme. Asi každý Klatovan zná muzeum, které nese jeho jméno. Po podrobnějším zkoumání klatovských dějin konce devatenáctého století a počátku století dvacátého se s jeho jménem setkáváme stále častěji. Jeho jméno vystupuje do popředí v souvislosti s městskou a okresní samosprávou, stavbou klatovských škol, nemocnice, opravou děkanského kostela, činností v klatovských spolcích a veřejných korporacích.

K životopisu JUDr. Karla Hostaše se dochovalo množství materiálů. Jejich hlavním zdrojem je pozůstalost JUDr. Karla Hostaše uložená v městském muzeu. JUDr. Hostaš se sám pokusil materiály, které shromáždil za svého života, ať se jednalo o doklady o jeho činnost v okresní a městské samosprávě, spolcích, soukromou advokátní praxi, filantropní činnost a další oblasti jeho zájmu. Ve své práci postupoval systematicky, nejdříve uspořádal své dokumenty od dob svého útlého mládí, kdy si začal sepisovat na gymnáziu své deníčky, až po období vysokého stáří, kdy systematizoval především své poznámky z lázeňských cest a nepřeberné množství výstřižků z denního tisku. Vytvářel určité balíky podle jednotlivých let nebo podle období strávených v jednotlivých funkcích. Na balíkách pouze vyznačoval léta a okruh otázek, kterých se daná složka týká. Bohužel tato práce nebyla skončena a takto uspořádaná zůstala pouze část týkající se mládí a období po roce 1919, kdy JUDr. Hostaš přestal vykonávat činnost v okresní aobecní samosprávě. Po Hostašově smrti v roce 1934 předal většinu materiálů, které JUDr. Hostaš zanechal jeho syn JUDr. Vladimír Hostaš do klatovského muzea. Zde byly materiály vloženy do krabic, které byly později nahrazeny archivními kartony.

Když jsem se k pozůstalosti při své práci dostal, obsahovala desítky kartonů a uvnitř neuspořádané množství materiálu. Od archiváře muzea jsem se dozvěděl, že k uspořádání pozůstalosti doposud nedošlo a má k němu dojít v nejbližší době. Velké množství nejrůznějších materiálů jsem začal prozkoumávat a činit z nich poznámky, opisy, které jsem začal chronologicky a funkčně řadit. Určitý problém představovalo především to, že v jednom kartonu se například nacházely dokumenty vztahující se k Hostašově činnosti v okresní silniční komisi, dopisy s manželkou a zápisy a usnesení besedy. Nemalý problém pro mě zpočátku představoval i Hostašův rukopis, zvláště u archiválií z doby jeho mládí a z období pozdního stáří. Asi nejpřínosnější byly Hostašovy vlastnoruční zápisky, které si s téměř pedantskou pečlivostí vedl po celý život. Ve svazkách po jednotlivých rocích den po dni činil poznámky, co který den podnikal. Tak je možné s přesností sestavit jeho denní programy. Pečlivost ho vedla k tomu, že se ze zápisů dozvídáme jednotlivé denní trasy, kdy jako člen okresní silniční komise kontroloval stav silnic, řešil jednotlivé spory, co, kde a za kolik obědval, které dopisy denně vyřídil a které schůze večer navštívil. Prameny z Hostašovi pozůstalosti tak tvoří hlavní pramennou základnu celé práce.

Během bádání nad pozůstalostí jsem vyhledával a studoval sekundární literaturu k seznámení se s poměry v království a především v samotných Klatovech. K zmapování obecných poměrů v království, monarchii a zvláště v české společnosti jsem použil dodnes nepřekonanou knihu profesora Urbanova Česká společnost 1848 - 1918. K seznámení se s dějinami práva a správy jsou využil především práci kolektivu profesora Malého o dějinách českého a československého státu a práva a práci kolektivu profesorky Hledíkové o dějinách státní správy. Za podnětnou knihu k obecnějším poznatkům o obecních samosprávách konce 19. století považuji knihu docenta Hlavačky Zlatý věk české samosprávy a sborník z mezinárodní vědecké konference Občanské elity a samospráva 1848-1948 konané v Brně, vydaný

Centrem pro studium demokracie a kultury v Brně . K dějinám města ve sledovaném období jsem použil celou řadu pramenů a sekundární literatury. V první řadě jsem vycházel z novějších prací týkajících se celé řady dílčích oblastí dějin Klatov, které pocházejí zpravidla od studentů místního gymnázia, ale především od klatovských rodáků, absolventů vysokých škol, kteří si zvolili tato témata jako témata svých diplomových prací. Jako prvního autora těchto prací musím v první řadě uvést PhDr. Lukáše Valeše, PhD., jehož práce týkající se dějin Klatov za první světové války, dějin Národní jednoty pošumavské, jsou kvalitním základem pro další studium těchto oblastí. Zvláště jeho práce týkající se skončení světové války a období převratu roku 1918 v Klatovech je dle mého názoru nejlepší prací napsanou o tomto tématu. Dalším autorem několika prací o Klatovech je profesor klatovského gymnázia Mgr. Josef Šmíd, který se zabývá hlavně dějinami klatovského gymnázia a otázkami česko – německých vztahů. Z literárně-historického hlediska jsou zajímavé práce Mgr. Karla Mráze, který se zabýval především dějinami literatury na Klatovsku v druhé polovině 19.století. Zvláště pro mé téma je významná diplomová práce Mgr. Dušana Kučery mapující politický, kulturní a hospodářský vývoj Klatov v letech 1896 – 1914. Další sekundární literaturu uvádím v jejím seznamu na konci práce.

Další důležitým pramenem jsou samotné práce JUDr. Karla Hostaše. Od osmdesátých let 19. století publikoval celou řadu článků a drobnějších studií v klatovských periodikách, ale i v celozemských novinách. Hlavním tématem jeho článků zůstávaly dějiny města Klatov, a to především prehistorické a středověké. Velkou část věnoval svému nejoblíbenějšímu zájmu, a to byla archeologie. Ve svých článcích seznamoval klatovskou veřejnost především v Šumavanu se svými nálezy učiněnými na mohylových pohřebištích v okolí Klatov. Množství článků se týkala dějin Klatov 19. století, monografií významných klatovských rodáků, klatovských institucí a podniků atd.

Další skupinou pramenů jsou materiály publikované v době Hostašova života nebo během třicátých let dvacátého století týkajících

se jednotlivých korporací, společenských událostí... Jako nejvýznamnější uvedu almanach vydaný v roce 1914 u příležitosti stého výročí obnovení klatovského gymnázia. Speciální zprávy vydávala o své činnosti, rozpočtech městská spořitelna. Takové prameny vydávala Měšťanská beseda Klatovská, Sokol, Turistický spolek v Klatovech, Národní jednota Pošumavská.... Vlastní dokumenty vydávala obec.

Speciální skupina pramenů souvisí s městským muzeem. Muzeum vedle vlastní muzejní, badatelské, archeologické, knihovnické činnosti, organizování přednášek a kurzů, vydávalo celou řadu písemností. Pro mou práci jsou nejzásadnější muzejní věstníky, které obsahují shrnuté dějiny muzea v určitém časovém období. Bohužel nevycházely pravidelně, ale vyšlé části jsou cenným pramenem nejen k dějinám muzea, ale i k životopisu svého tvůrce JUDr. Karla Hostaše.

Doposud jsem popsal především prameny uložené v muzeu v Klatovech, ať přímo v pozůstalosti JUDr. Karla Hostaše nebo ve fondech jiných klatovských osobností, jako byl profesor Jindřich Vančura, profesor Prusík a jiných, v dalších fondech jako byl fond k dějinám muzea, dějinám města. Druhou část pramenů vztahujících se k této práci tvoří archiválie uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech.

Po zpracování Hostašovi pozůstalosti a jiných materiálů uložených v klatovském muzeu jsem obrátil pozornost k fondům Státního okresního archivu v Klatovech. Jako první oblast svého zájmu jsem zde zvolil dějiny městské a okresní samosprávy. K dějinám města jsem využíval knihy zápisů z jednání zastupitelstev a městské rady. Ručně psané zápisy byly vedeny s pečlivostí a snažily obsáhnout veškeré body jednotlivých jednání. Určitým problémem pro mě byl zpočátku různý rukopis jednotlivých zapisovatelů. K dějinám okresní samosprávy jsem použil knihy zápisů z jednání okresního výboru a okresního zastupitelstva. K této skupině patří knihy zápisů okresní správní komise, kuratoria okresní nemocnice. Speciálním pramenem je poněkud stručně psaná Pamětní kniha města Klatov. Dalšími prameny k dějinám místních

samospráv patří nařízení, vyhlášky, pokyny městských a okresních úřadů. Speciální okruh tvoří časopisy a pokyny zemských nebo centrálních úřadů.

Další oblastí, kterou jsem ve Státním okresním archivu v Klatovech zkoumal, byly materiály týkající se klatovských spolků. Některé spolky jako byla beseda nebo sokol si vedly dosti přesné knihy zápisů ze svých členských schůzí, správních výborů. Jednotlivé kartony, které jsem ke klatovským spolkům shromáždil, jsou neuspořádané a ke všem spolkům se nedochovalo stejné množství materiálů. Z hlediska kvantity se nejvíce dochovalo k dějinám sokola měšťanské besedy a Národní jednotě pošumavské. Naopak větší problémy jsem měl s menšími spolky jako byli turisté, okrašlovací spolek, matice školská. U těchto spolků se zachovalo jen několik kartonů neuspořádaných materiálů.

Důležitý pramen tvoří klatovský tisk. Vycházel jsem především z Šumavanu a Klatovských listů, popřípadě z jiných lokálních periodik jako byla Kdyňská stráž. Ke klatovským dějinám byly vydávány i články v celostátních novinách, jakým byl Český lid, Časopis přátel starožitností. Klatovská periodika jsou významným pramenem pro studium dějin samosprávy, klatovských spolků, sociálních a hospodářských záležitostí. Zvláště významné při bádání byly krátké souhrny z jednání okresních i městských orgánů, orgánů jednotlivých korporací, popis významných událostí v Klatovech, jako byly významné návštěvy, odhalování pamětních desek, sjezdy spolků, stran a další. V novinách byly otiskovány i zprávy a účetní závěrky spořitelny, muzea, nemalou část tvořily informace o významných občanech, přínosné při získání informací o jednotlivých osobnostech byly nekrology.

Práci jsem koncipoval chronologicky s rozdělením kapitol podle jednotlivých oblastí činnosti JUDr. Hostaše, zvláštní část vždy tvoří kapitola popisující soukromý život JUDr. Hostaše. Zvláště k zmapování částí týkajících se rodinného a soukromého života byla zásadní pozůstalost, ve které se nachází velké množství dopisů manželce, jiným

rodinným příslušníkům, zápisků z cest a jiných dokumentů. K zpracování těchto partií jsem mile rád využil materiálů, které mi poskytla rodina JUDr. Hostaše, které touto cestou za jejich pomoc děkuji.

Určitou výhodou pro začátek mého bádání bylo to, že jsem měl již před jejím zahájením představu o pramenné základně ke své práci. V případech obecnějšího mapování života lokálních politických elit je zapotřebí nejdříve zmapovat obecní volby, jakým způsobem bylo politická elita delegována. Důležité jsou údaje o přípravách, průběhu a výsledcích obecních voleb. S udílením volebního práva souvisí volební seznamy, předvolební agitace, národnostní rozepře, kterými se začaly zabývat místní noviny. Pro život místních elit jsou významné rodné a sňatkové matriky, sčítací operáty, nekrology, gratulace k životním jubileím, pozůstalostní spisy, materiály ke spolkovému životu. Ve fasciklech policejních ředitelství se nachází statuta spolků, seznamy členů, relace ze spolkových spolků. Komunální hospodářství, budování a rozvoj moderní městské infrastruktury se stejně jako v případě JUDr. Hostaše nejlépe bádá ze spisů ze zasedání obecního výboru, obecní rady, rozpočtů, spisů týkajících se vodovodu, jatek, kanalizace, plynárenství, městské nemocnice, městských škol a jiné městské infrastruktury. V případě Klatov byly, jak jsem již zmínil výše, publikovány zápisy ze schůzí obecní rady, výboru, okresního zastupitelstva, výboru, valných hromad místních spolků v jednotlivých periodikách. Často stejně jako v jiných městech vycházela tato periodika dvě – tzv. radniční listy (v Klatovech to byl řadu let Šumavan) a opoziční list (v Klatovech Klatovské listy). Ze vzájemných konfrontací těchto novin a jejich příspěvatelů je možné rekonstruovat politický život města i jeho místních elit. Prostřednictvím opozičního tisku je možné sledovat ohlasy nižších společenských vrstev na rozpočtovou, daňovou i národnostní politiku představitelů obce. Vrcholem pramenů jsou jako v případě života JUDr. Hostaše vzpomínky, vlastnoruční zápisky, životopis.

Na závěr tohoto krátkého úvodu vyjadřuji naději, že se mi podaří zmapovat bohatý život tohoto významného Klatovana a ukázat na něm

proměny, ke kterým v době jeho života na maloměstě došlo. Budu se snažit nalézt obecnější závěry o formování místních elit na českých maloměstech na konci 19. století.

Dětství

Životní pouť Karla Hostaše¹ začala 11. března 1854. Přišel na svět v malém zapadlém pošumavském městečku Poleni², kam jeho rodiče Karla³, rodáka z Nové Kdyně, a Johanu, rodačku z Horažďovic přivedla v podstatě náhoda.

Rodiče se potkali v Nové Kdyni, kde Karel Hostaš starší pomáhal na rodinném hospodářství a právě zde se seznámil s mladou Johanou Hlaváčkovou, která byla v tomto městečku na „zkušené“. Jejich vztah byl v roce 1847 zpečetěn sňatkem.

Zpočátku manželé žili na rodinném hospodářství v Nové Kdyni. Zanedlouho však dostali nabídku od Johanina strýce, poleňského faráře Viktorina Livory, aby se stali správci poleňského farského hospodářství. Před nimi vedla starému faráři domácnost Johanina sestra, Kateřina Sloupová, na jejíž přimluvu byli přijati do Poleně. Poleňský farní statek byl největším hospodářstvím v obci, stát se jeho správcem znamenalo pro Hostašovi rodiče jistou existenci. Hostašovi rodiče se tak ocitli v kraji, se kterým byl později jejich syn vroucně spjatý.

Poleň byla tehdy malým městysem, který byl do roku 1848 pevně svázán s chudenickým panstvím Černínů. I když po tomto roce došlo ze správního hlediska k značnému osamostatnění, vliv Černínů

¹ O původ svého jména se Hostaš zajímal při svém pobytu v Praze v letech 1888 - 9. Zmínku o jménu Hostaš našel v Emlerových Pozůstalostech desek zemských až k roku 1318, kdy působil jakýsi Hostaš jako komorník při zemských deskách. V této rodině se tento úřad držel až do roku 1390. V roce 1409 se pak objevuje jméno Ostaš. Palacký se zmiňuje dokonce i o některých obcích, jako Ostašovice. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

² „Poleň je starobylé městečko, druhdy středisko rozsáhlého panství na potoku Poleňce pod horou Doubravou, patří k nejstarším osadám v kraji. První zmínka pochází z roku 1245, kdy královna Kunhuta prodala újezd přeštický kladrubskému klášteru, mezi svědky je uváděn Blažej z Poleně, syn Budivojův ze Švihova. Pak osada sdílela osudy s nedalekým hradem Pušperkem“, napsal v úvodu o svém rodišti Hostaš. JUDr. Hostaš K.: Dějiny městečka Poleně, Klatovy 1924

³ Byl synem úředníka v kdyňské přádelně Václava Hostaše (1788 - 1855) a dcery uzenáře a majitele realit z Horažďovic Kateřiny Frey. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

a především jejich úředníků na obec byl nadále veliký.⁴ Do povědomí dvanáct kilometrů vzdálených Klatov se městečko naposledy zapsalo v roce 1848, kdy se poleňští obyvatelé zúčastnili potlačení vojenské vzpoury v Klatovech.⁵

Pro Poleň byla typická melancholická krajina s řadou tajemných míst, která se nacházela v samé blízkosti poleňské fary a toto prostředí mělo rozhodující vliv na prožívání dětství malého Karla Hostaše. Městečko v údolí bylo obklopeno majestátným vrchem Doubravou tvořícím jakýsi věnec, který se „prostírá od vesničky Věckovice až k obci Dolany a sousedí s Kněžskou horou. Na západní straně Doubravy se šíří hory chudenické, jejichž hlavní vrchol jest Pušperk se zříceninou hradu.“⁶ Údolím protéká potok Poleňka, který je někdy jmenován podle vrchu Doubravy Doubravkou a který se vlévá u Dolan do Úhlavy. „Na výstupku pahorkatiny se nachází nejdůležitější část obce - kostel Všech svatých, naproti škola a fara, pak několik výstavnějších domů, které tvoří spolu se zdí farní zahrady tzv. hřišť - jakési náměstí.“⁷ Malý Hostaš byl zvláště zaujat ruinami kostela sv. Markéty, které stály hned vedle nového svatostánku.

⁴ Černínské ředitelství vykonávalo nadále patronátní práva k místnímu kostelu Všech svatých, do roku 1864 i dozor nad místní dvoutřídní školou. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁵ V Klatovech byli v napjatém roce 1848 ubytováni palatinální husaři pod velením prince Mořice Nassavského, jejichž druhá eskadra hrozila vzpourou a odchodem na pomoc „uherským bratřím.“ 8. prosince 1848 se strhla mezi husary a místními v hostinci U Věnce rvačka, při níž byl zabit i jeden klatovský mlynář. Hned druhý den vyrazilo asi 80 členů poleňské gardy do Klatov, aby zde spolu s ostatními gardami čekalo na příchod vojska z Plzně. Určitá malost poměrů se projevila při odchodu tohoto „vojska“, když jeden z jeho vůdců, poté co se všichni posilnili v hostinci Na Frankfurtě, vyzval své krajany, aby s ním šli do nedaleké obce Beňov a pomohli mu vymoci od židovského mýtného Krause peníze za seno, které mu prodal. Během potyčky v Krauseho domě, která byla doprovázena antisemitským chováním a pokřikem, byl Kraus napaden. Vyšetřování se pak táhlo několik let, nejaktivnější útočník Úlovec dostal šest neděl žaláře. JUDr. Hostaš K.: Jak národní garda v Poleni šla na pomoc Klatovským, In.: Sborník k sedmdesátinám JUDr. Karla Hostaše, Klatovy 1924

⁶ Prexler E.: Samosprávný okres klatovský, Klatovy 1903

⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

V prvních letech života měla mimo rodičů na Karla zásadní vliv osoba prastrýce P. Viktorina Livory⁸, jehož působení v řadě ohledů přesáhlo místo poleňské farnosti. Prastrýce si uchoval v paměti jako „pana strýčka postavy vysoké, suchých kostnatých údů a vlasů co mléko bílých. Starce švitořivějšího a čilejšího sobě nedovedu si představit,“⁹ napsal ještě po letech ve svých vzpomínkách.

Malého Karla upoutala prastrýcova vyprávění o setkávání s hostem chudenických pánů na počátku 19. století, Josefem Dobrovským. Při vyprávění „pana strýčka“ často hleděl na Dobrovského podobiznu, kterou měl starý farář v pokoji. Všechny své vzpomínky přednesl Livora v šedesátých letech 19. století profesoru klatovského gymnázia, spisovateli Aloisi Vojtěchu Šmilovskému¹⁰, který je využil jako podklad pro svůj román *Za ranních červánků*¹¹, kam včlenil i postavu staříckého faráře.¹² Stejně jako Šmilovského i mladého Karla okouzly příběhy o tom, jak Dobrovský rozdával almužnu žebrákům, kteří si sami vrhem kostek určovali její výši, nejasné pověsti o kulce

⁸ Narodil se roku 1793 v Horažďovicích, po studiu na píseckém gymnáziu pobýval v letech 1812 - 13 na lyceu v Plzni. Roku 1816 byl vysvěcen na kněze a po krátkém působení v nedalekých Dolanech přišel roku 1919 do Poleně. Po třinácti letech byl přesunut do Úbočí u Běšin, ale roku 1844 se definitivně vrátil do Poleně. JUDr. Hostaš K.: Viktorin Livora, farář a osobní děkan v Poleni, In.: Farní věstník osady poleňské, č. 4, roč. 3, 1926

⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁰ Alois Vojtěch Šmilovský se narodil roku 1837 v Mladé Boleslavi, v Praze pak vystudoval gymnázium. Od roku 1860 začal vyučovat na klatovském gymnáziu. A působil zde až do roku 1873, kdy odešel na gymnázium do Litomyšle. Jeho pobyt v Klatovech byl velmi všestranný, spoluzakládal zde zpěvácký spolek Šumavan, přispěl k založení Měšťanské besedy klatovské, je autorem několika románů, např. *Za ranních červánků*, *Martin Oliva*, *Kmotr Rozumec*, *Starohorský filozof...* Zemřel na tuberkulózu v červnu 1883. Šlajs I.: Vývoj českého školství na Klatovsku v 19. století, diplomová práce na Ped. F ZČU 1986, str. 52 - 53

¹¹ Román byl napsán v roce 1875. Kniha je poznamenána Šmilovského stylem, zjednodušeným zobrazením okolí, kam nepronikají žádné cizí prvky, děj se odehrává na malém prostoru kolem chudenického zámku, kde žije hlavní postava - modrý abbé. Do Šmilovského knihy se dostaly lidovou pamětí již poznamenané příběhy, v nichž byl Dobrovský zbaven oficiální posvátnosti a spíše se zde přibližuje lidovému prostředí. Tyto příběhy Šmilovskému dodal i zmiňovaný P. Livora. Může se říci, že Šmilovský v románu vytvořil do sebe uzavřený svět, kde platí ustálený pořádek a pravdy lidového mudrosloví. Mráz K.: Literatura na Klatovsku v druhé polovině 19. století, Klatovy 1991, str. 47 - 49

¹² „Později seznal jsem starce starosvětského a hovorného, jenž snad dosud na živě a jež za dob Dobrovského kaplanem byl v Poleni u Chudenic a patriarchovi našemu obcoval.“ Šmilovský A.V.: *Za ranních červánků*, Praha 1897, str. 69

v Dobrovského těle, o jeho záchvatech šílenství, o tom, jak si nechal máchat košile v bahně a pak je nosil. Dospívající Hostaš pak sám chodil po nejstarších obyvatelích v okolí svého rodiště a zapisoval si jejich vzpomínky na Dobrovského a snažil se dopátrat jejich pravdivosti. Ještě ve dvacátých letech 20. století se svými zápisky o Dobrovském seznamoval čtenáře různých celostátních periodik. Byl také první, který otevřeně popřel některé Šmilovského teze, jako byla pasáž knihy, podle níž Dobrovský sloužil na Bolfánku u Chudenic mši pod obojí.

Pokud se vrátíme k Hostašovu dětství, je nutné podotknout, že malý Karel nevyrůstal sám, ještě v Nové Kdyni se narodila sestra Kateřina, v Poleni pak Marie, Johana, Anna a Vilemína. Nejvíce času trávil s ostatními vrstevníky ve farské zahradě a na „hřišti“ (návsi), kde hrával špačka, míč, krále. „Byl jsem vůdcem bandy, zítra žandár do arestu, odtud po zdi přelézal jsem do farní zahrady, kam jsem mohl vždy dveřmi. Fara polínská s dlouhou chodbou, s nezavřeným dvorem a velikou zahradou - hnízdo mé, byla samo již se rozumí hlavní středisko působnosti mé. Nabylo místečka v celém rozsáhlém stavení, ve sklepu a ani na půdě, kterého bych tisíckrát neprolezl. Ani jedna ze slepic nebyla mně dosti chytrou v zanášení vajec a kočka mohla kamkoliv přenášeti svá koťata, mé slídivosti přece jen neušla“,¹³ vzpomínal na své první léta života, když jako sedmdesátník sepisoval své vzpomínky.

Jak poleňský farář Livora stárl, stával se dětinským a samolibým. Tyto atributy stáří „pana strýčka“ značně nahrávaly malému Karlovi v jeho dětských klukovinách. Jako velice živému a zvědavému dítěti mu nedalo práci přemluvit strýčka i rodiče, aby se mohl účastnit různých událostí v městečku i mimo něj. Pravidelně sledoval všechny pohřby, svatby, procesí, pomáhal strýci v kostele, často ministroval. Jako šestiletý doprovázel otce a „pana strýčka“ na slavnost odhalení pamětní

¹³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

desky spisovatele Josefa Franty Šumavského¹⁴, která proběhla v sousední vsi Poleňce 25. září 1860 a na které přednesl slavnostní projev P. Livora. Nesměl chybět u všech návštěv, které na faru zavítaly.

Některé klukoviny přerostly míru a jinak dobrý „pan strýček“ musel trestat. Jednou z takových lapálií byla záměna pendreku. Karel jako malý zbožňoval pendrekový likér, který popíjel s kamarády v polích nad vesnicí. „Jedenkrát jsme si hráli na kopci za vsí a nesměl chybět ani pendrekový likér. Kde ale vzít krejcar? Strýc ani matka se nedali obměkčit. Strýc tehdy pokašlával a vyzval mě, abych šel pro cukrkandl. Místo toho koupil jsem za tři krejcarey pendrek a strýci dal místo cukrkandlu do kornoutu kus zdi. Ten musel okusit své zuby, když chroupl do malty. Dlouho jsem mu pak nesměl na oči.“¹⁵ Tehdy si jistě vysloužil od strýce pořádného „stulce“ (pohlavek) do zad, stejně tak i označení pardus, jak mu strýc často říkal, když zlobil.

Jediná osoba, která živé dítě dovedla zklidnit, byla chůva Dorota Foltinová. Této staré ženě přihrblé postavy neřekly všechny děti jinak než Nána. Karlova matka byla dosti zaneprázdněná prací v kuchyni a na hospodářství, proto musela v péči o děti požádat o pomoc chůvu. Před spaním vyprávěla Nána Karlovi a jeho sourozencům pohádky i staré příběhy z okolí, o kterých se během života doslechla. Chůva zemřela, když Karel studoval prvním rokem práva. Vždy když později navštívil poleňský hřbitov, nezapomněl se nikdy zastavit u jejího hrobu.

¹⁴ Josef Franta Šumavský se narodil 27. listopadu 1796 v Poleňce. Poleňský farář Němeček v něm záhy rozpoznal jeho schopnosti a bez vědomí rodičů ho dal zapsat na gymnázium. Roku 1819 přešel do Prahy, kde studoval tři roky na filozofii a dva roky na teologii. Měl neustálé potíže s penězi, začal vydávat vlastní časopis, pak působil jako korektor v arcibiskupské tiskárně. Po odchodu z gymnázia, kde vyučoval češtinu, vyučoval v různých šlechtických rodinách, přispíval do Poslu z Budče. Vedle řady článků o mluvnici, říkadel, básní je jeho největším dílem česko - německý slovník, kam si musel odvodit řadu slov z latiny a jiných jazyků. Měl velký sen vypracovat systém dorozumění všech Slovanů. I nenaplněná láska k Bohuslavě Rajské ho stále více uváděla do pasivity. Zemřel 22. prosince 1857. Franta Šumavský, Zprávy z osady Poleně, 1. května 1927, č. 1, roč. 5

¹⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Nejlepším Hostašovým druhem ve všech lumpárnách mu byl od útlého mládí Josef Kotáb¹⁶, syn poleňského kostelníka a truhláře Ondřeje Kotába. Malého Josefa si „pan strýček“ vybral za pasáka farního dobytka a Karel mu s dobyt看kem často a rád pomáhal. „Na jednom teleti, které mu bylo svěřeno, jsme provozovali umění jezdecké po delší dobu tou měrou, že ubožák málem - nemohouc se nikdy pásti, hladem by bylo pošlo“¹⁷, vzpomínal později. Spolu s Kotábem také vydrželi pozorovat celé hodiny kometu, která se objevila v září 1858 nad hřbitovem. Tato událost pak byla také první, kterou si vlastnoručně poznamenal do svého zápisníku. Ale to se již chýlil konec času bezstarostnosti, neboť se blížil počátek školy.

Od pěti let navštěvoval Karel Hostaš poleňskou dvoutřídní školu, avšak spousty hodin trávil místo sezení ve škole na polích, kde se pekly brambory a kde pásli jeho dětští druzi dobytek. Malý Karel docházel do nové školní budovy¹⁸, která stála vedle fary. Jejich učitelem byl dlouholetý poleňský kantor Václav Piřha, náboženství jim vykládal kaplan Pavlík, který byl zároveň dozorcem školy. Karel si kaplana Pavlíka oblíbil a často ho doprovázel po okolí při plnění kněžských povinností, vzniklo tak celoživotní přátelství. Poslední rok, který Hostaš trávil na škole v Poleni, došlo k podřízení školy obci¹⁹, avšak žáků se tato změna nijak výrazně nedotkla.

¹⁶ Josef Kotáb odešel z Poleně do Klatov, kde v roce 1872 absolvoval gymnázium, oženil se pak z poleňskou rodačkou Annou Velkoborskou, ale ještě před absolvováním práv zemřel na souchotě. „Člověk bystrý, nadaný, který by měl budoucnost“, poznamenal si později Hostaš. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁸ O potřebě nové školy v Poleni se mluvilo ještě v době předbřeznové. K její realizaci došlo až po roce 1848. Novou školní budovu vysvětil 30. června 1856 českobudějovický biskup msgre. Jirsík. Téhož roku byla u školy založena zahrada, roku 1894 zde pak byla založena ovocná školka. Roku 1873 se dvoutřídka proměnila úpravou podučitelského bytu na trojtřídku. Přeplněnost školy skončila zbudováním nové školní budovy v nedalekých Věčkovcích v roce 1898. JUDr. Hostaš K.: Ze staré školy, úryvek z dějin městečka Poleně pro pamětní knihu obecní, tiskem Časopis společnosti přátel starožitností českých, 1922

¹⁹ Na základě zákona z 13. září 1864 musela být patronátní práva převedena na obecní zastupitelstva. V září 1864 proto předal hrabě Černín školu i s inventářem obecnímu školnímu výboru. V roce 1869 se tento institut přeměnil na místní školní radu. JUDr. Hostaš K.: Ze staré školy, úryvek z dějin městečka Poleně pro pamětní knihu obecní, tiskem Časopis Společnosti přátel starožitností českých, 1922

Až do školního věku bylo možné skládat mozaiku Hostašova života pouze ze vzpomínek, které sepisoval ke konci života. Od prvního roku své školní docházky se můžeme opřít o drobnější poznámky, které si psal do svých zápisníků, podobné zápisky si pořizoval téměř do konce života. Jednou z prvních událostí, kterou si poznamenal, byla velká bouřka, která se přihnala na Poleň 9. srpna 1857 a kdy uhořelo do kostelních hodin. V září 1858 se pak dovídáme, že se na poleňskou faru přistěhoval jeho oblíbenec kaplan Pavlík a koncem tohoto měsíce ho začal ve škole učit Piťhův syn Vavřinec. Vzdělání si malý Karel doplňoval i studiem u „pana strýčka“, který ho učil latině, kterou si pak cvičil při čtení nápisů v okolních kostelech. Brzy mu strýc půjčoval některé knihy, které pak v neděli předčítal rodičům.

P. Livora se snažil podpořit každého nadaného chlapce z okolí a poznal-li v něm talent, pokoušel se vlastními intervencemi prosadit, aby mohl začít studovat na klatovském gymnáziu. Neváhal vynaložit finanční prostředky, které by mu pomohly do začátku. Jeho nejmilejším žákem a svěřencem byl rodák z blízké vesnice Černíkova Jan Václav Šanda.²⁰ Stál také u počátků studijní dráhy pozdějšího kanovníka a probošta Jana Šavla a profesora lékařství Františka Piťhy.²¹ Schopnosti rozpoznal P. Livora i u Karla, a proto přesvědčil rodiče, aby Karla poslali do Klatov studovat na gymnázium.

Rokem 1865 tak skončilo jedno období Hostašova života, jež trávil v Poleni, kterou kromě několika návštěv Klatov doposud neopustil.

²⁰ Jan Václav Šanda se narodil v roce 1810 v Černíkově, vystudoval klatovské gymnázium a v Praze vstoupil do benediktinského řádu. V jeho službách se stal roku 1836 gymnaziálním profesorem v Klatovech. Přispěl zde k jeho počestění, zvláště v letech 1854 - 64, kdy byl jeho ředitelem. Zasloužil se o vydání výnosu ze 6. března 1860, kterým byla povolena výuka některých předmětů v českém jazyce. Zemřel v roce 1888. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²¹ František Piťha se narodil 9. února 1810 v Řakomi u Klatov. Po studiu na klatovském gymnáziu vystudoval v Praze medicínu. Roku 1838 se stal asistentem a později suplujícím profesorem na chirurgické klinice v Praze. Roku 1843 byl jmenován řádným profesorem a v roce 1857 byl povolán na Josefskou akademii do Vídně. Byl nositelem řádu železné koruny třetí třídy, Leopoldova řádu a byl povýšen za své zásluhy v lékařství do šlechtického stavu. Zemřel 29. prosince 1875 ve Vídni. Šumavan, 1. ledna 1876, č. 1, roč. 9

Na své rodiště nikdy nezapomněl a po celý život se do Poleně vracel, zajímal se o zdejší problémy, a pokud to bylo v jeho silách, snažil se obci i jejím obyvatelům podat pomocnou ruku. Nadále udržoval kontakty se svými spolurodáky a vyhledával jejich společnost. Jako nejlepší projev jeho vztahu k rodišti se ukázala práce Dějiny městečka Poleně, na které pracoval téměř po celý život.

Gymnaziální léta v Klatovech

Po složení zkoušky v augustiniánském klášteře v Domažlicích počátkem října 1865 nastoupil jedenáctiletý Karel Hostaš do primy klatovského gymnázia.²² Gymnázium tehdy po svém znovuoobnovení fungovalo necelých padesát let. Vyučovali na něm emauzští benediktini a své finální podoby dosáhlo až v roce 1848, kdy na něm byla zřízena sedmá a osmá třída. Od roku 1852 začali na ústavu vyučovat i světští profesori.

Mladý Karel tak nastoupil ještě na církevní ústav, kterému v době jeho příchodu řediteloval P. Hrdlička, „člověk přísný, nepřístupný, ale spravedlivý. Každého dne stával na chodbě a pozoroval studenty.“²³ Na gymnáziu v tento rok studovalo 358 žáků.²⁴ První bydlení mu „pan strýček“ zajistil u paní Jablunkové v Seminářské ulici, která se živila pronajímáním místností studentům. Dům patřil sedláři Nohejlovi, který byl studenty „pro jeho silnou postavu přejmenován na pana pintátu.“²⁵ Ubytování bylo více jak skromné, v jedné místnosti s oknem do štítu protějšího domu žili tři nebo čtyři studenti. Život v „ubytovně“ byl dosti nudný a jednostranný. „Strava studentů byla skutečně chudá, ráno sice byla káva, ale jaká! Oběd byl z vodové polévky a moučnicku, tím byly nejčastěji bramborové palačinky opékané na plechu plotny, bramborová kaše, škubánky, zřídkakdy vdolek nebo buchtička. Večer polévka z vody nebo zbytek od oběda s chlebem. Polepšené obědy jednou v týdnu jsem

²² Původní škola, na které vyučovali mistři a bakaláři vysokého učení v Praze a která byla převážně protestantská, zanikla v roce 1636, kdy v Klatovech zřídili jezuité vlastní gymnázium. Po zrušení jezuitského řádu došlo prostřednictvím dvorského dekretu z ledna 1778 k přeměně latinského gymnázia na německé a k jeho přesídlení do Písku. Klatovská obec žádala v letech 1781, 1784 a 1791 o navrácení gymnázia do Klatov. Doufala alespoň v zlepšení situace města, které bylo postiženo několika požáry. Po sporech o umístění gymnázia byl vydán 19. října 1812 dvorský dekret, kterým bylo povoleno otevření pěti tříd gymnázia. Slavnostní akt se konal 4. listopadu 1812 a ústav byl umístěn v bývalém dominikánském gymnáziu, které roku 1786 zakoupila obec. Šlajs I.: Vývoj českého školství na Klatovsku v 19. století, diplomová práce na PedF ZČU 1986, str. 33 - 35

²³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁴ Prášek J. V.: Politický okres klatovský, Klatovy 1880, str. 133

²⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

míval od kvarty. To představovala bramborová kaše s jednou polovinou uzeného párku²⁶, vyprávěl později Hostaš vlastním dětem. Ani večery moc příjemné nebyly. Při lampičkách se museli učit v postelích alespoň tři najednou. Někdy byla v místnůstce taková zima, že se snažili co nejdříve usnout.²⁷

Po ranních modlitbách začalo vyučování, jehož se spolu s Karlem na počátku roku účastnilo 75 primánů. Hostaš měl na své učitele převážně dobré vzpomínky. Jediný, kdo ho „trápil“, byl jejich třídní P. Augustin Weinfurter, který přednášel jen německy nebo latinsky, což dělalo Karlovi značnou obtíž. Jako každému ze školy se mu nejvíce zamlouval učitel kreslení a náboženství P. Celestin Stingel, „člověk dosti svobodomyšlný, který do školy chodil přímo z vinárny v dobré náladě, známky dělal podle nálady než podle znalostí. I učitel matematiky byl dobrákem od kosti, který z každého něco vymačkal, a když už nic nevěděl, dal mu Pythagorovu větu, to mu stačilo.“²⁸ Dobře vzpomínal na profesora P. Chvojku, který proslul jako přítel studentů. Obtíže mu dělala především latina a němčina.

I v Klatovech se stýkal se svým druhem z Poleně Josefem Kotábem. Spolu vyráželi do města, které na chlapce z vesnic udělalo patřičný dojem především svým náměstím, dvoupatrovými domy, širokými ulicemi. Dřívější Klatovy však z dnešního pohledu nebyly nijak velké. Město bylo sice střediskem velkého území jihozápadních Čech, ale v šedesátých letech 19. století se s řadou podobných míst nemohlo srovnávat. V roce 1869 mělo 8 067 obyvatel, podle správních změn z roku 1850 zde sídlil c.k. okresní soud první třídy v čele se zemským soudním radou. Národnostně v okrese převládali z 82 % Češi.²⁹ Roku 1850 po zrušení klatovského kraje přestaly být Klatovy krajským

²⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁷ Po letech se snažil získat lampičky, při kterých se učili, pro muzeum, ale podařilo se mu to již jen stěží. Ještě po letech, když se tento dům opravoval, se již jako konzervátor podíval do místnosti kde bydleli, byl ohromen, kde bydleli, vzpomínal. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁹ Prášek J.V.: Politický okres klatovský, Klatovy 1880, str. 78

městem, zbylý klatovský podkraj byl v roce 1854 rozdělen na tři samostatné okresy v čele s c. k. okresním úřadem, jehož působnost byla v roce 1865 transformována do okresní obce a zastupitelstva, výkonná moc byla v rukách okresního hejtmána. Vedle okresního hejtmanství zde sídlil c. k. berní inspektor, c. k. okresní lékař a c. k. okresní nadinženýr.³⁰ Město bylo spravováno starostou a městskou radou, někteří obyvatelé mohli volit obecní zastupitelstvo. Významnějšími starosty byli v tomto období Matěj Visinger a MUDr. Bozděch. Zasloužili se o zbudování dívčí školy, začali prosazovat snahy o železniční spojení s Plzní a Českými Budějovicemi, prosadili úpravu klatovské vodárny, náměstí a několika silnic.³¹ Další úkoly však čekaly na novou generaci.

Až do šedesátých let 19. století mělo Klatovsko charakter zemědělské oblasti. Ke změnám dochází příchodem několika začínajících továrníků. Na domácí živnostensky provozované prádelnictví navázal jako jeden z prvních podnikatel v prádelnictví F. A. Dattelzweig, který využil blízkost Drnového potoka jako zdroje vody a hlavně levné ženské práce. V šedesátých letech již zaměstnával až 30 žen.³² Většími podniky byly koželužny, pily, strojírny, sirkárna, pivovary.

V této době začaly mladého a zvědavého Karla přitahovat možnosti zábavy, které město nabízelo. Především ho jako chlapce zajímala klatovská posádka husarů. Se spolužáky se pravidelně zúčastňoval vojenských cvičení. Poslouchal posádkovou hudbu, která vyhrávala pravidelně před kostelem na náměstí. „S vojáky Maďary jsme vycházeli dobře, umožňovali nám vstup do stájí, za malou úplatu jim poskytovali části starých postrojů na primitivní brusle,³³ vzpomínal. Ani na gymnáziu se nevyhnul různým mrzutostem. „Jednou jsem si nechal

³⁰ Prexler E.: Samosprávný okres klatovský, Klatovy 1903

³¹ Zuna V.: Ze samosprávy města Klatov, Klatovská příloha Nové doby, 8. dubna 1928

³² Vrcholu jeho továrna dosáhla v osmdesátých letech, kdy zaměstnávala až 200 lidí. Souviselo to s rychlejší dopravou výrobků po nově otevřené železnici (1873) na Eisenstein a odtud do Německa. Další podobnou továrnou byla firma Rosenbaum a Peterlis, později zde vznikly pobočky firmy Löwenstein, Hauser... V roce 1880 pracovalo v prádelních továrnách 462 a v roce 1899 pak již 1196 lidí. Skřivan V.: Textilní průmysl a prádelnictví na Klatovsku, diplomová práce na FF UK, Praha 1999, str. 27 - 51

³³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

při psaní latinských úloh obrázek husara v sešitě a při známkování si mě zavolal k tabuli profesor P. Cornelius Regner, aby šel husar k tabuli. Báť jsem se otevřít sešit, když jsem zjistil, že jsem obrázek zapomněl, P. Regner mně pak už pořád říkal s úsměvem husar,³⁴ vzpomínal Hostaš po letech.

Dalším zajímavým zpestřením pro studenty klatovského gymnázia bylo divadlo. Hostaš rád vzpomínal na veselé frašky, které do Klatov přijížděly hrát různé kočovné společnosti. Pokud studenti ušetřili nějaký peníz, byla jim vyhrazena místa při krajích divadelního sálu v bývalých jezuitských kolejích, kde se hrálo. Karla nejvíce nadchly hry Král Václav, Jiříkovo vidění, Hamlet, Romeo a Julie. Často se však do divadla nedostal, protože představení, která se hrála v němčině, byla vyprodaná, neboť „němčení patřilo v lepších kruzích k módě. I živnostníci měli raději německé výlohy, byť neuměli vůbec německy.“³⁵ Pro dospělé, česky smýšlející obyvatelstvo mnoho společenského vyžití nebylo. Jedinými českými spolky byla Měšťanská beseda klatovská (viz.dále) a zpěvácký spolek Šumavan³⁶. Klatovy se mohly pochlubit poměrně kvalitní hudbou. Hlavní osobu na zdejší hudební scéně zde představovali Palackého švagr Eugen Měchura³⁷, místní skladatel, syn klatovského varhaníka

³⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³⁶ Zpěvácký spolek vznikl z existujícího pěveckého kvarteta učitele Stulíka, ředitele kůru Kličky, kapelníka husarské hudby Klímy a učitele Fafky. Po dvojím přepracování byly stanovy schváleny 1. října 1861. stanovy určily, že účelem spolku bylo pěstování mužského zpěvu slovanského vůbec a sice cvičením ve zpěvu, zábavami zpěváckými, veřejnými koncerty, výlety zpěváckými a účinkováním při zvláštních slavnostech. Od roku 1871 se zpěvu mohly účastnit i ženy. Prvními činovníky byli ing. Petr Jirges a jednatel Šmilovský, který zapojil do skládání pro Šumavan i Měchuru. Od roku 1876 činnost spolku především pro politické třenice klesá, znovu ho křísí až starosta MUDr. Mašek v devadesátých letech 19. století. Až do světové války činnost vzrůstá. Po válce pak odešla mužská část do pěveckého spolku v sokole, zůstala ženská menšina, kterou pak vede Jan Janák. Šumavan pak obnovil činnost po další válce a existuje až dodnes. 125 let pěveckého sboru Šumavan, Klatovy 1986, str. 4 - 11

³⁷ Leopold Měchura se narodil 2. února 1804 v Praze, kde začal studovat gymnázium, které pak dochodil v Klatovech, když jeho otec koupil v roce 1809 statek Votín (někdy Otín). Při studiích práv se seznámil s chudou dívkou, kterou si po dlouhém přemlouvání otce vzal. Otec nadále spravoval rodinný majetek a Leopold pracoval jako justiciář ve státních službách. Tuto službu po otcově smrti v roce 1852 opustil a vrátil se na Votín, poté co žil od roku 1840 v Klatovech. Již zde začal komponovat ve společnosti Procházky, Jelínky, Klímy, založil zde dvacetičlenný orchestr. Skladbě se věnoval až do své smrti 11. února 1870.

a neúnavný propagátor Smetanovy hudby, Dr. Ludevít Procházka, dirigent vojenské hudby Klíma a klatovský děkan Jelínek.

První pololetí Hostašova studia na klatovském gymnáziu rychle uteklo a 10. února 1866 se rozdávalo první vysvědčení. V sedmistupňovém hodnocení byl oceněn třetím nejhorším stupněm (dostatečnou) z náboženství a ze zeměpisu s dějepisem, které byly spojeny do jednoho předmětu. Ani závěrečné hodnocení primy, které bylo rozdáno 12. července 1866, nebylo pro Karla důvodem k velké radosti. Dostatečnou obdržel z latiny, němčiny, češtiny, matematiky a spojeného zeměpisu s dějepisem. Na velmi dobrou si polepšil v náboženství.³⁸

O prázdninách, které začaly kvůli válce s Pruskem dříve, se Karel vrátil na faru v Poleni ke své rodině. Spolu se svými místními přáteli si letní dny zpestřovali výlety do Chudenic, na zříceninu Pušperk, do skalních útvarů v Tupadlech. Několikrát se Karel vydal s kaplanem Pavlíkem do německého poutního místa Neukirchenu. Zde ho zaujaly různé stříbrné mince, které dostávali poleňští kněží, když za německé duchovní sloužili zádušní mše. Velkou událostí na poleňské faře byla oslava padesátiletého výročí kněžství „pana strýčka.“

Počátkem října 1866 do sekundy nastoupilo 67 žáků včetně Karla Hostaše. Od tohoto ročníku si Karel začal pravidelněji psát své sešitky, do kterých si poznamenával důležité události ze svého života i jiného dění. „Sepsal jsem si v prvním sešitu zápisky z knih, vtipy a anekdoty, druhý obsahuje i některá pořekadla, třetí hádanky, básničky, poznamenání různých názorů, výpisky o válce s Pruskem a jako doklad zájmu o historii popis znaku Klatov. Duševní prohloubení nasvědčuje sešitek IV., tam už pozorujeme více výpisků etnografických, stručný popis počátku Klatov. Pátý sešit ukazuje zvětšující se zájem o historii, o Klatovy, poleňskou farní kroniku, luštění nápisů v kostele

Smolová J.: Kulturní přínos Leopolda Měchury, práce na plzeňské konzervatoři, Plzeň 2000, str. 2 - 8

³⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

a na náhrobcích, obrázky kostelů v okolí a hradu Pušperku,³⁹ shrnul Hostaš své první poznámky v roce 1926, když se jako dvaasedmdesátiletý pokusil uspořádat své vzpomínky. Z jeho sešitků lze vysledovat, že byl i velmi nadaný kreslíř.

Před Vánocemi 1866 zastihla Karla první z osudových ran, když dne 11. prosince 1866 zemřela jeho matka. Vedení domácnosti v Poleni převzala nejstarší sestra Kateřina. Matčin hrob vedle kaple na hřbitově v Poleni byl pak prvním místem, které Karel navštívil při každém příjezdu domů.

Do terciie vstupoval v říjnu 1867 s novými předsevzetími. Smrt matky znamenala podle jeho slov zlom ve studiu. Chtěl si polepšit především latinu a němčinu. Nicméně žádané výsledky se nedostavovaly. Špatné známky z latiny a matematiky podpořil dlouhotrvající zánět kolene, kvůli kterému se nemohl účastnit vyučování. Do deníčku si zapsal, že se ještě před nemocí účastnil likvidace požáru, který vypukl v noci z 24. na 25. října 1867 a který zničil na klatovském vídeňském předměstí řadu maštálí a stodol. Zánět se postupně vyléčil díky solným lázním, ale od opakování terciie Karla již nic nezachránilo. Naopak se přidalo několik deliktů v chování. V únoru 1868 se těsně před vysvědčením zúčastnil v bytě u sládka Švehly nepovolené zábavy, nazvané „černá káva u Cornelia Regnera“, která byla odhalena, a její účastníci byli potrestáni za zesměšňování profesorského sboru. Před koncem školního roku⁴⁰ byl 10. července 1868 biskupem Jirsíkem⁴¹ v děkanském kostele v Klatovech biřmován.

³⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁴⁰ Slaví se v neděli po 8. červenci, na který připadá výroční den zázraku, kdy začal v roce 1685 krváčet obraz Panny Marie. Město díky poutím zažilo v 18. století hospodářské oživení, sjíždělo se sem několik desítek tisíc poutníků. Za komunistického režimu byly poutě omezeny na prostor kostela, tradice procesí s kopií obrazu se obnovila po roce 1989.

⁴¹ Klatovský vikariát pařil až do roku 1993 do budějovické diecéze, proto se vždy setkáváme s českobudějovickými biskupy. Jan Jirsík se narodil 14. června, na kněze byl vysvěcen 20. prosince 1820. Působil v Roudnici nad Labem, v letech 1832 - 1846 jako farář v Minicích u Velvar. Roku 1846 byl jmenován kanovníkem u sv. Víta a v roce 1851 se stal biskupem v Českých Budějovicích. Účastnil se zemského sněmu i Říšské rady, proslul jako zastávce českého etnika ve své diecézi. Zemřel 23. února 1883. Šumavan, 24. února 1883, č. 8. roč. 16

O prázdninách 1868 se Karel začal intenzivně věnovat četbě. Jeho prvními knihami byl Robinson, Život černých otroků v Americe, Zajatci na Kavkazu a další, především dobrodružná literatura. Do sešitku mu přibýlo mnoho citátů, písní a hlavně vtipů. I přes čtení knih si našel čas na tradiční „zábavy“, jako bylo chytání raků, sestrojování vodotrysků na potoce, střílení na terč, koupání, zkrátka vedl „obyčejný život“, jak si v zápisnicích takové dny označoval. S „panem strýčkem“ a kaplanem Pavlíkem se zúčastnil okolních poutí a procesí.

Počátkem října 1868 se vrátil do školy. „V opakované tercii jsem si uvědomil vážně povinnosti studenta, že byl jsem v prvním semestru desátý z padesáti jedna žáků.“⁴² Hostaš spolu s dalšími studenty bydlel v klatovské Křížové ulici, jejich bytný byl krejčí Římsa. „Římsa byl bodrý člověk, který si denně kupoval do lahvičky rum a častoval nás vtipy. Jednou vyšel s rumem na půdu, kde ho pak našla žena mrtvého. Podle lidí v něm chytl rum.“⁴³ Velkou událostí v Klatovech v roce 1868 byl počátek vydávání českého listu Šumavan.⁴⁴ Nepochybně se dostal brzy do rukou i mladého Hostaše.

Při opakovaném vstupu do tercie se Karel ve třídě potkal se svým budoucím celoživotním přítelem a kamarádem, věrným druhem a kolegou Jindřichem Vančurou.⁴⁵ Terciáni si začali rozumět od první

⁴² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁴³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁴⁴ 22. listopadu 1867 bylo vydáno okresním úřadem povolení pro vydávání českého týdeníku Šumavan. Jeho vydavatelem se stal tiskař Maxmilián Čermák a redaktorem Josef Vojtěch Žák. První číslo vyšlo 1. ledna 1868. Základními hesly se stala osvěta, poučení, ušlechtilá zábava. Časopis si brzy vydobyl na Klatovsku dominantní postavení. Přispívali do něj místní studenti gymnázia, profesori...Časopis zahájil boj proti německému vlivu v Klatovech. Byl tribunou Měšťanské besedy klatovské a staročeské strany. Konkurentem se staly promladočeské Klatovské listy, díky nimž se stal na čas z týdeníku čtrnáctideník a společně s ním vycházel nový list Úhlavan. Po dvou letech se vše vrátilo ke starému a Úhlavan byl zrušen. Kellnerová A.: Literární tematika na stránkách Šumavanu v letech 1868 - 1900, diplomová práce PedF ZČU, Plzeň 2000, str. 17 - 24

⁴⁵ Jindřich Vančura se narodil 31. srpna 1855 v Klatovech. Jeho otec Matěj se zde přes odpor cechu usadil v roce 1850, oženil se zde a se svými švagry čalouníkem Fügnerem a malířem Havlem Höschlem patřil mezi nejhrořlivější vlastence, kteří se zasloužili o vznik besedy, Šumavanu, sokola. Po studiu na klatovském gymnáziu nastoupil Jindřich na filozofickou fakultu, roku 1877 složil státní zkoušku z francouzštiny, kterou začal v Praze vyučovat. V roce 1883 se stal profesorem na gymnáziu v Kolíně. Stal se známým svými překlady francouzského historika A. Denise, zapojením se do sporu o smyslu českých dějin, kdy se dal

chvíle. V obou se začala rozvíjet touha po poznávání historie a zrála v nich myšlenka na její studium. Jindřichův otec, truhlář a majitel domku v Klatovech, shromáždil za svůj život řadu knih, které si Karel mohl zapůjčit, například Zapovu kroniku, Jahnovu Kroniku práce, Bezděkovu bibli, sešity Riegrova slovníku naučného.

Opakovaný třetí ročník ukončil Karel 31. července 1869. Zlepšil se v řadě předmětů, celkově byl jedenáctý z jednapadesáti spolužáků. Počátkem srpna vyrazil domů na prázdniny. Většími událostmi těchto prázdnin bylo bílení na celé faře a podle zápisků ho zaujal i tábor lidu na Pušperku, kde se hovořilo o vystěhovávání do Ameriky. Jako zajímavost si poznamenal, že 24. srpna 1869 bylo v Poleni poprvé použito stroje pro mlácení obilí.⁴⁶ Většinu dní trávil četbou nebo žil „obyčejný život.“

Než Karel nastoupil v říjnu 1869 do kvarty, konalo se každoroční zpovídání žáků. Koncem října vyrazil opět na tradiční pouť domů.⁴⁷ Tento rok bydlel u manželů Trundových a jeho spolubydlícím byl budoucí farář Pavel Zeman. První semestr končil 26. února 1870 a Karel byl v prospěchu čtrnáctý mezi čtyřiceti sedmi studenty. V druhém semestru se stal jejich třídním učitelem spisovatel A. V. Šmilovský.

Počátkem roku 1870 se přestěhoval do bytu paní Piherové v Klášterní ulici, kde bydlel se svým poleňským druhem Kotábem a novými přáteli: Jakubem Bozděchem, Václavem Jiříkem a Janem Hlávkou.⁴⁸ V roce 1870 došlo na klatovském gymnáziu ke změně. Po provedené inspekci byly zjištěny značné nedostatky ve vedení a správě školy, což vyústilo v rozvázání smlouvy s benediktýnským

do naprostých služeb profesora Masaryka. Je autorem řady článků a drobnějších statí o dějinách Klatovska, největší jeho práce jsou dějiny Klatov, které dovedl na počátek 19. století. Zemřel 2. ledna 1936. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁴⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁴⁷ Poleňská pouť je jedna z posledních před adventem, slaví se počátkem listopadu na svátek Všech svatých.

⁴⁸ Hlávka se narodil v rodině učitele z Černíkova u Poleně, po studiích na gymnáziu nastoupil na práva, která nedokončil, a nakonec vstoupil do služeb plzeňské obce. Jiřík šel po studiích v Klatovech k námořnictvu, stal se námořním generálním komisařem ve Vídni. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

řádem. Výuka začala být zajišťována pouze světskými učiteli. Jedním nich byl profesor Bedřich Pošík, který vyučoval dějepis a zeměpis. Hostaš s Vančurou si Pošíka oblíbili, právě jich se dotkly jeho výzvy k hlubšímu a soustavnějšímu studiu dějin. Ředitelem se stal místní profesor Josef Podstatný.⁴⁹

Od počátku studia si Hostaš vedl přesné finanční deníčky, kam zapisoval veškeré příjmy a vydání, i peníze, které ušetřil. Tato pro něj typická pečlivost ve finančních záležitostech se mu jistě hodila při vedení studentské „spořitelny“ Hvězda, kterou se spolubydlicími tento rok založili (ještě netušil, že práce v klatovské spořitelně ho bude zaměstnávat téměř celý život). Do spořitelny přispívali všichni spolubydlicí, mohli si brát podle potřeby z celkového kapitálu půjčky. Hostaš si jako správce jmění poznamenal: „Sloužila přirozeně více zájmům větších studentů - dlužníků, než mladším – vkladatelům.“⁵⁰

Počátek kvinty se pro studenty z bytu u paní Piherové málem stal osudným. V malém pokojíku se nemohli všichni učit u stolu, a tak se někteří připravovali do školy při petrolejkách v posteli. „Tehdy 19. října 1870 poprvé použili jsme plechové kahany místo petrolejek, u kterých nebyl plamen chráněn cylindrem. Všichni jsme usnuli, ale někdo z větších studentů, snad Kotáb se probudil, když ucítil plamen na stolku Jiříkově. Ten asi ve spánku převrhl kahan, ten se rozlil a začalo hořet, sám Kotáb se při hašení popálil, přiotráveného Jiříka jsme nemohli vzbudit.“⁵¹ Další katastrofou byla noc z 26. na 27. října 1870, kdy se nad městem strhla vichřice, která mimo jiného strhla bář z Černé věže. Vichr v pokoji studentů rozbil okna a poničil strop, který musel být zpevněn řetězy. Celý tento ročník zakončil Karel 29. července 1871

⁴⁹ Josef Podstatný se narodil roku 1841 v Březnici, vystudoval litomyšlské gymnázium a roku 1869 nastoupil na ústav v Klatovech. Byl neobyčejně činným člověkem ve spolkovém životě. V rámci bojů mezi nastupujícími mladočechy a staročechy byl nucen roku 1889 z gymnázia odejít, rovněž opustil Klatovy a byl jmenován čestným občanem. Zemřel roku 1904 v Mladé Boleslavi. Vančura J.: Dějiny klatovského gymnázia, Klatovy 1912

⁵⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁵¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

zdárně, umístil se desátý mezi třiceti devíti spolužáky. Stejně dobře si vedl i v sextě.

V septimě začal Hostaš a Vančura vyrážet po památkách v okolí, společně pátrali po nápisech na zvonech a náhrobcích, po starých sochách. Koncem října 1872 vzal Karel Jindřicha na pouť do Poleně a při té příležitosti podnikli výlet do okolí Karlova rodiště, zvláště se zastavili na zřícenině Pušperku. Jako dospělý často vzpomínal, jak se mu v Lubech u Klatov při jedné z jejich badatelských výprav stala nepříjemná nehoda. „Když jsem vstoupil do bány věžní, abych si opsal nápis na zvonu, nohou odhodil jsem si žebřík a dlouhou dobu nemohl jsem se dočkati příchodu svého přítele, který byl zabrán zkoumáním starého obrazu města Klatov ze 16. století pod oltářním obrazem sv. Mikuláše.“⁵² Hostaš začal ve volných chvílích excerpovat Tinglovy knihy konfirmační a soudní o Poleni, začal sbírat zprávy o rodinách Nebílovských, o Pušperku, o Chudenicích... Vančura se naopak začal zaměřovat na historii Klatov. Karel se nadále zlepšoval ve škole, i přes dostatečnou z němčiny, dosáhl sedmého místa z dvaceti dvou spolužáků. Prázdniny mezi septimou a oktávou pak vyplnil především četbou a studiem materiálů k dějinám svého rodiště. V deníku se nalézala celá řada obrázků kostelů a kaplí z okolí Poleně s popisem jejich historie a uměleckých předmětů.

Po prázdninách nastoupili Hostaš s Vančurou do oktávy. Na konci prvního semestru byl Karel v prospěchu pátý z jednadvaceti studentů. Druhý semestr byl ve znamení příprav na maturitu, Hostaš se na maturitu připravoval společně s několika spolužáky. Vančuru s Hostašem nejvíce mrzelo, že profesor Pošík byl na začátku roku přeložen do Prahy a že tak nebudou moci složit maturitu z dějin před ním. Osud však profesora Pošíka k maturitám do Klatov přece jen přivedl. Den před jejich konáním totiž náhle zemřel jeho nástupce profesor Koudela a vedení ústavu se rozhodlo poslat do Prahy

⁵² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

pro Pošíka. Maturita proběhla 6. srpna 1874 a Karel Hostaš obdržel chvalitebnou z dějin, češtiny, náboženství, silozpytu a přírodopytu. Dobrou byl ohodnocen z latiny, řečtiny a němčiny, nejhůře - dostatečnou skončila matematika. Dopadla nejlépe a zůstala nejmilejší vzpomínkou,⁵³ poznamenal si do sešitku.

Největším dobrodružstvím posledních prázdnin 1874 se pro Karla a Jindřicha stala výprava na Šumavu. Šumava byla se svými hlubokými hvozdy pro oba téměř neznámá. Nevedla sem ještě železnice a ani jeho později oblíbený „penzionát U Prokopových nestál a hospody v Eisensteinu nestály za moc.“⁵⁴ Karel pečlivě celý výlet předem naplánoval a zjistil si informace o všech vsích a jejich památkách, kterými budou procházet. Na cestu se vydali 23. srpna, šli přes Mochtín do Křištína, kde si Hostaš pečlivě nakreslil stavbu filiálního gotického kostela, další den došli až na Rábí, kde je srdečně přijal rodák ze Slatiny (obce nedaleko Poleně), administrátor farnosti Zeman. Další dny prošli Velharticemi, Petrovicemi a pokračovali na Šumavu. V šumavské vísce Můstek se ubytovali u hochy, který se učil u Vančurova otce v dílně. Následující den je čekala túra přes hřeben Můstku k Jezerní stěně. „Tentokráte mne si vyhlédla další nehoda za oběť. Nevím již jak se přihodilo, snad klopýtnutím, přetrhla se mi nohavice v koleně. Zanedlouho jsme dospěli k jezerní myslivně, kde nás přijala choť lesného Fořta, která mi spravila kalhoty,“⁵⁵ vyprávěl Hostaš po letech na schůzi turistického odboru. Večer před odchodem se oba cestovatelé bavili čtením z pamětní knihy, která byla uložena v myslivně. Upoutal je zápis z 5. června 1847 od budoucího gymnaziálního profesora Jana Krejčího.⁵⁶ Druhého dne si prošli okolí Černého jezera a vrátili se přes Nýrsko domů.

⁵³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁵⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁵⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁵⁶ „Pozdravení všem studentům. Milí hoši nenašel jsem tady žádnou hezkou holku, ačkoliv jsem po nich pilněji pátral, než-li po bylinách a kamení. Dne 7. června vrátil jsem se zas, byl bych si ale málem zlámal vaz, když jsem lez na stěnu, nohy mi ujely, sjel jsem až k jezeru

Během posledního ročníku gymnázia se oba kamarádi rozhodli, že budou studovat historii. Od tohoto záměru je většina známých odvracela. Všichni poukazovali na nejistou budoucnost a omezené možnosti po studiích. Když se k nim přidal i profesor Pošík, rozhodli se raději zapsat na práva.

dolů po prdeli. Zdejší paní polesná, to je hodná paní, vařila mi knedlíky, byly kapitální.“
Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Vysokoškolské studium a příprava na právní profesi

Po devíti letech strávených na klatovském gymnáziu se Karel Hostaš i jeho nejlepší druh Jindřich Vančura rozhodli studovat na právech na Karlově univerzitě. Do Prahy odešli na podzim roku 1874. Karlovo studium i nadále finančně podporoval „pan strýček“.

Hned po příjezdu na hlavní nádraží se Karlovi stala první „nehoda“. Vančura, se kterým se dohodl na spolubydlení, odjel do Prahy již dříve a měl na přítele počkat na nádraží a dovést ho do jejich bytu. „Vančura spěchal mi vstříc na Smíchovské nádraží, ale běda. Čekal v druhé části. Nevěděl jsem adresu a musel jsem přenocovat v hostinci U Zlaté husy a druhého dne Vančuru vyhledat.“⁵⁵ Hostinec U Zlaté husy ho asi již tehdy nadchl, neboť jeho služeb pak bude po celý život při svých častých návštěvách Prahy využívat, a to zejména kvůli výborné kuchyni.⁵⁷

Ubytování mládencům zajistil Vančurův známý z Klatov. Studenti se ubytovali v rodině pana Tillingera na Královských Vinohradech.

Na právnické fakultě se jejich oblíbeným předmětem stal výklad o dějinách rakouského státu, který přednášel Vladivoj Tomek a dále dějiny římského práva, které přednášel profesor Esmarch. Kromě těchto předmětů se v prvním semestru vyučovalo římské právo a německé říšské a právní dějiny. V dalším semestru studovali německé a říšské dějiny a Pandekty. Přes den studenti trávili všechn svůj volný čas v čítárně Na příkopech, kde Hostaš pátral po genealogii českých panských a zemanských rodin svého kraje. Vančura shromažďoval materiály k dějinám rodného města. Jejich pravidelných návštěv

⁵⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁵⁷ Od těchto let si Hostaš začal do svých deníků zapisovat záznamy o jídle v restauracích, zejména o jeho kvalitě a ceně. V jídle se stal z Hostaše doslova požitkář. S naprostým gustem dokázal popsat průběh oběda, takový popis by jistě zvedl apetit naprosto každému. Časem se stalo jeho nejoblíbenější nějaké pečené maso, které si pokud bylo možno dával i na výletech v cizině. Jídlo pravidelně zapíjel chlazeným pivem. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

knihovny si povšiml adjunkt, bibliotekář Patera, který se jim snažil ve všem vyjít vstříc. „Štěstí pobytu bylo kaleno nedostatkem peněz, pomoc z domova byla jen na věci nejnutnější, nevyhledávali jsme večírky ani kavárny.“⁵⁸ Hostaš s Vančurou se pravidelně zúčastňovali měsíčních schůzí spolku plzeňských akademiků Radbuzy. Většinu večerů trávili studiem. V únoru 1875 začalo jejich první období kolokvií na vysoké škole. Hostaš byl nucen i při přípravě na zkoušky řešit naléhavé finanční problémy.⁵⁹

Zásadní změnu v životě Karla a celé jeho rodiny přinesla smrt „pana strýčka“, který ve svých 82 letech zemřel dne 10. března 1875 při ranní přípravě na zpovídání. Odchod starého faráře znamenal pro Karla velkou ztrátu, a to nejen z důvodů strýcovy finanční podpory.⁶⁰

Po smrti strýce našel Hostaš pomoc u rodáka ze Slavíkovice u Nové Kdyně Koziny. S ním se setkával ve společnosti u Glaubiců. Na jeho přímělu se odstěhoval z Vinohrad na Malou Stranu a získal místo domácího učitele, které mu zajistilo alespoň částečné finanční přilepšení, neboť podpory z domova skutečně výrazně ubylo. Karel byl zaneprázdněn sháněním kondicí, nezbývalo mu dostatek času na studium. K tomu se mu zhoršil zdravotní stav. I přes tyto nesnáze úspěšně zakončil první ročník na právnické fakultě. Přítel Vančura, již práva nestudoval, po prvním semestru přestoupil na filozofickou fakultu, kde se věnoval studiu historie, francouzštiny a slovanských jazyků.

Na prázdniny odjel Karel za otcem a sourozenci do Klatov, kde se začal seznamovat s klatovským společenským životem a připravoval se

⁵⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁵⁹ Finanční otázky byly tématem všech jeho dopisů domů. Např. 15. února 1875 tak píše otci domů a prosí ho, zda by mohl zůstat s Vančurou v Praze, i když by bylo výhodnější, aby jel domů, protože by se tak ušetřilo na obědech. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁰ Koupil zde od penzionovaného kapelníka dům v Krátké ulici. Jelikož však nesplnil podmínky kupní smlouvy, musel se domu i s závdavkem 500 zl. vzdát. Nedařilo se mu ani v provozování pohostinství U Kozů v Klatovech, následně v Mochnínu, kam se přestěhoval se svou druhou ženou Rozálií Křiváčkovou z Klatov. Až roku 1883 přijal místo opatrovníka v klatovské nemocnici, kde působil do roku 1894. Roku 1891 zakoupil v Klatovech dům, který roku 1899 převzal s výhradou doživotního užívání rodičů Karel Hostaš. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

na první státní zkoušku. Onemocněl však zubní fistulí, při které trpěl obrovskými bolestmi, že dokonce i blouznil. Klatovský lékař Dr. Ingeduld mu od bolesti ulevoval řezáním dásní a tváře, ze kterého mu po zbytek života zůstali v obličeji viditelné jizvy. Bolesti načas ustoupily, ale nemoc vyléčena nebyla. Na doporučení faráře ze Slavíkovíc Wildmanna postoupil Hostaš dne 10. března 1876 operaci, při které mu byly část postižené dásně spolu se zubem odstraněny. Při zákroku byl přítomen i medik Tomáš Kotáb ze Zdeslavi, který ho po operaci doprovodil domů do Klatov. Během této táhlé nemoci Karel nezanedbával studium, na podzim 1875 nastoupil do třetího semestru, studoval římské civilní právo, římské dědické právo, národní a církevní právo, soudní medicínu, medicínskou policii a ve čtvrtém semestru církevní právo a právní encyklopedie.

Do Prahy se však po operaci již nevrátil. Zůstal v Klatovech a rozhodl se studovat z domova. Místo domácího učitele po něm převzal student práv Josef Podhůrský.⁶¹ Kontakt s Prahou udržoval především prostřednictvím svých spolužáků ze studií Františka Šebesty a Josefa Schauera. Termíny zkoušek a kolokvií mu zajišťoval přítel Vančura. Studium doma bylo ztíženo neustálými finančními problémy jeho otce. I přes tyto obtíže složil 21. července 1876 úspěšně první právně historickou státnici. Nezbytné peníze pro dokončení studia Karlovi poskytla příbuzná, paní Špáthová. Na doporučení poleňského kaplana Pavlíka se Karel Hostaš stal výpomocnou pracovní silou v advokátní kanceláři místního činorodého občana JUDr. Sedláčka.⁶² U něj si brzy

⁶¹ Hostaš ho doporučil, protože znal jeho bídou situaci, Podhůrský byl zela bez finančních prostředků a přespával v altánu zahrady Kinských. Podhůrský si však toto místo dlouho neudržel, protože jeho svěřenci neuspěli v latině. Po složení právnických zkoušek se hlásil o práci v Bosně a Hercegovině, kde brzy zemřel. Jeho syn se Hostašovy po letech přihlásil jako student pražské kadetní školy. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶² JUDr. Václav Sedláček (1839-1894) stál tehdy na vrcholu své moci jako první radní a náměstek purkmistra rozhodoval v obecní správě, zastával hlavní obory okresu, kde si zachovával vliv díky svému úřadu okresního tajemníka, byl ředitelem městské spořitelny, stal se dokonce zemským poslancem za královská města Klatovy a Domažlice. Byl neúnavným činitelem v Měšťanské besedě klatovské, v Sokole, ve sboru dobrovolných hasičů, zpěváckého spolku Šumavan a jinde. Pro obec se zasloužil o vymožení státní subvence

osvojil sporné občanskoprávní řízení a potřebnou praxi u soudu, dokonce i smysl pro spolkovou činnost a společenský život. V kanceláři měl na starosti především mandantské práce. Se svým novým „šéfem“ zajížděl k soudním řízením do Přeštic, Hartmanic i jinam. Tato praxe mu výrazně ulehčila přípravu na druhou státní zkoušku, kterou absolvoval 19. července 1878.

Do klatovského povědomí se Karel Hostaš poprvé výrazněji zapsal fejetonem otištěným v Šumavanu 13. února 1879, ve kterém se kriticky vyjádřil o Práškově Politickému okresu klatovskému. Ocenil pěknou vnější úpravu, ale objevil zde řadu faktografických chyb.⁶³ Další článek s názvem Potomek vladycké rodiny Žižků z Trocnova mu otiskl Šumavan 20. září téhož roku.

Krátce poté, co Hostaš nastoupil jako koncipient do Sedláčkovy kanceláře, se seznámil s Annou Pražskou, dcerou druhá z besedy Rudolfa Pražského. Oba mladí lidé si byli víc než sympatičtí a brzy se začali scházet. „Poprvé city své k Tobě, drahá Anno, svěřuji lístku, kéž je tento výmluvnější, než ústa má, aby Tobě sdělil, jak drahou jsi mně a milou,“⁶⁴ napsal Anně 4. srpna 1879. Anna pak odjela za svými příbuznými do Hořovic a vztah udržovali korespondenčně. Karel byl velmi zaneprázdněný prací v kanceláři, studiem a sběrem historických materiálů, a neměl tedy čas obratem odpovídat na Anniny dopisy. „Omlouvám se, že tak dlouho skrze práci v kanceláři jsem nepsal, stýská se mi, pomíjím tedy všechno omlouvání, že teprve nyní na Tvůj milý mně list Tobě odpovídám a žádám jen, abys liknavost mou v dopisování, nevykládala sobě tak, jakoby city moje k Tobě oslabily, věř, že se stávají

pro gymnázium při jeho postátnění v roce 1879, o převedení obecních dluhů na nižší úrokovou míru, o železniční spojení do Klatov. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶³ Hostaš v článku vyjmenoval řadu chyb, kterých se profesor Prášek dopustil. Zvláště se zaměřil na chyby v dějinách a topografii Poleňska. „Tot' jsou asi hlavní ony vady, ne než třeba upozorniti, aby pan spisovatel vystříhav se jich napříště, v skutku podal nám to, co nám přislíbil a co tudíž právem od něho očekáváme,“ zakončil snad trochu neskromně svůj první článek Hostaš. Šumavan, 13. prosince 1879, čís. 50, roč. 12

⁶⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

mocnějšími. Na nic víc nemyslím, než toužím po Tobě,⁶⁵ omlouval se. Poněkud „nediplomaticky“ se však ještě v tomto dopise zmínil o věnečku, kterého se v Klatovech zúčastnil. Mladou dívku zamrzelo, že tak málo píše pro nedostatek času a přitom se účastnil zábav. V odpovědi mu snad naschvál napsala, že i ona byla na zábavě a vrátila se až ve tři hodiny ráno. Karel hned odpovídal, že v „dopisu nenašel nic srdečného, že je z něho zklamán, překvapen jeho tónem a plný obav, zda ho ještě miluje.“⁶⁶ Poté co se Anna vrátila do Klatov, zapomněli oba mladí lidé na korespondenční rozepři a začali pomýšlet na sňatek. Stalo se tak 24. května 1880, kdy jim v Rehbergu u Kašperských Hor požehnal Karlův přítel kaplan Pavlík. 22. listopadu 1880 se manželům narodil jejich první syn. Při křtu dostal jméno Václav Karel a za kmotra mu byl Karlův šéf JUDr. Sedláček. Další syn se narodil 23. února 1882, byl pojmenován po otci a i jemu byl kmotrem JUDr. Sedláček.

Od té doby, co se Karel vrátil z Prahy, byla pro něj největší relaxací procházka po městě a okolí a pěší turistika. V roce 1879 podnikal s kolegy z kanceláře Rudou Polákem a Antonínem Bouškem řadu výletů po Šumavě. Například ve dnech 15. až 17. srpna 1879 se vypravili do sousedního Bavorska. Navštívili poutní místo v Neukirchenu, které Karel znal z mládí, zdolali i vrchol Hoher Bogen a Javor. Zájem o turismus a cestování mu vydrželi a doprovázeli ho po celý život.

Hostašova rodina se nadále rozšiřovala, 19. ledna 1884 se narodil syn Miloslav a 21. prosince 1885 Jaroslav. Rodinnou situaci zkomplikovala smrt tchána Rudolfa Pražského, který zemřel 25. července 1883.⁶⁷

⁶⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁷ Po zemřelém zůstala choť Anna, dcera Marie, provdaná později Turnwaldová (stane se po smrti Hostašovi manželky Anna v roce 1906 hospodyní a v nemoci i ošetřovatelkou), Božena provdaná Petrmichlová, Emilie a Hermína, provdaná za ředitele spořitelny Jana Poláka. Hned po smrti tchána byl ustanoven Hostaš opatrovníkem nezletilého švagra Rudolfa. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Vedle všech povinností se Karel Hostaš připravoval na složení rigorózní zkoušky. Často navštěvoval Prahu, kde se vedle studia setkával se známými, v první řadě s přítelem Vančurou, navštěvoval univerzitní knihovnu, kde pokračoval ve shromažďování materiálů k dějinám Klatov a Poleně. V této době, kdy byl skutečně velmi časově zaneprázdněn, mu pomocnou ruku podala řada přátel, mezi nimi i bývalý poleňský kaplan Pavlík, který Hostašovi nabídl, aby v době závěrečné fáze příprav na rigorózní zkoušku trávil jeho žena Anna s dětmi prázdniny u něj na faře v Rehbergu. Hostaš mohl načas odjet do Prahy a plně se věnovat studiu. Na rodinu nezapomínal, často jim psal a také je chtěl v Rehbergu navštívit, bohužel měl po návratu z Prahy mnoho práce v kanceláři. „Sedláček nechce ani slyšet, že bych někam odjel.“⁶⁸

21. července 1884 složil JUC. Karel Hostaš druhé rigorózum, 29. května 1885 třetí a 30. května 1885 byl na Karlo-Ferdinandově univerzitě promován doktorem práv.⁶⁹

Po složení zkoušky se opět věnoval turistice. Především nezapomínal na Šumavu, opakoval cesty na Špičák, k jezerům, do Železné Rudy i do bližšího Pošumaví. Nejdelším výletem byla cesta do Bavor a solné komory ve dnech 14. až 22. srpna 1887. Vyrazil se svým přítelem klatovským advokátem Wellnerem a synem majitele hotelu Josefem Trappem. Během cesty shlédli Pasov, Linec, hornorakouská jezera, Salzburg, velkou radost mu udělala prohlídka pohřebiště v Halstattu.⁷⁰

Koncem 80. let se stal JUDr. Karel Hostaš v Klatovech a okolí známou osobou. Postupně se na něj začala obracet celá řada lidí, která u něj hledala pomoc i vhodnou protekci.⁷¹ Byl pověstný tím, že se často

⁶⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷¹ Příkladem takové jedné z prvních žádostí o protekci může být žádost bývalého účetního v Klatovech, pana Šantrocha, který se na něj v červenci a v srpnu několikrát obrátil se žádostí o přimluvu za svého bratra Antonína, který se vrátil z Uher a chtěl by se v Klatovech ucházet o místo ředitele kůru. Hostaš se sháněl po informacích, musel Šantrocha zklamat, protože se prý bude vybírat z jiných kandidátů. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

snažil intervenovat ve prospěch žadatelů, a pokud to nebylo možné, pokusil se navrhnout jiná řešení.

23. února 1888 se mu narodil pátý syn Vladimír. Karel se počátkem roku rozhodl, že vykoná povinnou praxi u zemského soudu, a tudíž se musel připravit na odchod z Klatov, ukončit činnost v advokátní kanceláři JUDr. Sedláčka i své působení v klatovských spolcích.

Počátky veřejné činnosti

Koncem 70. let 19. století začal Karel Hostaš vstupovat do různých spolků a veřejně působit. Nejvýznamnější místo mezi spolky v Klatovech si v tomto období vybudovala Měšťanská beseda klatovská. Její založení podnítila tehdejší situace ve městě. Na úřadech, ve školách i v měšťanských vrstvách se mluvilo německy a spolkový život se omezoval na německy orientovaný ostrostřelecký a plitkostřelecký spolek.

Po roce 1848 se začal rozšiřovat počet česky mluvících vlastenců. Do jejich čela se v Klatovech postavili obchodník Ludvík Král, soudní adjunkt Seidl a gymnaziální profesor Anderlík a výrazné podpory se jim dostávalo od ředitele gymnázia P. Šandy.⁷² Poté, co profesor Anderlík tragicky zemřel, se do čela vlasteneckého dění v Klatovech postavili další gymnaziální profesori: Šmilauer a filolog Saska, mladý kněz Bendl, přítel Boženy Němcové a překladatel Puškina. Této skupině se spolu s notářem Boučkem podařilo přimět obecní samosprávu k tomu, aby veškerá podání byla nadále činěna pouze v češtině. Čeština byla zavedena do obecních škol a na gymnáziu utrakvistické vyučování.

Velkým problémem klatovských vlastenců byla absence konkrétní instituce, která by pomohla prosazovat české zájmy. Vzorem se jim stala města, která začala zakládat besedy. První schůzky vlastenců se konaly v bytě u kupce Aloise Boučka pravidelně se jich účastnili: notář Antonín Bouček, profesori Šmilauer, Polák, Neufuss, ředitel kůru Klička, kupci Král, Šaller, Zítek, stavitel Popelík, měšťané Mašek, Prunar, řemeslníci Šváb, Fügner, Mayer, Štěpán.⁷³ Už v počátku se shodli na založení

⁷² Tito muži stáli např. v čele snah o založení obecní knihovny v roce 1860, jejich největší vlasteneckou akcí se stalo odhalení pamětní desky v Poleňce na rodném domku Josefa Franty Šumavského 25. září 1860. Říjnový diplom pak otevřel další možnosti realizace vlasteneckých plánů. Vančura J.: Padesát let Měšťanské besedy klatovské, Klatovy 1913, str. 8

⁷³ Klatovy - město a okolí, Národopisná propagace Československa, sv. XX, Praha 1937, str. 50

besedy, vypracování příslušných stanov a jejich předložení c. k. místodržitelství ke schválení. „Úkolem Měšťanské besedy jako všech družek jejích mělo býti vedle pěstování ušlechtilé společenské zábavy hlavně zpěvem a hudbou, šíření vzdělanosti, občanské čtení časopisů, knih, rozhovory a přednášky. Přístup byl usnadněn nevelkým zápisným 2 zl. a měsíčním příspěvkem 30 kr.“⁷⁴ Stanovy byly místodržitelstvím schváleny 7. února 1863. Na první valné hromadě, která se konala 8. března 1863, byli do výboru besedy⁷⁵ zvoleni: Šmilauer, bratři Boučkové, stavitel Popelík, měšťan Mašek a cukrář Mayer. Byly ustanoveny různé odbory, například pro shánění nábytku a vybavení a pro hledání nových místností. Dne 22. září 1863 byla za účasti zástupců okolních besed slavnostně zahájena činnost. „Hned v prvním roce se k ní přihlásili všichni rozhodnější národovci v inteligenci, měšťanstvu i živnostenstvu. Naopak se jí vzdalovali rození Němci a národně vlažní neb neuvědomělí Češi.“⁷⁶ Beseda oživila kulturní život města o oblíbené merendy, věnečky, masopusty, silvestrovské zábavy a jiné. Prvním předsedou besedy byl v letech 1865 - 1873 kupec Ludvík Král. Od roku 1866 mu sekundoval JUDr. Sedláček jako jednatel. Pod tímto vedením se činnost besedy těšila velkým úspěchům. Roku 1873, se do čela besedy postavil Dr. Jan Nausch a jednatelem se stal profesor Blažej Prusík. Koncem 60. a počátkem 70. let se začal v doposud zemědělském městě rozvíjet průmysl. Pro jeho podporu byl roku 1869 založen Eskomptní záložní ústav, který mimo jiné financoval i stavbu klatovského akciového pivovaru a strojírny v Lubech. Tyto podniky spolu s Eskomptním záložním ústavem zkrachovaly v důsledku obecné krize v roce 1873.⁷⁷ Působení klatovských spolků a především činnost besedy výrazně ovlivnila hospodářská krize. Ubylo akcí, které beseda

⁷⁴ Vančura J.: Padesát let Měšťanské besedy klatovské, Klatovy 1913, str. 10

⁷⁵ Výbor se skládal z přednosty besedy, pokladníka, jednatele a dvou členů výboru. Výbor zastupoval besedu vůči jiným osobám a úřadům, obstarával běžnou agendu, správu besedního majetku. Volil se na valné hromadě. Stanovy Klatovské besedy měšťanské z roku 1863

⁷⁶ Vančura J.: Padesát let Měšťanské besedy klatovské, Klatovy 1913, str. 13

⁷⁷ Klatovy - město a okolí, Národopisná propagace Československa, sv. XX, Praha 1937, str. 23 - 24

organizovala, i zasedání orgánů spolku. V této době nepochybného úpadku se do čela besedy dostává Hostašův šéf JUDr. Sedláček. Do funkce předsedy byl zvolen dne 11. ledna 1874. Nový předseda se mj. zasloužil o dohodu o nájemní smlouvě pro besední místnosti, o změnu stanov.⁷⁸ Do besedy se však dostal problém sporů staročeské a mladočeské strany. Na výborové schůzi, která se konala dne 13. ledna 1875, se hlasovalo tom, zda má beseda i nadále odebírat Národní listy. Výsledkem byla rovnost hlasů, takže bylo rozhodnuto, že listy budou odebírány až do příští valné hromady. Po útoku staročeského Pokroku na přívržence Národních listů se místopředseda Antonín Bouček a knihovník Šubert demonstrativně vzdali svých funkcí. První krize Měšťanské besedy byla překonána.

Novým impulsem pro činnost besedy byl vstup nového, společensky aktivního člena, gymnaziálního profesora J. V. Práška, kterého dne 16. února 1878 valná hromada zvolila do výboru jako jednatele. Ani přes jeho snahy (přednášel o Slovanech na Balkánu, organizoval sobotní přednášky a zábavy ...) si nezískal u členů besedy mnoho sympatií a při další volbě, dne 3. března 1879, již do funkce jednatele zvolen nebyl.⁷⁹

24. listopadu 1878 do Měšťanské besedy Klatovské vstoupil advokátní koncipient Karel Hostaš.⁸⁰ Poprvé zde vystoupil v listopadu 1878 u příležitosti pětistého výročí úmrtí Karla IV. s přednáškou o životě a díle tohoto panovníka.

⁷⁸ V nových stanovách bylo přesněji určeno svolávání valných hromad, její kompetence, zpřesnilo se i postavení výboru. Bylo umožněno vstoupit i z jiných míst, ženám. Stanovy Klatovské besedy měšťanské z roku 1874

⁷⁹ Na schůzi správního výboru 3. března 1879 získal tehdy v první i opakované volbě stejný počet hlasů jako Jan Frank, který se nakonec stal jednatelem díky losu. Na další schůzi správního výboru 23. března 1879 byl Prášek požádán o předání zápisné knihy. Měšťanská beseda klatovská, kr. I

⁸⁰ Přijat za koncipienta byl svým dosavadním zaměstnavatelem JUDr. Sedláčkem 13. listopadu 1878 poté, co v září 1878 složil státní zkoušku ze státního hospodářství. Mohl si tak začít odbývat vlastní advokátní praxi. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

V této době došlo v besedě k dalšímu rozkolu. K roztržce dal podnět MUDr. Josef Reinsberg,⁸¹ který na schůzi řádné valné hromady dne 25. února 1880 navrhl „vytvořit ve středu besedy odbor k povznesení literatury české.“⁸² Konzervativní beseda ustanovila pouze orgán,⁸³ který by později navrhovaný plán realizoval. Propagátorem tohoto cíle byl vedle MUDr. Reinsberga profesor J. V. Prášek, který však do přípravného výboru zvolen nebyl, což se ho osobně dotklo. Tento neúspěch přispěl k Práškově rozhodnutí kandidovat do obecního zastupitelstva, kde se chtěl plně realizovat. Ve volbách v lednu 1881 vytvořil proti Sedláčkovu bloku ve městě i v besedě opozici, která pak v prvním a ve druhém sboru zvítězila. Za takto napjaté atmosféry byla na 12. března 1881 svolána schůze besedy, přítomni byli i noví členové, které do besedy přivedl profesor Prášek. JUDr. Sedláček a jeho lidé byli do výboru besedy zvoleni jen malou většinou.⁸⁴ Prášek, který se snažil v besedě o převrat, z besedy spolu se svými přívrženci vystoupil k 10. dubnu 1881⁸⁵ a založil konkurenční spolek - Literární jednotu v Klatovech.⁸⁶

⁸¹ Prof. MUDr. Josef Reinsberg (18. srpna 1849 – 29. ledna 1930) absolvent klatovského gymnázia a lékařské fakulty v Praze. Po studiích působil jako asistent na porodnické klinice u prof. Strenga v Praze. Roku 1879 se vrátil do Klatov jako okresní fyzik. Vedle svého úřadu studoval soudní lékařství v Praze a ve Vídni. Roku 1886 se stal řádným profesorem soudního lékařství na pražské lékařské fakultě, kde se stal v letech 1891, 1896 a 1903 děkanem. V roce 189 byl rektorem pražské univerzity. Jeho vědecké publikace se týkaly určování příčin smrti, otrav a utonutí. Klatovský deník 29.ledna 2005 č. 24, roč. 14.

⁸² Měšťanská beseda klatovská, kr. I, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸³ Za členy tohoto komitě byli zvoleni MUDr. Reinsberg, Dr. Polák, profesor Ošťádal, berní adjunkt Pražský a ředitel gymnázia Podstatný. Měšťanská beseda klatovská, kr. I, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸⁴ Měšťanská beseda klatovská, kr. I

⁸⁵ Tento den vzal jeho vystoupení na vědomí správní výbor. Postupně vystoupili další propagátoři literárního odboru: MUDr. Ingeduld, MUDr. Reinsberg, profesor Prusík... Měšťanská beseda klatovská, kr. I, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸⁶ Literární jednotu v Klatovech měla čtyři zakládající členy a 163 členů jiných. Její ustanovující schůze se konala 17. května 1881 v restauraci Na Rychtě, za prvního předsedu byl zvolen MUDr. Reinsberg. V prvních dvou letech své existence plně zastínila besedu svou činností přednáškovou, pořádáním zábav, odebíráním množství časopisů i okázalými slavnostmi, jako bylo odhalení pamětní desky pedagoga Křížka ve Strážově 18. června 1882. Zastupitelstvo rozhodlo o vydávání jemu a jednotě nakloněných Klatovských listů, které byly od roku 1883 tištěny v klatovské tiskárně Alše Jánského. (první ročník v roce 1882 byl vydáván v Plzni). Vančura J.: Padesát let Měšťanské besedy klatovské, Klatovy 1913, str. 20, Klatovy - město a okolí, Národopisná propagace Československa, sv. XX, Praha 1937, str. 53

Beseda, která byla zatlačena do pozadí Literární jednotou⁸⁷, se věnovala nadále své tradiční činnosti. Soustředila se především na čítárnu časopisů, o kterou se staral profesor Petr. I přes počáteční odliv členů jich celá řada zůstala besedě věrná, včetně Karla Hostaše. V besedě poznal řadu svých přátel: berního adjunkta Rudolfa Pražského (budoucího tchána)⁸⁸, soudní adjunktů Františka Hlávku a hlavně celoživotního druha a přítele „Rudu“ Poláka.

První funkci, kterou Karel Hostaš v besedě získal, bylo členství v besedním odboru „ku pořádání zábav a přednášek“. Odbor vznikl na základě připomínek některých členů, kteří se domnívali, že beseda je v tomto ohledu poněkud pasivní. Správní výbor na své schůzi 12. listopadu 1884 zvolil mezi jinými do výboru nového besedního orgánu i Karla Hostaše.⁸⁹ Ten se pravidelně zúčastňoval valných hromad i zasedání odboru pro přednášky a zábavu až do svého odchodu do Prahy v červnu 1888.

Dalším spolkem, ve kterém se Karel Hostaš angažoval, byl sbor dobrovolných hasičů. Klatovský hasičský sbor byl založen roku 1874 a zpočátku existoval v rámci tělocvičné jednoty Sokol. Jednání o zřízení sboru probíhala od roku 1869, vleklá jednání uspíšil až velký požár, který vypukl 14. srpna 1873. Dne 21. srpna 1874 byly schváleny změny stanov Sokola a vznikla Jednota tělocvično-hasičská. Prvním velitelem se stal Václav Khol. Valná hromada 10. ledna 1875 zvolila starostou sboru Dr. Jana Poláka, místostarostou se stal JUDr. Václav Sedláček.⁹⁰ Karel

⁸⁷ Dostí ostře se proti novému spolku postavil probesední Šumavan. „Řeknem to přímo, spolek jest jen truchbesedou. Krásný jest sice název spolku, jen bohužel, povstati měl ne z nenávisti a vzdoru k Měšťanské besedě, ale z čistého nadšení, a obrati si měl účel jiný, jménu svému úplně přiměřený a ne tentýž, jaký má Měšťanská beseda.“ Šumavan, 21. května 1881, č. 21, roč. 14

⁸⁸ Rudolf Pražský se narodil roku 1833 v Hořovicích, kde působil jako obecní úředník, pak přestoupil do státních služeb. V roce 1873 přišel jako berní adjunkt do Klatov. Brzy se stal ředitelem zpěvického spolku Šumavan. Aby mohl svůj zájem o hudbu a zpěv plně rozvinout a prezentovat, vstoupil do spolku klatovské omladiny - Klatovanu, kde stal pečlivým organizátorem hudebních večerů. Proslul především vystoupeními svého pěveckého okteta. Zemřel 25. července 1883, v čase oslav dvacetiletého trvání Měšťanské besedy, jejíhož života se pravidelně zúčastňoval. Šumavan, 28. července 1883, č. 30, roč. 16

⁸⁹ Měšťanská beseda klatovská, kr. 1, Státní okresní archiv v Klatovech

⁹⁰ Klatovské listy, 21. června 1924, čís. 25, roč. 38

Hostaš vstoupil do sboru dne 15. prosince 1878⁹¹, 12. ledna 1879 byl valnou hromadou zvolen skrutátorem sboru při volbách správního i technického výboru⁹² a na další valné hromadě dne 11. ledna 1880 byl zvolen členem správního výboru (na jeho první schůzi pak jednatelem sboru) a Hostašův šéf JUDr. Sedláček⁹³ byl opětovně zvolen předsedou. Sbor rozhodl, že vstoupí do okresní jednoty hasičských sborů politických okresů Klatovy a Přeštice⁹⁴ a do župní jednoty hasičských sborů na českém jihozápadě.⁹⁵ Jedním z prvních úkolů, které Hostaš řešil, byla pomoc při přípravách plánovaného hasičského sjezdu a s tím spojené výstavy, kterou pořádala župní jednota českého jihozápadu ve dnech 25. - 27. června 1880 v Klatovech. Na župním sjezdu, který se konal dne 28. června 1880, byl JUC. Hostaš zvolen přehlížitelem účtů. V diskusi o vydávání hasičského kalendáře a periodika podotkl, že hasičské ústředí v Praze nebude pravděpodobně podporovat vydání českého kalendáře, jelikož je vázáno dodržováním jazykové rovnoprávnosti (v ústředí byli zapojeni české i většinově německé župy - pozn. autora.) Připojil se k názoru, aby kalendáře raději vydaly české župy nebo okresní jednoty a sám navrhl, aby se zemským časopisem stal „Český

⁹¹ Jeho přistoupení vzal na vědomí správní výbor sboru dobrovolných hasičů na schůzi, která se konala v tento den. Jednohlasně byl přijat za činného člena. Šumavan, 21. prosince 1878, č. 51, roč. 11

⁹² Pro sbor byla tato valná hromada jakási oslava a shrnutí pětileté činnosti. Během pěti let se rozrostla jeho činnost i členstvo. V roce 1874 měl celkem 68 a za pět let již 907 členů, včetně přispívajících. Největší podíl na činném členstvu měli řemeslníci, následováni obchodníky. Sbor byl typickým představitelem středostavovského spolku. Během pěti let činnosti vykonal 313 praktických a teoretických cvičení, účastnil se 31 požárů ve městě a okolí, začal vést pamětní knihu, stabilní finanční situace vedla k založení podpůrného fondu pro vdovy a sirotky po členech. Šumavan, 18. ledna 1879, č. 3, roč. 12

⁹³ Šumavan, 17. ledna 1880, č. 3, roč. 13

⁹⁴ Na vytvoření okresní jednoty se dohodli 14. září 1879 zástupci sborů měst: Janovic nad Úhlavou, Měčina, Přeštic, Strážova, Plánice, Švihova, Žinkov a Klatov. Na schůzi konané na klatovské radnici byly upraveny stanovy a vytvořen pětičlenný přípravný výbor. Šumavan, 20. září 1879, č. 38, roč. 12

⁹⁵ Zástupci hasičských sborů měst: Horažďovice, Klatovy, Strakonice, Sušice, Vodňany, Volyni Velký Zdík se sešli 15. června 1879 ve Strakonici. Po hlučném dohadování zde byly přijaty stanovy nově vzniklé župy a pověřen prozatímní výbor přípravou další valné hromady. Šumavan, 21. června 1879, č. 25, roč. 12

hasič“, který již vycházel v Klatovech.⁹⁶ Jeho návrh se však s podporou nesetkal.

Vedle činnosti v „domovském“ sboru a plzeňské župě se JUC. Hostaš zapojil i do dění okresní jednoty hasičských sborů, na jejíž první valné hromadě, která se konala 30. května 1880 v Klatovech, byl zvolen do výboru a na valné hromadě 22. srpna 1886 v Žinkovech byl zvolen předsedou okresní hasičské jednoty. Jako předseda musel řešit především neuspokojivé stavy sborů a problémy s pořizováním stříkaček a jiného vybavení. Rovněž se snažil, aby jednota přistoupila k prospěšným spolkům, jako byla Národní jednota pošumavská, poukazoval na nedostatečná protipožární opatření a zabýval se jejich nápravou. Avšak v hasičských jednotách nejvíce diskusí vyvolávaly okrajové problémy a záležitosti. Jednou z takových byla „rozprava“ o hasičských stejnokrojích v rámci okresní jednoty na schůzi správního výboru 11. října 1883.⁹⁷

Do roku 1888 se Hostaš jako jednatel klatovského sboru účastnil všech schůzí jeho správního výboru. Na valných hromadách podával zprávy o činnosti spolku za minulý rok. Hlavní náplní činnosti správního výboru bylo zajišťovat styk s Ústřední hasičskou zemskou jednotou, prosazovat zájmy místního sboru v okresní jednotě, vést účetnictví, spravovat záležitosti členů a zajišťování finančních zdrojů. Správní výbor často kritizoval „netečnost valné části obecnstva zdejšího, jež všímá si sboru jen tehdá, když pomoci jeho potřebuje.“⁹⁸ Poslední jednatelskou zprávu před svým odchodem do Prahy přečetl JUDr. Hostaš na valné hromadě klatovského sboru 13. května 1888. Stejně jako v minulých letech vyzdvihl úlohu sboru při požárech, sumarizoval nákupy nových hasičských prostředků a opětovně vyzval k důkladným požárním

⁹⁶ První číslo časopisu Český hasič vyšlo v Klatovech v redakci V. Kohla dne 25. dubna 1878. Klatovy - město a okolí, Národopisná propagace Československa, sv. XX, Praha 1937, str. 73

⁹⁷ Někteří členové správního výboru se domáhali, aby byly místo černých dána do stejnokroje červená vyložení. Hostaš tehdy rozčileně poznamenal, aby se o takových maličkostech ani nejednalo ani nehlasovalo. Šumavan, 13. října 1883, č. 41, roč. 16

⁹⁸ Šumavan, 3. března 1883, č. 9, roč. 16

prohlídkám ve městě. Znovu také napomenul některé členy, kteří se vyhýbají konání požárních povinností.⁹⁹ Předseda klatovského sboru JUDr. Sedláček přečetl na schůzi správního výboru dne 19. června 1888 Hostašův přípis, ve kterém se Hostaš z důvodů odchodu z Klatov vzdal funkce jednatele. Správní výbor udělil JUDr. Karlu Hostašovi čestný diplom za deset let činnosti ve sboru.¹⁰⁰

Činnost v okresní jednotě JUDr. Hostaš ukončil dopisem, který jednatel Kohl přečetl na schůzi výboru 8. července 1888. Výbor pak poslal svému bývalému předsedovi za jeho činnost v okresní jednotě písemný dík.¹⁰¹

Velkou pozornost věnoval Karel Hostaš také sokolu. Dějiny sokolů v Klatovech jsou dlouhé. Krátce po založení Tělocvičné jednoty pražské v roce 1862 došlo k formování sokolské myšlenky i ve venkovských městech. V Klatovech dali k vytvoření sokolské skupiny podnět někteří členové Měšťanské besedy klatovské. Krátce po návštěvě plzeňských sokolů a po prvním cvičení dvanácti členů besedy se dne 12. května 1868 v Šumavanu objevila výzva: „Nuže, drazí bratři, nezůstaňme pozadu, vzmužme se a dokažme milé a blízké nám Plzni, že i Klatovy chovají bujaré síly, kteréž jsou dosti mocni, okázati se veřejnosti, dokažme, že i Klatovy chovají v sobě upřímné vlastence, kteří mile rádi pro dobro vlasti své se obětují, dokažme, že v Klatovech český živel vládne a že je mohutný strážce na úpatí Šumavy.“¹⁰² Založení sokola bylo bráno jednak jako vlastenecká povinnost prezentovat český živel, který na Klatovsku převládal, a jednak jako snaha Klatov vyrovnat se Plzni, která byla v řadě ohledů vzorem. V rámci besedy byl ustanoven přípravný výbor, který měl vypracovat stanovy sokola v Klatovech. Tyto byly schváleny místodržitelstvím dne 8. června 1868. 23. července 1868 se konala první valná hromada klatovského Sokola, které předsedal předseda prozatímního výboru JUDr. Sedláček. Na opakované volbě byl

⁹⁹ Šumavan, 19. května 1888, č. 20, roč. 21

¹⁰⁰ Šumavan, 23. června 1888, č. 25, roč. 21

¹⁰¹ Šumavan, 14. července 1888, č. 28, roč. 21

¹⁰² Šumavan, 16. května 1868, č. 20, roč. 1

v neděli 26. července 1868 zvolen náčelníkem profesor Pavlík, za starostu kupec Ludvík Král, místostarostou JUDr. Sedláček. Sokol měl 98 členů a začal cvičit v prostorách právovárečného měšťanstva třikrát týdně.¹⁰³

Klatovský sokol se soustředil především na pořádání slavností a různých výletů. Již v druhém roce působení se mezi členy objevila řada rozporů, které vedly k tomu, že někteří ze sokola odešli. „Vedoucí činitelé neměli pravého pochopení myšlenky sokolské a když v letech sedmdesátých nastalo i jinak v české společnosti vystřízlivění v pořádání veřejných slavností, nepořádala jednota sokolská již ani výlety a činnost celkově ochabla.“¹⁰⁴ Činnost sokola začala upadat a v roce 1874 se přeměnil na jednotu tělocvično-hasičskou. Dne 10. října 1875 rozhodla valná hromada o vytvoření sboru čistě hasičského¹⁰⁵ a tak Sokol v Klatovech přestal existovat.

O znovuoobnovení klatovského sokola v 80. letech se zasloužilo několik veřejně činných mužů, včetně JUDr. Karla Hostaše. O prvních, poněkud úsměvných impulsech se dovídáme z vyprávění učitele Kabeláče v rámci vzpomínek a oslav pětadvacetiletého výročí obnovení sokola v Klatovech, které proběhly v roce 1911.¹⁰⁶ Hlavními iniciátory vzkříšení sokolské myšlenky v Klatovech byli: Tyršův žák, suplující učitel kreslení Kabeláč a učitel Tarantík. Během roku 1885 připravili všechny

¹⁰³ Šumavan, 25. července 1868, č. 30, roč. I.

¹⁰⁴ Klatovy - město a okolí, Národopisná propagace Československa, sv. XX., Praha 1937, str. 65

¹⁰⁵ Sbor byl postupně od roku 1874 vybavován hasičskou technikou. 18. října 1878 se konalo ve dvoře bývalého jezuitského semináře první veřejné cvičení. První valná hromada se uskutečnila 10. ledna 1875, zvolila za předsedu Dr. Poláka a za místostarostu JUDr. Sedláčka. Od 25. dubna 1878 do roku 1904 vycházel v Klatovech časopis Český hasič. V roce 1880 získali sídlo ve skladištích pod jezuitským kostelem. V roce 1890 se sbor přejmenoval na Dobrovolný sbor hasičský a ochranný v král. Městě Klatovech. Klatovy - město a okolí, Národopisná propagace Československa, sv. XX., Praha 1937, str. 73

¹⁰⁶ Při jednom jarním zahradním sezení besedním vstal při odchodu domů na oběd čalouník Josef Fügner a jen tak pro pobavení společnosti se zavěsil na blízký ořech. Povzbuzen jakýmsi pichlavými poznámkami se začal na větví komíhat. Většina na něj však pokřikovala: „Nechte toho, ať se nezabijete!“ K větví pak rychle přikročil i učitel Tarantík, zopakoval cvik a prohlásil: „Kdo z vás tak provede, založíme Sokol.“ Většina pánů se pak přidala. Tarantík pak pronesl několik vět o starém klatovském Sokole a než se rozešli, příslibili si, že se brzy sejdou a připraví obnovení Sokola. Pamětní list vydaný u příležitosti pětadvacetiletého trvání Sokola v Klatovech, str. 19 - 20, Klatovy 1911

podklady a týdeník Šumavan mohl koncem roku 1885 oznámit, že byly schváleny stanovy Tělocvičné jednoty Sokol v Klatovech.¹⁰⁷

5. dubna 1886 se na klatovské radnici sešlo 34 mužů na ustanovující valné hromadě. Předsedající JUC. Sedlák popsal účel Sokola, přečetl schválené stanovy, shromáždění se usneslo na přistoupení k plzeňské župě. 7. dubna 1886 byl do pozice jednatele klatovské jednoty zvolen JUDr. Karel Hostaš, byl zřízen cvičitelský sbor v čele s učitelem Tarantikem. 18. dubna 1886 se konala mimořádná valná hromada, na které mělo být ustanoveno místo, kde budou probíhat cvičení, podoba cvičebního úboru a vymezen poměr k hasičské jednotě.¹⁰⁸ 18. května byla ustanovena výletní komise, do jejíhož čela byl zvolen JUDr. Hostaš.¹⁰⁹

První větší akcí znovuoobnoveného sokola byla organizace výletu „bratrů“ z Plzně spojeného se sokolskou slavností 8. srpna 1886.¹¹⁰ Svou první jednatelskou zprávu přečetl JUDr. Hostaš na řádné valné hromadě 13. února 1887. Shrnl práce výboru týkající se nákupu potřebného náčiní i úpravy cvičební místnosti. Vypočetl všechny výlety a slavnosti, kterých se členové v uplynulém roce zúčastnili. „V mysli vlast, v srdci smělost, v paži sílu a v naději, že jakožto členové jednoty k západnímu rozhraní národnosti naší nejvíce pošinuté, odkazu tomu se

¹⁰⁷ Ještě před schválením stanov se museli iniciátoři tohoto podniku vyrovnat s udáními, která na ně byla z Klatov učiněna až do Prahy. V úředním listě pražského místodržitelství „Pražský deník“ bylo připomínáno „zavádění nové třetí strany politické ve městě našem ku dvěma vzájemně rozvaděným stranám vzájemně se potírajících, a to člověkem nedávno přivandrovalým (učitel Tarantik - pozn. autora), který místo, aby mládež vzdělával a ku svornosti v občanstvu působil, toto snaží se ještě více rozeštvat.“ Pamětní list vydaný u příležitosti pětadvacetiletého trvání Sokola v Klatovech, str. 15, Klatovy 1911

¹⁰⁸ Šumavan, 22. května 1886, č. 21, roč. 19

¹⁰⁹ Již během prvního roku JUDr. Hostaš zorganizoval výlet do Bezděkova u Klatov, Strážova, na Loretu, výlet s hudbou na klatovskou Hůrku. Pamětní list vydaný u příležitosti pětadvacetiletého trvání Sokola v Klatovech, str. 34, Klatovy 1911

¹¹⁰ Do města se sjeli zástupci Sokolů z okolních měst, nejvíce z Plzně. Město bylo vyzdobené národními barvami, na předměstích stály mohutné slavoobrány. Slavnost začala průvodem všech klatovských korporací a jejich shromáždění na náměstí, kde pak vedle jiných promluvil sokolský župní starosta JUDr. Václav Peták z Plzně. Spolehlivým průvodcem po městě i muzeu byl samozřejmě JUDr. Hostaš. Po odpoledním veřejném cvičení se konala do pozdních hodin volná zábava v městských sadech. Šumavan, 14. srpna 1886, č. 33, roč. 19

nezpronevěříte, volá Vám „Na zdar“,“¹¹¹ ukončil svůj proslov JUDr. Hostaš. Na závěr byl opět zvolen jednatelem.

Následující jednatelskou zprávu shrnující rok 1887 přednesl JUDr. Hostaš na řádné valné hromadě klatovského sokola 11. března 1888. Ve zprávě shrnul, že se v minulém roce konalo 18 výborových schůzí, že byly upraveny cvičební místnosti, pořádány večírky, zábavy a výlety, všechny akce šířily sokolské myšlenky. Dále oznámil, že byl vytvořen výbor, který se má zabývat stavbou sokolovny.¹¹² Stejně jako funkcí v ostatních spolcích byl nucen se kvůli svému odchodu do Prahy v červnu 1888 vzdát funkce jednatele. Do té doby se pravidelně zúčastňoval všech schůzí.

Karel Hostaš se také angažoval v Národní jednotě pošumavské. Národní jednota pošumavská měla své ústředí v Praze a z něho vzešel podnět k založení odboru v Klatovech. Během roku 1884 bylo na ústředí jednoty zaregistrováno na čtyřicet obyvatel Klatovska, Ústřední výbor národní jednoty pošumavské to uvedl ve zprávě z 25. října 1884. K přihlášeným členům patřili: JUDr. Sedláček, učitel Tarantik, profesor Petr, starosta Frank, profesor Taffl, gymnaziální ředitel Podstatný, redaktor Max Čermák, klatovský děkan Císař. Tento počet stačil podle článku 9 stanov Národní jednoty pošumavské k založení vlastního odboru. 18. července 1884 bylo založení místního odboru schváleno výnosem ministerstva vnitra. Ústředí v Praze doporučilo přípravnému výboru co nejdříve svolat ustanovující valnou hromadu.¹¹³

Po obligatorním oznámení c. k. okresnímu hejtmanství se ustanovující valná hromada sešla 2. listopadu 1884 v úřadovně okresního výboru na městské radnici. Prozatímní předseda přípravného výboru JUDr. Sedláček představil prvním devatenácti členům program

¹¹¹ Šumavan, 16. března 1887, č. 12, roč. 20

¹¹² Šumavan, 15. března 1888, č. 11, roč. 21

¹¹³ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

jednoty. Oznámil, že odbor má již 54 členů.¹¹⁴ Dále proběhly volby spolkových orgánů, předsedou se stal profesor Taffl, jednatelem JUDr. Karel Hostaš, pokladníkem profesor Jařábek. Při první schůzi správního výboru místního odboru byla zformulována zpráva o založení pro pražské ústředí a bylo požádáno o zaslání členských lístků a stanov.¹¹⁵

V lednu 1885 začala obě klatovská periodika (Klatovské listy, Šumavan) zveřejňovat agitaci ve prospěch nového spolku. Šumavan ve svých článcích varoval před tím, aby jihozápad Čech nepostihl podobný osud, jako měly severočeské oblasti. „Severočeská železniční síť otevřela bohatství půdy každému, kdo přišel se zdravou rukou a se vzděláním odborným. Tím staly se vydatným zdrojem k plnění kapes cizinců, kteří přišedše ze všech končin světa, rychle bohatli a zbohatše lid český poněmčili nebo ze sídel je vytlačili.“¹¹⁶ Národní jednota pošumavská měla zabránit opakování tohoto scénáře na jihozápadě. Cílem organizace byla realizace prvního článku stanov, „účelně prospívati ku národním, duševnímu a hmotnému zvelebení krajín na jihu a západě Čech.“¹¹⁷ Výzvy směřovaly především k finanční podpoře instituce, aby „krajané rozevřeli štědře ruku svou stísněným krajanům svým šumavským.“¹¹⁸ S tímto programem se celoživotně ztotožnil i JUDr. Karel Hostaš.

První rok činnosti byl pro začínající klatovský odbor úspěšný. Díky opakujícím se výzvám v tisku se do spolku hlásilo množství občanů z Klatov i okolí. V únoru 1885 podal jednatel JUDr. Hostaš pražskému

¹¹⁴ Členství tvořili členové skuteční s ročním příspěvkem 5 zl., členové činní a výkonní s příspěvkem 1 zl. a členové zakládající s příspěvkem 100 zl., který se splatil jednou pro vždy. Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹¹⁵ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹¹⁶ Šumavan, 24. ledna 1885, č. 4, roč. 18

¹¹⁷ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹¹⁸ Šumavan, 24. ledna 1885, č. 4, roč. 18

ústředí zprávu, že byl založen nový odbor v jeho rodné Poleni. Při jeho zakládání sám pomáhal a do poleňského odboru se přihlásilo 48 členů.

Do klatovského odboru začaly přispívat i korporace, například v květnu 1885 složilo vstupních 100 zl. okresní zastupitelstvo.¹¹⁹ V počátku působení Národní jednoty pošumavské v Klatovech byla hlavním úkolem podpora českých knihoven v jazykově smíšených oblastech, jednou z nich byla knihovna v Čachrově.¹²⁰ Další cíle místní odbor spatřoval v zakládání dalších odborů v blízkosti Klatov, zřízení hračkařské školy a podpoře místních učňů. Pražské ústředí totiž shromažďovalo informace od českých pražských řemeslníků a nabízelo jednotlivým odborům v Čechách možnost vyslat do Prahy na učení hochy z menších měst. První velkou akcí místního odboru byl v srpnu 1885 výlet na zříceninu Rýzmburka.¹²¹ Další byla účast na sjezdu okolních odborů v Sušici 13. srpna 1885. Hlavním heslem byla nutnost větší angažovanosti v jednotě. „Máme-li s úspěchem vzdorovati útokům těm, jest nevyhnutelně potřebí, abychom dle možnosti sráželi se v nepoddajný šik, který dovede býti pevnou hrází proti všem proudům germanizačním,“ prohlásili řečníci.¹²²

Druhá valná hromada místního odboru se konala 2. ledna 1884, JUDr. Karel Hostaš byl zvolen předsedou, jako jednatel mu zdatně sekundoval klatovský obchodník, výrazný činovník jednoty, Vilém Eck. Karel Hostaš se stejně jako v ostatních spolcích pustil do systematické práce. Na výborové schůzi 5. dubna 1886 začal prosazovat myšlenku uspořádat v Klatovech hospodářsko-průmyslovou výstavu. Spolu

¹¹⁹ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹²⁰ Malá knihovna vznikla v tomto šumavském městečku již roku 1883 nákladem spolku plzeňských akademiků „Radbuza“. Národní jednota zahájila mohutnou propagační kampaň za vytvoření větší knihovny, čítárny českých novin. Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹²¹ Výlet na Rýzmburk u Nové Kdyně, který se konal 2. srpna 1885, byl prvním manifestačním vystoupením klatovského odboru Národní jednoty pošumavské. Před přednáškou o cílech jednoty zazněla národní hymna, několik chodských písní. Vstupné 15 kr. obohatilo zatím chudou spolkovou pokladnu. Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹²² Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

s jednatelem Eckem začali propracovávat plán a byli zvoleni do přípravného komitě výstavy.¹²³

Hostaš se v tomto roce výrazně zasadil i o úspěch statistického průzkumu průmyslníků a živnostníků v okrese, jak ho připravilo pražské ústředí jednoty. Cílem bylo vytvoření evidence, která by umožnila efektivnější pomoc a rozvoj jednotlivých podniků v regionech. Předseda Hostaš vedl čilý korespondenční styk s pražským ústředím, jehož prostřednictvím zařizoval podpory chudým žákům studujícím na hospodářské škole v Klatovech. Hostaš předložil ústředí řadu návrhů, které však nemohly být realizovány pro nedostatek peněz, kterými ústředí disponovalo.¹²⁴ Jedním z těchto neúspěšných plánů byl nákup meteorologických přístrojů pro stanici v hospodářské škole. Za zdařilou akci Národní jednoty pošumavské v roce 1886 může být označena anketová akce, kterou organizovalo pražské ústředí. Místním jednotám byl předložen dotazník, který měl pomoci získat informace z oblasti národní (kolik je v daném místě Čechů a Němců, proč je která strana v minoritě, jak se chovají v daném místě Židé, jaké kde existují spolky, knihovny, jak je to s národním vědomím mužů a žen, jak přibývá česká národnost a co v této oblasti činí ten který odbor), z oblasti hospodářské (jaká je v oblasti půda, kolik jí leží ladem, jaké převládají pěstované plodiny, zda používá hnojiv, strojů, zda a jaký se chová dobytek, na jaké úrovni je kde včelařství, štěpařství, lesní hospodářství, jak je zaopatřeno vyučování hospodářství), poslední oblasti, na kterou se dotazník specializoval, byl odbor cestovní (jak daleko je ke dráze, do lesa, k památným místům, k rybníku, jak je to v daném místě s poštou, telegrafem, s možností ubytování hostů a k jejich vztahu

¹²³ I přes poměrně mohutný začátek propagace akce se nakonec výstava v tomto roce neuskutečnila. V letních měsících se konala průmyslová výstava v Táboru, kterou klatovští obeslali. Klatovský výbor rozhodl nekonkurovat tomuto podniku. Národní jednotu pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹²⁴ Jednotlivé jednoty přispívaly do ústřední pokladny v Praze a tam se rozhodovalo o jejich využití. Například klatovský odbor měl na hotovosti koncem roku 1886 8 zl., celých 154 zt., které získal odbor z příspěvků putovalo do Prahy. Tento systém se stal postupně předmětem kritiky, některé odbory si stěžovaly, že se jim zpět nedostane tolik, co odevzdaly. Národní jednotu pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

ze strany místních...)¹²⁵ Z dotazníkových otázek bylo možno vysledovat hlavní body zájmu a činnosti jednoty. Hlavním organizátorem odpovědi na dotazník v klatovském odboru byl JUDr. Hostaš.

V roce 1887 bylo nejdůležitějším programem klatovského odboru spolupořádání velké národní slavnosti. Již od jara začal zasedat přípravný výbor ve složení: JUDr. Hostaš, JUC. Sedlák, učitel Tarantik, PhC. Chlum a profesor Prusík. Slavnost byla spojena se sjezdem odborů Národní jednoty pošumavské. Hlavní program této akce proběhl v neděli 24. července 1887 pod hesly: „Kdo's českého původu, Ini ku svému národu. Svorná mysl, svorný duch, divy činí jako Bůh.“¹²⁶ Podstatným bodem slavnosti byl sjezd odborů Národní jednoty pošumavské, který se konal na klatovské radnici. Na jeho počátku promluvil k delegátům JUDr. Hostaš, který byl později zvolen předsedou celé schůze. Jednotliví zástupci jednot pak promluvili o nových úkolech na poli národním, ale i o poměrech v zemědělství, průmyslu a školství. Po této schůzi začala v městských sadech lidová veselice, jejíž výtěžek byl určen místnímu odboru Ústřední matice školské.

JUDr. Karel Hostaš zůstal i v roce 1887 předsedou místního odboru (opětovné zvolení proběhlo na valné hromadě v květnu). Pokračoval ve spolupráci s ústředím na podpoře chudých studentů hospodářské školy, poskytování stipendií na výlety za vzdělávacími kurzy, obohacování okolních knihoven, nově se přičinil o výměnné pobyty klatovských a pražských dětí a účast klatovských řemeslníků na pražských předvánočních trzích.

12. února 1888 se na valné hromadě vedle opětovné volby JUDr. Karla Hostaše předsedou probíral špatný stav odborů v Kolinci a Čachrově a velká pasivita místních řemeslníků a živnostníků ve věcech organizovaných Národní jednotou pošumavskou. Hostaš doporučil, aby byly v tisku zveřejněny výzvy ke vstupům do jednoty a k její finanční

¹²⁵ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹²⁶ Šumavan, 30. července 1887, č. 30, roč. 20

podpoře. Z této schůze vzešel podnět, který představil ředitel hospodářské školy Treybal, o nutnosti zřídit ve městě nižší průmyslovou školu.¹²⁷

I v místním odboru Národní jednoty pošumavské ukončil Karel Hostaš svou práci v červnu 1888, spolu s ním opustil město i dlouholetý jednatel Vilém Eck, jejich funkce zůstaly až do července 1889 neobsazeny. Jednota po celou dobu Hostašova pražského pobytu upadala. Konalo se jen několik schůzí, na minimum byla omezena účast na akcích ústředí jednoty, špatně byly vedeny zápisy ze schůzí.

V 80. letech se Karel Hostaš také věnoval činnosti v místním odboru Ústřední matice školské v Klatovech. Tato organizace se stala protiváhou německého školského spolku Deutscher Schulverein (založeného 2. července 1880). „Založena jest na úkor německého Schulvereinu, na podporu nás samých, proti poněmčování Čechů v německých obcích žijících, k zakládání českých škol na místech německými živly ohrožených.“¹²⁸

Ústřední matice školská vznikla z podnětu učitelských spolků 15. prosince 1880 v Praze a jejím hlavním úkolem bylo „zřizovati, vydržovati a podporovati v zemích rakouských školy, jakož i školy a opatrovny a školy mateřské s českým jazykem vyučovacím, zvláště v obcích takových, kde zřízení školy neb opatrovny pro děti české nelze dosíci nákladem veřejným.“¹²⁹ Prvním předsedou matice byl 5. prosince 1880 valnou hromadou zvolen JUDr. F. L. Rieger. Oba spolky se střetávaly hlavně v jazykově smíšených osadách, kde mezi sebou někdy i dosti tvrdě soutěžily. Takovými oblastmi na Klatovsku byly: okolí Kašperských Hor, Sušice, Nýrská, Čachrova a Železné Rudy.

Občané Klatov i místní korporace se mohli účastnit Ústřední matice školské. Přihlášky i roční příspěvky ve městě shromažďovala

¹²⁷ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹²⁸ Šumavan, 30. října 1880, č. 44, roč. 13

¹²⁹ Šlajs I.: Vývoj českého školství na Klatovsku v 19. století, diplomová práce na PedF ZČU, Plzeň 1986, str. 57

redakce časopisu Šumavan. Mezi prvními do matice vstoupil Učitelský spolek v Klatovech.

Za den vzniku místního odboru Ústřední matice školské v Klatovech je považován 15. červen 1882, kdy byl jeho vznik schválen výnosem ministerstva vnitra. První valná hromada se konala 28. srpna 1882 v malé síni radnice. Profesor J. V. Prášek oznámil schválení stanov, pak se přistoupilo k volbě výboru. Předsedou se stal profesor Prašek,¹³⁰ jednatelem profesor Markalous. Do výboru byl mezi jinými zvolen i JUC. Karel Hostaš. 16. září 1882 byla v Šumavanu zveřejněna výzva: „Nuže, kdož Čechem Jsi, kdo znáš se poctivě k matce rodné, komu drahý a vzácný jazyk ten náš krásný a harmonický, přispívejž každý hřivnou svou k úkolu společnému“.¹³¹ Byly činěny další výzvy, které se obracely k vlastencům, obecním a okresním zastupitelstvům, sborům, spolkům, duchovním, učitelstvu.

8. října 1882 profesor Markalous složil funkci a jednatelem se stal JUDr. Karel Hostaš. Nastoupil s maximálním nasazením a v prosinci 1882 uspořádal v místnostech klatovské radnice ve prospěch matice dobročinný bazar. Stejně jako v Národní jednotě pošumavské i v místním odboru Ústřední matice školské převzal JUDr. Hostaš do svých rukou téměř celou správu spolku. Staral se o spolupráci mezi maticí a Národní jednotou pošumavskou, především v organizování společných slavností a přednášek.

Na valné hromadě dne 10. ledna 1886 shrnul Karel Hostaš ve své jednatelské zprávě celý dosavadní vývoj místního odboru matice, uvedl, že hlavním cílem místního odboru je získání co největšího finančního příspěvku a jeho předání ústředí, aby se mohlo naplnit poslání matice. Připomněl úspěch svatováclavské sbírky, která přinesla 163 zl. (z toho největší podíl tvořil dar měšťanské besedy klatovské - 102 zl.). Hostaš

¹³⁰ Profesor Prášek se v roce 1884 odstěhoval do Kolína, po něm se stal 26. října 1886 předsedou ředitel gymnázia Podstatný, kterým byl do 26. února 1888, kdy byl zvolen Jan Frank. Nově byl Podstatný zvolen na schůzi valné hromady 24. února 1889. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹³¹ Šumavan, 16. září 1882, č. 37, roč. 15

vyslovil i kritiku: „Na tomto místě nemůže výbor jinak než vysloviti politování své nad netečností několika zdejších spolků a i valné části venkova našeho k Ústřední matici školské, ústavu národnímu, jenž na ten čas podpory každého Čecha v míře největší zasluhuje.“¹³² Dále vyjádřil potěšení nad výší a rychlostí výběru členských příspěvků. Během volné diskuse učinil předseda spolku profesor Podstatný návrh, aby byl zřízen dámský odbor místní matice. Odbor byl v Klatovech založen 15. června 1886, starostkou byla zvolena choť JUDr. Sedláčka, Anna.¹³³

20. února 1887 vyslovil jednatel místní matice PhC. Chlum (zvolen po Karlu Hostašovi v lednu 1886) dámskému spolku pochvalu za jeho dynamický nástup. Hostaš kandidoval do výboru a byl zvolen jeho členem. Stejně jako pro místní odbor Národní jednoty pošumavské, tak i pro odbor matice se ústředním bodem tohoto roku stala národní slavnost konaná 24. července 1887, jejíž výtěžek byl věnován matici. Hostašova činnost v matici rovněž ustala v červnu 1888 kvůli praxi u zemského soudu v Praze.

Ještě před svým odchodem do Prahy se JUDr. Karel Hstaš zapojil do klatovského okrašlovacího spolku. Působení tohoto spolku v Klatovech se připravovalo delší dobu. Jeho stanovy byly schváleny c. k. místodržitelstvím v srpnu 1881, ale vlastní činnost začala až v roce 1887. Zásahu o vznik měli především JUDr. Sedláček a c. k. inženýr Vojtěch Sedlák. JUDr. Sedláček svolal na 3. dubna 1887 předběžnou poradní schůzi, která měla rozhodnout o definitivní podobě spolku. Z přípravné schůze vzešlo svolání k občanstvu. „Okrašlovací spolek pro město Klatovy a jeho okolí podle svého účelu má se řídit zvláště snahou - okrášlit prázdná, holá a neúhledná místa v Klatovech a okolí vysazováním stromy, křovím, květinami a vůbec rostlinstvem; neschůdné plochy a cesty, jakož i potoky a vody, taktéž místa nezdravá podle potřeby opravovati a přeměňovati k dobrému obecnství, a vůbec vše

¹³² Šumavan., 16. ledna 1886, č. 3, roč. 19

¹³³ Anna Sedláčková byla první předsedkyní do června 1889, pak manželka profesora Petra a od 20. února 1896 až do své smrti v roce 1906 Hostašova manželka Anna. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

podporovati, čím město a jeho okolí se okrašluje a čím zdravotní stav obyvatelstva se lepší," psalo se v provolání.¹³⁴ Ustanovující valná hromada se konala 12. dubna 1887 na klatovské radnici. Výzva veřejnosti pravděpodobně splnila svůj účel, na schůzi se dostavilo 52 členů. Slavnostně se přečetly stanovy¹³⁵ a vytyčily první úkoly.¹³⁶ Předsedou spolku byl zvolen okresní hejtman Adolf Kirscher z Neukirchenu, místopředsedou c. k. inženýr Vojtěch Sedlák a jednatelem ředitel hospodářské školy v Klatovech Rudolf Treybal. Byl také ustanoven šestičlenný výbor, ve kterém mimo jiných zasedl i JUDr. Sedláček. JUDr. Karel Hostaš zůstal zatím řadovým členem. Postupně se zvyšoval počet členů, městské radě byla předkládána řada nových návrhů, například znovuotevření restaurace v parku, zvětšení počtu vyhlášovacích tabulí po městě, opatření ozdobného ptactva na rybník v městských sadech, opravy několika starých fasád, zlepšení prostředí v klatovském parku na Hůrce.¹³⁷

Od roku 1884 se Karel Hostaš stal členem Hospodářského spolku klatovsko-plánického.¹³⁸ Tento spolek se zasloužil o zřízení hospodářské školy.¹³⁹ JUC. Hostaš zde od 13. listopadu 1884 vyučoval zákonovědu a zemědělské zákony, pro učitelskou profesi byl nadšen.¹⁴⁰

¹³⁴ Okrašlovací spolek pro město Klatovy a okolí, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹³⁵ Okrašlovací spolek pro město Klatovy a okolí, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹³⁶ Jednalo se o úpravu některých cest, návrh stavby nového mostu, úprav několika prostranství, pořízení nových sedaček do městského parku a další. Šumavan, 16. dubna 1887, č. 15, roč. 20

¹³⁷ Okrašlovací spolek pro město Klatovy a okolí, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

¹³⁸ Dějiny spolku sahají do šedesátých let 19. století, kdy byl součástí německého plzeňského krajského spolku. O počestění a osamostatnění spolku se zejména přičinili: zemský poslanec Václav Seidl, další poslanec, dolanský farář a častý host na poleňské faře, P. Matoušovský a pozdější okresní starosta MUDr. Bozděch. Klatovy - město a okolí, Národopisná propagace Československa, sv. XX, Praha 1937, str. 38

¹³⁹ 20. dubna 1869 podal místopředseda hospodářského spolku P. Matoušovský návrh Vlastenecko hospodářské společnosti Království českého na zřízení zemědělské školy v Klatovech. Návrh byl přijat a již 10. října 1872 byla otevřena nová hospodářská škola. Škola měla přísliby i místnosti na statku v Beňovech, kde mělo probíhat praktické vyučování. Následující školní rok se dostal spolek a škola do sporu s ministerstvem o státní dotaci, aby o ni škola nepřišla, byla v roce 1876 převedena na kuratorní, prvním předsedou spolku se stal P. Matoušovský. V roce 1885 se škola přestěhovala do vlastní budovy,

Hospodářský spolek se dělil na odbor rolnický, lesnický, zahradnický a národohospodářský. Převážnou většinu členů tvořili rolníci z okolí Klatov, pro které představitelé výboru pořádali přednášky, zajišťovali exkurze a v případě nutnosti sepisovali petice sněmu. Většina otázek projednávaných ve schůzích orgánů spolku se týkala zemědělské problematiky. Karel Hostaš se převážně účastnil rozhovorů a přednášek, které se týkaly národohospodářské problematiky.

JUDr. Karel Hostaš se také pravidelně zúčastňoval akcí spolku akademiků pro Pošumaví „Úhlavy“,¹⁴¹ zábavného a vzdělávacího spolku „Klatovan“ a často přednášel členstvu spolku akademiků plzeňského kraje „Radbuza“.¹⁴²

Od počátku 80. let se vedle spolkové činnosti začal plně věnovat svým celoživotním vášním: muzejnictví a archeologii.

Hostašovým celoživotním dílem, kterým se nesmazatelně zapsal do veřejného povědomí, bylo klatovské muzeum, neboť stál u jeho založení a téměř otcovsky ho vedl až do své smrti.¹⁴³

O založení muzejního ústavu se začalo v Klatovech uvažovat koncem 70. let 19. století. V této věci byl zvláště agilním klatovský rodák, profesor karlínské reálky František Šubert, který z Prahy popisoval jiné

modernizací prošla i praktická výuka. Jako zajímavost je nutné uvést to, že se stala v roce 1883 první českou mlékařskou školou. Šlajs I.: Vývoj českého školství na Klatovsku v 19. století, diplomová práce na PedF ZČU, Plzeň 1986, str. 40 - 41

¹⁴⁰ Mou přednášku navštívil 9. června 1885 zemský inspektor, který mě nadmíru pochválil. Učil jsem zde až do roku 1887. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁴¹ Úhlava jako spolek vznikl v roce 1883. Ale již od šedesátých let působila ve městě „Jednota klatovských studujících. Hlavní náplní existence tohoto spolku bylo pořádání přednášek, koncertů, uměleckých akademií, výstav divadelních představení, tanečních zábav, plesů, merend a studentských majálesů. Klatovy - město a okolí, Národopisná propagace Československa, sv. XX, Praha 1937, str. 54

¹⁴² Spolek „Radbuza“ byl založen v roce 1873 a měl sjednotit akademiky českého jihozápadu a spojit jejich snahy. „Buditi osvětu po českém jihozápadu, šířiti vědomí národní v lidu českém,“ byl její cíl. Tohoto úkolu chtěla dosáhnout pořádáním přednášek, v jazykově smíšených oblastech zakládat české knihovny. V řadě měst vznikly její místní odbočky. Šumavan, 17. března 1883, č. 11, roč. 16

¹⁴³ „Karel Hostaš přinesl si ve své mysli obraz tehdejšího národního muzea, dovedl ze své praxe v zemských deskách, v zemském archivu a univerzitní knihovně čísti staré texty, pamatoval si, jak jsou uschovávány, nezapomněl konečně ani na způsob uspořádání a popisu sbírek prvního našeho musejního ústavu.“ Plánička F.: Dr. K. Hostaš, tvůrce a ředitel muzea města Klatov, Věstník muzea města Klatov III., Klatovy 1924, str. 5

takové ústavy v Roudnici, Plzni, Pardubicích a jinde.¹⁴⁴ Počítalo se, že zakladatelem a osobou, která by zapůjčila svou soukromou sbírku, obsahující mimořádnou kolekci mincí, bude měšťan František Jung.¹⁴⁵ S uspořádáním sbírky Jungovi pomáhal Karel Hostaš. Než se plán o propůjčení sbírky realizoval, František Jung dne 19. července 1882 zemřel. Po jeho smrti pověřil Jungův syn svého přítele JUDr. Sedláčka, aby se staral o pozůstalost. O starožitnosti se okamžitě zajímali různí obchodníci a překupníci a hrozilo, že se celá sbírka rozpadne a ztratí. Hostaš se Sedláčkem přednesli na zasedání městské rady návrh, aby byla celá sbírka zakoupena obcí a stala se základem budoucího městského muzea. Ředitel gymnázia Podstatný sbírku prohlédl a městské radě její zakoupení doporučil. Když se k návrhu kladně vyslovila i „strana Literární jednoty v Klatovech“, rozhodla městská rada dne 16. září 1882 o zakoupení všech několika set předmětů za 500 zl.

Karel Hostaš na veřejnost zapůsobil svou velmi zdařilou přednáškou o archeologických objevech na Klatovsku, která se uskutečnila v Literární jednotě klatovské 26. listopadu 1882. Klatovská periodika otiskla výzvy k poskytnutí darů pro nově založené muzeum, Šumavan pravidelně zveřejňoval seznamy dárců. Karel Hostaš se poté stal hlavním organizátorem a zakladatelem muzea v Klatovech.

Sbírka byla veřejnosti zpřístupněna dne 28. října 1883 ve druhém patře městské radnice. Tyto prostory však brzy přestaly vyhovovat. Obecní zastupitelstvo tedy následující rok rozhodlo o přemístění sbírky do budovy starého gymnázia za dominikánským kostelem

¹⁴⁴ Šumavan, 15. listopadu 1879, č. 46, roč. 12

¹⁴⁵ František Jung se narodil roku 1819 v Klatovech, protože ve škole příliš nevynikal, nenechal ho otec studovat. Pokračoval pouze samostudiem. Mlynářské řemeslo se mu příliš nevedlo, proto statek prodal a zakoupil dům v Klatovech, zde se začal plně věnovat své zálibě – sbírání starožitností, ze které utrácel ušetřené peníze. Po studiu práv mu pak syn zasilal potřebné peníze, které také věnoval svému koníčku. Jung publikoval některé zajímavosti v klatovském tisku a často konal prohlídky své sbírky pro zájemce. Zemřel jako uznávaný sběratel a starožitník 19. července 1882. Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str.6 - 7

sv. Vavřince.¹⁴⁶ Hostaš se v muzeu aktivně chopil nejen vedení: „Sám jsem sem uložil i různé věci, které jsem nahodile sbíral a později výkopy rozmnožil.“¹⁴⁷

Zlom v dějinách muzea nastal schválením stanov v roce 1886. Bylo ustanoveno, že stálými přispěvateli budou královské město Klatovy, stát, země, obchodní a živnostenská komora, okresní zastupitelstvo a jiné korporace. Muzeum spravovalo kuratorium, správní výbor a úřednictvo. Kuratorium bylo složeno ze zástupců jednotlivých přispěvatelů a všech, kteří se zavázali k pravidelným finančním podporám. Jeho funkční období trvalo tři roky. Kuratorium vytvářelo návrhy na ustanovení úřednických míst, vyřizovalo rozpočet, schvalovalo závěrečný účet, zprávu o činnosti za uplynulý rok. Správní výbor se skládal z náměstka předsedy kuratoria a čtyř jeho dalších členů a rozhodoval o využití dalších místností, projednával organizaci, odbornou a vědeckou činnost, udržoval sbírky a knihovnu, byl výkonným orgánem kuratoria, sestavoval rozpočet, kontroloval vedení účtů a inventáře. Hlavním funkcionářem byl předseda kuratoria, který mohl vydávat předběžná opatření, měl kontrasignační povinnost a celkově zastupoval muzeum navenek. Dalším orgánem byl náměstek předsedy, pokladník a referent městské rady, který zajišťoval styk mezi městem a muzeem.¹⁴⁸ První kuratorium bylo zvoleno 1. května 1886. Ustanovující schůze se konala 19. června 1886, kde byl Hostaš zvolen oficiálně správcem muzea.¹⁴⁹ Členy kuratoria byli: předseda c. k. gymnaziální ředitel Podstatný, správcem Karel Hostaš, náměstkem se stal zeměpanský lékař MUDr. Adolf Kába, pokladníkem Hynek Seichert, dalšími členy byli c. k. dvorní úředník profesor Kabeláč, zemští poslanci

¹⁴⁶ V nových prostorách se sbírky rozšířily do bývalého refektáře, kaple a okolních místností. Kolem sbírek se vedle Hostaše začali soustřeďovat další lidé. Byl jím samozřejmě JUDr. Sedláček, inženýr Petrlák, ředitel gymnázia Podstatný a profesor Prusík. Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 8

¹⁴⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁴⁸ Stanovy muzea v Klatovech z roku 1886, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁴⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

JUDr. Sedláček, JUC. Jan sedlák, ing. Alois Schiffauer a František Vrba.¹⁵⁰ Správce Hostaš se okamžitě pustil do práce, angažoval se v přijímání nových předmětů, jejich inventarizaci a uspořádání, věnoval se opisování listin a jejich třídění. Obchodníci a továrníci byli vyzýváni k tomu, aby věnovali muzeu vzorky svých výrobků. Poctou pro klatovský ústav byl vstup do Matice československých muzeí v červenci 1887. I oblíbenou práci v muzeu musel Karel Hostaš přerušit. Zprávu o složení Hostašovy funkce v muzeu vzalo kuratorium na vědomí při své poradní schůzi 12. června 1888. „S výmluvným a opravdovým citem pronesenými slovy“ se s ním rozloučil předseda kuratoria gymnaziální ředitel Podstatný.¹⁵¹

Další Hostašovou velkou vášní byla archeologie. Jak jsem se již zmínil, Hostaš o své erudici a schopnostech pro vedení vznikajícího muzea přesvědčil mimo jiné i přednáškou v Literární jednotě 26. listopadu 1882 o archeologických objevech na Husíně a v Poleňce. Již od dob studií na gymnáziu se jako samouk seznamoval s archeologickou vědou a prehistorickými dějinami. Jeho zájem ještě více vzrostl, když v okolí jeho rodiště byla nalezena mohylová pohřebiště.¹⁵² První výkopy učinil počátkem 80. let, například v červenci 1882 otevřel mohylu u Poleňky. Na tomto území byly roku 1883 objeveny další mohyly a o rok později hroby u Habartic.¹⁵³ Dne 30. června 1885 Hostaš veřejně otevřel mohylu na Husíně. Velké kopání mohyl proběhlo v červenci 1887. Bylo rozebráno několik dalších mohyl a předměty z nich byly uloženy v muzeu. O svých objevech JUDr. Hostaš informoval

¹⁵⁰ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 11 - 12

¹⁵¹ Šumavan, 7. července 1888, č. 27, roč. 21

¹⁵² Mohyly jsou pozůstatkem osídlení Klatovska západočeskou mohylovou kulturou střední doby bronzové mezi 16. a 14. stoletím před Kristem. Měly kruhovitý nebo elipsovitý tvar, obvod tvořen naskládaným kamením. Uvnitř převládaly žárové pohřby, našly se nespálené kosti a na dřevěných podložkách drobné bronzové předměty. Největšími lokalitami je Tajanov - Husín, Točník - Špitál a Kamýk. Pravěké osídlení Klatov, In. Musejní zpravodaj 1993, čís. 2, str. 1 - 7

¹⁵³ Hostaš popsal nálezy bronzových předmětů habartického učitele Stupky v článku v Šumavanu. Šumavan, 2. července 1881, čís. 27, roč. 14

v časopisu Památky archeologické.¹⁵⁴ Velkým problémem i pro archeologické výzkumy byly finance, potřebné prostředky kryly sponzorské dary.

¹⁵⁴ Články v Památkách archeologických uveřejnil v roce 1887, dílu XIV o mohylách na Husíně, o stejných pak v díle XIX v roce 1902, stejně tak v tomto díle popsal nález hrobu v Habartících. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Soudní praxe v Praze 1888 - 1889

14. června 1888 přesídlil Karel Hostaš do Prahy, aby si zde odbyl nezbytnou praxi u sborového soudu. První týdny bydlel s mladým právníkem Miloslavem Sedlákem a medikem Antonínem Salzmannem v Krakovské ulici. Jelikož se mu stýskalo po rodině, našel v Havlíčkově třídě na Vinohradech byt, kam se za ním mohla manželka s dětmi přistěhovat.¹⁵⁵

U zemského soudu začal díky přimluvě senátního prezidenta Dreslera (pocházel z klatovské rodiny, byl kolegou Hostašova šéfa JUDr. Sedláčka) praktikovat v občansko právním sboru a byl přidělen do kanceláře rady Storchy. V kanceláři s ním pracoval „mladý právník Pantůček, velmi šikovný a nadaný, že zmáhal téměř celou agendu sám.“¹⁵⁶ Vzhledem k tomu, že Hostaš již několik let působil v advokátní kanceláři JUDr. Sedláčka, neshledával praxi u občanskoprávního soudu prospěšnou. Díky Dreslerově intervenci působil Hostaš v druhé části soudní praxe u rady na trestní právo Müllera. „Müller byl vlídný, německý rodem, ale perfektně uměl česky a málokdy si mě vyžádal, abych zkontroloval českou gramatiku.“¹⁵⁷

Po příchodu do Prahy Hostaš zkontaktoval všechny své známé ze studií a začal se s nimi stýkat. Byl zvolen do Ústředního výboru Národní jednoty pošumavské, který v Praze sídlil, kde mu byla svěřena živnostenská problematika. V praxi to nejčastěji znamenalo, že měl ve jménu jednoty obstarávat českým učňům místa u živnostníků, což využil při svém pozdějším působení v místním odboru.

¹⁵⁵ Napsal rodině hned 18. červnu 1888 dopis, že je již usazený, že se již potkal s profesorem Smolíkem a že chodí po hospodách s kolegy z práce i známými ještě ze studií. Oznámil ženě, že našel byt, který je k 28. červnu k nastěhování, že by bylo nejlépe. Kdyby přijeli 30. června a nastěhovali se. Manželka mu ještě několikrát do konce měsíce psala, že neví, co s věcmi, co si mají vzít s sebou, jak proběhne převoz věcí... Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁵⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁵⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Ve společnosti se Hostaš stýkal s lidmi, kteří měli klatovské kořeny, s profesorem Smolíkem, amatérským archeologem, s finančním radou Hronem, rodákem z Dolan, se švihovským rodákem profesorem Kolářem, s bývalým profesorem klatovského gymnázia Meissnerem a dalšími. Profesor Smolík Hostaše upozornil na přívržence historie, kteří se scházeli v restauraci U Choděřů na Ferdinandově třídě. Tito nadšenci připravovali založení jednoty přátel starožitností. První ustanovující schůze nové Společnosti přátel starožitností českých se sešla 9. prosince 1888. Zakládajících členů bylo 44, včetně Karla Hostaše.¹⁵⁸ Hostaš se po dobu svého pobytu v Praze pravidelně účastnil všech schůzí a s ostatními členy pořádal výlety do okolí Prahy.¹⁵⁹ Se společností zůstal v kontaktu po celý život.

Ve volném čase Hostaš studoval historické prameny k dějinám Klatov a Poleně v deskách zemských. Kolega ze společnosti archivář města Prahy Jan Herein seznámil Hostaše blíže s ředitelem desek Vobořilelem. Hostaš Vobořila upozornil na nutnost většího dohledu nad badateli.¹⁶⁰ Při své práci se zde seznámil s řadou osobností, mezi nimi i s profesory Peiskerem, Emmlerem a dalšími. Celoživotní kontakt udržoval s Augustinem Sedláčkem, rovněž badatelem v deskách. „Rozhovory týkaly se zejména zbytků tvrzí na Klatovsku a přiléhající krajině domažlické jako Březka, Tupadel, Vrhavče a jiných.“¹⁶¹ Při svém osmiměsíčním studiu zde shromáždil Hostaš velké množství pramenů

¹⁵⁸ Svoje krédo starožitnické prohlásil Hostaš hned na první schůzi návrhem, aby společnost zaslala sněmu petici na vydání rejstříku desk zemských a zamítla návrh Neumannův na zákaz vývozu starožitností bez cla do ciziny, žádal, aby jejich vývoz byl zakázán vůbec i aby náležitá petice byla podána sněmu. Vzpomínal v roce 1924 další účastník založení společnosti A. B. Černý. Černý A.B.: Pozdrav přáteli Hostašovi, In. Časopis Společnosti přátel starožitností českých v Praze 1924, roč. XXXII.

¹⁵⁹ Rád především vzpomínal na výlety společnosti za archeologickými památkami. Jedním z nich byl výlet do Roztok u Prahy za lékařem a archeologem Riznerem, s kterým si dobře popovídal v jeho zahradě a který mu ukázal svou sbírku prehistorických nálezů z jeho výkopů. Vzpomínal i na výlety na Levý Hradec a Řivnáč. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁶⁰ Někteří badatelé vpisovali totiž na zakázku šlechtická jména do rodokmenů podle potřeb. Tito „badatelé“ pak četli již pozměněné zápisy s doplněnými jmény úředníkům, kteří je z desek vypisovali. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁶¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

k topografii, genealogii pošumavského kraje. „K badatelům se časem hlásil také Dr. Peinsker z Votic a náš spolučen (Společnosti přátel starožitností českých v Praze - pozn. autora), architekt Herein, kterého poznáv jeho zájem pro památky staropražské, do úřadovny zemských desek jsem zavedl a s netajenou radostí sdělovali mi objevy deskové. Tyto nahodilé schůzky výborných lidí a badatelů čítám dnes k nejkrásnějším svého života.“¹⁶²

Hostaš se v Praze zúčastnil i několika přednášek T. G. Masaryka a jeho tzv. literární mafie, které se konaly v hostinci U Kostomlatských ve Vodičkově ulici. Sem ho nejčastěji doprovázel Masarykův věrný přívrženec Vančura, spisovatel Herben, literární vědci Dr. Vlček a Dr. Jakubec.

Během celé soudní praxe se Karel Hostaš nepřestával zajímat o dění v Klatovech. Zprávy mu pravidelně podával „bratr sokol“, učitel Tarantík. V korespondenci si Tarantík stěžoval nejen na svůj osobní život, ale hlavně na spolkový život v Klatovech. Špatně fungovalo muzeum, během Hostašovy nepřítomnosti se nekonalo ani jedno kuratorium, svou činnost utlumil i místní odbor Národní jednoty pošumavské a Měšťanská beseda. „Zkrátka moc pánů a žádný sluha,“¹⁶³ napsal Tarantík. Snad i to byl důvod Hostašových častějších úvah o návratu do Klatov, aby se mohl vrátit k rozdělané práci. O rodinných starostech ho měl informovat jeho otec.¹⁶⁴

S blížícím se koncem soudní praxe si Hostaš musel rozmyslet, kde se usadí. Rada Storch, příbuzný advokát Max Čeněk Hlaváček, přátelé Bouček, Höschl, Jeřábek, Dr. Sedlák Hostaše přemlouvali, aby zůstal v Praze. Hostaš se však pro přemístění do Prahy nerozhodl.

¹⁶² Hostaš K.: Vzpomínka, In: Časopis společnosti starožitností českých v Praze, roč. XXXIV., 1926, str. 23 - 25

¹⁶³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁶⁴ Otec ho však více než o dění ve městě spravoval o svých problémech v nemocnici, kde pracoval jako opatrovník. Synovi podrobně popisoval své zápolení s jedním ze zřízenců, „špinavci, který si všude s jeho falší a oulisnou hubou získá u všech důvěru.“ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Díky neochotě prezidenta zemského soudu nemohl Hostaš složit advokátní zkoušku v červnu 1889 a musel ji odložit až na podzim. Na léto se proto s rodinou uchýlil do Hořovic, kde si u příbuzných jeho manželky Anny pronajali byt. Hostaš se zde zotavoval z choroby, která ho postihla již v Praze,¹⁶⁵ a připravoval na složení advokátních zkoušek. Zkoušky proběhly 6., 7. a 13. září 1889 a 24. září 1889 byl JUDr. Karel Hostaš zapsán do seznamu advokátů. Stále však nevěděl, kde se má usadit. Během léta se mu zalíbily i Hořovice. Nejvíce ho ale stále lákal návrat do Klatov. Jediným posledním důvodem, proč se ještě zdráhal, se mu zdál nekorektní postoj vůči svému bývalému šéfovi, JUDr. Sedláčkovi, kterému nechtěl ve městě dělat konkurenci. JUDr. Sedláček však Hostaše podpořil. Koncem září 1889 si JUDr. Hostaš v Klatovech ve Vídeňské ulici otevřel vlastní advokátní kancelář. 27. září uvítal Hostaše po návratu z Prahy Šumavan. „Příchodem Dr. Hostaše do Klatov získají zajisté horlivého pracovníka opět veškeré spolky. Jsme z příchodu Dr. Hostaše velmi potěšeni a přejeme mu, aby se mu zde jako samostatnému advokátu dařilo.“¹⁶⁶ Členové různých klatovských spolků nezapomněli na Hostašovu spolkovou práci ani v době jeho pobytu v Praze.¹⁶⁷

¹⁶⁵ Jednalo se o jakousi žaludeční neurózu, která se projevovala nechutenstvím k některým jídlům, závratěmi, ba zrakovými přeludy. Vrcholila vždy ráno a večer polevovala, proto mu většinou nebránila ve styku s pražskými známými. Příčinou bylo nejspíš přepracování. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁶⁶ Šumavan, 27. září 1889, čís. 34

¹⁶⁷ Tak bylo na valné hromadě místního odboru Ústřední matice školské 24. února 1889 vzpomenu Hostašovo jméno jednatelem PhC. Chlumem, 6. března pak vyzdvihl Hostašovy zásluhy i zastupující jednatel besedy Tarantik, klatovští hasiči mu zaslali 26. května téhož roku děkovný list k desetiletému působení ve sboru. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Počátky advokátní, politické činnosti a další společenské působení do roku 1896

Po otevření své advokátní kanceláře přijal JUDr. Karel Hostaš dne 15. října 1889 prvního pomocníka, Antonína Kinzla, jehož měsíční plat činil 20 zl. S písařskými pracemi mu od roku 1890 vypomáhal student gymnázia Daniel Ofner. Prvním klientem byl pan Šillinger, který mu přinesl výdělek 10 zl. za stání.¹⁶⁸ Většinu případů tvořily spory závazkového práva, zejména vymáhání pohledávek, námítky proti platebním rozkazům, případy zástavního práva. Prvním koncipientem, který u něj působil byl JUDr. Antonín Just.¹⁶⁹ Po JUDr. Justovi se v kanceláři vystřídalo mnoho dalších koncipientů. Hostaš si pravidelně zapisoval počty stání u venkovských soudů (např. v roce 1891 jich bylo 33), na které vysílal koncipienty. Určitou mimořádnou situací v počátcích Hostašovo advokátního působení v Klatovech bylo jeho zvolení substitutem za zemřelého přeštického advokáta JUDr. Staňka. Pro JUDr. Hostaše to znamenalo dojíždění do dvacet kilometrů vzdálených Přeštic a tudíž i časové zdržení ve vlastní práci. Vynaložil velké úsilí, aby hned v únoru 1892 mohl přeštickou agendu předat advokátu JUDr. Nedbalovi. Hostašovi postupně narůstala agenda, zvláště opatrovnické případy.¹⁷⁰ Oblastí, která zaručovala advokátním kancelářím slušné příjmy, byla agenda spojená se správčovstvím v konkurzech. Za zmínku stojí, že se i do advokátní činnosti promítaly

¹⁶⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁶⁹ O zaměstnání u Hostaše se zajímal od počátku roku 1890. V dopisu z 3. ledna 1890 žádá o přijetí do Hostašovy kanceláře, nejen kvůli sobě, ale i kvůli rodičům, kteří by se rádi odstěhovali do menšího města. Píše, že by mohl zastat různá stání. Z kanceláře JUDr. Just vystoupil k 31. březnu 1892. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁷⁰ 7. srpna 1892 byl například okresním soudem potvrzen jako poručník nezletilých dětí po Viktoru a Františce Měchurových, majitelů statku Předslav-Votín. (Byla to vnoučata statkáře a hudebního skladatele Leopolda Měchury). Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

tehdejší místní politické spory.¹⁷¹ Advokátní praxe se Karlu Hostašovi poměrně dobře uvedla a po celá 90. léta se těšila velkému zájmu klientů.

Poté, co Hostašova kancelář začala prosperovat, mohl se Karel Hostaš vedle advokacie věnovat i dalším veřejným činnostem, opět začal působit v klatovských spolcích.

8. prosince 1889 Hostaš znovu požádal o vstup do Měšťanské besedy klatovské, 15. března 1890 se účastnil valné hromady, ale do besedních orgánů zatím nekandidoval. Předsedou spolku byl opětovně zvolen JUDr. Václav Sedláček. Na následující valné hromadě, která se sešla 18. dubna 1891, byl Karel Hostaš zvolen do výboru besedy¹⁷² a na jeho první schůzi jednatelem. V té době však bylo Hostašovo postavení v besedě rozporuplné. Podporoval totiž kandidaturu mladočeského kandidáta, realistu profesora T. G. Masaryka ve volbách do říšské rady, které proběhly v březnu 1891. Ve volebním obvodu skupiny měst Domažlice, Klatovy, Sušice, Horažďovice, Strakonice, Volyně a Písek byl Masarykovým protikandidátem staroček Dr. Antonín Seidl, statkář z Baldové u Domažlic, kterého podporovala staročeská většina v Měšťanské besedě klatovské.¹⁷³ Staročeští členové

¹⁷¹ 10. března 1893 byl JUDr. Hostaš například jmenován konkurzním správcem na majetku velkostatkářů Jaroslava a Marie Procházkových. Ale již 31. března byl rozhodnutím věřitelského sboru z této funkce odvolán a na jeho místo dosazen staročeský lídr a Hostašův bývalý šéf JUDr. Sedláček. JUDr. Hostaš se po roce 1891 staročesky smýšlejícím občanům vzdálil, na schůzi věřitelů se rozhodli pod vlivem prezidenta Hypoteční banky Thuna pro osvědčeného staročecha JUDr. Sedláčka. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁷² Za přítomnosti 54 členů byl zvolen předsedou JUDr. Václav Sedláček, místopředsedou c. k. vrchní inženýr František Dostál, ve výboru vedle Hostaše usedli c. k. soudní adjunkt František Hlávka, gymnaziální profesori Teodor Chvojan, Jaroslav Petr, majitel realit Jan Schott a učitel Jan Zajiček. Zajímavá byla i jednatelelská zpráva, přečtená na této schůzi, která roztříbila členstvo podle profesí. Asi z 200 členů bylo 48 samostatných živnostníků, 35 obchodníků, 28 učitelů, 24 státních úředníků, 17 hospodářů a majitelů domů, 10 samosprávných úředníků, 6 duchovních, 4 lékaři, 6 advokátů. Měšťanská beseda klatovská, kr. I, Státní okresní archiv v Klatovech

¹⁷³ Volbami do Říšské rady v březnu 1891 byl prolomen český politický monopol staročeků a vítěznou stranou se stala Neodvislá strana svobodomyšlná (mladočeši). Staročeši doplatili na neefektivnost své politiky vůči Vídní, jejich strana neprosadila pronikavější zlepšení pozice českého národa v rámci Rakouska – Uherska. Národní strana se definitivně rozpadla poté, co její mladočeská část rozhodně odmítla tzv. Punktační články. Vrcholem mladočeské ofenzívy byla léta 1892-1893. Kučera D.: Politický, hospodářský a kulturní rozvoj Klatov 1896 – 1914, diplomová práce na Pedagogické fakultě v Plzni 1990, str. 10 – 12.

besedy projeví na schůzích výboru i na valné hromadě ostrý nesouhlas s Hostašovým politickým vystupováním.

I přes nelibost JUDr. Sedláčka a jeho druhů vstupovalo do Měšťanské besedy množství „pokrokovějších“ členů, kteří se již plně rozešli s politikou staročeské strany. Na valné hromadě 27. dubna 1892 Hostaš získal znovu většinovou podporu a byl zvolen členem správního výboru. Když se na výborové schůzi konané 1. května 1892 stal JUDr. Hostaš jednatelem bez protestů staročeských členů, znamenalo to zakončení staro-mladočeských sporů v klatovské besedě. Symbolem jakéhosi smíření obou proudů byla do té doby nemyslitelná dohoda o tom, že besední knihovna začne odebírat mladočeský časopis Čas. Po ukončení těchto názorových neshod se Měšťanská beseda mohla opět začít věnovat svému poslání. Postupně se otupovaly i spory besedy s literární jednotou. „Zanikla předešlá zášť a nepřátelství a zůstala jen jakási závist a řevnivost mezi nimi“.¹⁷⁴ Trvající problém v besedě však představovaly nedostatky spojené s výběrem členských příspěvků.

JUDr. Hostaš se snažil jako činovník řady místních korporací řešit jejich jednotlivé okamžité problémy vzájemnou spoluprací a pomocí všech spolků. Na valné hromadě dne 3. dubna 1893 navrhl jednatel JUDr. Karel Hostaš, aby besední místnosti byly pronajímány klatovskému sokolu, který byl vypovězen z dosavadních prostor v bývalém jezuitském semináři. Jako předsedu sokola ho velmi potěšilo, že byl jeho návrh schválen.

Život měšťanské besedy byl od konce roku 1893 poznamenán onemocněním jejího dlouholetého předsedy JUDr. Václava Sedláčka.¹⁷⁵ Když JUDr. Václav Sedláček dne 22. srpna 1894 zemřel, znamenala jeho smrt v životě besedy i celého společenského života v Klatovech konec konzervativně staročeské etapy. Mimořádná valná hromada se sešla 5. září 1894. Na jejím počátku byla uctěna Sedláčkova památka

¹⁷⁴ Vančura J.: Padesát let Měšťanské besedy klatovské, Klatovy 1913, str. 23.

¹⁷⁵ Do Měšťanské besedy klatovské vstoupil již v únoru 1866, později byl zvolen jejím jednatelem a od ledna 1874 byl po dvacet let jejím předsedou. Šumavan, roč. 27, č. 34, 25. srpna 1894

a na návrh purkmistra Mg.Ph. Jana Franka bylo rozhodnuto o pořízení podobizny zemřelého předsedy. Na závěr mimořádné valné hromady byl novým předsedou zvolen purkmistr Frank, místopředsedou c. k. vrchní inženýr Šimon Vrána a Karel Hostaš byl spolu s dalšími zvolen do správního výboru.¹⁷⁶

V roce 1895 zaznamenala beseda drobný nesvár, když členové besedy duchovního stavu vznesli protest, aby zábavy, zvláště masopustní, nebyly pořádány v postních dnech. Duchovním bylo odpovězeno, že tento starý zvyk není možné měnit, a rovněž bylo podotknuto, že duchovní doposud žádné námítky proti těmto tradicím neměli. Na to z besedy pět kněží vystoupilo.¹⁷⁷

Na valné hromadě 22. února 1896 byl již po několikáté kritizováni členové, kteří řádně neplatili členské příspěvky. Proto bylo přijato opatření, aby ti, kteří nezaplatili za půl roku byli ze seznamu členů besedy vymazáni. JUDr. Karel Hostaš s Janem Schottem přednesli návrh, aby bylo zahájeno jednání s představiteli literární jednoty o možném sloučení obou spolků. K učinění přípravných kroků k tomuto cíli byl pověřen správní výbor.¹⁷⁸ Ke sloučení nedošlo, bylo pouze rozhodnuto o nutnosti bližší spolupráce obou spolků.

Následující valná hromada 6. března 1897 rozhodla, že měsíční příspěvek bude zvýšen z 30 kr. na 35 kr. měsíčně a správní výbor byl pověřen k vypracování nových stanov. Beseda musela s majitelkou besedního domu řešit spor ohledně nutných oprav v besedních místnostech. Spory ohledně důstojného zázemí spolku vyvrcholily, když v květnu 1897 nabídl hostinský František Svoboda besedě místnosti v nově zřízeném hostinci U Kanónu v Pražské ulici. Ke stěhování nakonec nedošlo, neboť majitelka besedního domu se nakonec

¹⁷⁶ Šumavan, roč. 27, č. 34, 7. září 1894

¹⁷⁷ Měšťanská beseda klatovská, kr. 1, Státní okresní archiv v Klatovech

¹⁷⁸ O možnosti sloučení bylo jednáno na valné hromadě literární jednoty 26. ledna 1897, její nově zvolený předseda, starosta města MUDr. Alois Mašek zahájil jednání o splynutí spolků. Hlavním odpůrcem byl JUDr. Konětopský, který hájil samostatnost literární jednoty historickými důvody, širší činností a účelem jednoty. Měšťanská beseda klatovská, kr. 1, Státní okresní archiv v Klatovech

k potřebným opravám zavázala.¹⁷⁹ Výsledek obecních voleb v roce 1896, kdy mladočeši vytlačili staročeskou většinu, se projevil i v besedě, když v jejím vedení byli staročeši výrazně oslabeni.

Po svém návratu z Prahy se vedle Měšťanské besedy klatovské začal Karel Hostaš znovu angažovat v místním hasičském sboru. Valnou hromadou byl v roce 1890 zvolen jednatelem. 27. ledna 1891 potvrdilo c.k. místodržitelství změnu stanov, podle nichž hasičský sbor v Klatovech ponese jméno Dobrovolný sbor hasičský a ochranný v královském městě Klatovech. Valná hromada 3. května 1891, která se mimo jiného usnesla na vydávání bulletinu místního sboru. Dr. Just se zde zasadil o přidělení příspěvků na cesty, hasičské výstavy a podobné akce nemajetným členům a náčelník sboru Khol oznámil, že se dosavadní Zemská jednota hasičská rozdělila na českou a německou. Na závěr schůze proběhla volba výboru, kterou byl za předsedu zvolen JUDr. Václav Sedláček, za místopředsedu prof. PhDr. Emanuel Taffl, do správního výboru usedl i Karel Hostaš. Na schůzi správního výboru 12. května 1891 byl potvrzen ve funkci jednatele sboru.

Správní výbor se scházel obvykle jednou za dva měsíce až do nové valné hromady. Hlavními body jeho schůzí byly v roce 1891 snahy o zajišťování osvětlování při hašení požáru v noci, příprava na sjezd Československého hasičstva, konaného u příležitosti zemské jubilejní výstavy v Praze dne 17. srpna 1891. Počátkem roku 1892 místní sbor souhlasil s rozhodnutím státní správy o povinnosti sboru, aby přepravoval raněné v případě války a mobilizace.¹⁸⁰

Na počátku každé valné hromady přednesl jednatel zprávu o činnosti sboru za minulý rok. Na valné hromadě 3. července 1892 jednatel JUDr. Karel Hostaš oznámil, že počet členstva sboru roste, že v minulém roce stoupl počet členů na 358. Během jeho proslovu byl vznesen dotaz, zda se valných hromad mohou účastnit i přispívající členové. Odpovědi na tuto otázku se okamžitě ujal Karel Hostaš, provedl

¹⁷⁹ Šumavan, roč. 30, č. 11, 13. března 1897

¹⁸⁰ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

rozbor stanov a na základě jejich výkladu vysvětlil, že se členové schůzí účastnit mohou, ale nemají hlasovací právo. Pak pokračoval ve výčtu činnosti sboru za minulý rok, připomněl, že sbor úspěšně zdolal několik požárů, po dlouhých jednáních se mu podařilo zakoupit stříkačku od firmy Smékal. Na první schůzi správního výboru po konání valné hromady 17. července 1892 byl Karel Hostaš opět zvolen jednatelem, navíc byl pověřen úkolem jednat s obecním zastupitelstvem o protipožárních opatřeních, které měly být prostřednictvím hasičského sboru realizovány.

Na valné hromadě 3. dubna 1893 se začalo ve sboru uvažovat o oslavě 20 let trvání sboru v Klatovech, která připadala na příští rok. Předsedou byl zvolen JUDr. Sedláček, Karel Hostaš se stal členem správního výboru a počítalo se s ním na post jednatele. Na první výborové schůzi po valné hromadě 10. dubna 1893 se však Hostaš z funkce jednatele omluvil pro naprostý nedostatek času. I přes své časové zaneprázdnění přijal v srpnu 1893 funkci požárního komisaře. Další funkce, která byla Hostašovi ve sboru přidělena, bylo členství v historicko literární sekci připravovaných oslav dvacátého výročí sboru.¹⁸¹ Nadcházející slavnosti byly hlavním bodem programu valné hromady sboru konané 22. dubna 1894. I přesto, že se dosavadní předseda JUDr. Sedláček ze schůze pro nemoc omluvil, byl potvrzen ve funkci i na další období. Rozsáhlá oslava dvacátého výročí hasičského sboru v Klatovech byla spojena s národopisnou výstavou plánovanou na konec července 1894.¹⁸² Stejně jako jiné spolky se i hasičského sboru se velmi dotkla smrt dlouholetého předsedy JUDr. Sedláčka. Na jednání správního výboru 29. září 1894 navrhl JUDr. Karel

¹⁸¹ Program slavností byl poměrně velkolepý. Měl pět bodů - výstavu, sjezd okresní hasičské jednoty, sjezd technických funkcionářů českých žup, veřejné cvičení a zábavnou slavnost. Vedle Hostašovy historicko-literární sekce byla zřízena sekce technická, statistická a slavnostní. Šumavan roč. 26, č. 17, 29. dubna 1893

¹⁸² Byla zahájena slavnostním celodenním programem 28. července 1894. Měla podat obraz života, práce a kulturního rozvoje pošumavského lidu. Výstava měla několik částí, které zahrnovaly kulturní, průmyslové, hospodářské a jiné oddělení. Skončila mohutnou slavností 5. srpna 1894. Šumavan, roč. 27, č. 26, 30. června 1894

Hostaš zřídit podpůrný hasičský fond, který by nesl jméno zemřelého předsedy. K jeho zřízení byla sestavena zvláštní komise, ve které nechyběl ani iniciátor návrhu.¹⁸³

Pro hasičský sbor byla důležitá první valná hromada po smrti JUDr. Sedláčka, která se konala 31. března 1895. Za nového předsedu sboru byl zvolen profesor Blažej Prusík a JUDr. Karel Hostaš se stal místopředsedou. Bylo rozhodnuto o změně stanov, měl být založen pohřební fond pro členy sboru a jejich manželky. Znovu muselo dojít k vyloučení několika členů, kteří se opakovaně nedostavovali k hašení požárů ve svých obvodech.¹⁸⁴ V tomto roce byla velkou akcí účast klatovského sboru na sjezdu československého hasičstva v Praze dne 11. srpna 1895. Klatovští hasiči si odvezli stříbrnou medaili hlavního města Prahy.¹⁸⁵

Po svém návratu z Prahy se Karel Hostaš téměř okamžitě zapojil i do činnosti v Sokole. 23. března 1890 se zúčastnil valné hromady, kterou svolal dosavadní starosta sokola v Klatovech JUC. Jan Sedlák, který se o tuto funkci dále neucházel, neboť natrvalo odešel do Prahy. Novým starostou byl zvolen JUDr. Karel Hostaš, místostarostou purkmistr Jan Frank, náčelníkem učitel Jan Tarantík, členy výboru se stali: knihař Karel Bludovský, městský kancelista Emanuel Fügner, knihkupec Josef Jedlička, kupec Ludvík Král, malíř Eduard Kunzman, advokátní koncipient JUC. Antonín Singer a obuvník Václav Šebelík.¹⁸⁶

Karel Hostaš stanul v čele klatovského Sokola v době, kdy se začala vážně diskutovat organizačních změnách. Na zasedání správního výboru klatovských sokolů se 13. května 1890 projednával návrh otištěný v květnovém čísle časopisu Sokol o možném rozdělení plzeňské župy na vlastní plzeňskou a šumavskou, kterou by tvořili sokolové z Klatov,

¹⁸³ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

¹⁸⁴ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

¹⁸⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

¹⁸⁶ Šumavan, roč. 23, č. 13, 29. března 1890

Domažlic, Nové Kdyně, Přestic a Koutu na Šumavě. Dalšími jednáními v této věci byl pověřen náčelník Tarantík.¹⁸⁷

Jako vášnivý turista se JUDr. Hostaš rád účastnil sokolských výletů, větším z nich byla např. sokolská vycházka do Velhartic 20. května 1890. Výletníci z Klatov dorazili vlakem do Nemilkova, kde se k nim přidali další bratři z Chlistova, z Plánice, většina z nich v krojích. Chlistovští sokolové vzali s sebou i hudbu a do Velhartic došel průvod za zpěvu národních písní, ve Velharticích je přivítala řada obyvatel nejen z obce, ale i blízkých vsí, především však hasičské sbory z Velhartic a Hor Matky Boží. Na závěr akce se s představiteli obce i spolku rozloučil Karel Hostaš.¹⁸⁸ V letních měsících zorganizovali klatovští sokolové ještě několik podobných výletů, slavnostní pochod na Šumavu v srpnu 1890, kterého se zúčastnili také bratři z pražské jednoty.

Klatovští sokolové dlouho řešili problémy se zajišťováním vhodných míst pro pořádání cvičení i spolkový život místní jednoty. Již od konce osmdesátých let se začalo uvažovat o vlastní budově - sokolovně. Jednota ani klatovská obec však nedisponovala dostatečnou sumou peněz, za účelem shromažďování prostředků bylo založeno Družstvo pro zřízení tělocvičny sokola v Klatovech. Po valné hromadě místní jednoty 23. března se konala první schůze nového družstva, na níž se zvolily orgány - předseda, jednatel, pokladník, členové výboru, náhradníci a přehlížitelé účtů. K družstvu se přihlásilo 83 členů jednoty.¹⁸⁹ Na schůzi získalo i první reprezentaci.¹⁹⁰ Vydalo svolání ku členům sokola. „Po příkladě jiných jednot zařídili jsme družstvo pro vystavění tělocvičny vlastní z dobrovolných příspěvků. Žádáme Vás proto slušně, abyste přistoupili za členy družstva.“¹⁹¹

¹⁸⁷ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

¹⁸⁸ Šumavan, 31. května 1890, č. 22, roč. 23

¹⁸⁹ Šumavan, 13. března 1890, č. 11, roč. 23

¹⁹⁰ Předsedou se stal zeměpanský fyzik MUDr. Kába, jednatelem advokátní koncipient Just, pokladníkem obchodník Bouček, do výboru byli jmenováni: JUDr. Karel Hostaš, MUDr. Mašek, advokátní koncipient JUDr. Melichar a učitel Tarantík. Družstvo mělo 86 členů - 3 zakládající s příspěvkem 50 zl. splatných po 10 zl. do pěti let, 15 přispívajících s příspěvkem 1 zl. nebo 50 kr. ročně. Šumavan, 29. března 1890, č. 13, roč. 23

¹⁹¹ Šumavan, 29. března 1890, č. 13, roč. 23

První akcí pořádanou ve prospěch stavby byla sokolská slavnost, která se konala 27. července 1890. Na uspořádání národní sokolské slavnosti se vedle místní jednoty podílela Československá obchodní beseda v Klatovech, Šotek a spolek Úhlava. Ve dvě hodiny odpoledne vyšel ze zahrady hotelu Na Střelnici slavnostní průvod s hudbou ostrostřeleckého sboru. Z náměstí se vydal do městských sadů, kde byl připraven zábavný program pro děti, stánky s potravinami, bazar aj. Uprostřed slavnosti zacvičilo patnáctičlenné družstvo místních sokolů, následovala volná zábava, která se protáhla až do konce večera. Celý výtěžek akce ve výši 400 zl. byl uložen do městské spořitelny a stal se základem pro fond ke zbudování sokolovny. Pořadatele mrzela neúčast hostů z okolních jednot, zvláště sušické.¹⁹²

Na mimořádné valné hromadě 30. listopadu 1890 přednesl jednatel JUDr. Just výroční zprávu. Shrnul, že v tomto roce měla místní jednota 173 členů, z toho 115 činných, 51 přispívajících, 7 zakládajících. Jako velký nešvar označil malou účast na pravidelných cvičeních, volal proto: „Míti jen trochu dobré vůle, ale pevné, uměti podříti lecjakou planou a chvilkovou rozkoš a jakýs líbezný mžikový požitek odvádějící od tělocvičny tělo, vůle a chuť k lepšímu dostanou se rázem.“¹⁹³ Objevila se i stará kritika, podle níž mnozí členové hledí spíše na vnější projevy sokolství, než na jeho podstatu. Jednatel dále doporučoval, aby se sokolové „neupínali nejen na červenou košili při výletech, ale přidali se k oním bratřím, kteří v bratrské lásce tuží paže své a sílí tělo i ducha svého v tělocvičně pod heslem paže tuž, vlasti služ.“¹⁹⁴ I přes ostrou kritiku směřovanou do vlastních řad byl na závěr schůze zvolen JUDr. Just župním delegátem. Na župní schůzi 22. února 1891 doporučil klatovský zástupce Tarantík odložit jednání o možném rozdělení plzeňské župy na pozdější dobu.

¹⁹² Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886-1914, Státní okresní archiv v Klatovech

¹⁹³ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886-1914, Státní okresní archiv v Klatovech

¹⁹⁴ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886-1914, Státní okresní archiv v Klatovech

Po valné hromadě 5. dubna 1891 se klatovská jednota začala připravovat na červnový všesokolský slet. Starosta klatovské jednoty JUDr. Karel Hostaš navrhl udělení potřebných finančních podpor chudším členům, kteří měli vystoupit na sletu. Přípravy na slet stejně jako ve všech jiných jednotách vrcholily v červnu 1891. Klatovský správní výbor sokola již předem rozhodl o zakoupení nových spodků, konalo se několik prohlídek stejnokrojů. Příspěvek členům byl vyměřen ve výši 80 zl. 23. června předvedli sokolové klatovské veřejnosti připravované cvičení na slet.¹⁹⁵

Ve dnech 28. a 29. června se druhého všesokolského sletu zúčastnilo osmičlenné družstvo pod vedením cvičitele Marka. Celkově se vypravilo do Prahy přes 30 bratří. Klatovští využili zakoupené legitimace pro jednotlivé jednoty, které umožňovaly řadu výhod: bezplatné ubytování na 3 dny, slevu na jízdném na drahách, snížené vstupné do výstavních podniků, muzeí. Se svým vystoupením byli klatovští bratři podle svých slov nadmíru spokojeni.¹⁹⁶

Po poměrně zdařilém vystoupení na sletu však začal zájem některých sokolů o aktivní členství v sokolské jednotě opadat. Klesal především zájem o cvičení. Nápravu měla sjednat mimořádná valná hromada, kterou svolal starosta jednoty JUDr. Hostaš na 12. října 1891. O zřetelném úpadku svědčí i to, že se jí zúčastnilo jen 12 bratří. Jediným jejím závěrem bylo usnesení o zvýšení agitace, která měla vést ke zvýšení počtu členstva, vybídnutí k pravidelným cvičením a pořádání přednášek ve spolcích sdružující omladinu. Podobně málo navštívená byla také další valná hromada, svolaná na 22. listopadu 1891. Novým pokusem o oživení spolku mělo být nové vydání stanov, jejich rozdání členům i přijetí návrhu, aby se snaživým cvičícím členům odepsaly příspěvky.¹⁹⁷

¹⁹⁵ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886-1914, Státní okresní archiv v Klatovech

¹⁹⁶ Úhlavan, 13. července 1891, č. 9, roč. 1

¹⁹⁷ Pamětní list vydaný u příležitosti pětadvacetiletého trvání Sokola v Klatovech, Klatovy 1911, str. 38, 39

Ani tato opatření neznamenal obrát k lepšímu. Na nedostatečnou účast při cvičení a nevykonávání členských povinností si stěžoval na šesté řádné valné hromadě 24. ledna 1892 také náčelník Tarantík. I přes tento úpadek činnosti se na valné hromadě rozhodlo o konečném vystoupení klatovské jednoty z Plzeňské sokolské župy. Rozhodnutí bylo okamžitě odesláno do Prahy na Českou obec sokolskou. Valná hromada dále odměnila upomínkovou pamětní mincí bratry, kteří cvičili minulý rok na sokolském sletu. Jednatel Tarantík byl pověřen jednáním o získání nových místností pro jednotu, chladné a vlhké místnosti v městském pivovaru již silně nevyhovovaly. Na závěr schůze proběhla obligatorní volba představenstva. Předsedou se stal Karel Hostaš, jeho náměstkem Dr. Josef Braun a náčelníkem Eduard Kunzman.¹⁹⁸

Na jaře 1892 se jednalo o možnosti přesunu sokolských cvičení do hostince U Slunce, ale tamější hostinský požadoval pro Sokol nepřijatelný nájem. Nato reagoval majitel hostince Vila pan Kučera, který nabídl její odprodej sokolům za 13 000 zl. Bohužel Sokol takovou finanční částkou nedisponoval. Starosta jednoty JUDr. Karel Hostaš se snažil nalézt efektivní řešení, zprostředkoval jednání o pronajmutí místností místní jednotě a 12. května došlo k stěhování.

22. května se u příležitosti „zasvěcení“ nových místností konal přátelský večírek obou spolků a od 25. května se v nových prostorách začalo pravidelně cvičit.¹⁹⁹ Do konce roku 1892 se klatovská sokolská jednota zúčastnila řady oslav a shromáždění, mezi nejvýznamnější patřily oslavy 250 let trvání ostrostřeleckého sboru, v srpnu 1892, slavnosti Národní jednoty pošumavské ve Strážově, kladení základního kamene plzeňské sokolovny.

Rok 1893 začal ve znamení zřizování samostatné šumavské župy. Pro tuto myšlenku byly postupně získávány jednoty v Nové Kdyni, Sušici a Koutě na Šumavě. Na valné hromadě 6. ledna 1893 bylo konstatováno, že fond pro zřízení sokolovny je úspěšně navyšován.

¹⁹⁸ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886-1914, Státní okresní archiv v Klatovech

¹⁹⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Valná hromada dále rozhodla, aby se podpořila cvičební aktivita členů o tom, že chudým cvičencům bude prominuto zápisné a příspěvky. Na jaře 1893 klatovská jednota pomáhala k zřízení samostatné jednoty v Sušici.

12. července 1893 rozhodl správní výbor o tříletém nájmu tělocvičných místností v domě firmy Kotal a Štádler. K uzavření této smlouvy však nedošlo, neboť hostinský Vojta předložil výhodnější nabídku - přenechání hostince U Slunce sokolům na šest let za 700 zl. 26. července 1893 se sokol přestěhoval z místností Měšťanské besedy klatovské do nových prostor. Po úpravách a osvětlení tělocvičny se zde začalo cvičit 24. října 1893. Sokol získal po mnoha letech stabilnější zázemí.²⁰⁰

Ústřední bod valné hromady 14. ledna 1894 představovala otázka vytvoření samostatné šumavské župy. Bylo rozhodnuto o prozatímním vstupu klatovské jednoty do Husovy župy, která tehdy sídlila ve Vodňanech. Do jejího župního výboru byl 5. ledna jmenován náčelník Tarantik.²⁰¹ Největším zviditelněním nejen klatovského sokola, ale celého města a okolí bylo uspořádání národopisné výstavy ve dnech 29. července až 5. srpna 1894. Sokolská jednota přispěla k úspěchu celého „podniku“ propůjčením svých prostor v hostinci U Slunce, členové se podíleli na činnosti přípravného a organizačního výboru slavnosti.

Náplní valné hromady v následujícím roce 1895 se stala především příprava členů jednoty na třetí všesokolský slet. Valná hromada dále pověřila správní výbor reagovat na odmítnutí žádosti klatovského gymnázia, ohledně možnosti studentských cvičení v prostotách sokolovny. Vrcholnou přípravou na slet bylo i tentokrát veřejné cvičení s koncertem, které proběhlo 16. června. Třetího všesokolského sletu v Praze se i s podporou sletového fondu a podporou městské rady účastnilo 41 členů v kroji. Celou výpravu vedl starosta jednoty JUDr. Karel Hostaš, vystoupení nacvičil zástupce

²⁰⁰ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886-1914, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁰¹ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886-1914, Státní okresní archiv v Klatovech

Husovy župy Jelínek, do soudcovského sboru sletu se dostal i klatovský náčelník Jan Tarantík. Večer před sjezdem 28. června se Karel Hostaš na magistrátu zúčastnil domácí pocty sokolstvu připravené pražskou městskou radou.²⁰²

6. ledna 1896 požádala valná hromada jednoty klatovskou obec o místo pro stavbu sokolovnu. Za výbor Družstva pro zbudování tělocvičny v Klatovech promluvil JUDr. Karel Hostaš. Ve své řeči shrnul finanční stav fondu, který se každý rok navyšoval mimo jiné o řadu darů a výtěžků ze sbírek a pořádaných zábav. Další příspěvky byly vybrány 6. dubna 1896 na večírku konaného u příležitosti oslav desátého výročí založení klatovské jednoty, kde JUDr. Hostaš přednesl proslov o dějinách Sokola v Klatovech.

V tomto roce klatovská jednota prozatímně setrvala v jihočeské Husově župě. Připravoval se župní výlet do Husince a Prachatic, ale byl nakonec zakázán. Přesto se sokolové rozhodli Husovu památku uctít a uspořádat řadu přednášek a veřejných ohňů, které se však nemohly konat v Klatovech, neboť to okresní hejtmanství nepovolilo. Klatovští sokolové tedy alespoň pro veřejné místnosti sokola zakoupili Husův obraz.

V menšinové politice pokračoval JUDr. Karel Hostaš svou činností v rámci Ústřední matice školské, (jejíž vedení a činnost v Klatovech převzal místní dámský odbor), Národní jednotě pošumavské.

Po návratu z Prahy se Karel Hostaš zúčastnil valné hromady místního odboru Národní jednoty pošumavské, která se konala 23. března 1890, vyslechl jednatelskou zprávu Dr. Melichara o tom, že počet členů jednoty dosáhl minulý rok čísla 86 a že výbor vyvíjel činnost hlavně v učňovské otázce a ve zvelebování života na Šumavě. Pražský host JUC. Sedlák poděkoval jménem ústředí místnímu odboru za spoluúčast na pořádání velkolepého výletu na Šumavu, který se

²⁰² Pamětní list vydaný u příležitosti pětadvacátého výročí Sokola v Klatovech, Klatovy 1911

uskutečnil v rámci valné hromady Národní jednoty pošumavské, která se konala v sousední Sušici 19. srpna 1889. Na závěr bylo zvoleno nové představenstvo spolku. JUDr. Karel Hostaš se stal předsedou, jednatelem JUDr. Melichar, pokladníkem městský úředník Fügner, ve výboru zasedli Ing. Menčík a ředitel hospodářské školy Treybal.²⁰³

Na valné hromadě 14. června 1891 komentoval jednatel JUDr. Melichar úspěchy spolku. „Při různých naskytnuvších se příležitostech neopominul odbor ničeho, co k upevnění národního vědomí v místě i okolí sloužiti by mohlo, zvláště dbal toho, aby sčítání lidu v okrese klatovském neprováděl se na úkor národnosti české,“ konstatovalo se v jednatelské zprávě.²⁰⁴ Odbor úspěšně agitoval pro zemskou jubilejní výstavu v Praze, kde měl být bohatě prezentován klatovský průmysl, zemědělství. Místní odbor pokračoval ve snahách o opatrování učňovských míst chlapců z Pošumaví u pražských řemeslníků a obchodníků. Velkou oporou pro menšinovou práci na Klatovsku se stal zdejšímu spolku odbor ve Strážově, který často JUDr. Hostaš dával za vzor jednotlivým místním sdružením. Do vedení klatovského odboru byli i tento rok zvoleni stejní lidé, jen novým jednatelem se stal JUDr. Chlum.²⁰⁵

Velkou pozornost věnoval klatovský odbor Národní jednoty pošumavské činností ve prospěch „národně ohrožených obcí“, počátkem devadesátých let se středem zájmu stala ves Prapořiště na Domažlicku. Místní učitel Flaška upozornil svým dopisem ze dne 5. června 1891 na to, že německá továrna v Nové Kdyni podporuje ty české dělníky, kteří dávají děti do německé školy. Varoval před regermanizací české obce Prapořiště, kde většina mužů pracuje v kdyňské továrně, a prosil především o finanční pomoc pro místní školu, která by pak mohla lépe konkurovat finančně zabezpečenější škole německé. Karel Hostaš v této věci osobně intervenoval na pražském

²⁰³ Šumavan, 29. března 1890, č. 13, roč. 23

²⁰⁴ Šumavan, 20. června 1891, č. 14, roč. 24

²⁰⁵ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

ústředí jednoty, a to zaslalo informační dopis do Nové Kdyně s cílem zjistit skutečný stav a poměry ve zdejším regionu. Klatovský odbor věnoval peněžní pomoc na vánoční nadílku dětí v české škole v Prapořišti.²⁰⁶

Na valné hromadě místního odboru Národní jednoty pošumavské 6. května 1892 byl JUDr. Karel Hostaš za přítomnosti 16 členů místního sdružení zvolen předsedou, Dr. Chlum jednatelem, pokladníkem městský úředník Fügner a ve výboru vedle nich zasedl ředitel rolnické školy Treybal a stavitel Ing. Menčík. Předseda Hostaš informoval o připravovaném výletu jednoty na Špičák, který se měl uskutečnit v létě. Sám se ústředí zaručil za zdárný průběh výletu. JUDr. Hostaš začal urychleně s přípravou akce. Po nedávné kritice z ústředí klatovskému odboru Hostašovi na zdárném průběhu výletu velmi záleželo.²⁰⁷ Nutno podotknout, že se výlet k Hostašovu oblíbenému penzionu Prokopových na Špičáku povedl, účastníci si vedle pěkného počasí a organizace pochvalovali i hudbu vojenských vysloužilců, která jim vycházku zpříjemnila.²⁰⁸

V roce 1892 začal místní odbor jednoty ve spolupráci s Národní jednotou severočeskou a Klubem českých turistů pracovat na novém společném projektu. Spočíval ve vyhledávání letních bytů v Pošumaví pro Pražany a lidi z větších českých měst tak, aby „vzešel z toho prospěch národní i hmotný zvláště krajinám, které toho v první řadě mají za potřebí.“²⁰⁹ Všechny odbory dostaly za úkol sehnat ve svém okolí co nejvíce levného ubytování. Pražské ústředí připravovalo k této kampani podrobné dotazníky.

²⁰⁶ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁰⁷ Během května bylo klatovskému odboru zasláno z ústředí několik kritických listů, podle kterých upadá život několika místních odborů v okolí, především v Plánici. JUDr. Hostaš si sám musel nechat zjistit skutečný stav a koncem května odpověděl ústředí do Prahy, že tato skupina se nerozpadla, pouze je méně aktivní, že do Plánice vyšle o prázdninách svého zástupce profesora Šafařovice, který by zde oživil činnost zdejší jednoty. Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁰⁸ Česká stráž, 3. září 1892, č. 36, roč. 3

²⁰⁹ Šumavan, 4. února 1892, č. 5, roč. 25

Na předsedu klatovského odboru Národní jednoty pošumavské JUDr. Hostaše se obrátil učitel Fritz z Čachrova s problémy, které v místní oblasti měly české děti. „Ty totiž často závidíš svým německým druhům, kteří chodí do německé školy, která je podporována Schulvereinem, kde dostávají děti nové knihy, hlavně však před vánocemi obuv a ošacení.“ Učitel Fritz vyjádřil obavy, že někteří čeští rodiče mohou dát i pro tyto výhody děti do německé školy.²¹⁰ Na podporu českých dětí uspořádal klatovský odbor sbírku na vánoční nadílku čachrovským dětem.

Obsáhlá jednateľská zpráva byla přečtena na řádné valné hromadě odboru 22. října 1893. Ve zprávě byl vzpomenut velký výlet na Špičák v srpnu loňského roku, kterého se zúčastnilo rekordních 296 osob z 13 odborů. Jednatel dále shrnul stav členství - zakládajícími členy místního odboru bylo obecní a okresní zastupitelstvo a JUC. Sedlák, skutečnými pak redaktor Čermák, ředitel gymnázia Beer, poštovní správce Čtvrtečka, starosta Frank, JUDr. Karel Hostaš, MUDr. Kába, učitel Tarantík, ze spolků Měšťanská beseda klatovská, Literární jednoty, Klatovan... Jednatel ocenil sbírku na vánoční stromek do Čachrova, která vynesla 16 zl. 30 kr, a dále odbor rozhodl věnování menší knihovny do nového odboru v Chlumčanech. Na závěr schůze proběhla volba činovníků místní jednoty, při níž byl opětovně JUDr. Karel Hostaš zvolen předsedou.²¹¹

Nově založený odbor v Chlumčanech musel zpočátku své existence řešit řadu problémů, se kterými se obracel na zkušeného pracovníka jednoty - JUDr. Karla Hostaše. Hostaš několikrát intervenoval ve věci sloužení bohoslužeb, jelikož obec Chlumčany byla přifařena k Dobřanům a tamější farář jen velmi nerad sloužil mše v češtině. Podobně zasahoval při stížnostech na jednání úřadů v Dobřanech, kde při obecních volbách neuznali česky psané plné moci.

²¹⁰ Národní jednoty pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

²¹¹ Národní jednoty pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

Na konci roku 1893 zaslal předsedovi Hostašovi dopis správce české čachrovské školy Pitřha, ve kterém popisoval poměry ve vsi. „Česká dvoutřídní škola se 185 žáky je zde popelkou, všichni němečtí statkáři v okolí spolu s Schulvereinem a Böhmerwaldbundem podporují v době svátků německou školu vánočním stromkem pro žáky.“²¹² Opět se na podporu čachrovských dětí konala sbírka.

V roce 1894 se jednotlivé odbory podílely na řadě programů připravovaných z pražského ústředí. Prvním z nich bylo založení České pošumavské záložny, jejíž budoucí čistý výtěžek by sloužil účelům Národní jednoty pošumavské. Jednotlivé odbory se měly podílet na kapitálu záložny zakoupení podílu v hodnotě 10 zl.²¹³ Druhým programem pražského ústředí bylo zbudování „národního podniku.“ Uvažovalo se o výrobě prádla. Podnět vyšel z odborů na českém jihu, které žádaly založení výrobního podniku v některé z chudých oblastí. Tento záměr byl prozatím odložen, jednota se měla zaměřit na zajištění probíhajících programů, jako byla např. podpora výroby a odběru pošumavských hraček. Vedle těchto projektů pokračovalo shánění letních bytů pro městské rodiny na prázdniny, vybavování nových knihoven (v tomto roce v nedalekém Běhařově), organizování pobytů chudých dětí z Pošumaví v Klatovech. Ke konci roku zinicizoval JUDr. Hostaš sbírky na vánoční stromky do Čachrova, Prapořiště u Domažlic, jejich hlavním iniciátorem byl JUDr. Karel Hostaš.²¹⁴

7. května 1895 shrnul předseda místní jednoty Hostaš na valné hromadě výsledky minulého roku, který nebyl příliš úspěšný. Počet členů poklesl na 69. Jelikož se konalo množství zábav a slavností, především národopisná výstava (viz. dále), spolkový život jednoty stagnoval. Hlavní náplní roku 1895 se měla stát knihovnická činnost. Valná hromada proto

²¹² Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

²¹³ Šumavan, 9. června 1894, č. 23, roč. 27

²¹⁴ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

vypsala konkurz, ze kterého měly vzejít dvě pošumavské obce, kde budou zbudovány veřejné knihovny.²¹⁵

V roce 1896 byl mimo jiné JUDr. Hostaš ústředím pověřen vyšetřováním výsledku obecních voleb v Mlýnci u Poleně, kde se stal starostou údajně protičesky smýšlející statkář Ludwig. Hostaš potvrdil, že k této volbě skutečně došlo, ale nebylo mu nic známo o tom, že by Ludwig nějak vystupoval proti české většině v obci a tak v duchu svých názorů podotkl, že „ovšem zvolení jeho samo o sobě je smutným dokladem uvědomělosti našeho lidu.“²¹⁶ Množství korespondence vedl JUDr. Hostaš také ve věci finanční pomoci krajkářské školy ve Strážově, zakládání nových knihoven, pomoci venkovským chlapcům při získání učenických míst v Praze. Na závěr roku zorganizoval pravidelnou sbírku na vánoční stromek, tentokrát pro děti v Čachrově a pro obec Pelechy na Domažlicku.

Po návratu z Prahy vstoupil JUDr. Hostaš i do dalších spolků. Hned na jaře 1890 se nechal zapsat do Spolku na ochranu ptactva a ryb v Klatovech. Spolek byl založen v roce 1889 a podle stanov bylo jeho úkolem „chránit ptactvo užitečné proti hubení a hromadnému pronásledování a působit na jeho rozmnožení všemi možnými způsoby, ožивovat řeku Úhlavu po celém politickém okrese klatovském jdoucím toku její a příslušné přítoky rybami, šířit přízeň k ochraně ptactva a přirozenému chovu ryb např. přednáškami a rozpravami.“²¹⁷ Na valné hromadě 12. února 1890 byl shrnut první rok činnosti spolku, jeho hlavní náplní bylo budování a instalování budek v městském sadu i okolních lesích, zimní přikrmování zvěře, vysazování rybního potěru v Úhlavě, upozorňování hajných a ochránců na zákony o ochraně živočichů. JUDr. Karel Hostaš působil ve spolku jako řadový člen, ale spolek se

²¹⁵ Šumavan, 11. května 1895, č. 19, roč. 28

²¹⁶ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

²¹⁷ Klatovské spolky - různé, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

na něj obracel s právními otázkami. Příkladem takových jeho služeb může být případ tůně ve Svrčovci.²¹⁸

Pokračoval i v činnosti místního okrašlovacího spolku. Místní sdružení nadále pracovalo na zvelebování města, iniciovalo dláždění ulic, osazování chodníků, úpravu parku na Hůrce, vybízelo majitele domů k opravám fasád. Valné hromady spolku se konaly jednou za tři roky. JUDr. Hostaš se zúčastnil valné hromady 22. srpna 1891, na které jednatel Tarantík dosavadní úspěchy, například zřízení sadů mezi silnicí k nádraží a železničním náspem, které začaly být udržovány náklady spolku, opatření nového můstku přes Drnový potok v městských sadech, zrekonstruování kolonády a její předání k užívání obyvatelům, úpravu řady cest a jiné zkrášlovací programy. Ve spolupráci s městskou samosprávou se podařilo v řadě případů přimět majitele domů k jejich opravě, odstranění překážek zasahujících do ulic, došlo k zákazu mytí vozů a kočárů u kašen, stejně tak vylévání špinavých vod na ulice. Za neúspěch bylo považováno, že pro odpor některých majitelů pozemků nebyla vystavěna nová cesta do parku na Hůrce. Závěrem vyjádřila valná hromada vřelý dík městskému zastupitelstvu, bez jehož pomoci by řadu plánů nešlo vůbec realizovat.²¹⁹ Spolupráci mezi radnicí a spolkem zajišťovaly jeho členové, kteří byli zároveň zastupiteli, jedním z nejvlivnějších byl samozřejmě první radní JUDr. Hostaš.

V roce 1894 se spolek zabýval možností přestavby staré bašty v Komenského sadech na rozhlednu. Správa klatovského muzea a klub turistů nechaly zpracovat návrh u architekta Mockra. Výbor spolku poukázal 10. března 1894 na to, že tento projekt výrazně přesahuje finanční možnosti spolku a nedoporučil tento plán realizovat. Bylo pouze dohodnuto, že dojde k zastřešení bašty, plány na její rekonstrukci se

²¹⁸ Valná hromada zmocnila JUDr. Karla Hostaše k zastupování spolku ve věci nesprávného výlovu této tůně, která byla ve správě spolku. Měl zakročit proti Vojtěchu Hallerovi, který rybník vylovil v době tření ryb. Klatovské spolky - různé, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

²¹⁹ Úhlavan, 22. srpna 1891, č. 14, roč. I

uložily v muzeu a mělo se čekat na příznivější dobu. Místo toho byl přijat návrh na úpravu rozhledny na Hůrce - její vyvýšení a úpravy v okolí.²²⁰

V dalším období činnost spolku upadala. Valné hromady 1. září 1895 se zúčastnili pouze čtyři členové. Po přečtení jednatelské a pokladní zprávy se otevřela diskuze, zda by se neměl spolek rozpustit, jelikož obyvatelstvo i členstvo se k němu po delší dobu chovalo netečně. Účastníci se dohodli, že bude učiněn poslední pokus o jeho záchranu a že se svolá další valná hromada na 15. října 1895. Ani tato valná hromada nic nevyřešila, a proto bylo rozhodnuto vyčkat s rozhodnutím na jaro příštího roku. V Šumavanu byla otištěna výzva k členům, aby se zúčastnili valné hromady svolané na 21. dubna 1896 v co největším počtu, k novému oživení spolku bylo vybídnuto obyvatelstvo. O záchranu okrašlovacího spolku se agitací přičinil i JUDr. Hostaš, který odmítal jeho rozpuštění po tolik vykonané práce. Výzvy byly úspěšné, svolané schůze se zúčastnilo 63 členů. Valná hromada proto rozhodla o vypracování nových stanov, agitaci, která měla vést k přistoupení dalších členů, odpuštění dlužných příspěvků, které se měly napříště vybírat čtvrtletně. Znovu se oživila myšlenky na opravu rozhledny na Hůrce, Klub českých turistů v Klatovech byl požádán o příspěvek. Na závěr bylo zvoleno nové vedení. Předsedou se stal majitel realit a druhý radní Schott, místopředsedou profesor Prusík, ve výboru zasedli: JUDr. Karel Hostaš, Jan Tarantík, ing. Petrlák, majitel domu Fischer, děkan Sedlák, ing. Schwarzer a c. k. rada zemského soudu Woratschka.²²¹

Hostašova záliba v turistice ho přivedla ke spolupráci s turisty v Klatovech, kteří tehdy spolupracovali především s okrašlovacím spolkem, a to na řadě projektů, z nichž nejvýznamnější byla plánovaná oprava okrouhlice v Komenského sadech a rekonstrukce rozhledny na Hůrce. Skupina klatovských turistů však neměla žádné právní zakotvení, proto dne 25. května 1893 svolal JUDr. Hostaš klatovské přátele turistiky, aby se domluvili na oficiálním založení místního klubu.

²²⁰ Šumavan, 17. března 1894, č. 11, roč. 27

²²¹ Šumavan, 25. dubna 1896, č. 17, roč. 29

1. července 1893 doporučilo pražské ústředí Hostašovi, aby ustanovující valná hromada přijala za své vzorové spolkové stanovy a celý odbor tak právně zakotvila. Takto navržené stanovy byly přijaty a na další valné hromadě 14. července 1893 došlo i k volbě představenstva spolku. Do jeho čela se postavil na doporučení JUDr. Hostaše c. k. poštovní správce Čtvrtečka, jednatelem se stal lékárník Schimann, pokladníkem advokát Wellner, ve výboru dále zasedli: soudní adjunkt Maretti, Hostašův přítel z cest po Evropě, policejní komisař Fried, profesor Prusík a samozřejmě JUDr. Karel Hostaš.²²² Již na leden následujícího roku 1894 naplánoval místní odbor výlet na Špičák, ke kterému pozval hosty z odborů v Praze, Plzni, Berounu a Hořovic. Do programu výletu prosadil JUDr. Hostaš zastávku na občerstvení a přenocování v jeho oblíbeném, osvědčeném penzionu Prokopových, na pozvánce nechybělo „důležité“ sdělení, že se zde bude čepovat plzeňský ležák.²²³

Výlety se staly hlavní náplní spolkové činnosti. Nejčastějším cílem turistů zůstávala Šumava - Špičák, Železná Ruda, ledovcová jezera. Nedílnou součástí spolkového života bylo pořádání večírků, které se většinou odbývaly v prostorách Měšťanské besedy klatovské a těšily se hojné účasti.

V prosinci 1893 přistoupil JUDr. Hostaš spolu se starostou Frankem a ekonomem Valou jako přispívající členové k Československé obchodní besedě, informoval o tom na její řádné valné hromadě 1. ledna 1894 předseda Kohout.²²⁴ Téhož roku, kdy se oslavovalo třicáté výročí založení Umělecké besedy, vstoupil JUDr. Hostaš do tohoto spolku jako řadový člen.²²⁵ Filantropické Hostašovo cítění se realizovalo ve spolku Svatý Aloisius. Spolek si vytknul „ten šlechetný účel, chudou mládež mravně a hmotně podporovati, zamýšlí ji v zimě polévkami podělovati, očekávaje, že přátelé mládeže k němu se vši důvěrou přilnou

²²² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²²³ Klub českých turistů v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

²²⁴ Šumavan, 13. ledna 1894, č. 2, roč. 27

²²⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

a jej účinně podporovati neustanou.²²⁶ Po dlouhá léta pracoval JUDr. Hostaš v jeho výboru, spolupodílel se na jednotlivých sbírkách, především vánočního stromku pro chudou mládež.

I přes všechnu jeho bohatou činnost mu největší zábavou a potěšením zůstávala práce v muzeu a s tím spojené archeologické výzkumy. Prohlídkám pohřebišť se po dobu Hostašovy praxe u pražského zemského soudu věnoval ředitel gymnázia a člen muzejního kuratoria profesor Beer. V roce 1890 otevřel Beer 25 nových mohyl v lesích Mýtích u Ostřetic, ale nálezy se nevyrovnaly těm, které objevil Hostaš při výzkumech v Husíně u Tajanova. Muzejní sbírky byly přesto obohaceny o několik pozůstatků dýk, nožů, jehlic a kroužkových ozdob.²²⁷

Práci v muzeu se bohužel mohl JUDr. Hostaš věnovat jen ve velmi omezeném čase, který mu po všech ostatních aktivitách zbýval.

V roce 1891 se JUDr. Hostaš zapojil do organizování klatovské účasti na jubilejní zemské výstavě v Praze. Klatovské muzeum na výstavu zaslalo mezi jiným bratrský kancionál ze 16. století, Poprockého Diadochus, několik středověkých mečů, bronzové předměty z mohyl, ukázky lidového umění. Velké úsilí věnoval Hostaš kampani, která varovala obyvatelstvo před překupníky a agenty vykupujícími starožitnost a ochuzujícími tak podle něj celé Pošumaví. Intenzivně se věnoval zlepšování hmotného zaopatření muzejního ústavu, několikrát žádal městskou radu o zřízení bytu pro strážce přímo v muzejní budově, o přidělení nových místností a nutnou opravu krovů a celé střechy starého gymnázia, kde byly muzejní sbírky uloženy.²²⁸

2. ledna 1893 se sešlo nové kuratorium ve složení: MUDr. Kába, JUDr. Hostaš, ing. Menčík, poštovní správce Čtvrtečka, prof. Prusík, JUDr. Sedláček, prof. Taffl, prof. Vaněk, prof. Petr a ing. Schiffauer. Toto

²²⁶ Šumavan, 24. října 1896, č. 43, roč. 29

²²⁷ Šumavan, 7. června 1890, č. 23, roč. 23

²²⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

kuratorium za vedoucího působení JUDr. Hostaše pak zahájilo nejslavnější epochu klatovského muzea.²²⁹

S novým nasazením se vedení pustilo do nelehkých snah o zvýšení ročních subvencí pro muzeum. Utěšeně rostly dary z měšťanských domácností, JUDr. Hostaš se pustil do časově náročného prozkoumání a přemístění materiálů z neuspořádaného městského archivu. Klatovské muzeum se pod Hostašovým vedením podílelo na přípravách národopisné výstavy v Klatovech v roce 1894 i na Národopisné výstavě československé v Praze v roce 1895. Členové kuratoria byli členy archeologicko - historického, literárního, statistického, antropologického a přírodopisného klatovského výstavního odboru. Spořádání etnografické části výstavy si vzal za úkol sám JUDr. Hostaš. Za tímto účelem vyzýval venkovské jednatele k intenzivnímu sběru materiálů pro obě výstavy. Výsledek práce JUDr. Hostaše a ostatních členů muzejního kuratoria byl úspěšný, výstava, která proběhla ve dnech 28. července až 5. srpna 1894 toho byla důkazem (viz. výše).

V lednu 1895 připravil JUDr. Hostaš a profesor Vaňek exponáty k odeslání na pražskou výstavu. Všech 364 předmětů v Praze na výstavišti také sami nainstalovali. Po skončení výstavy v Praze se mohl JUDr. Hostaš vrátit k běžné práci v muzeu, ale nejprve musel řešit stížnosti majitelů předmětů, které se ztratily při přepravě z pražské výstavy. Někteří požadovali na muzeu přehnaná odškodnění, jiní hrozili přímo žalobami. Dále se JUDr. Hostaš věnoval inventarizaci muzejních předmětů, úschovám nově darovaných exponátů a jejich popisu, časově velmi náročnou práci představovalo opisování nejstarších listin, které našel v městském archivu nebo po půdách měšťanských domů v Klatovech. Vedle toho také osobně průvodcoval při větších nebo významnějších návštěvách v muzeu.

Po zvolení nového muzejního kuratoria v červnu 1896²³⁰ se na něj obrátil spolek akademiků Radbuza se žádostí o pomoc při organizaci oslav

²²⁹ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 14

stých narozenin buditele Josefa Franty Šumavského, které měly proběhnout v Poleňce a Poleni. Tuto žádost nemohl poleňský rodák JUDr. Karel Hostaš odmítnout a celou slavnost zorganizoval (viz. výše).

Po návratu z Prahy se JUDr. Karel Hostaš zapojil i do politického života. Již jako koncipient v advokátní kanceláři JUDr. Sedláčka důkladně poznal komunální politiku, která byla ještě plně v rukou staročeků. Během praxe u zemského soudu v Praze se blíže seznámil s mladočeskou opozicí i myšlenkami Masarykovými. Stejně jako u jiných mladších společensky aktivních lidí se i Karel Hostaš více a více přikláněl k postojům mladočesko-realistické opozice. Posledním podnětem byla tzv. punktační aféra.

Říšská rada byla místo svého posledního zasedání v únoru 1891 rozpuštěna a byly vypsány nové volby. Volby v kurii venkovských obcí byly ohlášeny na 2. března, v městech na 4. března, 6. března v obchodních a živnostenských komorách a 7. března v kurii velkostatkářské. Klatovy volily poslance společně s městy Domažlice, Sušice, Horažďovice, Strakonice, Písek, Vodňany a Volyň. Dosavadní poslanec, člen mladočeského klubu hrabě Leopold Lažanský se rozhodl, že nebude kandidovat. Volby byly v tomto roce rozhodující, neboť proti staročekům poprvé vystoupili politici ze strany svobodomyslné. JUDr. Karel Hostaš se nezapojil spolu se svým někdejší šéfem JUDr. Sedláčkem do podpory staročeského kandidáta, kterým se stal na klatovské schůzi národní strany 6. února 1891 zvolený statkář MUDr. Antonín Steidl z Domažlic. Na této schůzi se staročeši vyjádřili i k hledání mladočeského protikandidáta. „Hlasatelé a stoupenci zvláštního směru v národním životě našem také v těchto městech ohlíží se po kandidátu jiném, a tak slyšíme jmenovati jména rozličná, jichž by za zdravých poměrů pojmenování nástupců na stolce poslanecké žádný

²³⁰ Jeho členy se vedle JUDr. Hostaše stal ředitel gymnázia Beer, c.k. poštovní správce Čtvrtečka, prof. Prusík, majitel realit a ekonom Mucha, MUDr. Mašek, MUDr. Prunar, Nešpor, c.k. okresní inženýr Schwarz a profesor Vaněk. Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 18

vážný muž jmenovati se neodvážil.²³¹ Staročeši upozorňovali na českou nesvornost a hrozbu ze strany Němců, kteří by mohli posílit své pozice, pokud nebudou v Čechách předloženi voličům jednotní kandidáti.

14. února 1891 se konala v Sušici schůze důvěrníků svobodomyslné strany z měst Domažlic, Klatov, Sušice, Horažďovic, Strakonice a Písku, která nominovala za kandidáta profesora Masaryka. Za Klatovy se schůze zúčastnil předseda Občanského klubu v Klatovech MUDr. Mašek. JUDr. Karel Hostaš byl s nominací spokojen a začal s Maškem spolupracovat na „volební kampani“ T.G. Masaryka.²³²

21. února 1891 vyzvali v Klatovech prostřednictvím periodika Šumavanu staročeši v čele s JUDr. Sedláčkem a starostou Frankem k podpoře svého kandidáta Steidla. „Mluvíme k Vám otevřeně o programu pozitivním a také dosažitelném; strana druhá proti tomu nemůže Vám leč nejasné a příliš daleké proto také sotva splnitelné vyhlídky a vratké sliby postaviti,“ končili svou výzvu.²³³

Hlavní předvolební mladočeská-opoziční schůze v Klatovech se uskutečnila 1. března v hostinci U Zlatého slunce, kam měl dorazit řečnit MUDr. Eduard Grégr. Pro náhlou indispozici se nemohl do Klatov vydat, i přesto byl sál hostince plný. Na schůzi promluvil předseda Občanského klubu Habětín, v návaznosti na něj odsoudil „puktátorskou politiku“ profesor Masaryk. K zajímavé situaci došlo hned druhého dne 2. března, kdy svolali přívrženci národní strany volební schůzi protikandidáta Steidla na radnici. Sem zcela nečekaně dorazil i MUDr. Mašek s protikandidátem profesorem Masarykem.²³⁴

Ve volbě v kurii venkovských obcí bylo 2. března zvoleno 17 mladočeských poslanců. S větším zájmem se sledovaly výsledky

²³¹ Šumavan, 7. února 1891, č. 5, roč. 24

²³² Úhlavan, 16. února 1891, č. 1, roč. 1

²³³ Šumavan, 21. února 1891, č. 6, roč. 24

²³⁴ Nejdříve vystoupil MUDr. Steidl, jeho řeč byla proti Masarykovu proslovu slabou. Schůze vyvrcholila, když někdo za sálu informoval MUDr. Steidla, že jsou pod okny venkovští zástupci z Domažlic, kteří by alespoň jednou chtěli svého poslance, který je 11 let zastupoval, jedinkrát vidět. Steidl vykřikl pár slov, starosta Frank pak raději schůzi ukončil. Klatovské listy, 7. března 1891, č. 5, roč. 10

v městské kurii. Ve volební den 4. března bylo v Klatovech živo, jelikož se očekával těsný výsledek, každý, kdo mohl, se chtěl voleb zúčastnit. Mladočeští přívrženci si stěžovali na nekorektní vedení volební kampaně, kdy podle jejich zpráv byli někteří voliči uplácani, kdy městští policajti vylepovali staročeské plakáty...

Ve volební skupině měst Písku, do které patřily Klatovy, zvítězil mladočeský kandidát T. G. Masaryk, který získal o 296 hlasů více než Steidl. S výraznou převahou vyhrál Masaryk v Sušici, Volyni, Strakonici, Písku a Horažďovicích. V Domažlicích získal většinu domácí Steidl, stejně jako v Klatovech. Rozdíl ovšem nebyl veliký – 299 pro Steidla a 259 pro Masaryka.²³⁵ Pro Hostaše a Maška to byl nepochybně velký úspěch, podařilo se otrást mnohaletými pozicemi staročechů ve městě.

Staročeští předáci v Klatovech odsoudili „výtržnosti“, ke kterým došlo večer po volbách, když opozice ve městě především za účasti mladých lidí zorganizovala oslavy mladočeského vítězství. „V Klatovech by při jiných poměrech místních a při větším politickém vzdělání také většinou zvítězili.“²³⁶ „Hudba c.k. ostrostřeleckého sboru procházela městem a používši takto sehnané masy mladého lidu, k podobné věci vždy přechočné, oslavili vítězství řečí, v níž potupu metali v tvář straně národní i přívržencům jejím v městě našem.“²³⁷ S tímto způsobem oslav nesouhlasil i JUDr. Hostaš.

Za příčinu neúspěchu ve volbách považovali staročeši všeobecnou nespokojenost s dosavadní politikou. Předpovídali straně svobodomyšlné rychlý pád, pokud se jí rychle nepodaří realizovat své sliby. JUDr. Karel Hostaš byl ale s výsledky spokojen, kandidát, kterého prosazoval, uspěl. S profesorem Masarykem udržoval i nadále písemný styk, zejména o současné politice. Vyměnil si s ním několik dopisů o současné politice. Logickou odezvou bylo zhoršení vztahů s JUDr.

²³⁵ Šumavan, 7. března 1891, č. 7, roč. 24

²³⁶ Klatovské listy, 7. března 1891, č. 5, roč. 10

²³⁷ Šumavan, 7. března 1891, č. 7, roč. 24

Sedláčkem a jeho staročeskými druhy, což se nejzřetelněji projevilo v staročechy ovládané Měšťanské besedě klatovské, kde měl Hostaš problémy ve volbách výboru spolku.

Vedle voleb do říšské rady se také měly uskutečnit volby do obecního výboru (zastupitelstva). Poslední volby proběhly v roce 1885, zvítězili staročeši a ovládli radnici. MUDr. Mašek zaslal 30. září 1891 starostovi Frankovi dopis, ve které nabízí smírné řešení všech rozporů, které v posledním roce vznikly. Vyzval představitele národní strany ve městě, aby „zástupcové různých stran a tříd sešli se ku poradě, zdali by nebylo možné sestavit kandidátní listinu společně tak, aby vybráni byli jen mužové bezúhonní a schopní, bez ohledu na odstíny vyznání politického nebo náboženského, aby zároveň zastoupeny byly ve sboru starších všechny vrstvy a sice těmi nejlepšími občany.“²³⁸ Starosta Frank vyjádřil souhlas s nutností dohody a vytvoření jedné kandidátní listiny.

Spornou záležitostí byly také volební seznamy, které nabývaly v obecních volbách rozhodující význam.²³⁹ Poslední volební seznamy byly v Klatovech sestaveny v roce 1889, proto byly přepracovány a vyloženy vyhláškou ze dne 9. září 1891. Vůdce opozice MUDr. Mašek upozorňoval, že v seznamech je řada nepřesností, a poukázal na několik odvolacích řízení. 9. října 1891, zaslal Frankovi další dopis, ve kterém ho upomínal k odpovědi na nabídku ke společnému jednání a zároveň vyzýval k připomínkovému řízení k seznamům. Frank zareagoval vyhýbavě a trval na předložení konkrétních návrhů.²⁴⁰

²³⁸ Úhlavan, 10. října 1891, č. 17, roč. 1

²³⁹ Volby do obecních výborů se konaly ve třech voličských sborech. Ty se vytvořily tak, že se všechny přímé daně v obci rozdělily na tři přibližně stejné díly. Poplatníci-voliči byli seřazeni podle výše roční přímé daně, do prvního sboru patřili ti, kteří platili největší daně v obci - celkově jednu třetinu. Tak se rozdělily další sbory. Tak se stávalo, že do prvního sboru patřilo jen několik osob v obci, do třetího několikrát více, ale obě skupiny volily stejný počet zastupitelů (členů výborů). Bylo tedy nesmírně důležité zařazení do jednotlivých sborů. V praxi se často objevily spory spojené s voličskými seznamy, námitky proti nim mohly být podány reklamační komisi do osmi dnů od vyhlášení seznamů. Janák J., Hledíková Z.: Dějiny správy v českých zemích do roku 1945, Praha 1989, str. 351

²⁴⁰ Úhlavan, 14. listopadu 1891, č. 19, roč. 1

Provedení obecních voleb bylo odsouváno, jedním z důvodů byla i odvolání na c. k. místodržitelství ve věci vyřazení dvou voličů z první třídy kvůli nezapočtení ideální daně za nové domy (daň za domy osvobozené od činžovní daně), která u jiných započtena byla, a někteří z nich tak zůstaly v první volební třídě.²⁴¹

Spory kolem volebních seznamů trvaly po celé první pololetí roku 1892. Úřední vyhláška z 29. září 1892 konstatovala, že volební seznamy jsou již právoplatně schváleny, a proto mohly být na 8., 12. a 15. října vyhlášeny obecní volby. Staročeši ve svých propagačních člancích připomínali své zásluhy o město, zejména úpravu řady silnic ve městě, zmodernizování městské plynárny, vylepšení městských sadů, podporu spořitelny, stavbu velkých jízdeckých kasáren. Upozorňovali především na to, že vždy vystačili s danými finančními prostředky, které byly k dispozici, aniž by od občanů vyžadovali dalších přirážek a příspěvků. JUDr. Karel Hostaš se v otázce voleb do obecního výboru nepřikláněl na žádnou stranu, zůstal ve středu, což se stane pro jeho politiku typické. Hostašův možný politický vliv byl tehdy především díky jeho spolkové práci a veřejné známosti velký.

Ještě před vlastním konáním voleb se představitelé tzv. strany střední ohrazovali proti některým výrokům ze strany staročeků. Klatovské listy (orientované proti vládnoucí staročeské politice na radnici) připomněly slova předsedy tzv. strany střední ve městě profesora Blažeje Prusíka : „Naše obec je veliká, jest v třicítce největších měst naší milé vlasti a tu má zajisté sbor zastupitelský nemalou zodpovědnost. Dosti těžko jest najíti 36 lidí, kteří by kromě poctivé povahy měli i potřebné schopnosti a vědomosti takovému úřadu. Spíše se naleznou tací lidé z celku než z jedné strany.“²⁴² To bylo řečeno na schůzi zástupců jednotlivých frakcí koncem září 1891. Schůzi svolal MUDr. Mašek, aby došlo k dohodě mezi jednotlivými proudy ve městě. Předseda Občanského klubu Habětín upozornil, že ani této schůze se

²⁴¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁴² Klatovské listy, 15. října 1892, č. 20, roč. 6

nezúčastňují zástupci vládní strany ve městě, z čehož vyplývá, že o dohodu nemají zájem. Dr. Chlum ve svém proslovu varoval před označováním této schůzky jako stranické, „sešli se tu dobrovolníci, jimž bez ohledu na strany upřímně jde o blaho a dobro této obce.“²⁴³ Bylo navrženo, aby z tohoto shromáždění byla vyslána deputace ke staročeskému vůdci ve městě JUDr. Sedláčkovi a k purkmistrovi města Frankovi. JUDr. Karel Hostaš navrhl zaprotokolování prohlášení MUDr. Maška, že dnešní schůze není setkání žádné strany, nýbrž že se zde sešli jen zástupci těch, kteří chtěli pracovat na společném míru a klidu v obci.²⁴⁴

Výsledky mluvily pro odpůrce vládní strany. Ve třetím sboru prošla celá kandidátka „strany střední“, ve výboru v této kurii zasedl jen jeden staroček. Ve druhém a třetím sboru nominovala radniční strana známé osobnosti v Klatovech, ve druhém sboru dosáhl nejlepšího úspěchu JUDr. Karel Hostaš, který získal 158 z 160 odevzdaných hlasů (celkově v této kurii mohlo v Klatovech volit 207 subjektů).²⁴⁵ Celkově znamenaly volby v roce 1892 výrazné otřesení dominantní pozice národní strany v Klatovech, i když její definitivní porážku přinesly až volby následující.

Prvního zasedání nového výboru²⁴⁶ města po volbách, které se uskutečnilo 5. března 1893, se JUDr. Karel Hostaš nezúčastnil. Kromě běžné agendy, spojené především se závazkovými vztahy, do kterých vstupovalo město, rozdělení zisku spořitelny, zde bylo jmenováno na další tři roky nové kuratorium městského muzea (viz. níže).²⁴⁷

Jelikož počátkem června 1893 proběhly doplňovací volby, obecní představenstvo bylo sestaveno až tento měsíc. V jeho čele stál starosta

²⁴³ Klatovské listy, I. října 1892, č. 19, roč. 6

²⁴⁴ Klatovské listy, I. října 1892, č. 19, roč. 6

²⁴⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁴⁶ V čele obce byly na základě zákona o obecním zřízení z roku 1862 obecní výbory, obecní představenstvo, v jehož čele stál starosta. Sídla s více jak 1000 voliči měla 36 členů obecního výboru (později se již tomuto orgánu říkalo obecní zastupitelstvo), představenstvo bylo voleno výborem a mohlo mít maximálně jednu třetinu počtu členů výboru. Volební období bylo tříleté, i když existovala možnost rozpuštění výboru okresním hejtmanem. Malý K.: Dějiny české a československého práva do roku 1945, Praha 1999, str. 212-215

²⁴⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

Frank, dále zde zasedali JUDr. Sedláček, MUDr. Mašek, Schott, Aixner, majitel realit Mucha, obchodník Bouček, Fišer a spolu s JUDr. Sedláčkem dosáhl největšího počtu hlasů členů výboru (29) JUDr. Karel Hostaš.²⁴⁸ 22. června dala městská rada souhlas k vzniku jednotlivých odborů a jejich přiřazení jednotlivým členům obecního výboru. JUDr. Karel Hostaš se stal členem stavebního odboru pod vedením Karla Muchy, sám se stal referentem (předsedou) odboru pro záležitosti patronátní, školské, muzejní apod. Spolu s ním odbor tvořil soudní adjunkt Ruda Polák, školní inspektor Emanuel Taffl, František Kazda, profesor Blažej Prusík a děkan František Stuna.²⁴⁹

Prvními velkými projekty nového vedení města, které se projednávaly a schůzi zastupitelstva 29. července 1893, byla stavba budovy pro obecní školu a dokončení stavby nových jízdeckých kasáren. JUDr. Karel Hostaš se jako referent školských záležitostí snažil prosadit stavbu nové školní budovy, která by měla stát na místě obecního dvora na Říšském předměstí. Naléhavější se však ukázala nutnost dokončení kasáren, především ve finální fázi docílení nové silnice ke kasárnám. Jelikož místní c. k. vojenské velitelství plánovalo obsazení kasáren již v září tohoto roku, musely být všechny práce dokončeny. Dostavba kasáren si vyžádala velké množství financí a pro stavbu školy by již peníze nezbývaly.²⁵⁰

Napínavější zasedání zastupitelstva probíhala při schvalování rozpočtu obce. Debat o rozpočtu se účastnil jako referent JUDr. Karel Hostaš. Na zasedání zastupitelstva 26. srpna 1893 se jednalo o financích obce na tento rok. Starosta Frank přečetl návrh příjmů a výdajů s deficitem 5 907 zl., který měl být kryt obecní přirážkou k přímým daním ve výši 12%. Po obecním úvodu se pravidelně pustily referenti jednotlivých odborů do smlouvání ve snaze získat z rozpočtu

²⁴⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁴⁹ Kniha zápisů městské rady v Klatovech, č.i. 1165, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁵⁰ Jednalo se o 543 650 zl., nepočítaje v to náklady na budování přístupové komunikace a v rámci ní přemostění Drnového potoka. Hlavní zdroj příjmu pro tuto stavbu pocházela z obecní zápůjčky u Zemské banky král. Českého ve výši 549 029 zl. Šumavan, 5. srpna 1893, č. 31, roč. 26

větší část peněz pro svůj odbor. JUDr. Karel Hostaš upozornil na značné náklady, které budou vyžadovat opravy děkanského kostela, sv. Ignáce i kostela sv. Martina na Hůrce.²⁵¹ Již v červenci totiž podnikl jako předseda patronátní komise prohlídku kostela sv. Ignáce i sv. Martina a zjistil akutní nedostatky a potřebu okamžitých oprav.

Jelikož na zasedání zastupitelstva v srpnu 1893 vystoupili někteří jeho členové s otázkami týkajícími se nejasností ohledně financování kasáren, předstoupil na příštím jednání výboru 31. října 1893 starosta Frank s obšírnou zprávou, ve které znovu shrnul všechny výdaje i jejich plánované vracení, které bylo spojeno z nájmu kasáren vojenským erárem. Již na minulém zastupitelstvu byla sestavena komise, v jejímž čele stál JUDr. Karel Hostaš, která měla provést předání kasáren, cvičiště i nemocnice do správy vojenského eráru. JUDr. Hostaš informoval, že se tak stalo a oficiálně jsou od 1. září 1893 kasárna ve správě vojska.²⁵²

Na prvním zasedání zastupitelstva v novém roce se dne 17. ledna 1894 projednávalo každoroční vybírání nápojové dávky. Komise v čele s JUDr. Hostašem podala zprávu o provádění prací na rozšíření vojenského cvičiště. Na závěr schůze byla zvolena na tříleté volební období nová místní školní rada. Za členy byli zvoleni: MUDr. Mašek, učitel Kazda, soudní adjunkt Polák a JUDr. Hostaš.²⁵³ Do květnového zasedání se počet zastupitelů snížil o dva členy. Rezignaci podal školní inspektor Taffl, v únoru 1894 zemřel klatovský děkan Stuna (jako zástupce obce byl na jeho pohřeb 6. února 1894 vyslán JUDr. Hostaš).

²⁵¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁵² Kasárna ani pak nebyly dokončeny, erár rozhodl ještě o rozšíření cvičiště a některých dalších úpravách. Na podnět JUDr. Sedláčka byl přijat návrh na upsání další obecní zápůjčky ve výši 100 - 120 000 zl., která by tyto další náklady pokryla. Šumavan, 11. listopadu 1893, č. 45, roč. 26

²⁵³ Místní školní rada se zřizovala v obci, kde bylo sídlo školy, skládala se z předsedy, zástupců obce, duchovních a zástupců jednotlivých škol. Dohlížela na dodržování školského zákona a nařízení vyšších školních úřadů. Jejím častým bodem, který projednávala bylo zřizování poboček jednotlivých tříd, pokud se naplnily požadované limity. Odvolání proti jejímu rozhodnutí vyřizovala instančně nadřazená okresní rada. Janák J, Hledíková Z.: Dějiny správy v českých zemích do roku 1945, Praha 1989, str. 332

Na schůzi 26. května 1894 vystoupil před zastupiteli starosta Frank s návrhem udělit čestné občanství staročeskému vůdci v Klatovech JUDr. Sedláčkovi.²⁵⁴ Dále referent patronátních záležitostí JUDr. Hostaš informoval o přípravách konkurzu na uprázdněný děkanský úřad v Klatovech. Klatovská obec vykonávala vůči klatovské farnosti patronátní právo.²⁵⁵

16. června 1894 probíhalo nejdůležitější jednání zastupitelstva, na kterém se projednával rozpočet obce na rok 1894. Bylo typické, že se rozpočty v této době projednávaly v polovině účetního roku a někdy ještě později. Rozsáhlou část příjmů obce tvořily nájemy z městských budov a pozemků, obecních statků (z honů, ovoce z městských sadů, písku, trávy ze sadů), z lesního hospodářství, z kapitálových aktivit (za udělování měšťanského práva, nájmu z pivního krejcaru, trhů..), zisk vytvářela i městská plynárna. V části městských výloh se objevovaly náklady na městskou správu, stavby, stálé výdaje vyžadovaly sirotčinec, chudobinec, muzeum, sady. Celkově byl navržen schodek 8 159 zl., který měl být kryt 18% přírážkou k přímým daním. Rozpočet byl schválen, JUDr. Hostaš prosadil i rozpočet pro oblast patronátu.²⁵⁶

Určitým přelomem v dějinách města a konec jedné etapy jeho vývoje se stal 22. srpen roku 1894, kdy zemřel JUDr. Sedláček.²⁵⁷ „Zemřel jeden z nejvěrnějších a do rodiště nejzamilovanějších synů, pilný pracovník v samosprávných sborech klatovských, obětavý člen a činovník téměř všech vlasteneckých a dobročinných spolků

²⁵⁴ Připomněl, že JUDr. Sedláček je v zastupitelstvu od roku 1867, tedy pracoval v městské samosprávě 27 let. Uvedl, že jako právník pomohl obci se stavbou plynárny, převzetí gymnázia do státní správy, převedení obecních dluhů na nižší úroky, zasloužil se o stavbu jízdeckých kasáren. Zvolen byl jednohlasně všemi přítomnými zastupiteli. Šumavan, 26. května 1894, č. 21, roč. 27

²⁵⁵ Šumavan, 26. května 1894, č. 21, roč. 27

²⁵⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁵⁷ JUDr. Václav Sedláček se narodil 21. února 1839 v Klatovech, kde v roce 1859 absolvoval zdejší gymnázium. Po krátkém působení u okresního soudu odešel do advokacie a v roce 1872 si v Klatovech otevřel svou kancelář. Byl činný v Měšťanské besedě klatovské, klatovském odboru Sokola, hasičském sboru a jiných. V šedesátých letech vstoupil do politiky, stal se zastupitelem, radním, v osmdesátých letech zemským poslancem za královská města Klatovy a Domažlice. Jeho osoba byla ztělesněním staročeských pozic ve městě i okrese. Šumavan, 25. srpna 1894, č. 4, roč. 27

klatovských,“ oznamoval prostaročeský Šumavan.²⁵⁸ JUDr. Hostašovi tak odešel i učitel a člověk, který ho zasvětil do spolkového a politického života v Klatovech, i pro něj to znamenalo skončení jedné životní etapy.

Obecní zastupitelstvo konané 5. září 1894 připomnělo ústy starosty Franka neocenitelné zásluhy JUDr. Sedláčka o město a celé Pošumaví. Byla přečtena zpráva o jeho pohřbu, který byl vypraven nákladem obce. Na jeho místo ve školní okresní radě byl zvolen JUDr. Karel Hostaš.²⁵⁹

Poslední zastupitelstvo v roce 1894 zasedlo 3. listopadu a jednalo zejména o jízdeckých kasárnách a městském vodovodu. Starosta spolu s komisí vedenou JUDr. Hostašem podal zprávu o kolaudaci kasáren, zastupitelstvo schválilo náhrady, které bude vojenský erár za užívání budov a pozemků městu platit. Po tomto bodě vystoupil na jednání vůdce opozice MUDr. Mašek a jako zdravotní referent poukázal na naprosté nedostatky dosavadního vodovodu i odpadní stoky.²⁶⁰ Zpráva sice byla vzata na vědomí, ale k nápravě nemohlo pro nedostatek financí ihned dojít (řádný vodovod bude vybudován až za starostování Maška - Hostaše na počátku 20. století - pozn. autora). JUDr. Hostaš shrnul své působení v čele patronátního a školského odboru (provedl po smrti děkana Stuny inventuru na děkanství, dohlížel na opravách na kostele sv. Martina na Hůrce, vedl ohledací komisi děkanského kostela, pravidelně se zúčastňoval zasedání místní a okresní školní rady).²⁶¹ V roce 1895 se na JUDr. Hostaše jako referenta patronátního odboru obraceli jednotliví kandidáti na děkanský úřad. Zvláště časté jsou dopisy od faráře Šatry, v únoru požádal JUDr. Hostaše o intervenci, odvolával se při tom na klatovské přátele, ačkoliv dobře věděl, že „se bude hodně cizích klik leštit,“ jak pravil.²⁶² Otevřený dopis pak Šatra zaslal Hostašovi 9. května 1895. Psal o své

²⁵⁸ Šumavan, 25. srpna 1894, č. 34, roč. 27

²⁵⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁶⁰ Šumavan, 10. listopadu 1894, č. 45, roč. 27

²⁶¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁶² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

návštěvě Klatov a stěžoval si na to, že se podle jeho informací sešel s purkmistrem jiný kandidát, že se prý domlouvali na volbě. „To není exponování se, to není školení jinému,“ končil svůj list Šatra.²⁶³ JUDr. Hostaš se vyhýbal jasné podpoře některého kandidáta. 17. května zaslal Hostašovi list další uchazeč, farář František Hodan. Zdůrazňoval, že pochází z chudých poměrů a cítí s chudými a že by pomohl klatovské farnosti (ten také nakonec získal podporu zastupitelstva). Obsazování klatovského děkanství naznačilo, jakým způsobem probíhaly jednotlivé intervence (šlo o snahy působit na příbuzné zastupitelů, i na ně samotné, někteří kandidáti „hráli“ na rodinné spojení s Klatovami, jejich spolky...).

Určité zlepšení fungování městské správy je možno vidět i v poměrně „včasném“ projednávání a schválení městského rozpočtu, ke kterému došlo na první jarní schůzi zastupitelstva 2. března 1895.

Na schůzi výboru dne 20. dubna 1895 vystoupil Hostaš jako člen okresní školní rady a sdělil, že okresní školní rada schválila rozšíření dívčí školy přístavbou jednoho křídla budovy, stejně tak i místo pro stavbu nové školní budovy a vyzvala k předložení stavebních plánů a rozpočtu. Mluvil i za místní školní radu, která na své schůzi 9. dubna projekt přístavby schválila, doporučila předložení plánů okresní školní radě. Zastupitelstvo rozhodlo, že na plány ke stavbě nové školní budovy má být vyhlášen konkurz s první cenou 500 zl., ohledně přístavby se mělo rozhodnout co nejdříve, aby se mohlo začít se stavbou.²⁶⁴

Velkou nedostatkem města bylo neustálé odkládání zřízení krajského soudu v Klatovech.²⁶⁵ Někteří zastupitelé vznášeli dotazy, jak

²⁶³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁶⁴ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁶⁵ Již v roce 1874 uznal zemský sněm nutnost rozšířit počet krajských soudů v Čechách, zvláště byly zmíněny Klatovy a jako velmi vhodné místo pro svou polohu. S tímto usnesením projevil souhlas ministerstvo spravedlnosti 25. února 1874. Nový soud měl zahrnovat okresní soudy v Klatovech, Nýrsku, Plánici, Nové Kdyni, Hostouni, Domažlicích, Horšovském Týnu, Ronšperku, Kašperských Horách a Hartmanicích. Klatovská obec byla ochotna těmto snahám vyjít všemožně vstříc. K žádnému postupu však nedocházelo. Až v roce 1890 se měly ledy pohnout, tehdy doporučil zemský výbor ministerstvu příznivě vyřídit žádost klatovské obce. Hlavním důvodem byla přetíženost okolních krajských soudů v Písku a Plzni, velká územní vzdálenost k těmto soudům i nevýhodné spojení mezi soudy

postupují jednání o této záležitosti. Jako právník se celé věci ujal JUDr. Hostaš (netušil, že k uskutečnění tohoto projektu dojde až za čtvrt století v roce 1928 - pozn. autora). První deputace ve složení: JUDr. Hostaš, starosta Frank a radní Schott intervenovala 20. října 1895 u předsednictva zemského soudu a na místodržitelství, druhá deputace ve stejném složení vyrazila 13. listopadu téhož roku do Vídně k ministerstvům práv a financí. Ministr práv jim sdělil, že v roce 1896 budou podány z jednotlivých zemí zprávy o potřebě nových krajských soudů, pak že bude o klatovské záležitosti jednáno. Bylo ale jasně řečeno, že hlavní slovo bude mít ministerstvo financí, které delegaci naznačilo, že bude podporovat jen taková místa, kde se „budou na státu vyžadovat nejmenší oběti.“²⁶⁶ Otevření krajského soudu v Klatovech nebylo tedy určité. I přes tyto nepovzbudivé zprávy se stalo zřízení krajského soudu v Klatovech jedním z hlavních politických cílů JUDr. Hostaše.

Výsledky cesty do Vídně přednesl JUDr. Hostaš na prvním zasedání zastupitelstva v novém roce, které se konalo 29. ledna 1896. Poté, co JUDr. Hostaš seznámil zastupitele s výsledky jednání, usnesli, že „obec Klatovy věnuje k účelům c. k. krajského soudu v Klatovech svoji radnici č.p. 62, která přímo sousedí s erární budovou okresního soudu a tvoří s touto jeden celek, tak že by v obou těchto budovách jak stávající okresní, tak i krajský soud umístiti by se daly.“²⁶⁷ Obec viděla zřízení krajského soudu jako svou prioritu, která mohla městu výrazně pomoci. Druhá část zasedání se týkala příprav budování městského vodovodu,²⁶⁸ třetí pak opravám děkanského kostela.

navzájem. Po roce 1890 práce na novém soudu opět ustaly. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁶⁶ Šumavan, 16. listopadu 1895, č. 46, roč. 28

²⁶⁷ Šumavan, 8. února, č. 6, roč. 29

²⁶⁸ Komise, která se sešla v prosinci 1895 za účasti zástupců zdravotního odboru města MUDr. Maška, c. k. okresního hejtmanství, členů městské rady a majitelů mlýnů na Úhlavě dala svolení k provedení průzkumu vody v okolí řeky, zda by se dala použít jako vodovodní. Zároveň byl požádán MUDr. Mašek, aby připravil petici sněmu v záležitosti vybírání vodní dávky v Klatovech. Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

O nutnosti opravy této památky se ve spolkových kruzích města mluvílo již od počátku 90. let 19. století. Až koncem roku 1895 se celé záležitosti ujal JUDr. Hostaš. Inicioval a sám sepsal žádost ministerstvu kultu a vyučování o podporu na opravu chrámu. Pečlivou žádost JUDr. Hostaš doplnil stručnými dějinami kostela s poukázáním na hospodářské možnosti města i jeho obyvatelstva, dokument doplnil profesor Vaněk kresbami.²⁶⁹ V listopadu 1895 vstoupil za Hostašovy vydatné pomoci v život Spolek pro vnitřní výzdobu děkanského chrámu Páně v Klatovech. Na jeho první schůzi 30. října 1895 byl JUDr. Hostaš pověřen vypracováním stanov. Cíl vytyčil na začátku sezení děkan Sedlák: „Aby tedy myšlenka důstojného opravení a vyzdobení tohoto chrámu vniknouti mohla do nejširších kruhů a vrstev našeho obcenstva, aby každý osadník mohl dle své možnosti přispěti na okrasu Božího domu.“²⁷⁰ Spolek měl shromáždit finance, město nemělo možnost celou nákladnou akci samo financovat.

Na jednání zastupitelstva 29. ledna 1896 JUDr. Hostaš informoval o ohledání děkanského a jezuitského kostela a kaple sv. Rocha. V čele komise stál c. k. konzervátor prof. Schwerdtner, dále se zúčastnili: děkan Sedlák, MUDr. Mašek, ing. Petrlák, prof. Vaněk a JUDr. Hostaš. Zvlášť podrobně byl prohlédnut děkanský kostel, nález doporučil provést okamžitou opravu za dodržení slohových pravidel.²⁷¹

Další zasedání zastupitelstva 25. února 1896 muselo reagovat na dopis, který přišel z Nýrska a týkal se zřízení krajského soudu v Klatovech. Nýrské okresní zastupitelstvo protestovalo proti zamýšlenému přičlenění okresního soudu v Nýrsku ke krajskému soudu v Klatovech. Německý nýrský okres se snažil o zřízení německého krajského soudu ve Stříbře. „Jakkoli zdá se, že tu a tam pro krajský soud se rozehráli, přece záleží namáhání Klatovských na národnostním

²⁶⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁷⁰ Šumavan, 2. listopadu 1895, č. 44, roč. 28

²⁷¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

smýšlení našeho obyvatelstva," uzavíral dopis z Nýrska.²⁷² Klatovští reagovali s podivem, zopakovali, „že všechno obyvatelstvo Pošumaví bez rozdílu národnosti tihne do Klatov, jako přirozeného centra, proti tomu jsou všechny námitky marné.“²⁷³

Schůze zastupitelstva 4. března 1896 projednávala poslední rozpočet v tomto volebním období. Finanční odbor připravil přehled příjmů a vydání obce. Celkový schodek byl vyčíslen na 8 396 zl., který měl být kryt 18% přírážkou k všem přímým daním vybíraných v obci. Přijat byl i rozpočet JUDr. Hostašem vedených patronátních záležitostí.²⁷⁴

Poslední jednání zastupitelstva před volbami proběhlo 10. června 1896. Vše se připravovalo na nadcházející volební klání. Za členy reklamační komise, která měla především vyřizovat stížnosti na volební seznamy, byli zvoleni JUDr. Hostaš, Šebelík a Spora. JUDr. Karel Hostaš byl zároveň zvolen na dalších šest let do správního výboru spořitelny.²⁷⁵ Poslední schůze zvolilo i desetičlenné kuratorium muzea.²⁷⁶ Pro JUDr. Hostaše tak skončilo první volební období práce v zastupitelstvu.

Činnost v obecní politice přivedla JUDr. Hostaše i do městské spořitelny. Spořitelna v Klatovech má dlouhou historii. Zastupitelstvo se již 19. prosince 1858 usneslo o zřízení spořitelny, aby „v lidu povzbuzován byl smysl pro spořivost a aby každému, zvláště pak méně zámožným třídám obecnstva byla příležitost podána, by své úspory bezpečně a pod úroky ukládati mohli, dále by půjčky na hypotéky, pokud možno na mírný úrok povolovány byly, aby lid nebyl nucen peníze

²⁷² Šumavan, 29. února 1896, č. 9, roč. 29

²⁷³ Šumavan, 29. února 1896, č. 9, roč. 29

²⁷⁴ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁷⁵ Šumavan, 20. června 1896, č. 25, roč. 29

²⁷⁶ Na dobu tří let byl zvolen c.k. gymnaziální ředitel Beer, c.k. vrchní poštovní správce Čtvrtečka, JUDr. Hostaš, MUDr. Mašek, majitel realit Mucha, ředitel měšťanských dívčích škol Nešpor, gymnaziální profesor Prusík, městský lékař Prunar, ing. Schwarzer a profesor Vaněk. Šumavan, 20. června 1896, č. 25, roč. 29

od různých soukromých osob na vysoký úrok si dlužiti.“²⁷⁷ Stanovy byly převzaty z českobudějovické a plzeňské spořitelny a byly schváleny 13. června 1861 ministerstvem. Vyhláška oznámila, že spořitelna zahájí veřejnou činnost 15. března 1861, pro získání váhajících byla sdělena část stanov, že vkladatelům spořitelny ručí město veškerým svým jměním. Za první rok činnosti bylo do spořitelny vloženo 28 345 zl. a na hypotéky vyplaceno 16 550 zl, další částky byly vyplaceny na cenné papíry. Čistý výtěžek byl 164 zl. Výrazný růst zaznamenal ústav od roku 1872, kdy se dostal pod vedení JUDr. Sedláčka. V roce 1886 se stala klatovská spořitelna zprostředkujícím ústavem Rakouskouherské banky.²⁷⁸

Na schůzi městského výboru 15. března 1890 byl JUDr. Hostaš poprvé zvolen do správního výboru ústavu. Stal se zde pravou rukou ředitele kanceláře spořitelny JUDr. Sedláčka. JUDr. Hostaš získal ústavu „svojí popularitou, svými zkušenostmi, právnickým rozhledem, zejména však ryzostí svého charakteru, povzneseného nad zájmy osobní, důvěry občanstva nejen v místě, ale i po celém šumavském venkově.“²⁷⁹ Spořitelna byla specifickým městským podnikem, který byl provázán na městský rozpočet. Článek sedm stanov přikazoval, aby na návrh spořitelního výboru byly čtyři pětiny čistého zisku rozděleny k místním obecně prospěšným účelům. Po doplnění rezervního fondu pak každý rok schvalovalo obecní zastupitelstvo rozvržení zisku. Typické byly podpory městských projektů - stavby kanalizace, podpory sirotků, chudobinců, opravy kostelů, velká část peněz byla poskytnuta jednotlivým školám, muzeu, spolkům (Národní jednotě pošumavské, Ústřední matici školské, hasičům, Okrašlovacímu spolku v Klatovech, Červenému kříži, nemocenské okresní pokladně, Sokolu a jiným).

²⁷⁷ Půl století spořitelny královského města Klatov 1862 - 1912, Klatovy 1912

²⁷⁸ 75 let Spořitelny města Klatov, účetní zpráva za rok 1936, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁷⁹ 75 let Spořitelny města Klatov, účetní zpráva za rok 1936, Státní okresní archiv v Klatovech

Po smrti JUDr. Sedláčka se JUDr. Hostaš stává vedle člena výboru 14. září 1894 ředitelem spořitelny kanceláře a jejím právním zástupcem, kancelář prakticky vykonávala denní agendu ústavu. Pro JUDr. Hostaše to znamenalo nutnost každodenní přítomnosti v kanceláři. Spořitelna velmi slušně prosperovala a stala se tak především pro město zdrojem hotových peněz, které sloužily k půjčkám.²⁸⁰ Po uplynutí prvního šestiletého funkčního období byl 10. června 1896 zastupitelstvem opětovně zvolen členem správního výboru spořitelny, zůstal nadále i ředitelem kanceláře.

Jako člen městského zastupitelstva byl JUDr. Hostaš k návrhu obecního výboru jmenován v prosinci 1894 zástupcem zemského výboru v kuratoriu pokračovací řemeslnické školy v Klatovech.²⁸¹ Zůstal zde několik desítek let.

Jako člen zastupitelstva se JUDr. Hostaš pokoušel vedle dalších projektů prosadit stavbu nových jatek v Klatovech. Účastnil se několika jednání ze zástupci klatovských řezníků a uzenářů, shodli se, že je nutno zbourat stará jatka, která již absolutně kapacitně ani hygienicky nevyhovovala. Určité spory se objevily v otázce, zda mají být postaveny společenstvím řezníků nebo městem. Řezníci se obávali, že by si město mohlo diktovat ceny porážek, poplatky a jiné. Do skončení druhého funkčního období zastupitelstva v roce 1896 se záležitost jatek nepodařilo dořešit.

Další oblastí, kterou se JUDr. Hostaš jako obecní a okresní činovník po celý život zabýval, byly otázky spojené se železnicí. Poprvé

²⁸⁰ O prosperitě svědčí např. hospodaření za rok 1894. Spořitelna přijala 4 008 účastníků a 913 166 zl. vkladů a vyplatila celkem 1 006 857 zl. Obrát činil 2 879 684 zl. Celkové vklady ve spořitelně byly 2 581 762 zl. Městu bylo na prospěšné programy ze zisku 20 081 zl. Velká část jistin vážla na nemovitostech. Šumavan, 9. března 1895, č. 10, roč. 28

²⁸¹ Počátky živnostenského školství v Klatovech sahají do 60. let 19. století. Hlavním iniciátorem vzniku školy byla Měšťanská beseda klatovská. 4. dubna 1868 se na schůzi besedy vytvořil zvláštní výbor, který měl připravit vznik živnostenské školy. Škola byla slavnostně otevřena 10. října 1869, byla zahájena výuka ve třech dnech v týdnu pro několik učebních oborů (stavitelský, strojnický, obchodní...). Po době úpadku byla škola opět otevřena koncem osmdesátých let. Definitivní úpravu školy zakotvily stanovy průmyslové školy pokračovací vydané v říjnu 1892. Škola se skládala ze dvou tříd a z přípravného kurzu, kde se měly připravovat učni a pomocníci průmyslníků teoreticky i prakticky. Šlajs I. Vývoj českého školství na Klatovsku v 19. století, diplomová práce na Ped. F. 1986, str. 44 - 47

se zúčastnil jednání o železnici v říjnu 1895, kdy byla na radnici svolána schůze, která měla řešit zrušení nočních spojů z Plzně do Klatov a naopak. Zástupce drah inspektor Beutl vysvětlil, že noční spoje byly zrušeny jako absolutně nerentabilní, že budou obnoveny až na jaře, kvůli spojům na Železnou Rudu. Zástupci města i okresu upozorňovali na omezení poštovního spojení, které zrušením spojů nastalo. Denní vlaky také nemohly pobrat všechny zásilky, které dříve dopravovaly noční spoje. JUDr. Hostaš pak navrhl, aby byl zachován alespoň jeden noční vlak, což bylo schváleno.²⁸² JUDr. Hostaš se také zabýval zlepšováním jízdních řádů všech železničních tras vedoucích přes Klatovy (jednalo se o trať Plzeň-Klatovy-Eisenstein, Klatovy-Domažlice, Klatovy-Horažďovice). Snažil se, aby vlaky z Klatov plynule navazovaly na rychlíky, které pokračovaly jednak na Prahu a jednak na České Budějovice.

Vedle práce v obecním zastupitelstvu se JUDr. Hostaš začal angažovat v okresní samosprávě.²⁸³ Po úspěších „strany střední“ ve volbách do obecního zastupitelstva v Klatovech, bylo jasné, že se staročeské pozice otřesou i ve volbách do okresních zastupitelstev. Ve dnech 18. až 23. prosince 1893 proběhly volby. V Klatovech připadlo na volební skupinu venkovských obcí 17 zastupitelů, na skupinu měst a městysů 11 členů zastupitelstva, za skupinu největšího průmyslu byl zvolen jediný zástupce, továrník z Klatov Jiří Stadler, ve skupině statků bylo zvoleno šest statkářů z okolí (mezi nimi Jaromír hrabě Černín z Chudenic, Leopold hrabě Kolovrat-Krakovský, Josef Lumbe šlechtic

²⁸² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁸³ Druhou instancí v samosprávě byly okresy. Rámcový zákon pro jejich vznik byl vydán v roce 1862. V Čechách byla okresní samospráva aktivována v roce 1864. Do okresních zastupitelstev se volilo stejně jako do zemských sněmů. První skupinu voličů tvořili zástupci velkostatku, druhou zástupci průmyslu a obchodu, třetí pak představitelé měst, městysů a průmyslových míst (volbu zde vykonávaly obecní zastupitelstva), čtvrtou skupinu voličů tvořili zástupci venkovských obcí, kde vykonávali volbu obecní představení, z každé obce byl pak vyslán jeden člen obecním výborem. Podle instrukcí okresního zastupitelstva pracoval výkonný orgán okresu – okresní výbor. I okres měl rozdělenou samostatnou a přenesenou působnost. Volební období bylo tříleté a stejně jako v obcích rozhodoval o počtu členů okresního zastupitelstva počet obyvatel. Janák J., Hledíková Z.: Dějiny správy v českých zemích do roku 1945, Praha 1989, str. 354 - 355

z Malonic a jiní). Ve skupině měst a městysů byl vedle starosty Franka a radního Aixnera zvolen do okresního zastupitelstva i JUDr. Karel Hostaš.²⁸⁴ Dalších čtvrtstoletí byl JUDr. Hostaš jedním z hlavních činitelů okresu.

První schůze nového okresního zastupitelstva se sešla 6. dubna 1894. Jeho nejstarší člen starosta Frank přednesl zprávu o volbách, po přečtení příslušné části zákona byla ustanovena volební komise, v jejímž čele stanul JUDr. Hostaš. Bylo zvolen nový šestičlenný okresní výbor, okresním starostou se stal purkmistr Klatov Frank.

Celá agenda okresu se podle zákona dělila na různá odvětví správy. První skupinu tvořily záležitosti obecní, byla to různá odvolání od správního rozhodování obcí, nejčastěji ve věcech stavebních, hranic pozemků, smluvních vztahů, kde vystupovaly jako jedna ze stran obce, dále otázky povolování obecních přírážek a jiné. Další oblastí byla práva honební, záležitosti zdravotní (okresy spravovaly jednotlivé zdravotní obvody, zajišťovaly ustanovování lékařů a jejich zajištění), ovšem převážná část agendy byla spojena se správou okresních (státních) silnic²⁸⁵.

26. ledna 1895 rezignoval na post okresního starosty Jan Frank, byl to důsledek přetížení, ale i vzrůstajících politických problémů, které musel tento představitel klatovských staročeků ve správě města řešit. Při doplňovací volbě 29. ledna 1895 byl starostou zvolen majitel realit z Klatov Wolfgang Baloun. Ještě přede touto volbou byl počátkem ledna 1895 zvolen nový okresní výbor (byl to výkonný orgán zastupitelstva), jeho členem se stal i JUDr. Hostaš a na schůzi zastupitelstva 22. března 1895 ho jmenoval starosta Baloun svým náměstkem. Nové vedení okresu se rozhodlo provést radikální změny. Nově měla být vedena agenda správy silnic (ujal se jí JUDr. Hostaš), byly zavedeny knihy pro vedení účtů, byl zřízen nový zdravotní obvod v Janovicích

²⁸⁴ Šumavan, 23. prosince 1893, č. 51, roč. 26

²⁸⁵ Původně převzal okres v roce 1865 do své správy 11 silnic o délce 48 476 sáhů, včetně vybírání mýta na silnici Klatovy-Nýrsko, jejich počet i délka se rychle zvětšoval. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

nad Úhlavou. Během celého léta 1895 se zjišťoval skutečný stav okresního finančního fondu, jehož účty vykazovaly řadu nesrovnalostí (účetní Kučera byl trestně stíhán).²⁸⁶ Významným počinem okresu v roce 1895 bylo otevření okresní stravnovny a okresního ústředního úřadu pro bezplatné zprostředkování práce. Stravnovna měla sloužit těm, kteří „za prací jdou a rozlišit tak pracovní třídu od tuláků, práce se štítících a usedlé obyvatelstvo obtěžujících.“²⁸⁷

I v rámci okresního výboru usiloval JUDr. Hostaš ve snaze o zřízení krajského soudu v Klatovech. Na jednání okresního zastupitelstva 31. ledna 1896 podal rozsáhlou zprávu. Ve svém vystoupení znovu zopakoval, co již řekl na jednáních městského zastupitelstva, že poloha města a rozlehlost okresu, kde jsou některá jeho místa velmi vzdálená krajským soudům v Písku a v Plzni, musí vést k zřízení krajského soudu v Klatovech. Okresní zastupitelstvo také vyjádřilo souhlas s návrhem na rozdělení klatovského okresního soudního obvodu na dva, především se měla oddělit severní část ohraničená erární silnicí Domažlice-Horažďovice. Na stejné schůzi se JUDr. Hostaš zapojil do diskusí ohledně probíhající revize účtů okresního fondu, byl přijat jeho návrh, aby účetní komise po skončení své práce předložila elaborát zastupitelstvu i s vyjádřením účetního Kučery.²⁸⁸

Největší problémy se objevovaly stejně jako v městské samosprávě v okresním zastupitelstvu při schvalování rozpočtu okresního fondu. 27. března 1896 byl schvalován rozpočet fondu na tento rok. Jsou z něj dobře patrné veškeré záležitosti, které měly okresy v kompetenci. Na straně výdajů stojí zejména náklady na štěrk k údržbě silnic, silniční práce, odměny cestářům (měli přesně vymezené úseky, na kterých měli držet služby), náhrady spojené s kanceláří

²⁸⁶ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

²⁸⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁸⁸ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

okresu, náhrady cestovného pro zaměstnance úřadu a obvodní lékaře, splátky půjček, subvence do škol, prospěšným účelům, hasičům a jiné. Na straně příjmů figurovaly prostředky z honebních lístků, úroky z hotovostí a především prostředky od státu a země. Přesto byl bilance rozpočtů vždy záporná a zastupitelstvo muselo vypisovat přírážky k přímým daním v okrese.²⁸⁹

Jako politik pracující v okresní samosprávě byl JUDr. Hostaš zvolen i do institucí, které byly na okres navázány. Byla to především Okresní záložna hospodářská v Klatovech, do jejíhož správního výboru byl zvolen 10. června 1895.²⁹⁰ Záložna vznikla v Klatovech již v roce 1861, její první valná hromada se konala 2. dubna 1862. Výraznou změnu prodělaly tyto podniky zákonem z roku 1882, kdy došlo k definitivnímu právnímu zakotvení těchto ústavů. Hlavním úkolem záložny bylo poskytování zápůjček. Záložny měly klasické orgány obchodních společností-valnou hromadu, ředitelstvo a revidující (správní) výbor. Dohled nad nimi vykonával okresní a zemský výbor.²⁹¹

Na bázi okresní kompetence byly vystavěny i okresní nemocenské pokladny. Na schůzi valné hromady pokladny 29. června 1892 byl JUDr. Hostaš zvolen do představenstva okresní pokladny. Valné hromady se konaly jednou za rok, představenstvo na nich informovalo o stavu nemocenského, přihláškách a odhláškách, počtu vyplácených nemocenských, revizi pokladny, kterou vykonával inspektor nemocenských pokladen. Představenstvo zasedalo většinou měsíčně a vyřizovalo běžnou agendu pokladny.²⁹²

²⁸⁹ Šumavan, 11. dubna 1896, č. 15, roč. 29

²⁹⁰ Od této doby zasedal v jejím výboru až do roku 1925, kdy své místo přenechal synu JUDr. Vladimíru Hostašovi. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

²⁹¹ Okresní záložny hospodářské, Almanach vydaný na paměť padesáti let jejich trvání, Praha 1932, str. 54 - 57

²⁹² V roce 1892 bylo v klatovském okrese přihlášeno na 2 800 pojištěných, někteří byli léčeni ambulantně bez podpory, jiným byla vyplácena podpora, vyplácelo se i pohřebné. Často se objevovaly stížnosti, že zvláště na venkově je mnoho nepojištěných dělníků, kterým brání zaměstnavatelé. Šumavan, 24. června 1893, č. 25, roč. 26

Vedle tohoto JUDr. Hostaš pokračoval v činnosti Hospodářského spolku klatovsko-plánického, stal se členem Klubu pro lesnictví a myslivost v politickém okrese Klatovy.

Jako výrazná postava známá nejen na Klatovsku se JUDr. Hostaš angažoval v organizování největšího „podniku“, který se uskutečnil v devadesátých letech (roku 1894) v Klatovech - Národopisné výstavy (původní název). Již během roku 1892 se začalo s přípravami na klatovskou výstavu. Na její realizaci se podílela řada spolků, městský úřad, muzeum a jiné instituce. Návrh na výstavu vyšel z jednání kuratoria městského muzea 10. března 1892. První schůze přívrženců výstavy se konala 11. dubna 1892.²⁹³ Od počátku se v celých přípravách angažoval JUDr. Hostaš.

Vedle klatovské výstavy probíhaly přípravy na Národopisnou výstavu československou, která se měla uskutečnit v roce 1895, tedy v následujícím roce po výstavě klatovské, jejíž pořadatelé počítali s tím, že pak pošlou klatovské exponáty do Prahy. JUDr. Hostaš byl zvolen jednatelem místního Krajinského odboru Národopisné výstavy československé v Klatovech. Jako znalec národopisných poměrů Klatovska začal shromažďovat možný materiál. Přípravy vrcholily na podzim v roce 1893. Ještě během tohoto roku se klatovští zástupci účastnili pro inspiraci některých podobných výstav, 13. dubna 1893 o podobné akci v Přesticích informovala Hostašova žena Anna a manželka ředitele gymnázia Beerová. Stěžejní zasedání výboru pro uspořádání národopisné výstavy v Klatovech se konalo 29. listopadu 1893 v hotelu Na Střelnici. Po úvodním slově předsedy výstavního výboru ředitele gymnázia Beera promluvil jednatel JUDr. Hostaš. Podal pak rozsáhlou zprávu o národopisné činnosti, o proběhlých výstavách v menších obcích na Klatovsku, které „jsou nám vodítkem, kterým jest se nám řídit, abychom jednak ničeho neopomenuli, jednak na to hlavní

²⁹³ Byly sestaveny výstavní výbory - archeologický a historický, literární, statistický a antropologicko-přírodopisný. Výbory schválily občasné konání sbírek na výstavu, mělo dojít ke sběru národopisného materiálu. S tím měly vypomoci místní odbory Národní jednoty pošumavské. Šumavan, 20. dubna 1892, č. 7, roč. 25

důkaz a váhu kladli, čím kraj a lid náš od jiných se liší, a to, co v sobě chová samorostlého, zvláštního charakteristického, v popředí postavili.²⁹⁴ Po té pokračoval v popisu činností patnácti odborů výstavy. Byly vysloveny i názory, aby se výstava nesoustředila jen na národopisnou část, ale i průmyslově řemeslnickou. Na to JUDr. Hostaš reagoval: „Upozorňuji, že záhodno by bylo vystavovati jen to, co jest význačným pro krajinu naši a původu lidového, varuji před spekulujícími vystavovateli, kteří kde kterou výstavu obesílají.“²⁹⁵ I když JUDr. Hostaš zastával názor, že by výstava měla zahrnovat jen národopisnou oblast, souhlasil nakonec, jak to vyplynulo z diskuse, aby se k výstavním výborům připojil i odbor průmyslový, který by shromažďoval takové průmyslové a řemeslnické výrobky, které jsou typické pro region.²⁹⁶ Na závěr schůzky byly voleni členové jednotlivých výstavních výborů, JUDr. Hostaš se stal členem odboru archeologicko-historického a odboru pro stavby a příbytky a jako hlavní organizátor připravoval umístění exponátů ve školách, úředních budovách a muzeu. Jako člen historického odboru měl na starost vytištění mapy celého klatovského okresu a její vydání. Na organizaci celého projektu se podíleli i ostatní spolky a jedním z neaktivnějších byl místní odbor Národní jednoty pošumavské, který připravil model statku z Pošumaví, obstaral řadu krajů, památek lidového umění a na výstaviště vyslal i dudáka.

Pro výstavu bylo zajištěno sedmnáct místností, některé expozice byly venku (zahradnická - klatovské karafiáty). Poslední schůze výboru se konala těsně před zahájením výstavy 28. července 1894, tento den večer se konalo divadelní představení dramatu „Syn člověka“, jehož

²⁹⁴ Šumavan, 2. prosince 1893, č. 48, roč. 26

²⁹⁵ Šumavan, 2. prosince 1893, č. 48, roč. 26

²⁹⁶ Návrh rozšířit záběr výstavy i na průmysl a řemeslo vzešel z kruhů klatovských živnostníků. Argumentovali, že od podobné výstavy v Klatovech uplynulo více jak dvacet let, průmyslové, řemeslnické a hospodářské poměry se od té doby změnily. Mělo se jednat především o prezentaci domácích výrobků. „Toliko valná část domácího obecnstva jakoby o tom nevěděla, kupuje výrobky cizí nebo dokonce objednává potřeby své mimo domov svůj, ignorujíc tak poctivou práci domácí, ne snad zúmýslně, ale z nedbalosti,“ stěžovali si živnostníci. Příjmy pak šli mimo Klatovsko, místo aby se využily pro zlepšování místních poměrů. Šumavan, 16. prosince 1893, č. 50, roč. 26

proslov sepsal dramatik a rodák z nedalekých Chudenic Jaroslav Kvapil a které celou slavnost zahajovalo. 29. července ráno začalo slavnostní otevírání expozic průvodem klatovských spolků, které vyrazily v půl deváté z hotelu Na Střelnici. Každý den výstavy zpestřovala různá představení, pro děti vystupovali loutkáři, v městských sadech hrála hudba ostroštreleckého sboru a vojenských vysloužilců. Výstava trvala do 5. srpna a měla velký úspěch.²⁹⁷ Poslední schůze výstavního výboru se konala 3. září 1894, bylo na ní provedeno shrnutí a celkové vyúčtování, které provedl JUDr. Hostaš.²⁹⁸

Po skončení klatovské výstavy zesílil činnost výstavní výbor pro obeslání pražské národopisné výstavy, jejíž jednatelem byl také JUDr. Hostaš. Během roku 1894 se na něj obraceli pořadatelé z Prahy, aby sdělil počty, velikosti předmětů, které budou z Pošumaví zaslány, aby se podle toho vytvořily potřebné pavilony. Hostaš osobně vybíral materiál, který rozdělil na věci církevní, výšivky a kroje, nábytek, keramiku, výrobky ze dřeva, kovů, obrazy, fotografie a hudební a dramatické památky. Spolu s profesorem Prusíkem a učitelem Eisnerem odeslali do Prahy předměty 7. února 1895. Všech 364 exponátů nainstaloval JUDr. Hostaš a profesor Vaněk. Samotná výstava začala 16. května 1895 a stala se jednou z nejvýznamnějších výstav konce 19. století.²⁹⁹

JUDr. Hostaš měl s pražskou výstavou starosti i po jejím skončení. Až do roku 1896 probíhala řízení o vrácení nebo náhrady za jednotlivé půjčené předměty. Jako jednatel vyřizoval žaloby jednotlivých majitelů ztracených předmětů a jejich neadekvátních požadavků na odškodnění.

²⁹⁷ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2002, str.15 - 17

²⁹⁸ Ve své zprávě připomněl významné hosty, mezi nimiž byl říšský poslanec profesor Vilém Kurz, rektor pražské univerzity profesor Kryštůfek, hrabě Černín z Chudenic, členové rodiny Taafe z Nalžovských Hor a jiní. Celkový výtěžek výstavy byl 848 zl., z toho bylo 50 zl. odvedeno na výstavu do Prahy, zbytek byl dán na účet ve prospěch muzea. Šumavan, 15. září 1894, č. 37, roč. 27

²⁹⁹ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2002, str. 18

Jak jsem se již několikrát zmínil, byl JUDr. Hostaš celoživotně spjat s Polením a jejím okolím. Na rok 1896 připadala oslava stých narozenin zdejšího rodáka Josefa Franty Šumavského. Nebylo jiné osoby, která by se organizování celých oslav s tak velkým odhodláním ujala, než rodák JUDr. Hostaš. S nápadem uspořádat takovou oslavu národního buditele Franty Šumavského přišel spolek akademiků plzeňského kraje Radbuza. JUDr. Hostaš zorganizoval přímo v Poleni setkání občanů, na němž byl ustanoven devítičlenný komitét. Schůze se usnesla, že spolu se slavností bude pořádána výstavka spojená se jménem Frantovým, sjezd rodáků a bude vydána brožura o životě tohoto obrozence. Ke všem těmto podnikům se zavázal osobně napomoci JUDr. Hostaš.³⁰⁰ Počátkem srpna 1896 již mohly klatovské noviny oznámit, že se bude oslava konat 15. a 16. srpna. Cílem podle listů bylo připomenout Frantu Šumavského, který byl „z oněch poctivých pracovníků, kteří v době národního probuzení veškeré síly své věnovali ušlechtilé snaze vymaniti z poroby cizáctva lid, v jehož středu se zrodili.“³⁰¹ O organizaci slavnosti vedl Hostaš rozsáhlou korespondenci s jednotlivými rodáky i plzeňským spolkem Radbuzou.

Celá oslava začala v pátek 14. srpna 1896, kdy z Poleně vyrazil lampiónový průvod do blízké Poleňky (rodné vísce Šumavského) a za doprovodu místní kapely došel průvod až k Frantově rodnému domku a pod kopcem Doubravou vzplály slavnostní vatry. Pro obyvatele Poleňky, která měla 16 popisných čísel, to byla asi největší událost v jejích dějinách. Po proslovu učitele Jílka z nedalekého Černíkova a po zaznění národní hymny skončil první den oslav. V sobotu do Poleně dorazil velký počet návštěvníků z Klatov, pozornost místních vzbudila děvčata v krojích, sokolové, hasiči, členové plzeňské Radbuzy a jiní hosté. I přes odpolední déšť navštívilo mnoho účastníků oslav nedaleký hrad Pušperk, kde měl JUDr. Hostaš přednášku o památkách. Následovala taneční zábava v hostinci U Vlachů v Poleni. Hlavní

³⁰⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³⁰¹ Šumavan, I. srpna 1896, č. 31, roč. 29

program oslav začal v neděli ráno, kdy Poleň navštívil např. předseda Národní jednoty pošumavské a tajemník Českého klubu JUC. Jan Sedlák, zemští poslanci Černý a Kovářik, poleňští rodáci soudce Kotáb, vrchní komisař finanční stráže v Benešově Janda a jiní. Po ranní bohoslužbě se odebral průvod, který podle některých odhadů měl přes 5 000 účastníků, do Poleňky k rodnému domku Šumavského, kde si všichni vyslechli několik proslovů. Pak průvod pokračoval na poleňský hřbitov k hrobu rodiny Frantů, kde promluvil farář Masopust. Večer se konalo krátké divadelní představení a zábava.³⁰² Hostaš uspořádal v rámci oslav výstavku v domě majitele hospodářství Šebesty.³⁰³ Celá slavnost byla velice kladně hodnocena. JUDr. Hostaš obdržel celou řadu pochvalných dopisů. Jako uznání jeho zásluh o slavnost Franty Šumavského byl JUDr. Hostaš 30. října 1896 jmenován zakládajícím členem spolku Radbuzy.

Pro náročnou advokátní činnost a svou angažovanost v klatovských spolcích a místní politice se Karel Hostaš nemohl dostatečně věnovat rodině. Péči o děti a domácnost zastávala manželka Anna za pomoci svých sester Marie a Hermíny.

9. prosince 1890 se narodil manželům Hostašovým syn Vratislav.³⁰⁴ I přes toto všechno se Karel Hostaš rodině věnoval, zvláště v době, kdy jeho děti prodělávaly různé nemoci. V srpnu a září 1892 strávil se syny Václavem a Karlem, kteří trpěli očním zánětem, několik týdnů v lázních v Linzi.³⁰⁵ Jinak mu časové vytížení nedovolovalo trávit prázdniny s dětmi a manželkou, snažil se s nimi být alespoň v písemném styku, v dopisech se často omlouval, že „nemůže za nimi na dovolenou

³⁰² Šumavan, 22. srpna 1896, č. 34, roč. 29

³⁰³ Byla zde podle národopisných požadavků upravena selská síň, na stolech ležela Frantova díla, které Hostaš přivezl z klatovského muzea. Byla zde i řada exponátů připomínající slavnost v roce 1875, kdy byly odhalena pamětní deska Frantovi. Marcel J.: Muzeum v Klatovech) 1882 - 1922), Klatovy 2002, str. 20

³⁰⁴ Za kmotra mu byl 31. prosince 1890 i tentokrát JUDr. Sedláček. JUDr. Hostaš si ve svých poznámkách zapsal, že existují divné náhody, že i císaři Vilémovi se v tomto roce narodil šestý syn. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³⁰⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

přijet skrze starosti ve městě, kde byl dán rekurz proti volbám, že musel sám na pouť do Chudenic, že ani není schopen v kuse napsat jeden dopis, že už v tuto dobu měl být dávno na radnici.³⁰⁶

Pokud Hostaš pobýval doma, vyřizoval svou korespondenci. Denně odpovídal na několik dopisů, nejčastěji svým známým ze studií v Praze, gymnaziálním spolužákům, kolegům ze spolků, vyřizoval záležitosti poleňských obyvatel a především si dopisoval s celou řadou muzejních pracovníků z celých Čech. Značnou část korespondence věnoval svým známým, kterých s postupem jeho společenské aktivity rychle přibývalo. Zvláštní část tvořily dopisy, ve kterých je žádán o různé intervence. Příkladem může být několik dopisů, které si vyměnil na podzim 1894 s řídícím učitelem z Čachrova Vojtěchem Piřhou, který žádal o přijetí na klatovskou měšťanskou školu. JUDr. Hostaš se ve všech případech snažil přimlouvat ve prospěch žadatelů.³⁰⁷ Podobně pomáhal i v jiných oblastech, často se např. zasazoval ve prospěch chudých studentů.

Oblíbené trávení času pro JUDr. Hostaše znamenaly také různé návštěvy, které vítal doma, v besedě a nejčastěji v muzeu, po kterém stejně tak jako po městě všechny hosty s patřičným výkladem provedl.

Jedinou dobu, kdy se nemusel věnovat úřední práci, nezabýval se muzeem ani jinými spolky, byla doba, kterou trávil na cestách. Znamenaly pro něj vždy velké zpestření a odpočinek. Během roku pořádal mnoho menších výletů a zpravidla v létě se účastnil velkého dvoutýdenního výletu.

První větší výpravy absolvoval v létě 1891. Nejdříve vyjel mezi 16. a 19. květnem se soudním adjunktem Františkem Hlávkou a advokátem JUDr. Wellnerem do Mnichova a na několik pěších túr do bavorských Alp, zejména do okolí Parkenkirchenu. Ovšem největším výletem tohoto období byl výlet do severní Itálie. Ne cestu se vydal se soudním adjunktem Isidorem Marettim 12. srpna 1891. Vypravili se

³⁰⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³⁰⁷ Pozůstalost JUDr. Karel Hostaš, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

do rakouské vísky Lanbachu, odtud směřovali ke své první zastávce - Innského údolí Olzského, kde našel smrt zakladatel sokola Tyrš. V okolí jezera „jsem se bál, když jsem viděl údolí a hluboké srázy dolů a malé domky a pasoucí se dobytek, jako malé hračky pod nimi.“³⁰⁸ Několik dní pak strávili v okolí lázeňského městečka Ragaci. Krajinou v Alpách byl Hostaš uchvácen, v poznámkách ji poeticky popsal. Vyšli si k říčce Taminu, která „padá z velké výšky a na níž strašný pohled je. Hrůzu místa zvyšují stěny rozbrázděných skal tu kolmo, tu šikmo k sobě se sklánějících, takže jen uzounkým proužkem sem může přijít světlo denní.“³⁰⁹ Dalším zážitkem byla prohlídka švýcarského Churu. Velice se mu líbila zdejší katedrála, její sakristie s poklady z dob císařů Karla, Arnulfa, Karla Tlustého, litoval, že s nimi nejel přítel profesor Vaněk. Pěšky pak přešli po mostech údolí Rýnu a začali vstupovat do italských údolí. Na italské straně ho ohromilo Comské jezero. „Kde nabrat tu slov, abych vylíčil mocný dojem, který na mě učinila zdejší rajska krajina. Jak mám já popsat a na mysl představit Vám všechny ty krásy, jež Vás okouzluje, „když jiní povolanější ctitelé přírody toto nesvedli,“ popisoval své zážitky.³¹⁰ Hostaš si s oblibou poznamenával veselé zážitky. V jedné vesničce byli okouzleni vyzváněním místního zvoníka. „Týž zvoník, kterým krásným svým Ave Maria myslí naše bezděčně zanášel daleko k výšinám nadzemským, počal zanedlouho v hostinské síni hotelu našeho řádit tak, že stále byli jsme ve strachu o život ostatních hostů.“³¹¹

Pak se přes Lugano vydali za cílem svého putování - do městečka Re. Odtud pochází originál zázračného obrazu Panny Marie s Ježíškem. Kopie tohoto obrazu se dostala do Klatov a v roce 1685 se zde stal zázrak, když začal obraz krváčet. Z Klatov se pak stalo významné poutní místo. Hostaš si poznamenal, že „původní obraz byl namalován neumělou rukou a je již velmi nezřetelný, podoba obrazu je jiná než v Klatovech, nejspíš autor ze 17. století již starému obrazu neporozuměl

³⁰⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³⁰⁹ Šumavan, 30. listopadu 1895, č. 48, roč. 28

³¹⁰ Šumavan, 30. listopadu 1895, č. 48, roč. 28

³¹¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

a upravil ho tak, jak je nyní v Klatovech.³¹² Srovnal i zápisy v Historii klatovské od superiora arciděkanského domu P. Jana Floriána Hammerschmieda a poznal, že jsou pravdivé, neboť na místě staré kaple byl skutečně vybudován kostel s přesným popisem. Cestovatelům se podařilo uvidět i originál obrazu, který byl stále kryt rouškou i baňku s krví setřenou z obrazu. Po návštěvě Re se přes Milán vrátili domů, kam dorazili 27. srpna. O návštěvě Re referoval Hostaš obyvatelům Klatov ve svém článku v Šumavanu v listopadu 1895.

V následujících letech pak jeho výlety směřovaly především do Alp. V roce 1893 vyrazil ve dnech 8. až 20. srpna s přítelem soudním adjunktem Rudou Polákem, lékařem Aloisem Maškem, továrníkem Jiřím ze Sadlerů přes Eisenstein do Pradu, odkud pak absolvovali pochod přes Meran, Bogen do Štýrského Hradce. Z něj pak vyrazili z Vídně a odtud domů. Následujícího roku pak vyrazil v srpnu s Rudou Polákem, MUDr. Salzmannem a děkanem Sedláčkem do švýcarských Alp. Navštívili Luzern, Curych, Kostnici a na cestě zpět Mnichov. V roce 1895 pak absolvoval cestu s Rudou Polákem a poštovním správcem Aloisem Čtvrtečkou cestu do Dolomitů, Benátek, Terstu a Lublaně. Podobný alpský výlet absolvoval i v roce 1896.³¹³

Hostašova pečlivost se projevila i při jeho turistických cestách. Již od gymnaziálních let si všechny výlety pečlivě plánoval. Ve svém itineráři si vypsál všechna místa, která navštíví, u nich si sepsal jejich stručnou historii, seznam hlavních památek, které hodlal navštívit. Do svých cestovních deníčků si zapisoval stručně program každého dne, dělal si nákresy památek, opisoval nápisy na hřbitovech, městských branách, později si zapisoval národopisné zajímavosti, náčrty krajů, zemědělského náčiní, domů. V denících si pečlivě vedl všechny denní vydání, kurzy měny, ceny jízdenek, vstupů, jídel, ubytování, každý výlet pak účetně zbilancoval. Poslední, ale rozhodně ne nejméně důležitou

³¹² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³¹³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

část tvořily zápisy týkající se stravování. Každý den si zapsal, co měl přes celý den k jídlu, zvláštní zájem věnoval kvalitě vína a piva.

Vedle těchto velkých výletů absolvoval JUDr. Hostaš celou řadu menších, které odbýval vždy přes víkend a směřovaly většinou na Šumavu do penzionu Prokopových na Špičáku, šumavská jezera a jinam. Vedle tohoto absolvoval řadu cest v souvislosti se svou činností ve městě a okresu.

JUDr. Karel Hostaš náměstkem starosty, obecní politika, léta 1896 – 1912

Další kapitolu začínám (na rozdíl od předcházejících) popisem „politického života“ JUDr. Karla Hostaše. V Klatovech došlo k přelomové změně „na radnici“, když většinu v obecních volbách v roce 1896 získali mladočeši. Již v předcházejících volbách v roce 1892 se ukázal vzrůstající vliv opozice proti staročeskému vedení města, reprezentovaného dlouholetým starostou Janem Frankem. Možnost změny si uvědomovaly obě strany, tudíž se na volby pečlivě připravily.

Do čela mladočeské skupiny se vedle jiných postavil i dosavadní náměstek starosty MUDr. Alois Mašek, po jeho boku vstoupil do předvolební kampaně i JUDr. Hostaš. První větší vystoupením mladočeských kandidátů, zejména MUDr. Maška se uskutečnilo na schůzi voličů 8. června 1896 v malé síni na radnici. Po krátké promluvě předsedy schůze, okresního starosty Wolfganga Balouna, se ujal slova MUDr. Mašek. Pustil se hned do kritiky minulých představitelů městské správy: „U nás zavládla netečnost, nehybnost, těžkopádnost ve všem konání, vyjma snad směr zábavný a požitkářský.“³¹⁴ Po té pokračoval ve vyjmenovávání neúspěchů minulých zastupitelstev, zejména se zmínil o velkých nepořádcích v městských financích a jejich vedení. „Po dosavadních správách městských nutno, aby nastoupila správa nová, energická, cílů vědomá a znalá,“³¹⁵ uzavíral svůj proslov MUDr. Mašek. Pro velký zájem bylo dohodnuto, že se bude v debatě pokračovat na stejném místě 16. června.

Mezitím byly zveřejněny volební seznamy. V Klatovech bylo 1304 voličů, z toho 58 v prvním, 193 ve druhém a 1053 ve třetím sboru. Shromáždění na schůzi 16. června si dali za úkol především sestavení sboru důvěrníků, kteří měli vypracovat kandidátní listinu do nadcházejících voleb. K shromážděným obyvatelům promluvil opět

³¹⁴ Šumavan, 13. června 1896, č. 24, roč. 29

³¹⁵ Šumavan, 13. června 1896, č. 24, roč. 29

„lídr“ MUDr. Mašek. Zdůraznil, že svým minulým vystoupením chtěl vzbudit větší zájem o veřejné věci a způsobit obrat v myšlení obyvatel. „Kandidatura do obce znamená práci, zodpovědnost, nevděk. Proto se vzdávám veškeré kandidatury, abych dokázal, že ne o mou osobu se mi jedná, nýbrž v pravdě jen o zdar domova,“³¹⁶ uzavřel svou řeč Mašek. Další řečník, Ferdinand Paoletti, vyzval voliče, aby volili jen hospodáře, měšťany, kteří rozumí hospodářství. Ostře se vyslovil proti tomu, aby byli voleni profesori, doktoři, učitelé, Němci a jinověrci, kteří hospodářství vůbec nerozumí.³¹⁷ Na tato slova reagoval článek v Šumavanu, který se proti tomu, že by tito lidé neměli být voleni, ohradil. V inteligenci mají podle autora článku města velkou pomoc, jsou to oni, kdo platí jako jiní daně, přirážky, dobrovolné příspěvky na spolky, veřejné sbírky, podporují vlastenecké snahy a vedou veřejný život. Autor nakonec připomněl znění obecního zřízení, které je v tomto ohledu jasné, pochválil, že obecnstvo schůze nechalo tato slova bez povšimnutí. Jiný účastník schůze, Josef Dvořák, majitel mlýna v Beňovech u Klatov, viděl hlavní příčinu špatného stavu správy v samotném nezájmu občanstva o veřejné dění. Na závěr shromáždění se nechal MUDr. Mašek přemluvit a přijal funkci důvěrníka za první sbor k sestavování kandidátek. Kandidátní listiny byly pak zveřejněny na nárožních cedulích, i když se objevily protesty proti jejich sestavení, schůze 6. července 1896 na nich již nic neměnila.

První se volilo ve třetím sboru. Z 1053 v seznamech zapsaných voličů volilo pouze 294. V této skupině s 291 hlasy zvítězil obuvník Václav Šebelík, následován zahradníkem Františkem Sporou, pátý s počtem 265 hlasů skončil MUDr. Mašek. Ve druhém sboru se volilo 14. července, z možných 193 se voleb zúčastnilo 124 voličů. Nejvíce v této skupině obdržel okresní starosta, statkář Wolfgang Baloun, druhý skončil obchodník Václav Egner, na čtvrté pořadí se dostal se 109 hlasy advokát

³¹⁶ Šumavan, 20. června 1896, č. 25, roč. 29

³¹⁷ Šumavan, 20. června 1896, č. 25, roč. 29

Karel Hostaš. Volby uzavírala první volební skupina, kde se jich zúčastnilo 16. července 51 z 58 voličů.³¹⁸

I po volbách zasedalo staré zastupitelstvo. Proti obecním volbám podal totiž advokát JUDr. Konětopský a hospodář Nohejl námitky a domáhali se jejich prohlášení za neplatné. Jako hlavní důvod uváděl advokát Konětopský to, že nebyly předsedou volebního výboru MUDr. Maškem uplatněny plné moci dvou volitelek z rodiny Nohejlů. JUDr. Konětopský uplatňoval i jiné námitky zakládající nezákonnost průběhu voleb. Až počátkem roku 1897 c.k. místodržitelství jeho žádost vyřídilo, na průběhu voleb neshledalo nic protizákonného. Naopak vyjádřilo údiv, že nebyl podán ze strany volebního výboru protest proti postupu JUDr. Konětopského, který volil ve volbách dvakrát ve dvou sborech, jednou pomocí plné moci.³¹⁹ Členové volebního výboru se bránili, že rekurz proti takovému postupu ze strany JUDr. Konětopského nepodali, ačkoliv o tom věděli, z obavy, aby nebyla „možnost nápravy u věcech obecních zvolením nového zastupitelstva do dálky zase posunuta.“³²⁰

Schůze nového zastupitelstva byla svolána na 20. ledna 1897, tedy až půl roku po jeho volbě. Na schůzi se sešlo všech 36 členů obecního výboru. Schůzi zahájili dosavadní starosta Frank a jako vládní komisař okresní hejtman Schentz. Do volby nového starosty předsedal podle čl. 35 obecního zřízení nejstarší člen výboru, jímž byl zemský advokát JUDr. Schrimf. Prvním bodem programu byla volba nového starosty města. 31 členů výboru odevzdalo hlas pro MUDr. Maška (2 byly pro bývalého starostu Franka, 3 lístky zůstaly prázdné). Následovala volba obecních starších. Prvním radním a náměstkem starosty byl 33 hlasy zvolen JUDr. Hostaš. Dalšími staršími se stali: majitel realit Jan Schott, kupec a majitel realit Jan Aixner, majitel hospodářství Baloun, civilní inženýr Jiří Petrlák, kožešník Adolf Štorkan

³¹⁸ Pamětní kniha kr.m. Klatovy, Státní okresní archiv v Klatovech

³¹⁹ Šumavan, 16. ledna 1897, č. 3, roč. 30

³²⁰ Šumavan, 16. ledna 1897, č. 3, roč. 30

a inženýr a továrník Alois Schiffauer.³²¹ O změně v politickém rozložení sil svědčí i to, že mezi obecními staršími byli jen dva, kteří přetrvali z předcházejícího období. Po volbách se ujal slova nový starosta MUDr. Mašek, který poděkoval za projevenou poctu a zdůraznil nutnost co nejrychlejšího zahájení práce ve prospěch obce. Na závěr slavnostní schůze podepsali přítomní protokol o volbě.

První „běžná“ schůze obecního výboru (zastupitelstva) se konala 30. ledna 1897. Na jejím počátku se omluvil starosta MUDr. Mašek, že nepředložil zprávu o finančních poměrech obce kvůli množství neuspořádaného materiálu. Dále informoval členy výboru o obsazení jednotlivých odborů městského úřadu. K volbě jejich členů došlo na schůzi městské rady 23. ledna 1897. JUDr. Karel Hostaš stál v čele právního, patronátního a školního odboru (spolu s ním zde odbor tvořil ředitel gymnázia Beer, profesor Prusík, radní Štorkan a učitel Tarantík). JUDr. Hostaš informoval ostatní zastupitele o prohlídce chudobinců, kterou podnikl se starostou a radními Schimannem a Štorkanem 29. ledna. Poprvé také informoval o záležitosti spadající do jeho odboru. Jednalo se o smlouvu s c. k. erárem ohledně gymnaziální budovy, jejíž podepsání bylo zdrženo kvůli nejasnostem v katastrálních mapách. JUDr. Hostaš se zúčastnil i diskuze o povolení otevření obchodů o velké klatovské pouti. Navrhoval, aby kromě této neděle bylo stanoveno ještě několik podobných dní, kdy by mohlo být otevřeno, zejména kvůli účastníkům jednotlivých procesí. Někteří zastupitelé navrhli, aby se nedělní klid v obchodě nevztahoval na měsíce květen až červenec. Proti tomu se postavil děkan Sedlák a nakonec byl přijat návrh, aby bylo otevřeno jen o velké a malé klatovské pouti. Další část schůze se týkala běžné záležitosti, jako věci stavební, živnostenské a domovského práva.³²²

³²¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³²² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

Nové zastupitelstvo bylo konfrontováno i s aktuálními celostátními otázkami. Především začala předvolební kampaň před nadcházejícími volbami do říšské rady.³²³ První problémy s těmito volbami začaly v lednu, když 9. ledna sociální demokraté roznegli po městě letáky se svým volebním programem. Tyto listy byly ve městě sesbírány policejními orgány a bylo zahájeno trestní řízení proti neznámému pachateli.³²⁴ Někteří rodáci se domnívali, že za starý okres bude opět kandidovat profesor Masaryk. 27. ledna 1897 zaslal bývalý klatovský profesor Skála Hostašovi dopis, že mluvil s profesorem Masarykem a ujišťoval ho o podpoře místního obyvatelstva. Masaryk mu sdělil, že s ním o kandidatuře odmítl Mašek jednat. „Je to veliký milostpán a spekulant,“ končil na adresu Maška svůj dopis Skála.³²⁵ V únoru pokračovala konfrontační kampaň, když na volební schůzi svobodomyšlné strany, za přítomnosti mladočeského kandidáta za venkovské obce okresů Plzeň, Blovice, Kralovice, Klatovy, Plánice, Přeštice a Nepomuk JUDr. Dyka, advokáta z Plzně³²⁶ a kandidáta téže strany za města Písek, Vodňany, Strakonice, Horažďovice, Sušice, Klatovy a Domažlice, pražského profesora PhDr. Kurze, slovně zaútočili někteří socialisté. „Energický předseda schůze Mašek, když následkem mluvy řečníka propukla veliká pře, zjednal pořádek a shromáždění rozpustil,“³²⁷ poznamenal si do svých zápisků JUDr. Hostaš. K dalšímu incidentu došlo na volební schůzi voličů páté kurie, která se konala 7. února 1897, při které redaktor Alois Krejčí „vyjádřil se v řeči o Panně

³²³ Zákonem číslo 168/1896 ř.z., tzv. Badeniho volební reformou byla vedle dosavadních volebních kurií do Říšské rady zavedena pátá všeobecná volební kurie, do které mohli volit všichni muži starší 24 let, kteří měli šestiměsíční pobyt v místě voleb. Síla této kurie byla omezena, z celkového počtu 425 poslanců jí zastupovalo pouze 72 křesel. I tak to byl první větší krok směřující k realizaci všeobecného volebního práva. Malý K. a kol.: Dějiny české a československého práva do roku 1945, Praha 1999, str. 190 - 191

³²⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³²⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³²⁶ Protikandidátem mu byl v této kurii a obvodu nájemce dvora Štěpánovic u Klatov Karel Holý, který byl vyzván ke kandidatuře rolníky téměř 80 katastrálních obcí ve volebním obvodu. Rolnictvo žádalo, aby bylo zastoupeno mužem, který pochází z jejich stavu a který by „stejně s rolnictvem cítil, myslila pracoval.“ Šumavan, 27. února 1897, č. 9, roč. 30

³²⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Marii a Ježíši Kristu způsobem opovrženímhodným.³²⁸ V této kurii kandidovali mladočeši majitele usedlosti v Doudlevcích v Plzni Matěje Pokorného.

V souvislosti s volbami do říšské rady došlo v Klatovech k oživení činnosti tzv. Občanského klubu. Informoval o tom Šumavan. „Občanský klub má šířiti a pěstovati vědomosti o právech a povinnostech občanských, působiti k vykonávání těchto práv a plnění povinností, ukazovati na nedostatky nepříslušnosti ve zřízení veřejnosprávném, domáhati se prospěšných novot a oprav, jakož i přiměřeného zastoupení ve sborech samosprávných, na sněmu zemském a radě říšské. Prostředky k tomu jsou přednášky a rozpravy, schůze občanské a voličské, podání osvědčení, žádostí, stížností atd.“ Hlavním iniciátorem obnovení Občanského klubu byl nový starosta MUDr. Mašek. Doufal, že „snad brzy pročistí se těsný, dusný vzduch a vše, co stíženo, uspáno, probudí se a uvolní k platnému životu a plodné práci.“³²⁹ 20. února 1897 se v malé síni radnice konala ustanovující valná hromada Občanského klubu. Účastnilo se jí přes 100 občanů, předsedou byl zvolen Baloun, MUDr. Mašek se stal jeho náměstkem, Karel Hostaš byl členem výboru. První úkol, který si nově založený Občanský klub zvolil, byla podpora „vlasteneckých“ kandidátů do říšské rady. Na podporu mladočeského kandidáta profesora Kurze svolal předseda klubu Baloun na 13. března 1897 první volební schůzi. Kurz ve své řeči připomněl mladočeskou opoziční politiku a jako hlavní bod mladočechů vidí nutnost přestavby systému přispívání na říši, dále požadoval, aby uherská část platila stejně jako Předlitavsko. K splnění tohoto a jiných cílů je třeba, aby „na radu říšskou vysláno bylo ze zemí českých poselstvo sjednocené jako dosud v jediném klubu shromážděné, ne na několik

³²⁸ Byl pohnán před soud a 19. srpna 1897 odsouzen k 6 měsícům žaláře. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³²⁹ Šumavan, 20. února 1897, č. 8, roč. 30

klubečků rozdělené.³³⁰ Kurz voličům slíbil, že v případě svého zvolení bude pracovat v tomto duchu.

17. března 1897 se konaly volby v kurii venkovských obcí okresů Plzeň, Blovice, Kralovice, Klatovy, Plánice, Přeštice a Nepomuk. Vítězem se stal kandidát Národní strany svobodomyslné JUDr. Dyk, který získal 259 hlasů, druhý kandidát statkář Holý obdržel 221 hlasů.³³¹ Volba v kurii pošumavských měst se konala 19. března. I zde zaznamenali mladočeši úspěch, když jejich kandidát PhDr. Kurz porazil staročecha MUDr. Steidla, majitele statku Baldova u Domažlic. Porážku utrpěla svobodomyslná strana v páté všeobecné kurii,³³² kde nad Matějem Pokorným zvítězil socialista, plzeňský truhlářský mistr Karel Vrátný.³³³ MUDr. Mašek i JUDr. Hostaš byli s výsledky voleb spokojeni.

V klidnější povolební atmosféře se sešlo 20. března 1897 obecní zastupitelstvo. Starosta MUDr. Mašek podal zprávu o své činnosti při zkoumání městských financí. Revize a prohlídky obecního majetku pokračovaly, z půdy byly sneseny do kanceláří městské knihy, listiny, účty. Starosta rozhodl o uspořádání městského archivu, mělo se mu pořídit technické vybavení, na půdě rozhodl zřídit řádně kontrolovaný rekvizitář. Zvláště důrazně vybídl představitele jednotlivých odborů, aby zavedli pořádek do účetních knih, řádně vedli veškeré dokumenty a účty. Největší nepořádky byly shledány v městské plynárně. Špatné hospodaření bylo komisemi zjištěno k kasárnách, městských

³³⁰ Šumavan, 20. března 1897, č. 12, roč. 30

³³¹ Mladočeští politici před volbami v Klatovech zaútočili na redakci Šumavanu, protože je mohla poškodit tím, že zveřejnila provolání protikandidáta Holého. Redakce odpověděla v listu 13. března, že provolání uveřejnila na žádost rolnictva, jehož problémy kandidát dobře zná, stejně tak redakce považuje Holého za čestného člověka. V listech se bránil také sám Holý, odmítal, že by kandidoval za staročeskou stranu, že se cítí být mladočechem. Šumavan, 13. března 1897, č. 11, roč. 30

³³² Volby do páté volební kurie byly komplikovanější. 2 300 oprávněných voličů v Klatovech bylo rozděleno do dvou sekcí. První sekce volila 12 volitelů, druhá 10. Celkem se voleb v Klatovech zúčastnilo 1 100 voličů. V první skupině bylo zvoleno 12 volitelů ze strany svobodomyslné, mezi nimi i JUDr. Karel Hostaš, ve druhé skupině zvítězili socialisté, vyslali 10 zástupců, kteří spolu s ostatními voliteli ve volební skupině zvolili poslance (zde socialistu Vrátného). Šumavan, 27. února 1897, č. 9, roč. 30

³³³ Šumavan, 13. března 1897, č. 11, roč. 30

chudobincích, nevyhovovaly tržní, policejní a služební řády. Velkým nešvarem města bylo podle Maška žebrání. Ovšem největší problém spatřoval starosta ve stavu městského jmění a jeho rozpočtu. Bylo třeba sepsat městský majetek, zejména nemovitosti, zabránit zmenšování městských pozemků přioráváním k soukromým parcelám. Stav městských financí byl na pováženou, pokladna měla na hotovosti 150 zl., předběžně spočítaných dluhů bylo asi 30 000 zl. Mašek upozornil také na nesrovnalosti při výběru školních přírážek a celkovém nepořádku v městských účtech, které vedl důchodní Sládeček, který spáchal sebevraždu. JUDr. Hostaš pak podal výklad k návrhu starosty, aby si obec půjčila na krytí dluhů a hlavně plánovaných projektů u zemské banky alespoň částku 500 000 zl. Hostaš obhajoval nutnost přístavby dívčí školy, regulaci některých silnic, provedení nového dláždění, stavbu kanalizace, opravu kasáren a stavbu nemocnice. Mělo se podle něj také počítat s vodovodem a se stavbou nových jatek. Mašek s Hostašem žádali na zastupitelstvu, aby se nebálo půjček pro prospěšné a výnosné podniky. Začala diskuze, ve které někteří radní požadovali nižší půjčku za cenu odložení stavby vodovodu a nemocnice. Proti tomu se postavil jednoznačně starostův náměstek JUDr. Hostaš, stejně tak odmítl námitky, že by se u jiné banky sehnal levnější úvěr. Závěrečné hlasování přineslo rozhodné vítězství Hostašova a Maškova názoru, když pro něj kromě jednoho hlasovali všichni ostatní zastupitelé.³³⁴

Předposledním bodem této schůze byly silniční otázky. Zprávu o předávání některých silnic z městské do okresní správy podal náměstek okresního starosty JUDr. Hostaš. Zástupci města v okresním zastupitelstvu postupovali podle Hostaše obezřetně, když vyjednávali postupování některých silnic v Klatovech do správy okresu. Město bylo naopak požádáno okresem, aby svým nákladem opatřilo plány a rozpočty nových silnic (jednalo se o silnici od Klatov přes Tajanov,

³³⁴ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

do Poleně a silnici do Habartic), aby na tyto stavby poskytlo potřebné pozemky zdarma a zajistilo stavební materiál. I tyto návrhy byly zastupitelstvem odsouhlaseny. Posledním bodem programu, který přednesl MUDr. Mašek,³³⁵ byla otázka klatovské nemocnice. Záležitosti klatovské nemocnice věnuji zvláštní podkapitolu této práce.

Dalšímu zasedání městského zastupitelstva 1. května 1897 předsedal náměstek JUDr. Hostaš a jménem zastupitelstva vyslovil starostovi Maškovi soustrast nad úmrtím matky. Jedním z hlavních bodů programu byla stavba nových jatek. Hostaš podal zprávu, že byly ohledány různé pozemky, které by se pro stavbu hodily. Ve věci jatek však vznikl spor. Část zastupitelů souhlasila s Hostašovým návrhem, aby jatka postavila a vlastnila obec, neboť tak dojde k lepšímu dodržení zdravotních požadavků. Proti tomuto se postavila druhá část zastupitelstva, která spolu s klatovskými řezníky požadovala, aby byla stavba provedena společenstvím řezníků a uzenářů. V tomto duchu na jednání zastupitelstva vystoupil jeho člen Antonín Osvald. Hostaš reagoval jasně: „Řezníci nikdy nejevili ochotu stavěti jatka, rekurzy proti odstranění starých jatek a proti stavbě nových podávali a nyní sami by chtěli stavět, když vidí, že stavěti chce obec. Ustoupení obce by znamenalo ztrátu pro obec.“³³⁶ Zastupitelstvo se usneslo, že bude s klatovskými řezníky jednat, pokud se sjednotí do jednotné organizace.³³⁷

Dalším bodem jednání bylo ustanovení nové místní školské rady. Vedle starosty se jejími členy stali zástupci přiškolených obcí JUDr. Hostaš, starosta klatovského předměstí Luby Hais, lékárník Schimann, učitel Tarantík a ing. Petrlák, zástupcem klatovské obce byl ředitel chlapecké školy Chládek, ředitel dívčí školy Nešpor.³³⁸ Zastupitelstvo dále projednávalo stav městského důchodu po smrti důchodního

³³⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³³⁶ Šumavan, 8. května 1897, č. 19, roč. 30

³³⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³³⁸ Šumavan, 1. května 1897, č. 18, roč. 30

Sládečka, JUDr. Hostaš informoval zastupitele, že byla zjištěna ztráta 5 000 zl. Obec sice přihlásila pohledávku do dědictví, ale předmětem dědictví byla pouze knihovna v hodnotě 300 zl. Nebyl přijat starostův návrh, aby byla knihovna postoupena místo pohledávky obci a stala se základem veřejné knihovny. Následovalo schválení revidovaných obecních účtů za rok 1892 - 94. JUDr. Hostaš sdělil, že se jedná jen o formálnost, aby bylo zákonu učiněno za dost. Dále byla projednána otázka nápojové dávky, nutné opravy jezdeckých kasáren, opravy městské plynárny a jiné stavební záležitosti.³³⁹

Jedním z nejdůležitějších zasedání zastupitelstva v roce 1897 byla schůze svolaná starostou na 8. května 1897. Její hlavní náplní bylo schválení prvního „mladočeského“ rozpočtu města. Na počátku zasedání reagovalo zastupitelstvo na situaci v Říšské radě, kde docházelo k německým výpadům proti Čechům.³⁴⁰ Schválilo osvědčení, ve kterém zastupitelstvo „lituje neuvěřitelných zjevů těch, které každý soudný, mírumilovný a spravedlivý člověk odsouditi musí.“³⁴¹ Připravený rozpočet byl po mnoha letech skutečně pečlivě připraven, správně účetně rozdělen na příjmy a vydání. I přes dílčí protesty některých zastupitelů byl rozpočet přijat.

Na schůzi zastupitelstva 5. října 1897 se vedle běžných záležitostí projednávaly otázky přednesené místní školní radou. Předně zde byl schválen rozpočet na rok 1897, který činil 6750 zl. a měl být kryt školní přírážkou ve výši 13% k dani. Dále bylo zveřejněno, že schodek hospodaření rady je ve výši 15 560 zl. a měl se uhradit rozvržením plateb na všechny přiškolené obce, při čemž by na Klatovy připadlo 13

³³⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁴⁰ Byla to reakce na nařízení ministrů vnitra, spravedlnosti, financí a zemědělství o používání zemských jazyků u úřadů v Čechách z 5. dubna 1897 a na Moravě z 22. dubna 1897. Nařízení zaručovala zavedení češtiny jako vnitřní řeči pro rozsáhlou oblast státní správy, plně zrovnoprávnila češtinu a němčinou a zaručila nedělitelnost zemí Koruny české. Proti tomu ostře vystoupili Němci v celé monarchii, takže v říjnu 1899 byl obnoven stav před vydáním těchto nařízeních. Kořalka J.: Češi v habsburské monarchii a v Evropě 1815 – 1914, Olomouc 1996, str. 168

³⁴¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

921 zl. Byl podán návrh na zřízení jeslí pro chudé děti, opravy školních budov.³⁴² Zastupitelstvo pak vyslechlo zprávu starosty Maška, že došlo k zlepšení v úřadování místní školní rady, že se obec chystá realizovat dlouho připravovanou přestavbu starého gymnázia na školu, bylo odsouhlaseno přistavění křídla dívčí školy. Mašek s Hostašem požádali zastupitelstvo o půjčku 15 000 zl., která by kryla dluhy, které vznikly neplacením nájmů gymnáziu, neplacením dříví na topení, nerozepisováním přírážek. Po řadě ostrých poznámek byla půjčka povolena.³⁴³ V závěru zasedání této schůze zastupitelstva byl odsouhlasen příspěvek na stavbu rolnické školy ve výši 10 000 zl., jak to navrhl JUDr. Hostaš.

Na podzim 1897 vyvrcholily v souvislosti s Badeniho jazykovými nařízeními německé obstrukce na Říšské radě. Na schůzi zastupitelstva 19. ledna 1898 vystoupil proto starosta MUDr. Mašek s řečí popisující současnou situaci v celé říši a navrhl schválit jím připravenou rezoluci. V ní vedle jiného uvádělo: „Shromážděné zastupitelstvo odsuzuje sverpé násilnictví na českých menšinách páchané a dává výraz hlubokého politování nad úplnou pokleslostí smyslu pro slušnost. Prohlašuje jednomyslnou důvěru nynějším národním zástupcům lidu československého ve sborech zákonodárných a žádá je, aby se vší rozhodností obhajovalo zaručených práv zemí Koruny české.“³⁴⁴ Rezoluce byla jednohlasně schválena a přijata. Vedle rezoluce byl projednán pronájem vybírání pivního krejcaru, JUDr. Hostaš sdělil, jak budou rozděleny prostředky z jednotlivých školních nadací. Někteří zastupitelé nesouhlasili se jmenováním nového důchodního. Starosta k tomu sdělil, že při jeho výběru dal přednost způsobilosti žadatele před protekcemi. V závěru zasedání se projednávala otázka možného příspěvku města Klatov na stavbu železniční dráhy Klatovy-Plánice-

³⁴² Šumavan, 3. července 1897, č. 27, roč. 30

³⁴³ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁴⁴ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

Nepomuk. Část zastupitelů zastávala názor, že by se nemělo příliš do takových projektů vstupovat, finanční prostředky by se měly poskytnout spíše menší. Ostatní zastupitelé včetně starosty Maška a jeho náměstka Hostaše prosazovali, aby se do takových projektů investovalo i za cenu půjček, neboť počítali s jejich rychlou návratností. „Netřeba čekati, co dá okres, na kterém tolik žádati nemožno, co na městě, poněvadž hlavní užitek z dráhy bude míti město,“³⁴⁵ prohlásil při jednání JUDr. Hostaš. Nakonec se mu podařilo ostatní přesvědčit a bylo schváleno, že obec na stavbu této dráhy přispěje 100 000 zl.

V „nejisté“ politické době se znovu „probral“ Občanský klub v Klatovech. Někteří občané vyjádřili názor, že klub „zasluhuje ostřejší pokárání“, neboť jeho životnost byla opět ohrožena. Na jeho první schůzi bylo zvoleno předsednictvo, předsedou se stal statkář Baloun, jeho náměstkem MUDr. Mašek, do výboru byl zvolen také JUDr. Hostaš. Poté se začaly projednávat aktuální otázky. Bylo oznámeno, že klub přistoupil k dělnickému spolku „Barák“ a že se plánuje přispět na zřízení nové veřejné čítárny v Klatovech. Na závěr schůze předseda Baloun oznámil, že 7. dubna proběhne voličská politická schůze v sokolovně.³⁴⁶

8. června 1898 bylo na zastupitelstvu sděleno, že došlo k pokroku v realizaci stavby městských jatek. Podle slov náměstka starosty JUDr. Karla Hostaše byla 10. května 1898 celá stavba zadána staviteli Mayerovi, který ji má provést za 31 683 zl. a který se zavázal odebírat stavební kámen z městského lomu a řemeslnické práce zadávat zdejším živnostníkům. Na pořadu jednání zastupitelstva byla i organizace dvou slavností, které měly ve městě v brzké době proběhnout. Jednalo se o slavnost k stému výročí narození Františka Palackého³⁴⁷ a odhalení pamětní desky Karlu Amerlingovi.

³⁴⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁴⁶ Šumavan, 9. dubna 1898, č. 15, roč. 31

³⁴⁷ Slavnost k stému výročí narození Františka Palackého začala večer 25. června 1898 pěveckou akademií zpěváckého spolku Šumavan, následovalo slavnostní osvětlení a vyzdobení města. Druhý den pokračovaly slavnosti průvodem spolků po městě a přednáškou o Palackém, kterou přednesl JUC. Jan Sedlák. Po ní následoval průvod

Na jednání zastupitelstva 30. června 1898 předložil starosta Mašek rozpočet na tento rok. Při představování tohoto návrhu upozornil, že až tento rozpočet je postaven na reálných základech, a to u minulých rozpočtů nebylo. „Rozpočet na rok 1897 i rozpočty dřívější postrádaly reálného podkladu. Bylo nutno propracovati (rozpočet – pozn. autora) se spoustou věcí a fikcí ku správným, opravdovým číslicím,“ komentoval předcházející rozpočty Mašek.³⁴⁸ Výsledek předkládaného rozpočtu počítal s deficitem 16 000 zl., Mašek zdůraznil, že tato částka ještě není konečná, neboť se musely zaplatit dluhy z minulých let, kdy „se po řadu let rozpočty nedodržovaly, byloť každým rokem 10, 14 i více tisíc docíleno deficitu.“³⁴⁹ Mašek pak pokračoval v příkré kritice hospodaření předchozích zastupitelstev. „Braly se tedy - pro okamžitou výpomoc – peníze, kdy byly, i z fondů a nadací. Zálohy z těchto zdrojů brané hrazeny byly jak bylo možno. Vytloukán byl klín klínem. Bylo-li nutno, sáhlo se tam, kde peníze byly. Deficity se zvětšovaly a přírážky se nezvyšovaly.“³⁵⁰ Největší nepořádky byly v městské plynárně. Východiskem bylo podle Maška zvýšení přírážek k daním placeným ve placených městě, zvýšení nájmu z městských budov, zavedení rybníkářství, prodej sazenic v sadech, kanálové taxy, daň ze psů, odstranění různých odměn a požitků, a v neposlední řadě bylo nutné pokusit se o získání bezúročné státní půjčky. Byl si přitom dobře vědom, že ve městě bude dosti neoblíbený, neboť například obecní přírážku zvýší z 20 % na 50 % a předpokládal, že tato finanční kalamita potrvá alespoň deset let, než se finance stabilizují. Zvoláním svého hesla

do městských sadů, kde byla připravena zábava. Večer prošel městem lampiónový průvod, který oslavy ukončil. Šumavan, 11. června 1898, č. 24, roč. 31

³⁴⁸ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁴⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁵⁰ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

„práce, poctivost a přímost“ ukončil Mašek své úvodní slovo k projednávání městské bilance.³⁵¹

Po těchto slovech následovala rozsáhlá diskuse. Radní, kteří byli členy v minulých zastupitelstev se bránili starostově příkré kritice tím, že o tomto stavu nevěděli. Na stranu starosty se jednoznačně postavil jeho náměstek JUDr. Hostaš, který doporučoval co nejrychlejší uhrazení deficitů. Jedním z bodů výdajové stránky rozpočtu byl i příspěvek 300 zl. pro profesora Vančuru a JUDr. Hostaše jako příspěvek na práci o dějinách města. JUDr. Hostaš připomněl, že návrh učitele Tarantika, aby byly sepsány dějiny města Klatov, byl v městské radě jednohlasně přijat, ale tento příspěvek podle něj nestačí ani pro jednoho z nich. Zastupitelé ho nezvětšili a přijali původní návrh příspěvku ve výši 300 zl.³⁵²

V létě 1898 se zkomplikovalo jednání ohledně opravy děkanského kostela. Hostaš tehdy trávil dovolenou u svých příbuzných ve Stupčicích, když mu 22. srpna napsal přítel Vaněk z Klatov dopis, ve kterém líčil situaci v Klatovech. Vaněk si zvláště stěžoval na starostu Maška, který se dostavil na schůzku s architektem Hlávkou o čtvrt hodiny později a při diskuzi na faře „jen dvakrát otevřel hubu.“ Navíc se nezúčastnil svačiny v parku, protože musel na zasedání městské rady. Vaněk pak podle svých slov musel omlouvat starostovo chování při návštěvě Hlávky v Lužanech, kde dohodli, že bude třeba napsat architektovi Fantovi, aby s nimi vyrazil do Klatov. Vaněk Hostaše požádal, aby Fantovi co nejdříve napsal, aby se stavba, která měla trvat dva roky, již neoddalovala.³⁵³

Slavnostní ráz měla schůze zastupitelů 1. prosince 1898. Na jejím počátku vyslechli ve stoje členové městského výboru oslavnou řeč starosty Maška u příležitosti padesátého výročí panování císaře

³⁵¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁵² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁵³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Františka Josefa. „Obec i obyvatelstvo našeho města osvětlí dnes, jakmile zazní hlas zvonů večerních, příbytky své prapory a zúčastní se dopolední mše slavnostní,“³⁵⁴ popsal na závěr svého proslovu Mašek vnější projevy loajálnosti obyvatelstva Klatov k svému císaři. Vedle plánovaných oslav byly na pořadu další záležitosti jako bylo blahopřání Františku Riegerovi k osmdesátinám, rozloučení s okresním hejtmánem Schentzem, který byl přeložen do Českého Brodu, starosta shrnul průběh oprav jezuitského kostela, kostelíku na hřbitově, opravy kaple Chaloupky a jiné stavební záležitosti, zejména průzkumy kvality vod v okolí Klatov nutné pro městský vodovod. Na úplný závěr podal JUDr. Hostaš zprávy o své cestě do Vídně 24. a 25. listopadu, kde intervenoval u příslušných míst ve věci příslibeného zbudování krajského soudu v Klatovech, státní pomoci při stavbě rolnické školy, stejně tak podpory na opravu děkanského kostela.³⁵⁵

První zastupitelstvo v novém roce se sešlo 30. ledna 1899. JUDr. Hostaš jako přednosta církevního odboru sdělil, že byl na jednání na českobudějovickém biskupství o klatovském vikariátu a arciděkanství. Starosta města informoval zastupitele, že proběhla kolaudace městských jatek, které zatím nemohly být uvedeny v provoz, protože se vyskytla nutnost dalších drobnějších oprav, a také byl místodržitelstvím vrácen k přepracování jateční řád. Dále zastupitelé diskutovali o městské plynárně. Správce plynárny účetní Egner měl zastupitelům vysvětlit nedostatky v její správě, ale zastupitelé rozhodli o jeho odvolání. I přes prokazatelný šlendrián, který byl výsledkem „Egnerova správcování“, ho někteří zastupitelé hájili s tím, že měl ještě jedno zaměstnání. JUDr. Hostaš městské správě vytkl, že místo správce plynárny obsadila nekvalifikovaným člověkem, a zdůraznil, že zastupitelé jsou povinni plynárenské účetnictví kontrolovat. Připomněl, že již několik měsíců v plynárně působí nový správce účetní Dobeš a technické

³⁵⁴ Šumavan, 3. prosince 1898, č. 49, roč. 31

³⁵⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

záležitosti jsou kontrolovány Ing. Schiffauerem. Poté proběhla debata o možném vyšetřování a obvinění Egnera, zastupitelstvo rozhodlo, že šetření bude zastaveno. Podle JUDr. Hostaše pro něj bude dostatečným trestem, když přijde o byt a jiné požitky, které byly s funkcí v plynárně spojené. Přimlouval se i za to, aby Egner zůstal v městských službách, aby se mu pouze snížil plat. To také zastupitelstvo schválilo. Na závěr jednání JUDr. Hostaš navrhl, aby byla provedena komplexní revize městských důchodů i nad připravovaný rámec, tedy včetně kostelního a nadačního jmění, kterou měli provést městští účetní, doporučil také přijmout ještě jednoho cizího revizora.³⁵⁶

Na schůzi 24. května 1899 informoval JUDr. Hostaš o jednáních ve věci budování krajského soudu, která proběhla 21. až 24. března a 20. až 23. dubna tohoto roku. Jako náměstek okresního starosty potvrdil, že okresní zastupitelstvo rozhodlo o převzetí některých klatovských silnic do své správy. Jedinou podmínkou bylo dodávání šterku a kamene z městských lomů na tyto komunikace.³⁵⁷

Na dalším jednání městského zastupitelstva, dne 14. června 1899, vystoupil opět radní ing. Petrlák. Žádal zastupitelstvo o zastání proti útokům společenstva řezníků a uzenářů, které byly otištěny v opozičních Klatovských listech. Zastupitelstvo Petrláka ve sporu s městskými jatkami jednoznačně podpořilo. Hlavním bodem programu byly jako vždy velmi vzrušené debaty o městském rozpočtu. Schodek na tento rok byl naplánován ve výši 22 080 zl., který měl být kryt přírážkou ve výši 40%, což vyvolalo u některých zastupitelů odpor. I přesto byl rozpočet Maškovým křídlem prosazen. Na závěr zastupitelstvo připravilo program slavnostního odhalení pamětní desky MUDr. Karla Amerlinga, ke kterému mělo dojít 2. července 1899.³⁵⁸

³⁵⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁵⁷ Šumavan, 27. května 1899, č. 21, roč. 32

³⁵⁸ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

Poslední zastupitelstvo roku 1899 se sešlo 1. prosince. Jeho hlavním programem bylo budování klatovského městského vodovodu. JUDr. Hostaš informoval, že pro výzkum Drnového potoka a Úhlavy byl povolán profesor české techniky Hrázský. Ten potvrdil, že pro město je možné brát po filtraci vodu jen z Úhlavy nebo jejího povodí. Hostaš také vysvětlil, že vody je dostatečné množství, že pro její čerpání bude nutno zakoupit parní stroj. JUDr. Hostaš se stal styčným zastupitelem pro vodovodní otázku.³⁵⁹

7. února 1900 proběhlo jednání o městském rozpočtu. Byl tak splněn slib Maškův, že se bude snažit sestavovat bilance vždy na počátku roku a nikoliv v jeho průběhu, jak to bývalo dříve zvykem. Během jeho projednávání si zastupitelé několikrát vyslechli slovní nařčení reprezentanta klatovských řezníků a uzenářů Antonína Osvalda, který protestoval proti výši poplatků na nových jatkách. „Stanovili jsme sazby o něco větší, ježto úřady rády snižují,“ odpověděl na tyto výtky JUDr. Hostaš.³⁶⁰ Další záležitost, která se týkala Hostašova odboru patronátního, právního a školského, byl návrh učitele Tarantíka na zrušení školného. Školné mělo být nahrazeno zvýšením obecní přírážky. Tarantik jako hlavní argument uváděl, že by se výrazněji ulevilo mnoha rodinám, při tom by obec netratila, protože celkový výnos školného činil v Klatovech 1 400 zl., což by celkem představovalo zvýšení platby pro každého poplatníka o tři krejcare ze zlatky. Starosta upozornil, že tento návrh nebyl na programu jednání ani nebyl předjednan v příslušném odboru, za který promluvil JUDr. Hostaš. „je to choulostivé, mluvit proti zrušení školního platu. Návrh měl být projednan nejdříve ve školní radě a ve školském odboru. Osvobozeno je přes 80%, tedy zajisté všichni chudí, proč tedy osvobozovat někoho, kdo platit

³⁵⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁶⁰ Šumavan, 17. února 1900, č. 7, roč. 33

může? Sluší se o návrhu napřed všestranně uvažovat,³⁶¹ ukončil svůj proslov Hostaš.

Jako člen školského odboru se JUDr. Hostaš zúčastňoval celé řady schůzí učitelů a politických debat o školách. Jako zástupce města pronesl 11. března 1900 na manifestační schůzi učitelstva Pošumaví slavnostní, historicky laděný projev.

Na jaře 1900 se začalo s přípravou obecních voleb, neboť končilo zákonem předepsané čtyřleté funkční období městského výboru. Na schůzi zastupitelstva 11. dubna starosta informoval o jejich vyhlášení i o sestavování seznamů voličů. Na 16. května svolal Občanský klub v Klatovech poradu všech sedmi živnostenských společenstev a obchodních grémií ve věci nadcházejících obecních voleb. Klub zde sestavil návrh kandidátky pro třetí sbor.³⁶²

První volil 13. června 1900 třetí sbor. Ve městě vypukl částečně chaos, když se vedle kandidátky klubu na nárožích objevily jiné kandidátní listiny. Jak se později vysvětlilo, šlo o provokaci, která zneužívala některých jmen kandidátů. Ve třetím sboru bylo k volbám připuštěno 1151 občanů, při čemž jich tohoto práva využilo jen 221. Ve volbách uspěli všichni kandidáti, které navrhl Občanský klub v Klatovech.³⁶³ 18. června 1900 byl ve druhém sboru zvolen všemi 135 odevzdanými hlasy JUDr. Hostaš. V prvním sboru jednoznačně uspěl MUDr. Mašek.

30. června se sešel nový výbor a provedl volbu starosty a členů jednotlivých odborů. Purkmistrem Klatov se opět stal MUDr. Mašek, jeho náměstkem a prvním radním JUDr. Karel Hostaš.³⁶⁴

Na první schůzi nového zastupitelstva dominovala otázka vodovodu. Starosta se svým náměstkem podali podrobnou zprávu

³⁶¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁶² Šumavan, 16. května 1900, č. 20, roč. 33

³⁶³ Šumavan, 16. června 1900, č. 24, roč. 33

³⁶⁴ Druhým radním se stal majitel realit Schott, v radě dále zasedli: kupec a majitel domů Aixner, okresní starosta a statkář Baloun, ing. Petrlák, lékárník Schimann, kožešníka a majitel domů Štorkan, ing. Schiffauer. Šumavan, 30. června 1900, č. 26, roč. 33

o stavu této stavby. Původně plánovaná oblast čerpání se ukázala jako nevyhovující, protože by se finančně prodražilo zbavování vody železitých příměsí. Proto došlo k dalším pokusným vrtům dále od Klatov. To však podle JUDr. Hostaše představovalo pro město zvýšení nákladů, které by stály výkupy pozemků pro vedení vodovodu. Následovala rozsáhlá diskuze. Na jejím závěru shrnul stav JUDr. Hostaš. Připomněl, že zbudování vodovodu je závazek, který obec před šesti lety převzala a který je po obci vyžadován ministerstvem. Považoval za pro město výhodnější nalézt pramenitou vodu, jinak se bude muset zajistit její filtrování.³⁶⁵

Na jaře 1900 se opět přiostrčila jednání o jazykové otázce. Vláda ministra Koerbera navrhla vytvoření jazykových pásem, podle kterých by vznikla oblast česká, německá a smíšená. Této úpravě by odpovídalo nové krajské uspořádání, kdy by vzniklo pět českých, tři německé a dva smíšené kraje. Klatovská městská rada na své schůzi 14. května tyto návrhy odmítla a jednoznačně schválila obstrukci českých poslanců na říšské radě. Všechny snahy o reformy jazykových nařízení i volební zůstaly bez úspěchu, 7. září 1900 došlo k rozpuštění parlamentu a vypsání nových voleb.³⁶⁶

Přípravy na volby začaly poměrně brzy. V novinách se začaly objevovat první politické články. „Pokud se týče naší krajiny pošumavské, po celá léta nevšímané, neznámé, zanedbávané, můžeme býti jisti, že zanedlouho bude tu živo, lid náš bude nazýván statečným a bodrým, uvědomělým a nezdolným, bude mu lichoceno heslem Ať v Čechách, jak chce chodí, Šumavan se neodrodí,“³⁶⁷ komentoval dění Šumavan.

Ještě před vlastní předvolební kampaní se 6. října 1900 sešlo městské zastupitelstvo. JUDr. Hostaš na něm podal zprávu, že 30. července zemřel městský účetní a revident městského majetku Dobeš.

³⁶⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁶⁶ Kučera D.: str. 20

³⁶⁷ Šumavan, 22. září 1900, č. 38, roč. 33

Bouřlivá diskuze se rozvinula opět o jatka. Podnět k ní dal městský zvěrolékař Mudroch, který žádal zvýšení služného z 1 600 na 2 000 K. Proti tomu se postavil část členů výboru, kteří argumentovali tím, že Mudroch tráví v úřadě na jatkách jen několik hodin, když se poráží přivezený dobytek, má svou praxi a jiné výhody spojené s úřadem. Do pře vstoupil starosta Mašek, který připomněl, že čas na jatkách byl stanoven místodržitelstvím, že má i jiné povinnosti spojené s touto funkcí, a proto navrhuje přijetí návrhu na zvýšení služného. Na to reagoval hlavní odpůrce, zastupitel Klička, který vznesl otázku, kolik vůbec městské jatky stály. Bylo připomenuto, že se při stavbě objevila řada nedostatků, zejména nekvalitní beton. Poté se do diskuze zapojil i starostův náměstek JUDr. Hostaš. Vrátil řeč na počátek a podpořil starostův názor, aby se služné Mudrochovi zvýšilo. „Na těch 2 000 K koukat se nesmí, ty dovede svědomitý úředník vynahraditi vícenásobně. A že pan Mudroch v úřadě svém počíná si svědomitě a přísně, toho nejlepším důkazem, že ztratil i svou popularitu,³⁶⁸ uzavíral Hostaš. Jelikož hlasování skončilo nerozhodně, rozhodl pro zvýšení platu starosta.

V listopadu 1900 vrcholila volební kampaň. Zvláště pečlivě si počínal kandidát za pátou kurii plynárenský dělník z Prahy Václav Fresl, který absolvoval předvolební schůze téměř ve všech větších osadách volebního obvodu. K podpoře tohoto kandidáta národního dělnictva vyzvala i klatovská část svobodomyslné strany. 28. října přivítal Mašek s Hostašem profesora Kurze, který byl opětovně navržen na poslance za skupinu pošumavských měst. Profesor Kurz ve své řeči shrnul působení mladočeských poslanců od roku 1897, zejména v době německých bouří proti Badeniho nařízením. Uvedl i to, že jako strana sice neopustili snahu o realizaci všeobecného hlasovacího, ale „leč

³⁶⁸ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

zavedení tohoto dlužno ještě posečkati, až lid náš, zejména lid v obcích neuvědomělých, o věci té náležitě bude poučen.“³⁶⁹

S většími obtížemi probíhaly voličské schůze dělnických stran. 11. listopadu se přijel do Klatov představit společný kandidát svobodomyšlné strany a strany národně sociální Václav Fresl. Nepokoje vyvolalo hlasování o předsednictví schůze. Sociální demokraté odmítli přijmout za předsedu národního socialistu. Pro neutuchající křik byla schůze rozpuštěna a jako důvěrná přesunuta z radnice do hostince U Slunce. I přesto socialisté nechtěli místnost opustit a způsobili několik strkanic u vchodu. Na novém místě pronesl Fresl několik vět o škodlivosti vídeňského centralismu, chudnutí řemeslnictva a živnostenstva, i špatné finanční situaci země. Po jeho proslovu promluvil ke shromáždění starosta Mašek jako reprezentant svobodomyšlné strany. Ostře zaútočil na radikální pokrokaře, kteří se „bratříčkují se socialisty“ a bojují za vyložení socialistických časopisů ve veřejné knihovně. Poté doporučil svým straníkům, aby podpořili tohoto kandidáta národních sociálů. Kandidatura Freslova byla jednoznačně přijata.³⁷⁰

Volby volitelů do páté kurie se v Klatovech uskutečnily 6. prosince 1900. Ještě před nimi zaútočil Fresl proti socialistům. „Doufám, že se do říšské rady dostane jen pár stvůr sociálně demokratických, které vládu ve snahách jejích budou podporovati. Sociální demokraté pomáhají vládě otravovat ta česká srdce, a proto nesmíme dopustit, aby židovsko - vládní tato strana zvítězila,“³⁷¹ končil svou řeč Fresl. I přes agitaci sociálních demokracie a jejich přívržence na klatovských předměstích se jim zvítězit nepodařilo, většina volitelů pocházela z „národního tábora“, sociálně demokratický poslanec Vrátný svůj mandát neobhájil. Volby probíhaly až do ledna 1901, za kurii venkovských obcí byl zvolen mladoček, pražský advokát Dr. Emanuel

³⁶⁹ Šumavan, 3. listopadu 1900, č. 44, roč. 33

³⁷⁰ Šumavan, 17. listopadu 1900, č. 46, roč. 33

³⁷¹ Šumavan, 1. prosince 1900, č. 48, roč. 33

Dyk, za skupinu měst profesor Kurz. Mladočeské vedení radnice v Klatovech v čele s Maškem a Hostašem mohlo konstatovat naprosté vítězství.

Na poslední schůzi zastupitelstva roku 1900, která se konala 22. prosince, doznávaly hádky ze schůze minulé (26. listopadu). Profesor Prusík se bránil Kličkovu nařčení, že třetí sbor je sborem neuvědomělců. Hádku ukončil až starosta Mašek. Na pořadu jednání bylo především plnění slibu starosty, který vyložil městské účty za léta 1895 a 1896, následující účty měly být dokončeny na jaře dalšího roku. K tomu se o slovo přihlásil JUDr. Hostaš, který pochválil Maškovu revizní činnost a zároveň ohajoval nutnost přijetí dalšího účetního, kterým se stal pan František Albert. Na závěr schůze se probíraly záležitosti průzkumů vod nutné k zahájení stavby vodovodu, starosta informoval o čerpání půjčky 500 000 zl., z níž bylo 50 000 zl. použito na průzkumné vodní práce a přestavby v jatkách. 34 000 zl. bylo dáno na rekonstrukci městské plynárny.³⁷²

Nový městský rozpočet byl projednáván na schůzi zastupitelstva 24. dubna 1901. Výsledný schodek se předpokládal ve výši 41 626 K, jako jiné roky měl být kryt obecní přirážkou ve výši 40%. Jako člen patronátní, právní a školské komise vystoupil JUDr. Hostaš s referátem ohledně hřbitova a jeho správy. Sdělil, že hrobníkem byl jmenován zahradník Celerýn, byl mu dán nový smuteční kabát, lopaty... K ustanovení hrobníka byla tehdy celá komise tlačena veřejným míněním ve městě, neboť řada občanů si stěžovala na nepořádek na hřbitově, nedostatky při provázení pohřbů... Bylo přislíbeno vytvoření hřbitovního řádu.³⁷³

Konfliktně začalo jednání zastupitelstva 14. června 1901. Jeho člen inženýr státních drah Pánek si stěžoval na postup obou klatovských periodik při podávání referátů ze schůzí městského výboru. Často prý

³⁷² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁷³ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

referují tak, že někteří občané si dělají ze zastupitelů legraci, „dělá se z toho tak zvaná legrace a zastupitelstvo uvádí se v posměch.“³⁷⁴ Starosta Mašek ho upozornil, že na noviny nemá žádný vliv a podotkl, že v zájmu listů i samotného zastupitelstva by bylo dobré podávat zprávy, které by nebyly směšné. Při podávání zpráv z jednání tohoto zastupitelstva v Šumavanu jeho autoři dodali, že „je v první řadě na členech zastupitelstva vážnost tohoto sboru udržovati.“³⁷⁵ Vedle tohoto bodu projednalo zastupitelstvo především řadu stavebních záležitostí. V závěru vystoupil JUDr. Hostaš, aby jako člen právní komise podal zprávu, že c. k. ministerstvo vnitřní zamítlo rekurz společenstva řezníků a uzenářů, které si stěžovalo na jateční sazby zavedené dle váhy dobytka, a ponechalo je v platnosti do konce roku 1903.

Na podzim roku 1901 proběhly volby do zemského sněmu. Klatovští mladočeši se cítili po nedávných úspěších ve volbách do říšské rady silní. Za královská města Klatovy a Domažlice byl nominován MUDr. Mašek, za venkovské obce kandidoval dosavadní mladočeský poslanec, starosta okresu a obce Plánice Kovářík. Proti němu postavili důvěrníci českých zemědělců ředitele rolnické školy v Plzni Treybala. Jako mylné byly dementovány zprávy, že za Pošumaví bude kandidovat profesor Masaryk. Zvláště v kurii venkovských obcí se dostali mladočeši již v předvolební kampani do defenzívy. Na jednotlivých schůzích stále častěji získával důvěru agrární kandidát nájemce statku ve Štěpánovicích Holý a mladočech Kovářík rychle ztrácel. I přes tyto signály byl nakonec v kurii venkovských obcí zvolen mladočech Kovářík a za města Klatovy a Domažlice se stal zemským poslancem starosta MUDr. Mašek. Triumf mladočechů byl na Klatovsku dokonalý.

V souvislosti se stavbou městského vodovodu, při které se v občanstvu objevovaly různé často i nepravdivé zprávy, uspořádala městská rada 9. října přednášku o vodovodu. Jejím vedením byl ověřen

³⁷⁴ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁷⁵ Šumavan, 22. června 1901, č. 25, roč. 34

vedoucí vrchní inženýr Maierl. Přednášející shrnul, že ve městech jako Klatovy je jediným zdrojem pitné vody voda studniční, která je však někdy naprosto nevyhovující, neboť studny jsou často v blízkosti hnojišť, kanálů... Tento stav byl okresním hejtmanstvím zjištěn i v Klatovech, tudíž zastupitelstvo doporučilo vybudovat nové zařízení. Po neúspěšných pokusech bylo započato v roce 1898 s průzkumnými vrtly v povodí Drnového potoku a Úhlavy. První čepování z okolí Beňov u Klatov trvalo jen do 22. ledna 1900. Nyní se prováděly další zkoušky a vrtly, tentokrát směrem na Točník. Přednáška byla obecně velmi kladně přijata.³⁷⁶ O záležitostech vodovodu se mluvilo i na dalším zastupitelstvu 18. října 1901, kterého se jako jednoho z mála JUDr. Hostaš nezúčastnil.

Vodovod byl na pořadu jednání i v poslední schůzi zastupitelstva v roce 1901, které se konalo 5. prosince. Zastupitelé opět kritizovali, jakým způsobem o tomto problému informují klatovské noviny. Starosta shrnul dosavadní stav řešení stavby vodovodu, připomněl, že se má stavět na základě rozhodnutí ministerstva vnitra ze 14. dubna 1894. Přípravné práce trvaly do roku 1898 a pak se začalo čepovat u Beňovského mlýnu. Kvalita této říční vody nesplňovala zdravotní požadavky, proto se začalo vrtat u Točníku, kde se měla najít pramenitá voda, která by se mohla čepovat do vodojemu v Klatovech. JUDr. Hostaš popsal nynější stav průzkumů, které se ukázaly nadějně. Druhá část jeho řeči se vztahovala k agendě jeho komise. Oznámil, že byly provedeny nejrozličnější opravy na hřbitově – opraveny cesty, kanalizace, vrata, záchody...³⁷⁷

Na prvním jednání zastupitelstva v roce 1902, která se konala 26. února, podal jako představitel patronátního odboru, ale hlavně jako uznávaný znalec klatovské historie i kultury JUDr. Hostaš zprávu o probíhající opravě děkanského kostela. Zopakoval, že první ohledací

³⁷⁶ Šumavan, 12. října 1901, č. 41, roč. 34

³⁷⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

komise se sešla v březnu 1896 za přítomnosti konzervátora Schwerdtnera z Plzně a že již na rok 1897 bylo na opravu vyčleněno 50 000 zl. a státní subvence činila 5 000 zl. Během roku 1897 se k připravované opravě vyjádřil architekt Hlávka a Mocker. Na počátku roku 1899 vypracoval detailní plán rekonstrukce architekt Fanta. Od tohoto roku se začalo s intenzivní opravou, nejdříve spárováním kamenů, odstraňováním omítek. Na rok 1902 byl podle JUDr. Hostaše naplánován celý nový krov s břidlicovou střechou.³⁷⁸ Vedle spoluorganizování na vnější opravě se JUDr. Hostaš výrazně podílel také ve Spolku pro vnitřní výzdobu děkanského kostela, kde spolu s Maškem zasedali ve výboru jako virilisté za město. Spolek především shromažďoval finanční prostředky i hmotné dary pro interiér chrámu. Podle účetní zprávy děkana Sedláka měl spolek počátkem roku 1902 k dispozici přes 21 000 K, které hodlal investovat do rekonstrukce Olivety (původně se plánovalo její zbourání jako barokního přístavku ke gotické stavbě, ale pro odpor obyvatelstva byla zachována, měla být pouze přestavěna), nových vitrážových oken, lavic, maleb, zповědnic... Nedostatek peněz na výzdobu hlavního průčelí měla řešit výzva k případným dobrodincům, kteří by financovali zhotovení jednotlivých plánovaných soch. Sám JUDr. Karel Hostaš byl jedním ze štědrých dárců při celé opravě děkanského kostela.

Vedle této zprávy se JUDr. Hostaš účastnil diskuze o stavbě vodovodu, zde mělo dojít konečně k vydání stavebního povolení pro firmu Korte, která vodovod měla vystavět. Na jednání zastupitelstva se také začalo diskutovat o přípravě stavby nové kanalizace.

Následující jednání zastupitelstva bylo poznamenáno zprávou o smrti zemského a říšského poslance za skupinu pošumavských měst a předsedy Národní jednoty pošumavské, profesora Viléma Kurze. Po smutečním proslovu starosty města MUDr. Maška se členové městského výboru zabývali pravidelným rozdělením přebytků městské

³⁷⁸ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

spořitelny, městským rozpočtem, který v tento rok dosáhl schodku 45 593 K a který byl kryt obligatorní přírážkou k dani ve výši 40%. Na závěr se rozvinula debata o pokračujících pracích na děkanském kostele. Na otázky o stavbě odpovídal zastupitelům JUDr. Hostaš.³⁷⁹

Po smrti profesora Kurze začala volební kampaň na uprázdněné místo v říšské radě. Ještě před jeho pohřbem se přihlásili noví kandidáti na oba mandáty. Na říšského poslance aspiroval jednatel mladočeského klubu v Praze, poslanec za Slánsko JUDr. Dvořák, na zemský mandát kandidovali dosavadní zemští poslanci Kalina z Blatné, JUDr. Baxa z Prahy, MUDr. Mašek z Klatov, farář Blahovec z Čachrova. Druhým kandidátem do říšské rady byl známý menšinový pracovník na českém jihozápadě, jednatel Národní jednoty pošumavské Antonín Hubka. Klatovské listy se především věnovaly volbám do říšské rady. Zvláště Šumavan se postavil proti kandidatuře JUDr. Dvořáka, jako kandidáta politicky a národně neosvědčeného a poměrů šumavských neznalého.³⁸⁰ Periodikum se ostře pustilo do boje proti tomuto kandidátovi. Již delší dobu se Šumavan rozcházel s politikou mladočechů, kterou kdysi podporoval. „Mladočeši již dávno pozbyli své prvotní poctivosti a ráznosti, zahodili flintu do žita a chystají pro národ český nové punktace, strašnější než byly ty staročeské. Dr. Dvořák je jedním z těch kývalů, tonoucích v bahně dnešní mladočeské mizerie.“³⁸¹ List si vzal na mušku i systém mladočeského sestavování kandidátek na bázi rozhodování důvěrníků, kdy je rozhodující jejich slovo a nikoliv to, zda někdo pochází z daného regionu a zná jeho problémy. Byly odmítnuty i obavy o rozbití jednoty českého poselstva ve Vídni, mělo by se podle listu postupovat stejně, jako postupovali kdysi mladočeši proti staročechům. Šumavan vytýkal mladočechům celou jejich politiku ve Vídni, především v kulturní a školské otázce. Jediným vhodným kandidátem pro pošumavský lid je podle Šumavanu člen radikálně

³⁷⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁸⁰ Šumavan, 26. dubna 1902, č. 17, roč. 35

³⁸¹ Šumavan, 26. dubna 1902, č. 17, roč. 35

pokrokové strany, zemský úředník a jednatel národní jednoty pošumavské Hubka.

Při předvolebních schůzích jednotliví řečníci často kritizovali mladočeskou politiku, zejména její školský program, který se podle Hubky důrazně nepostavil proti „hrázi byrokratismu a klerikalismu.“³⁸²

Výsledek voleb přesto znamenal pro přívržence nových „proudů české politiky“ zklamání. Mladočeské pozice v Pošumaví se ukázaly zatím dost silné, aby v nich mohl uspět jejich kandidát JUDr. Dvořák. Ovšem výsledky ukázaly, že podpora mladočeské strany, za kterou se stále stavěl i JUDr. Hostaš, v Klatovech klesá. Jen v Klatovech obdržel Dvořák 187 proti 211 hlasům Hubkovým. Další kandidáti JUDr. Baxa 45, Vaněk 6, MUDr. Mašek 2 a lékárník Schimann 1 hlas. Radikálně pokrokový Šumavan obratně spočítal, že protimladočeští kandidáti ve městě získali 59% hlasů. Nezapomněli dodat, že třetinou hlasů mladočechům přinesli Židé. Dvořáka „podrželi voliči z Domažlic, Písku, Strakonice, Horažďovic, celkem se neúspěch z Klatov smazal díky těmto městům, takže JUDr. Dvořák získal celkem 1 228 a Hubka 494 hlasů.“³⁸³

Po skončení volebního ruchu se klatovské zastupitelstvo sešlo 11. června 1902. JUDr. Hostaš informoval o pokračování stavby městského vodovodu. Diskuze se rozvinula především o plánech právního odboru na úpravu vlastnických práv k pozemkům, kterými měl vodovod vést. Dalším bodem jednání byla městská jatka. Na pořad schůze je přivedl opět zastupitel Klička, který zkoumal jejich hospodaření i finance, které do nich byly investovány. Velkou část programu vedl opět JUDr. Hostaš, když popisoval práce na děkanském kostele, které se podle něj mohly zastavit, pokud nebudou sehnány nové zdroje. Část zastupitelů proto navrhla, aby byla sjednána u spořitelny půjčka ve výši 30 000 zl., která by kryla zatím potřebné náklady. Jiní spíše očekávali pomoc od státu nebo země. Zastupitelé se bohužel na žádném závěru

³⁸² Šumavan, 22. března 1902, č. 12, roč. 35

³⁸³ Šumavan, 3. května 1902, č. 18, roč. 35

nedohodli, bylo pouze rozhodnuto pokračovat ve stavbě, pokud budou finance.³⁸⁴

Po zbylá zastupitelstva byl vždy ústředním bodem městský vodovod. Neustálé odkládání zahájení vlastní stavby ve městě bylo již veřejně kritizováno. Na podzim byly definitivně ukončeny přípravné práce, byly vyplaceny peněžní náhrady za pozemky a v listopadu rozhodlo zastupitelstvo, že se stavba začne v nejbližší době bez dalšího odkládání. Na poslední schůzi výboru v roce 1902 přistoupili zastupitelé k protestnímu projevu zástupců českých stran v parlamentu „v příčině zásad pro úpravu jazykových věcí Koerberových nařízení.“³⁸⁵ „Zásady pro úpravu jazykových poměrů v království Českém, jež byly právě vládou předloženy, pokládáme nejen za nepřijatelné, nýbrž za naprosto nezpůsobilé, aby se na jejich základě bez újmy české věci mohlo vyjednávat,“ komentovalo vládní předlohu klatovské zastupitelstvo.

I v roce 1903 byla hlavním bodem jednání zastupitelstva výstavba klatovského městského vodovodu. JUDr. Hostaš dohlížel nad podepisováním smluv a zřízením věcných břemen na dotčených pozemcích. Na jaře 1903 se začalo s definitivním výběrem firmy, která měla získat tuto náročnou zakázku. Hlavním kritériem se stala cena, která se podle odhadů pohybovala mezi 480 až 520 tisíci korunami.³⁸⁶ K tomu zřízená zvláštní komise na zasedání zastupitelstva dne 17. května 1903 navrhla, aby dohledem nad stavbou byla pověřena firma Corte a vlastní stavbu realizovala firma stavitele Nekvasila, která nabídla rozpočet na 472 800 K. Tento návrh zastupitelé odsouhlasili.

Na dalším jednání zastupitelstva 13. června se schvaloval rozpočet na tento rok, v jehož rámci informoval JUDr. Hostaš

³⁸⁴ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1899-1903, č.i. 1153, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁸⁵ Po několika neúspěšných jednáních se ministerský předseda Koerber pokusil s německými a českými představiteli vyřešit národnostní konflikt. Německé stany podmiňovaly další jednání zakotvením němčiny jako státního jazyka v Předlitavsku, mladočeši požadovali zavedení češtiny jako vnitřní úřední řeči. Jednání nakonec skončila krachem, byl předložen návrh z roku 1900, který byl pro české zástupce nepřijatelný. Kořalka J.: Češi v habsburské říši a v Evropě 1815 - 1914, Praha 1996, str. 175

³⁸⁶ Šumavan, 25. dubna 1903, č. 17, roč. 36

o pokračování dalšího rozsáhlého projektu, který byl ve městě realizován, opravě děkanského kostela. Shrnul, že se pracovalo na spárování vnitřních pilířů, sloupů a žeber.³⁸⁷

Poklidný politický život v Klatovech narušila zpráva, že starosta MUDr. Mašek hodlá rezignovat na svůj post. Na schůzi zastupitelstva 14. července 1903 přečetl JUDr. Hostaš Maškův dopis, ve kterém starosta své rozhodnutí zdůvodnil tím, že se mu nepodařilo za tři roky provést slíbenou revizi městského účetnictví, i tím, že „jeho osoba činí překážky zájmům městským“³⁸⁸ (nepochybně měl na mysli časté neshody a útoky z řad některých zastupitelů – pozn. autora).³⁸⁹ Zpráva vyvolala v sboru bouřlivou diskuzi. JUDr. Hostaš upozornil, že se chystají nové volby, že i účty za rok 1901 jsou těsně před dokončením. Snad i díky Hostašovu projevu zastupitelstvo rozhodlo, aby se starosta znovu ujal svého úřadu, neboť „tak učiniti nemůže v době podniků tak závažných, zvláště stavby vodovodu, kde je starosta referentem.“³⁹⁰

Následnou schůzi městského výboru, která se konala 16. října 1903, řídil JUDr. Hostaš, starosta se omluvil. Náměstek oznámil, že bylo Maškovi doručeno rozhodnutí zastupitelů z 14. července, po kterém starosta nastoupil znovu do úřadu. Opět podal zprávu o pokračování výkopů na městský vodovod, bylo položeno 10 000 m potrubí a zbývalo jich asi 4 000 m. Dalším bodem, který přednesl JUDr. Hostaš, byly záležitosti děkanského kostela, oznámil, že plzeňský konzervátor Herein intervenoval u zemského výboru, aby byly poskytnuty nové finanční zdroje tak, aby mohla být stavba co nejdříve dokončena. Dále byl

³⁸⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁸⁸ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁸⁹ Velká část jich pocházela ze strany některých zastupitelů, kteří se obávali přílišného zadlužování obce, nesouhlasili s novými půjčkami na plánované projekty... K tomu se přidávaly spory, které vedl starosta s některými občany v soukromoprávních věcech, jako byl spor s kupcem Ludvíkem Maškem ve věci práva jízdy k pozemku, který byl ve vlastnictví starosty. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

³⁹⁰ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

na programu návrh obsažený v oběžníku zemského výboru z 14. července tohoto roku, spočívající v tom, že u větších měst by se měla délka funkčního období prodloužit na šest let s tím, že by se po třech letech měnila polovina zastupitelstva. Posledním bodem byla otázka nápojové dávky, proti jejíž existenci někteří členové výboru protestovali. JUDr. Hostaš se proti těmto názorům postavil, upozornil, že po jejím zrušení by vypadl jeden ze zdrojů příjmů, který by v současné době velkých investic chyběl. Navrhl upravit nápojovou dávku na dobu šesti let tak, aby se z litru lihu platilo 8 h, z litru vína 4 h a z litru ostatních nápojů 2h.³⁹¹

Schůzi zastupitelstva 30. listopadu 1903 opět řídil starosta Mašek. Ústředními body schůze byl vodovod a otázka zřízení poštovního a telegrafního úřadu. Starosta sdělil, že již delší dobu se v Klatovech mluví o důstojném umístění poštovních služeb v nějaké budově. Bylo tedy navrženo započít v příštím roce se stavbou nové budovy v prostranství u kaple sv. Rocha. Náklad stavby by se pohyboval kolem 180 000 K. Někteří zastupitelé upozornili, že rozpočet bude jistě navýšen a překročí plán, což způsobí opětovné finanční problémy obci. Mělo se spíše naléhat na erár, aby stavbu převzal do své režie. Starosta pak připomněl, že několikrát intervenoval při svých cestách ve Vídni na ředitelství pošt, ale neúspěšně. Ředitelství bylo lhostejné, v jak nevyhovujících prostorách nyní pošta úřaduje, a změny se rozhodně nechystají. Zastupitelé se nemuseli podle starosty bát zvětšování nákladů, jak tomu bylo u městských jatek nebo kasáren. Po krátké diskuzi zastupitelstvo souhlasilo se stavbou pošty na náklady obce.³⁹²

Poté si vzal slovo opět starosta Mašek a oznámil, že 1. listopadu měl být spuštěn vodovod, ale nestalo se tak kvůli zdržení ze stran některých firem. Sdělil, že od nich bude vymáháno penále. Dále se projednal regulativ vodovodu a poplatky za připojení jednotlivých

³⁹¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁹² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

domácností. Mašek spolu s Hostašem navrhovali, aby se platilo podle podlahových ploch bytu formou přírážky k nájemnému, jiní zastupitelé byli toho názoru, že by bylo spravedlivější platit podle spotřeby vody. Mašek na to reagoval, že pokud by se dávka stanovila takovým způsobem, lidé by nemuseli vodu z vodovodu používat, čímž by vodovod prodělával. Další námítky přišly ze strany obchodníky a živnostníků, kteří se obávali zvýšení nájmů z pronajatých ploch. Po bouřlivé diskuzi byl návrh starosty přijat. Na závěr informoval JUDr. Hostaš jako člen patronátní komise zastupitele o úpravách na hřbitově u kostela sv. Jakuba.³⁹³

O vodní dávce se diskutovalo i nadále. Zastupitelé, kteří neuspěli ve výboru, přenášeli své názory do tisku, vstřícně je přijímal opoziční Šumavan. Na 27. prosince zorganizovaly živnostenské organizace, radikálně pokroková strana a strana národně socialistická protestní schůzi proti nápojové dávce. Radikálně proti dávce vystoupili národní socialisté. Předseda schůze Kusý informoval, že výše dávky, 7 K za místnost 3-36 m je příliš velká, stejně tak protestoval proti způsobu přijetí regulativu. Neschvaloval hlavně vysoké zatížení nejchudších, ale i továrníků, pro které je objem vody pro jejich plochu nedostatečný. Po těchto slovech se na schůzi ujal slova speciálně pozvaný starosta Mašek. Upozornil, že se ze členů zastupitelstva dostavil sám. Argumentoval celou řadou zkušeností z jiných měst i výpočtů. Po této schůzi otiskl Šumavan další články, které byly namířeny proti starostovi.³⁹⁴

Po sérii článků o vodní dávce začal Šumavan starostu Maška kritizovat, že nenechává možnost zastupitelům řádně hájit své názory. Z jiné strany na starostu útočili političtí konkurenti, podle nichž dává město zakázky tiskárně Čermákově, vydavateli Šumavanu. S kritikou pokračoval i Šumavan. „Uvykli jsme již podobnému jednání a proto také nás žádná sebe lživější a smělejší jeho výtky, předhůzka nebo nadávka

³⁹³ Šumavan, 12. prosince 1903, č. 50, roč. 36

³⁹⁴ Šumavan, 9. ledna 1904, č. 2, roč. 37

našemu listu nebo jeho redaktoru činěná nerozčílí,³⁹⁵ uzavíral jeden z Čermákových článků.

Bouřlivější bylo i zasedání zastupitelstva 1. února 1904. Starosta oznámil, že zemský výbor schválil jím navržený rozvrh nápojové dávky. Dále se jednalo o pracích na vodovodních přípojkách do jednotlivých domů. Bylo rozhodnuto o povinném instalování vodoměrů.

Na pořad jednání se také dostal další „evergreen“, a to záležitost jatečních poplatků. Především živnostenská komora v Plzni požadovala, aby byly poplatky sníženy a aby došlo k dohodě s klatovskými uzenáři a řezníky. Zastupitelstvo toto odmítlo a trvalo na výši jatečních poplatků stanovených na schůzi 20. října 1903. Po všech problémech se na této schůzi starosta Mašek rozhodl znovu rezignovat na svůj post. Vystoupil před zastupitele, poděkoval jim za spolupráci a oznámil, že se vzdává svého úřadu. Náměstek JUDr. Hostaš ho požádal o setrvání ve službách města, ale Mašek odmítl a opustil jednací sál. Zbytek schůze tedy vedl náměstek JUDr. Hostaš. 21 zastupitelů pak rozhodlo, aby byl MUDr. Mašek požádán dopisem o návrat do úřadu, dopis doručil notář Fügner.³⁹⁶ Maškovu rezignaci uvítal hlavně redaktor Šumavanu Čermák, který mu věnoval několik ironických poznámek.

Jelikož Mašek na své rezignaci trval, vypsali JUDr. Hostaš na 17. února 1904 doplňovací volby na starostenský úřad. K volbě se sešlo 29 členů výboru. Z odevzdaných lístků bylo 14 hlasů pro Maška, 13 pro Hostaše a dva byly prázdné. Po tomto kole JUDr. Hostaš oznámil, že i kdyby byl ve druhém kole zvolen, post by nepřijal, stále na post starosty doporučoval MUDr. Maška, neboť byl dobře zpraven o záležitostech vodovodu a rozpočtu. Při druhém kole dostal z 29 možných hlasů Mašek 19, JUDr. Karel Hostaš 4 a 6 jich zůstalo

³⁹⁵ Šumavan, 30. ledna 1904, č. 5. roč. 37

³⁹⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

prázdných. MUDr. Mašek byl opětovně zvolen starostou.³⁹⁷ Na tuto volbu však MUDr. Mašek nikterak nereagoval.

Určitým uvolněním se měly stát obecní volby. Na podzim roku 1903 byla složena reklamační komise, která stanovila, aby byly námitky vůči voličským seznamům uplatněny do 18. března 1903. Bylo zjištěno 64 voličů v prvním, 227 v druhém a 1329 voličů ve třetím sboru. Opozice vedená Šumavanem upozorňovala, že za základ byly brány daňové podklady z roku 1902, a proto zde byly zapsáni i zemřelí voliči, a naopak chyběli noví poplatníci.³⁹⁸

Celkem bylo podáno třináct stížností, z nichž dvě namítaly, aby z voličských seznamů byl vyškrtnut bývalý starosta MUDr. Mašek, protože nesplnil svůj slib a nepředložil obecní účty za léta 1902 a 1903. Reklamační komise obě námitky odmítla, neboť obecní účty předkládá u větších měst úřednictvo a ne starosta. Opozice se odvolala k okresnímu hejtmánství.³⁹⁹ Brzy se začaly konat voličské schůze, které měly přilákat nové příznivce. 30. března se konala schůze „radniční strany“ pod předsednictvím náměstka purkmistra JUDr. Hostaše. Uznal, že v minulém volebním období docházelo k některým excesům ze strany správy obce, že „občanstvo bylo stíháno perzekucemi, pokutami, a voláním pro malicherné přestupky před obecní trestní senát, že také stavební úřad v mnohém stavební ruch zdržoval a stavebníka zbytečně sužoval.“⁴⁰⁰ I přesto setrval JUDr. Hostaš věrným spojencem MUDr. Maška a celé „radniční strany.“

Zvolený starosta Mašek se ke své volbě nikterak nevyjadřoval, schůze zastupitelstva proto vedl náměstek JUDr. Hostaš. Až po vyzvání okresního hejtmánství Mašek oznámil, že funkci starosty nepřijímá. 14. května se proto v rámci zasedání obecního zastupitelstva konala nová volba. Již před volbou oznámil JUDr. Hostaš, že ani po případném

³⁹⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

³⁹⁸ Šumavan, 19. března 1904, č. 12, roč. 37

³⁹⁹ Šumavan, 26. března 1904, č. 13, roč. 37

⁴⁰⁰ Šumavan, 2. dubna 1904, č. 14, roč. 37

vítězství nehodlá post purkmistra přijmout pro své naprosté přetížení v dalších aktivitách. Někteří zastupitelé se dokázali zviditelnit i v této situaci. Zastupitel Klička si stěžoval, proč „má být při takové národní věci jako je volba starosty, používáno tužek německé výroby,“⁴⁰¹ a obrátil se svou výtkou na náměstka Hostaše. Ten se byl nucen omluvit s tím, že byly použity staré zásoby z radnice. Následovala volba purkmistra.

I přes své předchozí vyjádření získal Hostaš po první 19 z 31 odevzdaných hlasů, 11 hlasů obdržel obchodník a majitel realit Jan Schott. Hostaš post znovu odmítl a hlasovalo se ve druhé volbě, kde Jan Schott již získal 20 hlasů a funkci přijal. Klatovy měly po dlouhé době opět starostu. Jelikož Mašek rezignoval i na eferát zdravotní, konala se volba nového radního a po opakované volbě se stal novým radním zastupitel Klička.⁴⁰²

Dalším bodem jednání se stala volba reklamační komise. První komise, která byla ustanovena v říjnu 1903, byla na základě rekursu podaného „opoziční stranou“ okresním hejtmánstvím rozpuštěna. JUDr. Hostaš před volbou připomenul důvod rozpuštění komise, a tím byly nedostatky spojené s volebními lístky.

Důležitým bodem schůze zastupitelstva byla zpráva z valné hromady Spolku pro vnitřní výzdobu děkanského chrámu, kterou přednesl jeho člen JUDr. Hostaš. Upozornil, že se zastavily práce na vnější opravě kostela. Připomněl i petici z předcházejícího roku, ve které je požadováno urychlené dokončení stavby a to i za cenu zúročitelné půjčky, protože v současné době politické nejistoty nebylo možno spoléhat na státní podporu. Zastupitelstvu oznámil, že spolek zadal malíři Klusáčkovi malbu interiéru kostela, která bude hrazena z pokladny spolku. JUDr. Hostaš dále navrhl další půjčku, která by zajistila úpravu bočních pilířů stavby. Půjčka u městské spořitelny byla zastupitelstvem odsouhlasena. Kolem děkanského kostela se rozpoutala

⁴⁰¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁰² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

i další diskuze. Tentokrát se jednalo o rozhodnutí, zda má být v rámci regotizace stavby odstraněna barokní „oliveta“ při kostele. Hostaš spolu s ostatními prosadil její ponechání, jedná se podle něj o posvátnou stavbu, která nemá být bourána.⁴⁰³

V této době pokračovaly ve městě spory mezi „radniční stranou“ a opozicí ohledně voličských seznamů. Opozici v čele s jejich tribunou – časopisem Šumavan vadilo zařazení bývalého purkmistra MUDr. Maška do voličského seznamu. Podle ní naplňoval příslušné ustanovení obecního zřízení, podle kterého ten, kdo nepředložil řádně obecní účty, ztratil volební právo. Reklamační komise toto odmítla z důvodů, že se toto ustanovení týká pouze menších obcí, kde sám starosta vede finance, ale v Klatovech je na tuto agendu speciálně placené úřednictvo. Opozice se obávala, že volby budou oddalovány tak dlouho, dokud tento spor nebude vyřešen, a to možná až Nejvyšším správním soudem ve Vídni.⁴⁰⁴

První zastupitelstvo, kterému předsedal nový starosta Schott, zasedalo 27. července 1904. JUDr. Hostaš jako člen patronátní komise na něm oznámil, že na úřad klatovského děkana rezignoval ze zdravotních důvodů Msgre. Sedlák. Hostaš dále zastupitele informoval o restaurování oltáře sv. Jana Nepomuckého z děkanského kostela, který měl být přenesen do kostela dominikánského, o opravách hřbitovní brány a jiných záležitostech spadajících do pravomoci komise patronátní, školní a muzejní. Následovalo schvalování obecního rozpočtu na rok 1904. Během schvalování rozpočtu se dostal JUDr. Hostaš do sporu s některými zastupiteli, kteří požadovali uzavření restaurace v městských sadech. Hostaš trval na jejím zachování, neboť byla jedním ze zdrojů obecních příjmů. Odpůrci argumentovali nepořádkem, který s ní souvisí, i tím, že každý hostinský má udělenou koncesi pouze na jednu živnost, dále tím, že i sám zakladatel hrabě

⁴⁰³ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁰⁴ Šumavan, 25. června 1904, č. 26, roč. 37

Mercandin si nic takového v sadech nepřál. Hostašův názor nakonec zvítězil.

Celkově měla obec tento rok hospodařit se schodkem 50 185 K , který měl být kryt přirážkou ve výši 43%. Vzhledem k suchu na Klatovsku bylo zastupitelstvo nuceno vydat vyhlášku, která omezovala možnost zásobování domácností vodou z nového městského vodovodu.⁴⁰⁵

Mezitím 5. září 1904 okresní hejtmanství rozhodlo o stížnosti opozice ve věci volebního práva MUDr. Maška. Vyjádřilo nesouhlas s opozicí, protože účty za rok 1902 již byly schváleny a účty za rok 1903 nemusely být podle zákonné lhůty v době rezignace starosty Maška dokončeny. Hejtmanství nenalezlo žádný důvod k odepření volebního práva bývalého starosty. Opozice byla tímto krokem pobouřena, ale možnost dalšího odvolání zamítla. „Přičiňme se raději, aby volby obecní co nejdříve k všestrannému uspokojení byly provedeny a městu dostalo se nové správy tak, aby tato mohla zahájit účinnou práci ku zvelebení města, neboť soudí se všeobecně, že z nynějšího provizorního stavu obci naší mnoho užitečného nevzejde,“⁴⁰⁶ komentoval dění Šumavan.

Po překonání této překážky byly vyhlášeny na 16., 19. a 23. listopadu 1904 obecní volby. Šumavan začal tisknout články, ve kterých shrnoval období vlády „radniční strany“. Shrnul působení této strany na radnici: „Celý slibní program, který strana tato rozvinula, nezůstal ničím jiným než volavkou a planým heslem, že ve městě našem prováděny byly věci takové, že by nebylo divu, kdyby město nazvali jinak než baštou.“⁴⁰⁷ K útokům na dosavadní zastupitelstvo využila opozice samozřejmě i jednu z nejožehavějších otázek ve městě – vodovod. Šumavan informoval, že voda čerpaná ze studní není jen spodní, ale že do spodní vody se dostává voda i z povrchových potoků, což je vidět v tomto období, kdy několik dní prší. Opozice sice věří, že i tato

⁴⁰⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁰⁶ Šumavan, 17. září 1904, č. 38, roč. 37

⁴⁰⁷ Šumavan, 17. září 1904, č. 38, roč. 37

voda je nezávadná, ale upozornila na obrovská vydání, které stály jednotlivé posudky a dobrovzdání. Ještě několik dní před volbami vybízel Šumavan k široké účasti, aby se zabránilo opětovnému vítězství těch, kteří se „stali spíše perzekutory než pečovateli o město“.⁴⁰⁸

16. listopadu se konala volba do třetího sboru. Z 1330 oprávněných voličů se jich zúčastnilo 517. Vítězství „radniční strany“, ve třetím sboru opozice shrnula následovně: „Ve věcech politických a občanských práv rozhoduje dosud nikoliv vlastní přesvědčení, nýbrž komando, protekce, zneužití moci, dále pak voličstvo zapomíná na nedávné ústrky, pohany a útlaky a za panský úsměv nebo ruky stisk se dá ochočit“. Svůj komentář opozice uzavřela: „Pokud si tedy klatovské občanstvo ty staré „pracanty“ zase zvolilo, buďte mu přání“.⁴⁰⁹ Jediné pozitivum viděla opozice v tom, že se podařilo poněkud omladit kandidáty a že i „radniční strana vybrala vhodnější kandidáty pod vlivem kandidátů opozičních.“

Volba ve druhém sboru se konala 19. listopadu. Z 228 voličů se jí zúčastnilo 158. Do zastupitelstva se dostali zástupci, kteří kandidovali za obě strany, mezi nimi byl se 136 hlasy i Karel Hostaš. V prvním sboru byli zvoleni jen zástupci „radnice.“ V několika následujících číslech Šumavanu a proradničních Klatovských listů proběhla přestřelka, ve které si strany navzájem vytýkaly osočování, způsob vedení kampaně i agitaci, až po anonymní provolání k podpoře té či oné strany.

První zasedání zastupitelstva v novém roce se konalo 12. ledna 1905. Starosta Schott informoval o proběhlých volbách i o podání rekurzů proti nim. Na pořadu jednání byla opět vodní dávka, kterou 13. října 1904 schválilo c. k. místodržitelství, avšak jen na deset let. Starosta oznámil, že byly rozdány platební rozkazy za listopad a prosinec minulého roku. Vážným problémem se ukázal stav financí obce. Zastupitelé byli finanční komisí informováni, že obec není schopna nadále plnit své závazky, proto bylo navrženo, aby byla sjednána další

⁴⁰⁸ Šumavan, 12. listopadu 1904, č. 46, roč. 37

⁴⁰⁹ Šumavan, 19. listopadu 1904, č. 47, roč. 37

půjčka, a to ke krytí nákladů spojených se stavbou vodovodu, stavbou školní budovy na Husově náměstí a jiné. Mezi zastupiteli proběhla diskuze o výši půjčené částky, nakonec bylo rozhodnuto půjčit u pražské spořitelny 150 000 LK na dobu 68 let.⁴¹⁰

29. března 1905 bylo k ustanovující schůzi svoláno nové zastupitelstvo vzešlé z voleb na podzim 1904. Nejprve proběhla volba starosty, 26 z 35 odevzdaných hlasů obdržel MUDr. Mašek. Členy městské rady se stali: JUDr. Hostaš jako první radní a náměstek starosty, lékárník a majitel domu Schimann, majitel realit Schott, Ing. Petrlák, majitel strojní továrny Schiffauer, kupec Klička, majitel hospodářství Schauer a obchodník Šebelík. Takže složení rady se téměř proti předcházejícím obdobím nezměnilo. Na závěr promluvil nový starosta Mašek, ve své řeči vyjádřil zadostiučinění vůči své osobě, vyzval všechny složky obyvatelstva ke spolupráci.⁴¹¹

Na první schůzi zastupitelstva 14. dubna 1905 bylo oznámeno rozdělení funkcí v jednotlivých komisích ve městě. JUDr. Hostaš zůstal referentem patronátního, školního a muzejního odboru, spolu s ním v komisi zasedl advokát Schrimpf, profesor gymnázia a Hostašův přítel Vaněk a učitel Svoboda.

Velkým problémem se čím dál více ukazoval stav financí města. Při schvalování rozpočtu na schůzi 28. června na rok 1905 činil schodek 52 257 K, který byl kryt přírážkou ve výši 46%.

Po volbách se situace ve městě uklidnila, následující schůze zastupitelů byly mnohem klidnější, ustaly i útoky ze strany opozice, a to především prostřednictvím Šumavanu. Zastupitelstvo tak řešilo otázky spojené s hospodařením městských podniků, městské plynárny, vodovodu a stavební záležitosti.

Koncem roku 1905 českou veřejnost ovládalo hnutí za všeobecné volební právo. V Klatovech se 19. listopadu konala v sále městské

⁴¹⁰ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴¹¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

radnice protestní schůze státoprávních politických stran, kde o vládní předloze zákona o všeobecném volebním právu promluvil radikálně pokrokový poslanec Hubka a národně socialistický poslanec Choc. Časopisy informovaly o dění v Plzni a v Praze. 5. listopadu se konala demonstrace za všeobecné volební právo v Klatovech. Hloučky především sociálně demokratického dělnictva v čele se svým místním předsedou Šaškem byly rozehnány policií. Znovu se objevily, když do Klatov došly zprávy o potlačení nepokojů v Praze. Dělnictvo se začalo shromažďovat i s jinými obyvateli u klatovských kasáren, odkud měli místní dragouni jet do Prahy. Když odjížděli, dav na ně pokřikoval: „Nestřílejte do lidu. Pamatujte, že jste lidé naší krve!“⁴¹² Situace vygradovala, když někdo z davu hodil po vojácích kámen. K jiným incidentům nedošlo. Při zpáteční cestě pod rudým praporem se shromáždili demonstranti na náměstí u kašny a pak se na výzvu Šaška rozešli.⁴¹³

Další manifestace se konala 28. listopadu 1905. O deváté hodině ráno se shromáždil zástup obyvatel před radnicí. Z radnice pak promluvalo několik řečníků, mezi nimi předseda místních národních socialistů Zýka. Pak se demonstrace rozešla.⁴¹⁴ Jednání o všeobecné volební právo se přesunulo i do roku 1906, kdy vyjednávání o podobě nového zákona vedl ministr Gautsch.

Městské zastupitelstvo se sešlo 21. března 1906. Zastupitelstvo předně vydalo protest proti zcizení hradu na Vyšehradě ve prospěch eráru. Další část jednání se týkala prodloužení městského vodovodu do městských sadů, rozdělení zisku spořitelny za rok 1905. Následovalo projednávání rozpočtu, který tentokrát počítal s deficitem 47 179 K, který měl být kryt přírážkou ve výši 45%.⁴¹⁵

⁴¹² Šumavan, 11. listopadu 1905, č. 45, roč. 38

⁴¹³ Šumavan, 11. listopadu 1905, č. 45, roč. 38

⁴¹⁴ Šumavan, 2. prosince 1905, č. 48, roč. 38

⁴¹⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

Na schůzi zastupitelstva 20. června 1906 se zastupitelé opětovně zabývali vodárenskou záležitostí, nyní vodárenská komise přijala usnesení, aby byli k připojení k vodovodu vyzváni další majitelé domů a aby bylo okamžitě vymáháno dlužné vodné. Také mělo být uvažováno o nové výši dávek. Celá řada odvolání proti výši vodní dávky a jejího zvýšení byla projednávána i na schůzi zastupitelů 31. července.⁴¹⁶

Další stavbou, kterou se rozhodlo zastupitelstvo realizovat, bylo zbudování městské elektrárny. Zastupitelé zadali tuto stavbu firmě Křížík. Základem se měl stát Nový mlýn u Tajanova u Klatov. Elektrárna měla především ulehčit plynárně a spolu s lokomobilou v plynárně měla produkovat 30 000 W denně. Náklad činil celkem asi 126 000 K. Spolu s elektrárnou se mělo začít se stavbou nové kanalizace ve městě. Městská rada doporučila zastupitelům vyřídit u pražské spořitelny úvěr ve výši 300 000 K, který by kryl náklady na tento projekt. Na jednání zastupitelstva 14. prosince byla podána zpráva, že již je tolik přihlášek k odběru proudu, že elektrárna bude hojně vytížena. Stavba pokračovala velmi rychle, v zimě byly zpevněny břehy u mlýna, zabudována turbina, dokončena strojovna se skladištěm a kladl se rozvod po městě. Na této schůzi souhlasili s půjčkou na stavbu kanalizace.⁴¹⁷

Po celý rok probíhal boj o podobu zákona o všeobecném volebním právu. Proti kompromisnímu návrhu z konce roku 1906 se postavily vedle jiných měst i Klatovy.⁴¹⁸ Českým poslaneckým klubům zaslal protest Občansko politický spolek státoprávní, okresní výbor klatovský, živnostenská společenstva, národní socialisté, místní organizace strany radikálně pokrokové. O protest se v městské radě zaslouhoval především továrník Schiffauer a zastupitel Klička, oba

⁴¹⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴¹⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴¹⁸ Především české státoprávní strany protestovaly proti vládnímu návrhu volebního zákona, který považovaly za porušení rovného hlasovacího práva. Návrh obsahoval vedle jiného zavedení dvouřetězové většiny, které bude zapotřebí ke změně volebního řádu do říšské rady. S tímto návrhem souhlasili i mladočeši. Šumavan, 10. listopadu 1906, č. 45, roč. 39

prohlásili, že „česká politika zabředla na půli cesty, že politici čeští předáci zaprodali svůj národ vládě.“⁴¹⁹ Ostatní zastupitelé i JUDr. Hostaš se k těmto názorům nehlásili, spoléhali na slova místního poslance a organizátora svobodomyslné politiky MUDr. Maška, že „klub poslanců svobodomyslných je si vědom svého postavení a že nepotřebuje rad a povzbuzování z řad voličstva.“⁴²⁰

Od počátku roku 1907 se začalo s přípravou voleb do říšské rady, které se měly konat podle nového volebního řádu, založeného na všeobecném volením právu.

23. února 1907 se v Klatovech konala schůze měst a politických organizací o schválení kandidáta pro městský obvod Klatovy ve volbách do říšské rady. Celou schůzi zahájil zástupce výkonného výboru radikálně pokrokové strany, továrník z Nové Kdyně Emil Tšída. Na schůzi vystoupili zástupci jednotlivých spolků a stran, každý z nich preferoval jiná hlediska při výběru kandidáta do voleb. Za mladočeskou část města na schůzi promluvil starosta Mašek a ve svém projevu vyzdvihl nutnost domluvy na jediném kandidátovi, ale v žádném případě nesouhlasil s kandidátem radikálně pokrokové strany, úředníkem zemského výboru, pražským rodákem Antonínem Hubkou, známým na Klatovsku i z knihy o národních menšinách. MUDr. Mašek upozornil na to, že jeho kniha „spíše nám uškodila, než prospěla. Sám Dr. Schreiner projevil radost nad tím, že se mu dostalo knihou dobrého Wegweiseru. Skoro všechny knihy koupili Němci.“⁴²¹ Svou řeč Mašek ukončil doporučením, aby se jednotlivá zastupitelstva v kraji setkala a dohodla se na lepším kandidátovi.

Ihned po tomto neúspěchu začaly jednotlivé strany se svou vlastní kampaní. Kandidát mladých státoprávních politických stran Hubka začal organizovat na Klatovsku politické schůze, které měl přilákat voliče především z řad živnostníků. Šumavan, list orientovaný na tyto strany, se

⁴¹⁹ Šumavan, 17. října 1906, č. 43, roč. 39

⁴²⁰ Šumavan, 17. října 1906, č. 43, roč. 39

⁴²¹ Šumavan, 2. března 1907, č. 9, roč. 40

ironicky vyjadřoval k iniciativě politických konkurentů. Především ostře útočil na mladočeské kruhy. „Strana mladočeská koncentrací se staročechy zasadila si poslední hřebík do rakve,“ komentoval Šumavan návrh mladočechů kandidovat staročeského sympatizanta Dr. Jeřábka, nebo populárního řečníka Dr. Schauera.⁴²² Ostře vystoupil Šumavan i proti sociálním demokratům a jejich kandidátovi, správci nemocenské pokladny v Klatovech Aloisi Šaškovi. Sociální demokracii bylo vytýkáno, že se nijak neangažovala v národním boji, „dokonce se často stavěla proti němu a škodíc ji kde jen možno ve spolku se zapřísáhlými nepřáteli všeho českého.“⁴²³

S blížícími se volbami agitace zesilovala. Mladočesko-staročeská skupina navrhla nakonec za svého kandidáta Dr. Jeřábka. V souvislosti s volbami se v tisku objevila zajímavá statistika voličstva v Klatovech.⁴²⁴ Ukázala, že rozhodující převahu mezi voličstvem mají dělníci a zřízení.

Ještě před volbami zasedalo klatovské městské zastupitelstvo 29. dubna 1907. Pro volby do říšské rady byly zvoleny dvě komise. Ještě několik dní před volbami ostře zaútočili představitelé státoprávních stran na „radniční stranu“, která na radnici zorganizovala předvolební setkání. Starostu Maška nařkl z urážky Antonína Hubky, neboť ho na schůzi na radnici obvinil z padělání pozvánky na schůzi. Čas vzájemného napadání a obviňování skončil 14. května 1907, kdy se konaly volby.

Výsledky byly zklamáním jak pro radniční stranu, tak i pro strany státoprávní. V „městském obvodu“ Klatovy získal nejvíce hlasů sociální demokrat Šašek, druhý skončil kandidát mladých stran Hubka. Ve venkovském volebním okrese klatovsko-nepomucko-plánickém zvítězil sociální demokrat Čipera z Kyšic a druhý agrárník, statkář Holý

⁴²² Šumavan, 30. března, č. 13, roč. 40

⁴²³ Šumavan, 6. dubna 1907, č. 14, roč. 40

⁴²⁴ Dělníci hospodářští, průmysloví, řemeslníci a kočí tvořili 47.8 %, živnostníci 16.9 %, drážní zřízení dělníci 6.4 %, obchodníci 4.6 %, soukromí zřízení 3.8 %, majitelé hospodářství 2.6 %, samosprávní úředníci 2.3 %, učitelé 1.4 %, advokáti, lékaři a duchovní 1.3 %, majitelé domů 1.2 %, profesori 0.9 %, hudebníci 0.8 %, továrníci 0.8 % a zbytek 1.4 % voličů. Šumavan, 6. dubna, č. 14, roč. 40

ze Štěpánovic. V žádné volbě nezískal nikdo z kandidátů nadpoloviční většinu, tak se musela konat užší volba.⁴²⁵

Mohutná protisocialistická agitace na Klatovsku slavila úspěch. Hlavními argumenty byly zejména nadnárodnost rakouské sociální demokracie a spojení se Židy. V užší volbě získal většinu hlasů státoprávní kandidát Hubka.

Po volbách se první zasedání zastupitelstva konalo 5. června 1907. JUDr. Karel Hostaš oznámil zastupitelstvu, že se blíží dokončení stavby elektrárny Tajanova, prosadil jmenování nového městského tajemníka Bohumila Zuny. Jako člen místní školní rady navrhl Hostaš školní přírážku ve výši 20%. Hlavním bodem programu bylo schválení rozpočtu na rok 1907. I zde došlo mezi zastupiteli k řadě střetů, ale rozpočet byl nakonec schválen jako deficitní.⁴²⁶

Další schůzi zastupitelstva, která se konala 30. září 1907, řídil za starostu Maška jeho náměstek JUDr. Hostaš. První záležitost, kterou schůze projednávala, byla školská otázka. Hostaš informoval ostatní členy zastupitelstva, že c.k. ministerstvo kultu a vyučování odmítlo odvolání místní školní rady v Klatovech ohledně otevření pobočky měšťanské dívčí školy. Dále během jednání zastupitelstva došlo k volbě zástupce okresní školní rady, kterým se opětovně stal JUDr. Hostaš, byli zvoleni členové zdravotní komise, výboru spořitelny, důvěrníků přípravných prací k ukládání daně z příjmů. JUDr. Hostaš pak přednesl návrh, aby zastupitelé zvážili otevření obchodní školy v Klatovech. Zastupitel Svoboda upozornil, že pro tuto školu nebudou v Klatovech vyučující. Hostaš podotkl, že se bude muset sjednat dostatek externích učitelů.⁴²⁷

Na poslední schůzi zastupitelstva v roce 1907, která se konala 29. listopadu, JUDr. Hostaš v zastupitelstvu navrhl, aby se obec

⁴²⁵ Šumavan, 18. května 1907, č. 20, roč. 40

⁴²⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴²⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

domáhala vydání zákona, který by reguloval nápojovou dávku. Byla to reakce na celou řadu stížností a jiných problémů s výpočtem a ukládáním této dávky.⁴²⁸

Rok 1908 se pro Klatovy, stejně jako pro jiná města, stal opět rokem volebním, tentokrát se jednalo o volby do zemského sněmu. Hlavní zájem se soustředil na volby ve volebním obvodu měst Klatovy-Domažlice. 19. ledna 1908 svolal Mašek poradu zástupců obou měst, protože se podle dohody mezi těmito městy měli po jednotlivých volbách střídát kandidáti z každého města. Zástupci Klatov a Domažlic se na schůzce nedohodli, takže bylo stanoveno další jednání na 9. února. Bohužel ani tentokrát k dohodě nedošlo. Do voleb, které se konaly 27. února, šel jako zástupce mladočechů Mašek, jako samostatný kandidát z Domažlic tamní okresní starosta Duffek, za stranu radikálně pokrokovou Antonín Kalina a za sociální demokracii neúspěšný kandidát do říšské rady, Alois Šašek.

Ještě před volbami zorganizovala mladočeská skupina v Klatovech reorganizační schůzi mladočechů, kterou navštívil i předseda českého klubu Kramář.

Volby dopadly dobře pro mladočeského kandidáta, klatovského starostu MUDr. Maška. Toto vítězství bylo opět kritizováno zejména sociálními demokraty a státoprávními pokrokaři, napadali způsob vedení kampaně mladočechů a s nimi sympatizující klatovské radnice. „Agitace radnice byla horečnatá, vchod do radnice byl pln straníků radničních, kteří s ochotou otevírali dveře svých stoupenců, objevilo se i přesvědčování pro Maška přímo na radnici,“ stěžovala si opozice v Klatovech.⁴²⁹

13. dubna 1908 opět předsedal schůzi zastupitelstva náměstek JUDr. Hostaš. Na počátku jednání informoval o smrti básníka Svatopluka Čecha a také mecenáše Josefa Hlávky, jehož pohřbu se spolu s Maškem zúčastnil. JUDr. Hostaš sdělil zastupitelům, že byl jako

⁴²⁸ Šumavan, 7. prosince 1907, č. 49, roč. 40

⁴²⁹ Šumavan, 29. února 1908, č. 9, roč. 41

starosta okresu pověřen okresním zastupitelstvem, aby navštívil a prohlédl některé české nemocnice, aby se tak inspiroval pro stavbu klatovské nemocnice. Ke konci zasedání přednesl Hostaš jako člen patronátní komise návrh na vypracování znění hřbitovního řádu, jehož konečnou verzi měla vypracovat rada města. Navrhl investice do hřbitova, kanalizace, opravu zdí a jiné.⁴³⁰

Velkým úspěchem pro JUDr. Karla Hostaše a říšského poslance Hubku bylo zřízení obchodní školy v Klatovech. Dvoutřídní městská obchodní škola měla oddělení chlapecké a dívčí. Vzorem pro její zřízení byly obchodní školy v Českých Budějovicích, Hořovicích, Mělníku. Škola měla sloužit „jako pravé vzdělávací místo pro syny a dcery obchodníků a živnostníků, kteří mají převzít závody otcové, zvláště pak nadaní žáci mohou tímto vzděláním dosáhnout i nejvyšších cílů obchodní činnosti.“⁴³¹ Učitelé byli vybráni veřejným konkurzem, správa školy spočívala v rukou kuratoria, ředitelství a učitelského sboru. Kuratorium odpovídalo městskému zastupitelstvu jako vydržovateli ústavu. Během léta 1908 došlo k podání přihlášek, počátek školního roku v novém ústavu byl naplánován na polovinu září 1908.

Rok 1908 také znamenal dokončení opravy děkanského kostela, která trvala devět let. Hlavní konzervátorský dohled po celou opravu vykonával JUDr. Hostaš a profesor Vaněk. Byl to především JUDr. Hostaš, který musel několikrát obhajovat postup při opravách kostela. Hlavní program svěcení proběhl 17. a 18. října 1908. Nově opravený chrám vysvětil českobudějovický biskup Hůlka při slavnostní bohoslužbě v neděli 18. října.⁴³²

I poslední schůzi zastupitelstva 18. listopadu 1908 řídil náměstek JUDr. Hostaš. Sděлил, že již od března tohoto roku se připravovaly volby do obecního zastupitelstva a že je nyní čas sestavit reklamační komisi, která bude řešit otázky volebních seznamů. JUDr. Hostaš připomněl

⁴³⁰ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴³¹ Šumavan, 11. července 1908, č. 28, roč. 41

⁴³² Šumavan, 7. listopadu 1908, č. 45, roč. 41

oslavy znovuvysvěcení děkanského chrámu, informoval o záměru přeměnit klatovské gymnázium od školního roku 1908/1909 gymnázium na osmi třídní c. k. reálné gymnázium. Dále přednesl návrh, aby u příležitosti oslav šedesátého výročí panování císaře Františka Josefa byl městský vodovod přejmenován na vodovod císaře Františka Josefa I. Přejmenovat se měly i městské sady. Na závěr vyjádřil Hostaš názor, že by bylo nutné vybudovat ve městě divadlo.⁴³³

Obecní volby byly vyhlášeny na 15., 18., a 19. prosince 1908. Obecních voleb se nedotkly změny v roce 1907, nadále se volilo podle kuriálního systému. Ve třetí kurii se voleb zúčastnilo z 1511 voličů 729, ve druhém sboru byl s druhým nejvyšším počtem hlasů zvolen i JUDr. Karel Hostaš. V první kurii obstál s největším počtem odevzdaných hlasů továrník Schiffauer a dosavadní starosta MUDr. Mašek. Celkově se osazenstvo zastupitelstva příliš nezměnilo.⁴³⁴

I tyto volby byly doprovázeny celou řadou nejasností. Zasedání nového zastupitelstva se konalo až 3. května 1909. Jednání vedl nestarší člen zastupitelstva osmdesátiletý advokát Schrimpf. Po zahájení došlo k volbě starosty, kterým byl 34 z 35 hlasů zvolen dosavadní starosta města MUDr. Mašek. Prvním radním byl se stejným počtem hlasů zvolen JUDr. Hostaš. Dalšími radními se stali: nadlesní ve výslužbě Jan Schott, lékárník Schimann, obchodník Klička, majitel realit Schauer, obuvník Šebelík a truhlářský mistr Rayal.⁴³⁵ První zasedání městské rady rozhodlo 14. května 1909 o rozdělení míst v jednotlivých odborech na radnici. JUDr. Hostaš opět stanul v čele odboru právního a školského, patronátního a muzejního.

Na prvním jednání nového zastupitelstva 15. července shrnul JUDr. Hostaš první rok existence obchodní školy v Klatovech. Jménem městské rady požádal zastupitelstvo o další třídy pro tuto školu, navrhl,

⁴³³ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1903-1909, č.i. 1154, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴³⁴ Šumavan, 19. prosince 1908, č. 51, roč. 41

⁴³⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

aby škola byla dána k dispozici budova bývalého gymnázia. Jednání zastupitelstva dále schválilo rozpočet na rok 1909 a účet za rok 1907.

Na zasedání zastupitelů 29. září 1909 sdělil JUDr. Hostaš, že ministerstvo kultu a vyučování se nevyjádřilo kladně k žádosti gymnázia o změnu na reálné osmileté gymnázium, ministerstvo nesouhlasilo ani přes veškeré intervence s přestupem žáků do příslušných tříd osmiletého gymnázia. JUDr. Hostaš sdělil, že městská rada podala novou žádost.⁴³⁶

Poslední schůze městského zastupitelstva se sešlo 20. prosince 1909. Pro všechny jeho členy, tedy i JUDr. Hostaše tak skončil rok nabitý událostmi ve městě, především to byla Pošumavská výstava (viz.níže).

První schůze zastupitelů se v novém roce 1910 konala 28. února a měla bohatý program. Předně bylo třeba provést volbu do místní školní rady, jejíž funkční období uplynulo vždy po třech letech, město volilo čtyři nové členy a dva náhradníky. S největším počtem hlasů byl zvolen JUDr. Hostaš, dále lékárník Schimann, stavitel Egner, a zastupitel Klička. Následovala volba do kuratoria obchodní školy, obsazení místa městského lesního, schválení stanov hasičského sboru a jiné záležitosti. Díky opozičnímu periodiku Šumavanu se na veřejnost dostaly především zprávy o proslovu purkmistra MUDr. Maška. Byl reakcí na dění ve městě, které rozbouřilo události spojené s německým večírkem, „Hausballem zum Březina“, kde němečtí důstojníci „dávali hlasitě najevo své politické názory na vztahy mezi Čechy a Němci.“ Starosta ve svém proslovu omlouval tento čin, který v řadách obyvatel vyvolal pobouření, jako protičeský akt. Šumavan ve svých vydáních ostře napadl starostu Maška a s ním celé zastupitelstvo spojené s mladočeskou stranou. Autor článku v Šumavanu to vyjádřil jasně: „Způsob polemizování MUDr. Maška dobře známe a také víme o jeho nezměrné lásce ku všem příslušníkům

⁴³⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

zdejší posádky.“⁴³⁷ Celá záležitost pokračovala v místním tisku řadou článků, z nichž některé byly konfiskovány.

JUDr. Hostaš se intenzivně věnoval i činnosti v jednotlivých komisích, a to hlavně v komisi školní, muzejní a patronátní. Na schůzi zastupitelstva 22. července 1910 přednesl svůj návrh, který počítal s intenzivnějším udržováním čistoty ve městě. Prosadil novou instrukci hlavně po kostelníky, kteří měli daleko častěji než jen o svátcích provádět úklid celých kostelů, měli umístit do kostelů pokladničky určené na milodary na údržbu a úklid. Vedle těchto návrhů se JUDr. Hostaš zúčastnil i debaty o propůjčování městských sadů pro různá shromáždění a připomněl, že se sady jsou často pronajímány a v neděli a ve svátcích není často pro veřejnost v sadech místa. „Navíc jsou po různých akcích a zábavách často celé sady poškozeny a znečištěny.“⁴³⁸ Na jeho návrh bylo rozhodnuto omezit pronájem sadů a tak umožnit jejich užívání celé veřejnosti.

JUDr. Hostaš působil řadu let v místní školní komisi a řešil tak různé otázky školství a mládeže. 14. října 1910 byl zvolen správním výborem okresní komise pro mládež předsedou této komise. Hned na první schůzi, které se jako předseda zúčastnil, bylo rozhodnuto sestavit seznam všech sirotek do 14 let, dětí opuštěných nebo zanedbaných. JUDr. Hostaš přislíbil, že ze své pozice okresního starosty svolá schůzi starostů obcí v okrese a vysvětlí potřebu péče o sirotky a nutnost zřizovat v obcích komise péče o mládež.

27. prosince 1910 se konalo slavnostní shromáždění zastupitelstva a bylo navrženo propůjčení čestného občanství pro Františka Palackého, Riegra, hraběte Mercandiniho (zakladatele klatovských městských sadů), kardinála Bedřicha Schwarzenbergera, Jiřího z Lobkovic, Jaroslava z Martinic, Lva Thuna z Hohensteinu, Eugena a Jaromíra Czernina, Karla Kolowrata, všechny za trvalé hájení

⁴³⁷ Šumavan, 12. března 1910, č. 11, roč.43

⁴³⁸ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

práv českého království a dále pro JUDr. Eduarda Horbsta za postátnění klatovského gymnázia, ředitele gymnázia Podstatného, plukovníka Fischera z Wellbornu a okresního hejtmána Stehlíka a jako posledního Hostašova „učitele a prvního rádce ve společenském dění“ JUDr. Sedláčka. Návrh byl přijat.⁴³⁹

Městské zastupitelstvo se v této době podílelo na sčítání obyvatel. Od posledního sčítání v roce 1900 přibýlo v Klatovech 1495 obyvatel na 14 386, dále 334 bytů na 3997 bytů a ve městě stálo 832 domů. Zvláště sledovanou otázkou byla otázka přiznání se k obcovací řeči a vůbec počtu německých obyvatel v jednotlivých obcích (viz.níže).⁴⁴⁰

7. dubna 1911 schvalovalo zastupitelstvo rozpočet na rok 1911. Deficit rozpočtu byl 63 653 K a měl být kryt 50% obecní přirážkou k přímým daním.

V tuto dobu již byly politické události města zastíněny volbami do říšské rady i do zemského sněmu. Dosti přesně o volbách do říšské rady informoval klatovský Šumavan. 30. dubna se na radnici konala schůze mladočesko-národně sociální koalice, která na post společného kandidáta za skupinu měst nominovala Dr. Rašína, advokáta z Prahy, protikandidátem mu byl sociální demokrat Jindřich Juna, hostinský z Plzně, a kandidát státoprávně pokrokové strany Dr. Ladislav Machač, rovněž advokát z Prahy. O pravidelných schůzkách mladočechů na klatovské radnici psal Šumavan a nezapomněl ostře kritizovat zemského poslance a starostu města MUDr. Maška za jeho útoky vůči dosavadnímu říšskému poslanci za tento obvod Antonínu Hubkovi.

Klatovské zastupitelstvo se sešlo v době politické kampaně na zasedání 31. května 1911. Vystoupil JUDr. Hostaš, který byl pověřen jednáním s živnostenskou komorou a železničním ředitelstvím taktéž v Plzni o zavedení rychlíku mezi Plzní a Eisensteinem.⁴⁴¹

⁴³⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁴⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁴⁴¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

Mezitím pokračovala volební kampaň nejen v obvodu měst, ale i obvodu venkovských obcí v klatovsko-plánicko-nepomuckém obvodu. 13. června proběhly dlouho očekávané volby. Ve volebním obvodu měst získali nejvíce hlasů společný kandidát mladočechů a národních socialistů Dr. Rašín a jen o 19 hlasů méně sociálně demokratický kandidát Juna. Vedle nich v tomto obvodu kandidoval redaktor časopisu Směr z Plzně realista Karel Pelant, křesťanský sociál plzeňský poštovní úředník Filip a státoprávní pokrokář Dr. Machač. Jeho stoupenci, kteří se soustředili kolem časopisu Šumavanu, poukazovali na nerovný předvolební zápas, obvinili radniční stranu v čele s Maškem a Hostašem z nekalé soutěže. Neváhali používat městské úředníky k předvolebnímu boji, půjčovali psací stroje k psaní letáků, dopisů jednotlivým voličům. Jelikož nikdo nezískal zákonnou většinu, musely se konat užší volby, které byly naplánované na 20. června.⁴⁴²

Daleko příznivější byly pro státoprávní pokrokáře výsledky voleb ve venkovském obvodu. Do užší volby postoupil samostatný státoprávní kandidát a dosavadní zemský poslanec Václav Prunar. Druhý zde skončil agrárník Oldřich Pejšek. 20. června se konalo druhé kolo voleb, ve venkovském obvodu zvítězil jasnou převahou 6 328 ku 3814 státoprávní kandidát Prunar a v městském obvodu společný kandidát mladočechů a národních sociálů Dr. Rašín.⁴⁴³ Celkově bylo mezi českými poslanci 14 mladočechů, 13 národních socialistů, 4 státoprávní pokrokáři, 40 agrárníků, 25 sociálních demokratů, 7 členů klerikálních stran, po jednom realistovi (Masaryk) a staročechovi (Ing. Neumann), nepočítaje poslance nezařazené.

Krátce po volbách se opět v Klatovech rozhořely politické zápasy mezi radniční a opoziční stranou. V popředí střetů stály ekonomické zájmy. Šumavan ostře vystoupil proti plánu některých zastupitelů na založení tiskárny. Sedmnáct členů a sympatizantů mladočechů se rozhodlo založit konzorcium s cílem provozovat tiskárnu, mezi nimi byl

⁴⁴² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁴⁴³ Šumavan, 24. června 1911, č. 25, roč.44

například obchodník Aixner, starosta Mašek, náměstek Hostaš a jiní. Šumavan, do té doby dominantní periodikum, začal útočit na tento nový subjekt, protože očekával nepříjemnou konkurenci.

Na poslední schůzi zastupitelstva 15. prosince 1911 se řešily otázky s umístěním soudu, neboť předseda klatovského soudu požádal zastupitelstvo o pomoc. JUDr. Fíka přednesl návrh, aby město dohodlo s erárem používání nových místností pro soud v bývalých kasárnách, nebo aby se přimluvalo o získání finančních subvencí na stavbu nové soudní budovy.⁴⁴⁴

V novém roce se objevily spory kolem nově obnoveného periodika - Klatovských listů, které začala vydávat tiskárna již zmíněného konzorcia. Šumavan poukazoval na zakázky města pro novou „Maškovu“ tiskárnu. Pokrokářskému Šumavanu vadilo, že radniční strana tlačila a ovlivňovala jednotlivé klatovské spolky, aby si nechali tisknout své tiskopisy a texty u nové tiskárny. Výraznějším problémem bylo například to, že Klatovské listy zveřejnily inzeráty na nově zakládanou pohřební službu, ale do Šumavanu se tyto informace nedostaly. Redaktoři Šumavanu obvinili radniční stranu z toho, že „blokuje informace“, a rozdělují tak klatovskou veřejnost podle politické orientace.

31. ledna 1912 se sešlo zastupitelstvo, aby schválilo rozpočet na rok 1912. O kratší diskuzi byl schválen rozpočet s deficitem 68 791 K, který měl být kryt přírážkou k místním daním ve výši 50 %.⁴⁴⁵

JUDr. Hostaš intenzivně po celé jaro 1912 pokračoval v jednání s ředitelstvím drah v Plzni. 19. března vyjel se starostou MUDr. Maškem do Vídně, kde byl přijat ministrem železnic dr. Zdeňkem svobodným pánem Foerstem, který stejně jako říšskému poslanci Prunarovi přislíbil, že lepší rychlíkové spojení mezi Plzní a Eisensteinem bude zlepšeno, až

⁴⁴⁴ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁴⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

se pozvedne finanční situace železnic, stejně tak přislíbil budoucí stavbu železnice Klatovy-Plánice.⁴⁴⁶

15. dubna 1912 se konala schůze městského zastupitelstva. Vedle jiných záležitostí se zastupitelé zabývali otevření pomocné třídy pro slabomyslné děti. Výrazně se zde angažoval jako předseda okresní komise pro péči o mládež JUDr. Hostaš. Otevření této třídy bylo naplánováno na příští školní rok, a to od 15. září 1912. Zastupitelstvo odsouhlasilo, že náklady na tuto třídu prozatímne ponese město. Na závěr jednání byla provedena volba členů kuratoria muzea (viz.dále) a rozdělen zisk spořitelny.⁴⁴⁷

V dopoledních hodinách 25. dubna došla do Klatov zpráva, že v Německém Brodě zemřel klatovský starosta MUDr. Alois Mašek. Starosta se zde podrobil operaci slepého střeva. Jeho zdravotní stav se nejdříve zlepšil, zaslal několik pozdravů městským úředníkům a manželce. Později se mu přitížilo a toto rapidní zhoršení zdravotního stavu mělo za následek smrt. Nečekaná smrt překvapila všechny obyvatele města. I opoziční Šumavan připomněl základní životopisná data zesnulého.⁴⁴⁸

Na třetí hodinu odpoledne svolal starostův náměstek JUDr. Karel Hostaš schůzi městské rady. JUDr. Hostaš pronesl smuteční projev, ve kterém mimo jiné řekl: „Byl hospodářem vzorným, starostou neúporným a myslím a všichni víme, že budeme ho postrádati těžko

⁴⁴⁶ Šumavan, 23. března 1912, č. 12, roč.45

⁴⁴⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁴⁸ MUDr. Mašek byl dlouholetým předsedou mladočeského zprvu opozičního Občansko - politického klubu. Byl úzce spjat s mladočechy, na jejichž kandidátce se poprvé dostal do zastupitelstva na podzim 1892. Od roku 1897 stanul v čele obce jako starosta, za své zásluhy o budování města, zvláště budování elektrárny, vodovodu, kanalizace, obchodní školy byl v roce 1910 panovníkem vyznamenán rytířským řádem císaře Františka Josefa I. Vedle toho byl předsedou kuratoria městského muzea, městské obchodní školy, předsedou kuratoria královské české zemské školy rolnické, místopředsedou technicko-zdravotnické sekce svazu českých měst, předsedou Literární jednoty, členem dalších spolků. V roce 1901 se stal poslancem zemského sněmu za královská města Klatovy a Domažlice. Šumavan, 27. dubna 1912, č. 17, roč. 45

bude hledati náhradu.“⁴⁴⁹ Na závěr požádal, aby mu v době kdy bude prozatímně vést obec, všichni pomáhali.

29. dubna 1912 se konal Maškův pohřeb. Jeho rakev byla několik hodin vystavena v jezuitském kostele, odkud byl městský pohřeb vypraven. Na pohřeb dorazili vedle jiných poslanci Dr. Lukavský, Dr. Rašín, Dr. Kratochvíl, exministr Dr. Schreiner, spisovatel Klostermann, přestavitelé lékařské komory a jiní. Z Klatov se dostavili zástupci města, okresu, místních spolků a korporací.... Samotný obřad vykonal děkan Hodan, na hřbitově se zesnulým rozloučil JUDr. Hostaš. Po posledních slovech Hostašových: „Byl starosta energický, pevné vůle, píle neúporné, uvědomělý, nezištný, a vlastenecký. Rušný jeho život marně toužil po klidu, měj ho tedy alespoň zde,“ byla jeho rakev spuštěna do hrobu a obřad skončil.⁴⁵⁰

Místy až nechutné poznámky se objevily v Šumavanu. Byly to reakce na útoky v Klatovských listech, které kritizovaly, že se o Maškovi dobře vyjádřili redaktoři Šumavanu, kteří ho za života nescíslněkrát napadli. Šumavan referoval, že daleko neuctivěji se k zasnulému zachovali příslušníci mladočeské kliky. V listech bylo například vytýkáno, že Dr. Rašín šel za rakví v rezavém svrchníku, i to že někteří mladočeští poslanci žádali odklad pohřbu, aby se mohli zúčastnit, a tak že se i tak jich dostavilo málo.

12. května 1912 se konalo první zastupitelstvo bez starosty Maška. Předsedajícím byl jeho náměstek JUDr. Hostaš, který na počátku pronesl smuteční řeč nad odchodem člena zastupitelstva a starosty Maška a navrhl smuteční projev zaprotokolovat. Informoval, že městská rada, která se sešla 25. dubna 1912, se usnesla učinit kroky k uspořádání obecních voleb. JUDr. Hostaš dále sdělil, že byl požádán c. k. berní úřad, aby připravil seznamy pro volby a že se provádí oprava střechy bašty u děkanství. Zastupitelstvo se usneslo, že oslavy gymnázia se budou konat 6.-8. září 1912. Na závěr upozornil Hostaš na nutnost

⁴⁴⁹ Šumavan, 27. dubna 1912, č. 17, roč. 45

⁴⁵⁰ Šumavan, 4. května 1912, č. 18, roč. 45

opravy varhan v jezuitském a gymnaziálním kostele, i celkové fasády gymnaziálního kostela.⁴⁵¹

JUDr. Hostaš se po smrti starosty Maška musel jako náměstek starosty starat prakticky o celý chod samosprávy, ale nepřestával se věnovat činnosti i v dalších korporacích. Jednou z nich byla okresní komise pro ochranu a péči o mládež. Na její schůzi 18. května 1912 byl znovu zvolen její předsedou. JUDr. Hostaš především usiloval o zřizování jednotlivých poboček v okolních obcích. Byla zřízena výchovná rada, která měla především přednáškami, besídkami, knihovnami šířit vzdělání dospívající mládeže a zamezit zhoubné vlivy na tuto mládež. Bylo odsouhlaseno uspořádat řadu přednášek tak, aby se rozšířila povědomost o činnosti okresní komise pro mládež.⁴⁵²

Po úmrtí starosty a zemského poslance MUDr. Maška se začalo diskutovat o nových volbách a kandidátech do městského zastupitelstva a do zemského sněmu. V periodikách v celé říši se objevovaly nejrůznější „zaručeně pravdivé“ zprávy. Tak se mezi jmény, se kterými se počítalo jako s uchazeči na post zemského poslance objevil říšský poslanec Rašín, ale i okresní starosta JUDr. Hostaš. Šumavan začal s předvolební kampaní hned v červnu a varoval voliče a především ženy, aby se nenechali zastupovat při výkonu volebního práva.⁴⁵³

1. srpna 1912 se konala první opoziční schůze voličů. Schůzi předsedal Dr. Václav Král, který zahájil svou řeč o úkolech opozice při obecních volbách. Řekl: „Nesmí býti radnice již hrádek, z něhož by jedna osoba vykonávala nátlak na 9/10 obyvatelstva, nesmí býti také žlabem pro lidi, kteří se tam popřípadě nedopatřením dostali.“⁴⁵⁴ Pak promluvil poslanec Václav Prunar, který přivítal voliče z pokrokových stran. Vytýkal zesnulému starostovi MUDr. Maškovi, že dostatečně nehleděl na sociální problematiku, živnostenské otázky, vytýkal bývalé

⁴⁵¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁵² Šumavan, 25. května 1912, č. 21, roč. 45

⁴⁵³ Šumavan, 15. června 1912, č. 24, roč. 45

⁴⁵⁴ Šumavan, 3. srpna 1912, č. 31, roč. 45

radnici nezájem o honební záležitosti i protizdravotní opatření, jako byla stavba chemické továrny v blízkosti města, která obtěžovala obyvatelstvo zápachem, vytýkána byla i nečinnost ve věcech národnostních, kdy nebyly ze strany města vznášeny protesty proti krokům z německé strany, kritizovány byly i zakázky města, kde docházelo podle Prunara k častým protekcím. Řečník ukončil svou řeč: „Na radnici chceme mít všechny strany a všechny stavy spravedlivě zastoupeny. Starosta nebuď samovládce, ale výkonným orgánem zastupitelstva.“⁴⁵⁵ Představil rovněž plány na zřízení krajského soudu, krajského úřadu, okresního finančního ředitelství, zlepšení spojení s okolními obcemi.

V atmosféře blížících se voleb se sešlo dne 27. srpna 1912 městské zastupitelstvo. Jednání vedl JUDr. Hostaš a referoval zastupitelům o slavnostním odhalení pomníku Palackého, kterého se počátkem července osobně zúčastnil. Dále informoval zastupitele o zřízení ženské průmyslové školy, a to od školního roku 1912/13. Školu má prozatím vést ředitel měšťanské školy Bohdan Svoboda a měla sídlit na základě rozhodnutí zemského výboru v budově královské zemské rolnické školy v Klatovech. Na závěr byla zvolena v souvislosti s blížícími se obecními volbami reklamační komise, která měla řešit došlé reklamace.⁴⁵⁶

Koncem léta se naplno rozběhla předvolební kampaň. Radniční strana nechala vytisknout celou řadu letáků a inzerátů, její příznivci agitovali u jednotlivých voličů. „Z těch radničních pánů, vstupujících dnes do malých hospůdek, aby získali hlasy voličů z řad živnostenských, hospodářských a dělnických, nikdo zas po volbách v okruhu těchto voličů se neukáže a nikdo k stížnostem jejich zřetel nevezme,“⁴⁵⁷ komentovala to opozice. Konala se předvolební shromáždění opoziční i radniční strany.

⁴⁵⁵ Šumavan, 3. srpna 1912, č. 31, roč. 45

⁴⁵⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁵⁷ Šumavan, 31. srpna 1912, č. 34, roč. 45

Během předvolebního boje nedošlo k odložení jedné z nejvýznamnějších společenských akcí v roce 1912, a to oslavy stoletého výročí znovuotevření klatovského gymnázia.

Slavnosti byly spojeny s připomínkou výročí stých narozením klatovského rodáka, spisovatele Karla Boleslava Štorcha. Spolu s oslavami uspořádala klatovská radnice sjezd abiturientů gymnázia. Oslavy začaly slavnostním přivítáním klatovských rodáků a abiturientů. Večer 6. září proběhla v sokolně slavnostní akademie, kterou připravil ředitel kůru klatovského děkanského kostela Janák. Druhý den se ve dvoraně městského muzea konala přednáška profesora Jindřicha Vančury „O školství klatovském“. Na podiu zasedli nejváženější abiturienti klatovského gymnázia, mezi nimi profesor Vančura, bývalý zemský poslanec MUDr. Steidl a samozřejmě náměstek starosty a okresní starosta JUDr. Hostaš. Po slavnostních proslovech provedl JUDr. Hostaš hosty výstavkou, kterou společně s přítelem profesorem Vaňkem připravil a která mapovala vývoj klatovského gymnázia. Trvalou památkou na tuto oslavu zůstal Almanach vzpomínek bývalých žáků klatovského gymnázia, kam přispěla řada významných odchovanců zdejšího ústavu. Mezi nimi byl profesor práv Antonín rytíř Randa, nejstarší klatovský advokát JUDr. Schrimf, přírodovědec profesor Vrba, profesori lékařství Reinsberg, Drozda, Thomayer, Rubeška, Piřha, advokáti Schauer, Höschl, Hostaš, básněmi obohatili almanach Rudolf Mayer, Šmilovský, Vrchlický a další.⁴⁵⁸ Po slavnostech se opět obě strany pustily do kampaně před nadcházejícími obecními volbami, které ovlivní další životní putování JUDr. Karla Hostaše.

⁴⁵⁸ Almanach vzpomínek bývalých žáků klatovského gymnázia, Klatovy 1912

JUDr. Karel Hostaš, spoluorganizátor Pošumavské výstavy roku 1909

Myšlenka uspořádat hospodářskou průmyslovou výstavu v Klatovech se objevila mezi živnostníky a průmyslníky na Klatovsku již v roce 1907. K první poradě došlo v radní síni 31. ledna 1907. Zúčastnili se ho zástupci jednotlivých živností, reprezentanti plzeňské obchodní komory, starosta města MUDr. Mašek a starosta okresu JUDr. Hostaš. MUDr. Mašek vyjádřil potěšení nad záměrem uspořádat krajinskou výstavu podobnou výstavám, které byly uspořádány v Pardubicích, Kladně a Táboře. Vyzval také k opatrnosti, neboť některé výstavní podniky „přinesly na mnoze trpkou zkušenost, že mívají se svým účelem a stávají se zábavnými místy, ač oběti pro ně přinesené jsou velmi značné.“⁴⁵⁹ Poté promluvil starosta okresu JUDr. Hostaš, který doporučoval především řádné finanční zajištění celé výstavy a navrhl zvolení tříčlenného komitétu k přípravě výstavy. Vyjádřil pochybnosti, že by se výstava v tak velkém plánovaném pojetí mohla uskutečnit už v roce 1908, zejména proto, že v tomto roce se měla v Praze konat výstava obchodních a živnostenských komor. Na závěr rady byl do přípravného komitétu zvolen předseda společenství hostinských František Svoboda, ředitel rolnické školy Střebský a jednatel živnostensko-politické jednoty Pavlík. Dále měla být dotázána společenstva, spolky a sdružení, jakou formou a z jakou výší příspěvků se budou podílet na plánované výstavě.

Přípravný komitét začal shromažďovat přihlášky na výstavu a jednotlivé finanční podpory, k nejvyšším se zavázala obec, okresní výbor, místní peněžní ústavy a jiné korporace. Předseda komitétu František Svoboda mohl brzy konstatovat, že klatovská výstava bude finančně dobře zabezpečená.

⁴⁵⁹ Šumavan, 1. února 1907, č. 5, roč.47

V dubnu 1907 přislíbila všemožnou podporu výstavě také klatovská městská rada. Byl zvolen nový přípravný komitét, jehož členem se stal vedle starosty Maška a starých členů i náměstek starosty a starosta okresu JUDr. Hostaš. Byly sestaveny jednotlivé výkonné výbory výstavy: živnostensko-průmyslový, finanční, stavební a instalační, zdravotní, zábavný a sjezdový, ubytovací, redakční, agitační a reklamní, hospodářský, lesnický, zahradnický. Byly odeslány přihlášky a prospekty výstavy.⁴⁶⁰ Další přípravy na výstavu byly přerušeny volbami do říšské rady a přípravou na otevření nového muzea v Klatovech (viz. později).

14. prosince 1907 byla v Šumavanu otištěna první pořadatelská zpráva o připravované výstavě. Výstava již byla definitivně naplánovaná na rok 1909 a její oficiální název zněl Hospodářsko-průmyslová výstava pro Pošumaví v Klatovech. Bylo zveřejněno, že hlavní výstaviště bude stát v blízkosti městských sadů na jižním konci města.

Zvláště během předvolebních kampaní se často stávalo pořádání výstavy předmětem sporu. Tak tomu bylo při volbách do zemského sněmu počátkem roku 1908. Někteří členové opozice vůči radniční straně kritizovali pojetí a rozsah výstavy. Po volbách se situace uklidnila, obě strany se navzájem vyzývaly, „by všichni občané bez rozdílu politického smýšlení svorně pracovali.“⁴⁶¹ Noviny začaly pravidelně informovat o činnosti v jednotlivých výborech výstavy. JUDr. Hostaš působil ve středu přípravného výboru, který organizoval výstavu jako celek.

21. března 1908 byly vydány oficiální plakáty s oznámením konání výstavy. Občanstvu bylo oznámeno, že výstava se bude konat od 1. července do 1. září 1909. Výstava „má býti obrazem veškeré hmotné i duševní práce všeho českého lidu pošumavského, jeho snažení a pokroku a má povznést i blahobyť českého jihozápadu, jehož přirozeným střediskem jest královské město Klatovy.“⁴⁶² Okresní starosta

⁴⁶⁰ Šumavan, 13. dubna 1907, č. 15, roč. 40

⁴⁶¹ Šumavan, 22. února 1908, č. 8, roč. 41

⁴⁶² Šumavan, 21. března 1908, č. 12, roč. 41

JUDr. Hostaš vyzval k součinnosti všech obyvatel, aby se přihlásili k pořadatelům a pomohli tak s přípravou výstavy. Byl stanoven termín k dodání přihlášek, a to do 1. září 1908. Bylo určeno, že poplatek za 1 m² v nekrytém prostoru bude 1 K a v krytém prostoru 8 K, za 1 m² místa na stěně 4 K. Poplatek měl být splacen po dvou splátkách.

3. června 1908 se sešel reklamní a agitační výbor, který řešil především finanční otázky. Bylo jasně řečeno, že výstava se uskuteční i přes protesty některých jednotlivců. Výbor prohlásil, že výstava je dostatečně zajištěna. Byly zveřejněny podmínky pro jednotlivé vystavovatele - umístování výrobků, přijímání zboží, doprava, nápisy, odklizení po výstavě i řešení stížností.

19. března 1909 se JUDr. Hostaš opět zúčastnil schůze výkonného výstavního výboru. Vedle stanovení nových poplatků z míst, ohlášení sjezdů, které se mají během výstavy konat, vstupného. JUDr. Hostaš informoval o své cestě do Prahy, kde intervenoval u zemského výboru ohledně subvence pro výstavu.⁴⁶³

Na jaře 1909 začal čirý stavební ruch na výstavišti. Ihned po vyschnutí půdy po jarním tání se začaly na výstavišti vyznačovat cesty i jednotlivé pavilóny. Do Klatov byly převezeny některé rekvizity z loňské pražské výstavy, mezi jinými i vstupní brána.

JUDr. Hostaš přispíval ke zdaru výstavy především prací ve výstavním výboru, sháněním finančních prostředků, komunikací s živnostenskými komorami, jednotlivými společenstvy a spolky, zemskými a státními úřady. Spolu s dalšími členy zastupitelstva připravoval přemístění pavilónů z pražského výstaviště. 5. března 1909 například podnikl cestu do Prahy, aby domluvil přesun pražské výstavní brány a jiných výstavních rekvizit.⁴⁶⁴

Všichni obyvatelé města byly v místním tisku vyzýváni, aby se přičinili v co největším rozsahu o zdar výstavy. „Pošumavská výstava bude podnikem jen dočasným, uměle do života vyvolaným s tím

⁴⁶³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁴⁶⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

úmyslem, aby nejen městu našemu, nýbrž všemu jeho obyvatelstvu byl ku cti a prospěchu, pro poučení a ku osvěžení, aby městu našemu zjednal hojně nových přátel a přispěl ku všeobecnému zdokonalení našeho sídla,“ pravilo se v jednom z svolání.⁴⁶⁵

Koncem dubna se začal budovat hlavní pavilón. Byl zakoupen za 1900 K z pražské výstavy z minulého roku. Byl rozdělen na část věnovanou restauraci klatovského právovárečného měšťanstva, zbytek byl věnován klatovským podnikům - vodárně, vodovodu, elektrárně, plynárně a jiným. Do výstavního programu byla zapojena i budova rolnické školy, JUDr. Hostaš žádal zemský výbor o výjimečné ukončení školního roku na ústavu již 30. června, aby v budově mohly být instalovány expozice školní, výtvarné a klenotnické.

Někteří obyvatelé připomněli, že na výstavišti chybí velký sál, který by sloužil k tanci, přednáškám a koncertům. Výstavní výbor to vzal na vědomí.

Dlouho se řešila otázka vstupného. JUDr. Hostaš spolu s ostatními členy výstavního výboru nakonec rozdělil cenu vstupenek podle toho, zda se jedná o dělníky, hromadné návštěvy z venkova, rodinné vstupné, vojiny, počítalo se i s volným vstupným pro zpravodaje časopisů, vystavovatele a jejich zřízence. K účasti na jednání týkající se výstavy byly vyzýváni i živnostníci a obchodníci z okolních měst a obcí.

3. července 1909 byla výstava konečně zahájena. Slavnostní pozdrav výstavě byl otištěn v Šumavanu 3. července. „Den slávy a vítězství rozbřeskl se konečně nad krajem naším. Vítězstvím práce tiché, ale vytrvalé práce lidové, jest výstava naše, výstava Pošumaví. Kéž Šumava naše Vás osvěží, kéž šumná píseň lesů našich neučí Vás zapomínati, co jste snad jinde protrpěli, kéž láska lidu našeho zahojí i Vaše rány,“ ukončoval Šumavan svůj pozdrav výstavy.⁴⁶⁶

Původně se zdálo, že slavnostní otevření výstavy bude odloženo, protože nepřízeň počasí před zahájením výstavy málem znemožnilo

⁴⁶⁵ Šumavan, 17. dubna 1909, č. 16, roč. 42

⁴⁶⁶ Šumavan, 3. července 1909, č. 27, roč. 42

instalaci předmětů a celkové dokončení, ale situaci se podařilo zvládnout. V sobotu 3. července uvítal shromážděné hosty předseda výstavního výboru František Svoboda. Pozdravil protektory výstavy starostu okresu JUDr. Hostaše a purkmistra města MUDr. Maška. Ve svém krátkém proslovu připomněl, že uplynulo již 35 let od konání poslední hospodářsko-průmyslové výstavy v Klatovech. Na závěr požádal všechny hosty, aby se příznivě vyjadřovali o výstavě a doporučili ji všem navštívit.⁴⁶⁷

Následně promluvil první protektor výstavy JUDr. Hostaš, který upozornil na to, že výstavy dobře ukazuje to, co se v kraji vyrábí, i to, co zde ještě chybí. Poté prohlásil výstavu za zahájenou a předal slovo starostu Maškovi.⁴⁶⁸ Ten vzpomněl počátky přemýšlení o upořádání výstavy. To, jak k prvnímu podnětu došlo od Františka Svobody v hospodském spolku. Poděkoval zvláště velkému přívrženci výstavy okresnímu starostovi JUDr. Hostašovi, poslancům Holému, Hubkovi a Prunarovi.

Po zahájení výstavy se pravidelně objevovaly zprávy z dění z výstavy. Především se obecně pochvalovalo, že se neobjevily námitky proti stanovení cen vstupenek i jejich distribuci v jednotlivých obchodech v Klatovech.

O hosty výstavy se staral výbor, jedním z nejčastějších průvodců po výstavě byl JUDr. Hostaš. Tak hned v prvních dnech výstavy po ní provedl místopředsedu Technologického muzea v Praze, ing. Šedivého, jehož instituce zapůjčila kolekci obráběcích strojů a nástrojů. JUDr. Hostaš si poznamenal, že host, který navštívil celou řadu obdobných výstav, se o klatovském podniku vyjádřil velmi pochvalně a přislíbil vlivnou přímluvu u svých přátel.⁴⁶⁹

Ještě během počátků výstavy se celá řada expozic dokončovala. Jednou z takových expozic byla výstavka uspořádaná výborem Národní

⁴⁶⁷ Šumavan, 3. července 1909, č. 27, roč. 42

⁴⁶⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁴⁶⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

jednoty Pošumavské, která byla umístěna v budově rolnické školy. Výstava byla umístěna v jedné učebně, uprostřed níž byl umístěn chodský prapor, nejvíce zaujala mapa království s vyznačenými místy, kde působí místní odbory jednoty.⁴⁷⁰

Během výstavy se konala celá řada akcí. Velkou pozornost především venkovských návštěvníků upoutala výstava skotu, která proběhla 19. července. Velkou návštěvnost zaznamenala i výstava lesnická. 18. července se v Klatovech v rámci výstavy konal krajinský sjezd hasičstva Pošumaví (viz. později). 25. července se v Klatovech pořádal sjezd českých živnostníků.

Ve dnech 31. července až 1. srpna se uskutečnil sjezd klatovských rodáků. U této příležitosti byl z Prahy do Klatov vypraven speciální výstavní vlak, a to za pomoci Spolku českých úředníků železničních.

Sjezdu rodáků se celkem zúčastnilo 400 osob. Večer 31. července se všichni sešli na pozvání předsedy JUDr. Hostaše v sále Měšťanské besedy. JUDr. Hostaš všechny uvítal a svůj proslov zakončil slovy: „Přeji Vám, abyste našli zde to, nač jste se těšili, totiž to upřímné přátelství, která ani dobou, ani stářím neochabuje a nepomíjí, přátelství nelíčené stužené a zrovna okované společnými slastmi a strastmi, přátelství, jež potvrzuje pravdu slov: láska je ranní stín, jenž každým okamžikem se menší, přátelství ale stín večerní, jenž roste, až slunce života zajde.“⁴⁷¹

C. k. okresní soudce Stanislav Bouček přednesl báseň, kterou k této příležitosti složil spisovatel Josef Hais Týnecký. Následující den 1. srpna, přivítal rodáky starosta Mašek, poté se všichni odebrali do studentského kostela, kde sloužil mši klatovský děkan Hodan. JUDr. Hostaš potom provedl účastníky po městě. Posledním bodem programu byl výlet na Šumavu, kterého se zúčastnilo 60 hostů.⁴⁷²

⁴⁷⁰ Šumavan, 17. července 1909, č. 29, roč. 42

⁴⁷¹ Šumavan, 14. srpna 1909, č. 33, roč. 42

⁴⁷² Šumavan, 7. srpna 1909, č. 32, roč. 42

1. srpna mohl JUDr. Hostaš uvítat na výstavišti 50.000 návštěvníka, kterým se stala paní Warousová, vdova z Klatov. „Překvapená návštěvnice zdobená stuhou s nápisem 50.000, provázena oběma protektory výstavy p. Hostašem a p. Maškem a členy zábavního výboru sledována zástupem obecnstva, vedena za hudby a nadšeného provolávání výstavištěm, načež pohoštěna byla v restauraci p. Svobody, kdež ji odevzdány čestné dary výstavním výborem zakoupené.“⁴⁷³

Výstava měla i řadu zábavnějších bodů. Jedním z nich byl „závod krás“. Soutěž probíhala na výstavišti 5. srpna. Z 488 odevzdaných hlasů získala 196 hlasů Mařka Krajíčková z Klatov, která vyhrála stříbrnou vázu s květinami. Ostatní dámy mohly nahlédnout do výsledků v knihkupectví Ladislava Čermáka.

Každým dnem doprovázel návštěvníky výstavní pochod, který výboru věnoval Gustav Novák a Jan Janák, jehož slova byla dosti výstižná.

V širé kraje od Šumavy
Stará píseň z hvozdů letí,
Píseň starých bojů slávy,
jak tu zněla od staletí.
Jak ty hory stát chcem zpřima,
naše boje byly známé,
a když blýskne, Němec hřímá -
válečnou si zazpíváme.
Vzhůru srdce, spojme paže,
Probudíme vše, co dříme,
Jako velké vlasti strážce,
Ohně v srdcích zapálíme.
Spojme srdce, spojme hlavy,
Svoji v žalu, svoji v plese,

⁴⁷³ Šumavan, 7. srpna 1909, č. 32, roč. 42

Vzhůru, bratři, do výstavy:

Poznejme se, nedejme se.⁴⁷⁴

Dalším zajímavým programem, který přilákal do Klatov řadu návštěvníků byl, sokolský den. Ten proběhl 8. srpna (viz. dále). 18. a 19. srpna se v Klatovech uskutečnil sjezd učitelstva Pošumaví.

Ve dnech 14.-16. srpna se v rámci výstavy konal odborný sjezd úřednictva českých spořitelén. 14. srpna účastníky uvítal v sále Měšťanské besedy klatovské její předseda, klatovský spořitelní činovník JUDr. Hostaš. Po celé dny probíhaly přednášky, po jejich skončení se pravidelně rozpoutávaly diskuze. Především se debatovalo o útoku německé strany proti českým úvěrovým ústavům, řečníci poukázali na nebezpečí možného omezení rozvoje spořitelén, což by mohlo ohrozit poskytování úvěrů i přínos financí jednotlivým českým městům. JUDr. Hostaš a předseda spořitelny lékárník Schimann provedli hosty po nové budově klatovské spořitelny. V neděli si účastníci sjezdu prohlédli výstavu o klatovském spořitelním ústavu, večer strávili hosté v besedě. Poslední den byl uspořádán výlet na Špičák do penzionu Prokopových.⁴⁷⁵

Během trvání výstavy ji navštívila celá řada významných hostů. Mezi nimi byl například přisedící zemského výboru Karel Adámek, hrabě Černín z Chudenic, hrabě Kolowrat Krakovský, předseda zemědělské rady Království českého Bedřich kníže Schwarzenberg a nejvyšší maršálek Ferdinand z Lobkovic. Kníže Schwarzenberg byl v Klatovech přivítán starostou Maškem a JUDr. Karel Hostaš ho provedl po městě a muzeem. Pro Hostaše bylo velmi potěšující, že kníže velmi ocenil strukturu i obsah muzea.

14. srpna 1909 výstavu navštívil zemský maršálek Ferdinand z Lobkovic. Nejvyšší maršálek byl uvítán starostou MUDr. Maškem, okresním starostou Hostašem a okresním hejtmanem rotmistrem z Moldtu. Odpoledne provedl JUDr. Hostaš maršálka po klatovských

⁴⁷⁴ Šumavan, 7. srpna 1909, č. 32, roč. 42

⁴⁷⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

památkách, především po klatovském muzeu. 14. srpna se dostalo organizátorům výstavy pochvalného uznání od zástupce ministerstva veřejných prací c. k. ministerského koncipisty Jiřího Šoltys. „Odnáším si o vaší velezdařilé výstavě dojem ten nejlepší, jsem přesvědčen, že o jejím velkém významu pro další rozvoj bohatých sil hospodářských vašeho památného města a požehnaného nádherného Pošumaví dnes nelze již pochybovati,“ pravil Šoltys.⁴⁷⁶

26. srpna 1909 navštívil výstavu místodržitel království Českého hrabě Karel Coudenhove. Na jeho příjezd se celé město mohutně připravovalo, bylo nařizeno vyvěsit prapory, na náměstí přivítali zástupce státního úřednictva profesorské a učitelské sbory, duchovenstvo a jiní představitelé města. Místodržitele doprovázel okresní hejtman Příbyl, starosta Mašek a okresní starosta Hostaš. Vyzdobenými ulicemi dorazil místodržitel na výstaviště. I přes mohutnou přípravu došlo k zádrhelu, když vybraná žačka klatovské měšťanské školy Podhůrská, která měla místodržitele pozdravit, celý projev tak spletla, že sám místodržitel ho raději ukončil. Po prohlídce výstaviště si místodržitel v doprovodu JUDr. Hostaše prohlédl město a v odpoledních hodinách odjel do Plzně.⁴⁷⁷

Výstava se již pomalu chýlila ke konci, když 29. srpna přivítal předseda výstavního výboru František Svoboda stotisícího návštěvníka. Poslední dny návštěvy zpestřil závod krasavců, první cenu získal náčelník Sokola Rudolf Hajnzl.

Posledními akcemi, které se uskutečnily během výstavy, byl menšinový den českého Pošumaví v Klatovech (viz. dále). Poslední výstavní neděli se v Klatovech konal sjezd českých měst. Několik dní probíhaly přednášky vystoupení delegátů z celého království.

V úterý 31. srpna bylo výstaviště naposledy celé osvětleno a ve středu 1. září byla po více jak šedesáti dnech výstava slavnostně uzavřena. Rozebírání pavilonů, zpětné odesílání předmětů, uklízení

⁴⁷⁶ Šumavan, 21. srpna 1909, č. 34, roč. 42

⁴⁷⁷ Šumavan, 28. srpna 1909, č. 35, roč. 42

výstaviště trvalo několik týdnů, samotný výstavní výbor se scházel až do léta roku 1910. Jeho poslední schůze se konala v zasedací síni okresního výboru 28. července 1910. Byly uzavřeny účty, rozdělen zisk, výtěžek připadl jednotlivým společenstvím živnostníků, okrašlovacímu spolku, klatovským školám, muzeu, Národní jednotě pošumavské a dalším veřejným korporacím. Zbytek 3 000 Kč byl věnován do fondu pro zřízení českého městského divadla v Klatovech. Výstavní brána byla přemístěna k městskému hřišti, hudební pavilon do městských sadů. Výkonný výbor výstavy se s vědomím „poctivě vykonané práce“ rozešel.

Činnost JUDr. Karla Hostaše v okresním zastupitelstvu v letech 1897 - 1912

JUDr. Hostaš byl členem okresního zastupitelstva od osmého volebního období, od 22. března 1895. Vedle něj sedělo v zastupitelstvu 17 zástupců venkovských obcí, 11 zástupců měst a městysů, jeden zástupce velkopřemyslu a sedm zástupců velkostatku. JUDr. Hostaš byl zvolen za města a městyse. Hlavní náplní činnosti nového člena zastupitelstva JUDr. Hostaše byla revize a zkonsolidování okresních financí.

První zasedání okresního zastupitelstva se konalo 5. února 1897. Jednání se zúčastnil okresní hejtmán Josef Schentz, který byl přítomen volbě nového zástupce za nejvyšší poplatníky Jindřicha Singera. Hlavní náplní jednání bylo schválení účtů okresu za léta 1895 a 1896, zprávu přečetl náměstek okresního starosty JUDr. Hostaš. Účty byly schváleny s tím, že do budoucna byl zplnomocněn člen zastupitelstva vyplácet z okresního fondu bez souhlasu až do částky 30 zl. Dále bylo odhlasováno, aby okresnímu starostovi byla vyplacena odměna 100 zl. a aby mu byly zvýšeny cestovní náklady ze 3 na 5 zl. JUDr. Hostaš pak přednesl návrh na rozpočet okresního fondu na rok 1897. Hlavní výdajové položky představovaly náklady na správu silnic, štěrky, cestáře, kancelář, opatrovnické záležitosti, zemědělské věci, subvence na školy, na všeobecně prospěšné spolky jako byla Národní jednota pošumavská, Ústřední matice školská a jiné. Příjmy představovaly hlavně úroky hotovosti okresního fondu, nájemné z pozemků, náhrady za cestovní paušál obvodních lékařů. Schodek byl navržen ve výši 26.243 zl., který měl být kryt 19 % okresní přírážkou z veškerých v okrese předepsaných daní. Dále se probíraly otázky okresní nemocnice, především silniční záležitosti. Ty nejčastěji představovaly požadavky jednotlivých obcí o převedení silnic do správy okresu. JUDr. Hostaš navrhl, aby byly tyto silnice převedeny do správy okresu, pokud mu bude současně převedena veškerá dokumentace, budou od obcí vykázány lomy a štěrky

na jejich údržbu a převedeny bezplatně pozemky, které budou i do budoucna pod nově budovanými silnicemi.⁴⁷⁸ Tento návrh byl přijat.

Postupem doby se stával JUDr. Karel Hostaš hlavní osobou okresního zastupitelstva. Často sám schůzím předsedal. První jarní sezení okresního zastupitelstva se konalo 6. dubna 1897. JUDr. Hostaš na něm podal zprávu o činnosti okresního výboru od předešlého zasedání, především o revizi okresní záložny. Stejně jako na jiných schůzkách se do popředí zájmů zastupitelů dostaly záležitosti okresních silnic. JUDr. Hostaš podal návrh, aby okresní zastupitelstvo prozatímně pozastavilo další projekty, dokud nebudou rozestavěné silnice dokončeny. Okresní zastupitelstvo dále projednávalo otázku zakoupení budovy pro potřeby okresní stravovny a okresního úřadu. Nebyly přijaty návrhy některých okresních zastupitelů na koupi některých starých domů na klatovském náměstí. K posledním bodům zasedání patřilo projednání příprav zahájení projektu stavby dráhy z Nepomuku přes plánici do Klatov a přijetí rozdělení zemských podpor poskytovaných chudým hospodářům v důsledku živelných škod z roku 1893.⁴⁷⁹

JUDr. Karel Hostaš jako člen okresního zastupitelstva zprostředkovával jednání s železničními orgány, především s ředitelstvím v Plzni. Okresní zastupitelstvo mělo v plánu hlavně zbudování dvou železničních tratí, a to dráhy Nepomuk – Plánice – Klatovy a dráhy Klatovy – Chudenice. JUDr. Hostaš několikrát intervenoval na ministerstvu veřejných prací i zemského výboru a o každé své intervenci informoval okresní a městské zastupitele i veřejnost. Na „železniční“ schůzi 14. prosince 1897 JUDr. Hostaš shrnul, že k započetí stavby dráhy na Plánici je třeba shromáždit alespoň 452 000 zlatých, Plánice ani Nepomuk takovou sumou nedisponovaly, a proto byla zapotřebí finanční spoluúčast klatovského okresu. Vyzval všechny interesanty o upsání financí na tento projekt a ujistil zájemce,

⁴⁷⁸ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁷⁹ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

že se o finanční prostředky nemusí bát, neboť bude zaštitěn ministerstvem i zemským výborem. Na závěr schůze byla zvolena čtyřčlenná komise, která měla vyzývat nové upisovatele příspěvku na stavbu dráhy.⁴⁸⁰

11. února 1898 okresní výbor zakoupil po dlouhých jednáních dům č. 152 na náměstí za 42 800 zl. Do nové budovy se měla přestěhovat úřadovna okresního výboru, okresní hospodářská záložna a okresní stravovna. Koupě budovy vzbudila odpor u místních opozičních politiků, upozorňovali, že v době finanční krize okresu nebyla tato investice rozumná. Opozice vybídla okresní zastupitelstvo, aby tento „nerozumný“ úkon neschválilo. Zároveň upozornilo, že se chýlí ke konci tříleté funkční období zastupitelstva a je proto nutné pomýšlet na nové volby.⁴⁸¹

22. února 1898 se konala první schůze zastupitelstva v tomto roce. Hlavním programem bylo schválení rozpočtu okresního fondu na rok 1898. Největšími položkami ve výdajové stránce představovaly i tento rok představovali správní výlohy, údržba silnic, zdravotní služba, stravovna, mimořádná vydání si vyžádaly stavby nových silnic a příspěvek na stavbu nemocnice v Klatovech. Oproti minulému roku se zvýšil schodek na 38 563 zlatých, což vedlo ke zvýšení okresní přírážky na 28 %. Dále JUDr. Hostaš prosadil, aby docházelo k vyplácení podpor okresního nadačního fondu jen těm žákům rolnické školy, kteří jsou zaměstnanci v zemědělství nebo jsou synové zemědělských rolníků. Závěrečné jednání se týkalo již zmíněné koupě okresního domu. Okresní zastupitelé se nedohodli na nabídnuté ceně, což vedlo k tomu, že bylo od koupě domu upuštěno.⁴⁸²

Od 2. do 6. srpna 1898 proběhly volby do okresního zastupitelstva. Mezi členy zastupitelstva byl s největším počtem hlasů, tj. 30 zvolen JUDr. Karel Hostaš. Stejně jako v případě obecních voleb

⁴⁸⁰ Šumavan, 18. prosince 1897, č. 51, roč. 30

⁴⁸¹ Šumavan, 19. února 1898, č. 8, roč. 31

⁴⁸² Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

bylo i zde svolání nového zastupitelstva blokováno stížnostmi některých kandidátů. Tak se až 11. října 1898 sešlo nové okresní zastupitelstvo, aby rozhodlo o správnosti volby městského tajemníka ze Švihova Krsy za člena zastupitelstva. Okresní hejtman Schentz doporučil spor nechat vyřešit místodržitelství. I když nebyl prozatím zvolen ani okresní výbor, v tisku se objevily zprávy o možných kandidátech na post okresního starosty. Na veřejnosti se nejčastěji diskutovalo o dosavadním náměstkovi okresního starosty JUDr. Hostašovi, mluvilo se i o civilním inženýrovi Petrlákovi nebo o významném klatovském živnostníkově, kožešníkově a městském radním Štorkanovi.⁴⁸³

K vlastnímu prvnímu zasedání zastupitelstva došlo až 9. prosince 1898. Okresní starosta Baloun uvítal okresního hejtmana Jana Strachotinského jako oficiálního hosta u příležitosti slavnostního zasedání k 50-tiletému panování císaře Josefa I. Okresní starosta připomněl, že v rámci tohoto výročí byl udělen JUDr. Hostašovi a panskému lékaři v Chudenicích MUDr. Hynku Kvapilovi rytířský řád Františka Josefa. Na zasedání hájil Hostaš důležitost generální mapy klatovského okresu. Posledním bodem tohoto jednání bylo ustanovení jednotlivých obvodních lékařů na území okresu, JUDr. Hostaš se zasadil o to, aby z finančních důvodů nebyl přijat návrh na stanovení zákonitě náhrady cestovních nákladů obvodním lékařům.

Problém odepření zvýšení cestovního paušálu podle rozlohy jednotlivých obvodů se dostal až před zemský výbor a ten 13. dubna 1899 rozhodl o zrušení rozhodnutí okresního zastupitelstva, kterým odepřelo zvýšení paušálů lékařům. Do dlouhé diskuse se zapojil i JUDr. Hostaš. Další otázkou, která se projednávala na schůzi zastupitelstva dne 28. dubna 1899, byla otázka stravovny, kterou finančně zajišťoval okres. Někteří zastupitelé poukazovali na finanční náročnost, dále na to, že „stravovny, ač její hlavní účel jest zprostředkovati bezplatně práci pro dělnictvo, slouží ponejvíce k podpoře

⁴⁸³ Šumavan, 16. listopadu 1898, č. 47, roč.31

takových lidí, kteří práci se vyhýbají a různým způsobem dobrodiní využítkovati se snaží.“⁴⁸⁴ Někteří pak dokonce navrhovali, aby se jednotlivé okresy zasadily o to, aby stravovny byly zrušeny a místo nich byly spíše zřízeny pro tuláky a dělnictvo práce se štítící zřízeny donucovací pracovny. Závěrečným bodem programu této schůze bylo schválení rozpočtu okresního fondu na rok 1899. I tentokrát skončil deficitem, který měl být kryt 28% přírážkou k daním.

I okresní zastupitelstvo reagovalo na bouřlivá jednání a situaci ohledně jazykových nařízení z konce 19. století. Určitou manifestací se stalo shromáždění obcí klatovského okresu, která se konala 8. prosince 1899. Na počátku shromáždění promluvil starosta města MUDr. Mašek. Ve své řeči shrnul snahy českých zástupců o jazykové narovnání, od roku 1867 až do Bádeniho a Gautchových nařízení. Po diskusi o obsahu rezoluce byla přijata slavnostní formulace vybízející ke zrušení posledních jazykových výnosů, k provádění tuhé opozice vůči státní správě a k vyslání českého poselstva na říšskou radu. Tato rezoluce byla všemi přítomnými starosty obcí schválena.⁴⁸⁵

První zasedání okresního zastupitelstva v roce 1900 se sešlo 19. ledna. Okresní starosta Baloun referoval o výsledku revize účtů okresního fondu za rok 1898, o hospodaření Okresní hospodářské záložny, o zvýšení služného pro kancelistu a okresního tajemníka. Následovalo obligatorní projednávání žádostí některých vesnic o rozdělení obcí, vyloučení některých vesnic z jednotlivých obvodů okresních zastupitelstev, změnách obvodů sídelních lékařů a jiné záležitosti. Za důvěrníky do komise pro odvod k vojsku byl jmenován okresní starosta Baloun a jeho náměstek JUDr. Hostaš. Posledním bodem jednání bylo projednání rozpočtu okresního fondu na rok 1900. Proběhla obvyklá diskuse o jednotlivých bodech, především o nákladech na zemědělství, zdravotní službu a správní výlohy. Rozpočet byl jako

⁴⁸⁴ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁸⁵ Šumavan, 9. prosince 1899, č. 49, roč. 32

deficitní schválen, rozdíl mezi příjmy a výdaji měl být kryt 28% přírůžkou k daním v okrese vybraným.⁴⁸⁶

Na zasedání okresního zastupitelstva dne 17. května 1901 bylo projednáváno hospodaření okresní záložny a také nové stavby silnic, které schválil zemský výbor. Následovalo projednávání spojení některých obcí v okrese, rušení některých obecních cest a na závěr se opět projednávaly otázky kolem okresní stravovny. Bylo rozhodnuto, aby stravovna prozatímně setrvala v prostorách chudobince a aby bylo odloženo i rozhodnutí o koupi nové budovy pro okresní úřadovny a okresní zařízení.⁴⁸⁷

Druhé zasedání okresního zastupitelstva v roce 1901 se konalo v pátek 13. prosince 1901. Na schůzi se projednával rozpočet okresního fondu na rok 1902. Nejdůležitější silniční záležitostí se stalo budování komunikace směrem na Janovice a především přemostění Úhlavy. I tyto projekty narážely na nedostatek financí, proto bylo rozhodnuto vybudovat jen prozatímní dřevěné mosty a vyčkat na celkovou regulaci řeky.

I během roku 1902 se JUDr. Karel Hostaš pravidelně zúčastňoval činnosti v okresních orgánech, především se angažoval ve školských a silničních záležitostech. K větším projektům tohoto roku patřila stavba mostu u Zdeslavi, jehož železná konstrukce stála okres 7.317 K. Okresní výbor, v němž JUDr. Hostaš zasedal, řešil případy stížností ve věcech užívání obecních pozemků, předepisování poplatků obyvatelům a stavební záležitosti.

Na zasedání zastupitelstva 16. ledna 1903 byl schválen rozpočet na rok 1903. Koncem tohoto roku se začaly připravovat volby do okresního zastupitelstva. Mělo být voleno 36 členů, z nichž na velkostatek připadli 4 členové, na nejvyšší poplatníky v průmyslu a obchodu 2 členové, na města a městyse 16 a na venkovské obce 14

⁴⁸⁶ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁸⁷ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

členů. Volby se měly konat 5. až 12. prosince. Čeští kandidáti varovali především před „pověstným germanizátorem a výbojným propagátorem němectví“, majitelem velkostatku v Nemělkově JUDr. Schreinerem. Před volbami byly vydány tři kandidátní listiny. Jedna byla sestavena z porady předních klatovských občanů, druhá pocházela z „kancelářů úřadů“ a třetí sestavila radniční strana v čele se starostou MUDr. Maškem, jehož kandidátní listina byla označena „jako pravá“, jak stálo v rohu listiny. Ve skupině měst volilo 25 členů zastupitelstva v Klatovech. 24 hlasů z nich získal JUDr. Hostaš. Brzy po volbách začaly na veřejnost prosakovat informace, že na post okresního starosty aspiruje JUDr. Hostaš, zkušený pracovník v okresní samosprávě. Jeho volba nebyla jednoduchá, z venkova se šířily názory, že by bylo vhodné, aby byl zvolen za starostu okresu někdo z menších obcí. Naopak klatovští trvali na tom, „že královské město Klatovy, hledě ku své poplatnosti a ku svému významu v celém okresu musí trvati na tom, aby budoucí starosta okresní vybrán byl z jeho středu, aby byl do čela okresu postaven muž, požívající všeobecné vážnosti, znalý samosprávy, sledující pokrok i život okresů jiných, vědomý povinností, které v těžkých bojích národa našeho za práva jeho padají...“⁴⁸⁸

Autoři článků v klatovských listech poukazovali na to, že mnozí obyvatelé vidí právem samosprávná okresní zastupitelstva jako základ budoucí samostatnosti české.

22. prosince 1903 proběhla volba okresního výboru a okresního zastupitelstva. Sešlo se všech 36 členů zastupitelstva. Okresním starostou byl 19 hlasy zvolen dosavadní náměstek JUDr. Karel Hostaš. Do okresního výboru byli vedle Hostaše zvoleni: náměstek starosty, rolník z Mochtína Karel Babka, hostinský z Klatov Svoboda, Jan Tyl ze Švihova, továrník Jindřich Singer, baron Korb z Weidenheimu a další.⁴⁸⁹

⁴⁸⁸ Šumavan, 19. prosince 1903, č. 51, roč. 36

⁴⁸⁹ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

Počátkem roku 1904 se znovu začalo mluvit o stavbě nového okresního domu. Výbor rozhodl o stavbě nového okresního domu, který měl být zbudován na místě tzv. Hubertovského dvora. Projekt vypracoval architekt Štech, celkový náklad byl naplánován ve výši 157.458 K. Bylo schváleno výběrové řízení na zadání jednotlivých prací na stavbě s upřednostněním klatovských živnostníků. Jménem sociální demokracie vystoupil člen okresního výboru Šašek a žádal zavedení a striktní dodržování osmihodinové pracovní doby po celou dobu stavby.⁴⁹⁰

Na prvním zasedání v roce 1905 předal odstupující starosta Baloun Hostašovi okresní pokladnu, při té příležitosti požádal o finanční podporu z okresního fondu za služby, které pro okres vykonal. JUDr. Hostaš vybědl k rázné reformě ve vedení okresního fondu, požadoval, aby pokladní služba byla svěřena okresnímu kancelistovi. Dále byl přijat návrh na zvýšení cestovní náhrady pro okresního starostu, které měly krýt výdaje spojené především se silniční agendou, o kterou se JUDr. Hostaš staral. Na závěr Hostaš v zastupitelstvu prosadil koupi parcely pro stavbu nového okresního domu. O stavbě jednalo i následující zasedání zastupitelstva 10. září. Starosta referoval o jednáních ve výboru, informoval o zadání plánů na stavbu u architekta Štecha, a to bez veřejné soutěže. Náklady byly odhadnuty na 170.458 K, v případě omezení podsklepení budovy a omezení finančních prostředků ve vnitřním vybavení se dají náklady snížit až na 157.458 K. Okresní zastupitelstvo rozhodlo o zadání stavby.⁴⁹¹

Poslední zastupitelstvo roku 1904 se sešlo 28. listopadu. Jednání zahájil okresní starosta JUDr. Hostaš. Na počátku zasedání bylo schváleno jednání okresního výboru za poslední období. Následovalo projednávání silničních záležitostí. JUDr. Hostaš po vzoru jiných okresů navrhl pravidelné válcování komunikací. Navrhl zapůjčit nebo zakoupit válec, který tak zpevní cesty, že by se už nemusely doplňovat šterkem.

⁴⁹⁰ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁹¹ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

Jednání zastupitelstva 14. ledna 1905 projednalo rozpočet okresního fondu na tento rok. I tento byl deficitní a musel být kryt okresní přírážkou. Během roku se pak zastupitelstvo obligatorně zabývalo budováním nových silnic, okresní stravovnou a jejím finančním zajištěním, změnou zdravotních obvodů, záležitostmi nemovitostí, podporami, školskými záležitostmi, územními obvody obcí a dalšími otázkami, které mu svěřoval zákon.

První zasedání okresního zastupitelstva v roce 1906 se konalo 15. ledna. Přítomné uvítal okresní starosta JUDr. Karel Hostaš a hned po schválení zápisu z minulé schůze navrhl hlasovat o členech odvodní komise na následující rok. Zvolen byl JUDr. Hostaš a člen okresního zastupitelstva František Svoboda. JUDr. Hostaš dále navrhl organizační statut pro úředníka a zřizence okresu vypracovaný okresním výborem. Úředníci měli podle něj být rozděleni do čtyř tříd a v každé z nich do tři až čtyř platových stupňů. K základnímu služebnímu platu byly připojeny i služební přídavky. JUDr. Hostaš prosazoval schválení tohoto statutu tak, aby se podle něho mohlo postupovat při ustanovování nových zřizenců a úředníků co nejrychleji. S menšími změnami byl statut okresním zastupitelstvem schválen. Dalším bodem jednání bylo schválení rozpočtu okresního fondu na rok 1906. Významným závazkem, ke kterému se zastupitelstvo zavázalo, byl každoroční příspěvek na stavbu sokolovny ve výši 200 Kč. JUDr. Karel Hostaš důsledně upozorňoval na stále více rostoucí výdaje na správu a údržbu okresních silnic. To nakonec vedlo i ke zvýšení okresní přírážky na 34 %. Posledním bodem jednání byla regulace řeky Úhlavy. Okresní zastupitelstvo několikrát upozornilo na nutnost tohoto projektu, ale peníze se na něj nikdy nenašly. Bylo rozhodnuto vyslat do Prahy na místodržitelství deputaci v čele s JUDr. Hostašem, která měla ve prospěch projektu intervenovat.⁴⁹² Další jednání okresního zastupitelstva se konalo v nové budově okresního domu. Během dubna

⁴⁹² Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

1906 se do novostavby nastěhovaly kanceláře okresního výboru a okresních ústavů – stravovna, ústav ku zprostředkování práce, hospodářská záložna, knihovna Úhlavy, c. k. hlavní berní úřad a jiné. První schůze zastupitelstva se konala 1. června. Na jejím počátku promluvil JUDr. Karel Hostaš. Ve svém proslovu připomněl, že je tomu právě 40 let od vzniku samosprávných okresů. Vyjádřil přání, aby „veškerá rozhodování a veškerá usnesení, která se budou dít v této síni pro veškeré doby příští, děla se ku blahu okresu a jeho obyvatel a k tomu všemu, aby nám pomáhal Bůh.“⁴⁹³ Po slavnostním zahájení se zastupitelstvo zabývalo obvyklou agendou, především opravami silnic a stavbou nových silnic.

Běžnou činnost okresního zastupitelstva v roce 1907 pozměnila pouze celoříšská politika, a to především národnostní a jazyková otázka. Okresní zastupitelstvo se několikrát ohradilo proti německým politickým tlakům. Tak např. 22. září 1907 podalo ministru krajanovi Pacákovi a ministerskému předsedovi Beckovi ohrazení proti nezákonnosti a vyzývavosti tzv. Volkstagu v Litoměřicích. Podle zastupitelů se jednalo o porušení zákonem zaručené rovnoprávnosti a rovnocennosti českého a německého úřednictva. Klatovští zastupitelé odmítli tuto nacionalistickou akci proti platnému statutu úřednictva.⁴⁹⁴

18. ledna 1908 uvítal okresní starosta JUDr. Karel Hostaš shromážděné zastupitele a připomněl, že toto zasedání by mělo být poslední v tomto volebním období. Upozornil, že k volbám mělo dojít už po minulé schůzi, ale že ani jeho vinou ani vinou okresního výboru se tak nestalo. Okresní zastupitel Klička připomněl, že se množí stížnosti na stav okresních silnic. JUDr. Hostaš se bránil tím, že řada silnic „byla podrobena řádné opravě a že stesky i jemu docházející týkají se hlavně silnic starých, do správy okresní od správy státní převzatých a podotýká, že dokud nebude upravena náležitě mzda okresních cestářů a prováděn

⁴⁹³ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁹⁴ Šumavan, 27. září 1907, č. 39, roč. 40

nad jejich prací stálý řádný dohled, nelze valného zlepšení se nadíti.“⁴⁹⁵
Proto navrhl zvýšit mzdu cestářů tak, jak navrhl okresní výbor.

Následovalo projednání rozpočtu okresního fondu na rok 1908, dle něhož byl navržen schodek ve výši 23 878 korun, který by měl být hrazen s velmi vysokou přírážkou ve výši 45 %. JUDr. Karel Hostaš v následné debatě prosadil zvýšení mezd okresních cestářů. Ti byli nově zařazeni do tří platových tříd, kterým mělo být rozděleno z okresního fondu více jak 14 000 korun, což byl dvojnásobek proti předcházejícím rokům. Dalšími body jednání byly otázky týkající se okresní nemocnice a chorobince. Vedle nemocnice měla být postavena nová budova chorobince, pokud budou věnovány na stavbu potřebné pozemky a stavební materiál. Posledním bodem jednání byla žádost rolnické školy, která žádala o své převedení do zemské správy, aby byl nadále zajišťován okresní příspěvek pro její fungování. Okresní zastupitelstvo schválilo další dotování školy s tím, že kuratorium školy postoupí okresu potřebný pozemek pro zřízení okresní vzorné zahrady. Na závěr poděkoval JUDr. Karel Hostaš všem zastupitelům za jejich jednomyslné rozhodnutí, a to především v otázkách nemocnice, chorobince a rolnické školy.⁴⁹⁶

Počátkem května roku 1908 bylo po dlouhém odkládání zvoleno nové zastupitelstvo, které na své první na schůzi 19. května volilo okresního starostu, jeho náměstka a členy okresního výboru. Jediným kandidátem na post starosty okresu byl JUDr. Karel Hostaš, který byl také jednomyslně zvolen. První pracovní sezení zastupitelů se konalo 18. září. Na jeho počátku poděkoval JUDr. Hostaš za opětovné zvolení a ve svém úvodním slovu se zabýval zejména stálou otázkou silnic. Připomněl, že v současné době má okres ve správě 31 silnic o délce více jak 170 km. Poukázal na nedostatek financí, které by umožnily jejich

⁴⁹⁵ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁹⁶ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

řádnou údržbu. JUDr. Karel Hostaš ocenil činnost okresu při financování okresní stravovny, zprostředkovatelný práce a řady klatovských škol.⁴⁹⁷

Rok 1909 byl v Klatovech ve znamení pošumavské výstavy, což se výrazně odrazilo i v činnosti okresních zastupitelů. JUDr. Karel Hostaš se jako člen výstavního výboru snažil o co největší účast okresu na plánované výstavě. Staral se především o to, aby prostřednictvím okresu byly pro výstavu dodány nové finanční zdroje.

19. února 1909 byl schválen rozpočet na tento rok, finanční situace se nikterak nezlepšovala, značný schodek musel být kryt přírůstkem ve výši 45 %. Po celý rok pak zastupitelé nejčastěji řešili silnice, okresní nemocnici, žádosti o vyčlenění nebo naopak sloučení obcí aj. Před vánocemi zasedli zastupitelé 17. prosince. JUDr. Hostaš musel opětovně reagovat na výtky ohledně okresních silnic, především zajišťování dostatečného množství šterku na jejich opravy. Vysvětloval také, že je málo zájemců na dodávky šterku, tedy existuje malá konkurence a několik dodavatelů může snadno ovlivňovat jeho ceny. Navrhl, že by bylo finančně výhodnější zřídit šterkovnu ve vlastní režii a projednat to se starostou města MUDr. Maškem. Dále sdělil, že nechal prozkoumat a vyšetřit kámen na šterk pro okresní silnice profesorem Počtou z Prahy. Další neodkladnou záležitost představovalo vymezení zdravotních obvodů na Chudenicku a Švihovsku.⁴⁹⁸

V létě 1910 byla ustanovena okresní komise pro mládež v zastupitelském okrese klatovském. 14. října se sešel její správní výbor a na tři roky zvolil za jejího předsedu JUDr. Hostaše, místopředsdou klatovského děkana Hodana a za jednatele c. k. okresního soudce Fifku. Rozhodli se sestavit seznam všech sirotek v okrese do 14 let a dětí opuštěných, zanedbaných a tělesně nebo duševně abnormálních. Okresní komise pro mládež požádala prostřednictvím okresního výboru

⁴⁹⁷ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

⁴⁹⁸ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

o jednotlivé seznamy dětí. Bylo rozhodnuto, aby JUDr. Hostaš v nejbližší době svolal schůzi obecních starostů z celého okresu.

Na schůzi okresního zastupitelstva 29. listopadu 1912 požádal JUDr. Hostaš jako předseda okresní komise pro mládež jejího jednatele soudce Fifku, aby pojednal o účelu této komise. „Obec nechá děti běhati po tzv. třídě, šetří na jejich vychování, ale co nedá hned, dá později mnohem více ve formě různých přirážek na věznice, káznice aj“, vysvětloval Fifka.⁴⁹⁹ Dále shrnul, že ze 48 obcí klatovského okresu bylo nahlášeno, že u nich zanedbané děti nejsou a že naopak, ze 41 obcí se sdělilo, že se u nich nachází 157 dětí, které potřebují zvláštní podporu. Na závěr si Fifka postěžoval, že se za členy komise prozatímně přihlásilo asi 6 obcí. Po Fifkově zprávě se slova ujal JUDr. Hostaš, podal zprávu o revizi okresního fondu z roku 1909, dále informoval o novém rozdělení práce v okresní kanceláři, vedení kontrol, účtu pokladen a vydávání poukazů, které mají platit od 1. ledna 1912. Na závěr přednesl člen zastupitelstva Ing. Schiffauer zprávu o přezkoumání návrhů na jarní válcování okresních silnic. Okresní zastupitelstvo rozhodlo, že dojde k vyvácování několika silnic a pokud se tato úprava povrchů osvědčí, bude rozhodnuto o koupi parního válce a zajištění každoročního válcování.⁵⁰⁰

Poněkud bouřlivější projednávání rozpočtu okresního fondu proběhlo 13. ledna 1911, kdy se někteří zastupitelé postavili proti zvýšení okresní přirážky až na 59 %. JUDr. Hostaš musel předložit účty, které prokázaly nutnost tohoto opatření. Podařilo se mu zastupitele přesvědčit a rozpočet byl schválen. Na jednání okresního zastupitelstva 23. října přednesl JUDr. Karel Hostaš návrh, aby byl pravidelně vydáván Úřední věstník okresu klatovského, v němž by byly publikovány okresní vyhlášky, rozhodnutí ve věcech honebních, stavebních, silničních, obecního statku a rozpočtu aj. Návrh byl přijat a potřebný náklad měl být

⁴⁹⁹ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁰⁰ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1893-1906, Státní okresní archiv v Klatovech

zařazen již do rozpočtu na rok 1912. Následovalo projednání nemocničních a silničních záležitostí.

V dalším roce se rozpočtová schůze zastupitelstva konala 20. ledna 1912. I tento rozpočet byl zatížen velkým schodkem, a to ve výši přes 180 000 Kč, zastupitelům nezbylo nic jiného než opětovně odsouhlasit okresní přírážku ve výši 59 %. Vedle rozpočtu se zastupitelstvo zabývalo instalací elektrického osvětlení v okolí Klatov, otázkami lékařských obvodů aj.

18. května 1912 se okresní komise pro ochranu a péči pro mládež. JUDr. Hostaš nejdříve pronesl vzpomínkovou řeč na zesnulého starostu města Klatovy MUDr. Maška. Následovala volba správního výboru komise, jejím předsedou byl znovu zvolen JUDr. Karel Hostaš, jednatelem soudce Fifka a pokladníkem okresní kancelista Neumann. Následovalo projednání a rozdělení jednotlivých podpor, i rozhodnutí oznámit soudu na některé případy zanedbávání dětí. JUDr. Karel Hostaš přednesl podnět okresní porady učitelské. Byla při okresní komisi byla zřízena „výchovná rada, která by přednáškami, besídkami a jinými prostředky působila na další vzdělání mládeže a zamezila by tak zhoubným vlivům, jež narušují a ničí její mravnost a podkopávají tak záhy její síly tělesné.“⁵⁰¹ Tento návrh byl schválen s tím, že někteří členové komise byli pověřeni podrobnějším rozpracováním.

⁵⁰¹ Šumavan, 25. května 1912, č. 21, roč. 45

Spoluúčast JUDr. Karla Hostaše na vybudování nové okresní nemocnice

Až do konce 19. století v Klatovech chyběla soustředěná péče s potřebným vybavením a personálem. Nemocní byli umisťováni do místností v několika domech po Klatovech. Na tuto špatnou situaci upozorňovali členové několika zastupitelstev. Až 5. února 1897 rozhodlo okresní zastupitelstvo v Klatovech za účasti starosty města MUDr. Maška o plánu vybudovat zcela novou okresní nemocnici. Zastupitelé pověřili JUDr. Hostaše, aby navštívil a prohlédl nemocnice ve Strakonících a ve Volyni a poznal tak provedení vybavení těchto staveb i způsob úhrad nákladů na zřízení nemocnice.

Vedle nedostatku prostor a vybavení stávající staré nemocnice se objevily i další nejasnosti v jejím hospodaření. Do Klatov vyslaný revident zemského výboru konstatoval závažné nedostatky, zejména to, že v posledních třech letech nebyl zpracován závěrečný účet. Rozhodnutí obecního i okresního zastupitelstva vybudovat k oslavě padesátiletého panování císaře Františka Josefa I. okresní nemocnici bylo veřejností kladně přijato. Na stavbu nemocnice bylo město Klatovy ochotno přispět stavebním pozemkem, plánem, stavebním materiálem a dozorem. JUDr. Hostaš byl od počátku přesvědčen o nutnosti stavět nemocnici v daleko větším rozsahu, než s jakým počítali okresní zastupitelé. Do doby, než bude nová nemocnice vybudována, bylo třeba stabilizovat stávající ústav, jehož vrchním správcem byla klatovská obec a výkonným orgánem byla městská rada. Do správy nemocnice byl navržen starosta města MUDr. Mašek, jeho náměstek JUDr. Hostaš a Ing. Schiffauer a lékárník Schimann.⁵⁰²

Na zasedání okresního zastupitelstva 9. července 1897 JUDr. Karel Hostaš podal zprávu o výsledcích prohlídek okresních nemocnic

⁵⁰² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1891-1899, č.i. 1152, Státní okresní archiv v Klatovech

ve Strakonících, Sušici, Volyni a Táboře. Informoval zastupitele o tom, že navštívené nemocnice byly vystavěny v posledních letech podle plánů schválených zemským výborem. Vyjádřil pevné přesvědčení „že nová okresní nemocnice Klatovská bude velkým dobrodiním, hlavně pro obyvatelstvo venkovských obcí, jež samo brzkému uskutečnění toho ústavu lidumilného hledí toužebně vstříc.“⁵⁰³

Brzy byla vytvořena šestičlenná smíšená komise ze členů obecního a okresního zastupitelstva, která měla vést přípravu pro zahájení celé stavby. Mezitím byl správcem stávající nemocnice zvolen městský protokolista Václav Khol.

26. listopadu 1897 okresní zastupitelstvo navrhlo, aby stavbu a údržbu nemocnice nesly obec a okres společně, ale aby se členy správních výborů nemocnice stali pouze zástupci okresu.

19. ledna 1898 vzalo obecní zastupitelstvo na vědomí, že okres věnuje obci 50 000 zlatých za podmínky, že nemocnice bude mít alespoň 100 lůžek. Zároveň zastupitelstvo přislíbilo klatovským živnostníkům, že budou upřednostňováni při zakázkách na tuto stavbu.

V následujících měsících začaly být uskutečňovány první kroky k realizaci tohoto projektu. Začaly být vykupovány pozemky, sestavovaly se plány, začal být sháněn materiál pro stavbu. JUDr. Karel Hostaš se pravidelně účastnil jednání smíšené komise, za své si vzal především právní podklady.

18. ledna 1908 na schůzi okresního zastupitelstva informoval okresní starosta JUDr. Karel Hostaš o pokračování příprav stavby. Nejprve vyložil usnesení společné komise, vycházející z usnesení okresního zastupitelstva ze dne 3. října 1906, které stanovilo, že nemocnice má být postavena nákladem okresu za přispění města Klatov. Shrnul, že náklad na stavbu nové nemocnice představuje 553 010 korun, ale že se musí počítat s výdaji nejméně ve výši 600 000 korun. Podle plánů měla být nemocnice složena z několika pavilonů,

⁵⁰³ Šumavan, 24. dubna 1897, č. 17, roč. 30

včetně technického zázemí. Započala diskuse, kterou otevřel zastupitel Ploužek, aby byl v rámci nemocnice zřízen pavilon pro nevyléčitelně nemocné z venkovských obcí. Tento návrh byl odmítnut s poukazem na to, že pro takové případy jsou místní chorobince. Na závěr schválilo okresní zastupitelstvo usnesení, dle něhož měla být všeobecná okresní veřejná nemocnice v Klatovech postavena k výročí šedesátiletého panování císaře Františka Josefa I. Se započatím stavby se mělo začít ještě v roce 1908, podmínkou bylo, že město Klatovy splní své závazky a převede příslušné pozemky na okres a zajistí dostatečné množství stavebního materiálu.⁵⁰⁴

19. listopadu 1908 sdělil JUDr. Karel Hostaš okresním zastupitelům, že byla již nalezena nejvhodnější lokalita pro umístění stavby nemocnice, a to pozemky na svahu Křesťanského vršku v Klatovech. Původně plánované pozemky okolo cesty směrem na Nepomuk nebyly příliš vhodné, především pro špatnou možnost vedení vodovodu. Dále informoval, že se v technické kanceláři připravují plány a že se bude moci brzy začít stavět. V roce 1909 přípravy na stavbu nemocnice zpomalily, ústředním projektem tohoto roku byla pošumavská výstava. Na schůzi okresního zastupitelstva 29. listopadu 1910 mohl JUDr. Hostaš konstatovat, že technické oddělení zemského výboru již dodalo plán nemocnice ke schválení c. k. místodržitelství. Vyjádřil naději, že během několika dnů budou doručeny i schváleny rozpočty.⁵⁰⁵ Počátkem roku 1911 se konečně začlo pracovat na pozemcích budoucího stanoviště. Na doporučení stavebního rady Janoty se prozatím neměly přesně plánovat silnice a cesty v areálu, neboť se počítalo s tím, že dojde ke změnám při položení základů. Okresní zastupitelé souhlasili s tím, aby ornice ze stanoviště byla prozatímne uložena na okresních pozemcích.

⁵⁰⁴ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁰⁵ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

23. října 1911 seznámil JUDr. Hostaš členy okresního zastupitelstva s nabídkami firem na celkovou stavbu. Hlavní dozorce stavby Ing. Weingärtner doporučil přijmout nabídku stavitele Nekvasila z Prahy, který nabídl provést stavbu za 579 704 korun. Ostatní nabídky byly odmítnuty, neboť se jejich rozpočty zdály zastupitelům příliš nízké a nereálné. Okresní zastupitelstvo poté tento návrh jednomyslně odsouhlasilo, zároveň přijalo statut pro stavební nemocniční komisi, v jejímž čele stál okresní starosta JUDr. Karel Hostaš a dále členové zastupitelstva František Svoboda a František Schauer. Klatovské obci bylo nabídnuto, aby do této komise vyslala jednoho člena jednoho náhradníka.⁵⁰⁶

První větší zprávu o průběhu stavby podal zemský inženýr Weingärtner okresním zastupitelům 20. ledna 1912. Konstatoval, že jsou již vybudovány základy a vyzděné sklepy pro několik pavilonů.

Stavební nemocniční komise v čele s JUDr. Hostašem pravidelně jednala i na staveništi, odstraňovala tak aktuální problémy, které stavbu brzdily. JUDr. Karel Hostaš ve svých poznámkách vzpomínal na pravidelné večerní procházky po stavbě, jak rád sedával před rozestavěnými budovami.

Po celý rok 1913 se na staveništi intenzivně budovalo. Byla vyhlášována výběrová řízení na jednotlivé práce, stavěly se nové budovy, upravovalo se okolí staveb.

8. března 1913 rozhodlo okresní zastupitelstvo, aby se odložila stavba chorobince a místo něho byly v areálu nemocnice vybudovány nová budova pro zřízence a nemocničního správce s rozpočtem 29 000 K. JUDr. Karel Hostaš s tímto plánem souhlasil, ale za podmínky, že případy spadající do chorobince by prozatímně přejímala nemocnice.

Ve dnech 9.-11. června se ve staré městské nemocnici konala úřední zemská prohlídka, kterou provedl tajemník zemského výboru JUDr. Obešlo a zemský účetní asistent Madal. Podrobně prohlédli

⁵⁰⁶ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

administrativní agendu nemocnice a dosavadnímu správci Alsternovi vyjádřili za její dobré vedení pochvalu. Byly tak definitivně odstraněny nedostatky z konce minulého století.⁵⁰⁷

Koncem roku začalo být dodáváno vnitřní vybavení. Počátkem roku 1914 sděloval ing. Weingärtner, že se blíží možnost novou nemocnici otevřít. Na nový ústav mělo být přeneseno právo veřejnosti, obec začala vyjednávat o přenesení inventáře z městské nemocnice do okresní.

26. ledna 1914 se sešel přípravný výbor kuratoria, který měl projednat znění stanov nového ústavu. Obec se podle něho zavazovala k poskytnutí financí na nové budovy včetně zařízení a k dalšímu případnému úvěrování nemocnice. Správa byla svěřena okresnímu zastupitelstvu, vrchní správa pak správnímu výboru, složenému z členů okresního výboru a tří zástupců obce, předsedou se měl vždy stát okresní starosta. Někteří okresní zastupitelé z venkova požadovali, aby zástupců obce bylo méně, aby obecní zastupitelé nemohli přehlasovat okresní zastupitele z venkovských obcí. JUDr. Hostaš připomněl, že tento požadavek je v rozporu s dohodou z roku 1908, kdy bylo domluveno, že zástupci obce budou mít v kuratoriu jednu třetinu hlasů. Proto byl přijat původní návrh. Vedle primáře byl stanoven první a druhý lékař, správcem nemocnice byl jmenován Karel Stuchlík.⁵⁰⁸

Plánované otevření nemocnice bylo naplánováno na únor 1914. Slavnostně byl celý areál nemocnice otevřen 14. února. Slavnostní vysvěcení nemocnice provedl českobudějovický biskup Msgre. Hůlka. Otevření provázela celá řada projevů a oslav. Hlavním řečníkem byl okresní starosta JUDr. Hostaš. Ve své řeči především zdůraznil nutnost stavby takto rozsáhlé nemocnice pro celé Pošumaví. Nemocnice v Klatovech byla skutečně jedna z největších v celém království. Vedle administrativní budovy byl postaven pavilón interní, operační,

⁵⁰⁷ Šumavan, 14. června 1913, č. 24, roč. 46

⁵⁰⁸ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

chirurgický, tuberkulózní, infekční a umrlčí komora. V budovách byly místnosti pro lékaře, ošetřující personál, byla zde prádelna, sušárna, mandlovna, desinfekční místnost, kuchyně s jídelnou, kotelna, strojovna, dílna, nemocniční kaple a jiné místnosti.

Otevřením nemocnice si JUDr. Hostaš jako okresní starosta získal velké uznání mezi veřejností. Zároveň sice skončila jeho práce ve smíšené komisi, ale začalo jeho působení v kuratoriu nemocnice.

Spolkový život JUDr. Karla Hostaše v letech 1897-1912

A) Měšťanská beseda klatovská

Každoroční valná hromada Měšťanské besedy se v roce 1897 konala dne 6. března. Předseda besedy Jan Frank konstatoval, že na valné hromadě bylo přítomno 60 členů spolku z celkových 195. Jednatel Antonín Figar přednesl správu o činnosti besedy za minulý rok. Uvedl například, že besední knihovna měla ke konci roku 1896 1 557 čísel a během roku bylo vypůjčeno přes 500 svazků. Po schválení účetní zprávy proběhla volba představenstva spolku. Předsedou byl zvolen Jan Frank, místopředsedou geometr Figar a do výboru advokát Melan, profesor Petr, profesor Rašťák, soudní adjunkt Růžička, majitel realit Šot a obchodník Záhoř. Valná hromada také konstatovala, že prozatímne nebude rozhodovat o možném sloučení s literární jednotou.⁵⁰⁹

5. května 1897 byla svolána mimořádná valná hromada spolku, neboť se objevila možnost získat nové prostory. Hostinský Svoboda totiž besedě nabídl místnosti v prvním patře hostince U Kanónu v Pražské ulici. Ke stěhování nakonec nedošlo, protože majitelé odmítali provést nutné opravy.

Změna politického uspořádání ve městě po posledních obecních volbách, kdy se staročeši dostali do defenzivy, se odrazila i v Měšťanské besedě. 16. listopadu 1897 nabídl předseda besedy purkmistr Jan Frank rezignaci z postu předsedy spolku. Výbor ho přesvědčil, aby zůstal až do řádné valné hromady, která se měla uskutečnit na jaře 1898.

Svou poslední valnou hromadu zahájil předseda Frank 26. února 1898. Po obligatorních zprávách, tzn. jednatelské, knihovnické a účetní, navrhl jednatel Figar drobné změny stanov. Valná hromada odsouhlasila, aby tyto změny byly projednány na zvláštním jednání mimořádné valné hromady. JUDr. Karel Hostaš připomněl, že bylo navrženo, aby se

⁵⁰⁹ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

čestným členem besedy stal jeho přítel a člen nejvyššího kasačního soudu Karel Dressler. Následovala volba nového vedení spolku. 89 odevzdanými hlasy se předsedou stal JUDr. Karel Hostaš, členy výboru se stali c. k. inženýr Brabec, řezník Osvald, profesor Petr, MUDr. Salzman, účetní spořitelny Seifert a majitel realit Schott. Beseda schválila program oslav stého výročí narozenin Františka Palackého, stanovila členský příspěvek na rok 1897 na 35 krejcarů měsíčně. Na závěr JUDr. Hostaš poděkoval odstupujícímu předsedovi a vyjádřil přesvědčení, že ve své národní činnosti bude spolek pokračovat.⁵¹⁰

Výrazně se Měšťanská beseda klatovská angažovala při oslavách výročí Palackého. Byla spoluorganizátorkou slavnostního programu, výzdoby města i průvodu městem. 10. prosince 1898 uspořádala na počest vyznamenání JUDr. Hostaše rytířským řádem císaře Františka Josefa u příležitosti jeho padesátiletého výročí jeho panování. JUDr. Karel Hostaš si během večera vyslechl několik pochvalných řečí a proslovů.⁵¹¹

Výroční valná hromady besedy se konala v roce 1899 18. ledna. JUDr. Hostaš zahájil schůzi a poté předal slovo jednatelem spolku Ing. Brabcovi, který připomněl, jakých spolků je beseda členem, mezi jinými to byla Umělecká beseda, Husův fond, Společnost přátel starožitností českých, Šumavan. Shrnl, že spolek má 5 čestných, 2 zakládající a 206 činných členů. Knihovník profesor Petr vyčíslil, že knihovna má 1687 svazků, odebírá řadu časopisů, především Národní Listy, Hlas Národa, Čas, Naši Dobu, Plzeňské Listy, Květy, Lumír, Světozor. Byl odmítnut návrh, aby byla knihovna zpřístupněna širší veřejnosti. Na závěr proběhla volba předsednictva spolku, opětovně byl za předsedu zvolen JUDr. Hostaš, jeho náměstkem Ing. Srb a jednatelem ing. Brabec.⁵¹²

⁵¹⁰ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵¹¹ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵¹² Šumavan, 21. ledna 1899, č. 3, roč. 32

Povedenou akcí besedy byl zábavný večer v neděli 19. února 1899. Byli pozváni členové plzeňské Budilovy zpěvohry a soutěžili v sólovém a vícehlasém zpěvu o palmu večera. JUDr. Hostaš byl s průběhem večera nadmíru spokojen a dlouho na něj vzpomínal. Během celého roku se pak uskutečnilo několik podobných zábav, beseda tak beze zbytku naplňovala zábavnou složku své činnosti.

Na valné hromadě 14. února 1900 byl opět předsedou spolku zvolen JUDr. Hostaš. Vyjádřil potěšení, že počet členů besedy neklesá, ke konci roku 1899 jich bylo 201. Hostaš vzpomněl na sjezdy abiturientů, které beseda ve svých prostorách hostila. Sám se pravidelně ujímal organizace a vždy byl dobrým hostitelem návštěvníků srazů. JUDr. Hostaš se vždy staral, aby v případě odchodů některých členů z Klatov, proběhlo v besedě důstojné rozloučení. Tak například s dlouholetým členem a místopředsedou spolku ing. Figarem, který přesídlil do Karlína, se beseda rozloučila na večíрку 23. června 1900.⁵¹³

Besední výbor zasedal ročně alespoň desetkrát. Při těchto zasedáních jeho členové rozhodovali o běžných, každodenních záležitostech spolku. Příkladem může být jeho jednání 10. prosince 1900, kdy JUDr. Hostaš prosadil zakoupení nového pohřebního věnce pro členy spolku a společně s ředitelem kůru Janákem upozornili besedního sluhu, že neplní řádně své povinnosti, že například dosud nejsou vybrány příspěvky.

Postupně se zdálo, že se budou vylepšovat vztahy s „konkurenčním spolkem“ Literární jednotou. Prvním náznakem byl společný výlet do Lubského lesa u Klatov 16. července 1899. Ale stále se nadále objevovaly rozpory. Takovým byl například spor o uspořádání večera na rozloučení s dlouholetým gymnaziálním ředitelem Beerem. Beseda navrhla jednotě, aby se večer konal v jejich prostorách, což jednota odmítla a navrhla pořádat slavnost na „neutrální půdě“ v hotelu

⁵¹³ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

Menčík. Jednáním s jednotou byl pověřen JUDr. Hostaš, ale ani jeho zásah nevedl ke shodě. Večer k poctě profesora Beera se nakonec konal v hotelu Menčík společně s jednotou.

Běžné činnosti se věnoval spolek i po celý rok 1901. Předseda JUDr. Hostaš se staral o běžný chod spolku, zajišťoval vybavení spolkových místností, odebrání nových periodik, pořádání zábav i přednášek a koncertů, navazování kontaktů s jinými korporacemi, podporami národních podniků.

Činnost spolku v roce 1901 byla shrnuta na valné hromadě 1. března 1902. Staronový předseda JUDr. Hostaš vyjádřil radost nad činností besedy v posledním období. Za zvlášť zdařilou mu připadla účast besedy na slavnosti odhalení pomníku profesora Krejčího. Zajímavá byla také jeho zpráva o stavu členstva. Ve spolku bylo 27 státních a 25 samosprávných úředníků, 21 obchodníků, 16 učitelů, 15 profesorů, 11 továrníků, 10 advokátů a notářů, 5 kněží, 3 lékaři a dvě dámy.⁵¹⁴

V roce 1903 si beseda připomínala čtyřicet let svého trvání a působení v Klatovech. 21. ledna 1903 se měla konat výroční valná hromada. Zúčastnilo se jí jenom 29 členů, tento počet však podle stanov nestačil k zahájení řádné valné hromady. JUDr. Hostaš začal sezení stručným proslovem. „Novým správním rokem nastupuje Měšťanská beseda 40. rok své činnosti a tu bude úkolem nového výboru uvažovati o způsobu důstojné oslavy tohoto jubilea.“⁵¹⁵

Valná hromada spolku konstatovala nutnost zlepšit finanční situaci spolku, především řádným vybíráním příspěvků s nutností včasného upomínání dlužníků. Špatný stav rozpočtu spolku se podepsal i na tom, že v roce 1902 nepřibyly nové tituly do spolkové knihovny. Dále bylo připomenuto, že beseda v minulém roce připravila několik zábavných večerů, především silvestrovskou zábavu. I přes malý počet

⁵¹⁴ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵¹⁵ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

zúčastněných byl zvolen nový výbor, v jehož čele opět stál JUDr. Hostaš.⁵¹⁶

I přes špatný hospodářský stav spolku se jeho členové snažili o důstojné oslavení čtyřicátého výročí jeho existence. V sobotu 19. prosince se konala slavnostní výroční valná hromada spojená s koncertem. Byla připomenuta historie besedy v Klatovech a zvláště bylo vzpomenuáno, s jakým úsilím beseda bojovala na poli národním proti germanizačním tendencím. Každý rok se mezi členy besedy vybíralo na svatováclavský dar Ústřední matice školské. Velké podpory se od besedy dostalo české menšině v Úborsku. Dále bylo vzpomenuáno na podporu slovenských kněží a na příspěvky na zbudování sanatoria pro tuberkulózní pacienty. JUDr. Karel Hostaš také vyzvedl zásluhu kroužku „mládenců“, který v besedě zakoupil stůl a díky sbírkám získal příspěvky pro Husův fond, Ústřední matici školskou a jiné české spolky a projekty. Pro své zásluhy o spolek a veřejný život byl Karel Hostaš na této valné hromadě zvolen čestným členem.

Valná hromada 20. února 1904 se konala v nových prostorách, v restauraci paní Humlové za 600 K ročně, kam beseda přesídlila. JUDr. Hostaš vyjádřil přesvědčení, že se zde bude besedě lépe dařit. JUDr. Hostaš shrnul stěhování do nových místností a jejich novou výzdobu, na kterou výrazně přispěl Hostašův přítel továrník Jiří Stadler. Členové besedy byli vyzváni, aby hojně navštěvovali prostory besedy i spolkem pořádané večery. Z jednání valné hromady vyšel podnět, aby beseda opětovně nabídla Literární jednotě splynutí obou spolků a že by v rámci besedy vznikl literární odbor s tím, že již není důvodu, aby dále existovala nevraživost mezi oběma spolky. JUDr. Hostaš zmínil, že by bylo možné sloučit obě knihovny spolků a ostatní tituly by mohly obohatit jednotlivé menší knihovny a čítárny v okolních především

⁵¹⁶ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

jazykově smíšených obcích, hlavně s pomocí Národní jednoty pošumavské.⁵¹⁷

Návrh na sloučení Literární jednoty na své valné hromadě 23. února 1904 hlavně díky starým zakladatelům odmítla. „Není pochyby, že návrat Literární jednoty v lůno Měšťanské besedy klatovské byl by vzácným jejím úspěchem za rozkvětu jejího v prvním desetiletí nynějšího staletí a zmaření jeho lze opravdu litovat i pro společnou dobrou věc,“⁵¹⁸ komentovali výsledek jednání jednoty členové besedy.

10. března 1904 za účasti mnoha členů uspořádala beseda přátelský večer k abrahamovinám svého předsedy JUDr. Hostaše. Řada řečníků připomněla Hostašovu činnost v čele besedy.

Na Hostašův večer se vzpomínalo i na valné hromadě 8. února 1905. Znovuzvolený předseda JUDr. Hostaš shrnul uplynulý správní rok 1904. Vzpomněl na večery, které beseda připravila, především na recitační a humorný večer, josefínskou zábavu, dobročinný večer „mládenců“, jehož výtěžek byl věnován Ústřední matici školské a na svatováclavský dar téže korporaci. Finanční situace se poněkud zlepšila, hospodaření minulého roku skončilo se zůstatkem 120 K, to umožnilo zakoupení nových knih do spolkové knihovny.⁵¹⁹

JUDr. Hostaš byl jako každý rok pravidelným návštěvníkem besedních místností. Pokud ho nezanepřázdňovaly jiné povinnosti, trávil řadu večerů ve společnosti přátel v besedě. Často vzpomínal na debaty, které zde při „sklence piva“ vedl a vůbec na povedené večery v besední společnosti.⁵²⁰

Na počátku roku 1906 proběhla rozsáhlá revize spolkové knihovny. Čítala 1847 knih o 2178 svazcích. Celá knihovna byla nově seřazena a byl vydán nový katalog. Na valné hromadě JUDr. Hostaš referoval, že beseda měla 211 členů. Vzpomněl na zesnulé členy

⁵¹⁷ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵¹⁸ Vančura J.: Padesát let Měšťanské besedy klatovské (1863-1913), Klatovy 1913, str. 29

⁵¹⁹ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵²⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

a správce besedního domu továrník Cafourek doplnil, že byly do besedních prostor byly zakoupeny dvě nové skříně na knihy a časopisy.

23. dubna 1906 se na popud místopředsedy spolku JUDr. Prokopa sešel výbor besedy, aby vyjádřil soustrast nad úmrtím manželky předsedy JUDr. Hostaše paní Anny Hostašové. Bylo usneseno, že se beseda zúčastní jejího pohřbu a položí na rakev palmový věnec s nápisem „Měšťanská beseda choti svého zasloužilého předsedy“. Byl odeslán projev soustrasti: „Slovutný pane předsedo, v přetěžké zkoušce, které Vás podrobila Prozřetelnost povolavši k Sobě Vaši šlechetnou choť, ujišťuje Vás výbor opravdovou účastí a prosí Vás, abyste tento projev považoval za výraz účasti přispěti k zmírnění Vašeho bolu.“⁵²¹

Na valné hromadě 6. března 1907 JUDr. Hostaš vzpomněl, že beseda vstupuje do 45. roku svého působení v Klatovech. Dále se zamyslel nad „neúprosným osudem a pomíjitelností člověka na zemi“, když minulý rok opustila besedu řada významných členů, mezi nimi například přítel spolku Čermák, pokladník městské spořitelny Císař a bývalý ekonom a okresní starosta Wolfgang Baloun a hlavně pro něj osobně nejhorší ztráta, jeho žena. Po uctění památky zesnulých se pokračovalo projednáním jednatelské, pokladní a knihovní zprávy.⁵²²

V následujících letech pokračovala beseda ve své činnosti, každý rok na jaře konala valnou hromadu a během roku řadu společenských večerů, především večery, kdy se členové loučili se svými přáteli z besedy, kteří odcházeli z Klatov. Beseda pořádala humorné večery, divadelní představení, pěvecké soutěže, sbírky pro dobročinné účely.

Zvláště velkým problémem pro spolek se ukázal nedostatek finančních prostředků. Výraznější prostředky byly získávány při sbírkách mezi členy. To připomněl JUDr. Hostaš i při valné hromadě 7. února

⁵²¹ Šumavan, 28. dubna 1906, č. 17, roč. 39

⁵²² Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

1912. „Stejně jako v letech minulých, hleděla Měšťanská beseda klatovská i v uplynulém roce správním dostáti svému poslání v životě spolkovém a národním, dle skromných prostředků svých podporovala dary peněžitými a knižními spolky a instituce české i slovenské.“

Po svém zvolení starostou se JUDr. Hostaš funkce v besedě nevzdal a zůstal nadále jejím předsedou, i když času pro spolek výrazně ubylo.

B) Sokolská jednota

Starosta klatovské sokolské obce JUDr. Hostaš zahájil 6. ledna 1897 výroční valnou hromadu. Sdělil, že se nadále jedná s představiteli Husovy župy ohledně narovnání vztahů mezi župou a klatovskou jednotou. Uložil správnímu výboru, aby vydal tiskem výroční zprávu. Dále starosta Hostaš informoval, že se od roku 1897, tedy od roku, v němž bylo sídlo župy přesunuto do Klatov, bude vydávat Věstník Sokolské župy Husovy.⁵²³ První číslo byl mělo vyjít 28. ledna 1897. Shrnu, že župa sdružuje členy z 22 měst s 2300 členy, z toho 700 cvičícími sokoly. Hlavním úkolem nového předsednictva župy, ve kterém vedle JUDr. Hostaše zasedal i místostarosta klatovské jednoty MUDr. Mašek, náčelník učitel Tarantík, jednatel Ešner, bylo připravit župní slet.⁵²³

Sokol se nevěnoval pouze aktivitám spojeným se cvičením, ale i „osvětové činnosti“, pořádal řadu přednášek o postavách sokolského hnutí, ale třeba i o socialismu.

JUDr. Hostaš se 16. února 1897 zúčastnil druhé porady předsednictva Sokolské župy Husovy v Klatovech. Na schůzi bylo sděleno, že z pražského ústředí byly jednotlivým jednotám zaslány dotazníky, které ještě celá řada jednot neodevzdala. JUDr. Hostaš informoval, že ve Strážově u Klatov vznikla nová jednota, která byla vzata pod ochranu župy. Jednoty byly vyzvány k podpoře této jednoty, která ležela na samém okraji německého území, především zasíláním knih, časopisů a hlavně finančních prostředků. V župě bylo usneseno, aby byl zřízen odbor pro vzdělávání. Jednotlivé jednoty měly zaslat jména bratří, kteří jsou ochotni a schopni přednášet o „výchovných“ tématech. Posledním bodem, kterým se sezení představenstva zabývalo, bylo financování Věstníku a jeho vydávání.⁵²⁴

⁵²³ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵²⁴ Šumavan, 27. února 1897, č. 9, roč. 30

I když byly v roce 1897 Klatovy střediskem sokolské župy, hlavním dlouhodobým programem klatovské sokolské jednoty bylo zbudování sokolovny. Založené Družstvo pro zbudování sokolovny mělo koncem roku 1896 47 členů, mezi nimi samozřejmě nechyběl starosta sokolů JUDr. Karel Hostaš. Družstvo stejně jako jednota konalo pravidelné výroční valné hromady. V roce 1897 se konala 14. února. Spolek měl podle schválené jednatelské zprávy 74 členů, a na kontě přes 3 200 zl., které byly uloženy v městské a občanské záložně. Ve volbě byl do čela výboru družstva zvolen i JUDr. Hostaš. Výbor se rozhodl, že vypracuje pro městské zastupitelstvo memorandum o rozvaze o místě pro sokolovnu.⁵²⁵

Na schůzi správního výboru 19. června 1897 byl shrnut zdařilý výlet sokolů do Strážova. Klatovští bratři darovali jednotě 100 knih. Nová jednota vznikla dále v Plánici. JUDr. Hostaš ve své řeči k bratrům sokolům v Plánici připomněl cíle sokolstva na poli tělovýchovném i národním. Výbor dále doporučil, aby nebyl konán župní slet, neboť Husova župa měla být v příštím roce rozdělena na tři.⁵²⁶

5. září 1897 se národní slavnost v městských sadech konala ve prospěch zbudování sokolovny. Zúčastnili se jí zástupci z Klatovska a Janovicka. Slavnost, při které ve sportovních disciplínách zápasila různá družstva, byla doprovázena pestrým programem. Klatovský spolek divadelních ochotníků Tyl uspořádal výstavu zábavné reklamy, kroužek „mláďenců“ zbudoval nedaleko cvičiště zpěvní síň, v níž někteří členové přednesly sólové i vícehlasné zpěvy a humoristická vystoupení, spolek Šotek připravil švýcarskou střelnici, spolek Merkur tombolu, Klatovské občanky se staraly o obsluhu hostů v kavárně a v bufetech. Na závěr slavnosti zapěl smíšený pěvecký sbor hymnu Kde domov můj a ruskou píseň Krásný sarafán, které musely být na žádost obecnstva opakovány.⁵²⁷

⁵²⁵ Šumavan, 20. února 1897, č. 8, roč. 30

⁵²⁶ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵²⁷ Šumavan, 24. září 1897, č. 39, roč. 30

Poslední akcí sokolů v roce 1897 byla přátelská schůze k počtě zakladatele Jindřicha Fügnera, která se konala 20. listopadu v prostorách sokolovny. Slavnost zahájil JUDr. Karel Hostaš, který spolu s náčelníkem Tarantikem shrnul Fügnerův život. Na závěr Hostaš vyjádřil radost nad hojnou účastí žen na schůzi. Ve své řeči vyprávěl o údolí Aetzthalském, kde zahynul Tyrš, které navštívil při jednom ze svých alpských výletů. Během večera byla uspořádána sbírka na „ohrožené jednoty sokolské ve zněmčelém území.“⁵²⁸

Družstvo pro zbudování sokolovny v listopadu rozhodlo zřídit několik pokladniček v klatovských hostincích na příspěvky na stavbu a ve staré sokolovně uspořádat silvestrovskou zábavu.

6. ledna 1898 se v klatovské sokolovně konala pravidelná výroční valná hromada. Prvním bodem jednání bylo usnesení o vystoupení ze župy Husovy a naplánování založení samostatné Šumavské župy. Dále byl shrnut minulý správní rok a jeho významné události. Následně přistoupili členové jednoty k volbě představenstva jednoty. Ještě před volbou si vzal slovo JUDr. Hostaš a řekl: „Děkuji za dosavadní důvěru, doporučuji větší dělbu práce v rámci jednoty a žádám, abych alespoň tentokráte za starostu zvolen nebyl.“⁵²⁹ Podobně jako Hostaš se vzdal funkce místostarosta MUDr. Mašek a náčelník Tarantík. Novým starostou sokolů v Klatovech se stal obchodník Ludvík Král a jeho náměstkem se po přemlouvání stal učitel Tarantík. Jednatelem byl zvolen továrník Kusý, JUDr. Hostaš byl zvolen do výboru.⁵³⁰

Koncem února se po zimní přestávce začalo pravidelně cvičit, zvláště zdárně se vyvíjel ženský odbor, který byl po smíchovském druhý nejpočetnější v celém království. V únoru se konala sokolská besídka, na které promluvil zvláště o ženách a jejich vztahu k národu bratr Prunar. 18. února zaslal klatovský místní správní výbor sokolů zemskému sněmu

⁵²⁸ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵²⁹ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵³⁰ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

petici o zavedení tělesných cvičení ve školách, mezi 240 podpisy byl i podpis starosty města MUDr. Maška a JUDr. Hostaše. 1. března se konalo veřejné cvičení za účasti 29 bratří. Během roku dále jednota uspořádala několik výletů, např. 15. května byl uspořádán výlet do nově založené jednoty v Janovicích a 5. června do Běhařova.⁵³¹

Správní výbor 14. června rozhodl o angažovanosti jednoty na slavnosti Palackého v Klatovech a na jeho oslavách v Hodslavicích. Dále JUDr. Hostaš reagoval na útoky Klatovských listů, které obvinily některé členy sokola z beznárodnosti, Hostaš jasně odmítl zanášení politických problémů do sokola. Na závěr byl JUDr. Hostaš zvolen do valné hromady Sokolské župy Šumavské. Ta byla po dlouhých jednáních založena 7. srpna a jejími členy se staly jednoty v Klatovech, v Janovicích nad Úhlavou, ve Strážově a v Sušici. V polovině roku 1898 zasáhly klatovské sokoly rozpory. 13. srpna totiž vyloučil správní výbor Františka Jelínka za podporu sociálně demokratického kandidáta do okresní nemocenské pokladny ze sokolské jednoty. Jelínek se však odvolal a 21. srpna byla na radnici svolána mimořádná valná hromada, která měla o jeho vyloučení rozhodnout. K projednání této záležitosti však nedošlo, z formálních důvodů byla schůze ukončena. Nová mimořádná valná hromada se konala dne 5. září a byla rozpuštěna pro hluk. Jelínek se znovu pokusil zrušit své vyloučení, což se mu podařilo na další mimořádné valné hromadě dne 5. prosince a správní výbor měl tuto záležitost opět projednat. Za tímto účelem byla složena speciální komise, jejímž členem a předsedou byl JUDr. Karel Hostaš. Tomu se také podařilo uklidit rozpory uvnitř jednoty a 24. února 1899 správní výbor Jelínkovo vyloučení zrušil.⁵³²

27. února 1899 se pak konala řádná výroční valná hromada, která shrnula dvanáctý správní rok existence klatovského sokola. Ačkoliv JUDr. Karel Hostaš opět prosil o to, aby nebyl volen do čela jednoty, byl

⁵³¹ Pamětní list vydaný u příležitosti pětadvacetiletého trvání Sokola v Klatovech, Klatovy 1911, str. 47

⁵³² Pamětní list vydaný u příležitosti pětadvacetiletého trvání Sokola v Klatovech, Klatovy 1911, str. 48 - 49

zvolen místopředsedou spolku a předsedou MUDr. Alois Mašek. Již během schůze předseda, místopředseda a tři členové správního výboru rezignovali na své funkce, a proto musela být provedena doplňovací volba. Při mimořádné valné hromadě 23. března byl starostou sokola zvolen její dlouholetý člen, advokát JUDr. Václav Melan, jeho náměstkem c. k. okresní inženýr Brabec. Do správního výboru nebyl na své přání zvolen starosta města MUDr. Mašek ani jeho náměstek JUDr. Hošek.⁵³³ Dalšího života klatovských sokolů se v tomto roce JUDr. Hostaš účastnil jako řadový člen. Byly to především výlety, slavnosti v sadech a večírky sokolů, které navštěvoval.

Již na další řádné valné hromadě, která se konala dne 11. března 1900 byl JUDr. Karel Hostaš opětovně zvolen do správního výboru jednoty. Tentokrát se funkce nevzdal a do života sokola se opět zapojil i přes svou naprostou časovou zaneprázdněnost. Na jaře 1900 správní výbor rozhodl, že klatovská jednota vezme pod ochranu nově vzniklou jednotu ve Stříbrných Horách. Na schůzi byl také přijat dosti radikální návrh náčelníka Tarantíka, který navrhl, aby ti členové jednoty, kteří posílají své děti do německých škol, byli vyloučeni ze sokola.⁵³⁴

Výraznou akcí počátku léta 1900 byl výlet klatovských sokolů do Strážova „přes národně obrozené obce Hájek a Splž za účelem probuzení národního ducha.“⁵³⁵ 5. srpna se konala pravidelná letní akademie v městském sadu, jejíž výtěžek byl věnován Družstvu pro zbudování sokolovny.

I na valné hromadě 10. března 1901 byl JUDr. Hostaš zvolen za člena výboru. Starostou se stal opět učitel Tarantík, náměstkem obchodník Šebelík. Sokolská jednota v Klatovech věnovala pravidelných 20 K spolku Komenský a nově rozhodla o pravidelné podpoře Husova

⁵³³ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵³⁴ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵³⁵ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

fondy. Bylo sděleno, že sokolská knihovna měla 210 svazků a odebírala na 42 sokolských časopisů.⁵³⁶

18. května se za přítomnosti 31 členů konala řádná valná hromada Družstva pro zbudování sokolny. Předseda družstva konstatoval, že se jeho jmění rozrostlo na 17.130 K. Valná hromada rozhodla uspořádat zahradní zábavu a vydat společně se sokolem výroční zprávu tiskem. Na závěr následovala volba členů výboru spolku, za jeho člena byl opět zvolen JUDr. Hostaš.

I přes své časové zaneprázdnění se JUDr. Hostaš pravidelně zúčastňoval sezení správního výboru sokola i družstva, které se konalo téměř každý měsíc a řešilo běžné záležitosti spolků. Ovšem hlavním programem tohoto roku, který musel výbor řešit, byl IV. sokolský slet naplánovaný na červen 1901. V Klatovech probíhala řada cvičení, dne 25. května do města dorazil bratr Rudolf Bílek z Prahy, který s klatovskými sokoly nacvičoval sletové cvičení. 23. června se v parku konalo předsletové veřejné cvičení. Sletu se 29. a 30. června zúčastnilo 41 členů v kroji, z toho cvičilo 26 bratří, kteří z Prahy přivezli čestný diplom a stříbrné medaile. Ihned po sletu začal výbor spolupřipravovat slavnost pomníku Krejčího (viz. výše). JUDr. Hostaš byl koncem roku opětovně zvolen za člena předsednictva Šumavské župy, jejímž sídlem zůstaly i na příští rok Klatovy.⁵³⁷

23. února 1902 se konala 16. řádná valná hromada klatovské jednoty. Starosta sokola Tarantík shrnul, že správní výbor konal v minulém roce 31 schůzí, kterých se pravidelně účastnili všichni jejich členové, tedy i JUDr. Hostaš, který tentokrát nebyl zvolen do výboru. Slibně se tento rok vyvíjel i ženský odbor klatovského sokola. Za jeho místopředsedkyni byla dne 12. března 1902 zvolena Hostašova manželka Anna a předsedkyní manželka předsedy družstva pro zbudování sokolovny Věnceslava Melanová. Velkou slavností

⁵³⁶ Pamětní list vydaný u příležitosti pětadvacetiletého trvání Sokola v Klatovech, Klatovy 1911, str. 51

⁵³⁷ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

pro klatovské bratry a sestry byl slet sokolské šumavské župy, který se konal 16. srpna. Na sletu cvičilo 150 členů, 42 dorostenců a 50 žen. Slavnostní atmosféru podtrhla účast starosty České obce sokolské Dr. Jana Podlipného. 8. září se JUDr. Karel Hostaš zúčastnil výletu do Švihova za účelem podpory místní jednoty.⁵³⁸

Od roku 1902 nebyl JUDr. Karel Hostaš volen do správního výboru sokola, ale jako řadový člen se účastnil jeho programů.

28. února 1906 se konečně začalo s realizací stavby nové sokolovny. Uskutečnilo se komisionální jednání na místě stavby, žádný z účastníků řízení nekladl stavbě překážky. O stavbu nové budovy měla klatovská veřejnost zájem. Na staveništi byly postaveny dva velké stožáry, které vyznačovaly výšku plánované stavby. V březnu byla vypsána výběrová řízení na stavbu. O stavbě pravidelně informovaly klatovské listy. „Budeme mít v samém středu budovu reprezentační, kteráž bude ohniskem sokolského bratrství, domovem rovnosti občanské a střediskem všech bojovníků za povšechnou ideu národní a ideu rovnosti, volnosti a bratrství.“⁵³⁹ Ve výběrovém řízení zvítězil projekt architekta Rudolfa Štecha z Plzně. Celkový náklad na stavbu činil dle rozpočtu 88 768 korun. Na přelomu roku 1906 - 1907 dospěla stavba ke svému konci. Po 21 letech trvání jednoty a sedmnáctileté činnosti družstva pro zbudování sokolovny byla sokolovna dokončena. Slavnostní otevření budovy proběhlo dne 20. ledna 1907. Na počátku slavnosti promluvil předseda družstva pro zbudování sokolovny JUDr. Melan, který ve své řeči popsal celý proces stavby, vyzval obyvatele Klatov a okolí k hojnému navštěvování cvičení i společenských programů. V zastoupení nemocného purkmistra promluvil náměstek purkmistra a okresní starosta JUDr. Karel Hostaš. Připomněl nutnost dále nezapomínat na klatovskou sokolovnu, která bude ještě řadu let splácená. Na závěr vyjádřil přání a prosbu: „Žádám Vás, bratři sokolové, abyste toto své dobré a pěkné hnízdečko vždy chovali v lásce, abyste

⁵³⁸ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵³⁹ Šumavan, 24. února 1906, č. 8, roč. 1939

oň se starali, oň pečovali, abyste byli jeho dobrým hospodářem. A nebyl stavěn dům jen pro Vás, nýbrž i pro Ty, kteří po Vás přijdou a jimž musí býti tento krásný odkaz zachován. Tomu Na zdar!“⁵⁴⁰ Po JUDr. Hostašovi promluvil starosta sokola Tarantík, zemský poslanec Kalina a další hosté.

Až na schůzi řádné valné hromady dne 6. ledna 1908 byl JUDr. Karel Hostaš opětovně zvolen do správního výboru sokola. Na valné hromadě JUDr. Karel Hostaš navrhl sepsat paměti klatovské jednoty. Správní výbor v březnu uzavřel smlouvu s klatovskou obcí o podmínkách propůjčování sokolovny pro cvičení žáků klatovských škol. JUDr. Hostaš se účastnil pravidelně výletů, které jednota pořádala. Zvlášť zdařilý výlet proběhl 8. června 1908, kdy se vydal s bratry sokoly na výlet na historické místo v Brůdce u Všerub a 24 krojovaným členům výpravy podal historický výklad.

I když v následujících letech nebyl JUDr. Karel Hostaš pro své zaneprázdnění volen do správního výboru sokola, ponechal si funkci ve výboru Družstva pro zbudování sokolovny. Zde se i nadále pravidelně účastnil schůzí, a to především jako zástupce měšťanské besedy, která byla jedním z nejvýznamnějších členů družstva.

⁵⁴⁰ Šumavan, 26. ledna 1907, č. 4, roč. 40

C) Národní jednota pošumavská

Snad nejaktivněji vystupoval JUDr. Karel Hostaš v místním odboru Národní jednoty pošumavské. Ve funkci jejího předsedy setrval po celou dobu, i když v některých letech neměl na tento spolek tolik času, kolik si přál.

I v roce 1897 se jednota zaměřila na podporu českých menšin v jazykově smíšených oblastech, konkrétně na Čachrovsku. Z roku 1896 nebyl stále vyřešen problém s českými žáky v Úborsku. Na klatovský odbor se obraceli rodiče dětí, kteří upozorňovali, že české děti jsou nucené chodit do školy do vzdálenějšího Běhařova, zatímco německé děti navštěvují školu přímo v Úborsku, kde byla založena německá školní expozitura.⁵⁴¹

S běhařovským odborem jednoty udržoval odbor klatovský úzké vztahy, často pořádaly společné schůze. 26. prosince 1897 se v Běhařově klatovští členové zúčastnili shromáždění jednoty. Na jejich schůzi promluvil JUDr. Prunar. Ve své řeči vylíčil stav celé jednoty v Pošumaví, mluvil o jejich konkrétních úkolech na Běhařovsku. Zvláště se probírala ožehavá otázka postavení Čechů v nedalekém Úborsku.

8. února 1898 se konala řádná valná hromada místního odboru Národní jednoty pošumavské. Valnou hromadu, na které bylo přítomno 21 členů, zahájil předseda JUDr. Karel Hostaš. Shrnul, že minulý rok jednota hospodařila se zůstatkem 116 zlatých, ostatní prostředky byly investovány do menšinové politiky. Zvláště pozorně sledoval klatovský odbor v tomto roce snahy německých obyvatel Eisensteinu administrativně připojit tuto obec k nýrskému okresu a tak posílit tuto německou oblast.⁵⁴²

⁵⁴¹ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁴² Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

V létě 1897 věnoval klatovský odbor největší pozornost obecním volbám v Úborsku. Situace v obci, která neměla více jak 30 voličů, byla po dlouhou dobu napjatá. Po rekurzním řízení byly vyhlášeny volby na 9. srpna. Ačkoliv v obci převládalo české obyvatelstvo, byl osmičlenný obecní výbor většinově německý. JUDr. Karel Hostaš v tom viděl jasnou volební machinaci. Němci se domohli toho, aby bylo voleno ve dvou sborech tak, aby v obou byli Němci ve většině. Do klatovského odboru přicházela celá řada stížností na průběh těchto voleb. Zvlášť závažná stížnost pocházela od Čecha Tomana z Běhařova, na kterém „pod záminkou, že bude voliti stranu českou, vyloudil plnou moc Josef Durdík“.⁵⁴³ Když se Toman dozvěděl, že Durdík hodlá volit Němce, tak k volbám přišel, ale hlasování mu nebylo umožněno, neboť představený Linzmaier prohlásil, že byl uznán pouze hlas z plnomocenství. Z dopisu vůdce české strany rolníka Švarce se klatovský odbor dozvěděl, že mu bude vyhrožováno tím, že němečtí obyvatelé s ním nebudou komunikovat, a to ani v případě, že by potřeboval pomoci např. při hašení požáru.⁵⁴⁴

Situaci v Úborsku se zabývala i výroční valná hromada odboru v Klatovech 27. ledna 1899. JUDr. Karel Hostaš shrnul zaslané stížnosti a informoval členy, že celou záležitost postoupil ústředí Národní jednoty pošumavské. Sdělil, že za minulý rok vykonal místní odbor mnoho práce na národním poli, především pořádáním přednášek, zasíláním časopisů, udílením rad, hmotnou podporou, zejména o Vánocích pořádanou sbírkou Vánoční stromek. Radost vyjádřil nad založením nových odborů v Dolanech a Úborsku a nad opravou české školy v Ondřejovicích.⁵⁴⁵

Každodenní záležitosti řešil spolek ve schůzích svého správního výboru, kterým JUDr. Karel Hostaš pravidelně předsedal. Tak např. 1. března výbor projednal vznik nových knihoven v Předslavi a Dlažově

⁵⁴³ Šumavan, 13. srpna 1897, č. 33, roč. 31

⁵⁴⁴ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁴⁵ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

a zahájil akci „sběr dětské četby“, zejména Malého čtenáře a Malých novin. Zvláště nelibě nesl místní odbor činnost německého spolku Böhmerwaldbund. Ostré odsouzení z řad klatovského odboru si tento spolek vysloužil v souvislosti s jeho valnou hromadou, která se konala ve Vimperku dne 27. srpna. Klatovští členové jednoty upozorňovali především na germanizační snahy tohoto spolku na národnostní linii. Poněmčovací cíle spolku byly podle nich podporovány německým odborem zemědělské rady Království českého, který přináší Böhmerwaldbundu podporu 60 000 zlatých ročně. Hlavním „německým štváčem“ byl podle místního odboru c. k. notář v Plzni JUDr. Schreiner. Místní odbor v Klatovech poukazoval na těžký boj odborů proti finanční převaze „bundů“. Na závěr jednoho z článků o „Bömerwaldbundu“ si jeho autor postěžoval: „Musíme překonávat u svých vlastních krajanů na každém kroku plno nepřízně a nedůvěry, nedostává se nám u většiny našeho lidu, lopotícího se v politizování a spolkaření, ani porozumění, ani podpory.“⁵⁴⁶

Řádná výroční valná hromada dne 16. ledna 1900 vedle obvyklých bodů projednala otázku českých a německých škol na Strážovsku. JUDr. Karel Hostaš informoval členy o vítězství českého živlu ve Strážově, kde místní německá školní rada požádala o zrušení německé školy. Jako pro český národ nebezpečné uvedl snahy některých německých statkářů zřídit nové německé školy ve Splži a Krotějově. Za předsedu byl i na další rok zvolen JUDr. Hostaš, členy výboru se stali: městský tajemník Fügner, učitel Kadera, dílovedoucí Kusý, ředitel dívčí školy Nešpor, vrchní inženýr Novotný, učitel Tarantík a obuvnický mistr Šebelík.⁵⁴⁷ Koncem ledna došly místní jednotě zprávy z ústředí, že byly zrušeny obecní volby v Úborsku. JUDr. Hostaš zaslal tamnímu odboru podrobné instrukce o řádném konání obecních voleb. Volby proběhly dne 6. února a přijel na ně dohlížet vládní komisař

⁵⁴⁶ Šumavan, 24. listopadu 1899, č. 47, roč. 32

⁵⁴⁷ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

Řehák. I tyto nové volby přinesly stížnosti na jejich regulérnost, především proto, že členy volební komise byli jenom Němci, objevily se i informace o tom, že německý starosta Linzmaier prováděl „rozličné nekalé šmejdy“ jako bylo zadržování peněz u smluvních vztahů, což mělo přinutit české voliče k volbě Němců.⁵⁴⁸

Novým úkolem pro všechny odbory Národní jednoty pošumavské bylo sčítání lidu v říši. Z pražského ústředí došlo několik dokumentů s návody, jak mají jednotlivé odbory působit na české obyvatelstvo, aby se jasně přihlásilo ke svému národu. JUDr. Karel Hostaš zahájil rozsáhlou korespondenci s předsedy místních odborů v okolí, doporučoval jim uspořádat přednášky, vysvětlovací kampaň. Doporučil zvolit důvěrníky, kteří budou podávat zprávy ústředí. Pražské ústředí si dobře uvědomovalo, že sčítání lidu v tomto roce bude směrodatné pro další jednání a možné národnostní uspořádání monarchie. Zvláště upozorňovalo na snahy Němců ve smíšených oblastech zvrátit poměr národností na svou stranu. Dalším doporučením bylo provést jakési předběžné zjištění stavu národnostního složení ve smíšených oblastech. JUDr. Karel Hostaš dal podnět jednotlivým místním odborům ke zmapování místní národnostní situace.⁵⁴⁹ 24. června proběhl v Klatovech sjezd odborů Národní jednoty pošumavské na Klatovsku. Z těchto 15 odborů se do Klatov dostavili zástupci osmi. Na úvod shromáždění promluvil předseda pražské jednoty Kurz. Poslanec Hubka ve své řeči vyjádřil lítost nad netečností obyvatel některých obcí, která zavinila, že činnost zdejších jednot tam byla ochromena. Na závěr porady byly podány zástupcům jednot nové instrukce pro sčítání lidu.⁵⁵⁰ Vedle přípravy voleb řešil předseda Hostaš celou řadu dalších záležitostí. Jednou z nich byla prosba faráře Blahovce z Čachrova, který žádal Hostaše aby intervenoval u okresního výboru, který zřídil nový zdravotní obvod v Čachrově, aby do něj byl jmenován jako lékař národně

⁵⁴⁸ Šumavan, 10. února 1900, č. 6, roč.33

⁵⁴⁹ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁵⁰ Šumavan, 28. července 1900, č. 30, roč. 33

spolehlivý člověk. Na toto JUDr. Karel Hostaš odpověděl, že by to nebylo příliš moudré, protože do nově zřízeného obvodu byly zařazeny i čistě německé obce. Jako na každý závěr roku uspořádal JUDr. Hostaš mezi členy sbírku Vánoční stromek pro chudé české děti.

Počátkem roku 1901 řešil místní odbor Národní jednoty pošumavské v Klatovech situaci v Úborsku. Hlavní zájem klatovských členů jednoty zde směřoval k německé školní expozituře, které se dostalo podpory z německých stran, především prostřednictvím JUDr. Schreineru od zemské zemědělské rady, ale i od soukromých dárců. Čeští obyvatelé, kteří měli ve vsi většinu, zaslali JUDr. Hostašovi několik žádostí o vyškolení své obce ze školního obvodu v Bystřici a požadovali přiškolení k Běhařovu, kde je česká škola. V této souvislosti se postavilo české obyvatelstvo i proti schválenému rozpočtu místní školní rady, která vypsala školní přirážku, která měla přinést 147 K na rok 1901.⁵⁵¹

Národní jednota se dále zabývala situací na Pocínovicku, kde se v obci Silberberg připravovala těžba stříbrné rudy. Jednotu znepokojil průzkum německých firem z Falknova. Obávala se dalšího německého pronikání na Šumavu. „Tak opět přejde kus české půdy do rukou německých a to právě na pomezí národním. Stává se tak skutečně jaksi soustavně, že Němci dobývají kus české půdy za kusem, vysávají ji a peníze pryč odnášejí,“ psalo se v novinách.⁵⁵²

Na valné hromadě 9. března byl opětovně zvolen předsedou spolku JUDr. Hostaš. Ve svém projevu připomněl, že pražské ústředí začalo přešetřovat výsledky sčítání lidu na národní hranici, valná hromada se snažila vyřešit žádost obce Běšiny, která usilovala o vyčlenění z čachrovského zdravotního obvodu obce Hořákov. Na léto se i tento rok připravoval pobyt dětí „z některých národně ohrožených

⁵⁵¹ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁵² Šumavan, 1. února 1901, č. 5, roč. 34

obcí pošumavských a jihočeských“ v Praze. Během celého léta se mělo do Prahy podívat až na tři sta dětí.⁵⁵³

Počátkem roku 1902 došly z Prahy zprávy o plánu založit pracovní radu českého západu, která se měla starat o ochranu českých vesnic na západě proti německé pracovní radě pro západní Čechy. Rada měla být organizována na místním principu, její středisko mělo sídlit v Plzni, užší pracovní rady se měly v jednotlivých odborech konat jednou za měsíc. V obcích měli působit důvěrníci, kteří budou informovat plzeňské ústředí.

3. března se konala výroční valná hromada, na které JUDr. Hostaš informoval o blížících se volbách do zemědělské rady Království českého. Sdělil, že c. k. okresní hejtmanství k této příležitosti vydalo instrukci, ve které bylo zopakováno, že voliteli do rady mohou být i spolky, které se zabývají zemědělskou problematikou. Všechny takové spolky se musely k volbě zaregistrovat do tří týdnů u okresního hejtmanství. Zvláště pražské ústředí vybízelo všechny místní odbory, aby využily voličské právo a ovlivnily tak výsledné složení rady. Na závěr byla odsouhlasena výroční pokladní zpráva, ze které bylo jasné, že se jednota neustále potýkala s nedostatkem finančních prostředků.

V létě 1902 proběhly volby v obci Prapořiště u Nové Kdyně. Německé listy informovaly o velkém vítězství „německé věci“, když ve všech třech sborech zvítězili němečtí kandidáti. JUDr. Hostaš se začal o volby v Prapořišti zajímat, neboť tyto výsledky byly velmi zvláštní, když zdejší obyvatelstvo je české a německy vůbec neumí. Jako hlavní důvod proněmecké orientace obce viděl působení německé prádelní továrny v Nové Kdyni, ale i nedostatek spolehlivých českých lidí v obci. Hlavní díl na vítězství německých sil viděl JUDr. Hostaš v hmotné závislosti dělníků z Prapořiště na německé továrně v Kdyni. Velké počínající nebezpečí shledával JUDr. Hostaš dále v činnosti německé lidové banky, která hodlal věnovat své dividendy za rok 1902 spolkům,

⁵⁵³ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

jako byl Schulverein a jiné, aby zakupovaly pozemky na jazykovém rozhraní, ovlivnily tak složení volebních seznamů a vůbec volby v těchto oblastech. Další „nepříjemnou zprávou“ pro jednotu bylo to, že „úhlavní nepřítel“ českého etnika na jihozápadě notář JUDr. Schreiner převzal po svém bratrovi statek Nemělkov u Klatov.⁵⁵⁴

Během roku se JUDr. Hostaš zabýval i celou řadou dalších otázek spojených s činností jednoty. V této době byl již dobře znám jako národní pracovník, a proto se na něj obracela řada obyvatel s prosbami, stížnostmi a žádostmi o intervence. Například správce školy v Běhařově Jindřich Bursík měl problém, že se proti němu staví ve vsi opozice, která požaduje jeho odchod ze školy. Viděl v tom zášť ze strany učitele Švarce, který mu má za zlé, že se za jeho názory Bursík nepostavil, když se zastal rodičů žáků, kteří si stěžovali na přetěžování žáků ze strany loučimského katechety Kacerovského. JUDr. Hostaš se ve svých dopisech do Běhařova snažil situaci uklidnit.⁵⁵⁵

Počátek roku 1903 se v místním odboru v Klatovech opětovně diskutovala školská otázka. Mezi členy se velké nelibosti dostalo německému „Schulverein“, který v Pošumaví zakládal nová sdružení. JUDr. Hostaš upozornil, že „Schulverein“ se dostává velké podpory, že česká Ústřední matice školská sbírá příspěvky po haléřích, ale německý spolek získal od některých obcí až 100 K ročních příspěvků. V této souvislosti zarážely klatovské členy jednoty snahy obecního výboru v Ondřejovicích u Janovic, kteří zaslali JUDr. Hostašovi přání o vyškolení z obce Strážova, protože nechtěli přispět na stavbu nové školy. JUDr. Hostaš vyjádřil obavy z toho, že některé děti v Ondřejovicích budou posílat do německé školy jen proto, že jejich rodiče nechtějí přispět na stavbu na novou školu.⁵⁵⁶

⁵⁵⁴ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁵⁵ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁵⁶ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

Nová kritika z řad jednoty se snesla na Velikonoce na židovské obyvatelstvo Klatov. Podle členů byl o Velikonocích, kdy se sešly svátky křesťanské a židovské, „porušován ráz našeho města německým hovorem, že to vlastenecky citícího člověka až zaráží. O těch svátcích nabyli jsme přesvědčení, že obcovací řečí našich židů je výhradně němčina a že oni jsou takřka jedinými fedrovateli jejími a že jsou odpůrci všeho českého snažení a citění, že jsou kazitelé našeho prospívání.“⁵⁵⁷ Židům bylo vytýkáno, že se po bohoslužbách bavili jen německy, někteří představitelé Národní jednoty pošumavské dokonce vyzývali, aby bylo proti takovým projevům zakročeno stejně tak, jako se zakročuje v německých oblastech Šumavy proti českým hovorům na veřejnosti. Jazykové otázky řešil JUDr. Hostaš, jako opětovně zvolený předseda místního odboru jednoty, i v dalších částech roku. Několikrát se něj obrátil nový starosta v Úborsku Švarc, který si stěžoval na to, že úřady v Nýrsku odmítaly přijímat podání v češtině. Stížnosti došly až k místodržitelství, které je odmítlo, JUDr. Hostaš doporučil, aby se Švarc obrátil přímo na pražské ústředí.

Na závěr roku 1903 musel JUDr. Hostaš reagovat na vyhlášený program části německých duchovních, kteří usilovali o zřízení německé diecéze v Čechách. JUDr. Hostaš naopak nabádal české kněze v pohraničí, aby nadále fungovali jako české enklávy v německém moři.

I nový rok 1904 začal řadou stížností starosty Úborska Švarce adresovaných JUDr. Hostašovi. Tentokrát se jednalo o to, že němečtí členové obecního výboru odmítali podepisovat české zápisy z jednání a dále o to, že výbor podal stížnost ohledně příspěvků na školu v Bystřici okresní školní komisi, kde měl JUDr. Hostaš vliv. Spor o placení školní přírážky na školu v Bystřici se vedl již několik měsíců, když došlo k zrušení rozhodnutí okresní školní rady zemským výborem, který zrušil jeho zamítavé rozhodnutí. Stav ještě více zdramatizovali němečtí členové výboru, kteří prohlásili, že budou školu vydržovat i z prostředků

⁵⁵⁷ Šumavan, 18. dubna 1903, č. 36, roč. 16

mimo školní přírážky. Situace ohledně podávání českých podání v Nýrsku byla vyřešena rozhodnutím zemského výboru z 20. června, kdy byla zrušena pokuta 40 K starostovi Švarcovi, kterou mu udělil okresní úřad v Nýrsku za to, že podal žádosti v češtině. Naopak zemský výbor nařídil nýrským úředníkům, aby přijímali podání v češtině.⁵⁵⁸

Na 28. září 1904 svolal JUDr. Hostaš do Klatov sjezd zástupců jednoty do Klatov, tentokrát, aby sepsali petici, ve které vyzvali, aby tento rok byla rolníkům odepsána pozemková daň, zastaveny i splátky a různé poplatky, neboť v důsledku sucha hrozilo nové zadlužení drobnějších hospodářů. Druhým bodem programu bylo projednání plánu na zřízení speciální technické kanceláře zemědělské rady, která měla organizovat meliorační práce na Klatovsku. Rezoluce byla sestavena JUDr. Hostašem a odeslána do pražského ústředí.⁵⁵⁹

Počátkem roku 1905 pokračovalo řešení otázky stížnosti nového starosty v Úborsku Švarce ohledně povinnosti obce nést náklady na německou expozituru školy v obci. V březnu oznámilo ústředí, že zemská školní rada vyhověla stížnosti z Úborska a uznala nutnost nového uspořádání školních otázek v obci. Jako úspěch považoval místní odbor v čele s JUDr. Hostašem rozhodnutí okresní školní rady o zrušení německé školy ve Strážově. JUDr. Hostaš dlouho argumentoval tím, že pro 15 dětí se nevyplatí udržovat školu, zvláště když mohou Němci posílat své děti do školy ve Splži.⁵⁶⁰

9. února dorazil do Klatov jednatel ústředí Titěra, který přijel řešit situaci ohledně některých českých hospodářů, kteří se zadlužovali, a to hlavně u německých podnikatelů. Šlo konkrétně o mlynáře z Dubové Lhoty, který si vzal půjčku u Němce Enta z Nýrska, který ho několikrát upomínal. Problém se dostal k JUDr. Hostašovi, který se obával, že existuje reálné nebezpečí, že se celý dubský mlýn dostane

⁵⁵⁸ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁵⁹ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁶⁰ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

do německých rukou. Osobně proto po doporučení ústředí intervenoval v Klatovech, aby dubskému mlynáři zajistil půjčku u českého ústavu v Klatovech. Podobných případů se objevilo na Klatovsku několik, pokaždé se JUDr. Hostaš nabídl jako zprostředkovatel půjčky.

Velkým úspěchem pro „českou věc“ byl výsledek voleb do zemské zemědělské rady v nýrském okrese, kde zvítězil Čech v září 1905, menšinový pracovník JUC. Prunar. Tisk to komentoval: „Úspěch tento jest novým důležitým krokem české menšiny v okrese nýrském k jejímu uplatnění, a jest tím významnějším, že v okrese nýrském nejnebezpečněji působí bývalý nýrský notář dr. Schreiner. Nýrské úřady, které mají dosud výhradně německé nápisy, nebudou moci českou menšinu zdejší považovati nadále za popelku.“⁵⁶¹

Valná hromada spolku v roce 1906 opětovně zvolila JUDr. Hostaše za svého předsedu, zvláště vyzdvihla jeho obětavou činnost v národním zápasu. V létě však „národní věc“ v Pošumaví postihla těžká rána. 11. srpna zemřel neúnavný pracovník jednoty, první český starosta obce Úborska Josef Švarc. Klatovská periodika připomněla činnost tohoto „národního bojovníka“. Především shrnula jeho boj za české školství v okolí Nýrska. Hlavní spor představovala snaha JUDr. Schreineru o zřízení německé školy v Úborsku. Za podpory Schulvereinu a hohenzollernovského bystřického panství byla v Úborsku postavena nová německá škola, která fungovala jako expozitura německé školy v Bystřici, kam doposud chodily německé děti. Starosta Švarc se snažil, aby české děti nebyly zlákány do nové školy a nadále docházely do české školy v Běhařově. Uprostřed této své činnosti Švarc zemřel.⁵⁶² Školské otázky řešil JUDr. Hostaš jako stálý předseda místního odboru i po celý rok 1907. Byl k tomu vybízen i ústředím, které vyzývalo k hojně podpoře českého školství, zvláště k finančním podporám. Ústředí informovalo, že ještě několik tisíc dětí je nuceno navštěvovat německé školy, a tím jsou vystavovány nebezpečí

⁵⁶¹ Šumavan, 14. října 1905, č. 41, roč. 38

⁵⁶² Šumavan, 25. srpna 1906, č. 34, roč. 39

germanizace. Všude však činnost jednoty narážela na nedostatek prostředků. V některých případech musel JUDr. Hostaš přesvědčovat i české obyvatelstvo o nutnosti finančních obětí. Příkladem byly obce v okolí českých Běšin, kde se plánovalo zvětšit místní školu přestavbou budovy. Několik obcí v okolí se bránilo přiškolení k českému běšinskému školnímu obvodu jen proto, aby nemusely přispívat na stavbu a udržování nové školy.

Některé projevy členů Národní jednoty pošumavské se v řadě případů přibližovaly, zvláště vůči židovskému etniku, až k otevřené nesnášenlivosti. Takové případy se objevovaly především během voleb. Židé v Klatovech, kterých bylo podle sčítání obyvatel z roku 1910 téměř 500, se většinou hlásili k německé obcovací řeči a také ve volbách podporovali německé kandidáty. Příkladem mohou být útoky v Šumavanu v červnu 1907. List publikoval dosti nesnášenlivý článek, ve kterém obvinil židy z nenárodního chování, němčení a politického podporování německví. Židovská obec v Klatovech reagovala stížností u okresního hejtmanství. Když byl Šumavan napomenut, odpověděl další řadou článků. V něm mimo jiné zaznělo: „Po celou řadu let upozorňovali jsme židy, aby přestali němčením provokovati a pořídili se požadavkům českého spoluobytelstva, z jehož peněz žijí a obohacují se. Naši židé jsou vesměs dobře postavení, což jim dodává kuráže v provokování a urážení českého obyvatelstva. Budeme tudíž na stráž, aby lid český prohlédl, aby vzchopil se k činům a uvědomil si, kdo je jeho přítel a nepřítel.“⁵⁶³ Autor pak dále upozornil, že na klatovském nádraží je židů více než jinde a dokonce některé hostince jsou jimi úplně zaplněné. Vyzval české obyvatelstvo, aby podporovalo jen české obchody a podnikatele.

Nemálo útoků na židovské obyvatelstvo mělo politický podtext. Šumavan psal o případu z Rakovníka, kde židé ve volbách do říšské rady volili sociálního demokrata. Pisatel článku neváhal vyzvat k určité

⁵⁶³ Šumavan, 1. června 1907, č. 22, roč. 40

odvetě a bojkotu židovských obchodů, které označil za „pařeníště sociální demokracie.“

Další článek obsahoval například toto: „Podceňujem ve své slovanské změkčelosti tohoto nepřátelského nám živlu až příliš, nejsmutněji to poznala Rus. Klatovští židé mají německé domácnosti, vychovávají své děti německy, českými jsou jen pro obchod a do krámu.“⁵⁶⁴

Dosti kriticky se noviny vyjádřily o schůzi odborů Národní jednoty pošumavské na Klatovsku v prosinci 1907. Schůze byla sice tajná, ale tisk o některých jejích bodech informoval. Někteří členové se kriticky vyjádřili o slabé podpoře klatovského odboru Úborsku. Ostrou kritiku si vysloužil i předseda JUDr. Hostaš za to, že svolává valné hromady na odpolední hodiny, aby se jich prý nemohli zúčastnit živnostníci ani dělníci. Klatovský odbor byl podle mnohých málo činným, daleko intenzivnější činnost prý vyvíjely odbory na venkovech.⁵⁶⁵

Na jaře 1908 řešila valná hromada místního odboru řadu otázek. Mezi nejvíce diskutované patřilo vítězství Němců ve volbách v obci Splž u Strážova. JUDr. Hostaš konstatoval, že podle výsledků sčítání obyvatel žilo v roce 1900 v obci 84 Němců a 37 Čechů, avšak podle soukromého sčítání, které provedla Národní jednota pošumavská, byla obec napůl česká a napůl německá. JUDr. Hostaš připomněl, že po celé volební období byl v čele obce český radní, ale „to se nelíbilo německým štváčům z Nýrska a odjinud, nastal tedy volební boj a Němcům podařilo se použitím násilných prostředků zvítězit i ve třetím sboru, ačkoliv zde byla značná většina česká.“⁵⁶⁶ JUDr. Hostaš si stěžoval na postup místodržitelství, které vyřizovalo volební stížnosti. Poukázal, že je složeno především z německých radů a německého místodržitele. Z ústředí došla zpráva o stavu českých a německých pošt ve smíšeném

⁵⁶⁴ Šumavan, 1. června 1907, č. 22, roč. 40

⁵⁶⁵ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁶⁶ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

území. Podle zjištění pražského ústředí byla v českém prostředí jedna pošta na 5 500 obyvatel a v německém pošta na 2 500 obyvatel.

Na jaře 1908 ústředí pověřilo JUDr. Hostaše, aby intervenoval ve věci prodeje volných parcel v Úborsku, kde němečtí obyvatelé usilovali o získání dominantního postavení. Dále se řešila nutnost zrušení německé školy ve Strážově a JUDr. Hostaš byl vybízen, aby toto prosadil v okresní školní radě.

Rok 1909 znamenal i pro místní odbor jednoty v Klatovech přípravy na Pošumavskou výstavu, ale byl to také rok, kdy měla Národní jednota pošumavská oslavit 25 let svého trvání. Počátkem roku ústředí informovalo o přípravách oslav jednoty v Praze. Hlavní oslavy měly proběhnout v Praze v období kolem svátku svatého Václava. Venkovské odbory byly vyzvány, aby v těchto dnech neorganizovali vlastní program, ale přispěly k zdárnému průběhu oslav v Praze.⁵⁶⁷

Na klatovské výstavě měla Národní jednota pošumavská svou expozici. Poslední výstavní neděli se v Klatovech konal tzv. menšinový den. Hlavním bodem menšinového dne byla valná hromada celé jednoty, které se zúčastnila řada hostů, mezi nimi byl například říšský poslanec Hubka, zemský poslanec Mašek, místopředseda poslanecké sněmovny Zázvorka, okresní starosta JUDr. Hostaš, členové pražského ústředí Dr. Baxa, Titěra, Dr. Pevný a jiní. Ze spolků se zúčastnili valné hromady zástupci Literární jednoty, Radbuzy, Úhlavy, Osvětového svazu v Plzni, Ústředí matice školské a jiných korporací. Na počátku promluvil místopředseda jednoty, říšský poslanec Dr. Baxa, který vzpomněl na valnou hromadu, která se konala v červnu v Praze. „Přehojná účast vaše opravňuje nás k naději, že česká věc není ztracena a že veškeré útoky proti národu našemu namířené odrazíme šťastně a s úspěchem,“ zakončil svůj projev Dr. Baxa.⁵⁶⁸ Po proslovu místopředsedy Dr. Baxy se vystříдалo ještě několik řečníků, mezi nimi i JUDr. Hostaš,

⁵⁶⁷ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁶⁸ Šumavan, 4. září 1909, č. 36, roč. 42

který upozornil na následující sčítání lidu. Připomněl, že je nutné, aby každý Čech nezapomněl uvést svou obcovací řeč, má to význam nejen hospodářský, ale i kulturní. Za zásluhu o uspořádání menšinového dne byla vyjádřena JUDr. Hostašovi pochvala.⁵⁶⁹

Vedle slavností byl JUDr. Hostaš nucen v rámci místního odboru řešit celou řadu otázek. Alarmující zprávy přicházely opět z Úborska. Reakce způsobila vánoční nadílka, která proběhla na konci roku 1908. Němečtí zástupci Böhmerwaldbundu a Schulvereinu přinesli mnoho dárků. Šumavan ostře zaútočil na české obyvatele Úborska, kteří „děti své po německu ošatili a nestyděli se.“⁵⁷⁰ Autoři článků se pozastavovali nad děním v Úborsku, jako bylo „poněmčení místní hospody“, kde byl odstraněn český nápis a tabulka Národní jednoty pošumavské byla nahrazena tabulkou Böhmerwaldbundu. K JUDr. Hostašovi dorazily i zprávy, že „renegát“ Martinic zakoupil bývalou úborskou tvrz i pozemky, které rozparceloval a prodal místním Němcům, čímž zvětšil počet jejich volebních hlasů.

Další negativní zprávy přicházely ze železnice. Ústředí upozornilo JUDr. Hostaše, aby zasáhl u železničního ředitelství, protože na dráze Plzeň - Domažlice se stále více objevují němečtí zaměstnanci, konkrétně 45 %. Některé železniční stanice byly plně německé.⁵⁷¹

Povedenou akcí byl večírek, který uspořádal místní odbor 7. září a jehož výtěžek byl určen pro místní odbor. Ochotnická družina Úhlava nacvičila Krylovovu veselohru „Ta třetí“. Menší roli ve hře zahrál i JUDr. Hostaš. Po hře se tančilo až do ranních hodin.

Počátkem roku 1910 obdržel JUDr. Hostaš z ústředí zprávu o stavu pozemkového oddělení Národní jednoty pošumavské. Oddělení vzniklo před třemi lety a rozvíjelo činnost především díky celé řadě důvěrníků z místních odborů. Tito jednatelé podávali pravidelné zprávy

⁵⁶⁹ Národní jednoty pošumavské v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁷⁰ Šumavan, 20. února 1909, č. 8, roč. 42

⁵⁷¹ Národní jednoty pošumavské v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

o trhu nemovitostí v jednotlivých oblastech a zároveň byli v kontaktu s českými úvěrovými ústavy, které mohly českým zájemcům poskytnout finance na koupi volných pozemků a zabránit tak zvyšování hlasů Němců při obecních volbách.

JUDr. Hostaš byl v roce 1910 několikrát vyzýván, aby dohlédl na dodržování jazykové rovnoprávnosti na železnici. Hlavním tématem všech odborů jednoty v roce 1910 bylo sčítání lidu. V květnu se sešla schůze místních odborů, na které JUDr. Hostaš přednesl plán ústředí na vytvoření národnostního katastru, který měl sloužit při sčítání lidu. Stejně jako v roce 1900 měli i nyní být ustanoveni sčítací komisaři jednoty, kteří by vytvořili v jednotlivých smíšených obcích německé a české seznamy obyvatel. Zvláštní komise, která by ověřovala oficiální sčítání, byla ustanovena při Národní radě české.⁵⁷²

Na konci roku došla JUDr. Hostašovi opětovná varování z Pošumaví, že Böhmerwaldbund se chystá k nové agitaci k získání prostředků na stavbu školy ve smíšených oblastech. Čachrovský učitel znovu varoval, že čeští rodiče neváhají zapisovat své děti do německých škol, které jsou lépe vybaveny i finančně zabezpečeny. Zvláště varoval před situací ve smíšených manželstvích, kde „matka Němka naučí děti modlit se německy a pošle dítě do německé školy, kde mají děti nárok na šaty a boty.“⁵⁷³

V lednu 1911 se začaly zveřejňovat výsledky sčítání lidu. Národní jednota pošumavská několikrát upozorňovala, že během sčítání docházelo k řadě incidentům. Jednotu zajímaly především výsledky poměru mezi Čechy a Němci. Na Klatovsku byl jedině plánický okres jediný ryze český, nebyl v něm ani jediný Němec. Pozitivní vývoj zaznamenala jednota v nýrském okrese, kde stoupal počet českých obyvatel. V klatovském okrese byly jen dvě obce většinově německé, a to vesnice Březí a Jesení. V samotných Klatovech bylo 11 648 Čechů

⁵⁷² Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁷³ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

a 469 Němců. „Počet Němců byl v Klatovech tolik značný, poněvadž se prohlašovali za Němce z valné části židé, všichni židé, až na tzv. židé čeští.“⁵⁷⁴ Stejnou kritiku si vysloužily i některé přední osoby města, které byly považovány za „národně lhostejné a nedbalé.“

Koncem ledna pronikly na veřejnost informace o sčítání v obci Úborsku. Jednotu pobouřilo vyslání proněmeckého sčítacího komisaře Skalického, „který nejen že Čechy nenávidí, nýbrž i všech nejsprostších jmen Čechům nadává, kterým by se i nejnížší čeledín vyřknout styde.“⁵⁷⁵ V malé obci byl bojkotován hostinský Švarc, který se přihlásil k české obcovací řeči, Němci dokonce uvažovali, že zřídí novou hospodu třeba i ve škole. Stejně tak byl potrestán další Čech, domkář Šlégl, kterému bylo za jeho přihlášení se k české obcovací řeči odebráno zvonění ve vsi.

V létě 1911 se na JUDr. Hostaše obrátili obyvatelé Čachrovska s tím, že z jejich zdravotního obvodu odešel jejich lékař do Velhartic. JUDr. Hostaš několikrát intervenoval u pražského ústředí, aby se zasadilo o zvýšení příspěvků pro obvodní lékaře, které vyplácel zemský výbor. To podle něj byl hlavní důvod odchodu lékařů, kteří odcházeli za lepším finančním ohodnocením. Na konci roku pak zorganizoval vánoční sbírku pro chudé české děti.⁵⁷⁶

Valná hromada místního odboru Národní jednoty pošumavské se konala v roce 1912 dne 6. května. Na jejím počátku byla shrnuta činnost spolku za poslední správní rok 1911. Místní odbor v Klatovech měl 104 členů. Celkem bylo vybráno na příspěvkách 234 K. Kritiku si vysloužily některé odbory v okolí Klatov, jejichž činnost upadala. JUDr. Hostaš byl ústředím pověřen informováním o jednotlivých odborech na Klatovsku.

⁵⁷⁴ Šumavan, 7. ledna 1911, č. 1, roč. 44

⁵⁷⁵ Šumavan, 28. ledna 1911, č. 3, roč. 44

⁵⁷⁶ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

D) Hasičský sbor

V roce 1897 pokračoval JUDr. Hostaš jako místopředseda ve správním výboru dobrovolného hasičského a ochranného sboru v Klatovech. Během roku řešil správní výbor stejně jako v minulosti řadu věcí spojených s technickým vybavením i správou spolku. JUDr. Hostaš působil jako organizátor vnitřního života spolku. Často urovnával spory mezi jednotlivými členy sboru. Jedním z nich byl letní „incident“, kdy byl vydán hasičský oběžník bez souhlasu některých představitelů sboru, což někteří považovali za odporující stanovám. K tomu podal JUDr. Hostaš vysvětlení, že k vydání oběžníku skutečně nemělo dojít bez souhlasu velitele sboru, a ukončil rozepři.⁵⁷⁷

Výroční valná hromada v roce 1898 se konala 20. března. Za přítomnosti 85 členů přednesl jednatel sboru Figar zprávu o činnosti v předcházejícím roce. Zvláště připomněl výši podpor, které se dostalo členům z podpůrného fondu, a že prostřednictvím Hasičské župy klatovské, které je sbor členem, jsou všichni aktivní členové pojištěni u zemské ústředny hasičské. Velitel sboru Kohl pak shrnul účast sboru při požárech ve městě a okolí a stav technického zázemí korporace. Po přečtení pokladní zprávy navrhl ing. Brabec zavedení národního stejnokroje v celém sboru. Argumentoval tím, že klatovský sbor je největší v okolí a bylo by vhodné, aby hasičstvo důstojně reprezentoval, a to i přesto, že s tímto někteří členové nesouhlasili, zejména z finančních důvodů. Předsedou spolku se stal profesor Prusík, jeho náměstkem JUDr. Hostaš.⁵⁷⁸

Další spor ve sboru se rozhořel hned po valné hromadě, na první schůzi správního výboru 27. března byl za jeho člena zvolen stoupenec „protinárodního spolku“ Svornost, obuvník Bohuslav.

Na valné hromadě 26. března 1899 JUDr. Hostaš navrhoval zlepšení systému vyplácení podpor z ústředí a především jejich rychlejší

⁵⁷⁷ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁷⁸ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

výplatu. Zároveň byl zvolen do přípravného výboru k vytvoření samostatné župy složené jen z klatovského sboru. Bylo rozhodnuto důstojně oslavit 25. výročí založení sboru a při té příležitosti měl být založen lidumilný fond Jeho veličenstva císaře Františka Josefa I. Téma oslav dominovalo i jednání správního výboru 7. června. JUDr. Hostaš vyzval ostatní členy, aby urychlili přípravy oslav. Dále bylo rozhodnuto, aby byla provedena protipožární kontrola všech púd a JUDr. Hostaš byl jako zastupitel a náměstek starosty pověřen tento návrh prosadit.⁵⁷⁹

Na valné hromadě 1. dubna 1900 byl jako každoročně shrnut minulý rok, v němž dle sdělení předsedy profesora Prusíka měl klatovský sbor 72 členů, za místopředsedu sboru byl zvolen opět JUDr. Hostaš. Hned na první schůzi nového správního výboru musel být řešen vztah sboru k župě. Její nový předseda, bývalý jednatel klatovského sboru Figar si stěžoval na problémy s komunikací mezi župou a sborem. Velitel klatovských hasičů Kohl si zase postěžoval na župu, která podle něj nerespektovala to, že klatovský sbor je v župě největší a tak se s ním nejedná. Na konci roku 1900 spolupracoval JUDr. Hostaš ze své pozice zastupitele na protipožární revizi komínů v Klatovech.⁵⁸⁰

Spor mezi župou a sborem pokračoval i v roce 1901. Župa zaslala správnímu výboru dotaz, zda se klatovský zástupce zúčastní župního výboru a zda bude vykonána v Klatovech volba zástupce sboru. Zvláště velitel Kohl odmítal s župními představiteli vyjednávat. Až 30. dubna 1901 byl jako zástupce sboru do župního výboru vyslán předseda Prusík. Na zasedání správního výboru 30. dubna JUDr. Hostaš prosadil myšlenku, aby byla část historického inventáře sboru věnována muzeu v Praze a aby byl pořádán tzv. „florianský den“. Pořádání slavnosti sv. Floriana bylo definitivně schváleno na valné hromadě 29. května.

Ještě před koncem roku byla vyřešena další rozepře. I tentokrát si velitel sboru Kohl stěžoval na Šumavan, ve kterém stálo, že se negativně vyjádřil o Janu Husovi, což Kohl kategoricky popřel. JUDr. Hostaš zajistil

⁵⁷⁹ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁸⁰ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

urovnání sporu tím, že zprostředkoval několik dopisů mezi oběma stranami.⁵⁸¹

Konflikt mezi župou a sborem se naplno rozhořel na jaře 1902. Na schůzi správního výboru, kterou místo nemocného předsedy Prusíka vedl JUDr. Hostaš, vystoupil velitel Kohl a sdělil, že si župa stěžovala na okresním hejtmanství na činnost sboru v Klatovech. Na to bylo přijato rozhodnutí, aby byla zřízena samostatná župa, která by se omezovala na území politického okresu klatovského. Zároveň bylo doporučeno, aby následující valná hromada rozhodla o tom, aby z požárního obvodu klatovského sboru byly vyčleněny vzdálenější obce a k požárům v jejich obvodu dojížděly jiné sbory.

Tento návrh valná hromada 4. května přijala. Opět vystoupil velitel Kohl, který se postavil proti tomu, aby se zástupce sboru zúčastnil župního výboru. Proti tomu se zase postavil uzdravený předseda Prusík. Prohlásil, že „se župa, v jejímž výboru jako zástupce sboru sedí, se chová řádně, naopak útoky vycházejí ze sboru, jednalo se o leták jím vydaný, aby se zřídila nová župa.“⁵⁸² Kohl ihned reagoval tím, že na adresu předsedy Prusíka prohlásil, že je neinformován a že trvá na tom, aby klatovský sbor jako největší v župě měl svá jasná práva. Nato Prusík s prohlášením, „že nemá zapotřebí, aby byl urážen,“ odešel a JUDr. Hostaš schůzi skončil.⁵⁸³

Župa zareagovala tak, že v březnu 1903 vydala memorandum, aby si každý sbor dal pozor na osoby, které jsou členy anebo se chtějí jimi stát. Zároveň vydala cirkulář, v němž doporučila zavedení jednotného kroje. JUDr. Hostaš jako zastupující předseda odpověděl, že z finančních důvodů to zatím nemůže být provedeno, že „hlavní jsou povinnosti a ne kroj.“⁵⁸⁴ Na schůzi správního výboru v dubnu 1903 JUDr. Hostaš informoval jeho členy, že mu předseda Prusík zaslal dopis, v němž sdělil, že se pro rozpory mezi župou a sborem vzdává svého

⁵⁸¹ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁸² Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁸³ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁸⁴ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

postu. JUDr. Hostaš navrhl, aby byl Prusíkovi zaslán dopis a navrženo mu, aby setrval ve funkci. Velitel Kohl navrhl, aby za předsedu byl zvolen právě JUDr. Hostaš. Na závěr správní výbor odkázal tuto záležitost valné hromadě.⁵⁸⁵

Valné hromady 4. května se JUDr. Hostaš nezúčastnil, přesto byl zvolen předsedou. Bylo rozhodnuto o vystoupení ze župy, zároveň byl profesor Prusík jmenován čestným členem sboru.

Na první schůzi správního výboru 20. května 1903 poděkoval JUDr. Hostaš za zvolení a vyjádřil přání, aby „se vše činilo svorným duchem v zájmu sboru.“⁵⁸⁶ Na závěr poděkoval Prusíkovi za jeho dlouholeté působení ve sboru. Prvním problémem, který musel nový předseda řešit, bylo sdělení z pražského ústředí, že sjezdu hasičů se může zúčastnit pouze sbor, který je členem některé župy a má dobrý kraj, což pro klatovské hasiče neplatilo.

Následující léta se JUDr. Hostaš věnoval běžné práci ve správním výboru sboru. Hlavním problémem byl neustálý spor kolem založení nebo znovuvstoupení do župy. Ke vstupu do Klatovské župy došlo až rozhodnutím valné hromady 2. dubna 1907. Proti se i tehdy postavil velitel Kohl, který na protest proti tomuto kroku odstoupil a ani po přemlouvání JUDr. Hostaše své rozhodnutí nezměnil. Spolu se vstupem do župy vstoupil klatovský sbor do zemského ústředního sboru. Druhým typem záležitostí bylo projednávání věcí spojených s financováním sboru, s technickým vybavením, účastmi na různých slavnostech, shrnutím jednotlivých hašení a jiných.

Valná hromada 28. února 1909 rozhodla, že jmenuje Kohla čestným velitelem sboru. Ten však opětovně i přes výzvu JUDr. Hostaše funkci odmítl. JUDr. Hostaš odmítl reagovat na další útočný článek na bývalého velitele Kohla, který otiskla plzeňská Naše snaha. Sbor se reprezentoval i na klatovské výstavě v létě 1909. Během ní se konal sjezd pošumavského hasičstva 18. července. Konflikty kolem osoby

⁵⁸⁵ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁸⁶ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

velitele Kohla skončily až na podzim roku 1909, kdy bývalý velitel Kohl zemřel.⁵⁸⁷

V roce 1910 prosadil JUDr. Hostaš změnu stanov, která byla nutná po přistoupení sboru k župě a k zemské hasičské jednotě. Na podzim předvedl sbor starostovi města MUDr. Maškovi technické vybavení sboru, JUDr. Hostaš při té příležitosti pronesl přednášku o klatovském sboru.

⁵⁸⁷ Kniha zápisů ze schůzí hasičského sboru v Klatovech, Státní okresní archiv v Klatovech

E) Činnost JUDr. Karla Hostaše v dalších spolcích

Od konce roku 1898 se v Klatovech začalo připravovat založení místního odboru Husova fondu. Cílem spolku měla být podpora chudých studentů, především těch, kteří začínali studovat v Praze. Mezi první příznivce spolku patřil i JUDr. Hostaš. Byl také přítomen na jeho ustavující valné hromadě 5. ledna 1899, kdy byl spolek slavnostně založen a byly schváleny jeho stanovy. Celkově Husův fond pro nemajetné studenty v Čechách vybral v roce 1899 částku, která umožnila podporu více jak 370 studentům. Ovšem jeho situace nebyla dobrá. Celkem 1.000 zl. poskytla Praha a 250 zl. Vinohrady, na ostatní česká města připadlo celkem jen 344 zl. I v Klatovech byl počátek spolku více než tristní. Na samotné ustavující valné hromadě v Klatovech bylo jen několik zájemců o členství.⁵⁸⁸ Spolek měl v roce 1900 24 odborů, včetně klatovského. Celková roční podpora činila 23.030 K, z toho dvě třetiny byly pro obědy a třetina na peněžité podpory. Koncem roku 1901 byla zveřejněna správa o činnosti klatovského odboru Husova fondu. Bylo poukázáno, že klatovský odbor zatím nepřispěl do ústředí žádným příspěvkem. A byl uveden příklad, že na uvítání dragounů Klatovy měly prostředky a na podporu českých studentů nikoliv. Na konci roku 1901 činnost spolku v Klatovech prakticky neexistovala a bylo vybízeno k oživení spolku a k uspořádání přednášky. V klatovském tisku se pak objevila řada článků a výzev k podpoře spolku.

3. října se po delší době konala valná hromada spolku. Bylo shrnuto, že za uplynulý správní rok bylo odevzdáno ústředí 397 K. Notář Fügner připomněl význam spolku.

5. listopadu 1902 se konala ustavující schůze nového správního výboru. Za předsedu spolku byl zvolen notář Fügner, JUDr. Hostaš se stal členem správního výboru. Bylo rozhodnuto požádat obecní a okresní

⁵⁸⁸ Šumavan, 24. listopadu 1899, č. 47, roč. 32

zastupitelstvo i spolky o finanční podporu, stejně tak měla být výzva adresována klatovské veřejnosti.

29. září 1903 shrnula valná hromada místního odboru Husova fondu výsledek prosebných listů, které spolek zaslal jednotlivým korporacím. Kladné vyřízení získal spolek od okresního a obecního zastupitelstva, záložny a sokola, ostatní zůstaly nevyslyšeny. Na závěr byl zvolen správní výbor spolku, v němž zasedl i JUDr. Hostaš.

Již příští rok 1904 se příspěvky zvedly, celkem bylo do Prahy zasláno 500 zl. Zvláště bylo poděkováno obci, Měšťanské besedy klatovské a sokolu. V následujících letech poklesla činnost spolku i výše příspěvků, které byly odesílány do pražského ústředí. Valná hromada 4. července 1906 konstatovala, že do Prahy bylo zasláno pouze 181 K. Bylo na ní také rozhodnuto uspořádat zvláštní sbírku při oslavách Husových. K podpoře spolku byly také speciálně vyzvány klatovské dámy a o speciální uspořádání zábavy ve prospěch fondu byl požádán akademický spolek Úhlava.

Valná hromada 8. října 1907 konstatovala, že i když bylo tento rok do Prahy odesláno 500 K díky podpoře besedy, sokola, obce a stolu mládenců v besedě, byla činnost fondu v Klatovech slabá. JUDr. Hostaš poukázal na malou podporu v řadách klatovských akademiků. Z prostředků z Klatov bylo přímo na podporách vyplaceno 424 K.⁵⁸⁹ JUDr. Karel Hostaš zůstal po celé období členem správního výboru spolku a v jeho rámci byl osobou, která zajišťovala styk s obcí a jinými korporacemi, především co se týče finanční stránky spolku.

Dalším spolkem, ve kterém JUDr. Hostaš pracoval, byl místní odbor turistů. Dle valné hromady, která se konala 20. ledna 1899, měl místní odbor v Klatovech 56 členů, spolek odvedl na účet pražského ústředí 120 K, další finanční prostředky byly dány na studentskou noclehárnu, konkrétně nákup postelí. Noclehárna se nacházela v budově dívčí školy, kterou turistům po celou dobu prázdnin zapůjčila místní

⁵⁸⁹ Šumavan, 12. října 1907, č. 41, roč.40

školní rada v Klatovech. Na schůzi bylo vzpomenuo, že téměř všichni členové vykonávají pravidelné výlety a jsou tak věrni myšlence turismu. Byl připomenut výlet JUDr. Hostaše do Hodslavic a na Radhošť a také výlet do Tater. Ve volbách byl za předsedu zvolen c. k. vrchní poštovní správce Čtvrtečka, jednatelem advokát JUDr. Wellner, do výboru pak továrník Rosenbaum, JUDr. Hostaš, oficiál státních drah Sláma, profesor Prusík. JUDr. Hostaš na závěr prosadil schválení plánu vydat průvodce po Klatovsku.⁵⁹⁰

Na další valné hromadě 12. ledna 1900 bylo sděleno, že spolek v Klatovech měl 46 členů, jeho hlavními vydáními byl odvod do pražského ústředí, investice do studentské noclehárny, do které minulý rok dorazilo 100 studentů, nemalé výlohy pohltil nákup knih. Byly shrnuty výlety členů, včetně výletu JUDr. Hostaše a soudního rady Poláka do Solné komory a do Túr. Na schůzi byly předneseny plány turistů v Klatovech, mezi nimi byl plán na stavbu rozhledny na Jezerní stěně nebo vybudování spolkového domu.⁵⁹¹ Do výboru tento rok nebyl zvolen JUDr. Hostaš, který byl zaneprázdněn v jiných korporacích a činnostech. Do správního výboru turistů se dostal až za několik let, přesto se pravidelně zúčastňoval valných hromad spolku i jiných akcí.

Na schůzi valné hromady dne 17. prosince 1909 byl za předsedu zvolen c. k. inspektor státních drah Ing. Zamazal, za místopředsedu pak JUDr. Hostaš (poprvé se stal místopředsedou spolku v roce 1908). Činnost spolku se v tomto roce rozvíjela úspěšně. Klub se prezentoval na výstavě, noclehárnu navštívilo 250 studentů, podařilo se uspořádat několik přednášek o českých horách, Bosně a Hercegovině, o starém Římě a další. Bylo konáno 14 schůzí výboru. Na závěr poděkovali turisté besedě za propůjčování místností a hlavně městské radě, která přislíbila místo a stavební materiál na stavbu rozhledny na Vodojemu, která se měla příští rok začít stavět.⁵⁹²

⁵⁹⁰ Šumavan, 28. ledna 1899, č. 4, roč. 32

⁵⁹¹ Klub českých turistů v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁵⁹² Klub českých turistů v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

V roce 1912 JUDr. Hostaš obdržel pokyn z pražského ústředí, že je nutné rozšířit kapacitu noclehárny pro studenty, neboť zájem o ni roste a již nepostačuje uspokojit prázdninové hosty Klatov. K dispozici měl místní odbor finanční prostředky, které mu byly věnovány výstavním výborem velké výstavy z roku 1909. Další činnost měl místní odbor věnovat stavbě rozhledny na Vodojemu.

Dále JUDr. Hostaš pokračoval v činnosti v Okrašlovacím spolku v Klatovech. Tento spolek měl celou dobu své existence řadu problémů a v určitých obdobích prakticky nevyvíjel žádnou činnost. Po delší době se 24. února 1899 konala schůze správního výboru. Hotovost spolku činila 37 zl., rozhodlo se, že bude vydáno svolání k občanstvu, aby se stali členy spolku, svolat mimořádnou valnou hromadu na 10. března a připravit nové stanovy.⁵⁹³

K žádným zásadním změnám nedošlo. Účast na schůzích byla slabá a někteří členové ve vedení se vzdali svých funkcí. 3. dubna 1903 se ze 74 pozvaných občanů sešlo 14 a ti se opět dohodli, že by měl spolek v Klatovech dále působit. Předsedou byl zvolen Ing. Petrlák, Karel Hostaš byl členem výboru. Bylo rozhodnuto zřídit fond na úpravu městského lesoparku na Hůrce.⁵⁹⁴ Koncem dubna se do spolku přihlásila řada nových členů.

První řádná valná schůze se konala 28. března 1904 a předseda Petrlák shrnul vývoj spolku i důvody jeho přerušované činnosti. Byly vytyčeny cíle spolku do nejbližší budoucnosti. Mělo předně dojít k úpravě lesoparku na Hůrce, vysázení alejí při některých erárních silnicích, do parku měly být dodány nové lavičky, odpadkové koše a na rozhledně na Hůrce opraven ochoz. Velkým projektem byla oprava schodů na křížové cestě na Křesťanský vršek. Spolek navrhl, aby každý schod daroval některý občan, spolek je měl pak osadit. Na závěr proběhly opět volby představenstva, předsedou se stal Ing. Petrlák, místopředsedou profesor Řezníček, za členy správního výboru pak JUDr. Hostaš, MUDr.

⁵⁹³ Šumavan, 4. února 1899, č. 5, roč. 32

⁵⁹⁴ Šumavan, 4. dubna 1903, č. 14, roč. 36

Mašek, poštovní správce Čtvrtečka, soudní rada Peleška a major Zachar.⁵⁹⁵

V roce 1898 se stal spolek přispívajícím členem akademického spolku Úhlava.

V roce 1908 se stal JUDr. Hostaš členem polévkového spolku.

JUDr. Hostaš se pravidelně zúčastňoval schůzí právovárečného měšťanstva. Právovárečné měšťanstvo tvořilo skupinu podílníků městského pivovaru, která podnikala v pivovarnictví. Členem výboru byl i JUDr. Hostaš. Výbor prakticky vedl hospodářství a správu pivovaru. Spolková valná hromada se konala nepravidelně, správu městského pivovaru vykonával sládek. Na valné hromadě 26. ledna 1908 byl přítomnými podílníky pochválen sládek Matějček, který vedl pivovar k prosperitě. Bylo rozhodnuto o vyplácení dividend, a to 20 K na podíl. Správní výbor přijal usnesení, aby podílníci, kteří měli ve svých domech hospody, aby odebírali pivo pouze z klatovského pivovaru. Na závěr schůze byl zvolen nový správní výbor právovárečníků, mezi nimi byl zvolen i JUDr. Hostaš.⁵⁹⁶

Činným byl Hostaš i Občanském klubu v Klatovech. Ten reprezentoval především mladočeské zájmy, jeho aktivita se proto zvyšovala především před volbami. Jeho představitelem ve městě byl starosta MUDr. Mašek. Oficiálně byl klub pověřen šířením vědomostí o občanských a politických právech, poukazováním na problémy veřejné správy a nutnost jejich změn.

Na valné hromadě Občanského klubu v Klatovech dne 4. dubna 1898 byl JUDr. Hostaš zvolen do správního výboru. Spolek byl tehdy sympatizanty kritizován za svůj upadající vliv. Kritiku si vysloužila řada členů, kteří si často nenašli čas zúčastnit se spolkového života. Klub rozhodl o přistoupení ke spolku Barák, bylo rozhodnuto, aby se spolek přičinil o zbudování veřejné knihovny v Klatovech.⁵⁹⁷

⁵⁹⁵ Šumavan, 9. dubna 1904, č. 15, roč. 37

⁵⁹⁶ Šumavan, 1. února 1908, č. 5, roč. 41

⁵⁹⁷ Šumavan, 9. dubna 1898, č. 15, roč. 31

Dalším spolkem, jehož byl JUDr. Hostaš členem, byl Spolek sv. Aloisia v Klatovech, založený byl již v roce 1879. Byl to spolek s náboženským základem, jehož cílem byla podpora chudé školní mládeže.

Pokud mu čas dovoľoval, pomáhal v právních problémech, i Spolku pro ochranu ptactva a ryb v Klatovech, jehož byl již dlouhá léta členem.

Soustavně pokračoval JUDr. Karel Hostaš v činnosti ve spořitelně. Od roku 1890 působil JUDr. Hostaš ve výboru spořitelny, po smrti JUDr. Sedláčka převzal ředitelství kanceláře a právní zastupování spořitelny. I přes celkově neuspokojivý stav financí ve společnosti se Městské spořitelně v Klatovech dařilo. Za rok 1896 bylo například přijato od 3499 vkladatelů celkem 809.032 zl a celkové vklady představovaly celkem 2.618.509 zl. Čistý zisk v roce 1896 byl 24.254 zl. Každý rok rozhodlo zastupitelstvo obce o rozdělení zisku spořitelny na obecně prospěšné cíle. Činnost ve spořitelně JUDr. Hostaše dosti zaneprázdnňovala, neboť jen schůzí poradních bylo za rok přes dvacet a bylo vyřízeno téměř 500 podání.⁵⁹⁸ Bylo vždy pamatováno na opravy dlažby, cesty, na výchovu, na chudinství, příspěvky pro jednotlivé školy, spolky a jiné účely.

Největší akcí spořitelny byla stavba nové spořitelní budovy, kde se vedle ní mělo umístit i muzeum. Nakonec byl v roce 1906 vybrán návrh architekta Štěcha a stavba byla zadána klatovskému staviteli Horákovi. Celá budova byla rozdělena na dvě části, jedna pro spořitelnu a druhá pro muzeum. Budova byla vyzdobena ornamenty a bohatou štukovou výzdobou, na jejíž vnější straně byly štíty se jmény významných klatovských rodáků či osobností, které byly s Klatovy spojených. Mezi nimi byl právník Kristián z Koldína, spisovatel a počtář Ondřej z Dalmanhorstu, humanista Ennius z Fenixfeldu, Kramerius a jiní. V nové

⁵⁹⁸ Šumavan, 20. února 1897, č. 8, roč. 30

budově měla spořitelna dostatek prostor i pro nové úředníky, které přijímal JUDr. Hostaš.

I spořitelny využily klatovskou výstavu a ve dnech 14.-16. srpna 1909 uspořádaly v Klatovech odborný sjezd úřednictva českých spořitel. Již na počátku sjezdu přítomné úředníky uvítal večer 14. srpna v besedě JUDr. Hostaš, který se stal hlavní osobou celého sjezdu. Hlavní den sjezdu byl 15. srpen, kdy na sjezdu přednesli své projevy jednotliví řečníci. Hlavním tématem byly vzorové stanovy spořitelních ústavů a možnosti jejich změn, mezi hlavními diskutujícími byl znalec spořitelní problematiky JUDr. Hostaš. Ten také účastníky na závěr provedl novou budovou spořitelny v Klatovech i městským muzeem.⁵⁹⁹

Na počátku roku 1912 měla za sebou klatovská spořitelna půl století existence. Byla to vhodná doba k určité bilanci. Celkem dosáhly vklady výše 9.130.275 K, hypoteční půjčky 6.912.195 K, na účtu cenných papírů bylo 1.708.633 a rezervní fond dosáhl 473.060 K. Celkově byla na dobročinné účely za padesát let věnována suma 752.186 K. U příležitosti padesáti let trvání ústavu spoluzorganizoval JUDr. Hostaš vydání zprávy o historii ústavu, spolu s diagramy a statistickými přehledy.⁶⁰⁰

Stejnou pečlivost jako správě spořitelny věnoval JUDr. Hostaš okresní nemocenské pokladně, kde zasedal jako zástupce zaměstnavatelů v rozhodčím výboru. Hlavní náplní výboru bylo rozhodovat o výši jednotlivých příspěvků a podpor pro jednotlivé skupiny zaměstnanců. Dlouhou řadu let dále JUDr. Hostaš působil v Okresní hospodářské záložně.

Významnou část činnosti JUDr. Hostaše zaujímal práce v oblasti školství. Od devadesátých let 19. století byl členem místní a později i okresní školní komise, které fungovaly jako „místní správní úřad“ pro školské záležitosti, v národnostně smíšených oblastech byly tyto

⁵⁹⁹ Šumavan, 21. srpna 1909, č. 34, roč. 42

⁶⁰⁰ 75 let Spořitelny města Klatov, účetní zpráva za rok 1936, Klatovy 1936, str. 6

komise dvě. Hlavním předmětem činnosti komisí bylo zajišťování řádného fungování škol a vyučování na nich. Komise navrhovaly změny v uspořádání škol, organizaci vyučování, rozdělování tříd, ustanovování učitelů i nutnost budování nových škol. Na JUDr. Hostaše se díky jeho dlouholeté účasti v komisi obracela řada učitelů, rodičů žáků s prosbami o intervence ohledně jejich obsazení do učitelských úřadů, hmotných pomoci žáků, jejich přemísťování do jiných škol a jiné.

Od vzniku obchodní městské školy (viz. níže) v roce 1908, na jejímž vzniku se podílel, zasedal za město ve správním výboru školy. Hlavní zájem věnoval JUDr. Hostaš Pokračovací průmyslové škole v Klatovech.⁶⁰¹ Od devadesátých let 19. století zasedal ve školním výboru, který vedl správu celé školy, zajišťoval styk s jednotlivými živnostenskými společenstvy, pořádání výstav prací žáků i slavnosti na počátku a na konci školního roku. Škola zajišťovala výchovu řemeslnického dorostu pro celé Klatovsko. Například v roce 1897 měla škola 165 žáků, z toho nejvíce truhlářů, obuvníků, krejčích, zámečníků, strojníků...⁶⁰²

Největší oslavou ve škole bylo vždy ukončení školního roku, kterého se zpravidla zúčastnil okresní hejtmán, zástupci obce, členové správního výboru, mezi nimi vždy JUDr. Hostaš, který pronášel pravidelně projev k žákům.

⁶⁰¹ Počátky průmyslové školy sahají do 60. let 19. století, kdy se v rámci Měšťanské besedy klatovské začalo hovořit o zřízení školy pro řemeslníky. Již 4. dubna 1868 byl sestaven zvláštní výbor, který měl vypracovat zvláštní směrnice pro průmyslovou školu. Škola podle ní měla pět oborů - české a německé písemnictví počtářsko-obchodnický, přírodovědný, stavitelský a strojírenství. Slavnostní otevření školy se uskutečnilo 10. října 1869. 30 žáků začalo docházet do školy třikrát týdně od 18 do 20 hodin a od 9 do 13 hodin. Postupně však zájem o školu klesal, byla dokonce potřeba pro malou účast žáků školu uzavřít. Za vinu to bylo kladeno především mistrům, kteří neposílali učně do školy včas. Znovu otevřena byla škola v roce 1880. Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁰² Šumavan, 5. června 1897, č. 23, roč.30

Muzejní, archeologická a vědecká činnost JUDr. Hostaše v letech 1897-1912

Podle slov Karla Hostaše byla práce v muzeu vždy vítaným odpočinkem od činnosti ve veřejné správě. Volný čas trávil v muzejní kanceláři a knihovně. Zastával funkci správce a pokladníka muzea, byl nepřetržitým členem muzejního kuratoria. Z každodenní práce ho vždy „vyrušily významnější návštěvy“, které osobně uvítal a provedl muzeem. Příkladem může být návštěva dvorního rady Karla rytíře Kořistky, kterého JUDr. Hostaš 17. června 1897 uvítal na nádraží a doprovázel ho po dobu jeho pobytu v Klatovech.

Významnějším bodem v dějinách klatovského muzea byl rok 1898, kdy byl ústav rozdělen na oddělení průmyslové, historické, přírodopisné, zeměpisné, archeologické, národopisné, archiv a knihovnu. Muzeum se postupně rozšířilo na celé přízemí starého gymnázia a otevřeno bylo denně od 13 do 14 hodin a večer od 18 do 21 hodin. Knihovnu navštěvovali hlavně čtenáři časopisů, které ústav odebíral.⁶⁰³

Po třech letech se konala v roce 1899 volba kuratoria muzea. Ředitelem se stal ředitel gymnázia Beer, správcem JUDr. Hostaš, ve výboru zasedli c. k. poštovní správce Čtvrtečka, MUDr. Mašek, ředitel dívčí měšťanské školy Nešpor, majitel realit Mucha, profesor Prusík, Ing. Petrlák a profesor Vaněk. V rámci své funkce v muzeu se JUDr. Karel Hostaš zúčastnil příprav slavnosti u příležitosti odhalení pamětní desky Karla Slavoje Amerlinga.⁶⁰⁴ Uctít tuto osobnost navrhl učitelský spolek již v roce 1898, kdy mělo být odhalení desky spojeno se sjezdem

⁶⁰³ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 21

⁶⁰⁴ Amerling se narodil 18. září 1807 v Klatovech, dětství trávil u svého děda v nedalekých Chudenicích, vystudoval klatovské gymnázium a roku 1837 se stal doktorem medicíny. Již při studiích se věnoval přispívání do časopisů, přednášel Jednotě ke zvelebování průmyslu v Čechách a začal formovat své myšlenky vztahující se k výchově a vychovávání. Přednášel v řadě spolků, zřídil ústav pro vzdělávání buditelských učitelů Budeč. Pro finanční nedostatek se ovšem ústav uzavírá v roce 1848. Poté se stal ředitelem vzorné školy v Panské ulici, i nadále formuloval své zásady ohledně vzdělávání. Roku 1870 se snažil zbudovat ústav pro vychovávání slabomyslných dětí. Zemřel jako správce tohoto ústavu v roce 1884. Šumavan, 1. července 1899, č. 26, roč. 32

učitelstva království. Když tento sjezd padl, byla slavnost odložena na rok 1899. Samotná deska byla odlita v klatovské továrně firmy Schiffauer. Slavnost proběhla ve dnech 1. a 2. července a byla spojená s lidovou slavností v městských sadech uspořádanou ve prospěch družstva pro zbudování sokolovny v Klatovech. JUDr. Hostaš byl zvláště potěšen zdařilým průběhem nedělního průvodu městem a odhalením pamětní desky na rodném domě Amerlinga.⁶⁰⁵

Podobnou slavností, na které participovalo muzeum, bylo odhalení pomníku Dr. Jana Krejčího.⁶⁰⁶ I tentokrát se konala mohutná příprava a sbírková činnost. Několikrát se sešli pořadatelé slavnosti, mezi nimi i JUDr. Hostaš, který zorganizoval výstavku o Krejčím v muzeu. Hlavním iniciátorem postavení pomníku byl spolek Úhlava. Na pomník začalo být sbíráno od roku 1897, ale peníze přibývaly pomalu, a tak byl termín odhalení pomníku několikrát odkládán. Výbor slavnosti se scházel pravidelně v Praze, kde byl také objednan odlitek poprsí, který měl být postaven na podstavci z různých typů hornin. JUDr. Hostaš pečlivě shromáždil množství materiálů vztahujících se k osobě Dr. Krejčího a uspořádal v muzeu výstavku. Slavnost začala slavnostním večerem 3. srpna 1901 v sokolovně a v sobotu ráno prošel průvod složený ze zástupců jednotlivých korporací městem až k pomníku do sadů u starého gymnázia, kde před odhalením pomníku promluvil zástupce univerzity profesor Woldřich, básník Adolf Heyduk a celá řada

⁶⁰⁵ Šumavan, 1. července 1899, č. 26, roč. 32

⁶⁰⁶ Klatovský rodák Dr. Jan Krejčí se z Klatov odstěhoval s otcem, který byl desátníkem v klatovské posádce, do Uher. Začal studovat na pražské polytechnice, od roku 1848 působil jako asistent profesora Zippeho při mineralogických sbírkách českého muzea. Začal vydávat celou řadu článků o mineralogii, botanice, ostatních přírodních vědách, úzce spolupracoval s Purkyněm a Amerlingem. Odstěhoval se do Písku, za který se v roce 1861 stal poslancem zemského sněmu. Zúčastnil se geologického zmapování Čech, měl několik sporů s Barandem. Zabýval se otázkami výchovy chudé mládeže, ale hlavně mineralogií a geologií. Roku 1881 byl jmenován profesorem na polytechnice. Svou akademickou dráhu završil roku 1884, kdy byl zvolen děkanem Filozofické fakulty. Byl autorem celé řady odborných publikací a článků, spolupracovníkem řady spolků a vědeckých institucí. Zemřel 1. srpna 1887 a byl pochován na Vyšehradě. Šumavan, 10. srpna 1901, č. 32, roč. 34

dalších hostů. Celá akce skončila banketem a lidovou veselicí v sadech.⁶⁰⁷

Po slavnostech se JUDr. Hostaš věnoval klidné práci v muzejní kanceláři. V roce 1903 byl opětovně zvolen správcem ústavu, připravoval nové části expozice, zpracovával inventář, vypisoval poznámky k dějinám Klatovska.

Od roku 1905 se v Klatovech začalo mluvit o nutnosti stavět novou budovu pro městskou spořitelnu a muzeum. Stavba byla povolena a 2. července 1905 byly do vily zasílány oferty jednotlivých podnikatelů, kteří měli zájem o provedení stavby. Korespondenci s nimi vedl správce JUDr. Hostaš, i díky jeho vlivu byl vybrán stavitel Karel Horák. Počátkem roku 1907 byla stavba dokončena. Muzeum v ní mělo k dispozici šest místností v přízemí, jedenáct sálů v prvním patře, sál pro pořádání přednášek, ve sklepních prostorách se počítalo se zřízením lapidária a prostor pro konzervaci předmětů. V únoru 1907 začala JUDr. Hostašovi náročná práce s organizováním stěhování sbírek do nové budovy.

Skutečně významným dnem pro JUDr. Hostaše byl 7. červenec 1907, kdy bylo muzeum v nové budově slavnostně otevřeno. Na slavnost byla pozvána celá řada hostů, mezi nimi byli i hosté z Francie, kteří se zúčastnili v Praze všesokolského sletu. Na počátku slavnosti promluvil MUDr. Mašek. Ve své řeči vyzdvihl úlohu zakladatele a duše celého ústavu JUDr. Hostaše. Proslov JUDr. Hostaše byl orientován historicky, začal vyprávět o Františku Jungovi, od něhož byly na popud JUDr. Hostaše pro muzeum zakoupeny první předměty, vyprávěl o historii muzea a účasti ústavů na různých akcích. Svou řeč ukončil slovy: „Přeji si, aby muzeum budilo lásku k dějinám našeho města i širokého okolí, aby neúnavně sbíralo a zachovávalo památky historické i lidové, aby ti, kdož po nás přijdou, mohli čerpati z nich poučení

⁶⁰⁷ Šumavan, 10. srpna 1901, č. 32, roč. 34

a povzbuzení, neboť „Kol hřímá naše sláva v mrtvých památkách.“⁶⁰⁸ Po zaznění národní hymny byly veřejně čteny blahopřejné telegramy, například od zemského maršálka Lobkowice, c. k. místodržitele hraběte Coudenhoveho, prezidenta České akademie císaře Františka Josefa architekta Josefa Hlávky, profesora Píče a jiných osobností.

Rozhodující změna v dějinách muzea byla provedena v roce 1908, kdy byl ústav rozdělen, a to na Městské průmyslové muzeum a Muzeum historicko-archeologické. Průmyslové muzeum mělo budit zájem o zušlechťování řemeslnických a umělecko-průmyslových výrobků, šířit pokrok, poučovat o moderních postupech výroby, shromažďovat nástroje, stroje a modely. Stanovy nového muzea byly schváleny c. k. místodržitelstvím 25. září 1908. Průmyslové muzeum bylo financováno vedle místních zdrojů i z Obchodní a živnostenské komory v Plzni, ministerstev a jiných zdrojů.⁶⁰⁹

Plně se činnost v nové budově rozběhla od roku 1909. Muzeum bylo otevřeno od 8 do 12 h. a od 14 do 16 h, bez vstupného. V nových prostorách mohl JUDr. Hostaš spoluorganizovat řadu programů, výstav, přednášek, kurzů. Během přípravy výstavy v roce 1909 se JUDr. Hostaš věnoval především výstavním záležitostem a na muzeum mu zbývalo méně času.

Neustálou starostí správce muzea bylo obstarávání finančních prostředků. Vedl korespondenci se zemským výborem, živnostenskými komorami, jinými veřejnými korporacemi, které mohly muzeu poskytnout nějaké subvence, a snažil se intervenovat u jednotlivých zemských a říšských poslanců a vysokých státních úředníků, aby působili v parlamentu, u ministerstev a zemských úřadů ohledně subvencí pro muzeum. Financí bylo neustále zapotřebí, muzeum odebíralo celou řadu periodik, přispívalo na různé spolky, jejichž členem bylo. Někdy dokonce musel JUDr. Hostaš uklidňovat věřitele, že jim budou splaceny pohledávky, v okamžiku, kdy získá některé subvence.

⁶⁰⁸ Šumavan, 20. července 1907, č. 29, roč. 40

⁶⁰⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

V nové budově a v nových prostorách se mohl JUDr. Hostaš více věnovat národopisné činnosti. Především etnografii se začal věnovat již od 90. let 19. století, když shromažďoval materiál pro Jubilejní výstavu v roce 1891, kde prezentoval zaslanými předměty život lidu v Pošumaví. V oblasti etnografie byly jeho hlavním zájmem předměty lidového umění. Zvláště intenzivní styky v této oblasti udržoval JUDr. Hostaš s profesorem Zibrtem, na jehož podnět začal intenzivně shromažďovat lidové domácí výrobky, hračky, staré předměty z chalup a hospodářství. Velkou sbírku předmětů shromáždil JUDr. Hostaš na Národopisnou výstavu, která se konala v Klatovech v roce 1894, a většina propůjčených předmětů zůstala po skončení výstavy muzeu, které je poskytlo na Národopisnou výstavu československou v Praze v roce 1895.⁶¹⁰

Zvláštní pozornost věnoval JUDr. Hostaš sbírce hraček z Klatov, Skašova a hliněných hraček z Kolovče. Průmyslová část muzea působila jako orgán státní a zemské péče, který se snažil o zvelebování, zdokonalování živností, řemesel a průmyslu v Pošumaví. Na toto téma byly v muzeu pořádány přednášky, výstavy kurzy, vše k podpoře průmyslu v Pošumaví.

JUDr. Hostaš v průmyslové části muzea neustále kontaktoval továrny i drobnější řemeslníky a žádal je o zaslání vzorků výrobků pro muzeum. Intenzivně rozvíjel korespondenci s jednotlivými institucemi, mapoval pošumavský život na venkově, kroje, zvyky, lidové pohádky, říkadla a jiné.

Značnou pozornost JUDr. Hostaš věnoval také krajkářství. I jako člen Národní jednoty pošumavské spolupracoval s krajkářskou školou ve Strážově, se kterou zorganizoval v muzeu několik krajkářských kurzů. Jedním z nejúspěšnějších probíhal v srpnu 1910, vedla ho známá krajkářská odbornice slečna Dragounová a zúčastnilo se ho 32 dam. Zároveň s kurzem probíhala výstava krajek. Návštěvníci si mohli

⁶¹⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

prohlédnout literaturu a návody pro krajčářky i krajky z Belgie, Španělska, Francie, Ruska i jihoslovanských zemí.⁶¹¹

2. ledna 1911 byla v budově muzea otevřena knihovna s čítárnou. Návštěvníci si mihli číst volně uložené periodika jako byly Národní věstník českoslovanský, Volné směry, Brdský kraj, Časopis Společnosti přátel starožitností českých, Český svět, Moravský kras, díky prof. Vančurovi odebíraný Věstník Společnosti pro spalování mrtvol a jiné. Knihy si bylo možno rezervovat a s potvrzením JUDr. Hostaše si mohli brát noviny a knihy i domů.

Se zvětšováním muzea, rozšiřování sbírek již nebylo v silách JUDr. Hostaše celý chod muzea zajistit sám. Vedle prof. Vaňka byl přijat manipulační úředník Josef Ingeduld, archivní práce a knihovnu začal vést asistent František Plánička, revizi účtů prováděl zlatník Zrzavecký. Muzeum přistoupilo k Matici české, Antropologické společnosti ve Vídni, již v roce 1910 se stalo členem Společnosti národopisného muzea v Praze. Muzeum se podílelo na ve dnech 4. a 5. června 1911 na výletu Společnosti přátel starožitností českých. První den JUDr. Hostaš ukázal členům společnosti město a především je provedl po městském muzeu a druhý den s nimi absolvoval cestu „po stopách Dobrovského“, kde je provedl po krajině svého dětství – v okolí Poleni a Chudenic. V tomto roce muzeum uspořádalo další krajčářský kurz, kreslířský kurz pod vedením malíře Čejky.⁶¹²

V roce 1912 ztratilo kuratorium muzea dva členy, a to pokladníka Seichert a 25. dubna zemřel dlouholetý předseda kuratoria, purkmistr MUDr. Mašek. Na jeho místo byl zvolen ředitel gymnázia Rudolf Soukup. Od počátku roku 1912 začal JUDr. Hostaš s přípravou na sjezd rodáků, který se měl uskutečnit během oslav stoletého výročí znovuzaložení klatovského gymnázia. Jako historik si vzal JUDr. Hostaš za své vytvořit seznam bývalých žáků gymnázia, organizoval výzvy rodákům. Hlavní památkou z oslav měl být zvláštní almanach vzpomínek bývalých žáků

⁶¹¹ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 35

⁶¹² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

gymnázia, který uspořádal Hostašův přítel prof. Vančura. Za účasti klatovských rodáků začaly oslavy stoletého výročí znovuzaložení pěvecko-hudební akademii v sokolovně, kterou uspořádal klatovský ředitel kůru Janák. Druhý den pronesl slavnostní přednášku o latinských školách v Klatovech prof. Vančura. Pak již promluvil nově zvolený starosta města JUDr. Hostaš, na počátku uvítal rodáky následovně: „Nevidím ve Vás cizince, ale jen samé přátele, kteří mají dobré vztahy k našemu městu.“⁶¹³ V 11 hodin se všichni odebrali k rodnému domku Karla Boleslav Štorcha.⁶¹⁴ Na domě byla odhalena pamětní deska.

K těmto událostem uspořádal JUDr. Hostaš spolu s prof. Vaňkem v muzeu výstavu duševních výtvarů klatovských absolventů a profesorů klatovského gymnázia. Materiál rozdělili do sekcí literární, hudební, výtvarné a poslední část výstavy obsahovala materiály k dějinám gymnázia. Podařilo se jim shromáždit materiály od spisovatele Šmilovského, profesora Jiřího Gutha, poslance Jeřábka, Franty Šumavského, Slavoje Amerlinga, Jaroslava Vrchlického, právníka Randy, archeologa Niederleho, lékaře Thomayera, teologa Sedláka, skladatelů Měchury, Procházky, Kličky a jiných.⁶¹⁵

Trvalou památkou na slavnost gymnázia v Klatovech byl již zmiňovaný Almanach vzpomínek bývalých žáků klatovského gymnázia. Jindřichu Vančurovi se podařilo shromáždit na 67 vzpomínkových medailonů, mezi nimi i JUDr. Hostaše, který v něm zavzpomínal na dobu studia na gymnáziu na nižším stupni.

JUDr. Hostaš pokračoval, pokud mu v tom čas a prostředky dovalovaly v archeologickém bádání. Hlavní období otevírání nových mohyl bylo v letech 1896-1897. Během roku 1896 bylo otevřeno 8 mohyl

⁶¹³ Šumavan, 7. září 1912, č. 36, roč. 45

⁶¹⁴ Karel Boleslav Štorch se narodil 12. listopadu 1812 v Klatovech, kde vystudoval gymnázium, pak Filozofickou fakultu v Praze, kde se zapojil do okruhu kolem dalšího rodáka z Pošumaví Josefa Franty Šumavského, Přispíval do řady novin, mezi nimi do Pražských novin, Vlastimila, České včely, byl uznávaným básníkem a překladatelem, to vše pod pseudonymem Boleslav Klatovský. Zemřel 25. listopadu 1868 v Praze. Šumavan, 28. listopadu 1868, č. 50, roč. 1

⁶¹⁵ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 40

a byly úplně rozebrány. Vedle mohyl v Husíně u Klatov byly rozebrány i mohyly v Ostřetích. JUDr. Hostaš popsal veškeré nálezy a uložil je v městském muzeu, kde je asistent Plánička inventarizoval. Všechny místa nálezů si vyznačoval na nástěnné mapě, nálezy, které byly nalezeny při opravách a úpravách ve městě, shrnul do rukopisu Různé zápisky týkající se města Klatov a okolí.

JUDr. Hostaš a většinou s prof. Vaňkem se zúčastňoval mapování a sběru materiálů z nálezů ve městě, většinou se jednalo o středověká pohřebiště nebo zbytky středověké zástavby. V roce 1902 se mu poprvé podařilo získat prostředky ke zkoumání některých míst v Klatovech od obce a částečně od občanů. Prozkoumal společně s Vaňkem několik míst, na které byly upozorněni při opravách domů ve středu města. Výsledky svého bádání zveřejňoval v Šumavanu. Tak například o výzkumech klatovských kosterních nálezů napsal článek „Staré pohřebiště v Klatovech“, kde celé nálezy kosterních hrobů popsal a snažil se i určit stáří nálezu, z klatovských kronik vypsál několik údajů, které se týkaly míst, v nichž byl nález učiněn.⁶¹⁶ V přibývajících funkcemi však času na provádění archeologického výzkumu ubývalo.

Po svém návratu z Prahy v roce 1889, intenzivněji od konce 90. let 19. století se častěji věnoval publikační činnosti. Byl znám jako autor četných zpráv ze svého archeologického výzkumu, které publikoval v Památkách archeologických (jednalo se především o články o mohylových pohřebištích), v Historickém sborníku, v Českém lidu, své národopisné práce otiskoval ve Věstníku československých muzeí, Časopisu českého muzea. Články s místní problematikou publikoval ve Šumavanu a Klatovských listech. Vydal několik článků o významných klatovských rodinách, o požárech města, ale i o výletech, které absolvoval.

Ovšem jeho asi největším dílem jeho života zůstala práce na Soupisu památek historických a uměleckých v království Českém.

⁶¹⁶ Šumavan, 22. března 1902, č. 12, roč. 35

Podnět na sepsání tohoto díla vyšel z Archeologické komise při české akademii věd a umění. JUDr. Hostaš se chopil díla společně se svým přítelem profesorem Ferdinandem Vaňkem a začal pracovat na soupisu kulturně historického materiálu Pošumaví. Za úkol si vzali zmapovat v této oblasti v politických okresech klatovském, domažlickém, sušickém a přeštickém. Obrovská práce spojená se shromažďováním materiálů vedla v roce 1899 k vydání Soupisu památek historických a uměleckých v politickém okrese klatovském. Následoval v roce 1900 soupis památek sušických, v roce 1902 domažlických a v roce 1907 přeštických.

Společně s profesorem Vaňkem sepisovali a sami obcházeli a mapovali památky v celém Pošumaví. Jejich svazky obsahují celou řadu obrazových příloh, přesný popis památek, historická data i odkazy na použité archivní materiály a knižní odkazy. Kritika se o díle vyjádřila velmi pochvalně. „Autoři postupují od kostela k hradu a k zámku, všímají si nejprve historie místa a osob zde usedlých, popisují architekturu, vypočítávají a popisují mobilní předměty, měří je, odhadují je a odhadují jejich stáří. Milovník památek najde tu spoustu předmětů pro svou zálibu, turista má zdroj poučení o osadách, učitel zase pramen pro poučné přednášky, úřady v okrese příručku pro rychlou informaci.“⁶¹⁷ Za svou práci, která je dodnes používána, byly za svou práci jmenovány v roce 1908 konzervátory Ústřední památkové komise ve Vídni pro politické okresy Klatovy, Přeštice, Domažlice a Přeštice. Bylo to ocenění velké Hostašovy práce.

⁶¹⁷ Šumavan, 6. července 1907, č. 27, roč. 40

Osobní a soukromý život JUDr. Karla Hostaše v letech 1897 - 1912

Od konce 90. let 19. století byl JUDr. Karel Hostaš stále více zaměstnáván v obecní, okresní správě, i ve veřejných korporacích.

Na konci devadesátých let se začal intenzivněji zajímat o politické dění ve městě. V jeho zápiscích se objevují častěji zápisky o politickém dění ve městě. Zvláště po té, co byl v lednu 1897 zvolen mladočeský kandidát MUDr. Mašek za starostu. Velmi ho zajímaly první volby do páté kurie říšské rady v roce 1897. Velké antipatie u JUDr. Hostaše vyvolávaly snahy a předvolební agitace sociálních demokratů. V poznámkách si zapsal i několik incidentů, které se během volební agitace uskutečnily, jako byl projev socialisty, redaktora Krejčího, „který se vyjádřil v řeči o Panně Marii a Ježíši Kristu způsobem opovržení hodným.“⁶¹⁸

Určité antipatie choval stejně jako další veřejné osoby vůči židům, a to zejména ze dvou důvodů. Jak jsem již zmínil, byla celá řada mladočeských politiků přesvědčena, že právě židovské etnikum ve volbách, jako v roce 1897 podpořilo buď německé strany nebo sociální demokracii. Druhý bod sporů bylo „němčení“ některých Židů.

V roce 1898 se intenzivně věnoval práci na soupisných dílech. Od jara často ve volných chvílích opouštěl domov a vyrážel s profesorem Vaňkem buď pěšky nebo vlakem do okolí Klatov a do Pošumaví, kde obcházeli jednotlivé památky. Během těchto cest uplatnil své kreslířské schopnosti, když vytvořil na těchto cestách celou řadu kreseb kostelů, kaplí, božích muk nebo inventáře nemovitých památek. Zvláště čilou korespondenci vedl v souvislosti se soupisu se členem Archeologické komise Dr. Borovským. JUDr. Hostaš podrobně informoval o své práci téměř týdně o postupu své práce. Zvláště ho zamrzelo, že se zmenšoval počet obrázkových příloh, a to hlavně z důvodů financí, které

⁶¹⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

publikaci prodražovaly. Některé výlety spojené se soupisem absolvoval JUDr. Hostaš s dětmi, které byly vychovávány především matkou a její sestrou Marií a Hermínou.

Největším odpočinkem zůstávaly pro JUDr. Hostaše výlety a túry. Pravidelně každý rok v létě připravil pro sebe a část své rodiny větší výlet. V roce 1898 odcestoval s manželkou Annou, syny Václavem, Karlem a Miloslavem na Moravu. Cestovali do Skopčic u Blanska, kde se ubytovali a odtud si prohlédli Blansko, Macochu, Sloup, 5. srpna vyrazili vlakem do Hodslavic, rodiště Palackého. Při cestě nezapřel JUDr. Hostaš své národní citění, živené někdy až přehnaně v odboru Národní jednoty pošumavské. V denících ze své cesty poznamenal „vyzývavé chování německých úředníků na nádraží ve Velkém Meziříčí“. Cesta Hostašovy rodiny vedla přes Radhošť dále na Slovensko, 17. srpna dorazili do Štrby a Popradu, přes Bratislavu a Vídeň, kde se s dětmi zastavili v Pratru, přicestovali dne 21. srpna domů. Ovšem ani na rodinném výletě nebyl JUDr. Hostaš zcela bez kontaktu s domovem. Profesoru Vaňkovi psal pravidelně domů adresy, kde se zdržuje, aby mu mohl doručovat potřebnou poštu.⁶¹⁹

Významným dnem pro JUDr. Hostaše bylo vyznamenání rytířským řádem císaře Františka Josefa I. Při příležitosti této oslavy mu byl uspořádán slavnostní večer v besedě. Před zaplněným sálem mu zapěl sbor Šumavan, řízený klatovským ředitelem kůru Janákem, pak mu popřála celá řada oficiálních hostů i přátel. Pak vystoupil JUDr. Hostaš s dojatě poděkoval všem přítomným. Závěrem poděkoval všem za účast na této slavnosti a provolal slávu císaři. Zábava pak pokračovala za zpěvu Šumavanu až do půlnoci. Jak se ukázalo později u JUDr. Hostaše zvykem, zpracoval si hned po slavnosti abecední seznam účastníků slavnosti. Mezi významné gratulanty, kteří mu zaslali dopisy, patřili: rada zemského výboru Antonín Hahn, advokát v Příbrami JUDr. Steiner, ředitel rolnické školy v Plzni Treybal, c.k. univerzitní

⁶¹⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

profesor Woldřich, Ferdinand hrabě Chotek, Jan Evangelista rytíř Purkyně, biskup Dr. Sedlák, profesor Randa a celá řada dalších. Mile ho potěšila přáníčka, která mu zaslaly jeho děti. Stejně jako po celý rok využili někteří lidé příležitosti pográtulovat k vyznamenání k tomu, aby u JUDr. Hostaše intervenovali ve svých záležitostech.⁶²⁰

Blahopřání k vyznamenání dostával JUDr. Hostaš po celý leden 1899. Během zimních měsíců se mohl více věnovat rodině, ale především využíval ušetřený čas na práci v muzeu, kde trávil mnoho zimních večerů inventarizací přírůstků, vypisováním poznámek ke svým článkům, práci na soupisném díle. Když nebyl v muzeu, trávil čas ve společnosti v besedě nebo některých spolcích. Doma se zdržoval večer jen málo, děti měla na starosti manželka Anna a její sestry.

Na jaře roku 1899 se obec opětovně rozhodla intervenovat ve věci zřízení krajského soudu v Klatovech. Původní rozhodnutí bylo vydáno zemským sněmem roku 1874. Již tehdy byly hlavními argumenty pro zřízení samostatného soudu jednak vzdálenost od krajského soudu v Plzni i do Písku. Záležitosti kolem zřízení krajského soudu převzal JUDr. Hostaš.

Léto 1899 trávil JUDr. Hostaš na Šumavě na Špičáku. Ani zde však neměl úplný klid od práce, jako vždy zanechal profesoru Vaňkovi svou adresu, aby ho informoval o dění v muzeu a ve městě. Ten ho pravidelně informoval o opravách děkanského kostela, ale především o postupu práce na soupise památek. Na Špičáku podnikl několik delších výletů, ubytován byl u svých známých v penzionu „U Prokopů“. Po výletě na Šumavu vyrazil ještě ve dnech 7. až 20. srpna s přítelem soudním radou Rudou Polákem a synem Václavem do rakouské Solné komory. Podnikly zde celou řadu túr, navštívili Amsee, naleziště Hallstat, Ischl, Salzburg a přes Budějovice se vrátili domů. V září ještě vyrazil na čtyři dny se švagrovou Hermínou a synem Vládou do Mnichova.⁶²¹

⁶²⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶²¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Počátkem roku 1900 ho plně zaměstnával práce nad soupisem památek. 10. ledna mu napsal přítel a člen Archeologické komise Borovský, že předložil v sezení komise Hostašovu žádost na zaslání 400 zl., které komise dlužila JUDr. Hostašovi a profesoru Vaňkovi za jejich práce a hlavně pořizování kreseb a negativů do knihy. Borovský mu několikrát psal, že komise nemá mnoho peněz a je nutné na jednotlivých dílech co nejvíce šetřit. JUDr. Hostaš odpověděl, že část negativů do knih ponese na své náklady, chtěl, aby soupis obsahoval co nejvíce obrázků a popisů. Dr. Borovský ho však přesvědčoval, že „těch 400 zl. z komise nějak vytluče“.⁶²² Ptal se JUDr. Hostaše, co plánuje po soupisu památek na Sušicku, zda se vrhne na Strakonicko nebo Přešticko.

V roce 1900 se začal zhoršovat zdravotní stav jeho syna Václava. Václav nastydl a několikrát se mu vrátila angína spojená s chřipkou, zápallem plic, zameškal i mnoho přednášek na právech v Praze, kde studoval. Poté onemocněl zánětem hlasivek a jeho organismus začal celkově chřadnout. JUDr. Hostaš začal shánět rady u svých známých o možnostech léčby syna. Lékaři mu doporučili, aby syn odjel do Alp do plicního sanatoria. Tam skutečně v létě 1900 odjel i s matkou Annou. JUDr. Hostaš za nimi chtěl do Alp přijet, ale „moc práce v zastupitelstvu, městské radě a spořitelně mu v tom brání“.⁶²³ Téměř každý večer psal manželce a synovi do sanatoria dopisy o dění v Klatovech i o ostatních dětech a vůbec životě domu. Počátkem září vystřídala v sanatoriu Hostašovu manželku Annu jeho švagrová Hermína. JUDr. Hostaš psal a prosil manželku, aby se cestou zpět nestavila u příbuzných ve Stropčicích na delší dobu, že má mnoho práce a zvláště se musí starat o Mílu. V kanceláři neměl po dobu několika týdnů koncipienta a všechnu práci musel zastat sám, byl naprosto vyčerpán.⁶²⁴

⁶²² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶²³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶²⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Po návratu manželky se mohl opět plně věnovat práci v kanceláři, zastupitelstvech, spolcích a samozřejmě v muzeu.

Nemalé starosti měl JUDr. Hostaš s nejmladším synem Miloslavem, který byl dosti živým dítětem. Několikrát se JUDr. Hostaš díky jeho klukovinám dosti rozčílil. Například 4. února 1901 se dozvěděl, že Miloslav, tehdy student 6. třídy, dostal opětovné napomenutí „za chození s děvčaty“, které měl nechat doma podepsat a do osmi dnů vrátit ve škole.

Nejstarší syn Karel pobýval střídavě v Plzni a v Praze, byl již rozhodnutý se věnovat divadelnímu umění, nejlépe režii. Brzy si našel mnoho přátel z divadelních kruhů a s nimi trávil hodně času po divadelních představeních a po zábavách. Často psal otci o zábavách a společenském životu v Praze. Když se mu nedostávalo peněz, prosil v dopisech otce, aby mu do Prahy zaslal šaty nebo hotovost.

V červnu 1901 se JUDr. Hostaš dočkal narození své první dcery. Při křtu v jezuitském kostele dostala jméno Anna po matce. Po počátečních radostech z narození dcery se začalo ukazovat, že dítě není úplně zdravé.

Oslav a různých blahopřejných dopisů a telegramů si nemohl JUDr. Hostaš náležitě užít, neboť se během léta připravovala slavnost odhalení pomníku mineralogovi profesoru Krejčímu. JUDr. Hostašovi jako jednomu z hlavních organizátorů zasílali přátelé, především báňský rada Ing. Gotz ho pravidelně informoval o sbírání nerostů na základ pomníku. Čilou korespondenci udržoval v létě 1901 se zástupci strany svobodomyslné na Přešticku a Nepomucku, kde se měly konat volby do zemského sněmu.⁶²⁵

Větší a větší starosti dělaly JUDr. Hostašovi jeho nemocné děti. U nemocné dcery Anny bylo zjištěna vnitřní choroba orgánů, Václavova nemoc se také zhoršovala. Dcera po několika měsíční nemoci zemřela,

⁶²⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

ztrátu jediné dcery těžce nesl. Až postupně se smířil s faktem, že „jeho andílek ho navždy opustil a odešel do božího království.“⁶²⁶

Nelepšila se ani nemoc syna Václav. V létě 1901 s ním počátkem července pobýval v lázních Gorbersdorfu, který mu doporučili pro léčbu syna jeho známí. Václav již trpěl rozvinutou tuberkulózou.

I přes velké starosti s rodinou pokračoval nadále ve své práci se soupisem památek i ve veřejné činnosti. Neustále se snažil vyřizovat množství žádostí o pomoc v různých otázkách, ať se jednalo o učitelská nebo právní místa, chudinskou podporu, podporu chudým studentům. Jeho samotná finanční situace v době nemoci syna Václava nebyla také vůbec stabilní. I když mu poměrně dobře vynášela jeho advokátní kancelář, a to hlavně díky jeho kancelářskému úředníkovi Vítu Urbanovi, na kterého se v době, kdy mu starosti s rodinou nebo veřejnými záležitostmi neumožňovaly se kanceláři plně věnovat, plně spolehnout. Hostašův syn ve svých vzpomínkách psal, že otec byl v době léčení syna Václava v Gorbersdorfu dosti finančně vyčerpán a byl dokonce nucen odkoupit své životní pojistky v částce 4000,- K (později se situace opakovala v roce 1905, kdy byla nemocná v lázních se léčila jeho žena Anna, kdy si byl nucen vzít v záložně půjčku 6.000,- K). Podle některých členů rodinu k těmto problémům nemálo přispělo to, že si JUDr. Hostaš nenechával proplácet své úřední cesty do Plzně, Vídně ani právní zastupování obce, okresu nebo Poleně v soudních a jiných právních sporech.⁶²⁷

Na přelomu roku 1901/2 se Václavovi, který byl v lázních Gorbersdorfu, přitížilo. 8. ledna 1902 byl JUDr. Hostaš volán akutně, aby se vydal za synem do lázních. V Praze se k němu připojil syn Karel, ale Václava již našli na pokraji smrti. „Ubožák přemáhal se přede mnou, aby zakryl svůj stav,“ napsal si zdrcený Hostaš do svých zápisků.⁶²⁸ Ve čtvrtek 9. ledna Hostašův syn Václav zemřel. Jeho ostatky pak byly

⁶²⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶²⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶²⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

převezeny ze slezského Gorbersdorfu do Klatov, kde se konal 12. ledna pohřeb, který byl vypraven ze studentského kostela za účasti množství obyvatel i zástupců veřejných korporací a spolků, kteří doprovodili spolu se zdrcenými rodiči ostatky mladého studenta na klatovský hřbitov, kde nedávno před tím upravil JUDr. Hostaš rodinnou hrobku.

Jako vždy, když JUDr. Hostaše v životě potkala podobná tragédie, ještě více se upnul k práci, která mu podle jeho slov dala na chvíli zapomenout těžkostí života. Opět se soustředil hlavně na práci v muzeu, kde trávil čím dál více večerů. Další velkou část volného času věnoval soupisové práci, na které pracoval s profesorem Vaňkem. Tato činnost ho plně zaměstnávala, vedl bohatou korespondenci s Dr. Borovským z Archeologické komise, který ho informoval o postupu práce s jinými díly souboru. Množství dopisů se týkalo nedostatku financí i zpoždění některých autorů nebo naopak toho, že někteří překročili rozsah a díky tomu se musely zkrátit jiné díly.⁶²⁹

Po smutném začátku roku 1902 se vydal JUDr. Hostaš se synem Miloslavem a kamarádem soudním radou Rudou Polákem ve dnech 17. až 23. srpna do Alp, kde navštívili Salzburg, Lichtenstein a Linz. Koncem srpna strávil se ženou a dětmi několik dní na letním bytě profesora Vaňka ve Lnářích, odkud podnikli několik výletů do okolí. V září pak ještě vycestoval se synem Karlem do Mnichova.

Nové povinnosti mu přibýly koncem roku 1903, kdy se stal i okresním starostou, především v silniční okresní komisi. Pro JUDr. Hostaše to znamenalo, že několikrát týdně vyjížděl z Klatov řešit stav okresních silnic v okolí, kterých neustále přibývalo. Na místě řešil problémy s cestáři, špatnými krajnicemi, zasahováním soukromého majetku do okresních silnic, nedostatkem šterku a písku, zbytek pak bylo projednáváno v okresní kanceláři. Vedle toho nyní převzal jako představitel okresní samosprávy záležitosti spojené s lékařskými obvody, zvěrolékařstvím a rostlinopěčí, částečně školství, byl již tehdy členem

⁶²⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

místní i okresní školní komise. V roce 1903 se ujal toho, že se zasadí o pozemštění rolnické školy v Klatovech, mnoho času mu zabrala práce v kuratoriích jednotlivých škol, především ve správním výboru pokračovací průmyslové školy.⁶³⁰

Těsně před svými padesátinami složil dne 2. března 1904 slib okresního starosty a jako počátek oslav jeho narozenin byl dne 6. března jmenován čestným členem ostrožreleckého sboru v Klatovech.

Dne 11. března 1904 oslavil JUDr. Hostaš v plné síle své padesáté narozeniny. Vedle soukromé oslavy, která proběhla v rodinném kruhu jeho synů a ženy, které se zúčastnili i příbuzní u obou stran, hlavně z rodin sourozenců Hostašovi manželky Anny, proběhly oficiální oslavy v jednotlivých spolcích, kterými byl JUDr. Hostaš členem, především mezi „nejvěrnějšími“ přáteli v besedě. Při své obvyklé pečlivosti, zvláště co se týkalo jeho osoby, si vypracoval Hostaš seznam všech blahopřání. Tak mu postupně přál ředitel dívčí školy Nešpor, starosta města MUDr. Mašek, městský lékař MUDr. Ingeduld, knihkupec a redaktor Šumavanu Čermák, účetní spořitelny Seichert, přítel Ruda Polák, kamarád advokát JUDr. Wellner ho potěšil vtipným kresleným přáníčkem s opilou postavičkou, která má v knížce na záložkách hesla vegetariánství, abstinence...., notář Fügner, klatovský děkan Sedlák, jednotlivé spolky jako sokol, Národní jednota pošumavská, hasiči, turisté, okrašlovací spolek, vojenští vysloužilci, uzenáři a řezníci, právovárečníci a jiní, někteří z nich mu připravily vlastní slavnostní večery.⁶³¹

Radost z doznívajících oslav mu poněkud zkalily informace o studijních „úspěších syna Vratislava. 18. dubna JUDr. Hostašovi přišel z Prahy dopis od bývalého klatovského profesora a Hostašova přítele Petra, který ho nerad informoval o tom, že mu Vratislav zatajil výsledky konference ve škole, na které mu byly navrženy na obchodní škole nedostatečné z němčiny, francouzštiny, angličtiny, zeměpisu i obchodní nauky a účetnictví. Tyto velice „trudné výsledky“ přislíbil Petr ovlivnit.

⁶³⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶³¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Po celé pololetí pak JUDr. Hostaše informoval o Vratislavových výsledcích, nakonec se mu podařilo zlepšit výsledky na dostatečné.

I tyto starosti se ukázaly být malé ve srovnání s začínající nemocí manželky Anny. Ta začala od jara 1904 hubnout, dělalo se jí špatně a trpět všeobecnou únavou. Od července 1904 se léčila manželka Anna v Mariánských Lázních, kde si začala léčit ledviny, které byly označeny jako příčina jejich potíží. JUDr. Hostaš za ní pravidelně se syny dojížděl. Při svých návštěvách pravidelně vycestoval k okolním památkám, především do kláštera v Teplé.

JUDr. Hostaš opět zaháněl chmurné myšlenky intenzivní prací. Denně trávil čas buď v kanceláři nebo v okresní úřadovně, večer pak v muzeu nebo v jednotlivých spolcích či na zasedání okresního nebo obecního zastupitelstva a večer se vracel domů pozdě. O domácnost se po dobu manželčiny nemoci starala švagrová Marie Turnwaldová a Hermína Poláková. V roce 1904 a 1905 se také vydával se syny na výlety, i když v době nemoci manželky se omezovali na menší výlety v okolí.

Zdravotní stav Anny se však neustále zhoršoval, na jaře 1906 se začala rodina připravovat na nejhorší. 21. dubna 1906 manželka Anna zemřela. Zpráva o jejím skonu se roznesla rychle po městě, jejího odchodu vedle rodiny želela i Ústřední matice školská, jejíž předsedkyní byla od roku 1890 a za jejíhož působení získal odbor přes 20.000,- K sokol, jehož ženského odboru byla po několik let a celá řada obyvatel, kterým se snažila i díky postavení manžela napomáhat. 26. dubna se konal pohřeb, kterého se zúčastnila celá řada obyvatel, zástupců korporací, do Klatov přijelo i množství rodinných přátel, jako byl bývalý ředitel gymnázia Robert Beer⁶³² s chotí.

Ihned druhý den po pohřbu se vydal JUDr. Hostaš se synem Miloslavem do Prahy, kde Míla složil první státní zkoušku na právech. Tu úspěšně složil a mohl pokračovat ve studiu práv.

⁶³² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Po smrti manželky Anny se JUDr. Hostaš doma již téměř nezdržoval. Ze vzpomínek dětí vyplývá, že většinu volných večerů trávil v besední společnosti, kde se bavil se svými přáteli.

Během léta 1906 začal Vladislav s otcem shánět bydlení pro Vratislava, který měl začít studovat v Praze. Přítel Vančura slíbil, že se o záležitosti bydlení Hostašových synů postará.

V srpnu vyrazil JUDr. Hostaš s Rudou Polákem a lékárníkem Saltzmanem do Alp. Během dlouhých túr si odpočinul od práce v muzeu, městě, okresu i od rodinných starostí. Navštívil alpská střediska a cestou zpět Mnichov.

V září pak doprovodil syna Vratislava do Prahy, kde začal studovat obchodní akademii.

Od počátku roku 1907 mu starosti přiděloval i syn Jaroslav, který pracoval na kouteckém panství Stadionů. Ten otci zasílal každý týden dopisy, v nichž si stěžuje, že je v Koutě izolován a nemá dostatek informací o dění v Klatovech. Žádal otce, aby otec zaintervenoval na příslušných místech, že se prý mělo uvolnit místo sládka v Trhanově. Otec mu odpověděl, že se do Trhanova nedostane, protože v Klatovech byl na návštěvě vídeňský konzervátor. Po jeho odchodu napsal JUDr. Hostaš několik dopisů do Trhanova, v nichž píše, že se na zdejší statek brzy obrátí jeho syn s prosbou o místo. O práci pro syna Jaroslava psal několikrát JUDr. Hostaš i svému příteli JUC. Sedlákovi, který měl jako pracovník u zemského výboru kontakty na českou šlechtu, u které doporučoval Jaroslavovi pracovat, aby zůstal v oboru a našel si místo správce.

Množství dopisů přicházelo JUDr. Hostašovi také z Prahy od synů Vládi a Vráti, kteří zde studovali. Dohledem nad nimi byl pověřen profesor Vančura. Zvláště Vráťovy začátky byly těžké. Vlád'a často psal, že ho musel nutit do učení. Vlád'a také nechtěl Vráťovi povolovat zábavy, dokud se nenaučil, zvláště velkým trestem byl zákaz návštěvy kina. V Praze oba bratři často navštěvovali rodinu profesora Vančury, který se

s nimi také někdy učil a zkoušel je. Někdy Vláďa raději psal o Vráťových neúspěších tetě Turnwaldové, aby to s otcem nějak vyřídila.⁶³³

I v roce 1907 vyjel JUDr. Hostaš na několik výletů. V srpnu absolvoval túry v Alpách s Rudou Polákem a továrníkem Jiřím ze Stadlerů. Na přelomu srpna a září pobýval s profesorem Vaňkem několik dní na Vimpersku a Strakonicku, kde pracovali na místním soupise památek. V říjnu pak absolvoval sjezd měst v Kutné Hoře.

Pravidelnou procházkou začal i rok 1908, když odjel na Tři krále se syny Milou a Vláďou na procházku na Špičák a k Černému jezeru. Po obědě se věnovali sáňkování. Pak mu opět nastaly všední starosti i povinnými vyjížďkami související s jeho členstvím v silniční komisi. První větší výlet tohoto roku byl spojen v lednu s návštěvou sjezdu měst a okresů v Českých Budějovicích uspořádaném za účelem zlepšení dopravních spojení. Odpoledne navštívil syna Karla, který tehdy pobýval v Protivíně, a poseděl s ním v místní besedě. Druhý den si prohlédl Budějovice s prezidentem plzeňské obchodní komory a jejím tajemníkem a večer se vydal přes Plzeň domů.⁶³⁴

V březnu mu došlo množství blahopřání k narozeninám. Vláďa mu při té příležitosti popsal studijní postup Vráti, vyjádřil přání, aby se otec tolik nepřepínal, a že se všichni musí snažit, aby školy co nejdříve dodělali a otec si mohl odpočinout. I když se Vráťa začal více učit, problémy s jeho pobytem v Praze nadále byly. Například 17. března došla JUDr. Hostašovi upomínka z pražského květinářství na Příkopech, že nebyly zaplacený objednané květiny.⁶³⁵ 16. března zajel JUDr. Hostaš na návštěvu k prezidentu akademie Josefu Hlávkovi do Lužan, kde se setkal a promluvil s budějovickým biskupem Hůlkou, okresním hejtmánem Pacákem a spisovatelem Jaroslavem Vrchlickým.

Od jara následovaly silniční komise, cesty ohledně záležitostí okresu i obce. Novou povinností bylo pro JUDr. Hostaše sběr informací

⁶³³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶³⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶³⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

o okresních nemocnicích, který měl sloužit jako inspirace pro stavbu a správu nemocnice v Klatovech. Tak navštívil postupně Kladno, Německý Brod a Beroun. O všech svých cestách pak podával na jednání zastupitelstva podrobné zprávy. V srpnu si odpočinul na pravidelné dovolené v Alpách.

28. října proběhlo v Klatovech znovu vysvěcení děkanského kostela, na jehož rekonstrukci a úpravě se JUDr. Hostaš podílel. Jako určitý odborný dohlázeň nad pracemi však ještě před touto slavností musel reagovat na několik článků, v nichž celou práci zpochybnilo několik stavitelů, kteří vyčítali výraznou regotizaci stavby. Při slavnosti dělal po dva dni JUDr. Hostaš doprovod budějovickému biskupu Hůlkovi, který zároveň provedl v Klatovech vizitaci.

Stejně jako minulý rok i rok 1909 začal procházkou po Šumavě, tentokrát vyrazil s místními turisty na Špičák. Tento rok byl však plně ve znamení připravované pošumavské výstavy. JUDr. Hostaš několikrát kvůli této záležitosti navštívil Prahu, kde si prohlédl staré pavilóny, které chtěly Klatovy koupit. Během příprav výstavy musel nadále vyřizovat silniční záležitosti, které mu zabíraly několik dní v týdnu. V květnu navštívil na několik dní Prahu, kde zkontroloval syny Vráťu a Vlášku, prohlédl si Emauzy, nemocnice a účastnil se schůze československých spořitelů v pražské besedě.

Kvůli výstavě neměl dostatek času ani na práci v muzeu, ani v jednotlivých spolcích. Ještě před létem, kdy měly práce na výstavišti vrcholit, odjel na pravidelnou dovolenou se synem Vladimírem přes Linec a Gorici do Terstu. Do přístavu dorazili 30. května. Na moři si prohlédl loď Pragu, JUDr. Hostašovi se velmi zamlouvalo její luxusní vybavení, večer se vydali do Terstu. Výlety pak konali každá den, postupně se seznámili s několika Čechy, mnoho přátel zde našli díky tomu, že syn Miloslav zde sloužil jako kaprál. Ve městě se setkávali s důstojníky císařského střeleckého pluku, s kterými obědvali v důstojnickém kasinu,

večer trávili ve společnosti důstojníků. Kvůli blížícímu se zahájení výstavy se vrátili do Klatov již 5. června.⁶³⁶

Během výstavy, která začala 3. července 1909, se JUDr. Hostaš domů téměř nedostal, organizace výstavy mu zabrala všechnen volný čas. Během slavnostních výstavních dní dorazila celá řada delegací, mezi kterými byli například turisté, kteří do Klatov přicestovali 23. července. JUDr. Hostaš byl po celé tři dny jejich pobytu v Klatovech jejich hostitel, v jeho doprovodu si prohlédli město, výstavu, muzeum a uspořádali výlet na Šumavu. Vedle toho byl i organizátorem setkání rodáků, které proběhlo 31. července.

Po hlavním pracovním tlaku v létě 1909 vyrazil 1. září JUDr. Hostaš lékárníkem Šimanem a Rudou Polákem přes Istrii, Dalmácii do Bosny a Chorvatska. V Ukve se setkal s Miloslavem, který tu v tu dobu sloužil, 4. září opětovně navštívili Terst, 6. září si pak prohlédli Split, i zde poznali Hostašovi známé. Ve splitském muzeu zastihl JUDr. Hostaš ředitele ústavu prof. Msgre. Buliče, kterému se představil jako konzervátor, ředitel Bulič nařídil kustodovi sbírek, aby Hostašovi ukázal celou sbírku. Poté si JUDr. Hostaš prohlédl místní tržiště a učinil si řadu poznámek o místních zvycích a etnografických zajímavostí. 8. září vyrazili lodí kolem Kotoru, odtud se vydali do Černé Hory, kde navštívili sídelní město knížete. JUDr. Hostaš si zakreslil místní architekturu, kroje, ukázky jazyka, v hlavním městě Cetyni potkal Jana Komárka, který zde byl jediným Čechem v kapele. Na závěr návštěvy si zakoupil pro muzeum šavle, výšivky, sošky a jiné předměty. Následující dny si pak prohlédli okolí Dubrovníku a 14. září vyrazili domů.⁶³⁷

Po návratu domů se opět rozběhl koloběh starostí v silniční komisi, ve městě, kanceláři, spolcích... Ke konci roku se na něj opětovně obraceli lidé s prosbami. Tak ho například žádal Jan Tarantík o přimluvu na místo řídícího učitele na obecné škole v Klatovech, „neboť na něj dají

⁶³⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶³⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

jiní páni.⁶³⁸ Obracel se na něj několikrát jeho přítel JUC. Sedlák, který ho prosil, aby zařídil prodej jeho rodinného statku ve Štěpánovicích.

Na počátku roku 1910 JUDr. Hostaše potěšily zprávy z Prahy o zlepšení Vráťova studia. Vláďa mu napsal, že konference u Vráti dopadla dobře, že se s ním učí a píše kompozice. Vráťa napsal otci, že „teď je již rozumnější, že se bude učit, ví, že zlobil, že ho to mrzí.“⁶³⁹ Vráťa si začal na jaře shánět práci, rozhodl se nastoupit do banky, což mu ale Vančura rozmlouval.

V létě vyrazil JUDr. Hostaš na výlet s Polákem do Alp. Radost mu udělal i syn Miloslav, který složil 11. listopadu druhou judiciální zkoušku.

Vráťa nakonec našel práci v Černicích. Tím skončila JUDr. Hostašovi jedna starost o zajištění nejmladšího syna. I přesto, že všichni synové již pracovali, stále se od nich objevovaly žádosti o peníze, které jim JUDr. Hostaš posílal.

Nový rok 1911 začal JUDr. Hostaš již klasickým zimním výletem, tentokrát na Bolfánek u Chudenic. Ze všedního života plného práce ho vytrhovaly jednotlivé větší pracovní cesty. Jednou z nich byla 14. května cesta do Brna na sjezd spořitelén, kde vedle oficiálního programu navštívil hrob Dobrovského a nakoupil zde množství národopisného materiálu pro muzeum. Právě Dobrovský a jeho pobyt na Klatovsku se stal cílem výletu členů společnosti přátel starožitností, zprávu o tomto výletu pak otiskl Časopis přátel starožitností českých. JUDr. Hostaš během výletu zavzpomínal na počátky společnosti, jak bylo jeho zvykem, vytvořil si přesný seznam účastníků.⁶⁴⁰ Kvůli množství práce si tento rok nemohl dovolit vyjet na delší cesty za hranice. Pouze několikrát vycestoval s Polákem do Bavorska.

V této době byl již JUDr. Hostaš plně zaměstnáván dalším projektem, kterým byla stavba nemocnice. Již několik let se spolupodílel na přípravě stavby. V záležitosti nemocnice vedl celou agendu se

⁶³⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶³⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁴⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

samosprávnými i státními orgány. V záležitosti stavby navštívil několik podobných ústavů, mnohokrát intervenoval u zemského výboru a ministerstev ve Vídni. V únoru 1912 vyslal zemský výbor do Klatov úředníka, který provedl kontrolu nemocnice. S nemocnicí souvisel i výběr nového primáře. Na JUDr. Hostaše se obrátilo několik kandidátů, časté byly dopisy od asistenta české chirurgické kliniky prof. Kukuly MUDr. Tilla, který psal JUDr. Hostašovi ihned po pohřbu bývalého primáře Ingedulda. Psal, že „zmizel ihned po pohřbu, aby nebyl s JUDr. Hostašem viděn a aby se veřejné mínění předem nerozčarovalo.“⁶⁴¹ I ostatní kandidáti zaslali JUDr. Hostašovi několik žádostí.

Odpočinkem byly pro JUDr. Hostaše jako každý rok výlety. 5. června odjel přítelem Berkovcem do Bukoviny, kde navštívil Krakov, Lvov, Černovice, cestou zpět Pešť a Vídeň. 26. a 27. června konala za podpory JUDr. Hostaše výlet po kostelích Klatovska Společnost přátel starožitností českých. 1. července odjel se švagrovou Hermínou do Prahy na odhalení pomníku Palackého a sokolský slet. V srpnu vyjel se synem Vratislavem a s Rudou Polákem do Mnichova. Na podzim 1912 byl JUDr. Hostaš zvolen starostou města.

⁶⁴¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

JUDr. Karel Hostaš jako starosta města, v letech 1912 – 1919

Po smrti starosty města MUDr. Maška připadly hlavní povinnosti starosty na jeho náměstka JUDr. Hostaše. Určité prozatímní období měly ukončit obecní volby v září 1912. Ve druhém sboru byl zvolen na třetím místě i JUDr. Hostaš.

V říjnu se konala i druhá volba zemského poslance. Proti sobě stáli dva hlavní kandidáti, a to mladočesko-živnostenský, klatovský zástupce pivovaru František Svoboda a za státoprávní pokrokaře advokát z Prahy Dr. Antonín Novotný, zbylími kandidáty byli národní socialista, říšský poslanec Václav Fresl a sociální demokrat Matěj Rádl, hostinský v Domažlicích. Říjnové volby skončili vítězstvím Františka Svobody. Vítězství bylo ovšem velmi těsné. Novotný obdržel 668 a Svoboda 673 hlasů. Jelikož několik lístků bylo prázdných, státoprávní pokrokaři argumentovali s tím, že se i nevyplněné lístky počítají do voleb, a z toho důvodu nezískal žádný kandidát nadpoloviční většinu, a požadovali užší volbu. Rozhodnout o tomto právním sporu měla nejdříve volební komise v Klatovech, která však o započítání nebo vyloučení prázdných hlasů nerozhodla, proto bylo o rozhodnutí místodržitelství, které mělo učinit konečné rozhodnutí. Po řadě tahanic rozhodlo místodržitelství o tom, že řádně zvoleným poslancem byl zvolen za obvod Klatovy-Domažlice František Svoboda.⁶⁴²

První schůze nového zastupitelstva byla svolána na 7. října 1912. Schůzi zahájil dosavadní náměstek starosty JUDr. Hostaš, který poté, co oznámil, že proti volbám nebyl vznesen žádný protest a předal slovo nejstaršímu členovi výboru JUDr. Schrimpfovi. Před zahájením jednání přenesl zástupce opozičních členů zastupitelstva soudní rada Fifka projev, ve kterém shrnul, že výsledky voleb ukázaly, že „občanstvo dalo při volbě nového obecního zastupitelstva dalo svou volbou najevo, že přejí si klid a pokoj a je proto při volbě purkmistra míti zřetel na to,

⁶⁴² Šumavan, 19. října 1912, č. 42, roč. 45

aby tato čestná funkce byla obsazena mužem, jenž v úřadě neuplatňoval své politické zásady, těšícím se všeobecným sympatiím a důvěře.⁶⁴³ Navrhl, aby byl za starostu zvolen JUDr. Hostaš. Poté JUDr. Hostaš poděkoval Fifkovi, ale prohlásil, „že by ho příliš mnoho netěšilo, kdyby čestnou funkcí starostenskou byl obdařen.“⁶⁴⁴ Namítal, že je nyní také starostou okresu, který podnikal velké projekty, jako byla stavba nemocnice. Poté byla provedena volba, z 35 přítomných obdržel JUDr. Hostaš 32 hlasů, 2 hlasy obdržel JUDr. Mašek a jeden hlas JUDr. Schrimpf. Následovala volba jednotlivých radních, zvoleni byli: lékárník Schimann, MUDr. Král, Šauer, poslanec Prunar, Šebelík, Jirásek, Rajal a Cafourek. Na závěr promluvil JUDr. Hostaš. Vedle jiného zaznělo: „Z volby nemám velkou radost, ale když už jste mne touto čestnou funkcí pověřili, přičiním se, bych důvěru ve mne kladenou nezklamal.“⁶⁴⁵ Pak vzpomněl na dvacet let působení v zastupitelstvu, na rok 1892, kdy poprvé zasedl v zastupitelstvu.

První zasedání běžného zastupitelstva se konalo 20. listopadu 1912. Předsedal mu již JUDr. Hostaš jako starosta. Informoval zastupitele o své účasti na pohřbu profesora Prusíka, který byl po dlouhá léta zastupitelem a členem různých spolků. Na reakce některých občanů JUDr. Hostaš reagoval tím, že upozorňoval již před svou volbou, že je zároveň okresním starostou a že se nemůže této funkce vzdát. Na schůzi byli zvoleni i jednotliví členové komisí. JUDr. Hostaš byl zvolen referentem patronátní, muzejní a právnické komise, zároveň byl dosazen po úmrtí MUDr. Maška do výboru spořitelny.

Na zasedání zastupitelstva 20. prosince 1912 začal JUDr. Hostaš prosazovat změny ve vedení účetnictví města. Byl vytvořen úřad účetního oficiála s platem 200 K, asistenta pro stavební oddělení, účetní finančního odboru měli provést rozsáhlou revizi městských účtů.

⁶⁴³ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

⁶⁴⁴ Šumavan, 12. Října 1912, č. 41, roč. 45

⁶⁴⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

První schůze zastupitelstva v roce 1913 se konala 13. března v zasedací síni radnice ve tři hodiny odpoledne. Na jejím počátku informoval starosta JUDr. Hostaš, že na poslední schůzi minulého roku bylo rozhodnuto zřídit lávku přes Drnový potok, upravit baštu u děkanského kostela na pohřební síň, sdělil dále, že ministerstvo nepřistoupilo na návrh zřízení nové soudní budovy.

Po úvodních informacích navrhl opoziční zastupitel soudní rada Fifka, aby napříště jednotlivé referáty přednášeli přímo jednotliví referenti odborů, kteří by se tak museli připravovat na jednotlivé schůze zastupitelů. Tím, že na zastupitelstvu přednášeli referáty jen městští úředníci, byla jejich úroveň nevalná.

Následovalo pravidelné rozdělení výtěžku spořitelny za rok 1912, odvolání z platebních rozkazů, záležitosti domovského práva.

Větší diskuzi vyvolal návrh místního klubu turistů, jehož členem byl i starosta JUDr. Hostaš, ohledně stavby rozhledny v sadech na vodojemu. Záležitost rozhledny byla projednávána již na zastupitelstvu na konci roku 1912, kde bylo prozatímne odsouhlaseno poskytnout na tento účel 5.000 K. Proti stavbě vystoupilo několik zastupitelů s tím, že „obec by měla jiné, naléhavější věci podniknouti“.⁶⁴⁶ JUDr. Mašek upozornil především na špatný stav klatovských škol, kde se tísnilo ve třídách množství dětí a počet tříd již nestačil. Rozhodnutí o této záležitosti bylo odloženo a věc byla zpět odevzdána stavebnímu odboru.

Na závěr bylo zvoleno kuratorium obchodní školy. Po projednání záležitostí s nemovitostmi JUDr. Hostaš schůzi ukončil.

Mezi jednotlivými zasedáními zastupitelstva se JUDr. Hostaš pravidelně účastnil schůzí městské rady, které jako starosta předsedal. Rada připravovala jednání zastupitelstva a projednávala záležitosti, které jí byly svěřeny obecním zřízením.

⁶⁴⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

Na schůzi zastupitelstva 25. června 1913 se projednávaly otázky úvěrů za účelem splacení záloh na nutné veřejné účely. Obecní půjčky činily celkem 1.800.000 K, nové investice byly nutné do městské plynárny, elektrické centrály, pohřebního ústavu. Rada obce byla nucena uzavřít půjčku u Rakousko – uherské banky ve výši 25.800 K na státní papíry v nominální hodnotě 42.000 K a navrhla zastupitelstvu půjči si ještě 20.000 K od místní spořitelny. JUDr. Hostaš navrhl, aby tyto půjčky byly realizovány, což také prosadil.⁶⁴⁷

V červenci 1913 se rozbouřily politické vody v českém království. Kvůli obstrukcím v zemském sněmu se začaly hroutit zemské finance. Během léta se vláda několikrát pokusila o zavedení státní správní komise. Proti těmto snahám byly pořádány protesty v celém království. K mohutné manifestační schůzi proti chystanému absolutnosti vyzvali v Klatovech národní socialisté, pokrokoví a státoprávně pokrovní představitelé.

15. července se konala protestní schůze městského zastupitelstva. JUDr. Hostaš sdělil, že o záležitostech posledních týdnů jednala městská rada již 5. a 14. července a rozhodla se připojit k protestům jiných měst, a to z důvodů finančních i ústavních. Zpočátku rada nedoporučila vznášet jakékoliv protesty, spíše se obrátit na Svaz českých měst a Poradní sbor českých okresů, které měly podat radě podrobnější informace. Dále JUDr. Hostaš sdělil, že ke změně názoru došlo v radě až pod dojmem událostí z června a července, kdy rada rozhodla celou záležitost předat zastupitelstvo, které se sešlo 15. července. Na jeho jednání bylo vydáno prohlášení: „Zastupitelstvo obce král. Města Klatov v souladu s veškerými vrstvami a politickými stranami národa českého schvaluje usnesení zástupců českých stran sněmovních, že nedali souhlasu, aby jimi zvolení členové výboru zemského z této nejvyšší zemské instance samosprávně vystupovali a že ohradili se proti každému opatření, jež by bylo v odporu se

⁶⁴⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

zemským zřízením a porušovalo neb obmezovalo autonomii království Českého.⁶⁴⁸ Někteří zastupitelé prohlásili, že „přítomná chvíle jednou z nejvážnějších v dějinách národa. Německá obstrukce je svévolná a vláda ji ještě pasivností svojí podporuje, místo aby svolením sněmu snažila se zemské finance přivést do pořádku.“⁶⁴⁹ Rezoluce byla jednomyslně schválena a odeslána místodržiteli, zemskému maršálkovi, ministerskému předsedovi a klubu českých poslanců.

Téhož dne se konala v radniční síni protestní schůze opozičních stran. Na jejím počátku promluvil zastupitel, soudní rada Fifka. Vyzdvihl nový moment v české politice, když se všechny české politické strany seskupili proti plánům vlády na zavedení správní komise. Dosti ostře zaútočil na „vůdce české politiky“ Dr. Kramáře, který se podle něj zřekl odpovědnosti a odjel na Krym. Odsoudil některé výroky Dr. Kramáře, který neviděl ve správní komisi to nejhorší, naopak vyzýval k přijetí komise. Fifka upozornil, že ani zdaleka ne všichni členové mladočeské strany s ním souhlasí, že se opírá jen o menšinu strany. Fifka dále varoval před tím, že není zdaleka hlavní otázka finanční, ale autonomní. Po dalších projevech byla odsouhlasena rezoluce, v níž se vedle jiného uvádělo: „Protestujeme proti jakémukoli porušení ústavního principu a proti neústavnosti v kterékoli způsobě, zvláště proti zavedení chystaného vládního komisariátu nebo dosazení správní komise, ježto suspenzí zemského výboru byla by těžce porušena svézákonnost a samospráva království Českého a národ spatřoval by v uskutečnění zámyslů takových svou provokativní a neodpustitelnou urážku.“⁶⁵⁰ Shromáždění dále požadovalo, aby přestalo systematické oklešťování jazykových práv a zákonů. Požadovalo co nejrychlejší vypsání voleb do zemského sněmu.

⁶⁴⁸ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

⁶⁴⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

⁶⁵⁰ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

Před zahájením jednání zastupitelstva dne 8. srpna JUDr. Hostaš promluvil o postavení české autonomie, sdělil, že městská rada schválila 7. srpna usnesení, aby zastupitelstvo přistoupilo k protestnímu stanovisku české samosprávy – Poradnímu sboru českých okresů Svazu českých měst. JUDr. Hostaš protestoval proti zásahu do českých zemských práv, kterým bylo podle něj dosazení zemské správní komise, jmenované císařským patentem z 26. července 1913. Správní komise podle něj není samosprávnou, ale státní institucí, proti které protestuje.

Po úvodních slovech pak zastupitelstvo projednalo schválení rozdělení čistého zisku spořitelny, otázku rezervního pohonu městské elektrárny, jiné městské záležitosti.⁶⁵¹

Nabitý program mělo i poslední zastupitelstvo v roce 1913, které se konalo 3. prosince. JUDr. Hostaš v úvodu prosadil omezování pohřbů z městských kostelů, zvláště navrhl zpřísnit podmínky vypravování pohřbů z jezuitského kostela na náměstí, které měly být speciálně placeny. Měly být povolovány jen pohřby významných obyvatel města nebo kraje, či jinak zasloužilých osob.

Dále informoval o revizi okresního a obecního hospodaření, které provedl v městském důchodu oficiál Josef Šírka ve dnech 12.-14. listopadu. Výsledky revize zatím nebyly známy. Hlavním bodem jednání bylo schválení a kontrola účtů za rok 1912. JUDr. Hostaš přednesl výši příjmů a výdajů obce, deficit 72.783 K měl být kryt 50% přirážkou k dani. Poté se rozhořela dosti ostrá debata, kdy se proti starostovu názoru ohledně nutnosti uzavřít další půjčky, alespoň o výši 500.000 K, při čemž by byly úroky a annuity kryty obecní dávkou z nájemného, postavili opoziční zastupitelé, především JUDr. Mašek a prof. Peters. Na konec diskuze bylo odhlasováno, že se tento program stahuje z pořadu jednání a bude projednán na další schůzi.

První zastupitelstvo v roce 1914, které se sešlo 15. ledna, muselo dořešit otázku kolem městských úředníků. Již před zasedáním

⁶⁵¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

zastupitelstva v prosinci 1913 členové zastupitelstva kritizovali postupy některých městských úředníků a zřízců, kteří náležitě neplnili své povinnosti a často nebyli řádně připraveni ani na jednání zastupitelů. Někteří úředníci se proti těmto narážkám postavili, zastavil se jich i Okresní odbor Jednoty úředníků obecních a okresních pro Klatovy a okolí. Na to pak reagovali někteří zastupitelé, kteří považovali za nevhodné, aby byli zas své názory perzekuováni městským úřednictvem. Na jednání zastupitelů v prosinci 1913 zastupitel Jirásek poukázal na to, že městští úředníci mají větší platy než učitelé či státní zaměstnanci, na jeho návrh bylo usneseno, aby u příštích přijatých úředníků bylo do dekretu připojeno, že doba jinde strávená než ve službách obce se nezapočítává do penze. Na jednání zastupitelů dne 15. ledna 1914 JUDr. Hostaš sdělil, že byla sestavena zvláštní personální komise, která bude do budoucna rozhodovat o žádostech úředníků a zřízců. Komisi tvořil starosta a jeden člen každého odboru. Na námitky, že v komisi nejsou všichni navrhovatelé jejího zřízení, JUDr. Hostaš opověděl, že jsou v ní všichni právníci města. Diskuze pokračovala čtením dopisů úřednictva, které žádalo po starostovi náležité vysvětlení.⁶⁵²

Druhou důležitou otázkou, kterou mělo zastupitelstvo projednat, bylo pokračování diskuze z minulé schůze o hledání cesty, jak uhradit nutné náklady obce ve výši 500.000 K. Část zastupitelů v čele se starostou JUDr. Hostašem se nebála větších půjček, aby mohly být nové projekty co nejrychleji dokončeny, druhá část se obávala většího zadlužení obce a doporučovala, aby se půjčkami počkalo. Po delším jednání bylo odsouhlaseno, že celková výše půjčky se zmenší na 400.000 K, která bude rozdělena na dvě, každá po 200.000 K, při čemž druhá z nich bude uzavřena až v druhém pololetí roku. Úhrady spojené s půjčkou bude hrazena z obecní dávky z nájemného.

⁶⁵² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

Proti tomu se postavil opoziční člen zastupitelstva JUDr. Mašek, který navrhl, aby náklady půjčky byly získány zvětšením obecní přírážky. Jeho názor nebyl přijat, bylo rozhodnuto, aby finanční odbor zpracoval plán na zavedení dávky z nájemného.

Neméně důležitými otázkami byly záležitosti spojené s dokončovanou nemocnicí. JUDr. Hostaš na schůzi připomněl, že obec se původně v usnesení zastupitelstva z roku 1908 zavázala, že na stavbu a provoz nemocnice věnuje pozemky, nemocniční fondy, dodá vnitřní vybavení, přenechání vody z městského vodovodu nad stanovený regulativ a hotovost ve výši 50.000 K s tím, že bude mít v nemocničním kuratoriu jednu třetinu svých zástupců. Proto se mělo podle názoru již přistoupit ke schválení stanov nemocnice, přenesení práv a veřejnosti ze staré všeobecné nemocnice do nové nemocnice císaře Františka Josefa I. V Klatovech, měla se uzavřít s okresem smlouva o předání celé správy, jmění a inventáře a zvolit tři zástupce do kuratoria.

17. ledna 1914 byl v Šumavanu vydán návrh pravidel o vybírání obecní dávky z nájemného. Bylo vysvětleno, že dávka je vybírána „k účelu úhrady obecních potřeb, zejména k uhrazení výloh spojených s úpravou ulic, dlážděním i kanalizací spojených prozatím na dobu dvou let.“⁶⁵³ Dávka se pohybovala od 3 % do 5%, podle výše nájemného.

Otevření nové nemocnice v Klatovech byla největší událost ve městě před počátkem války (viz.níže). Vedle velkého množství chvály a uznání se objevily na adresu obecní samosprávy i otázky. Opoziční Šumavan se především pozastavoval nad tím, že do Klatov byly povolány řádové sestry z Hořic, které měly nyní působit v nemocnici v Klatovech. Šumavan využil ve své argumentaci články z hořického Nového proudu, který informoval o tom, že se sestry cítily být v Hořicích dotčeny nařízením místní okresní správy, která požadovala přísnější kontrolu hospodaření nad nemocnicí. Druhým argumentem klatovských

⁶⁵³ Šumavan, 17. ledna 1914, č. 3, roč. 47

opozičních stran proti řádovým sestrám v nemocnici bylo údajné šíření klerikalismu. Zvláště pisatele článků v Šumavanu popuzovaly náboženské úkony v nemocnici, jako byly mše nebo poskytování jednotlivých svátostí. Některé „pokrokáře“ pobouřilo i vysvěcení celého areálu českobudějovickým biskupem Msgre. Hůlkou. „Nedivíme se, že budova veřejná, na níž poskytla zem a stát subvenci, byla vysvěcena. U nás nemůže býti jinak. Nemůžeme si však srovnat pokrokovou vědu lékařskou a katolický klérus, který by přece jen nejraději léčil svćenou vodou a.p.“⁶⁵⁴, stěžoval si pisatel v Šumavanu.

V březnu 1914 proběhly v Klatovech oslavy u příležitosti Hostašových šedesátin, které si připomněli zástupci obce, okresu, rady spolků a veřejných korporací (viz. výše).

Úřednictvem se zabývalo i jednání zastupitelstva dne 6. dubna 1914. JUDr. Hostaš informoval o zatímním a konečným jmenováním nových úředníků. Shrnl také své snahy na tomto poli.⁶⁵⁵ Vedle informace o úřednících sdělil zastupitelstvu návrhy rady obce o nutnosti opravy dominikánského kostela, popsal průběh oprav kostelíku na hřbitově, pokládání dlažeb, chodníků, i plánu na založení Družstva pro vybudování divadla v Klatovech. Na závěr prosadil příspěvek 600 K pro prof. Vančuru na jeho práci k dějinám Klatov.⁶⁵⁶

Poslední předválečné zastupitelstvo se sešlo na své schůzi 24. června 1914. Zabývalo se běžnou agendou, a to živnostenskými záležitostmi, pronájmy veřejných prostranství, povolováním zábav,

⁶⁵⁴ Šumavan, 14. února 1914, č. 7, roč. 47

⁶⁵⁵ JUDr. Hostaš si především posteskl na problémy s obsazováním úředníka na klatovské radnici. Vylíčil zvláště tristní stav městských účtů, i situaci s jmenováním Nového oficiála, jak to navrhl již při svém nástupu do funkce starosty. Jenže proti tomuto návrhu se postavila značná část zastupitelů, kteří v době po smrti starosty MUDr. Maška nedůvěřovali Hostašovu plánu na zlepšení účtů obce a odmítli nového oficiála jmenovat. Bylo navrženo, aby byl přijat JUDr. Hostašem prosazovaný Stanislav Zíka pouze jako praktikant, ovšem na zastupitelstvu 13. března 1913 nebyl přijat ani ten, a když se pokusil JUDr. Hostaš na žádost ředitele městských účtů znovu prosadit dalšího kandidáta, zastupitelstvo celý konkurz zrušilo. Až revize kanceláře a účtů, kterou provedla zemská revizní kancelář, která doporučila přijetí asistenta účetního, byl v lednu 1914 přijat na toto místo účetní Šalamoun. Pozůstalost JUDr. Kala Hostaše, Městské muzeum JUDr. Karla Hostaše v Klatovech.

⁶⁵⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

čištěním ulic, doplňovacími volbami do výboru spořitelny. Emoce opět vzbudilo hlasování o započítávání služebních let do penzí pro městské úředníky. JUDr. Hostaš prosazoval to, co bylo schváleno zastupitelstvem, totiž že nebude brán ohled na činnost zřízenců a úředníků před nástupem do městských služeb. Na závěr schůze informoval zastupitele o svých posledních cestách do Prahy a Vídně, které uskutečnil 15. až 18. června. V Praze intervenoval u zemského výboru, kde jednal s vrchním radou Jandou a zemským inženýrem Weingartenem ve stavebních věcech nemocnice, zejména o vyměření pozemků nemocnice a odstranění vad na stavbě, jako bylo zatékání do chirurgického pavilónu a problémy s odpady některých místností. Ve Vídni jednal o poskytnutí peněz na dokončení opravy děkanského kostela, při jednání s Dr. Rašínem upozornil na to, že žádost je na ministerstvu financí od roku 1910, kdy bylo požadováno 20.000 K. Dr. Rašín zjistil, že mělo být v roce 1913 na tento účel vyplaceno 15.000 K a že by se měl raději obrátit na ministerstvo školství, stejně tak v záležitosti finanční pomoci s opravou dominikánského kostela a stavby nové školy v Klatovech.

I Klatovy a jejich správu zasáhly sarajevské události. Na 3. července svolal starosta města JUDr. Hostaš na radnici mimořádnou společnou schůzi městské rady a okresního výboru. Na ní JUDr. Hostaš „vyličil krutou ránu, která úmrtím následníka trůnu stihla našeho mocnáře. V této chvíli je na nás, abychom přinesli hold naší nejoddanější věrnosti a přednesli osobně kondolenci zdejšímu politickému úřadu.“⁶⁵⁷ Po schůzi se konala zádušní mše v jezuitském kostele, které nezúčastnili zástupci obce, okresu, armády, spolků, škol a četného obyvatelstva.

Na schůzi obecní rady 3. srpna 1914 informoval starosta radní o mobilizaci a otázkami s ní spojenými. Balíky s vyhláškami mobilizace došly do Klatov v noci z 25. na 26. července. 29. července se JUDr. Hostaš zúčastnil odvodu koní na klatovském tržišti. 31. července

⁶⁵⁷ Šumavan, 4. července 1914, č. 27, roč. 47

byla v Klatovech prohlášena mobilizace. Z městského úřadu bylo povoláno osm úředníků a jedenáct zřízenců, což výrazně ochromilo chod městské správy. Jednotlivé agendy byly rozděleny mezi zbývající úředníky s tím, že prozatímně nebudou brány nové pomocné síly a prodlouží se pouze doba vyřízení méně akutních otázek. Klid ve městě v noci měli vedle obecních strážníků zajišťovat čtyři dobrovolní hasiči, kterým byli propůjčeni obecní koně. Obec ve spolupráci s okresní správou upozornila obyvatelstvo na zákaz porušování vojenských příkazů, byl vydán zákaz nočních potulek, a stanovena noční hodina. Obec se měla postarat, aby došlo k větší šetrnosti ze strany vlastníků domů, kteří požadovali od žen odvedenců doplacení nájemného. Na tento účel byla vyhlášena sbírka. Rada se usnesla, že obec poskytne místnosti staré nemocnice Červenému kříži. Jako místopředseda mužského odštěpného spolku Červeného kříže v Klatovech se JUDr. Hostaš podílel na organizaci domovní sbírky ve prospěch strádajících rodin. Místní sokol spolu s obcí zřídil bezplatné poskytování stravy v sokolně. Za tím účelem vybídl starosta obyvatelstvo, aby na tento účel přispělo finančně nebo naturáliemi.⁶⁵⁸

Po vypuknutí války začalo JUDr. Hostašovi nejtěžší období jeho starostování v Klatovech. Válka si vyžádala celou řadu změn ve městě, správě a vůbec v životě obyvatel města. Na úrovni okresu a města vznikaly nové organizace a úřady, vznikly nové povinnosti. Jednou z prvních bylo organizování polních prací v létě 1914, kdy nebylo po odchodu vojáků na frontu dostatek lidí na žňové práce. Školní úřady nařídily, aby se polních prací zapojily i děti obecných a měšťanských škol, které měly přiměřeně svých sil pomáhat se sklizní. Všechny školy v Klatovech přijímaly dobrovolné přihlášky k těmto pracím.

Jako starostovi obce příslušelo JUDr. Hostašovi rozloučit se se zdejším dragounským plukem. 6. srpna se shromáždil celý pluk

⁶⁵⁸ Šumavan, 8. srpna 1914, č. 31, roč. 47

na náměstí a za účasti zástupců města, okresu, obchodních komor a židovské obce se po udělení požehnání s vojáky rozloučil JUDr. Hostaš.

Brzy po vypuknutí války začaly do Klatov přicházet zprávy o prvních padlých a raněných. Klatovské noviny nepřetržitě informovaly o zraněných, padlých i pohřešovaných vojácích. Červený kříž začal pořádat pravidelné sbírky ve prospěch raněných, vedle peněz a šatstva, prosil spolek klatovské obyvatelstvo o přečtené noviny a časopisy, které mohly být poslány do nemocnic a lazaretů. Další akcí Červeného kříže byly výzva obyvatelům, aby se nechaly očkovat, protože s příchodem nemocných a raněných se může zvětšit možnost nakažení různými nemocemi. Červený kříž organizoval v klatovské nemocnici kurzy ošetřovatelek.

Velkým problémem pro město se ukázal nedostatek prostor pro umístění vojenských lazaretů. Obec rozhodla, že pro rezervní vojenskou nemocnici bude uvolněna dívčí měšťanská a obecní škola. Již v září 1914 bylo v nemocnici v Klatovech umístěno na 192 nemocných, ve staré nemocnici, kterou spravoval Červený kříž bylo 42 nemocných, v sále hotelu Slunce pak 48 raněných, celkem bylo v Klatovech na 505 pacientů. Starosta zvláště přijal s povděkem, s jakou rychlostí přeměnili klatovští sokolové sokolnu v nemocnici. Stravovny byla mezitím přesunuta do prvního patra, kde se klatovské ženy staraly především o děti z chudých rodin. S neustálým přísunem raněných byly nuceny klatovská rolnická, chlapecká měšťanská i obecní škola a gymnázium začít vyučovat polodenně, v jejích polovině místností byli umístěni ranění.⁶⁵⁹

Všechny tyto kroky shrnul starosta JUDr. Hostaš na jednání zastupitelů dne 28. října 1914. Jako problém viděl starosta rostoucí nezaměstnanost ve městě. Za tímto účelem intervenoval u místodržitelství i u zemské správní komise, aby byly Klatovům

⁶⁵⁹ Klatovské listy 10. října 1914, č. 45, roč. 28

poskytnuty dotace na nouzové akce, které by zaměstnaly množství obyvatel. Jako takovou akci viděl dlažbu průtahů erárních silnic, výrobu dlažebních kostek, šterkování, stavění hrází a jiné. Vedle toho se snažil intervenovat ve prospěch klatovských podniků o získání státních zakázek.⁶⁶⁰

Koncem října byly vydány rekviziční vyhlášky, podle nichž rekvizici podléhaly zásoby žita, pšenice, oves a ječmene. Z rekvizic byly vyloučeny zásoby, potřebné pro vlastní potřebu až do příštích žní. Rekvizice měly probíhat postupně a po menších dodávkách. Za jakost obilí a pytlů odpovídaly obce. Obce měly dodávky soustředit do sběren, odkud se v sídle okresu odvážely železniční důvěrníky, kteří prováděly kontroly plodin.

Na 23. listopadu svolal pilnou schůzi obecního zastupitelstva JUDr. Hostaš. Jejím hlavním programem mělo být upsání válečné půjčky. Klatovy se nejdříve informovaly od jiných měst, především od Žižkova, Smíchova a Vinohrad, a rozhodly se upsat půjčku ve výši 20.000 K prostřednictvím Rakousko-uherské banky a mělo k tomu být použito 20 akcií této banky deponovaných ve Vídni.⁶⁶¹

Před vánocemi 1914 se JUDr. Hostaš plně věnoval humanitárním programům. Pomáhal s uspořádáním vánoční nadílky v lazaretech, kde se organizátorům podařilo shromáždit na 16.000 kusů cigaret, 800 vánoček, čaj, rum, víno, ryby a od majitelů okolních panství zvěřinu. Organizoval i sbírku pro místní chudé. Byla vydána statistika ohledně bezplatného stravování, které organizovaly ženské členky sokola. Bylo zjištěno, že se stravuje více jak 180 chudých dětí a celkem bylo od počátku stravovny vydáno přes 17.000 obědů.

Koncem listopadu 1914 se JUDr. Hostaš obrátil na obyvatelstvo města, aby dle svých možností přispělo na vánoční dary vojínům na frontě.

⁶⁶⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁶¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Koncem roku 1914 se v klatovských novinách objevily zpráva, které shrnuly celé období války, jak zasáhlo ve městě. Především bylo zmíněno, že nejvíce trpí klatovský průmysl. Textilní továrny utrpěly velké ztráty tím, že byl znemožněn export jejich výrobků. K úplnému zastavení výroby nedošlo jen díky intervencím představitelů města, okresu a obchodních komor, které zajistily některé státní dodávky. Omezen byl i vývoz klatovských karafiátů, některé živnosti. Naopak některé podniky svou výrobu zvětšily, jednalo se například o továrnu J. Bruml zabývající se výrobou vatových pokrývek, dále koželužny firmy Winter, strojírný Winter a jiné. Naopak úplně zastavila výrobu sirkárna Lowy. Byla zvláště zdůrazněna role JUDr. Hostaše a jeho intervence u místodržitelství, správní komise, obchodních a živnostenských komor. Další zátěží pro město bylo zvětšení obyvatelstva, o které se bylo třeba postarat. Vedle raněných to byly především haličští uprchlíci, kteří do města přišli 7. listopadu 1914 ve velmi zbědovaném stavu a byly umístěni ve skladištích chemické továrny Bruml. Uznání si zasloužila samospráva také v péči o raněné vojáky, kteří byli v Klatovech umístěni na řadě míst.⁶⁶²

29. prosince 1914 se sešlo v tomto roce poslední zastupitelstvo. Projednalo rozhodnutí, že na válečnou půjčku mohou být upsány i prostředky z nadačních fondů. Biskupská konzistoř zaslal do Klatov dopis, že souhlasí s upsáním obligací ve výši 53.000 K. Byly též podány zprávy z finanční komise z jednání rady ohledně rozpočtu na příští rok. Starosta upozornil zastupitele, že finanční stav města je špatný. Vinou války a nákladů s ní spojených, jako byla péče o uprchlíky, zraněné, bezplatné stravování, péče o nezaměstnané, se deficit zvětšil na 91.905 K, k jehož krytí by bylo třeba 63 % přirážku.⁶⁶³

11. února 1915 se objevil v Klatovech u haličské uprchlice skvrnitý tyfus. Zpráva vyvolala v Klatovech napětí. Celá rodiny byla okamžitě

⁶⁶² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁶³ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

izolována v klatovské nemocnici. C. k. okresní lékař vydal okamžitě nařízení, podle kterého mělo být o případné nemocné v domovských obcích řádně postaráno, případy nákazy měly být ihned hlášeny, nesmělo docházet k přesunům nemocných do jiných obcí, děti nesměly navštěvovat školu, měla proběhnout řádná dezinfekce a případně jednoduchý pohřeb.

Snad i z tohoto důvodu došlo na popud radnice k stěhování haličských uprchlíků do lepších prostor. Pro uprchlíky bylo nařízeno vyklidit některé domy. Stěhování dopadlo ve městě dosti klidně, až na jednu židovskou rodinu, která se odmítla na čas vystěhovat a při jejím nuceném vystěhování došlo k menšímu incidentu, když žena zranila při stěhování městského zřízence.⁶⁶⁴

21. února 1915 vydal městský úřad vyhlášku, která navazovala na příslušné císařské nařízení, podle kterého měly být sepsány všechny zásoby obilí a mohla tak být upravena spotřeba do příštích žní. Všichni měli řádně vyplnit ohlašovací listy, které měly být vráceny do 5. března u městského úřadu. Zásoby, které nebyly ohlášeny, mohly být podle císařského nařízení zestátněny. Na dohled měly dohlížet speciální důvěrníci, zpřísněny byly i tresty za nesplnění uvedených povinností.

První jarní schůze zastupitelstva se konalo 11. března 1915. JUDr. Hostaš informoval zastupitele, že obec je odhodlána pomoci v následujících jarních měsících místním zemědělcům. Obec dávala k dispozici zemědělcům splašky a hnůj z městských žump, zastupitelstvo rozhodlo o nutnosti vysadit nové stromy a sady, které měly pomáhat v zásobování obyvatelstva. Starosta dále podal zprávy o uzavření půjčky 20.000 K k úhradě mimořádných nákladů a válečných ztrát a další půjčku 100.000 K na mimořádné výlohy a krytí anuit.

Na schůzi zastupitelů 29. března 1915 bylo z hygienických důvodů zakázáno chování drůbeže a králíků v bytech ve městě a volné pobíhání drůbeže po parcích a na veřejných prostranstvích. JUDr. Hostaš

⁶⁶⁴ Klatovské listy, 6. února 1915, č. 6, roč. 29

oznámil, že byla ve městě ustanovena aprovizační komise, jejímž hlavním cílem bylo kontrolovat stav zásob, měly zakročovat proti tomu, aby nedocházelo k vyvážení zásob obilí z města. Starosta upozornil zastupitele, že obec má i s uprchlíky více jak 18.000 obyvatel, pro které zajištěno zásobování jen na šest měsíců. Jako předseda aprovizační komise JUDr. Hostaš varoval před tím, že město nebude mít do budoucna dostatek zásob obilí. Vypočítal, že pro zásobování města bude třeba 55 vagónů obilí, z kterých by se mělo umleto 40 vagónů obilí.⁶⁶⁵

Zhoršující se stav zásobování od jara 1915 donutil klatovskou radnici zavést od 11. dubna systém chlebových lístků. Všichni majitelé domů měli za povinnost zjistit správný počet nájemníků, lístky měly být rozdělovány podle počtů nájemníků v jednotlivých domech. Chlebové lístky byly vydávány na jednotlivé týdny, první týden bylo určeno na jednotlivce na týden 97 dkg mouky nebo 1,36 kg chleba nebo 39 žemlí. V tiskárně byly okamžitě vydány knihy o mouce a chlebu pro klatovské pekaře.

JUDr. Hostaš vyzýval obyvatelstvo, aby v době, kdy docházely zásoby masa, sami pěstovali obyvatelé drůbež a králíky k tomu vhodných prostorách.

Od jara 1915 prudce stoupal počet raněných, kteří byli dopravováni do Klatov. Bylo rozhodnuto, že jich zde bude ubytováno až na 3000.

Další vydání obce souviselo s upisováním druhé válečné půjčky. První půjčka nepřinesla státní pokladně očekávané výsledky. 13. května vydalo okresní hejtmanství zvláštní výměr, ve kterém vybídlo obec a veřejné korporace soukromé osoby o upisování druhé válečné půjčky. O válečné půjčce jednalo i nové zasedání zastupitelstva dne 21. května 1915. JUDr. Hostaš vyzval k mohutnému upisování půjčky, poděkoval všem, kteří do zasedání zastupitelů složili již 8.849 K. Navrhl, aby obec

⁶⁶⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

upsala na druhou válečnou půjčku ve výši 53.000 K. Na závěr byla rozšířena aprovizční komise o zástupce dělníků, pekařů a společenstva mlynářů. JUDr. Hostaš důrazně varoval před odvážením obilí a brambor z okresu. Na okresním hejtmánství intervenoval, aby byl zastaven příchod haličských uprchlíků do Klatov, kteří zde shromažďují potraviny, které pak chybí ostatním obyvatelům. Žádal okresní správu o zajištění dostatečného množství obilí. Navrhoval, aby politická správa zasáhla do cen potravin, stanovila jejich maximální ceny. Velmi negativně zasáhl do obecní správy odchod účetního Alberta, který byl povolán na frontu.⁶⁶⁶

Zhoršující se stav zásobování si vynutil další kroky ze strany státních orgánů. Výnosem c. k. místodržitelství z 12. května 1915 bylo nařízeno provést nový soupis obilí i mlýnských výrobků. Soupis byl proveden k 25. květnu a týkal se nově i zásob pod 20 kg obilí. Zvyšovaly se i tresty za nesplnění ohlašovacích povinností. Omezen byl i prodej některého druhu masa v několika dnech v týdnu. Katastrofální byl nedostatek cukru.⁶⁶⁷

Na starostu se během jaro obrátilo několik obyvatel se stížnostmi na stav městských sadů. Obyvatelé si stěžovali na to, že po celý den jsou v sadech na lavičkách haličští židovští uprchlíci, kteří zde tráví celé dny. Někteří občané si stěžovali na nepořádek, který dělají, i na jejich špatnou hygienu, která je obtěžovala.

Městský úřad byl nucen reagovat na nové problémy, které přinášela pokračující válka. V červenci byla vydána vyhláška, která varovala před pomocí uprchlým vojákům. Civilisté se podle ní dopouštějí spolupodílnictví na vojenských trestních činech, když schovávají uprchlé vojáky a nebo je využívají při zemědělských pracích. Dále byli upozorněni civilisté, že místní dragouni jsou jimi hostěni v místních

⁶⁶⁶ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

⁶⁶⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

hostincích, kteří se pak opijí a nejsou schopni včas vrátit do kasáren. Všichni hostinští byli vyzváni, aby upozornili na nepravosti vojáků.⁶⁶⁸

JUDr. Hostaš jako předseda aprovidační komise vydal doporučení, aby se tento rok odložil odstřel především zajíců a koroptví až na září, protože koncem léta tato zvířata nabývají na váze a pozdější odstřel může přispět k lepšímu zásobování obyvatelstva. JUDr. Hostaš informoval na pravidelných zasedáních aprovidační komise o svých jednáních a intervencích ve Vídni a v Praze. Sdělil, že 9 vagónů obilí, které dorazí do Klatov z obilního ústavu, bude rozděleno mezi jednotlivá společenstva živnostníků, kteří obilí zpracovávali.

18. srpna svolal JUDr. Hostaš slavnostní schůzi městského zastupitelstva u příležitosti oslav pětadesátin císařových narozenin. Na schůzi pronesl oslavnou řeč, ve které vyzdvihl úlohu císaře jako mírotvůrce a pevný bod v rozbouřených vodách války. Projev zakončil slovy: „my nemáme jiného přání, než aby se těšil úctě a lásce svých národů dlouho po slavně skončené válce a aby mu bylo dopřáno prozřetelností poslední léta života, bohdá ještě dlouhého, prožítí v jasu, spokojenosti a míru.“⁶⁶⁹ Celé město oslavilo císařovy narozeniny mohutným průvodem na náměstí, kde bylo uprostřed umístěno na podstavci císařovo poprsí, ozdobené květinami. Večer 18. srpna se shromáždilo několik tisíc obyvatel na náměstí, kde se zúčastnili lampiónového průvodu, nakonec se shromáždili na náměstí, kde po zaznění ohňostroje začala veselice, při které hráli klatovští ostrosřelci. Zastupitelé rozhodli, že u příležitosti oslavy císařových kulatých narozenin bude přejmenováno klatovské náměstí na Náměstí císaře Františka Josefa I., aby k této příležitosti byl darován Červenému kříži dar 5.442 K, úřednictvu byla vyplacena na pokrytí stoupajících životních nákladů částka 5.000 K a na sirotky po padlých vojínech bylo věnováno 1.000 K. Během oslav se konala celá řada bohoslužeb, vše vyvrcholilo večerní veselicí v městských sadech.

⁶⁶⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁶⁹ Klatovské listy 14. srpna 1915, č. 33, roč. 29

Během války musela obec v čele se starostou řešit řadu sociálních problémů, které přinesla válka. Potíže obci činili haličští uprchlíci, kteří se potulovali po městě, skupovali potraviny. Nemalé problémy přestavovala mládež. Byl sestaven dozorčí sbor nad mládeží, jehož předsedou byl JUDr. Hostaš. JUDr. Hostaš se obrátil na obyvatele města a vyzval je, aby v těchto zlých časech obzvláště dbali na kázeň a pořádek v rodinách. Děti se podle něj měly urychleně přestat potulovat po ulicích, kde „z nerozumu a svévole tropí nepravosti a škody, porušují veřejný pořádek a klid, vyvolávají mrzutosti, ba ohrožují jiné i sebe možným úrazem.“⁶⁷⁰ JUDr. Hostaš upozorňoval na to, že téměř denně se objevovaly na radnici stížnosti na chování mládeže a dětí. JUDr. Hostaš navrhoval, aby děti byly hlídány, aby si hrály jen v blízkosti domů a nerušily tak veřejný pořádek.

4. října 1915 svolal starosta města JUDr. Hostaš mimořádné zasedání zastupitelstva města u příležitosti císařových jmenin. Opět pronesl oslavnou řeč, v ní vedle jiného uvedl: „Tato doba válečná ukázala, že národové s naprostou důvěrou a věrností lpějí na posvátné osobě Jeho veličenstva a ochotni jsou obětovati i život svůj.“⁶⁷¹ I v tomto slavnostním zasedání rozhodli zastupitelé o tom, že věnují finance na dobročinné účely a zašlou politické správě blahopřejný dopis. Zároveň JUDr. Hostaš sdělil výsledek své intervence za účelem vypsání nových voleb do obecního zastupitelstva. Oznámil, že místodržitelství nařídilo, aby se v době války obecní volby nekonaly a v úřadech setrvali stávající zastupitelé. Jako nutnost se podle JUDr. Hostaše začala ukazovat nutnost další půjčky a to alespoň ve výši 200.000 K.

30. září se JUDr. Hostaš podílel na zorganizování přednášky na radnici s názvem „O historickém vývoji naší říše a postavení Českého národa v Rakousku.“ Za účasti představitelů obecní i okresní samosprávy přednášku pronesl ředitel měšťanské školy Václav Piřha. Zmínil se o vývoji osídlení v české kotlině, o středověkých dějinách,

⁶⁷⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁷¹ Klatovské listy, 16. října 1915, č. 42, roč. 29

o prvním sloučení středoevropského prostoru v době panování Albrechta Habsburského. Jako přelomové datum zmínil rok 1526. Zvláště se zmínil o znovuzrození českého národa v šedesátých letech 19. století. Přednášku uzavřel loajálním prohlášením, že Čechové jsou neochvějně oddáni panovnickému rodu a že se postaví každému nepříteli, který by chtěl narušit jednotu mocnářství.⁶⁷²

S blížící se zimou byla nucena obecní samospráva rázně řešit plán zásobování. Z místodržitelství docházela jednotlivá nařízení, která určovala maximální ceny jednotlivých surovin, především cukru. Okresní válečná pomocná kancelář vyzvala na podzim zemědělce, aby věnovali 2 haléře z každého prodaného metrického centu na účely pomocné kanceláře.

22. října 1915 se sešlo poslední zastupitelstvo tohoto roku. Jeho hlavním tématem byla třetí válečná půjčka. K jejímu vypisování vyzývala politická správa. Obyvatelstvo i veřejné korporace prostřednictvím půjčky mělo přispět ke konečnému vítězství ve válce. JUDr. Hostaš v tomto duchu pronesl rázný projev, na jehož konci zastupitelé schválili upsání půjčky prostřednictvím městské spořitelny ve výši 50.000 K a za patronát dalších 30.000 K. K podpoře půjčky mezi obyvatelstvem se konaly ve dnech 22. a 24. října přednášky, na kterých přesvědčoval obyvatele o výhodnosti půjček ředitel rolnické školy Střebský. 29. října 1915 byla v Klatovech ustanovena okresní živnostenská agitační komise pro třetí válečnou půjčku. Její hlavní iniciátoři byli zástupci jednotlivých živnostenských společenstev, obchodních grémií, zástupců škol. Komise vydala v klatovských periodikách výzvy k upisování půjčky, vysvětlovala, jaké množství peněz se může nejméně upsat a jak jsou půjčky úročeny.

Počátkem roku 1916 se opětovně zhoršila zásobovací situace v říši. I v Klatovech se objevovali protesty proti výši ceny mouky. JUDr. Hostaš intervenoval u místodržitelství a spolu s jinými starosty

⁶⁷² Klatovské listy, 2. října 1915, č. 40, roč. 29

žádal snížení ceny mouky. K tomu došlo až zásahem obilního úřadu. Cena mouky klesla o 20 K.

První schůze zastupitelstva v roce 1916 se sešlo 18. února. JUDr. Hostaš na program schůze zařadil jednání o městském hospodaření. Hlavním programem bylo schválení rozpočtu obce na rok 1916. JUDr. Hostaš upozornil, že i tento rok porostou výdaje a naopak klesnou příjmy města. Proto doporučil, aby při sestavování rozpočtu byly příjmy hodnoceny co nejstřízlivěji a na výdajích bylo maximálně šetřeno. Byl nucen reagovat na výtky některých zastupitelů, že nejsou schváleny účty za rok 1914 a 1915 a že i rozpočet na rok 1916 byl dodán opožděně. Vysvětloval to tím, že většina účetních města v čele s odborníkem na městské hospodářství Albertem byla odvelena do armády a účty nemá kdo sestavit. Poté JUDr. Hostaš přečetl hlavní položky rozpočtu s tím, že v některých bodech jsou údaje jen velmi přibližné a že se budou během roku měnit. Hlavní investicí do městského vybavení měla být oprava části kanalizace. Celkově byl vypočítán schodek na 166.280 K, který měl být kryt s 110% přírážkou k dani z příjmu. Takto vysokou přírážku odmítli podpořit opoziční zastupitelé, nakonec byla schválena přírážka ve výši 60%. Schůze pak pokračovala jednáním o odvoláních z platebních rozkazů, domovskými záležitostmi.⁶⁷³

Před Velikonocemi se JUDr. Hostaš zapojil do sbírkové činnosti pro raněné vojáky, kteří pobývali v Klatovech. V novinách vyzval obyvatelstvo, aby o Velikonocích pamatovalo dárky na vojáky, kteří jsou umístěni v klatovských lazaretech.

V květnu 1916 znovu zahájila činnost komise pro upisování válečné půjčky. Byli aktivováni jednotliví její zástupci, aby vyzvali veřejnost k upisování již čtvrté půjčky. Dne 3. května se konala za předsednictví ředitele jubilejní obchodní školy v Klatovech Uhla přednáška o upisování čtvrté válečné půjčky. Přednášející vysvětlil

⁶⁷³ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155, Státní okresní archiv v Klatovech

nutnost získání nových finančních prostředků pro další vedení války i zajištění celého projektu. Na jaře opětovně intervenoval JUDr. Hostaš ve prospěch klatovského průmyslu u místodržitelství v Praze a ve Vídni u ministra veřejných prací Dr. Trnky a dvorních radů Haase a Tichého. Informoval tyto místa, že v osmi továrnách na prádlo, které zaměstnávalo více jak 2000 dělníků a dělnic. Upozorňoval, že se v továrnách pracovalo jen dva až tři dny v týdnu. Požadoval, aby oficiální místa brali při zadávání zakázek na klatovské továrny.

V létě 1916 se rapidně zhoršila situace v zásobování sádlem, máslem. JUDr. Hostaš v čele aprovizační komise se snažil, aby město organizovalo prodej tohoto zboží na městských jatkách. Proti tomu vystoupil v Klatovech cech řezníků a uzenářů, které obvinily městské jatky z toho, že zboží neskladují v řádných podmínkách, je nekvalitní...⁶⁷⁴

18. srpna 1916 svolal JUDr. Hostaš slavnostní schůzi obecního zastupitelstva u příležitosti císařových osmdesátých šestých narozenin. I tehdy pronesl JUDr. Hostaš oslavný projev na adresu císaře Františka Josefa I., byly darovány prostředky na pomoc sirotkům a vdovám.

V létě se opět opakovaly problémy s haličskými uprchlíky. Okresní hejtmanství vydalo nařízení, které omezovalo prodávání předmětů denní potřeby haličským obchodníkům. Ti skupovali tyto předměty a tak zvyšovali jejich ceny nebo dokonce způsobovali jejich nedostatek. Pod vysokými pokutami pak bylo zakázáno prodávat těmto uprchlíkům toto zboží.

Od 16. října se začaly ve městě vydávat v aprovizačních skladech na přiděl brambory. Na dobu třiceti dnů bylo na jednu osobu vydáváno 15 kg. Celou záležitost s rozdělováním brambor obyvatelům zajišťoval JUDr. Hostaš. Další záležitost, kterou musel starosta zorganizovat, byla rekvizice provazů, ke které došlo na základě nařízení ministerstva

⁶⁷⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

zeměbrany z října 1916. Starosta rozhodl, aby všechny zásoby provazů byly odevzdány na městském úřadu.⁶⁷⁵

Na schůzi zastupitelstva 28. října řešili zastupitelé řadu všedních záležitostí ve městě. Jednalo se o budování městských lázní, o drahotných přídavkách učitelům, schválení účetní závěrky za rok 1913, odvolání z platebních rozkazů.

21. listopadu 1916 zemřel císař František Josef I. JUDr. Hostaš svolal na 22. listopadu mimořádnou schůzi obecnímu zastupitelstva. „Ihned po potvrzení ohromující zvěsti nařídil starosta, aby na všech obecních a patronátních budovách vyvěšeny byly prapory a aby bylo zvoněno na všech zvonech.“⁶⁷⁶

Na zastupitelstvu 9. prosince 1916 vyjádřil JUDr. Hostaš velkou naději, kterou přináší nový císař Karel I. Vedle oslavného projevu bylo slaveno i dobytí Bukureště, „hlavního města ziskuchtivého Rumunska, dává průchod radostným pocitům mým i všeho občanstva,“ uvedl starosta.⁶⁷⁷

Na počátku ledna 1917 se JUDr. Hostašovi dostalo významného uznání jeho činnosti v obci a okrese. Byl mu udělen řád Železné koruny III. třídy. Od všech známých se mu dostalo množství gratulací. V zimě 1916-1917 se ještě více zhoršila zásobovací situace ve městě. Na konci roku 1916 vydal starosta novou vyhlášku o prodeji petroleje, které bylo kvůli válečné spotřebě nedostatek. Obecní úřad nařídil prodejcům, aby nahlásili dodávky této látky, která se pak prodávala výhradně na odběrné poukázky.⁶⁷⁸

První schůze zastupitelstva se konala 26. dubna 1917. JUDr. Hostaš na jejím počátku vzpomněl na nedávno zesnulého bývalého starostu Schotta. Druhým bodem jednání bylo rozdělení zisku spořitelny za léta 1914 a 1915. Zisk měl být rozdělen na zmírnění

⁶⁷⁵ Klatovské listy 14. října 1916, č. 42, roč. 30

⁶⁷⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁷⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1909-1916, č.i. 1155,

Státní okresní archiv v Klatovech

⁶⁷⁸ Klatovské listy, 6. ledna 1917, č. 1, roč. 31

následků války v Klatovech, pro sirotky, neúplné rodiny a nouzové stravování. Projednány byly investiční akce jako byly opravy kanalizace v několika ulicích ve středu města, opravy hřbitova, předláždění několika silnic. Závěrečným bodem jednání zastupitelů byl obecní rozpočet na rok 1917. JUDr. Hostaš sdělil zastupitelům, že válečná doba vedla městské hospodaření k finančnímu deficitu, který přestávalo město zvládat. Potřeba města, především díky aprovidačním výdajům se oproti roku 1914 téměř ztrojnásobily. Pro rok 1917 se potřeba stanovila na 2.425.895 K a příjmy na 2.239.070 K. Schodek byl určen ve výši 186.825 K, obecní přírážka byla vypočítána na 120%. Někteří zastupitelé se postavili proti tomu, aby veškeré náklady spojené s válečnými výdaji nesli obyvatelé města. Navrhli, aby se úhrada zvýšených nákladů rozdělily na přírážku k dani z příjmů a na půjčku, kterou mělo město uzavřít.⁶⁷⁹

Další zastupitelstvo se konalo 6. června 1917. JUDr. Hostaš sdělil zastupitelům závěry, které přijala městská rada v souvislosti s manifestem českých spisovatelů i s programem svolání zemského sněmu. Městská rada se vyslovila na svém jednání dne 22. května pro zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva do sněmu a žádala, aby byl v tomto duchu pozměněn volební řád. Zastupitelstvo „s radostí vítá mužný projev českých spisovatelů zaslaný českému poselstvu na říšské radě a ztotožňuje se s projevem tím jakožto nelíčeným výrazem smýšlení všech stavů národa českého.“⁶⁸⁰ Zastupitelstvo apelovalo na znovuoobnovení zemského sněmu, který by se sešel na základě všeobecného, rovného, tajného a přímého volebního práva s poměrným zastoupením menšin. Posledním bodem jednání zastupitelů bylo upsání již čtvrté válečné půjčky. Obec se i přes svou obtížnou finanční situaci rozhodla upsat 50.000 K.

⁶⁷⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

⁶⁸⁰ zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

10. července zaslal městská rada blahopřejný telegram českým poslancům propuštěným po amnestii císaře Karla, zejména čestnému občanu města Dr. Kramářovi a poslanci Dr. Rašínovi. 30. července 1917 ustanovil JUDr. Hostaš ve městě uhelnou komisi, která měla zajišťovat přísun uhlí do Klatov. Situace došla tak daleko, že obecní představitelé navrhli obyvatelům, kteří si chtějí na zimu zajistit dostatek uhlí, měli po vzoru venkovského obyvatelstva naložit na povozy maso, máslo, tvaroh a vyrazit do plzeňského uhelného revíru, kde tyto suroviny měnili za uhlí. „Bude-li to takto pokračovat, dospějem tak daleko, že kdo bude chtít vidět uhlí, budeme muset čekat na vlaky směřující do Bavor a může, můžeme se dočkat i útoků na uhelné vlaky, jak se to již na některých místech monarchie stalo.“⁶⁸¹ 23. července vypukla ráno ve všech závodech pod vojenským dozorem stávka dělníků, kteří tak protestovali proti nedostatku aprovizace a proti zmenšení dávek potravin. Po ujištění c. k. okresního hejtmanství, že dojde k nápravě zásobování, se vrátili dělníci do práce. Často se strhly i hádky ve frontách na chleba a brambory, kvůli rozporům ve frontách museli zasahovat i četníci.

17. srpna 1917 s volal JUDr. Hostaš u příležitosti císařových narozenin schůzi městského zastupitelstva, během oslavného projevu mimo jiné řekl: „aby svědčilo svou nejoddanější věrnost a lásku, kterou získal si vznešený panovník svým ušlechtilým a upřímným snažením o odstranění křivd, již hrozná lítice světové války s sebou přinesla.“⁶⁸²

Bouřlivě začalo jednání zastupitelů 3. listopadu 1917. „Do zastupitelstva dostavila se deputace žen místního obyvatelstva přivádějíc dívky zmožené podvýživou a dožadovala se způsobem stejně klidným jako tklivým pomoci sboru obecního zastupitelstva, uvádějíc, že za panujícího nedostatku mouky k vaření, nedostatku tuků, mléka, cukru i jiných nezbytných potřeb, o hladu i zimě, bez obuvi a teplého šatstva, nejen dospělí, ale zejména dívky nedospělé trpí hrozně škody

⁶⁸¹ Klatovské listy, 28. července 1917, č. 30, roč. 31

⁶⁸² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

a újmy a škody na svém zdravotním stavu a tělesně i duševně zakrňují a hynou.⁶⁸³ Zástupci deputace uvedli, že se nechtěli chovat nikterak hlučně a domáhat se tak ústupků ze strany městské samosprávy. JUDr. Hostaš souhlasil, že již po více než čtyři týdny v Klatovech chybí základní potraviny i spotřební zboží, poděkoval obyvatelstvu, že se v těchto těžkých chvílích chová řádně a nevyvolává nepokoje. Slíbil, že zastupitelstvo požádá okresní hejtmanský o dostatečné dodávky potravin. Zastupitelstvo se ohradilo proti vývozům potravin z kraje. Proti drahotě protestovalo i městské úřednictvo, zastupitelstvo odsouhlasilo zvýšení drahotního příspěvku úředníků podle počtu dětí. Dalším bodem jednání byly chudinské záležitosti, domovského práva, platebních rozkazů a jiné. Koncem roku 1917 začala kampaň na upisování již sedmé válečné půjčky.

Poslední schůze zastupitelstva v tomto roce se konala 17. prosince. Hlavním programem bylo upisování sedmé válečné půjčky, zastupitelé rozhodli na návrh JUDr. Hostaše, že obec upíše na půjčku ve výši 50.000 K částku u městské spořitelny a 10.000 K upíše klatovský patronát, zbytek schůze se zastupitelé věnovali běžným záležitostem spojených se správou obce.

Na 14. ledna 1918 svolal JUDr. Hostaš mimořádnou schůzi obecního zastupitelstva, která reagovala na poslední politické události v Praze. Zastupitelstvo se usneslo na prohlášení, ve kterém vyjádřilo lítost, že nemohlo dříve reagovat na deklaraci českých poslanců ze 6. ledna, protože kvůli cenzuře se do Klatov nedostaly zpráva dříve.

Za několik dní poté 27. ledna se konal v Klatovech sjezd důvěrníků pokrokové, radikálně pokrokové, svobodomyslné strany, kteří se za účasti starosty JUDr. Hostaše jednoznačně vyslovili pro urychlené provedení usnesení z 26. července 1917, které spočívalo ve sjednocení těchto politických stran spolu s moravskou lidově pokrokovou stranou v novou stranu českou státoprávní demokracii „jako nutný příkaz vyšší

⁶⁸³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

politické vyspělosti našeho lidu a bezpečnou záruku jeho lepší budoucnosti.⁶⁸⁴ Všichni klatovští zástupci stran včetně JUDr. Hostaše se přihlásili do nově tvořené strany.

31. ledna 1918 se sešlo ke svému pravidelnému jednání městské zastupitelstvu. Vedle běžných městských záležitostí mělo jednání na programu schválení obecního rozpočtu na rok 1918. První protesty se ozvaly z řad úřednictva, které požadovalo zvýšení drahotných válečných příspěvků, což radní Schiffauer odmítl s poukazem, že je nutno řešit akutní problémy a že v době nedostatku financí se obec nemohla zavazovat do budoucna, když nikdo nevěděl, jak bude hospodaření dále vypadat. JUDr. Hostaš upozornil na to, že podle návrhu úřednictva by došlo k nesystematickému nárůstu platů u úředníků a zřízců, kteří již mají dostatek prostředků, ale zřízcům s nižšími platy by přídavky mnoho nepomohly.⁶⁸⁵ Na závěr bylo celé hlasování o zvyšování úřednických příspěvků odloženo. JUDr. Hostaš pak upozornil na zoufalou situaci v zásobování města. Popsal své intervenční zásahy u politických úřadů, ve snaze zlepšit dodávky chlebové mouky, brambor, tuku a uhlí.

V únoru 1918 bylo několikrát JUDr. Hostašovi vyčteno z okruhu opozičních zastupitelů, že vede záměrně pozdě účetnictví, na což JUDr. Hostaš reagoval, že je městské účetnictví ve špatném stavu jenom kvůli nedostatku úředníků, kteří nemohou zvládnout práci i za účetní odvedené na frontu.

Problémy s hospodařením obce, zásobováním obyvatelstva nakonec vedly JUDr. Hostaše k tomu, že dne 20. února pověřil na zasedání městské rady ing. Schiffauera, aby přečetl radním dopis, ve kterém mimo jiné napsal: „Pokládám sobě za čest slavné městské radě oznámiti, že se vzdávám starostenství obce královského města

⁶⁸⁴ Klatovské listy, 9. února 1918, č. 6, roč. 32

⁶⁸⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

Klatov a prosím, aby toto rozhodnutí bylo sděleno zastupitelstvu.⁶⁸⁶ Rada jeho rezignaci nepřijala a vyslaná deputace ho přesvědčila, aby se svého postu nevzdával a nadále vedl obec v těchto těžkých časech. JUDr. Hostaš se vrátil do úřadu a slíbil, že se bude nadále starat o zlepšení poměrů obce.

Mezitím na Klatovsku vrcholily přípravy na založení vlastní organizace České státoprávní demokracie. V Klatovských listech se objevilo několik ke vstupu do nové politické strany. Dosavadní přistoupivší členové včetně JUDr. Hostaše slibovali, že nová strana spojí úsilí někdejších rivalů v zájmu celého národa.

Na schůzi zastupitelstva 27. března 1918 vyzval JUDr. Hostaš obyvatele, aby se stejně jako členové ostrostřeleckého sboru účastnili dobrovolných hlídek ve městě, kde se množily v době kdy kvůli nedostatku uhlí nefungovala městské osvětlení krádeže. Informoval zastupitele, že dne 21. března se konala náhlá revize městské pokladny úředníkem zemské revizní kanceláře a že revize dopadla v pořádku. Dále přečetl dopis poslance Prunara, který oznámil, že vystupuje z městské rady. Nehodlal dělat pouze „bouři ve sklenici vody“ jako JUDr. Hostaš a odešel definitivně a neodvolatelně.⁶⁸⁷ JUDr. Hostaš dále poukázal na to, že ubývá členů zastupitelstva a že by bylo třeba zřídit z členů zastupitelstva speciální technickou komisi, která by se starala o válečné záležitosti, projekty a nouzové stavby. Jelikož se měla doplnit i městská rada, ale nabídku zastupitelé odmítli, navrhl starosta, aby byli jmenováni členy rady i nečlenové zastupitelstva. Při té příležitosti navrhl, aby byl přijat nový jednací řád, který by nahradil již zcela nedostačující řád z roku 1861. Všechny tyto návrhy byly odmítnuty, zastupitelé pouze souhlasili se zvětšením drahotných přídavků úředníkům a zřízcům.

V době zhoršující se situace v celé monarchii, zvláště postavení továrních dělníků, řemeslníků, nižších úředníků, jejichž životní potřeby

⁶⁸⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁸⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

byly čím dál méně uspokojovány, se konaly mohutné oslavy 1. máje. V Klatovech se ve všech továrnách, obchodech, finančních ústavech zastavila práce a jejich zaměstnanci se vydali do ulic. V půl desáté ráno se shromáždil průvod v Domažlické ulici a vydal se směrem k sídlu klatovské Československé sociální demokracie k hotelu U Slunce, kde se vystřídal několik řečníků z Plzně a Prahy.

Na schůzi zastupitelů dne 8. května 1918 přijali jeho členové usnesení, na jehož základě odsoudili „hrubou urážku celého českého národa, kterou učinil hrabě Černín, za všechny za ty oběti, které tento národ ve válce přinesl, ohradili se proti odročení parlamentu i proti vůli vlády oktrojem zavést krajské zřízení.“⁶⁸⁸ Následovalo projednání technických záležitostí stran městské elektrárny, oprav ulic a kostelů. Aprovizační komise intervenovala u c. k. okresního hejtmanství, aby vzhledem ke kritickému stavu zásobování rekvírovány poslední zbytky mouky, obilí a brambor, jež beztak nestačily pro zásobování obyvatelstva. Starosta sdělil, že komisi dluží obilní ústava 20 týdnů mouku k vaření a za 40 týdnů chlebovou mouku. Starosta varoval hejtmanství, že pokud nebude sjednáno zlepšení zásobování, neručí obec za další vývoj událostí, zvláště v době, kdy se na náměstí shlukovali lidé a domáhali se na neobecních představitelích potravin. Situaci ještě více rozjitřovala přítomnost haličských uprchlíků, v nichž někteří obyvatelé viděli zbytečné zmenšování přidělů potravin na obyvatele města. Zastupitelstvo přijalo usnesení, podle kterého měla rada intervenovat u hejtmanství ohledně zásobování potravin, místodržitelství byl odeslán telegram se slovy: „Stěží bráníme výtržnostem z nedostatku potravin. Důrazně žádáme o jejich přiděl. Není mouky, není chleba, není nejnutnějších tuků. Bezodkladná náprava je nutná!“⁶⁸⁹

⁶⁸⁸ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

⁶⁸⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

28. května 1918 se v Klatovech ustanovila místní organizace České státoprávní demokracie. JUDr. Hostaš se ze schůze omluvil, hlavní řečník poslanec Lukařský vyjádřil potěšení nad tím, že na Klatovsku je přihlášeno na tři sta členů. Vyličil průběh válečného konfliktu z pozice českého národa a na závěr ostře vystoupil proti plánům nové vlády na nové krajské uspořádání zemí, které by vedlo „k uskutečnění myšlenky na roztrhání odvěkého našim srdcím drahého Českého království.“⁶⁹⁰ Značné pobouření vyvolalo i v Klatovech zakázání konání celozemského sjezdu České státoprávní demokracie v Praze, který byl ustanoven na dny 28.-30. června 1918.

Bouřlivé bylo jednání zastupitelů 1. července 1918. Na jeho počátek se do radnice dostavila deputace žen, která se dožadovala ochrany v nynější době naprostého nedostatku životních potřeb. Byl odeslán telegram vyživovacímu inspektorátu v Praze a c. k. úřadu pro výživu do Vídně. Zastupitelé opětovně varovali před tím, že jejich výzev a proseb, aby nebylo rekvírováno takové množství potravin nebylo uposlechnuto, což vede na Klatovsku k naprosto zoufalé situaci v zásobování. Odmítli jakoukoliv zodpovědnost za následky, nedejde-li rychle k zlepšení zásobování. Na závěr schůze odsouhlasili zastupitelé upsání osmé válečné půjčky ve výši 50.000 K. Čestnými občany byli jmenováni Alois Jirásek a Dr. Alois Rašín.

Na 2. července svolal JUDr. Hostaš schůzi starostů okresu. Na jejím počátku vyličil katastrofální stav zásobování klatovského venkova a především samotného města. Za poslední dobu dostalo město pouze 6 q brambor a 7 pytlů mouky. Starostové se dohodli na nových intervencích, na tom, rekvizicemi byli pověřeni vždy osoby znalé místních poměrů, aby zemědělskému obyvatelstvu bylo ponecháváno dost ke své obživě, aby bylo necháno dosti krmiva pro dobytek, aby byly upraveny ceny nejnnutnějších potravin. Protest vyvolal plán na nové krajské uspořádání, které by vyčlenilo obce Břeží

⁶⁹⁰ Klatovské listy, 1. června 1918, č. 22, roč. 32

a Jesení z klatovského a přičlenilo k nové vzniklému německému hejtmanství v Nýrsku.⁶⁹¹

8. července postihla Klatovy další rána. V noci vypukl požár na radnici a celou ji zničil. Městská rada se hned tento den usnesla na tom, aby byl pořízen speciální dřevěný kryt, který měl chránit zbytek stavby přes zimu. O požáru radnice referoval JUDr. Hostaš zastupitelům na jejich schůzi 16. srpna. Znovu se projednávala katastrofální situace v zásobování potravin, s blížící se zimou i uhlí.

3. září 1918 se v Klatovech opět sešli starostové okresu. Bylo odsouhlaseno memorandum, které bylo zasláno příslušným úřadům, v němž bylo s ohledem na vážnost zásobovací situace bylo požadováno, aby byl kontingent požadovaných rekvizic z Klatovska zmenšen alespoň o 50%, jinak dojde k nepokojům a vůbec k nemožnosti dodat jakoukoliv rekvizici.

Počátkem října 1918 se i do Klatov dostaly informace o zhroucení západní fronty, porážce Bulharska a blížícím se vyvrcholení světové války. 4. října 1918 vyzvala v Klatovech místní organizace České státoprávní demokracie obyvatelstvo, aby v době vrcholící krize zamezilo případům lichvy a jiného zneužívání nouze obyvatelstva. Za tím účelem byla zřízena „černá kniha“, kam měli být zapisováni všichni hříšníci a vyvrhelové města.

Ještě 11. října 1918 se sešla městská rada. JUDr. Hostaš informoval, že město podalo návrh na odchod haličských uprchlíků, který by výrazně pomohl bytové a zásobovací nouzi v Klatovech. Dále sdělil, že odmítl a důrazně oponoval proti výměru vojenského pražského velitelství, které požadovalo měděný kryt z černé věže a měděné části střechy děkanského kostela. Dále sdělil, že se jedná o opravu klatovské radnice i jejím rozšíření o vedle stojící budovu soudu. Sdělil, že byl zemskou správní komisí přijat plán města, aby od 1. října 1918 byla v Klatovech otevřena střední hospodářská škola a příštím rokem i zimní

⁶⁹¹ Klatovské listy, 6. července 1918, č. 27, roč. 32

hospodářská škola. Na závěr bylo zvoleno nové kuratorium muzea, do jehož řad byli zvoleni notář Fügner, JUDr. Hostaš, prof. Soukup, lékárník Schimann, ing. Schiffauer, prof. Vaněk, účetní Albert, ing. Götz, MuDr. Prunar, Dr. Taftl. V úplném závěru byla uctěna památka primáře MUDr. Tilla, který stál v čele nemocnice po celých prvních šest let její existence.

Události vzaly spád i v Klatovech. Vznikl národní výbor pro klatovský okres, jehož členy byli: za sociální demokraty Emil Kasík a Adolf Nevláčil, za katolickou stranu klatovský děkan Miláček, za socialisty Robert Zýka a Josef Böhm, za agrárníky Karel Babka, Dr. Karel Holý, Jan Měsíček a Ing. Ferdinand Vitáček a za státoprávní demokracii Ing. Alois Schiffauer a Rudolf Pelant. JUDr. Hostaš se vzniku nového národního výboru nezúčastnil. Takto nově ustanovený orgán vydal 16. října svolání občanstvu, v němž ho vyzval, aby všichni zachovali klid, jednotu a důvěru v zástupce národních výborů.

Konec habsburské monarchie ohlásily v Klatovech zvláště vydané Klatovské listy. Oznámily, že „zpuchřená velmoc německých a maďarských tyranů se zhroutila.“⁶⁹² Odpoledně 28. října se zpráva o vyhlášení samostatnosti rozšířila po Klatovech. Na náměstí se začalo shromažďovat obyvatelstvo, které zpívalo národní hymnu, písně Hej Slované, Ljepa naše domovina. Všude se rychle vyvěsily červenobílé prapory a z veřejných budov byly odstraněny symboly rakouské státnosti, nejdříve na budově okresního hejtmanství a pak ze všech státních úřadů. Všude bylo zamazáno c. k., stejně tak byly upravovány uniformy, studenti přejmenovali Vídeňskou ulici na Masarykovu třídu, Říšskou ulici na Wilsonovu třídu. Večer se konal koncert, během něhož přečetl člen místního národního výboru Pelant první zákon nového státu. Druhý den začali všichni úředníci skládat slib věrnosti Národnímu výboru, městem procházeli studenti a zpívali národní písně a nesli husitský prapor a prapor národní gardy z roku 1848, který dal přinést

⁶⁹² Klatovské listy, 2. listopadu 1918, č. 44, roč. 32

muzea JUDr. Hostaš. Ten studentům při předání praporu připomněl studentům, aby si svůj zápal pro národní věc uchovali po celý život. Večer 29. října se ulicemi vydal lampiónový průvod za zvuků národních písní. Účastníky pozdravili z radničního balkonu členové národního výboru Zýka, Kasík, Pelant a ředitel Janák přečetl výzvu ústředního výboru v Praze. Na závěr se zahrála národní hymna a Marseillaisa. Ve středu se pak obyvatelstvo vrátilo ke své práci.⁶⁹³

Ve středu 30. října pod prapory husitským a národní gardy složili slib věrnosti národnímu výboru členové klatovské dragounské posádky a někteří další důstojníci.

Se skončením války JUDr. Hostaš inicioval dlouho odkládaný ustanovení spolku pro zbudování divadla v Klatovech. Stalo se tak prohlášením přípravného výboru Družstva pro vystavění divadla v Klatovech, které bylo publikováno v Klatovských listech 2. listopadu 1918.

8. listopadu se sešlo první zastupitelstvo v nových politických poměrech. Schůzi zahájil starosta JUDr. Hostaš slovy: „V den v historii naši smutně památný, v den výročí nešťastné bitvy Bělohorské, kdy bolestné vzpomínky na minulost naši mísí se s radostnými pocity z přítomnosti a jasnými nadějemi na šťastnou budoucnost, schází se zastupitelstvo naše.“ Tři sta let úpěl náš národ, svobody zbavený v porobě, národ, která dal světu Husa a Komenského, národ, jehož sláva válečná otřásala celým světem, národ, jenž svobodu svému svědomí a přesvědčení dovedl uhájiti proti celému tehdejšímu světu. Z dýmu požárů a výparů prolité lidské krve zrodil se svobodný stát Československý.“ V řeči vzpomněl padlých legionářů, zápasu, který svedl v zahraničí prof. Masaryk, prezidenta Wilsona i spisovatele Arnošta Denise. Zastupitelstvo odeslalo slavnostní telegram do Prahy národnímu výboru, čestným občanem byl jmenován T. G. Masaryk, v Klatovech byly pojmenovány nové ulice na Wilsonovu, Denisovu, Masarykovu,

⁶⁹³ Klatovské listy, 2. listopadu 1918, č. 44, roč. 32

Kramářovu, byl schválen příspěvek pozůstalým po padlých legionářích. Na závěr zazněla národní hymna.⁶⁹⁴

Běžné městské zastupitelstvo se sešlo 27. listopadu. JUDr. Hostaš sdělil zastupitelům zprávy z posledních týdnů. Informoval je o úmrtí svého spolupracovníka v muzeu, asistenta Františka Prunara, o rozhodnutí rady opatřit 200 párů bot pro děti, vyhlášení konkurzu na strážníky, kteří měli zvýšit dohled nad pořádkem v ulicích. Starosta přednesl návrhy, které měly pomoci řešit stoupající nezaměstnanost ve městě. Navrhl rozšířit těžbu kamene a šterku v městských lomech, pokračovat ve stavbě a opravách kanalizace, zahájit přestavbu radnice. Rada k těmto účelům doporučila upsat půjčku ve výši 50.000 K.⁶⁹⁵

3. prosince se v zasedací síni radnice sešla ustanovující valná hromada Družstva pro zřízení divadla v Klatovech. Na jejím počátku promluvil starosta JUDr. Hostaš, který ve své téměř přednášce připomněl snahy Klatov o zřízení stálé divadelní scény., sám byla pak zvolen jako člen výboru, když se předsedou nového spolku stal MUDr. Nohejl.

Po převratu v říjnu 1918 se začal do politického života v Klatovech zapojovat Hostašův syn, advokát působící s otcem v kanceláři JUDr. Vladimír Hostaš. Stal se činovníkem v mladé generaci České státoprávní demokracie, brzy organizoval její jednotlivé schůze a jiná setkání. Takovou byly 13. prosince přednáška Hostašova přítele prof. Vančury s názvem „O nových státních útvarech ve střední Evropě.“ Řečník vycházel z knih Denisových i názorů prezidenta Masaryka, jehož byl vždy věrným vykladačem a obdivovatelem. Nezapomněl připomenout rozpor mezi češstvím a katolicismem, absolutismem, vyzdvihl reformační úsilí národa, zejména postavy Husa a Komenského.⁶⁹⁶

⁶⁹⁴ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

⁶⁹⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

⁶⁹⁶ Klatovské listy, 14. prosince 1918, č. 50, roč.31

Na schůzi zastupitelů 30. prosince 1918 JUDr. Hostaš nejprve informoval o své účasti na vjezdu prezidenta Masaryka do Prahy a pak o stavu jednání o zřízení krajského soudu v Klatovech. Informoval zastupitele, že již 9. prosince zaslal ministru spravedlnosti dopis, v němž ho žádá o zřízení krajského soudu v Klatovech. V něm mimo jiné uvedl, „že pevně doufá, že vláda republiky Československé zajistí snažit se bude odčinit křivdy a bezpráví rakouskými vládami na českých krajích páchané.“⁶⁹⁷ Zastupitelům pak vyložil celou historii jednání o klatovský krajský soud od roku 1874, kdy zemský sněm vyložil potřebu zřízení nových krajských soudů. Starosta zdůraznil nutnost zřídit tento soud v Klatovech, protože vzdálenost k soudům této instance do Písku nebo Plzně byla zvláště pro některé oblasti Klatovska dosti velká. Navíc město se podle něj stalo již významným střediskem Pošumaví, k jehož dalšímu rozvoji by zřízení krajského soudu jenom pomohlo. Následovalo jednání o rozpočtu na rok 1919. Starosta shrnul katastrofální stav městských financí. Deficit města na rok 1919 měl podle návrhu finanční komise činit 246.302 K. Po bouřlivé diskuzi byla schválena na krytí tohoto deficitu 100% přírážka ke všem daním obce přírážce podléhající. Školní potřeby měla kryt školní přírážka ve výši 29%.⁶⁹⁸

Zima 1918 -1919 byla pro obyvatelstvo náročná. Město stejně jako celá země bylo vyčerpáno z války, chyběly základní potraviny, uhlí, spotřební zboží. Po městě se potulovaly skupiny žebráků, lidí s asociálním chováním, zlodějů...Na počátku roku 1919 zásobovací krize vrcholila. Situace se v Klatovech vymkla kontrole 8. ledna 1919. Dav shromážděný na náměstí se vydal z demonstrace proti zdražování ke krámům místních obchodníků, které někteří občané obvinili z předražování zboží. Dav pak začal rozbíjet výlohy některých obchodů, vytrhávat závěsy a několik osob vtrhlo do obchodů a začalo rozhazovat potraviny nebo spotřební zboží mezi obyvatele. Starosta spolu

⁶⁹⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁶⁹⁸ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

s městskou správou informoval okamžitě okresní politickou správu a vyslal na místo četníky. Ti však byli na místech rabování zcela bezmocní, neboť se dav rychle rozšiřoval na některých místech se k nim přidali i vojáci místní posádky. Dav vyraboval několik obchodů ve městě a pak se obrátil proti židovskému skladišti. Ze skladiště za vydatné účasti žen bylo odnášeno množství oblečení, další skupiny mezitím vyrabovaly několik obchodů s textilem. Navečer se situace uklidnila. Městské a okresní správa se rozhodla vyslat pro posily do Dobřan, odkud měli dorazit vojáci z místní posádky, protože klatovské posádce se nedalo důvěřovat a hrozilo, že se celá přidá k rabujícím obyvatelům. Druhý den ráno se opět začal srocovat dav na náměstí, ale dorazivší vojsko z Dobřan zabránilo násilnostem a zatkl téměř dvě stě obyvatel. Řada z nich byla propuštěna, když se večer 9. ledna shromáždil dav před okresním soudem a požadoval jejich okamžité propuštění. Za přítomnosti dobřanské posádky se situace ve městě uklidnila.⁶⁹⁹

Dosti bouřlivé pro JUDr. Hostaše bylo zasedání zastupitelstva 1. března 1919. Na jeho počátku vystoupil JUDr. Václav Mašek a obvinil starostu JUDr. Hostaše, že jeho vinou nebyla dosud doručena oficiální žádost zastupitelům o povolení přírážek na rok 1919, že nejsou složeny účty za rok 1917, že sám několikrát intervenoval, ale že starosta na jeho intervence nereagoval. Požadoval, aby bylo účty z let 1916-1918 složeny do března tohoto roku. JUDr. Hostaš reagoval s tím, že byly již během války provedeny revize ze zemské revizní kanceláře, požadoval zřízení zvláštní kanceláře, která by všechny účty zrevidovala, že podle něj tento útok „nemá jiného cíle, než aby pro příští volby obecní stal se nevolitelným, což by on pro svou osobu jen uvítal.“⁷⁰⁰ Dr. Mašek reagoval s tím, že „on sám také nebude mít nic proti tomu, když již nebude starostou, neboť stav takový nemůže již dále trvat, starosta je ředitelem ve spořitelně, kde dohlíží na svého švagra, je starostou města

⁶⁹⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷⁰⁰ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

a dohlíží na sebe ve spořitelně a je okresním starostou a dohlíží tak sám na sebe.“ JUDr. Hostaš reagoval pouze na to, že vzpomněl, v jakém stavu spořitelnu přebíral, když z ní odešel Dr. Mašek jako jediný právník. Notář Fügner pak předložil kompromisní návrh, který byl nakonec přijat, a to, že účty za rok 1916 mají být předloženy do 30. března, účty za rok 1917 do 30. června a účty za rok 1918 do 30. září 1919. Na pořad jednání se také dostaly nepokoje z počátku roku, starosta je popsal a navrhl opatření k zajištění pořádku, především zlepšení četnické práce.⁷⁰¹

Na jaře 1919 byla přijata novela obecního zřízení, která z něj odstranila všechny „přežitky“ starého systému a zavedla definitivně všeobecné, rovně hlasovací právo do obecního zastupitelstva. Skončila tak praxe dělení na volební sbory podle velikosti odevzdaných daní v dané obci. I přesto, že nadále nemohli volit příslušníci ozbrojených sil, byly tyto změny nepochybně krokem vpřed. Za této situace dostaly hlavní příležitost politického zastoupení nově ustanovené politické strany, především v době sociálního neklidu levicové strany, tedy sociální demokracie. Období zastoupení „honorací“ v zastupitelstvu, kterých byl JUDr. Hostaš součástí končilo. Zároveň se začalo s přípravou na obecní volby podle nových pravidel.

Poslední schůze starého zastupitelstva se konala 30. května 1919. JUDr. Hostaš prosadil prodloužení vyplácení drahotního příplatku úředníkům města po celý rok 1919. Bylo projednána výstavba nových obytných domů, pokračování dláždění ulic, oprav kanalizací. Volby do obecního zastupitelstva se konaly 15. června 1919.

⁷⁰¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

Činnost JUDr. Karla Hostaše, jako okresního starosty v letech 1912-1919

Obnovené okresní zastupitelstvo se sešlo 2. prosince 1912. Na schůzi byl opětovně zvolen za okresního starostu JUDr. Karel Hostaš, starostovým náměstkem se stal Korb svobodný pán z Weidenheimu. Nově zvolený starosta připomněl, že rozpočet okresního fondu byl v zákonné lhůtě zveřejněn a nebylo proti němu vzneseno žádných návrhů. Ve své úvodní řeči JUDr. Hostaš shrnul změny, které v okrese od doby jeho ustanovení v roce 1865 nastaly. V roce 1865 tvořilo okres 63, v roce 1912 76 obcí, v roce 1865 měl okres ve správě 91 a v roce 1912 již 165 km silnic a byly zřízeny zdravotní obvody. Po této zprávě došlo k projednávání okresního rozpočtu. Hlavní výdaje představovaly výdaje na vnitřní úřadování, správu budov, hospodářskou záložnu, výdaje na silnice, odvody na jednotlivé školy, zemědělské podpory, příjmy představovaly pronájmy, prodej sazenic z okresní školky, zemská subvence, školní přirážky. Okresní samospráva podporovala množství institucí, jako byla krajkářská škola ve Strážově, pokračovací živnostenská škola v Klatovech, obchodní škola, muzeum, polévkový ústav, hasiči, kurzy, okresní stravovna. Celkový deficit 184.729 K byl kryt 59% přirážkou k obecním daním.⁷⁰²

Hlavní záležitostí, kterou se okresní zastupitelstvo po celý rok zabývalo byla stavba okresní nemocnice. Během stavby JUDr. Hostaš jako okresní starosta vypisoval množství řízení na výběr řemeslníků na provedení práce a dodávky pro stavbu. Projednávání záležitostí nemocnice se stalo hlavním bodem i první schůze okresního zastupitelstva v roce 1913, které se konalo 9. dubna. Správce stavby zemský inženýr Weingärtner podal obsáhlou zprávu o stavbě okresním zastupitelům. Sdělil, že pokračuje stavba technicko-administrativní

⁷⁰² Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

budovy. JUDr. Hostaš navrhl, aby byla odložena stavba klatovského chudobince, neboť by stačilo rozšířit lůžka v administrativní budově, že celá část, o kterou by se rozšířila nemocnice, by stála asi 28.000 K, což by se podle okresního starosty vyplatilo, protože by se nemusel zřizovat zvláštní chudobinec, neboť by tyto případy pojmula takto rozšířená nemocnice. S tímto návrhem vyslovili zastupitelé souhlas. Posledními body jednání byly silniční záležitosti, zásobování cestářů štěrkem, pronájmy státních pozemků.⁷⁰³

Od jara opětovně nastaly JUDr. Hostašovi vyjíždky po okresních silnicích, kde na místě řešil problémy s cestáři, zabírání okresních silnic soukromníky, opravou krajnic, štěrkováním a opravou povrchu silnic. Silniční záležitosti byly hlavním bodem programu jednání zastupitelů na jejich schůzi 21. května. Vedle činnosti v okresním výboru a zastupitelstvu se JUDr. Hostaš nadále věnoval činnosti v Okresní komisi pro mládež v zastupitelském okrese klatovském. Hlavní činností spolku bylo shromažďování prostředků pro podporu mládeže, shánění vhodných pěstounů pro sirotky v jednotlivých obcích.

Poslední schůze zastupitelstva okresu v roce 1913 se konala 18. prosince. Na počátku jednání oznámil JUDr. Mašek, že opouští správní radu okresní pojišťovny, protože se členům správní rady ukládá, aby ručili za zachování jmění ústavu svým jměním bez omezení. Dalším obligatorním bodem byla zpráva o stavbě nemocnice, závěrečným bodem bylo schválení rozpočtu na rok 1914. Schodek představoval 239.024 K, který měl být kryt 72% přírážkou.⁷⁰⁴

Nemocnice byla předmětem jednání zastupitelstva 18. ledna 1914. Stavitel Weingärtner referoval okresním zastupitelům, že bylo dodáno vnitřní vybavení nemocnice a že se bude brzy moci přikročit k jejímu otevření. JUDr. Hostaš shrnul celou stavbu, přikročilo se

⁷⁰³ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷⁰⁴ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

ke schválení stanov, volbě zástupců. K otevření nemocnice došlo 14. února 1914 (viz.níže).

9. dubna se konala valná hromada okresní komise pro mládež. Předseda JUDr. Hostaš přednesl rozsáhlou zprávu o stavu spolku za poslední období. Spolek měl v roce 1914 74 členů a 23 důvěrníků, většinu z řad učitelů. Komise plnila svůj cíl – podporovat opuštěné a zanedbané děti, přispívala na klatovský sirotčinec, pomocnou třídu v Klatovech. Komise pořádala několik přednášek o úkolech komise a výchovné radě. JUDr. Hostaš vyzval obyvatelstvo i korporace, aby se stali členy spolku. Na závěr byl opět zvolen členem výboru komise.⁷⁰⁵

Od otevření nemocnice svolával JUDr. Hostaš okresní zastupitelstvo zároveň jako vrchní správní orgán nemocnice. Tak se sešlo 26. června zastupitelstvo, které v první polovině jednání řešilo otázky nemocnice, kterými bylo schválení místa třinácté ošetřovatelky, třetího sekundáře. Druhá polovina jednání se týkala okresních záležitostí. Byla schválena půjčka na nemocnici ve výši 150.000 K.

Se začátkem války se změnily úkoly i okresní samosprávy. Na okresní úrovni byly zřízeny nové úřady, jako byla okresní pomocná okresní úřadovna válečná. Jejím účelem bylo podporovat v územním obvodu sbírkovou činnost, starat se o sběrné archy a rozdělovat takto získané prostředky. Vedle finančních prostředků měla úřadovna shromažďovat prádlo, nápoje, potraviny a dary pro vojáky. Za členy této úřadovny byl z titulu své funkce jmenován JUDr. Hostaš, okresní hejtman Vysoký, c. k. vrchní okresní lékař MUDr. Král, městský radní a lékař M.Ph. Schimann, starosta izraelitské obce Feigl, ředitel gymnázia Soukup a ředitel měšťanské školy Svoboda.⁷⁰⁶

23. prosince 1914 se sešli na své pravidelné schůzi okresní zastupitelů. Starosta okresu JUDr. Hostaš shrnul stav od poslední schůze, vyjádřil hlubokou soustrast nad úmrtím následníka trůnu. Okresní zastupitelstvo vydalo hned po vyhlášení válečného stavu,

⁷⁰⁵ Šumavan, 18. dubna 1914, č. 16, roč. 47

⁷⁰⁶ Šumavan, 14. srpna 1914, č. 33, roč. 47

ve které ujišťovali zastupitelé, že není důvod k panice a k vybírání peněžních prostředků z finančních ústavů, což by ohrozilo finanční rovnováhu. V době žní okresní výbor organizoval pomoc při zemědělských pracích. Pak došlo k schvalování rozpočtu okresního výboru na rok 1915, které mělo skončit schodkem ve výši 233.327 K, který měla pokrýt 72% přirážka. Na závěr navrhl zastupitel JUDr. Mašek, aby byl vysloven zvláštní dík JUDr. Hostašovi za jeho velikou práci, kterou vykonal při stavbě a otevření nemocnice. JUDr. Hostaš odpověděl tím, že to byla práce celého zastupitelstva a hlavně práce zesnulého starosty MUDr. Maška.⁷⁰⁷

S postupující válkou se začal častěji scházet okresní výbor společně s okresní aprovizací komisí. Okresní výbor projednával z větší pozorností dříve běžné záležitosti, jako bylo povolování kácení ovocných stromů při okresních silnicích. Výbor důsledně nařizoval, aby s očekávanými zásobovací potížemi byly důsledně vysazovány za vykácené stromy nové. Zásobování se týkalo i další body jednání. Na schůzi 27. dubna 1915 byl zvolen komisionářem obilního ústavu pro zdejší okres obchodník Antonín Mašek. Na žádost c. k. okresního hejtmanství byla v okrese zřízena místní skupina Stříbrného kříže. Jeho hlavním úkolem bylo hledání vhodných míst pro vracející se vojáky po válce.⁷⁰⁸

Schůze okresního zastupitelstva 29. října 1915 schválila za předsednictví JUDr. Hostaše rozpočet na rok 1916. Počítal se schodkem ve výši 239.417 K, navržená přirážka na jeho krytí byla ve výši 72%. Zastupitelé okresu se zabývali i upisováním třetí válečné půjčky. JUDr. Hostaš vyzval, aby se upisování zúčastnily všechny obce v obvodu okresu.

6. dubna 1916 se sešla valná hromada okresní komise pro ochranu a péči o mládež. JUDr. Hostaš shrnul stav spolku po dvou

⁷⁰⁷ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷⁰⁸ Klatovské listy, 1. května 1915, č. 18, roč. 29

letech války. Obecný nedostatek poznamenal i fungování komise. I ve skromných poměrech zajistila komise podpory pro sirotky po padlých vojínech. JUDr. Hostaš zvláště zdůraznil úspěch, který se spolku povedl, když zemský spolek hluchoněmých vzal pod ochranu tři hluchoněmé sirotky po padlých vojínech na Klatovsku. Na závěr JUDr. Hostaš vyzval obyvatelstvo k vstupu do spolku.

Schůze zastupitelstva okresu, která se konala 12. května 1916, byla ve znamení upisování IV. válečné půjčky. Za zastupitele promluvil okresní starosta JUDr. Hostaš, vyzval všechny okresní instituce, aby se podílely v co největší míře na upisování půjčky.

Poslední schůze zastupitelů okresu v tomto roce se konala 23. prosince 1916. JUDr. Hostaš vyjádřil soustrast nad úmrtím císaře Františka Josefa I. Podal zprávu o stavu okresního fondu a nemocnice. Celé hospodaření okresu se dostalo do kritické finanční situace. Byl sestaven rozpočet okresního fondu, který počítal s deficitem 245.929 K, který měl být kryt 74% přirážkou. Deficitní bylo i hospodaření okresní nemocnice. Za tím účelem projednalo okresní zastupitelstvo zvýšení ošetrovatelské taxy. Byla odsouhlasena další válečná půjčka.⁷⁰⁹

První schůze okresního zastupitelstva v roce 1917 se konala 29. května. Na jejím počátku byl zvolen na další období náměstkem okresního starosty JUDr. Mašek. Dále bylo odsouhlaseno upsat VI. Válečnou půjčku ve výši 40.000 K u Zemské banky království Českého. JUDr. Hostaš vyzval všechny obyvatele i veřejné korporace k většímu upisování půjčky, která mohla podle Hostaše vést k dřívějšímu ukončení války, množství financí by mohlo podle okresního starosty donutit nepřátele uzavřít mír.

V období zvětšujícího se nedostatku potravin zasahovalo okresní zastupitelstvo do rozdělování potravin a spotřebního zboží. Úzce spolupracoval se Svazem českých okresů, prostřednictvím kterého se snažil klatovský okres intervenovat v otázkách zásobování. Okres musel

⁷⁰⁹ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

neustále řešit zhoršující se stav hospodaření, na konci roku 1917 činil deficit 266.899 K, deficitní bylo i hospodaření nemocnice.

Na počátku roku 1918 se okres snažil prosadit přeměnu klatovské zemské rolnické školy na střední hospodářskou školu. JUDr. Hostaš podal 17. ledna na zemskou správní komisi žádost o přeměnu školy. Připomněl, že v době války roste význam zemědělství a že dvě české zemědělské v českém jazykovém prostředí nestačí. Vypočítal, že by bylo výhodnější zřídit střední zemědělské školy v místech, kde byly již zřízeny školy rolnické. Podle JUDr. Hostaše by nejvhodnějšími místy zřídit školy v Klatovech a v Českých Budějovicích. Pak vypočítával, že Klatovy by pro vznik této školy byly nejvhodnější, jednak proto, že zde rolnická škola existuje již od roku 1872, bylo by možné rozšířit budovu školy postavenou v roce 1902, vhodný byl i velký 18 ha pozemek u školy. Adaptace školy na střední by podle Hostašových výpočtů stála jen 90.000 K. Přeměnu školy podpořilo i okresní zastupitelstvo.⁷¹⁰

31. ledna se konala pravidelná valná hromada okresní komise pro mládež. Činnost komise se soustředila na podporu sirotků a shromažďování peněz na tento účel. Pro sirotky organizovala komise sbírky, prodávala pohlednice, pořádala prázdninové útulky, zřídila dobrovolný dozorčí sbor nad potulující se mládeží. V klatovském okrese bylo podporováno na 624 dětí, z nichž bylo 116 sirotků. Velkým připravovaným projektem bylo zbudování sirotčince, na který měla být uspořádaná sbírka s tím, že byla přislíbena pomoc ve výši 20.000 K.⁷¹¹

Poslední schůze okresního zastupitelstva před říjnovým převratem se konal 25. června 1918. JUDr. Hostaš informoval zastupitele o postupu v zařizování transformace rolnické školy na střední zemědělskou školu, zastupitelé odsouhlasili upsání VIII. válečné půjčky ve výši 40.000 K. Okresní starosta oznámil zastupitelům plán elektrifikace města. K tomuto účelu měly být propůjčeny okresní silnice pro rozvod elektrického vedení.

⁷¹⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷¹¹ Klatovské listy, 9. února 1918, č. 6, roč. 32

První schůze okresního zastupitelstva v nových politických poměrech se konala 30. prosince 1918. JUDr. Hostaš na jejím počátku prosadil, aby byl vzdán dík prezidentu Masarykovi, který v tuto dobu přijížděl do Československa. Další část programu se týkala zásobovacích problémů. Někteří zastupitelé navrhli, aby obec a okres snížil ceny jimi produkováných surovin. Toto rázně odmítl JUDr. Hostaš s tím, že v době, kdy existuje obecný nedostatek zboží si nemůže okres dovolit snížit ceny surovin, zvláště v době, kdy stály okresní finance před zhroutením. Rozpočet na rok 1919 byl naplánován s deficitem 328.440 K a kryt měl být přírážkou ve výši 80%.

Na schůzi okresního zastupitelstva 28. února 1919 vydalo okresní zastupitelstvo protest proti snahám o odtržení části Těšínska. JUDr. Hostaš sdělil přítomným zastupitelům, že po smrti primáře Tilla se přihlásilo do konkurzu 10 uchazečů. Kuratorium nemocnice se rozhodlo udělat si dotazy na jednotlivé zájemce, především na klatovského sekundáře MUDr. Dobruského, který byl hlavním favoritem při výběru. MUDr. Dobruský nakonec porazil protikandidáta MUDr. Rychlíka a byl jmenován na dobu jednoho roku klatovským primářem, s výhradou, že jeho jmenování schválí zemská komise. Na závěr JUDr. Hostaš sdělil, že ministerstvo veřejných prací prodloužilo projekty nouzových staveb, v Klatovech se jednalo především o budování okresních silnic.⁷¹²

Na jaře 1919 bylo rozhodnuto, že budou rozpuštěny okresní i výbory zastupitelstva a budou nahrazeny okresními správními komisemi, které měly být složeny podle výsledků obecních voleb, které se konaly 15. června 1919. Poslední schůze starého okresního zastupitelstva se konala 7. října 1919. Na ní JUDr. Hostaš vyjádřil podporu snahám, aby bylo pokračováno v nouzových stavbách, které měly být v Klatovech stavby bytových domů. Druhým hlavním bodem jednání bylo autobusové spojení Klatovy-Horažďovice a Klatovy - Staňkov.

⁷¹² Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1906-1919, Státní okresní archiv v Klatovech

Volby v červnu 1919 rozhodly o novém složení okresní správní komise. Za předsedu komise byl zvolen statkář v Novém Čestíně Ing. Vitáček, za náměstky správce nemocenské pokladny Kasík, spisovatel Prunar, vítězen ve volbách byla Republikánská strana československého venkova, dalšími stranami zastoupenými v komisi byla Neodvislá strana lidu malého, dále v komisi zasedli sociální demokraté, socialisté národní demokraté, za které byl do komise zvolen JUDr. Hostaš.

První schůzi okresní správní komise dne 21. října 1919 zahájil její předseda ing. Vitáček poděkováním předcházející správě okresu, především bývalému okresnímu starostovi JUDr. Hostašovi. „Dej Bůh, abychom my byli schopni udělat pro okres to, co naši předchůdci,“ ukončil svůj proslov.⁷¹³ JUDr. Hostaš se opět zapojil do okresní správy, a i když nabyt již v čele okresní správy, byl díky svým zkušenostem jmenován za člena několika okresních odborů, především stavebního, silničního. Jako nejlepší odborník na okresní správu byl pověřován dohledem na okresní půjčky, smlouvy, dávky, právní otázky.

⁷¹³ Kniha zápisů ze zasedání okresní správní komise v Klatovech 1919-1924, Státní okresní archiv v Klatovech

Spolkový život JUDr. Karla Hostaše v letech 1912-1919

A) Měšťanská beseda

Po svém zvolení starostou se díky novým povinnostem nemohl JUDr. Hostaš tolik věnovat besední společnosti, přesto neuvažoval o tom, že by z funkce předsedy besedy odešel.

8. března 1913 opět předsedal valné hromadě spolku. Za účasti 36 členů JUDr. Hostaš přítomným sdělil, že beseda měla v roce 1912 231 členů, plnila běžnou spolkovou činnost. Za předsedu byl zvolen JUDr. Hostaš, který především vyzdvihl nutnost příprav na oslavu padesáti let trvání spolku.

Slavnostní večer k oslavě padesáti let besedy se konal 20. prosince 1913. Spolek zastihly oslavy v období určité stagnace činnosti, a proto bylo upuštěno od masivnějších oslav. K výročí byl vydán spis Jindřicha Vančury o dějinách besedy. Celou oslavu připravil besední výbor v čele s JUDr. Hostašem. Na jejím počátku zazněl Dvořákův slavnostní pochod, pak se chopil slova JUDr. Hostaš. Ve své řeči vzpomněl na slavnosti, které se konaly u příležitosti čtyřicátého výročí založení besedy před deseti lety. Jako historik pak popsal město v době kolem poloviny devatenáctého století, kterou popsal ve své práci Josef Rank, kdy byly Klatovy téměř poněmčelé. Podobná situace panovala v Klatovech i v šedesátých letech, kdy se mluvilo o založení besedy. Během roku 1861 a 1862 se začalo připravovat založení besedy, u jejího zrodu stáli profesor gymnázia Šmilovský a benediktin Neufuss. Beseda byla slavnostně založena 22. září 1863. Následně JUDr. Hostaš popsal dějiny besedy za první půlstoletí její existence. Po přednášce následovala volná zábava, která se protáhla až do pozdních hodin. Kritiku si u některých členů vysloužilo to, že při slavnostním večeru hrála

vojenská hudba, místo toho, aby byl objednána významnější orchestr třeba z Plzně.⁷¹⁴

V následujícím roce se konala valná hromada 27. ledna 1914. schůzi zahájil za účasti 87 členů předseda JUDr. Hostaš, který především shrnul oslavu výročí besedy z konce předcházejícího roku. Jednatel besedy Egner pak podal jednatelskou zprávu, podle které měla ke konci roku 1913 beseda 224 činných, 3 čestné a 3 zakládající členy. Pokladník přednesl svou zprávu a informoval členy, že na konci roku měla k dispozici beseda 77 K. Knihovna čítala 4.463 knih. Posledním bodem jednání byly otázky spojené s besedními místnostmi, především se jednalo o výběr čepovaného piva.⁷¹⁵

Až do vypuknutí války se činnost besedy nezměnila. JUDr. Hostaš se pravidelně zúčastňoval schůzí výboru, který zasedal téměř každý měsíc. Po vypuknutí války byla činnost besedy omezena. Řada jejích členů odešla na frontu, část se přestala spolku věnovat a navštěvovat jeho schůze a program. Zbylí členové sbírali peníze a dary pro pozůstalé rodiny po členech, kteří padli.

Během války se omezilo konání schůzí správního výboru. Beseda se proto soustředila na sbírkovou činnost pro místní odbor Červeného kříže, pro jednotlivé rodiny členů, kteří byli zraněni nebo padli.

Další valná hromada se konala až 18. října 1916. JUDr. Hostaš podal zprávu o stavu spolku, který vstoupil do 53. roku své existence. Vyjmenoval členy, kteří padli na frontách, činnost spolku v humanitární oblasti. C. k. vrchní soudce Maretti a školní rada Taftl byli jmenováni za to, že jsou členy spolku již 45 let jeho čestnými členy. Na závěr JUDr. Hostaš vybídl členy, aby „pěstovali seznamováním, poučováním a hojným stykem vespolečným družnou činnost tak, aby takovýmto vyšším

⁷¹⁴ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷¹⁵ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

společenským životem vzbuzovala se občanská ctnost a láska ku prospěchu zdejšího města a vlasti.“⁷¹⁶

Následná valná hromada se konal 20. března 1917. Jednatel Adamec shrnul, že činnost spolku je výrazně omezená díky probíhající válce. Řešit se podle jednatele musely i problémy s prostory, ve kterých beseda sídlila. Již několikrát upozorňovali členové na nevyhovující prostředí, špatné zásobování. Jednatel spolku a předseda JUDr. Hostaš začali jednat s ing. Menčíkem o přesunutí svých místností do jeho domu. 10. října se sešla mimořádná valná hromada, která vyřešila neudržitelné poměry ve Slávii, kterou spolek opustil, a na správním výboru bylo jednohlasně rozhodnuto, aby byl přijat návrh ing. Menčíka a správní výbor 6. listopadu 1917 zasedal již v nových spolkových místnostech. JUDr. Hostaš na něm přislíbil, že bude osobně intervenovat ve věci zásobování besedy pivem. Problém byl vyřešen, když byla uzavřena smlouva s pivovarem v Českých Budějovicích, na jejímž základě bylo čepováno budějovické pivo vždy po sedmé hodině večer, po předložení vydaných „pivenek.“

20. března 1918 se sešla za účasti 41 členů valná hromada poprvé v nových spolkových místnostech. JUDr. Hostaš vyjádřil radost nad tím, že přibýlo za poslední rok 21 nových členů a spolek měl 216 členů. Následovalo schválení účetní a knihovní zprávy. Členové zvláště uvítali slib majitele besedních místností ing. Menčíka, že v létě zařídí pro členy možnost trávit čas v přilehlé zahradě.⁷¹⁷

Do konce války se pak činnost spolku soustředila na schůze správního výboru. Od léta 1918 se opět začaly množit stížnosti na spolkové místnosti. Členům besedy se nelíbilo příliš časté propůjčování besedních místností jiným spolkům nebo divadelním společnostem, protože se pak nemohly konat besední akce.

⁷¹⁶ Klatovské listy, 21. října 1916, č. 43, roč. 30

⁷¹⁷ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

V novém zřízení se sešel besední správní výbor hned 30. října 1918. JUDr. Hostaš promluvil o právě s končeném světovém konfliktu i činnosti besedy během války. Na závěr byla uctěna památka padlých členů.

O změně místností se jednalo i na schůzi správního výboru dne 16. ledna 1919. Hosté besedy si stěžovali na nevhodnost místností, na vlhkou a stinnou zahradu, na to, že hostinský odmítal obsluhovat v prvním patře i na to, že záchody byly používány i jinými hosty.

Otázku prostor besedy měla vyřešit první valná hromada v nových poměrech, která se sešla 28. ledna 1919. Bylo rozhodnuto, že se beseda přestěhuje do nových prostor, tentokrát do Maschlovy restaurace. Bylo zvoleno nové předsednictvo spolku. Za předsedu byl opět zvolen JUDr. Hostaš, místopředsedou ředitel obchodní školy Uhl. Na valné hromadě navrhl JUDr. Hostaš zvýšení členských příspěvků z 80 ha na 1 K měsíčně. Ke zvýšení skutečně došlo od 1. ledna 1920.

B) Sokolská jednota

I v tomto období se JUDr. Hostaš věnoval činnosti ve správním výboru místního sokola. Byl jedním z hlavních organizátorů sokolského dne v Klatovech pořádaného 29. června 1913. Cvičenci se nejdříve ukázali obecenstvu na veřejném cvičení v sokolovně a pak následovala volná zábava v městských sadech, kde vyhrávala hudba ostrostřeleckého sboru.

Poslední valná hromada před válkou se konala 6. ledna 1914. Před 94 členy přednesl jednatel místního odboru Malkovský zprávu o činnosti jednoty za správní rok 1913. Postěžoval si, že počet členů sokola v Klatovech zdaleka neodpovídá počtu obyvatelstva. Dále jednatel shrnul, že koncem roku 1913 měla místní jednota 482 členů, správní výbor konal devět schůzí. Sokol pořádal několik přednášek O anatomii, O Egyptu, Historický vývoj balkánských Slovanů, O Husovi, jednota se zúčastnila několika župních sletů.⁷¹⁸

28. května 1914 se konala valná hromada Družstva pro zřízení tělocvičny Sokola v Klatovech. I zde přednesl jednatel Malkovský zprávu o činnosti spolku za minulý rok. Jednatel shrnul, že družstvo mělo koncem roku 1913 128 členů, podal zprávu o spotřebě vody v sokolovně, o novém nářadí, poděkoval některým firmám a veřejným institucím, jako byla spořitelna, město. Sdělil, že sokolové obnovil svůj stůl v besedě, následovali volby výboru, jehož předsedou se stal JUDr. Melan, do výboru usedl opětovně JUDr. Hostaš.⁷¹⁹

Světová válka ovlivnila i život sokola. Výrazně byly omezeny schůze správního výboru, valné hromady se nekonaly. Na několika schůzích správního výboru se projednávaly otázky spojené s obstaráváním obědů pro nemajetné v sokolovně, na které přispívali jednotliví členové. Sám JUDr. Hostaš se spolku během války téměř

⁷¹⁸ Šumavan, 10.ledna 1914, č. 2, roč.47

⁷¹⁹ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1886 - 1914, Státní okresní archiv v Klatovech

nezúčastňoval, natolik ho zaměstnávaly problémy spojené se správou města.

Po dlouhé době se konala valná hromada místního odboru sokola až 29. května 1917. Účastnilo se jí jen 31 členů, předseda Kusý pronesl řeč o současných poměrech v českém sokolstvu i o válečných událostech, doporučil v co největší možné míře podporovat humanitární projekty, přispívat na sirotky a válečné invalidy.

Počátkem roku 1918 uspořádal sokol několik přednášek o lékařských tématech. Valná hromada se konala 10. dubna 1918. Byl zvolen nový správní výbor, jehož členem se stal JUDr. Hostaš. Starosta sokola Kusý pronesl jednatelskou zprávu, ve které mimo jiné reagoval na současné dění slovy „sokolstvo musí vyslechnouti národního povelu a vyvinouti neutuchající úsilí o zabezpečení budoucnosti národa.“⁷²⁰ Starosta si stěžoval na to, že se zdejší jednota udržovala jen v hloučku zbylých bratří, jednota téměř nevyvíjela činnost. Jediná aktivní odbor byl vzdělávací, jeho předseda učitel Tarantík přednesl několik přednášek o Husovi, Tyršovi, Elišce Krásnohorské.

Změna nastala až převratem v říjnu 1918. Již 22. listopadu se sešel správní výbor a konstatoval, že od konce války roste počet cvičících členů. Sokol zasáhl počátkem roku 1919 i do hladových bouří, které vypukly v nedaleké Plánici, kam byli sokolové vysláni, aby zabránili rabování židovských obchodů.

První valná hromada v republice se konala 19. února 1919. Sešlo se již 92 členů. Starosta Kusý připomněl činnost sokola za války, vyjádřil radost nad novými poměry v republice. Byla věnována „bratrská posmrtná vzpomínka těm, kteří za vlast a lid svůj položili svůj život.“⁷²¹ Starosta sdělil, že se sokolové v neklidných dnech počátku roku 1919 vytvořili národní stráž, která spolu s vojskem dohlížela na odzbrojování vojska, odsoudil některé členy Orla, kteří se podle něj podíleli na revizi

⁷²⁰ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1814 - 1924, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷²¹ Kniha zápisů ze schůzí Sokola v Klatovech 1914 - 1924, Státní okresní archiv v Klatovech

knih sokolů za války. JUDr. Hostaš navrhl zřídit oblekovou komisi, která měla přispět kroj chudým členům.

10. října 1919 uspořádali sokolové rozsáhlou slavnost u příležitosti prvního výročí vzniku republiky.

C) Národní jednota pošumavská

V roce 1912 se sešel místní odbor Národní jednoty pošumavské v Klatovech 6. května. Odbor měl dle sdělení svého předsedy JUDr. Hostaše 104 členů. Informoval o situaci ve venkovských odborech, o poskytování pomoci odborům v národnostně smíšených oblastech, o posílání českých novin a knih. Následovala volba orgánů spolku, za předsedu byl opětovně zvolen JUDr. Hostaš, za členy výboru MUDr. Král, poštovní oficiál Pelant, odborný učitel Werner, pokladník spořitelny Fügner, advokát JUDr. Bílek, gymnaziální profesor Čapek, správce nemocenské pokladny Pavlát, okresní zahradník Rádl.⁷²²

Od počátku roku 1913 se na JUDr. Hostaše jako na předsedu místního odboru jednoty obraceli obyvatelé ze smíšených území se svými stížnostmi. Tak mu zaslali 18. ledna 1913 dopis rodiče z Úborska, v němž si stěžovali na to, že jejich děti musí chodit do školy až do Běhařova, a postěžovali si mu také na nespravedlivé rozdělení vánoční nadílky, kterou získali od klatovského odboru.

Na jaře 1913 zaznamenal klatovský odbor úspěch v otázce čachrovského statku. Velkostatek v Čachrově byl nabídnut jeho majitelem Brabcem do prodeje. JUDr. Hostaš několikrát intervenoval u pozemkové banky, aby zasáhla a neumožnila tak prodat celý velkostatek opět do německých rukou. To se nakonec podařilo a banka koupila statek za 280.000 K a zhatila tak plán exministra Schreineru, který se snažil zachovat statek pro německou stranu.⁷²³

Naopak znepokojivé zprávy dostával JUDr. Hostaš z obce Prapoříštně u Nové Kdyně. I když zde byla česká většina, byl obecní výbor většinově německý. Žilo zde při tom 348 Čechů a 303 Němců. Do obce šlo množství marek z Německa, na obec se konaly sbírky v Magdeburku a ve Vratislavy. Zvláště povážlivá situace byla podle

⁷²² Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷²³ Šumavan, 5. dubna 1913, č. 14, roč. 46

JUDr. Hostaše ve školské otázce. V obci byla zřízena dvoutřídní německá škola a jen jednotřídní mateřská škola česká. Starost projevoval JUDr. Hostaš o české děti, které jsou posílány do německých škol, které byly lépe vybaveny a přispívala žákům na pomůcky.⁷²⁴

1. června 1913 uspořádala místní jednota tzv. květinový den. Na náměstí a v okolních ulicích byly prodávány květiny ve prospěch českých menšin.

Na počátku roku 1914 vydalo pražské ústředí prohlášení, které adresovalo všem předsedům místních odborů, že se mělo začít s přípravami na oslavy k 30. výročí založení jednoty. Sdělilo JUDr. Hostašovi, že místní odbory mohou podpořit ústředí a zakoupit propagační plakát za 100 K.

30. března 1914 se konala pravidelná valná hromada. I přes své naprosté časové vytížení se nechal opětovně zvolit předsedou místního odboru. JUDr. Hostaš připomněl, že tento rok uplyne 30 let o konání ustanovující schůze místního odboru v Klatovech. Vzpomněl prvního předsedu Taftla i své působení v čele spolku od roku 1886.

V době války se začala jednota soustředit na pomoc sirotkům a vdovám, zvláště ve smíšených oblastech. V této době se jednota starala o vyhledávání českých poručníků sirotkům po padlých vojácích. JUDr. Hostaš vedl obsáhlou korespondenci ohledně zajišťování vhodných poručníků pro děti ze smíšených oblastí. Odbor začal spolupracovat s Okresní pomocnou válečnou úřadovnou v oblasti stravování a pomoci sirotkům.

Počátkem roku 1915 požádal předseda klatovského odboru jednoty JUDr. Hostaš pražské ústředí, aby zaslalo do klatovské oblasti formuláře, které by měly zmapovat stav jednotlivých odborů. Za Klatovy sdělil předseda, že odbor měl v roce 1914 94 členů.

Od počátku roku 1915 zaslalo ústředí JUDr. Hostašovi několik varovných dopisů, ve kterých ho vyzvalo, aby bedlivě sledoval změny

⁷²⁴ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

v osobách vlastníků půdy v jazykově smíšených oblastech. Měl učinit všechny kroky k tomu, aby se česká půda nedostávala do německých rukou, ale naopak se česká měla rozšířit.

Během jara a počátkem léta vedl JUDr. Hostaš rozsáhlou korespondenci s Prahou, ve které žádá o posečkání s odevzdáním ročních příspěvků, protože se mu nepodařilo v době války a za špatné finanční situace většiny členů shromáždit roční příspěvky. Naopak žádal pražské ústředí o příspěvky, které by místní odbor mohl věnovat pozůstalým po členech spolku nebo pomoci českých rodinám v jazykově smíšených oblastech. Informoval také, že se dlouho nekonala valná hromada, neboť množství členů není v Klatovech a zbylý, tedy ani on sám nemá kvůli naléhavé práci v městské a okresní samosprávě žádný volný čas, který by mohl věnovat přípravě valné hromady.⁷²⁵

Na konci roku zorganizoval na naléhání učitelů několika venkovských škol JUDr. Hostaš sbírku na vánoční nadílku pro chudé děti, aby se tak zmírnily důsledky války a aby „mnohému z našich malých udělali jediný šťastný okamžik v strádání plné žití.“⁷²⁶

Valná hromada se konala v Klatovech 10. dubna 1916. JUDr. Hostaš, který byl opětovně zvolen předsedou místního odboru, připomněl úkoly jednoty na poli menšinového školství, převzala na sebe údržbu několika menšinových škol, pomoc chudým českým dětem se školními pomůckami, ale i s oblečením a obuví. Upozornil také na špatný stav klatovského průmyslu, především na nezaměstnanost dělníků a hospodářské potíže v klatovských továrnách na prádlo.⁷²⁷

Na konci roku vydalo ústředí doporučení, aby i ve válečném čase se konaly valné hromady, i když se jich zúčastní jen málo členů, měly být doplněny jednotlivé výbory, které měly působit na jednotlivé podniky,

⁷²⁵ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷²⁶ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷²⁷ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

spořitelny, městská zastupitelstva, aby přispívaly na menšinové programy.

Podobně špatný rok prožíval klatovský odbor v roce 1917. Hned na jaře informoval JUDr. Hostaš ústředí, že i letošní rok nesvolá valnou hromadu, že je málo času a že většina členů řeší naléhavé existenční problémy. spolek se soustředil na sbírkovou činnost, snažil se agitovat prostřednictvím článků a letáků.

Špatný stav jednotlivých jednot sledovalo pražské ústředí a vyzývalo jednotlivé předsedy odborů, aby se přičinili o nápravu i o časně odevzdání příspěvků. V únoru 1918 JUDr. Hostaš sledoval dění ohledně rozdělení školního obvodu v Čachrově, žádal okresní školní radu, aby mu sdělila stav německého českého školství v obvodě a až podle výsledků rozhodla o rozdělení obvodu tak, aby v obou bylo dostatek českých dětí, které by měly nárok na své školy.⁷²⁸

30. května zaslal do Prahy dopis, že v současných poměrech nebude svolána valná hromada. V létě vyzvalo několikrát ústředí, aby v místní odbory uspořádaly v době naprostého nedostatku rozsáhlé sbírky ve prospěch menšinové politiky.

Nové poměry uvítal místní odbor Národní jednoty pošumavské na valné hromadě, kterou JUDr. Hostaš svolal na 15. listopadu 1918. „Schůze se vyznačovala radostnou náladou a pevnou důvěrou, že vše, pro co Jednota pod starým režimem pracovala, dojde v nejbližší době uskutečnění a že dalším úkolem jejím nebude více chrániti příslušníky národa našeho před hrubým násilím nesvědomitých štváčů a renegátů, ale že bude moci pracovati pro náš lid na poli osvětovém a sociálním.“⁷²⁹ Následovalo zvolení výboru spolku a naplánování vánoční sbírky.

Během roku 1919 řešil JUDr. Hostaš školské záležitosti, hlavně problém s učitelem Havlem z Čachrova. Od léta 1919 si na něj stěžoval učitel Brůha, který ho obvinil z národní nespolehlivosti. Podle okamžitých

⁷²⁸ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷²⁹ Klatovské listy 30. listopadu 1918, č. 48, roč. 32

situaci se podle Brůhy Havel obracel jednak k české a jednak k německé straně. Proto se Brůha obrátil na hejtmanství a žádal jeho odvolání, dopisem z 5. srpna se pak Brůha obrátil na JUDr. Hostaše jako představitele jednoty, aby zasáhl. Mezitím napsal již Brůha i na pražské ústředí, které vyzvalo dopisem JUDr. Hostaše, aby intervenoval u hejtmanství o odstranění Havla v funkce. Brůha pak zaslal ještě několik dalších dopisů JUDr. Hostašovi, ve kterých popsal údajné chování Havla za války, kdy prý štvál obyvatele proti vzniku samostatného státu. Druhá školská otázka byla problematika školy v Železné Rudě. Ústředí oznámilo, že se zde bude zřizovat menšinová škola a je nutné agitovat, aby byla hojně navštěvovaná českými dětmi. Místní učitel Hrudka prosil ústředí, aby mu pomohlo s agitací, sám se snažil nalákat české děti z okolí například divadelním loutkovým představením. Na železnorudskou školu byla na konci roku 1919 uspořádána místním odborem jednoty v Klatovech sbírka na vánoční stromek. 22. prosince přišel JUDr. Hostašovi dopis od učitele Brůhy, ve kterém poděkoval za dar pro školu ve výši 100 K a sdělil, že jinak se v Čachrově nic neděje. V dopise vyjádřil pochybnosti nad budoucností státu, protože „si řada lidí myslí, že podpory pro zřízení nového státu již není zapotřebí. Musím ale přiznati, že teprve potřebí napnouti síly jednak proti Němcům a namnoze i proti našim lidem, kteří se nedovedli vymanit z rakouského otroctví, kteří si myslí, že ještě může nastat obrat.“⁷³⁰

V dalších oblastech pokračoval spolek ve své činnosti jako před válkou, vedle školských otázek se zabýval zprostředkováním při prodeji pozemků, pomocí chudým, obsazováním jednotlivých učitelských a státních míst, pomoci v zemědělských problémech, sbírkovou činností atd.

⁷³⁰ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

D) Činnost v ostatních spolcích v letech 1912-1919

Během války byla utlumena činnost i ostatních korporací. JUDr. Hostaš byl členem právovárečného měšťanstva v Klatovech. Na jeho schůzi 17. března 1912 navrhl, aby spolek zakoupil budovu bývalé továrny na kůže stojící vedle pivovaru a ten by se tak mohl rozšířit o nové prostory, kam by mohly být umístěny elektrické provozy, stroje a skladiště. Na této výroční valné hromadě byl odmítnut návrh některých právovárečných měšťanů, aby byl spolek přetransformován na akciovou společnost, aby mohly být podíly převáděny na jiné domy ve městě. Spolek se na schůzi snažil řešit i finanční obtíže, které byly způsobeny zvyšováním daní a vysokou cenou chmele. další valné hromady se zúčastnil JUDr. Hostaš 29. března 1914. Předsednictvo spolku zhodnotilo rok 1913 jako rok pro právovárečníky nepříznivý, neboť došlo k zavedení pivní dávky, kvůli nepříznivému počasí došlo k nárůstu cen chmele, k celkové hospodářské krizi. I před tato negativa došlo k nárůstu výroby o 410 hl piva. Nový sládek Matějček informoval přítomné o tom, že dosud nedošlo k naplánovaným opravám a rekonstrukcím v objektu pivovaru, protože se podniku nedostává tak dobrého výdělku. na závěr byla provedena volba výboru, kam usedl i JUDr. Hostaš. další výroční valná hromada se konala již za probíhajícího válečného konfliktu 21. května 1915. Předseda spolku lékárník Schimann poukázal na neblahé důsledky války na stav pivovarnictví. Celkový zisk činil jen 6.818 K, které byly rozděleny mezi rezervní fond a mezi podílníky bylo rozděleno 3.186 K. Byl zvolen na tři roky nový výbor, ve kterém však z důvodů nedostatku času JUDr. Hostaš neusedl. V dalších válečných letech se spolek dostal do vážných hospodářských problémů, k normálním poměrům se vrátil až v roce 1919.

Poněkud čilejší spolkový život probíhal v hasičském sboru. JUDr. Hostaš nemohl jako starosta zahájit 21. dubna 1913 valnou hromadu dobrovolného sboru hasičského a ochranného, pověřil vedením schůze svého náměstka Schimana. ten poděkoval místním spolkům

za podporu hasičů, klatovským periodikům za pravidelné otiskování
jednatelských zpráv a informování o aktivitách ve spolku. Dle jednatelské
zprávy měl v minulém správním roce spolek 308 členů, z toho 121
činných. bylo zasáhnuto u 14 požárů, konáno 13 praktických a 7
teoretických cvičení. Následně byl zvolen JUDr. Hostaš starostou sboru,
za velitele Václav Mazal.⁷³¹ Spolek vedle těchto aktivit spojených se
základem své činnosti pořádal pro své členy a příznivce řadu vedlejších
akcí, jako byly šibřinky, plesy, zábavné večery, které vždy přilákaly
množství obyvatel města.

Další valná hromada hasičů se sešla 9. března 1914. Zahájil ji
za účasti 88 členů starosta JUDr. Hostaš. Vedle jednatelské zprávy
o stavu sboru, počtu požárů, cvičení, konaných veřejných programech
informoval JUDr. Hostaš členy o nutnosti zorganizovat důstojnou oslavu
čtyřicátého výročí sboru v Klatovech. Započatá válka znemožnila
důstojnou oslavu výročí sboru, ochromila prakticky celou jeho činnost,
k obvyklé činnosti se vrátil až po říjnovém převratu v roce 1918.

Dalším spolkem, ve kterém byl JUDr. Hostaš činným, byl spolek
turistů. Činnost spolku za rok 1912 shrnul jeho předseda ing. Bedřich
Zamazal na valné hromadě, která se konala 14. ledna 1913. Zvláště
zdařilý byl podle jeho slov výlet na Špičák, úspěch zaznamenal i vydaný
plakát, který zhotovil mistr Engelmüller, který sloužil jako reklamní poutač
Klatovska. Spolek se zúčastnil slavnosti položení základního kamene
sokolovny v Sušici. V roce 1912 poprvé zřídil letní studentskou
noclehárnu v budově dívčí měšťanské školy, kterou navštívilo na 141
lidí. Spolek svým nákladem vyvěsil u klatovského nádraží mapu
politického okresu, pokračoval ve značení turistických tras, pořádal
zeměpisné přednášky. Spolek čítal ke dni valné hromady 49 členů.
Dle stanov byl zvolen výbor a ten pak samostatným hlasováním zvolil
za předsedu ing. Zamazala a za místopředsedu JUDr. Hostaše.⁷³²

⁷³¹ Šumavan, 26. dubna 1913, č. 17, roč. 46

⁷³² Šumavan, 19. ledna 1913, č. 3, roč. 46

JUDr. Hostaš ve svých záznamech několikrát vzpomenu, jaký byl zájem o reklamní plakát. Předsedovi nebo jemu docházelo množství žádostí o plakát, požadovaly ho školy, učiliště, veřejné instituce i soukromníci. Původně bylo naplánováno vytisknout 2000 kusů, které měly pokrýt poptávku na dva roky.

Mimořádně zasedl výbor spolku 27. listopadu 1913. Místopředseda spolku JUDr. Hostaš se rozloučil s předsedou spolku železničním radou ing. Zamazalem, který odcházel z Klatov, ocenil jeho záslužnou práci ve spolku. „Blahodárná jeho činnost zaznamenána jest v dějinách klatovského odboru mimo jiné zejména pěknou informační expozicí turistickou na krajinské výstavě v Klatovech v roce 1909. Značkování turistických tras na Klatovsku, které s porozuměním pro věc a téměř úplně na své náklady dal prováděti, jest dílem, kterého je nutno připomenouti.“⁷³³ Zmínil se dále o jeho kontaktech s pražským ústředím, díky nimž se stal klatovský odbor známým po celých Čechách.

Jako místopředseda zahájil JUDr. Hostaš výroční valnou hromadu místního odboru turistů dne 27. ledna 1914. Byla vyslechnuta jednatelelská zpráva, která obsahovala informace o počtu členů, významných výletech turistů, noclehárně, která byla čím dál oblíbenější, o vydání reklamních pohlednic, které byly umístěny v pražských tramvajích a měly tak dělat reklamu a přilákat turisty na Klatovsko. Turisté se podíleli na zlepšování vlakového spojení s Plzní, v této otázce se výrazně aktivoval JUDr. Hostaš, který několikrát intervenoval na železničním ředitelství v Plzni. Do výboru byl opět zvolen JUDr. Hostaš, který jako předseda besedy navrhl, aby se turisté spolu s besedou odstěhovali do restaurace Slavie, což bylo přijato.⁷³⁴

S počátkem války se omezila i činnost spolku turistů. Na valné hromadě 3. května 1916 za nepřítomného předsedu Fugnera místopředseda JUDr. Hostaš sdělil, že Klatovy navštíví předseda Klubu českých turistů v Praze Dr. Jiří Guth. Ve schůzi byla ustanovena

⁷³³ Šumavan, 6. prosince 1913, č. 49, roč. 46

⁷³⁴ Šumavan, 31. ledna 1914, č. 5, roč. 47

značkovací komise, do jejíž čela byl postaven prof. Vaněk. Dr. Jiří Guth přijel do Klatov 13. května 1916. Na nádraží ho uvítal předseda místních turistů notář Fügner a místopředseda JUDr. Hostaš. Následně pak starosta doprovodil hosta při procházce po městě, kde mu ukázal městské sady, které host obdivoval, ale i místo na Vodojemu, kde měla být podle návrhu místních turistů zbudována rozhledna. Večer se konala v měšťanské besedě slavnost na počest hosta, za účasti členů místního odboru turistů a jiných pozvaných občanů. Okolo deváté dorazil do zaplněného sálu dr. Guth, kterého zde uvítal svým proslovem JUDr. Hostaš. V své řeči připomněl starosta působení Dr. Gutha jako mladého profesora na klatovském gymnáziu, i jeho starosti o zdejší krajinu. Dr. Guth vyjádřil radost nad milým přivítáním, poděkoval JUDr. Hostašovi za připravený program.⁷³⁵

Následné měsíce a roky turistice příliš nepřály. V době obecného nedostatku nepřicházela v úvahu stavba rozhledny na Vodojemu, turisté konali pouze menší výlety do okolí, turistika se stejně jako u JUDr. Hostaše stala spíše soukromou věcí. Ke změně stejně jako u jiných spolicích došlo až po převratu v říjnu 1918. I turisté se na svých prvních poválečných schůzích přihlásili k budování nově vzniklé republiky, připravily plány na nové projekty, mezi nejdůležitější z nich bylo budování turistických nocleháren a značení turistických tras.

Ještě citelněji zasáhla válka do okrašlovacího spolku. Jeho činnost byla omezená již před válkou. Spolek se potýkal s absolutním nedostatkem peněz. Na svých valných hromadách přicházel s celou řadou podnětů, s kterými se obracel na městské zastupitelstvo. zvláštní pozornost věnoval spolek péči o lesopark na Hůrce, kde staral o lavičky, úklid cest a podobně.

Vedle činnosti v těchto spolicích zastával JUDr. Hostaš funkci ředitele kanceláře městské spořitelny, spolupodílel se tak o chod spořitelního ústavu. V březnu 1912 si spořitelna připomněla půl století

⁷³⁵ Klatovské listy 20. května 1916, č. 21, roč. 30

svého působení v Klatovech. Za padesát let své existence bylo z výtěžku ústavu věnováno na dobročinné nebo veřejně prospěšné úkoly na 752.186 K. JUDr. Hostaš působil ve spořitelně od devadesátých let 19. století, byl s ní pak spjat až do konce života.

I během války se podle svých časových možností věnoval činnosti v Spolku sv. Aloisia, okresní a místní školní radě, 13. ledna 1913 byl navíc zvolen předsedou spolku pro nemocné plicními chorobami, zasedal v kuratoriích několika klatovských škol, zejména se věnoval městské obchodní škole, průmyslové škole, v květnu 1913 byl zvolen náměstkem předsedy místního odboru Červeného kříže, nemocenské okresní pokladně jako člen rozhodčího soudu, působil v dalších korporacích, jejichž byl členem.

Muzejní, archeologická a národopisná činnost v letech 1912-1919

Poté, co se stal JUDr. Hostaš na konci roku 1912 starostou, musel výrazně omezit svou největší zálibu, kterou byla muzejní práce. Většinu běžné muzejní agendy předal svým spolupracovníkům, především profesoru Vaňkovi a tajemníku Pláničkovi, ponechal si hlavně péči o finanční zabezpečení ústavu. Od počátku roku 1913 několikrát intervenoval na místech, která přislíbila pomoci subvencí muzeu. Především se snažil domoci se celé subvence od zemského výboru, který místo 2000 K poslal jen 1500 K, dále urgoval žádosti o subvenci na plzeňské obchodní a živnostenské komoře. Sledoval inventarizaci nových předmětů, sepisoval zprávy, které byly od muzea vyžadovány od jednotlivých úřadů.

Byl výrazným spoluorganizátorem jednotlivých programů, které se v sálech muzea konaly. V roce 1913 to byla například výstava prádla vytvořeného žačkami ženské průmyslové školy v Klatovech, v červenci se konala výstava o lidových stavbách na Klatovsku, před Vánocemi se konala prodejní řemeslnická výstava.⁷³⁶

Na jaře roku 1914 vyplnil JUDr. Hostaš dotazník, který mu byl zaslán ze svazu muzeí ohledně klatovského ústavu. Popsal v něm správu ústavu, jména jeho zaměstnanců, styky s venkovskými jednateli, rozšiřování sbírek. Poslední větší akcí v muzeu před vypuknutím války byla turistická výstava, která se konala v červnu 1914. Prostřednictvím této výstavy JUDr. Hostaš navázal kontakty s řadou nových institucí, jako byla brémská paroplavební společnost, cestovní kanceláře z Bukurešti, Bělehradu, Sarajevu i západních měst, kontakty pak udržoval zejména s Českým svazem k povzbuzení našeho cestovního ruchu.

Po vypuknutí války muzeum přestalo odebírat některá periodika, která byla zastavena, mezi nimi i klatovský Šumavan, který byl zastaven

⁷³⁶ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 35

28. srpna 1914. Jeho redaktor Čermák se pak obrátil na JUDr. Hostaše s tím, že nyní mohou plnit rychleji muzejní zakázky. Na to JUDr. Hostaš musel vždy odpovídat, že ani muzeum nemá dostatek financí, aby mohlo zadávat nové zakázky. Nedostatek peněz znamenal především sběr nových předmětů, a to i etnografických.

8. ledna 1915 se pod předsednictvím ředitele gymnázia Soukupa sešlo muzejní kuratorium, které shrnulo činnost ústavu za rok 1914. Nově muzeum rozdělilo agendu na vnitřní, a vnější, na oddělení sběratelské, osvětové a ochranné, publikační a badatelské. JUDr. Hostaš přednesl zprávu o otevření nových mohylových pohřebišť u Andělic, nabádal členy kuratoria, aby se snažili získat prostředky na nákup starožitností, neboť v kraji působí celá řada překupníků, kteří skupují starožitnosti pro zbohatlíky do Prahy a Plzně. JUDr. Hostaš se ve volných chvílích věnoval třídění archivního materiálu, sbírání rodopisných záznamů a historickému bádání.

Novinkou byly válečné výstavy. První byla otevřena 22. srpna 1915 a k vidění zde bylo množství vojenských map, fotografií, vojenské uniformy, granáty, brašny, polní lahve a podobně. Výstavy byly plně loajální hesly. Po celou dobu války se v muzeu pořádány pod vedením klatovských učitelů kurzy pro rekonvalescenty a válečné invalidy, následně pak byly pořádány prodejní výstavy výrobků účastníků těchto kurzů.

V roce 1916 se hospodářské výsledky muzea více a více zhoršovaly. Ubývalo zemských subvencí i pomoci jednotlivých institucí.

Podobná situace byla i v roce 1917. JUDr. Hostaš několikrát intervenoval jak v Praze, tak ve Vídni, kde se snažil přesvědčit odpovědné úředníky o nutnosti poskytnout pomoc klatovskému ústavu. Od vypuknutí války se prakticky rozpadla síť venkovských jednatelů. Od počátku války byly zcela zastaveny archeologické výzkumy. Jediným úspěchem muzejní správy v roce 1917 bylo to, že se muzeum stalo členem Ústavu pro zvelebování živností, díky čemuž byly intenzivněji podporovány kurzy, nákupy průmyslového zboží. Významnější

přednáška byla přednáška profesora Čeňka Zírta „Hudba a tanec starých Čechů“, která se konala v muzeu 19. prosince 1917.⁷³⁷

Od počátku roku 1918 začalo být v muzeu pořádáno více přednášek, a to přesto, že kuratorium žádalo několik měsíců zavedení plynového topení, které by zabránilo chladu, které bylo po celém muzeu. Tak například 26. února se konala přednáška JUDr. Chylíka z Obchodní a živnostenské komory v Plzni „O živnostenské politice za války.“ Množství posluchačů měla i přednáška Otakara Zachara o alchymii. Původně se ani neměla konat, protože plátnu, které přednášející potřeboval bylo v muzeu v takovém stavu, že se nedalo použít a ani JUDr. Hostaš nemohl sehnat jiné. Finanční poměry muzea byly takové, že nemohlo nejen zakoupit nové plátno, ale nemohlo zaplatit přednášejícímu honorář a cestovné, které si nakonec musel hradit sám. JUDr. Hostaš si před jeho vystoupením připravil pro přítomné přednášku o dějinách alchymie. Po celý rok 1918 spolupracoval JUDr. Hostaš na sepisování životopisných črt významných klatovských rodáků, pokračovalo se na práci o klatovské historii.

Během války nebylo voleno nové kuratorium, v jehož čele stál jako předseda ředitel gymnázia Soukup, místopředseda Schimann a jednatel a ředitel muzea JUDr. Hostaš. K nové volbě kuratoria došlo 11. října 1918. Nové kuratorium rozhodlo zakoupit pro chodbu ústavu poprsí císaře Karla I. k těmto plánům již díky převratu nedošlo.

Národní výbor se ihned po převratu začal starat o kulturní památky, vydal nařízení o ochraně památek, které nařizovalo obecním a farním úřadům, aby zabránily vývozu, zavlčení, prodeji nebo zničení cenných předmětů. JUDr. Hostaš začal jako ředitel muzea navazovat kontakty s novými státními institucemi, především ministerstvy, která by mohla pomoci ústavu v okamžiku, kdy bylo na jeho účtu pouze 150 K. Vyzval zároveň obyvatelstvo, aby věnovalo muzeu památky na revoluční dyn z konce října a počátku listopadu 1918.

⁷³⁷ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 35

Od počátku roku 1919 vedl JUDr. Hostaš rozsáhlou korespondenci o vrácení klatovských zvonů, obnovil vazby k předválečným institucím, znovu začal s odběrem zastavených časopisů a novin. Z jara 1919 se dochovala rozsáhlá korespondence JUDr. Hostaše s jednotlivými civilními a farními úřady ohledně rodokmenů klatovských rodin. Od jara začal intervenovat u jednotlivých ministrů, poslanců, úřadů o subvence pro klatovské muzeum. Začala nová každodenní práce v nových poměrech.

Rodinný a soukromý život JUDr. Karla Hostaše v letech 1912 - 1919

Již před válkou byl JUDr. Hostaš plně zaměstnán svými povinnostmi na radnici, okrese, advokátní kanceláři, spolcích, spořitelně a na čas, který by trávil doma, neměl kdy. Po smrti své ženy se večer doma prakticky nezdržoval, děti odešly, o domácnost se starala švagrová Marie Turnwaldová. Jedinými dny odpočinku pro něj byly výlety pořádané odborem turistů, Společností přátel starožitností českých nebo ty, které si sám zorganizoval a na které vyrážel s rodinnými příslušníky nebo svými známými. Večery trávil buď na spolkových schůzích, ale ze všeho nejraději pobýval mezi přáteli v besedě.

Ve svých poznámkách často vzpomínal na Společnost přátel starožitností českých, u jejíhož zrodu v Praze jako praktikant stál. Vždy byl potěšen, když se její členové rozhodli navštívit jihozápadní Čechy. Takový pro něj milý výlet spojený se setkáním se starými známými, byl zájezd členů společnosti, který se konal 7. září 1913. Do Klatov dorazili členové společnosti večer, JUDr. Hostaš je uvítal na nádraží a po ubytování je uvedl do besední společnosti. Druhý den všichni vyrazili do Nepomuku a Žinkov, odkud pak dále pokračovali na Prahu. Pro JUDr. Hostaše to byli vždy příjemná setkání, o kterých si s jeho účastníky dopisoval.

Velkou pozornost věnoval JUDr. Hostaš i ve svém volném čase školství, žákům klatovských škol. V jeho korespondenci se nachází velké množství dopisů od rodičů dětí, kteří ho prosí, aby intervenoval u školských úřadů, aby byly jejich děti přijaty do jednotlivých škol, a to nejen v Klatovech. Množství dopisů se týkalo zajišťování podpor pro nemajetné studenty a zajišťování bydlení v Praze. Nejvíce se snad angažoval v kuratoriu Ženské průmyslové školy v Klatovech, která byla vydržována městem, za podpory obchodních a živnostenských komor, okresem, městskou spořitelnou, státem a zemí. Sám stál v jejím čele řadu let.

Dalším odpočinkem od každodenního shonu byl výlet, který absolvoval s klatovským děkanem Miláčkem a Borkovcem, tentokrát vyrazil do Dalmácie. 14. dubna vyrazili směrem na Vídeň. Hostaš si napsal přesný itinerář cesty a do něho si zapisoval poznámky. Stěžoval si na špatné pivo ve Vídni, na špatnou cestu ve vlaku, kdy litoval, že si nekoupil jízdenku první třídy, již 16. dubna dorazili do Rjeki. Navštívili Zadar, Split, Marjan, Dubrovník. Do okolí vyjžděli parníkem, v Dubrovniku se setkali s pražskou společností. Ze všech výletů si vypisoval poznámky o památkách, chování obyvatel, jejich kroji, jazyce, etnografických zvláštností. Na cestě zpět se zastavili v Záhřebu a 4. května dorazili zpět do Klatov.⁷³⁸

Během roku konal vždy několik menších cest, které byly vždy spojené s úředními záležitostmi. Tak se zúčastnil ve dnech 15. a 16. května 1914 sjezdu samosprávy, účastnil se také X. sjezdu národní strany svobodomyslné u příležitosti čtyřicátého výročí existence strany. 23. května byl v Plzni na živnostenské komoře a u finančního ředitelství ohledně kontroly účetnictví okresního výboru. Několikrát týdně cestoval jako předseda okresní silniční komise po okresních silnicích. Zvláštní cesty byly spojené se stavbou okresní nemocnice, v červnu 1914 byl několikrát na zemském výboru, kde jednal s zemským inženýrem Weigartnerem a vrchním radou Jandou o opravách vad stavby a převodech nemocničních pozemků. Další intervencí byla ještě před válkou intervence na ministerstvu financí u Dr. Rašína, kde žádal o peníze na opravu děkanského kostela. JUDr. Hostaš vysvětloval Dr. Rašínovi, že žádost o peníze byla na ministerstvu od roku 1910, Rašín mu doporučil, aby se spíše obrátil na ministerstvo vyučování, kam se měl obrátit i v záležitosti budovy normální školy v Klatovech.⁷³⁹

Určité nepříjemnosti vznikly JUDr. Hostašovi z jeho výletu se Společností přátel starožitností českých, který se uskutečnil 28. a 29.

⁷³⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷³⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

června 1914 do Hor Matky Boží a Velhartic. O výletu totiž napsal jistý důstojník místní posádky do novin článek, v němž obvinil starostu, že místo, aby toho, aby byl v úřadu, vyjížděl starosta za svými soukromými záležitostmi.

Po vypuknutí války přibýly JUDr. Hostašovi další povinnosti v okresních a obecních orgánech. Válka zasáhla stejně jako u jiných obyvatel i do jeho rodinného života. Již 2. září 1914 se v Českých Budějovicích rozloučil se synem Miloslavem, který odjížděl do pole.

Veškeré záležitosti v domácnosti převzala švagrová Marie Turnwaldová. JUDr. Hostaš se zdržoval doma čím dál méně. Práci v kanceláři přenechával svému synovi Vladimírovi, který složil v létě 1914 poslední státní zkoušku na právnické fakultě. O volných večerech, které trávil doma, vyřizoval korespondenci z fronty, kterou dostával od svých příbuzných a známých. Docházela mu celá řada lístků z fronty, množství dopisů dostával zejména od synovce Franze. Hostašovi známí se mu svěřovali o svém strachu o děti budoucnost. Často mu psal učitel Nešpor.

Významným dnem byl 11. březen 1914, kdy se JUDr. Hostaš dožil šedesátých narozenin. Šumavan přinesl o Hostašově životě rozsáhlou stať, ve které byl shrnut dosavadní život JUDr. Hostaše. Již několik dní před datem narozenin se u JUDr. Hostaše vystřídalo v kanceláři nebo na radnici množství delegací z řad městského úřednictva, zřízců a zaměstnanců městských podniků, zástupců jednotlivých spolků, nemocnice, okresu, zvláštní pocty se mu dostalo od ostrostřeleckého sboru, kterému byl podle stanov každý starosta inspektorem a který mu uspořádal v předvečer jeho narozenin průvod s lampiónama a pochodněma. Hlavní oslava pak proběhla v Hostašově nejmilejším spolku Měšťanské besedě klatovské. Večer mu její členové uspořádali večírek, kterého se zúčastnilo tolik hostů, že se nevešli do besední místnosti. Na večeru účinkoval pěvecký kroužek pod vedením ředitele kůru Janáka. Poté promluvil o Hostašově činnosti notář Fügner a okresní hejtman Vysoký, který ho uvítal jménem stolu starších pánů besedy.

JUDr. Hostaš byl podle svých slov velmi dojat slovy, které byla na jeho adresu pronesena. „Prostě konal povinnosti úřadem mu svěřené a nezaslouží si za to zvláštní díky,“ ukončil své poděkování.⁷⁴⁰ Další slavnostní večery uspořádala matice školská, hasiči, úředníci. Ještě dlouho po skončení oslav odpovídal JUDr. Hostaš na dopisy a blahopřání, a jak bylo jeho zvykem, sepisoval si jednotlivé osoby a instituce, které mu zaslali dopis.

S pokračující válkou se JUDr. Hostaš více a více zabýval otázkami zásobování, zraněných, sirotků. V jeho korespondenci z tohoto období se nachází množství dopisů ohledně pomoci válečným invalidům, vdovám, lidem postiženým válkou.

22. dubna 1915 se JUDr. Hostaš zúčastnil slavnostního dekorování zasloužilým vojáků, mezi dekorovanými křížem III. třídy byl Hostašův syn, koncipista c. k. finančního ředitelství v Plzni Miloslav. Slavnosti na nádvoří nemocnice se zúčastnili zástupci okresní i obecní samosprávy, samotnou dekoraci provedli důstojníci místní posádky. Miloslav Hostaš byl vyznamenán za své hrdinské činy z listopadu 1914, kdy se mu podařilo dostat se z nepřátelského obklíčení. Při cestě z něj byl zraněn do nohy, proto byl dopraven do okresní nemocnice do Klatov, kde se léčil. Význam hrdinských počinů vojáků vyzdvihl při svém proslovu primář Till. Miloslavovi pak osobně popřál okresní hejtman Vysoký.

Od jara 1915 se pak JUDr. Hostaš ve svém volném čase opět věnoval činnosti v muzeu a ve spolkových orgánech. I během dne si někdy našel čas na to, aby se stavěl v nemocnici u syna Miloslava. Při svých cestách do Prahy na místodržitelství, sjezdy okresů a měst se sešel se synem Karlem. V září pak vyrazil s Milou do Františkových Lázní, kde se k nim přidal syn Karel. V lázních si udělal JUDr. Hostaš několik procházek, potkal se zde s přítelem Rudou Polákem a 28. září vyrazil přes Chomutov do Prahy, kde se ubytoval u své sestry Kubínové,

⁷⁴⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

u které byla v té době na návštěvě klatovská švagrová Hermína Poláková se svou dcerou Annou, s nimi pak vyrazil večer do kabaretu a do kavárny. Druhý den pak vyřídil některé záležitosti okresu a města v zemském správním výboru, další den přijela švagrová Marie Turnwaldová, se kterou si udělal několik procházek a neteří Annou pak navštívil olšanské hřbitovy, kde se zastavil u hrobů významných osobností a několika přátel. Po návštěvě profesora Vančury vyrazil do Klatov.

Kdykoliv měl čas, věnoval se především večer vyřizování záležitostí spojených s jednotlivými školami, v jejichž správě zasedal. Pravidelně se účastnil sezení jejich správních výborů, snažil se intervenovat v záležitostech učitelů, kteří se na něj obraceli s prosbami o zvýšení platu nebo se svými snahami o povýšení či přestoupení na jiné ústavy. Žákům pak pomáhal při vyřizování podpor z jednotlivých fondů a s přestupováním do jiných škol.⁷⁴¹

Se zhoršujícím se stavem zásobování se začaly v Hostašově korespondenci objevovat žádosti jeho známých o pomoc při zásobování. 2. března 1916 mu napsal plzeňský architekt Ešner, který ho prosil, aby mu JUDr. Hostaš sehnal nějaké brambory a omastek.

Dále se zúčastňoval všech vojenských slavností, pravidelně vyjížděl na jednání silniční komise po státních silnicích, při kterých ho někdy doprovázeli synové, pokud byli v Klatovech. Advokátní praxi čím dál více přenechával synovi Vladimírovi. První větší výlet v roce 1916, při kterém si odpočinul, byla cesta do Prahy. 21. června vyrazil do Plzně, kde si večer zašel do divadla, druhý den dorazil se soudním radou Rudou Polákem do Prahy, kde si společně udělali procházku po královské oboře a Hradčanech. Následující den pak intervenoval ve prospěch klatovských továren na prádlo u místodržitelství. Odpoledne se sešel s příbuznými, pak vyrazil se švagrovou Turnwaldovou a sestrou Kubínovou do restaurace na dobrou husu a plzeňské pivo, které měl

⁷⁴¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

JUDr. Hostaš nejraději. 24. června se zúčastnil schůze spořitelny, pak navštívil profesora Vančuru a vyrazil do Klatov. Další výlet ho čekal v červenci, i tentokrát si jak bylo jeho zvykem připravil úplný itinerář cesty. 22. července vyrazil do Prahy, opět se ubytoval ve svém oblíbeném hotelu U Husy, setkal se s Polákem, který jezdil do Prahy často, byl tehdy již delší doby soudním radou v Benešově. 23. července dorazil do Bělé, kde byl Polákův bratr Josef převorem místního augustiniánského kláštera. Přespál v klášteře, prohlédl si Bezděz, druhý den dorazil do Sobotky. Na Humprechtu si vyslechl stížnosti na italského majitele, který ubytoval na místním dvoře italskou rodinu. „Několik slov vlašských jsem na ubožáky promluvil, vyvolalo to u nich radost, značí v jejich tvářích“.⁷⁴² Pokračoval přes Kost Prachovské skály a 27. července dorazil do Klatov, kde ho čekala nahromaděná agenda. V polovině září pak podnikl s Rudou Polákem výlet do Domažlic a Mariánských Lázní, které znal JUDr. Hostaš z dob, kdy se zde léčila jeho žena Anna. Na cestě zpět se zastavili v Plzni u syna Karla, který byl režisérem v divadle. 20. září pak vyrazil za Vančurou do letního bytu do Chýnova. V Chýnově se setkali se sochařem Bílkem, který zde pracoval na náhrobku na místním hřbitově. Pak vyrazil do Třeboně, kde vyhledal archiváře Mareše, s kterým si prohlédl zámek, město, setkal se bývalým ředitelem dívčí měšťanské školy v Klatovech Janem Nešporem. S Vančurou si pak prohlédli Soběslav a pak se vydal zpět do Klatov.⁷⁴³

Na jaře 1917 zintenzivnil svou činnost v městském muzeu. Od ledna si dopisoval s učitelkou Kožmínovou, která se JUDr. Hostašovi nabídla, že uskutečnění v muzeu několik přednášek o krajkářství. Přednáška o krajkách se uskutečnila v dubnu 1917.

9. května 1917 navštívil v Plzni představení inscenace Princezna Trebizondská, které režíroval syn Karel, u kterého přenocoval. Druhý den vyrazil se švagrovými Marií a Hermínou do Prahy, kde jednal o nouzových akcích obce a sešel se s Polákem a Vančurou. Cestou

⁷⁴² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷⁴³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

do Klatov se zastavil v Hořovicích, kde trávil dovolenou v roce 1889, na hřbitově se pomodlil u hrobu příbuzných jeho ženy Anny. Ve dnech 5.-20. srpna vyrazil opět na výlet do východních Čech. Přes Prahu se s Polákem vydali do Adršpašských skal. Navštívil Trutnov, který se mu líbil, protože se zde mluvilo téměř jen česky, podráždil ho pouze nápis na nádraží „Deutsche kauft bei Deutschen“. Následující dny navštívili Polici a Hradec Králové, kde si prohlédli městské muzeum. 13. srpna se setkali ve Dvoře Králové se místním klubem turistů, s nimi pak vyrazili do restaurace a zdrželi se až do půlnoci. 15. srpna se setkali s poděbradským archeologem Hellichem a s říšským poslancem Sedlákem. V Nymburku si prohlédl město, kostel a samozřejmě muzeum. Odpoledne 18. srpna za ním přijela švagrová Turnwaldová, spolu pak strávili několik dní v lázních Poděbrady. Zde se JUDr. Hostašovi stala nepříjemná věc, kterou vyřešil se svým typickým humorem. „V hotelu poděbradském mně vyměnili boty, bohudík ještě větší než-li jsou moje, takže jsem v chůzi neměl potíže.“⁷⁴⁴ Do Klatov se vrátil 21. srpna.

Rostoucí starosti, které se promítaly do každodenního života všech obyvatel, byly koncem roku 1917 se zajištěním základních potravin a spotřebního zboží. Na JUDr. Hostaše se obracela celá řada známých i obyvatel města s prosbami o pomoc. Z této doby se zachovalo množství dopisů, v nichž JUDr. Hostaš sháněl z venkova potraviny a nechal je dovážet do Klatov. V lednu 1918 se na něj obrátil právní zástupce rodiny Masarykovy Dr. Šámal, aby zajistil u okresního hejtmanství možnost, aby Masarykova žena mohla strávit nějaký čas na Šumavě. JUDr. Hostaš mu odpověděl 13. února, že mluvil s představitelem státní správy a bylo mu přislíbeno, že nebude bráněno Masarykově manželce navštívit Šumavu, že pouze musela počítat s určitým „politickým dohledem.“⁷⁴⁵

⁷⁴⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷⁴⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

12. března 1918 JUDr. Hostaše potěšil dopis od rady Dr. Jeřábka, který ho prosil, zda by nenapsal několik slov o svém životě, protože měl být navržen za své zásluhy v konzervátorské práci v jihozápadních Čechách na vyznamenání. Okamžitě odpověděl, popsal svůj dosavadní život, ale také připomněl zásluhy svého spolupracovníka v oblasti konzervátorství profesora Vaňka. „Pokud se mě týká, nepokládám si tolik zásluh, aby zvlášť to vzpomínáno, vždyť to co jsem jako konzervátor vykonal, znamenalo pro mě osvěžení po denní lopotě všedního života.“⁷⁴⁶

I během války si JUDr. Hostaš udělal čas, aby se staral o záležitosti svého rodiště – Poleně. Snažil se pomáhat místním obyvatelům, pomáhal s opravou pohořelé fary, jeho někdejšího domova. Rozsáhlou korespondenci vedl kvůli faře s poleňským farářem Margoldem. Margold ho často prosil, aby intervenoval u černínských patronů, aby pomohli s opravou farní budovy, ponechali část pozemků na farní zahradu.

Těžkou ránou byl pro JUDr. Hostaše další odchod z jeho rodiny. Tentokrát v červnu 1918 zemřel jeho syn Jaroslav, pokladník Hospodářského družstva v Klatovech. Tuto ránu osudu přečkal podle vlastních slov jen díky neustálé práci ve veřejném životě.

Konec války pak JUDr. Hostaš uvítal jako skončení jednoho období, doufal především ve zlepšení hospodářství a především v řádné zásobování obyvatelstva, které bylo na konci války před naprostým zhroucením. Jako pro představitele města skončilo také pro něj velmi nepříjemné vyšetřování jednotlivých udání v Klatovech a okolí. Několikrát byl sám v podezírán, že náležitě neplní své povinnosti. Během války mu informace o jednotlivých udáních zasílal přítel Ruda Polák, který za války působil u politických úřadů ve Vídni. Tak prvním udání bylo zasláno do Vídně ihned po atentátu na arcivévodu, kdy podle pisatele způsobila jistá socialistická skupinka

⁷⁴⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

dělníků pohoršení, když se vracela z restaurace z městských sadů a s hudbou rušila smutek nad úmrtím následníka. Podle udání starosta dostatečně nereagoval na tento incident a umožnil takto rušit klid. Bylo mu dále vytýkáno, že v souvislosti s úmrtím následníka není vyvěšeno ve městě více černých praporů, že se obyvatelstvo účastnilo smutku jen velmi okrajově. Stížnosti na městskou správu přišly i ohledně časopisu Šumavan, který musel být zastaven až vojenským opatřením. Během války se počet udání zvětšoval, tak například byl v Klatovech vyšetřován případ hochů, kteří v říjnu 1914 procházeli po náměstí s trikolórou a ani po vyzvání ji nesundali. Při vyšetřování bylo zjištěno, že se jedná o děti továrních dělníků a trikolóry prý dostali o příbuzných jednoho z jich z Plzně, kam se přesunulo vyšetřování. JUDr. Hostaš si často stěžoval na tyto zbytečné provokace, které mohly mít dalekosáhlé následky. Jiným podobným případem bylo i počínání obchodníka Löwyho, který dával do pytlíčků s překvapením, které prodával dětem, obrázky ruského cara. 17. července 1915 podal udání špeditér Max Bloch, který upozornil na nápisy na pisoárech na klatovském nádraží, kde se psaly nápisy, aby vyhrálo Rusko a Itálie, ani toto vyšetřování nevedlo k zjištění viníka. Do přímého podezření se dostal i starosta JUDr. Hostaš, který před válkou odebíral americké noviny.⁷⁴⁷

Koncem války zemřel klatovský primář MUDr. Till. Po jeho smrti se na JUDr. Hostaše obrátilo v řadě soukromých dopisů množství známých s intervencí, aby zajistil místo primáře jednotlivým kandidátům. Tak mu psal jeho někdejší koncipient, nyní pražský advokát JUDr. Fuhrlich a prosil za MUDr. Wibenda, dále se ozval se snahou prosadit svého známého Hostašův příbuzný okresní rada soudu v Chlumci nad Cidlinou Schiffauer, 24. listopadu 1918 dostal dopis od ministra obrany Klofáče, aby se zasadil o místo primáře pro MUDr. Lewita, intervenovaly také vrcholné orgány Hostašovy strany

⁷⁴⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Československé státoprávní demokracie.⁷⁴⁸ Intervence pokračovaly i počátkem roku 1919, tentokrát se mu několikrát ozval jeden z nejlepších českých gynekologů MUDr. Rubeška, který se nažil prosadit na místo klatovského primáře svého asistenta MUDr. Rychlíka.

V posledních měsících roku 1918 ho z dopisů přátel, především Rudy Poláka a Vančury, znepokojovala situace v nové republice. Vyjadřoval obavy z radikalizace obyvatelstva, které není dostatečně zásobováno denními potřebami a potravinami, čehož využívá levice. S JUDr. Fuhrlichem si dopisoval o nepřijatelné pozici sociální demokracie v otázce mobilizace na pomoc Slovensku i o „snahách soudruhů získat moc.“⁷⁴⁹

V lednu 1919 musel reagovat na dění ve svém rodišti v Poleni. Místní kaplan Margold ho požádal o intervenci, protože byl udán místním starostou Šebestou, že se prý při výuce náboženství vyjádřil hanlivě o ministru Habrmannovi a Klofáčovi, že prý měl říct: „že „jsou od Židů podpláceni celá republika za ně trpí.“ Kaplan JUDr. Hostašovi vysvětloval, že celá aféra je vyvolána situací v zemi, kde se nastupuje nový směr v duchovních otázkách, které mají podle něj vést k rozvratu společnosti, navíc se podle Margolda starosta opíral pouze o svědectví největších uličníků ve třídě, kteří si vše na radu starosty vymysleli. JUDr. Hostaš pak napsal několik dopisů starostovi, aby zvážil a dobře vysvětlil své počínání.⁷⁵⁰

V roce 1919 se začalo s reformami obecního i okresního zřízení, které měly nastolit nové volební pořádky a nakonec i uspořádání správy. I po těchto změnách si JUDr. Hostaš udržel pozice v obecní i okresní správě. Po volbách do obecního zastupitelstva byl zvolen zastupitelem, stejně tak byl 9. října jmenován zemským správním výborem za člena okresní správní komise. Úřad okresního starosty zanikl, post starosty města obsadili socialisté. Obec i okres ho pak často zvala k jednotlivým

⁷⁴⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷⁴⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷⁵⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

jednáním nebo ho žádala o rady a expertizy k jednotlivým naléhavým problémům. Takovým příkladem bylo memorandum města z 28. listopadu 1919 ohledně budovy jezuitské školy, která navazovala na jezuitský kostel. JUDr. Hostaš spolupracoval a byl jedním z hlavních autorů listu, v němž vypsál ze svých poznámek, které měl doma, dlouhou anabázi o této budově ještě s rakouským erárem. Připomněl především, že budova, kde jsou umístěny učebny národní a měšťanské školy, byla již v roce 1914 označena za naprosto pro školu nevyhovující. Město požadovalo převedení budovy do vlastnictví města, aby mohlo začít budovat novou školní budovu. JUDr. Hostaš argumentoval i tím, že obec má ve vlastnictví kostel, na jehož držbu přispívá, že není důvod proč by neměla obec vlastnit i budovu s ním spojenou.⁷⁵¹ Město ho nadále vysílalo jako svého zástupce kuratorií jednotlivých škol v Klatovech.

Poté, co se mu částečně uvolnil volný čas, když odešel z vrcholných míst obecní a okresní samosprávy, se více věnoval muzeu, spolkům i svým přátelům a vnoučatům. Synové se během války oženili, v Klatovech se ujal advokátní kanceláře JUDr. Vladimír Hostaš, který se oženil s Marií Schiffauerovou a v srpnu 1917 se jim narodil syn Vladimír, kterého vidával dědeček JUDr. Hostaš ze všech vnoučat nejčastěji. V Plzni žil pak syn Karel se svou rodinou, synové Miloslav a Vratislav pobývali na Slovensku. V jejich kruhu oslavil 11. března 1919 své 65. narozeniny. I tentokrát se sešlo ve spolkových, obecních, okresních kruzích mnoho gratulantů. Všechna blahopřání si podle svého zvyku uspořádal a sepsal se jednotlivé gratulanty a několik týdnů psal jednotlivá poděkování za přání.

⁷⁵¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Veřejná činnost JUDr. Karla Hostaše v letech 1919 - 1924

Po obecních volbách v červnu 1919 se zcela změnila politická situace v Klatovech. Jako jasný vítěz z voleb vyšla sociální demokracie. I přes snahy některých socialistů a Hostašovy domovské Strany národně demokratické se nepodařilo prosadit, aby JUDr. Hostaš mohl usednout do starostenského křesla. Za jeho nástupce byl zvolen socialista Novák. Ten sdělil na schůzi zastupitelstva dne 18. srpna 1919 nové rozdělení odborů na radnici, JUDr. Hostaš zasedl v odboru právním, muzejním, patronátním a hřbitovním. JUDr. Hostaš se pak pravidelně zúčastňoval schůzí zastupitelstva, kde mu bylo při řešení sporných záležitostí jako nejzkušenějšímu členovi zastupitelstva dáváno často slovo. Na podzim 1919 zastupitelé rozhodovali o stavbě nových domů v Klatovech a předláždění některých silnic. 19. října byl JUDr. Hostaš zvolen do kuratoria obchodní školy. Bouřlivá byla poslední dvě jednání zastupitelů v prosinci 1919. Ukázalo se, že příjmy obce nepostačí krýt její vysoké výdaje, a proto bylo nejdříve na schůzi 6. prosince odhlasováno, aby byla sjednána půjčka alespoň 500.000 K u zemské spořitelny, která by pokryla nejnutnější vydání. Na schůzi 31. prosince 1919 upozornil starosta Novák zastupitele na katastrofální stav hospodaření. Byl představen rozpočet na rok 1920, proti kterému okamžitě vystoupili zástupci živnostníků, kteří v něm viděli jejich likvidaci. Schodek měl dostoupit částky 693.668 K a měl být kryt systémem přírážek spočívající v 100% přírážce ke státním daním, 10% přírážce státní daně činžovní a 300% přírážce k ostatním daním. Navíc zastupitelé schválili zvýšení poplatků za poskytování domovského práva, znovuoobnovili dávky z piva, psů, zábav, zdravotní a zvýšili jateční poplatky a školní přírážky. JUDr. Hostaš s tímto nuceným zvýšením

poplatků od obyvatelstva souhlasil, neboť neexistovala jiná možnost, jak zabránit úplnému rozkladu městského hospodaření.⁷⁵²

První schůze zastupitelstva v roce 1920 se konala 26. února. Na jejím úvodu oznámil starosta Novák, že zemřel dlouholetý městský zastupitel a bývalý starosta města advokát JUDr. Schrimpf. Dále přednesl stížnosti lubské obce na nečinnost zastupitelů ohledně špatného stavu hřbitova v Lubech a informoval, že bude provedena revize účtů spořitelny za rok 1917. Poté se rozhořela diskuze o pokračování stavby nové přednáškové síně v Klatovech. Starosta informoval zastupitele, že k jejímu dokončení bude třeba další půjčky. Na to reagovali někteří zastupitelé tím, že by bylo lepší stavbu nedokončit nebo ji prodat. Proti tomu se postavil starosta spolu se svým náměstkem Turkem s argumentem, že Klatovy takovou síň potřebují, že na finanční důsledky tohoto podniku nebylo pamatováno při jeho zadávání, které učinilo ještě staré zastupitelstvo. Proti svalování viny na staré zastupitelstvo protestoval radní profesor Petrs, který připomněl, že ne všichni jeho členové pro něj hlasovali.

Od jara 1920 se pak jednotlivé politické strany připravovaly na volby do Národního shromáždění. Jistou formou předvolební kampaně klatovských národních demokratů měla být i návštěva Karla Kramáře v Klatovech, plánovaná na březen 1920. V samotné straně se již JUDr. Hostaš příliš neangažoval a své místo přenechal synovi Vladimírovi, který si vybudoval pozici v rámci národně-demokratické mládeže v Klatovech. 27. března 1920 představili místní národní demokraté na svolané schůzi svého kandidáta do Národního shromáždění. Na schůzi, které se JUDr. Hostaš zúčastnil se synem, promluvil kandidát Dr. Lukavský o boji o jazykový zákon, župním zřízení, o studentském systému v republice, o socialistických požadavcích

⁷⁵² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

na zachování ústředí z doby počátků republiky, které by podle něj mohly ohrozit živnostenský systém v republice.⁷⁵³

Volby do sněmovny proběhly 18. dubna a do senátu 25. dubna 1920. Za národní demokraty byl na místní kandidátce na třetím místě hostinský František Svoboda. V jedné z volebních komisí zasedal za národní demokraty JUDr. Vladimír Hostaš. Před volbami do senátu se v Klatovech dosti nečekaně objevil vůdce strany Dr. Karel Kramář. Na organizaci neměli klatovští představitelé strany dostatek času, do příprav se zapojil i Hostašův syn Vladimír. Když Dr. Kramář přijížděl v půl druhé 22. dubna do Klatov, shromáždil se u klatovské nemocnice dav obyvatel. Po vystoupení z automobilu ho uvítal předseda místní organizace Dr. Král a následně pak předseda mladé generace národních demokratů v Klatovech JUDr. Vladimír Hostaš. JUDr. Karel Hostaš ho uvítal jako čestného občana města a popřál mu, aby se mu ve městě líbilo. Následoval proslov Dr. Kramáře, ve kterém vybídl obyvatelstvo, aby volilo kandidáta národně demokratického do senátu za kraj plzeňsko-budějovický Dr. Mareše. Následoval proslov poslance Dr. Lukavského, který varoval před socializací politického života, ostře zaútočil na socialisty, že podle jeho slov socialisté přestávali být národními a stávali se čím dál tím více socialističtějšími, vyjádřil obavy z prvního máje roku 1920, neboť socialisté budou mít všude většinu. Po prosloveh odjeli hosté do Domažlic.⁷⁵⁴

Výsledky voleb do sněmovny znamenaly vítězství levice. Sociální demokracie získala z československých mandátů 74, národní socialisté 24, pravice byla poražena, samotná národní demokracie získala 19 mandátů. I přes porážku komentovali představitelé národních demokratů tento výsledek jako velké povzbuzení pro další politickou práci, neboť dostali o 100.000 hlasů více než v obecních volbách v roce 1919. Výsledky do senátu dopadly obdobně. Národní demokraté získali 10, sociální demokraté 41, republikáni 14, slovenští národovci 6, lidovci 18,

⁷⁵³ Šumavan, 3. dubna 1920, č. 27, roč. 52

⁷⁵⁴ Šumavan, 24. dubna 1920, č. 33, roč. 52

národní socialisté 10, živnostníci 3 mandáty. Celkem dosáhly české strany 102 mandátů, německé strany obsadily 37 a maďarské 3 mandáty. Na klatovském okrese při volbách do senátu byli národní demokraté čtvrtou nejsilnější stranou po sociální demokracii, národních socialistech a agrárech.⁷⁵⁵

Po volbách se uskutečnila 24. května v radniční budově první sezení výstavního výboru plánované výstavy vzorků pošumavského průmyslu. Schůzi zahájil JUDr. Hostaš, který shrnul cíl celé výstavy. „Nemá býti snad akcí přitažlivou uměleckým svým uspořádáním jako spíše věrným obrazem technické vyspělosti a obchodní podnikavosti hlavních specialit Pošumavského průmyslu továrního i domácího a přípravou pro účast na Pražských vzorkových veletrzích.“⁷⁵⁶ JUDr. Hostaš vyzval zastupitele, aby všestranně podpořili tento projekt.

První zastupitelstvo po volebním shonu se konalo 31. května 1920. Zastupitelé rozhodli o účasti města na upisování státní půjčky, o zavedení celé sítě popisných a evidenčních čísel, požádalo o část pozemkových přidělů, navrhli schválit obecní účty za rok 1917. Na jednání zastupitelstva 15. června byl JUDr. Hostaš opětovně zvolen do správního výboru spořitelny.

15. července 1920 byla slavnostně otevřena „Vzorková a informační výstava pošumavského průmyslu v Klatovech“. Výstavu zahájil ředitel muzea JUDr. Karel Hostaš, který v krátkém proslovu připomněl, že se výstava otevírá po 47 letech po zahájení první výstavy podobného typu v Pošumaví. Připomněl, že tehdy se vedl spor o to, zda se Klatovy budou vyvíjet jako město průmyslové nebo hospodářské. Připomněl také, že již tehdy se časopis Šumavan jednoznačně postavil za vývoj směrem k průmyslovému městu. Následoval proslov předsedu Klubu průmyslníků Dr. Ing. Keclíka. Na výstavě a její přípravě se podílel především JUDr. Hostaš, který vedl rozsáhlou korespondenci

⁷⁵⁵ Šumavan, 28. dubna 1920, č. 34, roč. 52

⁷⁵⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

s jednotlivými výrobci z Klatov, ale i z okolních měst, ve které lákal podnikatele, aby obeslali klatovskou výstavu svými výrobky.⁷⁵⁷

Ke sporům došlo i na jednání zastupitelů dne 21. října. Zastupitel redaktor Prunar upozornil starostu Nováka, že se schůze nekoná v pravidelných lhůtách, jak to určuje zákon. Starosta odpověděl, že to nebyl jeho úmysl a že rozhodně nechtěl zkracovat práva zastupitelů.

Koncem roku 1920 panovala v republice napjatá atmosféra. Po komunistickém obsazení Lidového domu a jeho znovuzískání pro sociální demokraty se situace v Praze uklidnila, ale na jiných místech se pokoušeli místní komunističtí předáci o převrat. 13. prosince ráno šli dělníci do klatovských továren, během dopoledne se v továrnách objevili komunističtí agitátoři. V Klatovech to byl někdejší zřízenec aprovizčního úřadu Rotta. Naléhal na dělnictvo, aby zastavilo práci a zúčastnilo se komunistické manifestace U Slunce, kde měl vystoupit i agitátor Zápotocký. Agitátorům se podařilo získat dělníky z chemické továrny, koželužské firmy Kusý, Bruml, kde byla zahájena stávka. Od devíti hodin šel městem průvod asi tří set dělníků do místností sociálních demokratů U Slunce, kde k nim promluvili soudruzi Burda z Plzně a Švára z Klatov, Zápotocký se o slovo nepřihlásil. Řečníci vyzvali dělníky ke generální stávce, představili jim plány za zestátnění Singrovy továrny. Klid ve městě nebyl narušen. Stávka pokračovala i 14. prosince. Od 15. začala výroba ve všech místních továrnách.⁷⁵⁸

První schůze zastupitelstva v novém roce se konala 22. ledna 1921. Na jeho počátku byla vzdána památka spisovateli Arnoštu Denisovi, který zemřel 5. ledna. Starosta Novák shrnul, že v den smrti Denise byly na radnici vyvěšeny smuteční prapory, byla odeslána kondolence francouzskému zastoupení v republice. Následovalo projednávání běžných záležitostí, jako bylo rozhodování o odvoláních

⁷⁵⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷⁵⁸ Šumavan, 15. prosince 1920, č. 100, roč. 52

proti platebním rozkazům, volby členů místní školní rady, volba zástupce obce do kuratoria nemocnice a disciplinární komise.⁷⁵⁹

V březnu 1920 byly zveřejněny výsledky sčítání lidu. Ve městě Klatovy proti poslednímu sčítání obyvatelstva v roce 1910 celkově ubylo obyvatel o 756 osob. V soudním okrese nýrském jako jediném přibýlo obyvatel, celkově v celém politickém okrese ubylo 365 obyvatel. Město mělo 13.631 obyvatel, celý politický okres 78.018.⁷⁶⁰

Město se v tomto roce podílelo na přípravě retrospektivní zemědělské výstavy, která byla zahájena 10. června 1921 a jejímž hlavním organizátorem byl JUDr. Hostaš. Ten také celou výstavu v neděli 10. června zahájil. Ve svém proslovu vzpomněl trpké práce dřívějších rolníků, mluvil o přelomovém roce 1848 a na závěr vyjádřil hlubokou víru v lepší a méně namáhavou práci všech budoucích zemědělců. Po úvodním slově JUDr. Hostaše promluvil tajemník ministra zemědělství Dr. Kotrč, který zvláště poděkoval JUDr. Hostašovi za obětavou práci, kterou pro výstavu vykonal, především za jeho čas, ve kterém shromažďoval exponáty, pátral po různých pramenech a připravoval vlastní expozici. Výstava se skládala z jednotlivých částí – mlynářství, život selského lidu, sídla a příbytky, památky historicko právní a výstava střední hospodářské školy. Výstava trvala do 24. července.⁷⁶¹

Na schůzi zastupitelstva 10. září 1921 se JUDr. Hostaš zúčastnil rozpravy týkající se stavby krajského soudu. Již v létě rozhodla vláda o zřízení krajského soudu a státního zastupitelství v Klatovech. JUDr. Hostaš se snažil o jeho vybudování od devadesátých let 19. století. Starosta sdělil, že stát potřebuje před počátkem stavby přesné informace o pozemku, který zastupitelé odsouhlasili pro stavbu. Od obce dále stát požadoval, že zreguluje u nové budovy soudu Drnový potok, zpevní jeho břehy a vybuduje přes něj most. Proti plánu postavit soudní

⁷⁵⁹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷⁶⁰ Šumavan, 9. března 1921, č. 18, roč. 53

⁷⁶¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

budovu na pozemku pod Křesťanským vrškem protestoval zastupitel Svoboda, který argumentoval tím, že budova je příliš vzdálená od centra města a živnostníci se obávají, že návštěvníci do města vůbec nedorazí. Starosta i JUDr. Hostaš sdělili Svobodovi, že město nemělo na výběr pozemku a místa pro stavbu vliv, že to bylo vybráno úředníky vlády a že doporučují nenavrhovat jinou lokalitu, aby nebyl projekt oddalován. Byla ustanovena komise, která by v případě, že se nebude svým geologickým podložím vybraný pozemek hodit, najde pozemek jiný.⁷⁶²

28. října se sešli zastupitelé města na slavnostní schůzi sboru, aby vzpomněli třetího výročí vzniku republiky. Starosta Novák ve svém proslovu připomněl nebezpečí, které republice hrozilo návratem Karla Habsburského do Maďarska. Na konci roku byl schválen rozpočet na rok 1922, který počítal se schodkem 1 061 060 Kč, zastupitelé se usnesli, že bude kryt dávkou z přepychu ve formě 10 % přírážky ke státnímu poplatku z převodu nemovitosti mezi živými, 104 % obecní přírážky ke státní činžovní dani a 340 % obecní přírážky k ostatním daním.

Dosti bouřlivé jednání doprovázelo zasedání zastupitelstva 4. března 1922. Na programu schůze bylo rozhodování o stavbách nových obecních a měšťanských škol, měla být řešena i nutnost výstavby městské obchodní školy. Náklady na stavbu měšťanské a obecní školy, které se měly nacházet v jedné budově, představovaly 4 686 000 Kč. Finanční komise města proto navrhla, aby projekt byl odsunut na pozdější dobu. Tento názor v zastupitelstvu prosazovali zástupci socialistů, živnostenské lidové agrární strany. Národní demokraté s JUDr. Hostašem naopak upozornili na naléhavost a nezbytnost stavby školy. Mezi zastupiteli se rozpoutala vášnivá hádka, kterou ukončil starosta Novák hlasováním o návrhu na odložení stavby,

⁷⁶² Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

který byl přijat. V této souvislosti nebyl poupraven rozpočet na rok 1922, potřebná částka na stavbu školy do něj nebyla zařazena.⁷⁶³

Nejvýznamnější událostí roku 1922 v Klatovech bylo položení základního kamene k pomníku padlým vojínům. Slavnost se konala od 29. června do 4. července. Návrh na stavbu pomníku vzešel z řad místní organizace Československé obce legionářské, která vyzvala místní korporace a obyvatelstvo, aby přispěli na stavbu, která by trvale uctila památku padlých. Slavnost byla zahájena 29. června dnem mládeže na hřišti sportovního klubu, druhý den pokračovala slavnostní akademií v městském divadle, která byla tvořena vystoupeními jednotlivých organizátorů, hlavní proslov měl předseda klatovských legionářů Miroslav Čermák. 1. července na náměstí proběhla smuteční trýzna na počest padlých, k vlastnímu položení základního kamene došlo v neděli 2. července. Jako každá slavnost i tato začala průvodem složeným ze všech v Klatovech činných spolků. Po slavnostních projevech a symbolickému položení základního kamene pokračovala slavnost oslavami v městských sadech, kde bylo pro obyvatele připraveno občerstvení spolu s taneční hudbou. Celé slavnosti byly zakončeny 4. července v městském divadle programem oslava Husova.⁷⁶⁴

S podobnou slávou byl pak v den čtvrtého výročí vzniku republiky 28. října 1922 pomník padlých odhalen. Slavnosti se opět zúčastnili zástupci spolků, politické správy, samosprávy a obyvatelé. Pomník odhalil po patetických proslovech starosta města Novák a předseda místního odboru legionářské obce Čermák.

Na první schůzi zastupitelů v roce 1923, která se konala 24. února, uctili zastupitelé památku zavražděného ministra a čestného občana města Dr. Rašína. Hlavním bodem jednání zastupitelů bylo schválení rozpočtu na rok 1923. Starosta se omluvil, že rozpočet nebyl

⁷⁶³ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1916-1922, č.i. 1156, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷⁶⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

navržen před koncem minulého roku, neboť nebyly sestaveny všechny položky příjmů a výdajů. I na tento rok byl předpokládán vysoký schodek, a to ve výši 697 705 Kč, který měl být stejně jako v minulých letech zvýšením přírážek a zavedením nové dávky městu ze hry v karty. Na závěr jednání obecní zastupitelé jednomyslně schválili udělení čestného uznání JUDr. Hostašovi za jeho čtyřicetiletou práci v městském muzeu.⁷⁶⁵

3. května 1923 zažily Klatovy významnou návštěvu, do města zavítal prezident T. G. Masaryk. Na nádraží byl uvítán šéfem okresní policejní správy radou Dr. Vojtou, který prezidentu představil starostu města Nováka, předsedu okresní správní komise Ing. Vitáčka, ředitele městského muzea JUDr. Hostaše a další představitele městské správy. Poté prezident na koni dorazil k sokolovně, kde byl uvítán místními sokoly a sokolskou mládeží. Při příjezdu na náměstí z černé věže zazněly fanfáry z Libuše, před radnicí byl uvítán dětmi v krojích. Pak se odebral v doprovodu starostů obcí z celého okresu do muzea, kde ho uvítal slavnostní řečí starosta Novák. Z muzea jel prezident v doprovodu starosty do sadů na vodojem a odtud pak k pomníku padlých vojáků. Odpoledne pak strávil na vojenském cvičišti u chaloupek. V pozdním odpoledne prezident Klatovy opustil. Byla to první návštěva profesora Masaryka v Klatovech od roku 1891, kdy město navštívil při volbách za poslance do říšské rady za skupinu pošumavských měst.⁷⁶⁶

Při návštěvě města nikdo netušil, že již za měsíc bude zastupitelstvo vzdávat čest památce Masarykovy ženy. Na schůzi 2. června 1923 zastupitelé projednali záležitosti spojené s výstavbou obecních činžovních domů, byla schválena zpráva speciální komise o zadání projektu na stavbu krajského soudu. Vedle stavby krajského soudu bylo v únoru 1923 zahájeno ofertní řízení na dostavbu a úpravu radnice. Zastupitelé na červnové schůzi vzali na vědomí zprávu

⁷⁶⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1922-1927, č.i. 1157, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷⁶⁶ Šumavan, 5. května 1923, č. 35, roč. 55

o vítězích výběrového řízení na provedení jednotlivých stavebních prací. Na další schůzi zastupitelů, která se konala 26. července, byla sestavena dozorčí komise pro stavbu radnice, do které byli městskou radou zvoleni stavitel Janovský, konzervátoři JUDr. Hostaš a prof. Vaněk, starosta Novák a za člena zastupitelstva Krutský.

Počátkem září 1923 bylo oznámeno, že budou na 16. září vypsané volby do městského zastupitelstva. JUDr. Hostaš se svým synem Vladimírem během kampaně podpořili svou domovskou stranu, zúčastnili se její voličské schůze, která se konala za účasti poslance Lukavského a senátora Mareše dne 8. září 1923. Řečníci poukázali na špatnou hospodářskou, politickou i mravní situaci v mladé republice, ostře zaútočili na socialistické vlády, připomněli vraždu Dr. Rašína. Vyzvali obyvatele, aby ve volbách podpořili národní demokraty, jejichž jedničkou na kandidátce byl dlouholetý kulturní pracovník a člen městské rady profesor Karel Peters. Ještě před volbami 15. září byly zveřejněny v Šumavanu výsledky hospodaření radnice za působení socialistického starosta Nováka a zdůrazněny několikamilionové schodky městského rozpočtu. Volby dopadly pro občanské strany vítězně, obdržely celkem 19 mandátů, proti 17 mandátům levice. Národní demokraté obdrželi 6, lidovci 5, agráři 2, živnostníci 6, sociální demokraté 7, českoslovenští socialisté 4 a komunisté 6 mandátů. První schůze nového obecního zastupitelstva se konala 13. října v síni okresní správní komise. Jednání zahájil šéf okresní politické správy Dr. Vojta, který uvítal ve svém proslovu nově zvolené zastupitele a připomněl jim nutnost jejich plného nasazení v řešení otázek hospodářských, finančních, kulturních i sociálních. Poté předal slovo nejstaršímu členu zastupitelstva Robertu Zýkovi, který schůzi předsedal. Následovala volba starosty, kterým byl 18 hlasy zvolen profesor Karel Peters. Ten následně poděkoval za projevenou důvěru, ve své úvodní řeči slíbil, že se plně vynasnaží zlepšit zejména finanční stránku městského hospodaření. Následovala volba prvního náměstka, ve které se sdružila levice a požadovala tento post pro jednoho ze svých členů. Při volbě náměstka došlo k překvapení,

neboť nejsilnější strana sociální demokracie neprosadila svého kandidáta, bývalého starostu Nováka, a náměstkem se stal československý socialista Vojtěch Turek. Následovala volba devítičlenné městské rady, která byla rozdělena podle výsledků voleb. Na první schůzi zastupitelstva došlo k ustanovení dvanácti odborů, JUDr. Hostaš byl zvolen jako zastupitel do odboru osobního, právního, muzejního a patronátního, zároveň byl jmenován do komise k vedení pamětní knihy a komise pro stavbu radnice.⁷⁶⁷

Schůze zastupitelstva 5. ledna 1924 začala vzpomínkou na Dr. Rašína, který právě před rokem podlehl atentátu. Vedle běžných záležitostí starosta Peters navrhl, aby za čestné občany města byli zvoleni JUDr. Hostaš a JUDr. Schauer. Návrh byl jednomyslně přijat.

JUDr. Hostaš byl jedním z hlavních autorů memoranda klatovské obce, které bylo předloženo na poradě poslancům 21. února a jako zástupce Klatov se zúčastnil schůzky s poslanci. Memorandum obsahovalo přehled požadavků Klatov a okresu. Klatovy byly podle memoranda „odstrkávány po stránce školské, umístění státních úřadů, neměli téměř ani jediné samostatné budovy státní, nebyl zde poštovní úřad, ani krajský soud.“⁷⁶⁸ JUDr. Hostaš jako zástupce okresu si stěžoval na nedostatečnou podporu ve věci budování sítě okresních silnic, schválených projektů, jako byla hospodyňská škola, sirotčinec. Starosta dodal, že je nutné neprodleně řešit otázku výstavby krajského soudu, gymnázia, poštovní budovy. Podle starosty a JUDr. Hostaše bylo nutné napravit nespravedlnosti, které se celému Pošumaví děly, a navrhli, aby při přípravách rozpočtu republiky bylo pamatováno na požadavky Klatov a Pošumaví, aby se mu dostalo dostatek finančních prostředků.⁷⁶⁹

Po vzniku okresní správní komise, do níž byl JUDr. Hostaš jmenován v říjnu 1919, pokračoval v práci jako ve starém okresním zastupitelstvu. Stejně tak byl nadále činný v Okresní komisi pro péči

⁷⁶⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1922-1927, č.i. 1157, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷⁶⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁷⁶⁹ Šumavan, 23. února 1924, č. 15, roč. 56

o mládež v Klatovech. Valná hromada z 29. února 1920 shrnula činnost spolku za léta 1916-1919. Podle zprávy JUDr. Hostaše byly v této době poskytnuty 568 dětem, vedle toho byla měsíčně poskytována krupička 297 kojencům. Spolek poskytoval podpory Československé péči o dítě, poskytoval obuv, šatstvo chudým dětem, založil katastr dětí odkázaných na veřejnou pomoc, sbíral na legionáře, zakládal stipendium pro sirotky po padlých.⁷⁷⁰

Stejně jako byl napjatý rozpočet obce, bylo problematické pro okresní správní komisy sestavit každoroční rozpočet. 31. prosince 1920 komise projednávala rozpočet, navržený deficit činil 1.210.783 K, stejně jako v obecních rozpočtech musel být řešen přirážkami.

Schůze okresní správní komise měla stejné kompetence jako staré okresní zastupitelstvo. Hlavním programem jednání byly silniční záležitosti, zajišťování oprav silnic, štěrkování, platy a odměny cestářů, záležitosti honební, odvolání z rozhodování jednotlivých obcí. Spolu s komisí často zasedalo kuratorium okresní nemocnice. JUDr. Hostaš jako odborník na okresní záležitosti vyřizoval řadu právních úkonů okresu.

4. října 1921 se sešla ustavující valná hromada Okresní péče o mládež. Nový spolek se měl přeměnit ze staré Okresní komise pro péči o mládež, a ačkoliv bylo obesláno k schůzi všech 250 členů, dostavilo se jich pouze 18. Byly přijaty stanovy nového spolku a zvolen dvanáctičlenný správní výbor, jehož předsedou se stal předseda okresní správní komise Ing. Vitáček, za člena správního výboru byl za komisi zvolen také JUDr. Hostaš. Byly schváleny členské příspěvky a navrženo, aby se v nejbližší době spolek obrátil na obyvatelstvo s výzvou ke vstupu do spolku.⁷⁷¹

Na schůzi okresní správní komise 3. února 1922 byl JUDr. Hostaš zvolen do nově ustanovené silniční ankety, která měla sdružit zástupce sedmi okolních okresů za účelem projektování a oprav silnic. Silniční

⁷⁷⁰ Šumavan, 13. března 1920, č. 21, roč. 52

⁷⁷¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

anketa se sešla v červenci 1922, schválila zakoupení motorového silničního válce, bylo usneseno svolat majitele nákladních automobilů, kteří používají okresní silnice, za účelem uzavření dohody, za jakých podmínek mohou okresní silnice používat. Poslední schůze správní komise v roce 1922 se konala 15. prosince 1922. Na programu jednání bylo schválení rozpočtu. Největší potřebu financí si vynutily stavby nových silnic, splátky na válec, na subvence obcí na stavbu silnic, na stavbu hospodyňské školy. Schodek se vyšplhal na 889.551 K, který měl být kryt 88% přírážkou k činžovní dani a 200% přírážkou k ostatním daním.⁷⁷²

Na schůzi komise 6. dubna 1923 byla sdělena jejím členům opatření, která budou doprovázet návštěvu prezidenta Masaryka v Klatovech. Okresní správní komise měla zajistit hlavní organizaci návštěvy. Vedle programu návštěvy prezidenta, JUDr. Hostaš poblahopřál jménem komise jejímu předsedovi Ing. Vitáčkovi k sedmdesátinám. Posledním bodem programu byly silniční záležitosti.

Významnější byla schůze komise, která se konala 7. prosince 1923. Na ní byly představeny investiční programy okresu na rok 1924. JUDr. Hostaš připravil systematickou zprávu o stavu silnic v okresu od roku 1865, kdy byl tehdejší zastupitelský okres ustanoven. Bylo naplánováno, že okres bude od roku 1924 postupně elektrifikován. K plánu stavby nových silnic se vyjádřili zástupci jednotlivých politických stran, kteří navrhovali trasy nových silnic.⁷⁷³

Slavnostní schůze správní komise se sešla 11. března 1924 u příležitosti oslav sedmdesátých narozenin svého člena JUDr. Hostaše. Předseda komise Ing. Vitáček ve svém úvodním proslovu připomněl činnost JUDr. Hostaše od doby, kdy vstoupil do okresního zastupitelstva. Popřál JUDr. Hostašovi, aby „ještě dlouhá léta v dosavadní svěžesti tělesné a duševní veřejnosti naší zůstal zachován.“⁷⁷⁴ Následovaly

⁷⁷² Šumavan, 13. ledna 1923, č. 3, roč. 55

⁷⁷³ Šumavan, 29. listopadu 1923, č. 100, roč. 55

⁷⁷⁴ Šumavan, 15. března 1924, č. 21, roč. 56

gratulace od představitelů jednotlivých politických stran. JUDr. Hostaš pak poděkoval a ve své řeči zdůraznil, že vše, co bylo vykonáno v okrese, se stalo nejen díky němu, ale především spolupráci zastupitelů okresu a úřednictva, vyjádřil přání, aby veškerá spolupráce nadále pokračovala, aby docházelo k maximálnímu zlepšení poměrů v celém okrese.⁷⁷⁵

Činnost první okresní správní komise byla ukončena jejím slavnostním zasedáním 24. října 1924. Náměstek předsedy poslanec Kasík poděkoval všem jejím členům za vykonanou práci a provolal zdar činnosti nově jmenované komise, která se sešla ten samý den v 10 hodin. Nová komise byla složena stejně jako v jiných okresech podle výsledků obecních voleb z roku 1923. Na novou komisi čekalo mnoho úkolů, za největší z nich považovali stavbu hospodyňské školy a sirotčince. Následovala volba nového předsedy komise, kterým se stal JUDr. Karel Nejdli. Na další schůzi 6. listopadu 1924 byl zvolen okresní výbor, za jeho členy byli zvoleni zástupci všech stran, které se podílely na sestavení komise. Na schůzi byla vzata na vědomí zpráva o stavbě silnice na Švihov, bylo schváleno narovnání ohledně paušálů za jízdu nákladních automobilů po okresních silnicích. Klatovské obci byla povolena zápůjčka 1.000.000 K u spořitelny v Domažlicích.

Vedle činnosti v obci a okrese se JUDr. Hostaš nadále věnoval práci v klatovských spolcích. Jeho srdci asi nejbližší byla beseda. 14. dubna se sešla její výroční valná hromada. Jednatel oznámil členům, že spolek měl ke konci minulého roku 228 členů, pokladní hotovost činila ke konci správního roku 67 K. Bylo shrnuto, že beseda pořádala tři zdařilé pěvecko - hudební večery, večer anekdot. Život v besedě byl obohacován schůzemi jiných spolků a politických stran, beseda byla spojena především s národními demokraty. Při volbě výboru získal JUDr. Hostaš 29 z 30 hlasů a stal se opětovně předsedou besedy, místopředsedou se stal ředitel obchodní školy Uhl, za členy výboru

⁷⁷⁵ Šumavan, 15. března 1924, č. 21, roč. 56

obchodník Cafourek, správce Háček, ředitel Janák, rada Kousal, továrník Kusý, ředitel spořitelny Polák a ředitel Zuna.⁷⁷⁶

Valná hromada 11. ledna 1921 vyzněla pesimisticky. JUDr. Hostaš poukázal na to, že beseda nedokázala oživit svou činnost ve městě. Důvod viděl v zaneprázdnění obyvatelstva v řadě politických událostí roku 1920, ve špatné situaci hospodářství, zásobování. Objevily se i nářky z levicových stran, které obviňovaly členy besedy z určitého uzavření a pocitu vlastní exkluzivity.

Významným okamžikem pro besedu byla návštěva Dr. Kramáře 22. dubna 1921. Do výboru besedy byl zvolen i prokurista Živnobanky Vratislav Hostaš.

Valná hromada 7. března 1922 začala uvítáním všech členů předsedou JUDr. Hostašem. Předseda opět poukázal na stav besedy, jednatel Fischer doslova řekl: „Bojím se skoro říci, že pěkné doby, které naše společnost besední jako jednu rodinu často po léta shromažďovala v našich místnostech, na dohlednou dobu sotva asi se vrátí.“⁷⁷⁷ JUDr. Hostaš vzpomněl několika významných návštěv v besedě, především návštěva cestovatele Vráze 20. října 1921, chválil činnost ředitele Zuny, který se staral o besední knihovnu, největší ústav tohoto typu ve městě.

16. února 1923 se konala valná hromada besedy, na které JUDr. Hostaš oznámil, že beseda vstoupila v tomto roce šedesátého roku své činnosti. Valná hromada rozhodla, že se nebudou konat v současném stavu spolku žádné velké oslavy tohoto výročí. Hlavní vzpomínka na toto výročí proběhla během zasedání výroční valné hromady 28. února 1924. Na počátku si vzal slovo JUDr. Hostaš, který odkázal přítomné na publikaci svého přítele prof. Vančury ohledně dějin Měšťanské besedy Klatovské, kterou vydal v roce 1913 k padesátiletému výročí založení spolku. Poté JUDr. Hostaš pronesl přednášku o dějinách

⁷⁷⁶ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷⁷⁷ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

besedy v Klatovech. Vzpomněl na předsedy a funkcionáře besedy, i záznamy, které jsou v besedě o spolku vedeny. Sdělil, že od počátku se v besedě vystřídalo 1496 jejích členů. Spolek měl ke konci roku 1923 219 členů, knihovna měla 2998 svazků. Nato navrhl JUDr. Hostaš, aby valná hromada jmenovala dlouholetého člena a funkcionáře spolku notáře JUDr. Fügnera za čestného člena, což bylo jednohlasně přijato. Na závěr byl zvolen výbor besedy, za předsedu opět JUDr. Hostaš, místopředsedu advokáta JUDr. Melana, zástupcem výboru se stal i Vratislav Hostaš.⁷⁷⁸

Bylo zřetelné, že aktivita besedy i přes snahu jejího vedení, zejména JUDr. Hostaše, upadala. Bylo to dáno především změnou situací v městské společnosti po skončení světové válce. Do popředí se dostaly politické strany, těsně po válce především levicové. Obyvatelé, kteří často v minulém zřízení chápali členství v besedě jako určitou nobilizaci v rámci městské společnosti, přestávali mít o spolek zájem. Jeho členy zůstávaly především staré „městské elity“, které byly nyní politicky spojeny především s národními demokraty.

Stejně jako v neseď se JUDr. Hostaš zúčastňoval i života klatovských sokolů. Po době úpadku v období světové války se sokolství během prvních měsíců nové republiky konsolidovalo a začalo vytvářet nedílnou součást republikové společenské struktury. Nebylo v Klatovech větší společenské akce, kde by se neobjevili sokolové nebo jejich zástupci. Takovými byli vždy oslavy 28. října. Tak uspořádala šumavská župa k druhému výročí vzniku republiky 28. října 1920 manifestační tábor sokolů v Klatovech. V tento den se shromáždilo u muzea na 3000 sokolů. Průvod se pak vydal směrem před sokolovnu, kde s k nim připojili legionáři a zapěl jim sbor Šumavan. Následovaly proslovy jednotlivých sokolských představitelů, starosty župy prof. Nachtmanna, profesora Machníka a předsedy místních legionářů redaktora Čermáka. Ve všech projevech se objevila patetická hesla o vzniku republiky.

⁷⁷⁸ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

Valná hromada sokola se sešla po velké sokolské slavnosti v říjnu 1920 19. ledna 1921. Sokol měl v roce 1920 432 mužů a 277 mužů. Předseda spolku továrník Kusý poukázal, že v roce 1921 bylo znemožněno založení vlastní sokolské jednoty v Nýrsku, upozornil na rozmáhající se nešvar u mladých členů sokola, kteří se chovají neslučitelně se zásadami sokolství, a proto jich bylo v roce 1920 osm vyloučeno. Do výboru sokola byl opětovně zvolen JUDr. Hostaš.

3. června 1921 se měl konat v Klatovech slet šumavské sokolské župy. Měl to být první slet nově vytvořené župy, která zahrnovala území od Železné Rudy až po Přeštice a Nepomuk. Nakonec se slet uskutečnil 17. až 18. července. Do Klatov se sjelo množství sokolů z celé Šumavy, pořad začal v předvečer slavnosti v sokolovně hudebním večerem a tělocvičnou akademií. Druhý den se uskutečnil vlastní slet. Městem prošel průvod sokolů, kteří pak předvedli obyvatelstvu veřejné cvičení. Celého sletu se uskutečnil i JUDr. Hostaš, na kterého sletové prostředí velmi zapůsobilo a na které dlouho ve svých zápiscích vzpomínal.⁷⁷⁹

3. února 1922 se konala výroční valná hromada sokola. Schůze se zúčastnilo 256 členů, jednatel Adamec přečetl svou zprávu. Místostarosta místní jednoty Jan Krčma navrhl, aby došlo k zvýšení členského příspěvku, protože dosavadní příspěvky 3 K pro necvičící a 2 K pro cvičící členy již dávno nestačilo, navrhoval 8 K měsíčně pro obě skupiny členů. Správní výbor tento návrh nepodpořil, bylo rozhodnuto, aby všechny pokladny jednoty v Klatovech splynuly v jednu a snažily se o zvýšení svých příjmů. Dále bylo navrženo, aby Družstvo pro zbudování sokolovny předalo sokolovnu do správy jednoty, která by o ní rozhodovala. Bylo odhlasováno, že se tento návrh má předat k dořešení správnímu výboru. Sokolové se souhlasili s příspěvkem na stavbu pomníku padlých vojáků. Posledním bodem schůze byla volba nového výboru. Starostou jednoty v Klatovech se stal opět továrník Kusý,

⁷⁷⁹ Šumavan, 23. července 1921, č. 57, roč. 53

JUDr. Hostaš nebyl do výboru zvolen.⁷⁸⁰ Nadále se zúčastnil života sokola jako běžný člen, především se zúčastňoval výročních schůzí. Život sokola se na rozdíl od besedy úspěšně rozvíjel.

Aktivně působil JUDr. Hostaš v Národní jednotě pošumavské. I po vzniku samostatné republiky bylo hojně témat, která musel místní odbor řešit. V lednu 1920 se konala správní schůze místního odboru, na které předseda JUDr. Hostaš shrnul konec roku 1919, konkrétně vánoční sbírku, kdy bylo rozděleno mezi jednotlivé menšinové školy několik stovek korun. Na JUDr. Hostaše se stížnostmi obraceli jednotliví členové odborů, a to buď přímo, nebo většinou prostřednictvím pražského ústředí. To ho pak prosilo o vyšetření jednotlivých sporů. Sám JUDr. Hostaš se pak obracel v záležitostech místního odboru na své známé. V červenci se takto obrátil na národně demokratického poslance Dr. Lukavského s prosbou o intervenci na ministerstvu železnic ohledně ústředím protěžovaným členem Máze, který byl navrhován jako přednosta stanice v Železné Rudě. Podle ústředí to byl „muž vyvinutého národního sebevědomí, nepostrádající vzorné obezřetnosti, jak tomu je zapotřebí na tak horké půdě.“⁷⁸¹

Klatovský odbor prostřednictvím JUDr. Hostaše intervenoval i jiných záležitostech, jako bylo udělení biografické koncese v Nýrsku, kde se snažil JUDr. Hostaš přesvědčit okres, aby koncesi udělil českému zájemci. Největší potíže v roce 1920 musel řešit JUDr. Hostaš jako předseda místního odboru jednoty v Železné Rudě. Již od léta dostával dopisy z Prahy o špatném stavu místního sokola i jednoty, které byly podle informací z Prahy navzájem rozhádané. Pražské ústředí ho vybídlo, aby uklidnil situaci a připomněl členům obou spolků, aby neupřednostňovali své zájmy na úkor zájmu spolků. Další udání ze Železné Rudy přišlo na místního správce Musila, který je podle učitele Hrudky národně nespolehlivý, který prý nerad mluvil s českým

⁷⁸⁰ Šumavan, 15. února 1922, č. 12, roč. 54

⁷⁸¹ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

lesmistrem Marzinim česky. JUDr. Hostaš vyrazil s profesorem Vaňkem do Bystřice, kde promluvil s Musilem a do Prahy napsal, že po šetření nezjistil nic závadného. Praze se ta však nelíbilo a upozornilo JUDr. Hostaše, aby provedl další šetření, že lidi, s kterými mluvil, nejsou spolehliví. Na podzim mu bylo doručeno několik anonymů, které upozorňovaly na špatnou situaci v Nýrsku, kde se podle pisatelů stav oproti monarchii moc nezměnil. Němci zde údajně pořád dominovali a utiskovali českou menšinu. V listopadu pak JUDr. Hostaš naopak vyzval ústředí, aby intervenovalo ve záležitosti odchodu posádky ze zámku v Bystřici, že by bylo vhodné podle JUDr. Hostaše, aby v tomto prostředí byly posádka zachována.⁷⁸²

Dopisování o zámku v Bystřici pokračovalo i na počátku roku 1921. Ovšem ústředním tématem, do kterého zasáhlo jak ústředí, tak místní odbor, bylo řešení hohenzollernského majetku na Šumavě. Problematikou se zabývala i valná hromada místního odboru, která se konala 30. března 1921. Na veřejnost se již dostaly informace o tom, že se plánuje dohoda s Hohenzollerny ohledně jejich šumavských panství, tak jak to umožňoval záborový a přidělový zákon upravující pozemkovou reformu. Proti snahám pouze omezit majetek Hohenzollernů o vesnice Loučim a Petrovice vystoupila nejen jednota, ale i město Klatovy. Na 24. dubna 1921 svolala klatovská městská rada do Klatov protestní tábor lidu. Přes šest tisíc obyvatel Šumavy se sešlo v Klatovech na náměstí, aby vyjádřili protest proti ponechání části Šumavy v rukách německého rodu. Na počátku shromáždění promluvil starosta města Novák, který varoval před poplašnými zprávami o tom, že bude část majetku Hohenzollernům vrácena. Další řečníci upozorňovali na to, že pokud by se splnily tyto představy, znamenalo by to vážné otřesení důvěry lidu v nový stát, který jim slíbil část půdy.⁷⁸³ Proti chystaným jednáním pozemkového úřadu s Hohenzollerny byla

⁷⁸² Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁷⁸³ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

napsána celá řada petic vládě. Proti záměru zrušit k 30. květnu nucenou správu nad hohenzollernským panstvím protestoval Ústřední výbor Národní jednoty pošumavské na své schůzi 30. května 1921. Obvinili úředníky pozemkového úřadu z neodpovědného jednání, které může narušit klidný vývoj na Šumavě. Tlak proti dohodě s Hohenzollerny sílil a zastavil další jednání o vrácení majetku této rodině.⁷⁸⁴

Další záležitostí, kterou se JUDr. Hostaš v roce 1921 zabýval, byly školské otázky. Několikrát jednal o českých školách v Českých Hamrech a v Opálce. Doporučoval, aby české školy zůstaly přiškoleny v německých obvodech a aby byly ve smíšených oblastech zastoupena česká škola. Otázku škol řešil i v roce 1922, tentokrát se jednalo o školu v Orlovicích, kde byla zrušena německá škola, ale jelikož byla budována Schulvereinem, odmítli ji Němci vydat. V obci došlo k incidentu a budova musela být odevzdána do českých rukou až zásahem četnictva.

Ovšem život jednoty nebyl složen pouze z konfliktních situací. Tak JUDr. Hostaš ve svých poznámkách z jara 1922 s povděkem pochvaloval stav škol v Jesení u Čachrova, kde byla otevřena menšinová škola, kterou navštěvovaly i německé děti.

Klidnějším rokem byl pro místní odbor jednoty v Klatovech rok 1923. Jednota se věnovala své činnosti, a to pomoci školám v jazykově smíšených oblastech a jejich žákům. Zabývala se řešením sporů s národnostním podtextem. Na konci roku 1924 oslavila místní jednota čtyřicet let svého trvání. 12. prosince uspořádala jednota v sokolovně představení, na kterém účinkovala plzeňská pěvkyně Otýlie Beníšková.

Po válce se výrazně oživila činnost místního klubu turistů, ve kterém aktivně působil i JUDr. Hostaš. Valná hromada 4. března 1920 zvolila nové vedení spolku, předsedou se stal inspektor státních drah Šíma, místopředsedou byl zvolen JUDr. Hostaš. Na schůzi bylo přítomno 39 členů, kteří jako svůj hlavní cíl viděli v nutném označení turistických tras na Šumavě. Dále jednatel spolku informoval členy, že byly nově

⁷⁸⁴ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

upraveny výše členských příspěvků. Bylo projednáno zřízení turistické župy západošumavské, která měla své centrum v Klatovech. Členové spolku byli vyzváni, aby v co největší míře podpořili studentské noclehárny. Jednalo se autobusové dopravě v Pošumaví, delegátem do ústředního výboru byl zvolen jednatel spolku v Klatovech Albert.⁷⁸⁵

28. března 1920 se v Klatovech sešli zástupci západošumavské župy. Jejím hlavním programem bylo určení hlavních turistických tras a obnova studentských nocleháren. Do výboru župy byl zvolen i JUDr. Hostaš. Na schůzi župy se usnesli její delegáti, že budou pravidelně informovat jednotlivá periodika o dění v župě. Projednali nabídku o slevách na drahách pro turisty, nová autobusová spojení. Jednohlasně byl schválen návrh JUDr. Hostaše, aby celým pohořím Šumavy byly vyznačeny dvě hlavní turistické trasy. Navrhl dále, aby značkování bylo provedeno v několika etapách, a předložil přesný plán, které části tras budou značkovat jednotlivé místní odbory, které měly požádat o pomoc skauty a dělnické jednoty. Měly být přesně označeny zeměpisné body a JUDr. Hostaš navrhl požádat zeměpisné ústavy o správné názvy geografických bodů, které byly v minulosti označeny pouze německy a není jasné jejich české označení. Poslední Hostašův návrh se týkal studentských nocleháren. Jednotlivé odbory měly poslat do ústředí župy do Klatov zprávy o stavu ubytoven a tam, kde dosud nebyly zřízeny měli turisté vstoupit do jednání s představiteli obcí a pokusit se o zřízení nocleháren, které by byly zčásti financovány obcemi.⁷⁸⁶

Valná hromada klatovských turistů se konala 28. prosince 1920. Jednatel Albert oznámil zúčastněným, že počet členů spolku v Klatovech dosáhl 200. Zvláště ocenil vzestup jednot v Plánici a ve Strážově. Spolek v roce 1920 vydal svým nákladem Englmüllerovy pohlednice Klatov, rozeslal množství plaket města novým menšinovým školám, opatřil sadu fotografií Šumavy, hostil zájezd plzeňských a píseckých turistů, označil 175 km hlavních turistických tras, sepsal turistické objekty na Šumavě

⁷⁸⁵ Šumavan, 20. března 1920, č. 23, roč. 52

⁷⁸⁶ Šumavan, 3. dubna 1920, č. 27, roč. 52

pro pozemkovou reformu, zajistil několik nových autobusových linek. Jako každý rok uskutečnili jeho členové několik desítek drobných výletů i velkých zájezdů. Na závěr schůze byl zvolen nový správní výbor spolku, JUDr. Hostaš se opětovně stal místopředsedou.⁷⁸⁷

Na podzim 1921 byla v pražském ústředí připravena mapa Šumavy. Byly na ní zakresleny trasy tak , jak navrhl JUDr. Hostaš. JUDr. Hostaš intervenoval u jednotlivých odborů, aby vyznačily trasy v terénu, nebo alespoň předvyznačily tak, aby mohla být mapa vydána v roce 1922. Otázky spojené s vyznačováním a zmapováním turistických se staly předmětem i dalších valných hromad spolku.

Další korporací, ve které JUDr. Hostaš působil, byl klatovský odbor okrašlovacího spolku. Jeho největší akcí v tomto období byl sjezd okrašlovacích spolků v Klatovech v roce 1922. V únoru 1922 navrhla klatovská obec legionářská, aby byl sjezd spojen s položením základního kamene pomníku obětem světové války. V tomto duchu bylo jednáno s ústředím okrašlovacích spolků a s Československou obcí legionářskou. 17. března 1922 se konala řádná vlná hromada Okrašlovacího spolku v Klatovech. Předseda spolku notář Fügner podal členům zprávu o stavu spolku a jeho činnosti v minulém správním roce. Hlavním bodem jeho programu byla otázka spojená se zušlechtěním lesoparku na Hůrce. Členové naplánovali, že sjezd okrašlovacích spolků se měl konat 13.-14. května.⁷⁸⁸

JUDr. Hostaš a další členové spolku připravili den před vlastním sjezdem slavnostní posezení hostů v místnostech besedy. Vlastní jednání bylo zahájeno 14. května v devět hodin ráno, do Klatov se sjeli zástupci místních okrašlovacích spolků z velké části Čech. Na nádraží vítal jednotlivé delegace v čele s předsedou pražského ústředí PhDr. Jarníkem předseda klatovského spolku notář Fügner a místopředseda JUDr. Hostaš. Jednání spolů se zúčastnili i zástupci ministerstva železnic, Národní jednoty Pošumavské, turistů. Na počátku

⁷⁸⁷ Šumavan, 8. ledna 1921, č. 2, roč. 53

⁷⁸⁸ Šumavan, 22. března 1922, č. 22, roč. 54

pronesl krátkou řeč notář Fügner a poté poblahopřál PhDr. Jarník klatovskému spolku k 35 letům působení korporace v Klatovech. Následovala přednáška JUDr. Hostaše o dějinách okrašlovacích snah v Klatovech. Následovali jednotlivé referáty několika zástupců spolků z Čech. Na závěr se všichni účastníci vyfotografovali na zahradě muzea a Fügner a JUDr. Hostaš doprovodili delegáty na nádraží.⁷⁸⁹

Další valná hromada spolku se konala 28. března 1923. Na jejím počátku předseda spolku Fügner vzpomněl na prvního předsedu Svazu okrašlovacích spolků PhDr. Jarníka, který se v roce 1922 účastnil sjezdu v Klatovech a který na podzim roku 1922 zemřel. Zvláště byly na schůzi vzpomenuta zdařilá přednáška JUDr. Hostaše o vývoji okrašlovacích snah v Klatovech, kterou pronesl u příležitosti sjezdu spolků. Poslední část zprávy se týkala okrašlovacích akcí v Klatovech, zejména udržování čistoty ve městě.⁷⁹⁰

Zvláštní pozornost věnoval spolek výzdobě budovy klatovské radnice. Členové se skládali na vnitřní výzdobu radničních místností, zejména na plastiky a kresby. O styk mezi spolkem a městským úřadem se staral člen kontrolní komise dohlížející nad opravou radnice JUDr. Hostaš.

Po válce pokračoval JUDr. Hostaš v působení v hasičském sboru. V červnu 1924 oslavil klatovský sbor padesát let svého působení v Klatovech. Slavnostní schůze se zúčastnil i JUDr. Hostaš, který připravil krátkou přednášku o dějinách sboru v Klatovech.

Vedle výše jmenovaných korporací se nadále JUDr. Hostaš věnoval práci v Masarykově lize pro tuberkulóze. Na valné hromadě, která se konala 26. září 1921, JUDr. Hostaš shrnul dosavadní působení spolku. Již v roce 1905 byl založen v Klatovech místní odbor Českého zemského spolku pro nemocné plicními chorobami, který byl v roce 1919 přeměněn v Místní odbor Masarykovy ligy proti tuberkulóze. Jako hlavní úkol spolku JUDr. Hostaš, který byl v roce 1919 zvolen jeho předsedou,

⁷⁸⁹ Šumavan, 17. května 1922, č. 33, roč. 54

⁷⁹⁰ Šumavan, 31. března 1923, č. 25, roč. 55

vytyčil zřízení poradny a zařízení vlastních prostor v pavilónu pro plicní choroby v klatovské nemocnici. JUDr. Hostaš informoval přítomné členy, že již několikrát intervenoval u ministerstva se žádostí o subvenci na vybudování poradny, ale zatím hlavní finanční zdroje přišly od soukromých dárců. Uvítal, že se úspěšné rozrůstají řady jeho členů. Ke konci roku 1920 měl spolek 221 členů. Po jednatele zprávu následovala volba správního výboru, za předsedu byl zvolen JUDr. Hostaš, dalšími členy byli: Dr. Butula, přisedící výboru Piřha, městský lékař Dr. Císař, klatovský děkan Miláček, ředitel městské kanceláře Zuna, obchodník Polák.⁷⁹¹

Jako místopředseda nadále působil JUDr. Hostaš v Husovu fondu, který podporoval nemajetné posluchače pražských vysokých škol a jehož hlavním úkolem i v novém státním zřízení bylo shromažďovat dary a jednotlivé subvence pro studenty z Pošumaví.

Pravidelně se zúčastňoval valných hromad místního ženského odboru Ústřední matice školské, kterou koncem 80. let 19. století pomáhal v Klatovech zakládat. Nadále se spolkem udržoval kontakty, pomáhal mu v řešení právních a správních záležitostí. Ve spolku pomáhal s divadelními představeními a několikrát spolu s dalšími pány z ostatních spolků vedl loutky v divadelních představeních pro děti. Ve spolku mimo něj pracovala i jeho tchyně Marie Pražská a švagrové Hermína Poláková a Marie Turnwaldová.

Dále působil ve sdružení klatovských právovárečných měšťanů a jiných spolků v Klatovech, jichž se stal během dlouholetého působení ve veřejném životě členem.

Když se v roce 1919 JUDr. Hostaš částečně vyvázal z povinností souvisejících s činností v obecní a okresní samosprávě, mohl se více věnovat své velké vášni, a tím bylo muzejnictví. Znovu přebíral větší část agendy související se správou muzea. Osobně vedl korespondenci s jednotlivými přispěvateli muzea. S tím byla zvláště v počátcích roku

⁷⁹¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

spojena rozsáhlá korespondence, v níž JUDr. Hostaš upomínal jednotlivé státní i samosprávné korporace o slíbené finanční prostředky ve prospěch klatovského muzea, ke kterým se zavázali. 15. března 1920 se konala výroční schůze kuratoria muzea. Jeho předseda uvítal patnáct členů, podal jim zprávu o sběratelské činnosti obou muzejních ústavů v minulém období. Dle přednesené zprávy získalo muzeum více jak jeden a půl tisíce předmětů, které se vztahovaly především ke skončené válce. Byl získán nález z Újezda u Plánice, kde bylo nalezeno několik grošů z doby Václav IV. JUDr. Hostaš shrnul, že hlavními přednáškami byla jednak přednáška uspořádaná za podpory Ústavu pro zvelebování živností v Plzni o středostavovské politice, dále přednášky o peněžním trhu a obchodování. Městské muzeum v Klatovech se svými předměty zúčastnilo pařížské výstavy o umění československého lidu. JUDr. Hostaš připravil kolekci skašovských a klatovských hraček a keramiky. Jako člen komise pro vedení pamětní knihy spolupracovalo muzeum prostřednictvím JUDr. Hostaše s městským úřadem. Kuratorium schválilo návrh, aby u příležitosti sokolského sletu uspořádalo muzeum výstavku klatovského průmyslu, která měla propagovat klatovské výrobky, které bylo dodáváno do řady pražských obchodů. Byl přijat návrh JUDr. Hostaše, aby mohlo muzeum směňovat své duplicitní předměty s jinými ústavy, aby tak mohlo obohacovat své sbírky novými exponáty.⁷⁹²

Klatovské muzeum bylo hlavním organizátorem výstavy vzorků v Pošumaví, v prostorách muzea se od května scházeli členové výstavního výboru, do jehož čela byl zvolen ředitel muzea JUDr. Hostaš. JUDr. Hostaš byl hlavním koordinátorem jednotlivých pracovních skupin, které vznikly v oblastech, jako bylo Kašperskohorsko, Plánicko, Domažlicko, které měly shromažďovat a agitovat pro výstavu u obchodníků, výrobců a zemědělců ve svých obvodech. JUDr. Hostaš vedl v létě 1920 rozsáhlou korespondenci s jednotlivými členy výstavních

⁷⁹² Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 53

odborů i jednotlivými výrobci o technickém zabezpečení výstavy, dopravě výrobků i podmínkách vystavení jejich výrobků. Byl jmenován člen výboru, který měl agitovat pro výstavu u německy mluvící část Šumavy. Byl rozpracován přesný plán celé výstavby, která měla být umístěna v budovách škol a muzea. JUDr. Hostaš osobně několikrát vyjel do okolních měst, kde u průmyslových kruhů agitoval ve prospěch výstavy. Jednal se zástupci železnice, aby poskytli úlevy při dopravě výrobků na výstavu. JUDr. Hostaš byl v červnu a počátkem července naprosto vytižen přípravou výstavy a ve svých dopisech Rudovi Polákovi často psal, že byl zcela vyčerpán a doufal v úspěch celého podniku. Výstava byla slavnostně zahájena 15. července 1920 (viz. shora). Po ukončení výstavy se mu dostalo několika uznání z radnice, ale i ze Svazu československých muzeí, jehož byl klatovský ústav členem, dostal řadu osobních poděkování od návštěvníků výstavy.⁷⁹³ Výstavu a celý správní rok uzavřela schůze kuratoria 21. října 1920. Vedle ohlédnutí za výstavou se projednávala nutnost lepší péče o zajištění bezpečnosti a úklidu muzea. Bylo nařízeno, aby i v noci byl alespoň jeden člen rodiny správce přítomen v bytě v muzeu, a to především z důvodu bezpečnostních. Byly odsouhlaseny nové žádosti o zvýšení subvencí, neboť hospodaření za rok 1920 skončilo schodkem 1950 K.

Následující rok se sešlo kuratorium hned 10. ledna 1921. Na jeho počátku vzpomněl jeho předseda gymnaziální ředitel Soukup odchod spisovatele Denise a dlouholetého člena kuratoria školního inspektora Taftla. JUDr. Hostaš vzpomněl několika slovy tohoto zasloužilého pracovníka ve spolkovém životě Klatov.⁷⁹⁴ Kuratorium navrhlo, aby se

⁷⁹³ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 54-56

⁷⁹⁴ PhDr. Emanuel Taftl se narodil 10. června 1842 v Jindřichově Hradci a do Klatov přesídlil v roce 1871 a působil zde jako profesor až do roku 1893, kdy byl jmenován okresním školdozorcem českých škol v okrese klatovsko-domažlicko-horšovskotýneckém, roku 1908 získal titul školního inspektora. V roce 1909 odešel na odpočinek. Navrhl několik učebnic, mezi nejznámější ve své době patřila učebnice algebry pro vyšší gymnázia. Účastnil se pravidelně života besedy, okrašlovacího spolku, hasičského sboru, jehož byl dlouhá léta předsedou. Zasedal dlouhá léta v obecním zastupitelstvu, okresním výboru, proslul jako

v roce 1921 pokračovalo ve zkoumání mohylových pohřebišť, v pořádání přednášek, výstav, katalogizaci knihovny. JUDr. Hostaš upozornil členy kuratoria, k jakým křivdám vůči klatovskému muzeu dochází při sestavování rozpočtu ministerstva školství. Požádal zástupce země Krejčího, který se schůze zúčastnil, aby tlumočil jeho návrh, aby všechny podobné ústavy byly prohlédnuty komisemi, které by je zařadily do jednotlivých subvenčních stupnic, aby došlo k spravedlivějšímu rozdělování peněz. Ocenil subvenci země ve výši 5.000 K věnovanou na konzervaci sbíraného materiálu. Během roku pak JUDr. Hostaš zorganizoval několik prodejních výstav, nejúspěšnější byla výstava malíře Jana Hály. Vrcholnou akcí v roce 1921 byla Retrospektivní zemědělská výstava v Klatovech. Jejím hlavním organizátorem byl opět JUDr. Hostaš. Již od jara se obracel na různé instituce, státní úřady o poskytnutí materiálů, jako byly mapy, ilustrace statistická data, knihy, zemědělské stroje... Výstava, která byla umístěna v muzejních sálech, byla otevřena 10. července (viz.shora). 20. listopadu uspořádal JUDr. Hostaš jako ředitel muzea pro místní skupinu Svazu československých dělnických turistů přednášku o historii Klatov. Jako zdatný řečník měl se svou přednáškou, ve které popsal dějiny obce od prehistorie, až do 19. století, velký úspěch a od dělnických turistů se mu dostalo pochvalného znání. Muzeum navštívilo v roce 1921 53 hromadných a 3751 individuálních návštěv.⁷⁹⁵

I když v roce 1922 slavilo muzeum v Klatovech čtyřicet let své existence, nebylo na oslavy tohoto výročí pro neustálé programy čas. Na počátku roku 1922 připravil JUDr. Hostaš spolu s Ústavem pro zvelebování živností v Plzni speciální střihačský kurz. Ovšem zdaleka největším úkolem muzea byla účast a pomoc na zbudování a odhalení pomníku padlých vojáků. Československá obec legionářská musela obstarat 75.000 K, kterých bylo na stavbu pomníku sehnat.

mecenáš chudé mládeže. Jeho životní pout' se uzavřela 14. prosince 1920. Šumavan, 15. prosince 1920, č. 100, roč. 52

⁷⁹⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Noviny pravidelně otiskovaly výzvy k darům na stavbu pomníku. I přes výzvy se nedařilo tolik peněz sehnat, proto se objevily v Šumavanu i ostřejší slova. „Sytý hladovému nevěří, ať se ruka legionářů nezmění v pěst. Aby si nikdo nebral příklad z bezčetných válečných zbohatlíků...“⁷⁹⁶ Na jaře v roce 1922 byla realizace pomníku zadána sochaři Glosovi, jehož práce Klatované znali z některých náhrobků na hřbitově. Muzeum se vedle práci na přípravách a stavbě pomníku věnovalo i dalším aktivitám. Pořádalo další kurzy, pomáhalo s oslavami okrašlovacího spolku a prezentaci Ženské průmyslové školy v Klatovech, v jejímž kuratoriu JUDr. Hostaš seděl. Tato škola pravidelně předváděla v muzeu své výrobky a pořádala kurzy.

Slavnostní dyn položení základního kamene nového pomníku proběhly v Klatovech ve dnech 29. června až 4. července (viz. shora). JUDr. Hostaš se slavnosti nezúčastnil, léčil se tehdy v Piešťanech. 23. srpna 1922 se sešlo kuratorium, které shrnulo úspěch položení základního kamene pomníku padlých. Ředitel Soukup kladně hodnotil růst inventáře i programů, které se v muzeu uskutečnily.

Celá stavba pomníku padlých vyvrcholila slavnostním odhalením stavby dne 28. října 1922 (viz. shora). Jako na konci každého roku psal JUDr. Hostaš žádosti o včasné poskytnutí podpor jednotlivým přispěvatelům. Upozorňoval, že dosavadní místnosti věnované ve spořitelně muzeu již nedostačují, zvláště pak nedostatkem místa trpěla knihovna.⁷⁹⁷ Na konci roku 1922 JUDr. Hostaš začal navazovat kontakty klatovského ústavu s dalšími institucemi, a to i v zahraničí. Navázal kontakt s umělecko - průmyslovými muzeem v New Yorku, Bostonu, Curychu, Bruselu. Sám se stal členem českorumunské a jihoslovanské obchodní konference. Poněkud kriticky se však díval na hojně vznikající nová muzea v menších městech. „Máme za to, že doporučovalo by se zakládati muzeí nejvýše jen v těch místech, jež pro nové ústavy jsou disponovány jednak z hlediska historického, jednak

⁷⁹⁶ Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882 - 1922), Klatovy 2001, str. 60

⁷⁹⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

sběratelského.⁷⁹⁸ Díval se opatrně na živelné zakládání muzeí bez náležitého patriotického zápalu.

Jako úspěšné označilo kuratorium na svém zasedání dne 23. října 1923 působení obou muzeí v Klatovech. Přestože se jednalo o muzea dvě - průmyslové muzeum pro Pošumaví a historické muzeum v Klatovech, konaly se schůze kuratorií vždy ve stejný den za sebou ve stejný den. Ředitel muzeí JUDr. Hostaš vyjádřil potěšení z činnosti obou ústavů. V roce 1923 odmítl JUDr. Hostaš, aby za zásluhy, které měl o muzeum byl ústav přejmenován a nesl jeho jméno.

Rok 1924 byl pro JUDr. Hostaše rokem jubilejním, dožil se sedmdesáti let, z nichž téměř půl století věnoval práci o klatovské historii a později muzeu. Jako zvláštní výraz díku byl v tomto roce vydán další Věstník muzea, první od roku 1912. Věstník obsahoval několik článků o místní historii, o návštěvě prezidenta Masaryka v Klatovech a samozřejmě o oslavenci, tvůrci muzea JUDr. Hostašovi.

I během tohoto období pokračoval JUDr. Hostaš v práci národopisné, archeologické (především třídění sesbíraného materiálu a jeho popis), věnoval se sběru folkloristických pramenů.

⁷⁹⁸ Benedikt J.: Historie klatovského muzea 1882-1945, Muzejní zpravodaj 1992, č. 2, str. 10

Soukromí život JUDr. Hostaše v letech 1919 – 1924

Když se JUDr. Hostaš částečně vyvázal z povinností v městské a okresní samosprávě, získal více času pro svůj soukromý život. Advokátní kancelář předal svému synovi Vladimírovi, pomáhal mu pouze ve složitějších právních případech.

I v tomto období však netrávil doma mnoho večerů. Drtivou většinu volného času trávil v kanceláři muzea, kde vedle záležitostí ústavu vyřizoval svou korespondenci týkající se jeho dalších aktivit.

S přibývajícím věkem se dostavily první doprovodné příznaky stáří. Dostí se ho dotýkaly odchody jeho známých. Tak 10. února 1920 zemřel rodák z nedalekých Velenov, českobudějovický biskup Josef Antonín Hůlka, s kterým si pravidelně dopisoval a který mu pomáhal se záležitostmi poleňské fary, obsazením klatovské nemocnice řádovými sestrami a obsazováním klatovského děkanství. 3. ledna 1922 zemřel přítel klatovský redaktor a vlastník časopisu Šumavan Ladislav Čermák, se kterým spolupracoval především v rámci sokolské jednoty. Za tři měsíce po něm zemřel Ing. Alois Schiffauer.⁷⁹⁹ V lednu 1920 zemřela jeho nevlastní matka Rosálie Hostašová. V svých poznámkách si vždy při úmrtí známých lidí vypsál jejich stručný životopis a důležité informace, které byly o těchto lidech napsány v jednotlivých novinách. Pravidelně se zúčastňoval všech pohřbů.

Večery trávil zpracováváním a odpovídáním na korespondenci, někdy napsal až deset dopisů denně. Intenzivně si například dopisoval s JUC. Sedlákem. Po světové válce se řada Hostašových známých začala „přehodnocovat“ své postoje k řadě otázek, které byly

⁷⁹⁹ Ing. Alois Schiffauer se narodil v roce 1860, již v roce 1897 se stal zastupitelem obce a radním. Jako technik ve sboru zastupitelů měl největší zásluhu, že byla rozšířena zmodernizována městská elektrárna, rozšířena plynárna, zřízeny nebo upraveny průmyslové podniky v Klatovech. Sám rozšířil a zmodernizoval svou strojní továrnu, kterou převzal v roce 1899. Nejvíce si vážil osobního přátelství s Dr. Kramářem, byl osobním důvěrníkem starosty MUDr. Maška. Byl horlivým členem sokola a Družstva pro zbudování sokolovny v Klatovech, působil vedle městského zastupitelstva v okresním výboru, výboru okresní nemocnice. Šumavan, 29. března 1922, č. 24, roč. 54

za existence monarchie jasné nebo o kterých se nediskutovalo. Velká část korespondence s JUC. Sedlákem se týkala změny duchovního klimatu v nové republice. JUC. Sedlák psal JUDr. Hostašovi o nově zakládané organizaci YMCE, která sdružovala na nové bázi křesťany nekatolického vyznání. JUC. Sedlák ve svých dopisech nadšeně popisoval JUDr. Hostašovi o této interkonfesionální organizaci, která tehdy budovala v republice svoji strukturu. Dalším „náboženským“ informátorem o dění v duchovním světě byl Hostašův nejlepší přítel profesor Vančura. Vančura byl i v náboženské sféře ovlivněn Masarykem, byl tvrdým přívržencem protestantismu, v jeho československé formě. V jeho dopisech Hostašovi ostře kritizoval a napadal všechny, kteří se ještě nevypořádali „s rakušanstvím v podobě svého starého náboženského přesvědčení“. Vančura byl důsledný odpůrce katolicismu jak v náboženské, tak v politické formě. V duchu svého přesvědčení se důsledně rozešel se všemi dosavadními náboženskými tradicemi. Byl horlivým propagátorem nového způsobu pohřbívání, stal se členem spolku Krematorium, odebíral časopisy přátel pohřbívání žehem. O svých názorech v dopisech přesvědčoval JUDr. Hostaše. Ten mu na tyto dopise vždy taktně odpovídal, aniž by mu dal jasnou odpověď o svých názorech. JUDr. Hostaš byl kritikem některých pořádků v církvi, ale nikdy nedošel ve svých názorech tak daleko jako Vančura. Snad Hostaše ovlivnilo jeho dětství strávené na poleňské faře i setkání s řadou katolicky smýšlejících osobností, rodinná tradice, zbožnost jeho manželky a dětí.

Často zajížděl za svým synem Karlem do Plzně, kde strávil několik dní ve společnosti snachy Marty a vnučky Karly. Do Plzně přijížděl ze Slovenska i syn Miloslav se svou rodinou, pak trávili čas spolu.

Hodně času v roce 1920 věnoval přípravám na vzorkovou výstavu a plány na stavbu radnice. Večery v domě nebo kanceláři sepisoval dopisy týkající se jednotlivých exponátů, dopravy a vůbec příprav výstavy. O radnici vedl množství dopisů s architektem Fantou.

Po pětasedesátých narozeninách se u JUDr. Hostaše začal objevovat revmatismus. Zpočátku se nejednalo o akutní bolesti, jak psal v dopisech příteli Polákovi. Nemoc mu působila obtíže v chůzi, revmatismus se zhoršoval vždy v zimních a jarních měsících. V létě se nemoc zlepšila a JUDr. Hostaš se mohl plně jako dříve věnovat své práci.

Ve volném čase pokračoval ve svých výpiscích v muzeu, které se týkaly klatovských dějin, především rodokmenů a životopisů významných rodin. U příležitosti slavnostních událostí psal články a slavnostní proslovy. Tak tomu bylo při otevření klatovské přednáškové a biografické síně, kdy uveřejnil v Šumavanu i Klatovských listech článek po dějinách klatovského divadelnictví.⁸⁰⁰

Udržoval čilou korespondenci se svými přáteli, zejména s učitelem Nešporem, kamarádem Rudou Polákem, profesorem Vančurou. S Nešporem si psal především o politické situaci, oby byli podle svých slov dosti pobouřeni nekompromisními požadavky dělníků. Nešpor navrhoval zavedení vojenské diktatury, která by „s komunisty ostře zatočila.“⁸⁰¹ Hostaš s ním souhlasil, vyjádřil obavy o vývoj v zemi, pokud se bude neustále ustupovat levici, která podle Hostašových slov usiluje o destrukci společnosti. Téměř každý týden mu psal Ruda Polák, který naopak viděl ve společnosti určité zlepšení, které podle Poláka souviselo s celkovým hospodářským růstem, což vedlo k otupení nejradikálnější levice. Shodli se na ekonomické nepromyšlenosti „vydávání nových peněz, že valuta dostává na prdel, že německé výrobky se dostávají na Balkán o 30% levněji než domácí.“⁸⁰² S přítelem Vančurou si nejčastěji dopisoval o rodinných problémech, byl to asi nejbližší rodinný přítel. Vančura mu také poskytl několikrát radu ohledně jeho nemoci. V Praze pro Hostaše sháněl informace o léčbě a specialistech na revmatismus, často ho lákal k návštěvě do Prahy.

⁸⁰⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁰¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁰² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Množství dopisů si vyměnil Hostaš s černínským archivářem Josefem Teplým, který často vzpomínal na studia v Klatovech. Většina jejich korespondence se týkala historie, Hostaš sháněl pro Teplého materiály a informace o dějinách Černínů na Klatovsku.

Opět se na něj obracela celá řada obyvatel Klatovska a známých se žádostí o pomoc. Například se na něj obrátil kamarád ze studií Šebesta a žádal ho o pomoc při shánění letního bytu pro literárního historika Alberta Pražáka, který by si rád našel byt na Šumavě. Intervenoval na zemském ředitelství pošt a telegrafu v Praze proti tomu, že byla zastavena poštovní autobusová doprava mezi Klatovy a Chudenicemi. Snažil se reagovat i na aktuální dění, například 17. listopadu napsal do Národních listů článek, v němž pochválil československou poštovní správu, že nechce doručovat dopisy s označením území jako Deutschböhmen. „Dostalo se jim od Vás zasloužilé lekce, aby konečně poznali, že republika Československá nemusí si nechat líbit provokace všenežmecké.“⁸⁰³ Dosti času si vyžádaly přípravy přednášek a proslovů.

Od počátku dvacátých let si začal pravidelně dopisovat s učitelkou na rodinné škole v Mladé Boleslavi Marií Dubovskou, horlivou členkou národně demokratické strany. Vedli spolu rozsáhlou korespondenci, Dubovská v ní popisovala stav školství v Mladé Boleslavi, ale především pozici národních demokratů na Mladoboleslavsku, psala mu o své agitaci pro stranu v Mladé Boleslavi, svých setkáních s Kramářem, kterého požádala o intervenci, aby mohla požádat o místo v Klatovech, kde doufala v lepší společenský život i možnost vlastní seberealizace. Dubovská mu v některých obdobích psala i několikrát týdně, často byly její dopisy plné emocí, dosti tvrdě se vyjadřovala o svých spoluobčanech, ale především o politické konkurenci, útočila především na sociální demokraty a národní socialisty. Často trvalo Hostašovi

⁸⁰³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

několik dní, než se odhodlal k odpovědi, ve které vždy tlumil její emoce.⁸⁰⁴

Pokud mu to zhoršující zdravotní stav dovoľoval, pokračoval dál ve svých výletech. Velkým zájezdem byla cesta do Německa se synem Vratislavem v září 1922. 4. září vyrazili s přesným plánem cesty na Českou Kubici, ve vlaku se setkal s profesorem klatovské hospodářské školy Machníkem, s kterým si podle svých poznámek z cesty výborně popovídal. Během celé cesty si JUDr. Hostaš psal přesné záznamy o ceně jízdenek včetně kurzu měny, popisu krajiny, ceny a kvalitu jídel. Z cestovního deníku je patrné, že jeho nejoblíbenějšími restauracemi byly nádržní hostince, „vůbec v Německu obsluha a jídlo v nádražních restauracích zasluhuje chvály.“⁸⁰⁵ Trasa vedla přes Frankfurt, Mohuč, Kolín, Hamburk, Berlín, Strahlsund odkud si udělali výlet na Rujanu. V Budyšině ohromila Hostaše velikost místního muzea. Návrat pak vedl přes Cheb a do Klatov se dostal 18. září.

Na podzim 1922 několikrát vyjel do Prahy na schůzi Svazu všeobecných nemocnic v republice Československé, na schůzi českých okresů a na zemský správní výbor. Při každé návštěvě se zastavil u Vančurů. Někdy se setkal se syny, vždy navštívil hřbitovy, kde se zastavil u hrobů svých známých.

Počátkem roku 1923 se na něj obrátila zemská politická správa s prosbou o informace ohledně stavu státních silnic. Následné dny pak strávil sepsáním posudku, ve kterém sepsal veškeré okresní silnice, jejich zřízení a opravy. V květnu se mu dostalo z ministerstva veřejných prací pochvalného uznání, neboť naprosto splnil požadavky ministerstva. Vedle práce s soupisem odpovídal na dopisy učitelky Dubovské, která mu popisovala stav uvnitř národní demokracie, popisovala mu, že byla na návštěvě u profesora Beneše, který ji informoval o založení družiny fašistů. „Chtěla bych věřit ve zdar této akce, ale bojím se, že pokus

⁸⁰⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁰⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

o soustředění všech vrstev mine se účinkem, proto jsem zde byla proti jejímu ustanovení.“⁸⁰⁶ Podobného názoru byl i JUDr. Hostaš, odpověděl Dubovské, že je nutné pracovat pro zdar národní demokracie ve volbách.

Po návštěvě prezidenta Masaryka v Klatovech, vyrazil na svůj další výlet. 6. května 1923 dorazil se snachou Marií a vnukem Vládou do Prahy, kde je čekala švagrová Turnwaldová a Vančura, kterému Hostaš přivezl fotografie z návštěvy Masaryka v Klatovech. Druhý den pokračoval se snachou a vnukem do Rakouska, kde si Hostaš poznamenal v deníku, že byl „vyšokován, že ho oběd ve Vídni stál 50000.“⁸⁰⁷ Dále pokračovali přes Záhřeb do Splitu, kde se ubytovali v zálivu v penzionu rodiny Šillerů, který mu doporučil Vančura. Penzion byl vzdálen asi půl hodiny od centra města. Největší potěšení mu dělaly návštěvy centra Splitu a prohlídky jeho památek. Ve volných chvílích zpracovával na pokoji poleňské dějiny. S vnukem vyrážel každý den na malé procházky, platil mu projížďky na oslu, které si vnuk oblíbil. Snacha si zajížděla do Splitu, kde potkala své známé. 23. května, když Hostaš hlídal vnuka, jela se Marie rozloučit se známými do Splitu, kde s nimi popila několik sklenek vína. Hostaš si s humorem sobě vlastním tuto scénku v deníku popsal. „Jeli jsme na loďce, kde se snaše neudělalo dobře a co ráno dal Split, vrátila moři, šílená kocovina.“⁸⁰⁸ Pobyt u moře si v dopisech tajemníkovi muzea Pláničkovi a synům pochvaloval. Mírně mu polevily i bolesti způsobené revmatismu.

V roce 1923 ho čekal další pobyt, tentokrát vyrazil v červenci se synem Karlem, snachou Otylkou a vnukem Karlem do lázní v Luhačovicích. Během pobytu, kdy se věnoval pečlivě lázeňským procedurám ho navštívil syn Vláda s manželkou a vnučkou Milenou. Po kúře se mu nemoc natolik zlepšila, že se mohl 19. srpna 1923 zúčastnit slavnosti uspořádané na Černém jezeře k výročí třiceti let klubu

⁸⁰⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁰⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁰⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

turistů v Klatovech. Po slavnostních projevech představitelů pražského ústředí a předsedy klatovských turistů Šímy, pronesl JUDr. Hostaš rozsáhlou přednášku o dějinách klatovského spolku, která sklídila velký úspěch.⁸⁰⁹

Odpočinkem pro něj byla i návštěva přítele Poláka počátkem září 1923. Strávili spolu několik dní. Podnikli výlet na Špičák a večery trávili v besedě. Výlet na Šumavu byl možná také jednou z příčin těžkého zápalu plic, který Poláka postihl po návratu do Benešova. V dopisech manželky Poláka se dozvídal Hostaš smutné zprávy o stavu přítele, který byl vážný. Jeho stav se zlepšil až po několika měsících.

Na konci roku 1923 se na Hostaše obrátil farář Prukner, který ho požádal o intervenci u hraběte Černína, který byl patronem poleňského kostela. JUDr. Hostaš s ním vedl rozsáhlou korespondenci a slíbil mu pomoc pro získání místa faráře. Počátkem roku 1924 napsal Hostašovi Prukner znovu, stěžoval si na to, že mu byl představen konkurent na místo faráře v Poleni. Několikrát Hostaš intervenoval ve prospěch Pruknera u hraběte Černína. Po řadě peripetií byl nakonec ustanoven na faru v Poleni.

V lednu se mu opět ozvala Dubovská, která si tentokrát stěžovala na svého pedantického ředitele. Popisovala Hostašovi své agitační cesty po Mladoboleslavsku pro národní demokracii. Velké starosti si dělala Dubovská o situaci na Slovensku, kde podle ní sílily socialistické tendence. Ruda Polák byl nucen odvolat plán, že pojedou společně s Hostašem na dovolenou do Jugoslávie, neboť jeho zdravotní stav mu to nedovoloval. Lékaři mu doporučili raději pobyt v Luhačovicích. Polák a Vančura si stěžovali, že neustále rostou ceny, obávali se sociálního neklidu.⁸¹⁰

11. března 1924 se dožil JUDr. Hostaš sedmdesátí let. Jeho jubileum si připomněli všichni Klatované. „Z malých rodinných poměrů vyrostl muž, zajímavíci dnes vysoké společenské postavení nejen

⁸⁰⁹ Šumavan, 29. srpna 1923, č. 66, roč. 55

⁸¹⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

v městě našem a jeho okolí, ale v celé naší vlasti. Sedmdesát let života Dra. Hostaše znamená práci na úrodné brázdě, znamená tak mnohostrannou činnost, že ji ani nelze obsáhnouti. Vzpomínáme-li dnes tohoto jubilea, nečiníme tak sami. Celý kraj náš se stejnou srdečností vzpomíná dobrotivosti a konciliantnosti jubilantovi, vzpomíná jeho dlouholeté intenzivní a všestranné činnosti, odměněné již dávno uznáními nejvyššími.“⁸¹¹ Již několik dní před jubileem dostal JUDr. Hostaš osobní blahopřání od prezidenta Masaryka, ministra Bechyně, prezidenta zemského správního výboru Nerada. „Jste, slovutný pane, jedním z těch vzácných mužů, kteří krácejí celým svým životem neochvějně ve stopách našich křísitelů, ctí jejich práci prací vlastní a zanícení jsou čistým jich nadšením,“ napsali mu zástupci Obchodní a živnostenské komory v Plzni.⁸¹² V besedě se veřejně četly blahopřejné dopisy od profesora Rubešky, primátora Prahy JUDr. Baxy, profesora Niederleho, předsedy Archeologické komise při Československé akademii věd a umění profesora Chytila, lékárníka a konzervátora v Poděbradech Hellicha, profesora Reinsberga, spisovatele Práška, profesora Zíbrta, profesora Vojtíška, Dr. Kramáře, Dr. Gutha Jarkovského, starosty plzeňské sokolské župy Tšidy, advokáta Dr. Schauera. Trvalo několik týdnů, než stačil na všechny blahopřání odpovědět.⁸¹³ U příležitosti oslav Hostašových sedmdesátin, se objevil v Šumavanu i pokus o hodnocení jeho působení v čele města během světové války. „Jedinou jeho chybou bylo, že se v těchto chvílích obklopil lidmi a vedoucími úředníky města, kteří sami jsou v bezpečí neměli porozumění pro utrpení lidu, neměli soucitu s jeho bídou, ba způsobovali mu zbytečnou úřední horlivostí mnohé trpké chvíle.“⁸¹⁴ V klatovských novinách byly publikovány životopisy oslavence. 11. březen strávil Hostaš oslavami v jednotlivých institucích. Ráno se zúčastnil slavnostního zasedání okresní správní komise, kde promluvil

⁸¹¹ Klatovské listy, 8. března 1924, č. 10, roč. 38

⁸¹² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸¹³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸¹⁴ Šumavan, 8. března 1924, č. 19, roč. 56

její předseda Ing. Vitáček a jednotliví představitelé politických stran, kteří vyzdvihli Hostašovy zásluhy o okres. JUDr. Hostaš jim poděkoval, připomněl, že si sám nikdy nepřičítal zásluh za svoji životní práci, která ho vždy podle jeho slov těšila, že „jen díky své práci se dožil čil a zdrav sedmdesáti let života.“⁸¹⁵ Od 11 hodin navštívil spořitelnu, jíž byl Hostaš řadu let ředitelem. Zde k němu promluvil předseda ředitelstva Cafourek a jménem úřednictva ředitel Polák. Polák mu věnoval umělecky upravené album s fotografiemi spořitelní budovy, výboru ředitelstva, úřednictva a jejich podpisy. Jménem muzea mu pak ve spořitelně poblahopřál předseda kuratoria gymnaziální ředitel Soukup a tajemník ústavu Plánička, dále mu poblahopřáli starosta Peters a zástupci Národní jednoty pošumavské. Po obědě ho v bytě navštívila deputace hasičsko-ochranného sboru, odpoledne ho doma navštívila dvacetičlenná deputace občanů Poleně. Večer se zúčastnil slavnostního večera v besedě.⁸¹⁶

Po oslavách se opětovně pustil do práce ve spolkách a muzeu. Často si dopisoval s Dubovskou, Polákem, Vančurou. 9. května odjel na měsíční léčebný pobyt do Piešťan. Během pobytu napsal do Časopisu turistů článek o Piešťanech a okolí. V lázních se pravidelně účastnil procedur, které mu měly odpomoci od bolestí spojených s revmatismem. Do Piešťan mu zaslal dopis farář Pruknar, který Hostašovi sdělil, že byl při biřmování 23. května slavnostně dosazen na poleňskou faru. Litoval, že se nemohl kvůli svému pobytu v lázních zúčastnit jeho instalace a poděkoval mu za jeho veškeré úsilí a pomoc se získáním místa.⁸¹⁷

Na podzim 1924 se Hostašovi opět zhoršila nemoc, několik týdnů byl doma, kde se věnoval sepisování inventáře muzea, vypisování poznámek k dějinám Klatov a Poleně a vyřizoval dopisy. Dubovská si stěžovala na poměry v Boleslavi, že její školu opustily některé žáčky,

⁸¹⁵ Šumavan, 12. března 1924, č. 20, roč. 56

⁸¹⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸¹⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

které podporovaly národní demokraty, „hoši jsou bezbarevní nebo socialisté.“⁸¹⁸ Polák litoval, že je Hostaš nemocný a nemůže se tak s ním sejít. Polák se dosti kriticky vyjadřoval k současným poměrům, že se byl podívat na Konopišti „na honu naší nové šlechty“, ⁸¹⁹ podívoval se odvolání Machara. Hostašovi psal, že se byl poprvé od své nemoci podívat v jejich besedě. Během zimy se Hostašova nemoc nelepšila, psal Polákovi, že se jeho stav snad zlepší na jaře.

⁸¹⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸¹⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Veřejná činnost JUDr. Hostaše v letech 1924-1929

Schůzí zastupitelstva se snažil zúčastňovat JUDr. Hostaš pravidelně. S přibývajícím věkem však některá jednání přesto vynechal, neúčast byla spojena s jeho revmatismem, který mu začal postupně znesnadňovat chůzi a díky němuž začal častěji pobývat v lázních. Vždy se snažil být přítomen při jednáních, kdy se projednával rozpočet obce. K takovému jednání došlo na schůzi zastupitelů 3. března 1925. Městská rada vyložila rozpočet v celkovém mimořádném deficitu ve výši 1.591.957 K. JUDr. Hostaš se podílel na diskuzi ohledně rozpočtu, zastupitelé nakonec navrhli, aby tyto mimořádné výlohy byly kryty nájmem z části nové školní budovy, z poplatků za odvoz odpadu, ze sazeb z točného, dávek z přechodného ubytování, z činžovního groše, ze spotřeby plynu a elektrické energie, obecní přírážky 104% k činžovní dani a 400% k ostatním daním a zbytek úsporami. JUDr. Hostaš připomněl, že by mělo být v rozpočtu pamatováno na kulturní potřeby města jako na vybudování veřejné knihovny s čítárnou, finance měly být věnovány na budování komunikací, měl být vypracován řádný stavební plán, který by reguloval výstavbu ve městě. Jinak JUDr. Hostaš vyjádřil s rozpočtem souhlas.⁸²⁰

Na další schůzi zastupitelé 1. dubna 1925 projednali uzavření nové zápůjčky u městské spořitelny v Nepomuku ve výši 500.000 K, která měla částečně krýt zvyšující se celkový dluh města. Dále zvolili nového zástupce obce do správního výboru, za národní demokraty byl zvolen JUDr. Hostaš. Zastupitelé dále projednali otázky pronájmů veřejných prostranství, domovského práva, policejní záležitosti a odvolání z platebních rozkazů. Častým bodem jednání byly záležitosti spojené se stavbou nových městských nájemných domů.

Zastupitelé města byly nuceni reagovat na plánované reformy samosprávy. V červenci reagovali na vládní návrh změn zákona

⁸²⁰ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1922-1927, č.i. 1157, Státní okresní archiv v Klatovech

o obecních přírážkách, které měly být sníženy až na 250% k výdělkové dani. Zastupitelé proti těmto krokům protestovali jak z důvodů právních, tak finančních, v dopise vládě především upozornili, že samospráva byla zachovávána i za doby války, kdy se tak stala jediným samosprávným reprezentantem obyvatel. Varovali před možným zhroucením financí města, pokud by se nemohly vypisovat přírážky ve výši, ze které by uhradily schodek. Zvláště se postavili proti zrušení školních přírážek, což by mohlo vést k problémům s financováním škol, kde se školské obvody nekryjí s obvody politickými a školní závazky jednotlivých obcí by tak přesáhly zejména při stavbách školních budov jejich možnosti. Obce by se tak dostaly ve školských otázkách do naprosté závislosti na státních úřadech.⁸²¹

Další reakci vyvolaly v Klatovech zprávy ohledně roztržky s papežským nunciem. Pod protektorátem městské rady se konal protestní tábor lidu. JUDr. Hostaš se do těchto sporů nepouštěl. Shromáždění svolal jménem městské správy starostův náměstek Turek do městské přednáškové síně. Na jeho počátku promluvil Turek, jednak vyjádřil radost nad hojnou účastí „pokrokového obyvatelstva města“, jednak nad vlnou pobouření, kterou vyvolaly reakce Svaté stolice na události v Praze při oslavě Husova výročí. Ve svém projevu jako všichni tito „bojovníci“ připomněl boj národa proti římské církvi v dějinách, přítomné přesvědčoval o tom, že český národ si vybojoval „bez církve římské, to znamená, že všichni ti lidé venkovští, kteří nedovedli se ní rozejít, nestáli za národem, neboť do legií se hlásili i oddaní katolíci. Neprávem se však toho církev římská dovolává.“⁸²² Dále obvinil církevní kruhy i některé strany, že využívají všech příležitostí získat politický vliv v nové republice. Vyzval, aby byla ve státě církev zbavena veškerého vlivu ve státě a především školství. Z tábora zaslali obyvatelé Klatov dopis prezidentu Masarykovi, ve které protestovalo

⁸²¹ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1922-1927, č.j. 1157, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸²² Šumavan, 29. července 1925, č. 59, roč. 57

proti „zasahování papežské kurie do suverenity státu, rozhodli se pro rychlou odluku církve do státu.“⁸²³

4. září 1925 rozhodli zastupitelé o udělení čestného občanství pro profesora Vančuru, který se tohoto roku dožil sedmdesáti let. JUDr. Hostaš při této příležitosti shrnul dosavadní činnost svého přítele. Během roku 1925 musela obec řešit katastrofální stav městských financí dalšími zápůjčkami, největší z nich uzavřeli u Penzijního ústavu československého průmyslu cukrovarnického v Praze ve výši 3.000.000 Kč.

V roce 1925 proběhly volby do poslanecké sněmovny a senátu. JUDr. Hostaš a zejména jeho syn Vladimír se angažovali ve prospěch národních demokratů. Výsledky v plzeňské župě však pro jejich stranu nedopadly příliš dobře. Celkově jí ubylo hlasů, dle komentáře v Šumavanu především z důvodu, že vznikla Národní strana práce a část živnostenstva přestoupila k živnostenské straně. Jako nešťastné viděl nejen JUDr. Hostaš se synem, ale i jiní straníci, že byl do čela kandidátky na Plzeňsku postaven Bergman, který příliš spoléhal na výsledky voleb z roku 1920, kdy národní demokraté zaznamenali úspěch, a předpokládal, že zvyšování volebních preferencí budou zvyšovat. Jako hlavní chybu viděli členové strany v tom, že se Bergman na Klatovsku během kampaně vůbec neukázal. Jako určitou nevděčnost viděl JUDr. Hostaš v tom, že se většina šumavských horalů obracela po celé volební období na národně demokratického poslance Lukavského, ale ve volbách mu hlas nedali. V samotných Klatovech zvítězili jednoznačně sociální demokraté, druzí byli komunisté, třetí skončili národní demokraté těsně před československými socialisty, následovali lidovci, agrárníci, živnostníci a strana práce. V župě byl výsledek jiný, zvítězili sociální demokraté, druzí byli agrárníci, třetí

⁸²³ Šumavan, 29. července 1925, č. 59, roč. 57

socialisté, až čtvrtí národní demokraté, následovali lidovci, živnostníky a německými stranami.⁸²⁴

Prvně se zastupitelé setkali v roce 1927 8. února. Zastupitelé schválili provedení kanalizace kolem budovy krajského soudu, schválili prodloužení povolení k vybírání poplatků za dovoz popele a schválili odvolání proti platebním rozkazům. Rozpočet byl projednáván na schůzi zastupitelstva 18. března 1926. Schodek byl ve výši 1.362.788 K, stejně jako v minulých letech měl být kryt z přírážek a nových dávek. K rozpočtu se strhla bouřlivá diskuze, kdy jednotliví zastupitelé navrhovali zvýšení položek k jednotlivým bodům rozpočtu. Po schválení rozpočtu hlasovali zastupitelé o změně statutu chlapeckého a dívčího kurzu učebního, zvolili zástupce obce do obou muzeí, mezi nimi byl opětovně povolán JUDr. Hostaš. Některých dalších jednání zastupitelů se JUDr. Hostaš kvůli nemoci nezúčastnil.

Přítomen byl rozpočtové schůzi zastupitelstva 3. března 1927. Úhrnný celkový rozpočet včetně mimořádných výdajů města plánovaných na rok 1927 činil 2.248.960 Kč. nové výdaje byly spojeny s reorganizací pohřebního ústavu, s budováním městské školky a regulací ceny plynu.

Slavnostní schůze zastupitelů se konala 1. července 1927. Zastupitelé se sešli v nové zasedací síni radnice. Starosta profesor Peters vyzdvihl pomoc JUDr. Hostaše a architekta Fanty při opravě radnice. Fanta byl vybrán jako hlavní architekt při opravě vyhořelé radnice na doporučení JUDr. Hostaše, který s ním spolupracoval již při úpravě a opravě děkanského kostela. Starosta oznámil zastupitelům, že vnitřní výzdoba byla ponechána dalším úvahám zastupitelů, spolupracovat na výzdobě měl i okrašlovací spolek. Zastupitelé

⁸²⁴ Šumavan, 18. listopadu 1925, č. 90, roč. 57

projednali věci domovského práva, prodej městských nemovitostí, odvolání z platebních rozkazů, dokončení kanalizace.⁸²⁵

Na říjen 1927 byly vyhlášeny obecní volby. Již 23. září se v Klatovech místní národní demokraté sešli na předvolební schůzi za účasti poslance Lukavského, aby zvolili kandidáty do obecních voleb. Druhou schůzi svolali národní demokraté na 27. září, hlavním řečníkem byl poslanec Ježek, který promluvil o aktuálních politických problémech. Poslanec Ježek poukázal na špatný stav národních demokratů, který byl podle něj zaviněn koalici s Němci, zdůraznil nutnost, aby se strana účastnila na budoucí vládě. Vysvětlil potřebu, aby se mohlo pokračovat ve všenárodní koalici, která by pokračovala v „národní politice ve školství a v menšinách.“⁸²⁶ Poslanec Ježek varoval před tím, aby se dostali socialisté opět do vlády. Za demagogii označil Ježek levicové útoky na správní reformu i na počiny současné koalice. Na kampani národních demokratů se podílel JUDr. Hostaš a jeho syn Vladimír. V jejich časopisu Šumavanu se objevila celá řada výzev k jednotlivým profesím, ve kterých je autoři vyzývali, aby v žádném případě nedávali své hlasy levici.

Poslední schůze starého zastupitelstva se konala 21. října. Zastupitelé projednali návrh na uzavření půjčky u Zemské banky na rozšíření vodovodu a dostavby obytných domů a budovy krajského soudu, předjednaný byl i rozpočet na rok 1928 a krytí jeho ztráty.

Po volbách se sešli nově zvolení zastupitelé na své první schůzi dne 10. prosince 1927. Na ustavující schůzi měl být zvolen starosta města a devět členů městské rady. Schůzi zahájil dle příslušných ustanovení obecního zřízení šéf okresní politické správy Dr. Vojta. Následně bylo předsednictví schůze předáno nejstaršímu členovi zastupitelstva JUDr. Hostašovi, který ve své krátké řeči přivítal všechny přítomné zastupitele a vyjádřil naději, že jejich volbou bude pokračovat úspěšný rozvoj města. Vyzval jednotlivé zástupce politických stran,

⁸²⁵ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1922-1927, č.i. 1157, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸²⁶ Šumavan, 1. října 1927, č. 75, roč. 59

aby se sešli ve volební komisi, která by navrhla jednotlivé kandidáty na post starosty, náměstků a členů rady. První skupina složená z národních demokratů, živnostníků a republikánů v počtu 12 zastupitelů si učinila nárok na prvního náměstka starosty, druhá skupina složená z komunistů, sociálních demokratů, strany práce, lidovců a národních socialistů měla vybrat starostu. Následně dosavadní náměstek starosty národní socialista Turek navrhl za starostu sociálního demokrata, ředitele sociálně demokratického konzumu Nevláčila, který byl devatenácti hlasy zvolen za starostu města, prvním náměstkem se stal dosavadní starosta profesor Peters, druhým náměstkem se stal díky podpoře socialistického bloku dosavadní náměstek Turek. Následně se přistoupilo k volbě městské rady, za národní demokraty byl zvolen profesor Peters a zástupce plzeňského pivovaru Svoboda. JUDr. Hostaš již do rady zvolen nebyl, zůstal však zastupitelem za národní demokraty.⁸²⁷

30. prosince 1927 se sešla první pracovní schůze nového zastupitelstva. Na jejím počátku vzpomněl nový starosta Nevláčil úmrtí notáře Hynka Fügnera, který zemřel 21. prosince 1927.⁸²⁸

V únoru oslavila Československá národní demokracie deset let své existence. I v Klatovech si její členové připomněli spojení čtyř českých stran v roce 1918 v jedinou stranu, která měla sjednotit občanské kruhy v boji za samostatný stát. JUDr. Hostaš si srovnal u příležitosti tohoto výročí články, které vyšly v některých novinách.

⁸²⁷ Kniha zápisů ze zasedání městského zastupitelstva v Klatovech 1922-1927, č.i. 1157, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸²⁸ Notář Fügner se narodil 19. prosince 1851 v Klatovech jako syn školníka a kostelníka jezuitského kostela, vystudoval na benediktinském gymnáziu v Klatovech, po studiu na právech vstoupil jako koncipient do kanceláře klatovského advokáta JUDr. Sedláčka, poté působil u soudu v Mladé Boleslavi a pak vykonával notářskou praxi v Pelhřimově. Nejdříve byl jmenován notářem ve Vimperku, později přesídlil do Klatov, kde se stal jedním z nejaktivnějších mužů města. Byl členem pošumavské jednoty, besedy, Husova fondu, hasičského sboru, okrašlovacího spolku, zastupitelstva.⁸²⁸ Po vzpomínce na notáře Fügnera byli zvoleni členové jednotlivých odborů. JUDr. Hostaš se stal členem odboru osobního, právního, musejního a patronátního a dále byl zvolen do komise pro vedení pamětní knihy. Šumavan, 21. prosince 1927, č. 97, roč. 59

Asi nejvýznamnější událostí roku 1928 bylo otevření budovy nově zřízeného krajského soudu. O zřízení krajského soudu se dlouho jednalo, sám JUDr. Hostaš se o jeho zřízení snažil množstvím osobních intervencí, dopisy, jednáními s představiteli rakouského a později československého státu. K zřízení krajského soudu došlo až vydáním vládního nařízení ze srpna 1921 o zřízení krajského soudu v Klatovech. Se samotnou stavbou se začalo v roce 1924 a koncem roku 1927 byla stavba předána k užívání. 1. června 1928 proběhlo za účasti ministra spravedlnosti Dr. Mayer-Hartinga k otevření nové budovy. Slavnost zahájil pěvecký sbor Šumavan, na to uvítal president krajského soudu Dr. Losos ministra spravedlnosti, který usedl spolu s dalšími hosty na připravenou tribunu. Následně přivítal všechny hosty starosta Nevláčil. Po projevu starosty předal stavbu v zastoupení ministerstva veřejných prací vládní rada Ing. Červinka. Po slovech ministra spravedlnosti Mayer-Hartinga promluvil JUDr. Hostaš. Ve své řeči shrnul dějiny zřizování krajského soudu v Klatovech.⁸²⁹ JUDr. Hostaš vedl i po otevření soudu rozsáhlou korespondenci ohledně obsazení soudních úředníků a dalších technických záležitostí nového soudu.

Další zastupitelstva v roce 1928 se zabývala běžnými záležitostmi jako bylo projednávání změn v rozpočtových bodech, domovské právo, parcelace, prodej, směny pozemků, živnostenské záležitosti, mýtební plány, stavební záležitosti.

Na prosinec 1928 byly naplánovány první volby do zemského zastupitelstva a zastupitelstev okresních. K volbám se několikrát vyjádřil Šumavan, který vybízel voliče, aby ve volbách zvolili kandidáty národní demokracie. Na kandidátce národních demokratů do zastupitelstva okresu Klatovy-Plánice-Nýrsko kandidoval na dvanáctém místě JUDr. Vladimír Hostaš. Volby proběhly 2. prosince 1928. Ve volbách do okresního zastupitelstva zvítězili agráři, následovali sociální demokraté, němečtí agráři, národní socialisté, lidovci, komunisté,

⁸²⁹ Šumavan, 2. června 1928, č. 42, roč. 60

živnostníky a následně národními demokraty, v mandátech pak připadl národním demokratům jeden mandát. Co se týče voleb do zemského sněmu vyhráli v obvodu klatovského okresu agrárníci, následováni sociálními demokraty, národními socialisty, lidovci, německými agrárníky, komunisty, německými sociálními demokraty, živnostníky a pak národními demokraty. Pro národní demokraty to nebyly dobré výsledky.⁸³⁰

Na schůzi 21. prosince 1928 bylo vzpomenuto úmrtí klatovského děkana Hostašova známého Msgre. Miláčka, který zemřel 16. prosince. Starosta sdělil, že zemský správní výbor upravil výši schodku rozpočtu na rok 1928 a poskytl částku 669.000 Kč z vyrovnávacího fondu na snížení schodku.

Na zasedání zastupitelstva v březnu 1929 bylo starostou vzpomenuto zásluh, kterých dosáhl JUDr. Hostaš, který oslavil sedmdesáté páté narozeniny. I poté pokračoval, pokud mu to zdravotní stav dovozoval, v práci v zastupitelstvu. Zastupitelé se na něj obraceli především ohledně rad v právních otázkách, které se týkaly města. Tak například byl na schůzi zastupitelů 25. října 1929 pověřen, aby zastupoval obec ve věci podání stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu ohledně volby nového děkana v Klatovech.⁸³¹

Podobně pokračoval JUDr. Hostaš v práci v okresní správní komisi. I okresní záležitosti byly stíženy hlubokou finanční krizí. Na jednání okresní správní komise 22. prosince 1924 byl projednáván rozpočet okresu, který obsahoval schodek ve výši 1.101.470 Kč, který měl být uhrazen 88% okresní přirážkou k činžovní dani a 210% přirážkou k ostatním daním, mimořádný schodek ve výši 2.466.100 Kč měl být kryt zápůjčkou. Komise dále projednala obligatorní silniční záležitosti, zabývala se stavbou okresního sirotčince.⁸³²

⁸³⁰ Šumavan, 17. listopadu 1928, č. 88, roč. 60

⁸³¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸³² Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1919-1925, Státní okresní archiv v Klatovech

První schůze správní komise v roce 1925 se konala 12. února. JUDr. Hostaš na ní informoval o schůzi, která se konala v bavorské Světlé o zavedení rychlíkového spojení na trase Praha-Plzeň-Klatovy-Železná Ruda-Mnichov, dále byla podána zpráva o účasti členů komise na čestném večeři pro JUDr. Hostaše v Praze. Následovalo projednávání silničních záležitostí, zejména většího projektu, kterým byla stavba silnic v okolí Švihova.⁸³³

Na další schůzi komise 16. března bylo opětovně projednáváno vlakové spojení mezi Plzní a Mnichovem, jako hlavní vyjednaváč s plzeňským železničním ředitelstvím byl určen JUDr. Hostaš. Okresní komise dále přikročila k dalšímu jednání se Západočeským svazem elektrárenským, s jehož pomocí chtěla zintenzivnit své snahy o co nejrychlejší elektrifikaci okresu. Následovalo projednání silničních záležitostí, povolení jednotlivých dávek, JUDr. Hostaš se zasadil o zřízení technické expozitury kanceláře zemědělské rady.⁸³⁴

Slavnostnější ráz měla schůze dne 27. října, kde bylo připomenuto, že v roce 1864 nabyl účinnosti zákon o okresních zastupitelstvech a v roce 1865 pak zastupitelstva zahájila svou činnost, klatovské mělo první schůzi 27. září. JUDr. Hostaš shrnul ve své krátké řeči zásluhy zastupitelstev, zejména na poli rozvoje silniční sítě, zdůraznil také boj zastupitelstev na jazykovém poli, když odmítalo klatovské zastupitelstvo přijímat podání a komunikovat s jeho německými členy, kteří uměli prokazatelně česky, v němčině. Podle JUDr. Hostaše si tak zastupitelstvo vždy udrželo jazykově český ráz. Vzpomněl změn, ke kterým došlo po roce 1919, kdy byly nově ustanoveny okresní správní komise. Její předseda poslanec Kasík pak vyjádřil zvláštní dík JUDr. Hostašovi, který stál v letech 1903-1919 v čele okresní samosprávy, za jehož vedení došlo k vybudování řady staveb, zejména okresní nemocnice. Následovalo projednání záležitostí, jako

⁸³³ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1919-1925, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸³⁴ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1919-1925, Státní okresní archiv v Klatovech

bylo schválení dalších půjček klatovské obce na stavbu krajského soudu, schváleno bylo zvýšení platů okresním zřízencům, byly podány zprávy o revizi silnic v okresní správě.⁸³⁵

Na poslední schůzi komise v roce 1925, která se konala 15. prosince, byl schválen rozpočet okresu, schodek ve výši 1.383.172 Kč měl být kryt 88% přírážkou k činžovní dani a 321% přírážkou k ostatním daním, zbytek měl být kryt zápůjčkou.

Na schůzi komise 20. dubna 1926 byla zveřejněna zpráva o ustavující valné hromadě Národní banky československé, klatovské obci bylo povoleno prodloužení vybírání dávky z odvozu popele, klatovští stavitelé byli vyzváni k podání návrhů na stavbu okresního sirotčince, projednána byla stavba hospodyňské školy, předseda komise Nejd informoval její členy o jednání se sousedními okresy ohledně elektrifikace obcí na hranicích jednotlivých správních okresů, obligatorní záležitostí byly opravy silnic, dovoz štěrků, příspěvky cestářům, povolování nakládání s obecními pozemky. I na dalších schůzích roku 1926 se probírala běžná agenda okresu, JUDr. Hostaš se především zapojoval vedle právních vysvětlování do diskuzí o silničních projektech.

V roce 1927 chtěl okres realizovat plán na regulaci řeky Úhlavy v okolí Klatov, o kterou žádal JUDr. Hostaš již jako starosta okresu na počátku 20. století. Nová komise znovu oživila tyto snahy, JUDr. Hostaš proto napsal několik dopisů na ministerstvo zemědělství, dokonce mu bylo přislíbeno, že do Klatov zavítá k osobní pohledce stavu řeky ministr zemědělství, což se však pro jeho nemoc neuskutečnilo. Na schůzi zastupitelů 27. září 1927 bylo rozhodnuto o pokračování co nejdůslednější intervenci na centrální úřady, aby byl projekt regulace řeky prosazen. Na schůzi dále předseda komise sdělil, že zemská správní komise schválila výši přírážek na rok 1927.

⁸³⁵ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1919-1925, Státní okresní archiv v Klatovech

17. ledna 1928 si komise stejně tak jako celé město připomněla šedesáté výročí vydávání časopisu Šumavan v Klatovech a zaslala jeho majiteli redaktoru Čermákovi blahopřání.⁸³⁶

Ke schválení konečné verze rozpočtu na rok 1928 došlo na schůzi komise 20. listopadu 1928. Téměř tři milionový schodek měl být kryt částečně z přírážek a větší část měla být poskytnuta ze zemského vyrovnávacího fondu.

2. prosince 1928 se konaly na základě nových zákonů o správním rozdělení státu volby do zemské a okresní samosprávy (viz. výše). Pro Hostašovy národní demokraty volby příliš šťastně nedopadly, jednoznačně zvítězili sociální demokraté s agrárníky. První schůze nového okresního zastupitelstva se konala 4. března 1929. Zahájení schůze bylo opožděno kvůli tomu, že zastupitelé z plánické části okresu zapadli v Mochtína s autobusem ve sněhu. Po jejich příchodu zahájil schůzi okresní hejtman Cvachovec, který navrhl, aby z první schůze byl zaslán telegram prezidentu Masarykovi. Dále připomněl, že 1. prosince 1928 nabyl účinnosti zákon o novém zemském a okresním zřízení, který měl vést k zjednodušení celého správního členění státu, následně složili zastupitelé slib do rukou hejtmana Cvachovce. JUDr. Hostaš se již do činnosti nového okresního zastupitelstva nezapojil. Skončilo tak několik desetiletí jeho působení v okresní správě.

Po roce 1924 pokračoval v činnosti v jednotlivých spolcích, především v jeho nejoblíbenějším - měšťanské besedě. Rok 1924 shrnuli členové spolku na valné hromadě, která se konala 12. února. Jednatel spolku vyjádřil potěšení nad tím, že se spolek více účastnil společenského života než tomu bylo v minulých letech. Na počátku vzpomněl slavnostní schůzi 11. března 1924, která se konala u příležitosti sedmdesátých narozenin předsedy JUDr. Hostaše. Do spolku přistoupilo 24 nových členů a celkem měl 228 členů. Beseda se zúčastnila celé řady podpůrných akcí, tak se beseda zúčastnila

⁸³⁶ Kniha zápisů ze zasedání okresního zastupitelstva v Klatovech 1925-1930, Státní okresní archiv v Klatovech

stavby chaty na Pancíři. Jednatel shrnul, že se do spolku přihlásilo v posledním roce 12 úředníků, 2 stavitelé, 2 učitelé, 1 profesor, továrník, advokát. Posledním bodem programu byla volba správního výboru besedy, předsedou byl opětovně zvolen JUDr. Hostaš, jako zástupce výboru byl zvolen Hostašův syn Vratislav.⁸³⁷

Následující léta byla opět ve znamení úpadku činnosti spolku. Na valné hromadě dne 12. února 1926 to konstatoval předseda JUDr. Hostaš, který členy mimo jiné informoval také o tom, že zemřel původní vlastník místností, a správní výbor rozhodl o hledání nových místností. Předseda dále připomněl nejvýznamnější události spolku minulého roku. Takovými byla například návštěva členů svazu československých muzejníků, beseda hostila sraz abiturientů, úzce spolupracovala s místní organizací národní demokracie. Předsedou se stal opět JUDr. Hostaš, pokladníkem jeho příbuzný Polák.⁸³⁸

JUDr. Hostaš začal vynechávat některé schůze výboru spolku, zvláště v podzimních měsících, kdy se zhoršovala jeho nemoc, která začala bránit v pohybu. Řadu schůzí pak vynechal, protože pobýval v lázních na léčebných kúrách, které mu doporučili jeho známí. Činnost spolku slábla, přesto se JUDr. Hostaš staral o zajištění nových prostor. Členové spolku se scházeli pouze k běžným sezením v besedních místnostech, jedinými kulturními produkcemi byly hudební večery pořádané děkanem Miláčkem. Na jaře roku 1929 oslavil JUDr. Hostaš v besedě své pětasedmdesátiny. Spolek získal nové místnosti, kde se konaly večerní posezení, koncerty, loučení se členy, kteří odcházeli z Klatov. Postupně se začal setkávat správní výbor čím dál méně častěji.

Nadále se JUDr. Hostaš věnoval činnosti v sokole. Nezúčastňoval se však již činnosti ve správním výboru, působil v jednotě již jen jako běžný člen. I sokolové oslavili na schůzi správního výboru 8. března

⁸³⁷ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸³⁸ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

1929 jeho sedmdesáté páté narozeniny. Výbor rozhodl zaslat svému dlouholetému členovi slavnostní blahopřání.

Jako předseda nadále působil v místním odboru Národní jednoty pošumavské. I nadále vedl JUDr. Hostaš rozsáhlou korespondenci s ústředím, jinými státními a samosprávnými institucemi o podporách chudých dětí, menšinových škol, o národnostních záležitostech v jazykově smíšených oblastech, dodržování jazykového zákona, provádění pozemkové reformy a jiné. JUDr. Hostaš organizoval každý prosinec sbírky oděvů a obuvi pro chudé děti. Na valné hromadě 10. března 1926 shrnul činnost spolku JUDr. Hostaš, zvláště zdůraznil činnost spolku v dohledu na spravedlivé rozdělování zabrané půdy českým zájemcům, v kulturní oblasti podporu knihoven, pomoc při zřizování menšinových škol. Zvláště poděkoval klatovským periodikům, které zdarma publikoval informace o dění ve spolku. Následovala volba správního výboru spolku, ve které byl za předsedu zvolen JUDr. Hostaš, místopředsedou učitel Zeman, jednatelem se stal ředitel Werner, pokladníkem úředník Živnobanky Weber, členem výboru ředitel Albert. Ing. Čížek, oficiál Fryš, ředitelka Hrdinová, člen městské rady Kubík, redaktor Laš, poslanec Machník, učitel Novotný, ředitelka Plachtová, starosta Peters a další. Jednota vyzvala všechny, kteří chtějí, aby „osvobozená naše vlast byla silnou a s úspěchem odporovala všemu, co se staví příznivému rozvoji a přirozeným právům milého našeho jazyka v cestu.“⁸³⁹ JUDr. Hostaš informoval členy o situaci menšinové školy v Krotějově, která byla prozatímně umístěna v budově hostince, i tom, že se klatovský odbor se snažil o stavbu nové budovy.

Se zhoršujícím se zdravotním stavem předsedy JUDr. Hostaše došlo ke změně v osobě předsedy spolku a na valné hromadě v roce 1928 byl za předsedu zvolen školní inspektor Paukert, JUDr. Hostaš byl zvolen místopředsedou. Valné hromady dne 11. dubna 1929 se JUDr. Hostaš ze zdravotních důvodů nezúčastnil. Za přítomnosti

⁸³⁹ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

delegáta ústředí finančního ředitele Kličky z Prahy byla odevzdána dlouholetému předsedovi odboru JUDr. Hostašovi čestná plaketa za jeho zásluhy o české Pošumaví. Předseda Paukert informoval členy o vánoční sbírce pro chudé, o podpoře chudých studentů v Praze.⁸⁴⁰

Jako člen působil nadále i v hasičském sboru. Aktivněji vystupoval ve spolku turistů, kde byl nadále volen za místopředsedu klatovského odboru turistů. Předseda spolku inspektor Šíma informoval členy o pokroku ve zpracování turistické mapy Šumavy, i o stoupajícím zájmu turistů o Šumavu, o čemž svědčilo množství dopravovaných osob po železnici. Za finanční pomoci ústředí byly označeny hlavní turistické trasy, turisté se starali o zpřístupnění hradu Klenová, stoupalo i množství návštěvníků v katakombách, na Černé věži, radnici. Spolek apeloval na členy, aby se zúčastnili soutěže na návrh přestavby na Hůrce. Předseda ocenil rozdělení snahy ústředí o vybudování turistických tras na Šumavě, na které bylo uvolněno pro Šumavu 143.000 K.⁸⁴¹

Na jaře 1927 turisté za pomoci učitelstva a školní mládeže vyvěsili na všech nádražích a uprostřed obcí tabule s vyznačenými trasami v okolí. JUDr. Hostaš se již značkování nezúčastňoval. 27. července byla uzavřena soutěž o návrh na úpravu prostoru klatovské Hůrky, byly vybrány tři návrhy a jejich autoři byli odměněni tisícem korun.

Valná hromada 19. března 1928 shrnula činnost a úspěchy klatovských turistů. Za úspěchy byly označeny především stavby chat, konkrétně se podařilo vybudovat útulnu na Jezerní hoře, chatu na Pancíři, rozšíření státního objektu u Černého jezera, zavedení prvních telefonů na šumavské chaty, označení množství turistických tras. JUDr. Hostaš byl opětovně zvolen do správního výboru spolku.

Jako člen správního výboru působil JUDr. Hostaš v okrašlovacím spolku. Na valné hromadě spolku 22. června 1926 shrnul předseda spolku notář Fügner činnost spolku za poslední období. Spolek se

⁸⁴⁰ Národní jednota pošumavská v Klatovech, neuspořádaný fond, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸⁴¹ Šumavan, 12. března 1927, č. 20, roč. 59

zasloužil o výsadbu okrasných stromů a dřevin na volných prostranstvích ve městě, jeho hlavním projektem bylo upravení prostoru bývalého kostela sv. Anny na Hůrce, což byl společný plán turistů a okrašlovacího spolku. Okrašlovací spolek se věnoval výzdobě radnice, vybíral na sochařskou výzdobu radnici. Spolek se nechal inspirovat jinými korporacemi, které vybíraly peníze na své projekty u krajanů v zahraničí. Okrašlovací spolek se rozhodl požádat zahraniční krajany o peníze na výzdobu radnice. Při volbě správního výboru se opět stal jeho členem JUDr. Hostaš.⁸⁴²

Žádost o pomoc u amerických krajanů byla úspěšná, do Klatov bylo zasláno 1000 K, informoval o tom místopředseda spolku profesor Vaněk, který na počátku sezení vzpomněl na notáře Fügnera, který byl dlouholetým předsedou spolku. Za předsedu spolku byl zvolen profesor Vaněk a jeho náměstkem se stal jeho přítel JUDr. Hostaš.

Valná hromada 31. května 1929 vyjádřila dík svým čelným představitelům profesoru Vaňkovi a JUDr. Hostašovi za jejich práci a snahy o úpravu a udržování čistoty ve městě. JUDr. Hostaš sdělil zprávy ze sokola, že jednota buduje na svahu pod Hůrkou velké letní cvičiště, dále informoval o umístění alegorických soch v parku. Novým předsedou se stal profesor Vaněk, místopředsedou JUDr. Hostaš. Valná hromada schválila plán nejbližších úkolů spolku. Spolku turistů mělo být věnováno 500 Kč za zbudování cesty Ferdinanda Vaňka, měly být věnovány prostředky na opravy způsobené vichřicí v městských sadech, dále měla být zahájena oprava schodiště při křížové cestě na Křesťanský vrch, spolek měl vydat výzvu klatovským ženám, aby vyzdobily svá okna květinami, mělo být blahopřáno Spolku pro ochranu ptactva a ryb k jeho čtyřicátému výročí existence.⁸⁴³

Po celou dobu byl JUDr. Hostaš ředitelem kanceláře městské spořitelny. Místo ve výboru hospodářské záložny obsadil po otci

⁸⁴² Šumavan, 3. července 1926, č. 52, roč. 58

⁸⁴³ Šumavan, 12. června 1929, č. 45, roč. 61

JUDr. Vladimír Hostaš. Dále působil JUDr. Hostaš v kuratoriích městské obchodní školy, hospodářské školy a ženské průmyslové školy.

Od doby světové války byl členem místního spolku Červeného kříže. Od počátku existence spolku byl členem Masarykovy ligy proti tuberkulóze. JUDr. Hostaš stál v čele snah spolku o zbudování protituberkulózní stanice v klatovské nemocnici.

Pravidelně se zúčastňoval zasedání místního odboru Ústřední matice školské. V roce 1927 oslavili padesát let svého trvání právováreční měšťané, v jejichž výboru JUDr. Hostaš dlouhá léta působil.

Největší zálibou zůstávala pro JUDr. Hostaše práce v muzeu. Ve vedení ústavu spolupracoval s tajemníkem muzea Pláničkou a svým kolegou a spolupracovníkem na soupisech památek profesorem Vaňkem. V kanceláři muzea zpracovával rodopisy, sepisoval inventář, vedl korespondenci s jinými ústavy, přepisoval archiválie, odpovídal na žádosti o pomoc ve hledání životopisných dat, hojně si dopisoval s jindřichohradeckým archivářem Teplým. Množství času věnoval pomoci profesoru Vančurovi s dějinami města. Na podzim roku 1925 pokročil Vančura tak daleko, že se mohlo přistoupit k vydání prvního dílu, který měl zmapovat dějiny města do roku 1620.

Ve svém volném čase doprovázel po muzeu významnější návštěvy, jako byl zájezd muzejní rady a členstva Svazu československých muzeí, který se uskutečnil 5. července 1925. Čtyřicetičlenná skupina byl přivítána na nádraží starostou Petersem, za milé přivítání mu poděkoval plzeňský archivář PhDr. Macháček. V muzeu je přivítal ředitel kuratoria gymnaziální ředitel Soukup a jeho ředitel JUDr. Hostaš, který je provedl po celém ústavu. Za činnost a uspořádání muzeu dostal od přítomných muzejních pracovníků pochvalu.⁸⁴⁴

⁸⁴⁴ Šumavan, 8. července 1925, č. 53, roč. 57

22. prosince 1925 se konal řádná schůze kuratorií obou muzeí. Po vzpomínce na zemřelé členy kuratoria podal předseda kuratoria Soukup zprávu o činnosti muzea v letech 1924-1925. Hlavním problémem ústavu podle předsedy byl nedostatek finančních prostředků a prostorů pro uložení přibývajících exponátů a rozšiřující se knihovnu. Muzeum úzce spolupracovalo s Ústavem pro zvelebování živností v Plzni, ze jehož součinnosti uspořádalo muzeum několik kurzů, jako byl například kurz číšnický a hostinský. Soukup zvláště připomněl vydání Hostašova sborníku v roce 1924 k jeho sedmdesátinám. JUDr. Hostaš spolu s profesorem Vaňkem jako konzervátoři během roku podali množství podání Státnímu památkovému ústavu do Prahy, JUDr. Hostaš zvláště v době vrcholící pozemkové reformy zajistil několik patrimoniálních úřadů v okolí Klatov, spolu s Vaňkem se věnoval záchraně hmotných památek v kraji. Členové kuratoria schválili nový status ústavu, který měl pozměnit správu ústavu. Na závěr členové kuratoria vyslovili přítomnému řediteli muzea JUDr. Hostašovi dík za jeho dosavadní činnost. Hostaš poděkoval, řekl, že si nezasloužil takové vyznamenání a že vše vždy dělal jen z osobní záliby v historii a svém rodném kraji.⁸⁴⁵

Další schůze kuratorií obou muzeí se sešla 17.ledna 1927. Na zasedání promluvil nejdříve předseda kuratoria Soukup, který vedle členů obou kuratorií přivítal zástupce zemského správního výboru vrchního radu JUDr. Krčmu a ze Zemské rady živnostenské konsumenta Pavlíka. Nové kuratorium na léta 1927-1929 bylo zvoleno dle nově schválených stanov, které přijalo městské zastupitelstvo na schůzi 19. listopadu 1924. Jednotlivé korporace a státní instituce na základě nových stanov delegovaly do kuratoria své zástupce. JUDr. Hostaš byl delegován do kuratoria průmyslového muzea jako delegovaný zástupce města, stejně tak byl delegován do kuratoria vlastivědného muzea. Ředitel muzea JUDr. Hostaš podal kuratoriu zprávu o rozšiřování sbírek,

⁸⁴⁵ Šumavan, 30. prosince 1925, č. 101, roč. 57

o kontaktech, které muzeum získalo s novými ústavy a institucemi. Jako největší překážku k dalšímu rozvoji ústavu viděl jednak nedostatek finančních prostředků a především nedostačující prostory v budově spořitelny.⁸⁴⁶

JUDr. Hostaš jako ředitel muzea byl hlavním organizátorem všech slavností, přednášek, kurzů, výstav, které muzeum pořádalo. Největší a asi pro JUDr. Hostaše nejmilejší oslavou byla připomínka sedmdesátého výročí úmrtí spisovatele Josefa Franty Šumavského, Hostašova spolurodáka z Poleně. Slavnost začala 13. srpna 1927 sjezdem rodáků a přátel Poleňska. V sobotu 13. srpna proběhla tryzna u hrobu příbuzných Josefa Franty, kde promluvil řídící učitel Zeman, druhého dne, 14. srpna, proběhla slavnost u rodného domku v Polence. U domu přivítal zástupce Poleně Kalina nejvýznamnějšího rodáka JUDr. Hostaše, dále zástupce politické správy Cvachovce a další hosty. Slavnostní proslov měl Zdeněk Novotný z Klatov, který stručně shrnul život a dílo Josefa Franty, zejména jeho slovníkářské práce. Odpoledne se konalo sokolské cvičení, večer pak proběhl koncert a taneční zábava v Poleni. Po oba dva dny si návštěvníci slavnosti mohli prohlédnout výstavku o životě a díle Josefa Franty, kterou uspořádal JUDr. Hostaš z exponátů klatovského muzea.⁸⁴⁷ Nové poměry v republice s novou orientací v otázkách náboženských a výchovných přinesly i během oslavy Franty Šumavského spory. JUDr. Hostašovi si stěžoval poleňský farář Prukner, že byl během slavností Franty Šumavského zcela opomenut. JUDr. Hostaš mu v dopisech odpovídal, že samotnou strukturu oslav vytvořili zástupci obce Poleně, sám že uspořádal výstavku o Frantovi. Mrzelo ho, že slavnost nedostala i duchovní rozměr, zvláště v případě Franty Šumavského, člověka, jehož život byl spjat s hlubokým náboženským přesvědčením. Farář Prukner se podívoval i nad tím, že jeho jméno bylo vynecháno i v článku rady Skarlandta, svůj dopis ukončil slovy: „Nechci se proti tomu bránit, dosud však nevím, čím

⁸⁴⁶ Šumavan, 2. března 1927, č. 17, roč. 59

⁸⁴⁷ Šumavan, 10. září 1927, č. 70, roč. 59

jsem se proti vlasti, osobám prohřešil, čím jméno je skvrnou Poleně, ovšem katolický kněz je vůbec skvrnou národa.“⁸⁴⁸

Zasedání výroční schůze kuratorií dne 16. listopadu 1928 JUDr. Hostaš ze zdravotních důvodů vynechal. Pověřil však svého přítele profesora Vaňka, aby přednesl členům kuratoria alarmující zprávy ohledně nedostatku prostor pro knihovnu i depozitář muzea.

Ve společnosti členů muzejního kuratoria, zaměstnanců ústavu oslavil v březnu 1929 své pětasedmdesátiny.

⁸⁴⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Rodinný a soukromý život JUDr. Hostaše v letech 1924-1929

Oslavy Hostašových sedmdesátin pokračovaly i v roce 1925. Sdružení Klatovanů v Praze uspořádalo v sále pražské měšťanské besedy přátelský večer k poctě životního jubilea JUDr. Karla Hostaše. Na začátek uvítal JUDr. Hostaše i jeho rodinu předseda pražské organizace Dr. Fuhrlich, dále promluvil dlouholetý Hostašův přítel učitel Tarantik. Vypočetl všechny Hostašovy zásluhy v obci, okresu, spořitelně, vyzdvihl jeho práci na čtyřech svazcích soupisu památek. Připomněl, že nikdy nečinil nic pro svůj osobní prospěch, že za vše, co pro obec vykonal, mu bylo počátkem roku 1924 uděleno čestné občanství města Klatov.

Následně promluvil Dr. Jiří Guth-Jarkovský, který vzpomněl na svůj tříletý pobyt v Klatovech, kde pobýval v rodině JUDr. Hostaše, ocenil Hostašovu práci v místním klubu turistů.

Pak promluvil předseda pražské besedy Dr. Fuhrlich, který působil před 32 lety jako advokátní koncipient v Hostašově kanceláři v Klatovech. Atmosféru odlehčil několika vtipnými poznámkami Hostašův přítel akademický malíř Láďa Novák. Pak předstoupil před shromáždění jubilant JUDr. Hostaš. Pietně vzpomenu na svého prastrýce faráře Livoru, který „mu dal první základ své lásky k historii, naučiv ho ctíti zasloužilé o vlast muže, kteří za jeho dětství na Chudenicku občas přebývali požívající pohostinství rodiny Černínské, jako byl například slavista Dobrovský, historik Palacký, Čelakovský.“⁸⁴⁹ Po celý večer byl program doprovázen zpěvem a recitacemi několika sborů. Večera se mimo jiných zúčastnil profesor lékařství Rubeška, JUDr. Schauer, prezident krajského soudu v Liberci Hikisch, vrchní ředitel Berka, starosta Klatov Peters, ředitel městského úřadu v Klatovech Zuna, okresní starosta Dr. Nejd, profesor Reinsberg, kapitán Lenz, zástupci

⁸⁴⁹ Šumavan, 31. ledna 1925, č. 9, roč. 57

klatovského muzea, besedy, hasičů, personál jeho advokátní kanceláře a jiní.

Po návratu do Klatov zaslal Hostaš Spolku Klatovanů jako výraz svého díku za připravenou oslavu 100 K. Opět se plně pustil do práce v muzeu, kde trávil většinu volných večerů. Doma pak zdržoval většinu času ve své pracovně, kde se věnoval práci nad klatovskou historií, vyřizování korespondence. Několikrát týdně zašel do besedy, kde si dal několik oblíbených plzeňských piv a promluvil si s přáteli.

Na jaře 1925 se zúčastnil oslav sedmdesátých narozenin svého známého řídícího učitele Jana Tarantíka.⁸⁵⁰ Na jeho počest se konal stejně jako u příležitosti sedmdesátých narozenin Hostaše v Praze večer k poctě učitele Tarantíka.

5. června 1925 si pak jel odpočinout do lázní Luhačovic. Na cestu se vydal se svou švagrovou Marií Turnwaldovou, odpoledne docestovali do Brna, kam za nimi přijel z Bratislavy syn Karel a odvezl je spolu se svou manželkou Otýlií a čtyřletým synem Karlem do lázeňského domu. V lázních se JUDr. Hostaš setkal s radou Boučkem a kamarádem ze studií soudním radou Kundrátem. Následující dny pak trávil procházkami po okolí, návštěvami muzeí, kde si doplnil své poznámky o nových exponátech, které přibýly od poslední návštěvy v roce 1923. 8. června odjela švagrová „Máry“ do Klatov, v lázních zůstal jen se synem a vnukem Karlem. Během pobytu nezhálel a začal psát část poleňské kroniky o živelných katastrofách, které postihly obec. Jeho nemoc se však příliš nelepšila, artróza a revmatismus ho trápila nadále. Když přišlo, nemohli se s přítelem Boučkem vydat ani na výlety, čas

⁸⁵⁰ Jan Tarantik se narodil 12. března 1855 v Praze, poté studoval v Plzni a v Písku, kde se blíže seznámil s básníkem Heydukem. Po studiu na gymnáziu začal studovat techniku, kterou z finančních důvodů nedokončil, a nastoupil jako podučitel ve Slaném. Od roku 1877 působil v Klatovech, nejdříve na dívčí škole, pak byl v roce 1885 přeložen na chlapeckou školu. Dlouhá léta stál v čele klatovského spolku učitelů Amerling, před světovou válkou se stal výpomocným učitelem tělocviku na gymnáziu. Nejvíce času věnoval sokolskému hnutí, dále byl členem hasičského sboru, besedy, okrašlovacího spolku, řemeslnické besedy, turistického klubu, pořádal přednášky, byl autorem celé řady článků. Z Klatov odešel v roce 1920 do Prahy, kde se zapojil do činnosti Spolku Klatovanů. Šumavan, 7. března 1925, č. 19, roč. 57

trávil léčebnými procedurami. 10. června si ve svém deníku poznamenal, že se mu nemoc nelepší a že kvůli ní má jen něco přes 66 kg, což prý nikdy neměl.⁸⁵¹ V lázních se zúčastnil s radou Boučkem i slavnosti Božího těla. Během pobytu prožil žaludeční nevolnosti, které ho trápily již několik měsíců. V některých dopisech, které z lázní zasílal domů, se objevily i stesky nad stářím i nad tím, že „řada kolegů a přátel nás již předešla na pravdu Boží.“⁸⁵² S radou Boučkem trávili večery v kavárně, kde vzpomínali na časy, kdy studovali na právnické fakultě a následně začali s právní praxí.

14. června odjel z Luhačovic se synem Karlem do Bratislavy, kde se setkal se snachou Martou a synem Miloslavem. S Karlem si prohlédl centrum města, dóm sv. Martina, hřbitovy. V Bratislavě ho zastihlo několik dopisů z Klatov, psal mu syn Vladimír, který mu psal o dění v kanceláři, pozdravoval ho od vnuka. 17. června se nečekaně setkal se svým dávným přítelem, spolubydlícím ze studií z Klatov generálem Jiříkem. V univerzitní knihovně v Bratislavě se setkal s profesorem Emlerem, s ním si zavzpomínal na dobu pražských studií, jak studoval rád u jeho otce.

18. června se vrátil do Luhačovic. Se synem Karlem pravidelně navštěvoval bahenní koupele, pil léčebné čaje. V lázních se setkal s rodinou nedávno zemřelým kanovníkem Sedlákem. 20. června mu došel dopis, že ho Klub za starou Prahu jmenoval čestným členem spolku. V zápiskách si poznamenal, že „ho jmenování velmi překvapilo, neboť jsem vytýkal klubu nedostatečné hájení některých ohrožených památek, především činžovních domů a synagog.“⁸⁵³ Zbytek dní, které trávil v Luhačovicích, popršelo a dni trávil léčbou. 27. června odjel do Brna, kde se ubytoval v hotelu Slavie. V Brně se zúčastnil národopisných slavností, jako znalec národopisu si pochvaloval úpravu

⁸⁵¹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁵² Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁵³ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

krojů zástupců jednotlivých folklorních oblastí. Z Brna odjel 29. června a 30. června ráno ho v Klatovech přivítal Vladimír a Vráťa.⁸⁵⁴

V Klatovech se dlouho nezdržel a již 2. července vyrazil se synem Vládou do Prahy, kde se zúčastnil zasedání muzejní rady. Cestou zpět se zastavili v Plzni, kde byl JUDr. Hostaš přijat starostou města. Hned 4. července uvítal v Klatovech první členy zájezdu z Plzně, kde se konal sjezd svazu muzeí. Hostaš uvítal řadu svých známých hned na nádraží. 5. července přivítal zbylou část zájezdu, jménem muzejní rady poděkoval JUDr. Hostašovi místopředseda rady profesor Rajchl z Uherského Brodu. „Muzejní pracovníci použili příležitosti dané plzeňským sjezdem československých muzeí k tomu, aby vyhledali svého druha, pana Dr. Hostaše v jeho pracovním obvodu v Klatovech a vzdali hold jeho dílu, jehož vrchol spatřovati třeba ve znamenitém muzeu klatovském.“⁸⁵⁵

V září vyrazil s Polákem a synem Vráťou na Špičák, setkal se zde s generálem Jiříkem. Poté co zakoupil syn Vladimír automobil, častěji vyrazili se synem po okolí Klatov, především zajižďeli do Poleně.

I když se stále častěji hlásila nemoc, snažil se JUDr. Hostaš věnovat plně svým úkolům. Intenzivně pracoval v muzeu, spořitelně, pomáhal synovi v kanceláři, nechyběl při společenských akcích ve městě. Každý rok vítal v besedě ročníky abiturientů, kteří se ve výroční roky scházeli v Klatovech. 1. září 1926 se rozloučil jménem muzea a spolků s dlouholetým předsedou muzejního kuratoria ředitelem gymnázia Soukupem, který odcházel do výslužby. 3. října 1926 se zúčastnil slavnostního otevření hospodyňské školy.

Na jaře 1927 revmatismus ustoupil, plně se zapojil do práce mezi turisty, národní jednoty, kuratoriích škol. V dopisech s učitelkou Dubovskou probíral otázku fašistické organizace. „Zpočátku jsem byla proti utvoření fašistů, ve slově fašista jsem viděla něco cizího, leč dnes vidím, že je nutno dáti národu národní sebevědomí, které žel

⁸⁵⁴ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁵⁵ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

socialistickým učením v lidech českých bylo otřeseno.⁸⁵⁶ Hostaš vítal snahy o zvýšení národního vědomí, nebyl zcela přesvědčen, že se to mohlo podařit prostřednictvím fašistů. Dubovská Hostaše pravidelně informovala o dění ve fašistickém spolku i o svém zvolení místopředsedkyní fašistického sdružení žen. Postupně našla v Hostašovi člověka, který jí byl blízký a který s ní komunikoval v době, kdy prožívala deprese. Tak tomu bylo i v době, kdy se vzdala svého postu ve fašistickém sdružení.“ Jsou to bolesti od lidí, s kterými jsem nucena se stýkat a kteří se bojí, abych neměla vliv,“ stěžovala si Dubovská.⁸⁵⁷

Korespondenci udržoval s poleňským farářem Pruknerem, který Hostaše informoval o dění v obci, seznamoval ho s pozadím sporů uvnitř obce.

14. července 1927 zastihla Hostaše smutná zpráva, v Benešově zemřel na následky náhlé mozkové mrtvice přítel Ruda Polák. JUDr. Hostaš byl jeho smrtí velmi zasažen. V kondolenčním dopise Polákově dceři vzpomínal na jejich dlouhé přátelství, napsal, že i on se musí připravit na odchod z tohoto světa, jeho přátelé pomalu odcházejí. V prosinci pak zemřel další známý Hostašův dlouholetý spolupracovník v řadě spolků notář Fügner.

Na podzim 1927 ho navštívila v Klatovech Dubovská, kterou provedl po městě, večer s ní diskutoval s přáteli v besedě.

Na jaře 1928 zintenzivnil kontakt s Polení. Během ledna a února rodné město několikrát navštívil, většinu času zde trávil na faře u Pruknera. Společně se snažili získat prostředky na opravu obrazu poleňské madony.

Hlavní událostí roku 1928 bylo otevření budovy krajského soudu v Klatovech. Na vznik soudu se JUDr. Hostaš velkou částí podílel (viz. níže). V březnu se narodil další vnuk Vladislav. 7. dubna se zúčastnil jeho křtu.

⁸⁵⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁵⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Po slavnostním otevření soudní budovy se 16. července vydal se synem Vladimírem na cestu na Slovensko. Během cesty se zastavili u syna Vratislava v Praze, druhý den dorazili do Popradu. Během pobytu navštívili několikrát polskou stranu Tater, v Zakopaném navštívil Hostaš muzeum moderního umění, které se mu hrubě nelíbilo. Z Tater vyjeli do Košic, odtud pokračovali do Herlanských lázní, pak navštívili syna Miloslava v Trenčíně a přes Piešťany dorazili do Bratislavy, kde strávili několik dní.

Zvyšující se bolesti nohou způsobené revmatismem a artrózou ho donutily, aby se odebral na čtrnáct dní v září do lázní Poděbrady. Absolvoval celou kúru, denně se podroboval koupelím, léčil si zde i žaludek, který ho několik dní bolel. Během léčby vyjížděl do okolních měst, kde navštěvoval muzea, v poděbradském muzeu navštívil svého dlouholetého známého lékárníka a ředitele místního muzea Hellicha. Ke konci pobytu Hostaš onemocněl a musel se vrátit do Klatov.⁸⁵⁸

13. března 1929 se ve vyzdobené radniční síni sešli členové městského zastupitelstva a pozvaní hosté, kteří přišli pográtulovat JUDr. Hostašovi k jeho pětasedmdesátým narozeninám. Starosta Nevláčil oznámil, že bude na počest jubilanta přejmenována ulice Janovského na Hostašovu ulici a k jeho jubileu se rozhodlo zastupitelstvo věnovat z rozpočtu 10.000,- Kč na zdokonalení výzdoby Vančurových dějin Klatov. Za úřednictvo mu popřál ředitel úřadu Zuna, za muzejní svaz zástupce plzeňského muzea Dr. Macháček, za spořitelnu ředitel Kaňák, dále mu popřál přednosta okresního úřadu Cvachovec, za gymnázium ředitel Peters. Slavnosti se dále zúčastnili zástupci sokolů, turistů, hasičů, národní jednoty, okrašlovacího spolku a jiných korporací. Po přijetí všech gratulací JUDr. Hostaš všem poděkoval a řekl, „že vždy vše dělal s láskou, že práce především v muzeu mu pomohla překonat řadu trpkých zkušeností v životě.“⁸⁵⁹ V souvislosti s Hostašovými narozeninami uveřejnil Šumavan několik

⁸⁵⁸ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁵⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

vzpomínek obyvatel města na setkání s JUDr. Hostašem. Dlouhou dobu mu trvalo, než odpověděl na všechny gratulace, které mu došly. „Teprve v těchto dnech, kdy přestaly mi docházet konvencionální gratulace a když jsem již skoro hotov i s děkovnou korespondencí, obracím se k svým vlastním přátelům a příbuzným a mezi nimi i k Tobě,“ napsal 3. dubna Vančurovi.

Více a více času začínal věnovat vnoučatům, v dopisech do Prahy i na Slovensko se vždy ptal, kdy dorazí do Klatov, těšil se na každé zprávy o dětech. Ve vzpomínkách syn Vladimír popisuje, jak Hostaš vždy zacházel k nim domů za vnukem, ke kterému měl nejbližší, ostatní vnoučata viděl méně často, z Prahy nebo ze Slovenska přijížděli většinou na svátky nebo o prázdninách. „I když již špatně chodil, téměř denně navštěvoval syna Vladimíra a vnuka, každý den mu nosil drobné peníze nebo bonbony. Drobné mince rozdával i potřebným dětem, které potkal při procházkách městem. Za vnukem chodil, i když se odstěhoval syn Vladimír s rodinou na Vodojem, většinou ho doprovázel přítel profesor Vaněk, který mu pomáhal s chůzí. Na Vodojemu s sebou bral na vycházku vnuka a trávil s ním několik hodin v parku.“⁸⁶⁰

⁸⁶⁰ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

Životní pout' se uzavírá

V posledním období života se JUDr. Hostaš objevoval na veřejnosti, jen pokud mu to zdraví dovolovalo. Zejména zpočátku své nemoci se snažil docházet na schůze obecního zastupitelstva, jehož byl nadále členem. Se zhoršujícími se problémy s chůzí však po roce 1929 navštívil jen několik jednání. Členem zastupitelstva byl formálně až do konce roku 1931, kdy proběhly volby do obecního zastupitelstva. Po volbách vystřídal otce v zastupitelstvu syn JUDr. Vladimír Hostaš, který dokonce zasedl na do komise osobní, musejní a patronátní.

Krátce po pětasedmdesátinách se ještě zúčastňoval schůzí některých spolků. S pomocí švagrové nebo syna Vladimíra předsedal schůzím správního výboru besedy, ale i tyto návštěvy brzy skončily. Život v besedě upadal, na valné hromadě spolku 25. února 1930 to konstatovalo několik členů, kteří se schůze zúčastnili. Život spolku byl poznamenán rozmělněním politického života, beseda byla spjata s národní demokracií, což ji uzavíralo přístupu nových členů. Celkově se zájem o spolkový život mezi obyvatelstvem zmenšoval, a to především díky hospodářským problémům spojených s krizí a různým politickým smýšlením jednotlivých členů existujících spolků. S nedostatkem členů souvisel i nedostatek příspěvků, finanční krize pak vedla k tomu, že spolek nemohl vykonávat svou činnost. Ze schůze byl odeslán dopis předsedovi JUDr. Hostašovi, ve kterém mu členové přáli brzké uzdravení a návrat do besední společnosti.⁸⁶¹

Na valné hromadě 24. února 1931 byl JUDr. Hostaš v nepřítomnosti opětovně zvolen za předsedu spolku. Finanční krize spolku se projevovala i tím, že valná hromada rozhodla nadále neodebírat nejdražší časopisy, spolek musel definitivně vyřešit stěhování ze starých prostor v restauraci Slávie, která se měla bourat.⁸⁶²

⁸⁶¹ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸⁶² Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

22. března 1932 zahájil schůzi valné hromady besedy místopředseda spolku Dr. Melan, který uvítal všechny přítomné členy, zároveň vysvětlil, že činnost spolku upadá, protože zájem členů stále klesá. Dále Dr. Melan informoval, že byla správním výborem přijata nabídka majitele hotelu Centrál, který besedě nabídl jednu místnost. Následně bylo zvoleno nové vedení spolku, předsedou se stal opět JUDr. Hostaš, místopředsedou Dr. Melan, který místo nemocného JUDr. Hostaše spolek fakticky vedl.⁸⁶³

Valná hromada 27. dubna 1933 konstatovala, že spolek nadále upadá. Členové rozhodli zaslat předsedovi JUDr. Hostašovi dopis s přáním brzkého uzdravení. Knihovník spolku si postěžoval na to, že knihovna besedy zůstala ve starých místnostech ve Slávii, kde živoří a není vůbec používána. Podobná situace panovala i v Literární jednotě, proto dala valná hromada dala souhlas ke sloučení dvou starých spolků, které proti sobě stály několik desítek let od doby sporů staročechů a mladočechů ve vzájemné opozici – Měšťanské besedy klatovské a Literární jednoty v Klatovech. Hlavním problémem při jednání byl název nového spolku. V létě 1933 rozhodl správní výbor besedy o názvu, nový spolek by se podle tohoto návrhu měl jmenovat Měšťanská a literární beseda v Klatovech. Na valné hromadě byli zvoleni dva jednatelé, a to Miloslav Fügner a JUDr. Vladimír Hostaš, kteří měli připravit oslavu sedmdesátého výročí existence besedy v Klatovech.⁸⁶⁴

Ke sloučení spolků nedošlo, správní výbory spolků se nedohodly na nových stanovách, jedním z ústředních bodů sporů bylo hlasování ohledně změny názvu, kde beseda navrhovala, aby k případné změně názvu byl nutný souhlas všech členů, jednota naopak prosazovala jednodušší možnost změny názvu, a to souhlas dvou třetin hlasů. Ke kompromisu nedošlo, sloučení obou spolků bylo opět odloženo.⁸⁶⁵ I na dalších valných hromadách byl předsedou zvolen JUDr. Hostaš,

⁸⁶³ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸⁶⁴ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸⁶⁵ Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

který však již besedu nenavštěvoval. O dění ve spolku byl informován pouze prostřednictvím novin nebo z návštěv přátel ze spolku.

Ze zdravotních důvodů se nemohl zúčastňovat života i v jiných spolcích. Největší zájem projevoval o dění v Národní jednotě pošumavské. Pokud mohl, nechal si přímo referovat o dění v jednotě od jednatelů nebo členů výboru, později si pak přečítal výroční zprávy a zápisy ze schůzí správnímu výboru, a dokud mu zdravotní stav umožňoval psát, vypisoval si poznámky a doporučení, které pak zasílal správnímu výboru. V činnosti v ostatních spolcích se zhoršující se nemocí přestával. Kontakty se spolky udržoval zpočátku přes návštěvy představitelů korporací, později jen korespondenčně. Z veřejných korporací mu byly každý rok zasílány pozdravné dopisy u příležitosti jmenin nebo narozenin. Několikrát byl vyznamenán za zásluhy v jednotlivých spolcích, jako například v roce 1931, kdy mu udělil klatovský hasičsko-ochranný sbor čestnou zlatou medaili za uznání jeho padesátileté činnosti ve spolku. JUDr. Hostaš zaslal správnímu výboru hasičů dopis „psaný zřejmě ve velkém dojetí“, ve kterém poděkoval za tuto poctu a vyslovil smutek a politování nad tím, že již nemůže dokončit všechnu práci ve sboru i jiných spolcích.⁸⁶⁶

Velmi nerad se loučil s činností v sokole, v němž působil od osmdesátých let 19. století. Osobně se již nemohl zúčastnit sletu Šumavské sokolské župy, který se konal za mohutné účasti členů z celého Pošumaví v Klatovech ve dnech 11. až 15. června 1930. V dopise Vančurovi napsal, že „byl k pláči dojat, když ho celý průvod sokolů, který procházel 11. června na náměstí, pozdravil, když ho viděli, jak stojí za oknem svého bytu a mává šátkem a pozdravuje sokoly.“⁸⁶⁷

Asi nejhůře nesl, že se s postupující nemocí nemohl věnovat své největší životní radosti, a to muzejnictví a archeologii. Pokud mohl, chodíval s dopomocí švagrové nebo profesora Vaňka do muzea alespoň na několik hodin denně, později se věnoval vypisování poznámek,

⁸⁶⁶ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁶⁷ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

korespondenci ve svém bytě. V závěru života nemohl psát, dokud to bylo možné, nechával si číst ze Šumavanu, který odebíral, často také z Vančurových dějin. Péči o muzeum převzal z velké části tajemník Plánička, pomáhal mu profesor Vaněk. Počátkem třicátých let se začalo plnit velké přání JUDr. Hostaše. Spořitelna pro sebe začala stavět novou budovu na náměstí a bylo rozhodnuto, že celá původní budova připadne muzeu, které tak získalo celou rozsáhlou budovu a vyřešilo problémy s nedostatkem prostor.⁸⁶⁸

Na jaře 1930 se revmatismus a artróza v kolenou tak zhoršila, že mu znemožnila chůzi, stěží se pohyboval po pokoji. Zdravotní stav otce znepokojoval všechny syny, hledali možnosti, jak mu pomoci. V březnu oslavil sedmdesáté šesté narozeniny. Opět mu došla celá řada gratulací, osobně ho navštívili nejlepší přátelé. Při z návštěv mu učitel Tarantik doporučil specialistu na jeho chorobu, někdejšího klatovského studenta gymnázia MUDr. Schedlbauera. Přání brzkého uzdravení mu poslala všechna vnoučata, děti často psaly, že se za dědečka modlí a přejí mu brzké uzdravení. V červnu 1930 mu psala snacha Otylka, aby za nimi přijel na Slovensko, že se o něj bude starat. To Hostaš odmítl, chtěl zůstat v Klatovech. Počátkem července zařídil syn Vráťa prohlídku otce na klinice MUDr. Schedlbauera. Po prohlídce zůstal v jeho sanatoriu po tři týdny, kde se podrobil léčbě revmatismu. V sanatoriu ho navštívili známí z Prahy, časté dopisy dostával od Vančury, který ho pravidelně informoval o postupu na klatovských dějinách. Domů se JUDr. Hostaš vrátil 20. července, jeho stav se zlepšil, mohl se pohybovat po bytě,

⁸⁶⁸ Po Hostašově smrti nevyvíjel ústav takovou činnost jako dříve. Během války byla jeho část uzavřena a bylo v ní umístěno skladiště klatovského gestapa. Po skončení války začaly být v roce 1946 opět instalovány sbírky, dělo se tak pod dohledem ředitele Národního muzea Dr. Skalského. Během let 1947-1948 byla zpřístupněna všechna oddělení muzea, opět se začaly konat výstavy, přednášky, kurzy. V padesátých letech došlo ke změnám ve výběru pořádaných přednášek a výstav. Mezi dobově podmíněnými akcemi byly uspořádány výstavy k dějinám města, muzea, kulturním dějinám Klatov. Od roku 1971 do roku 1994 bylo muzeum z technických důvodů uzavřeno. Název Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech nese oficiálně až od června roku 2003. Archivní fond Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech

s pomocí švagrové se mohl projít na zahradě. Opět začal pracovat, věnoval se především muzejním záležitostem.⁸⁶⁹

Zlepšení zdravotního stavu nebylo však trvalé, koncem roku 1930 se vrátily otoky nohou v kolenou, které mu znemožňovaly chůzi, velmi špatně se pohyboval i po bytě. S postupem nemoci přestával vyřizovat svou písemnou agendu, částečně ji převzal syn Vladimír. Radost mu dělaly dopisy od dětí a vnoučat, nejvíce ho potěšily jejich návštěvy, které probíhaly nejčastěji během léta, kdy měli synové dovolené. Ke každým narozeninám a jmeninám mu byly zasílány desítky blahopřání, na které již nemohl sám písemně odpovídat, dopisy diktoval švagrové, která o něj po celou dobu nemoci pečovala, zbytek vyřizoval syn Vladimír. V roce 1933 se nemoc natolik zhoršila, že již nemohl téměř vstávat z lůžka, k revmatismu a artróze se přidaly nemoci žil a další nemoci spojené s věkem.

Od počátku roku 1934 se stav JUDr. Hostaše nepřetržitě zhoršoval, často nekomunikoval ani nevnímal okolí. 11. března 1934 se dožil JUDr. Hostaš osmdesáti let. K tomuto jubileu publikoval Šumavan podrobný životopis oslavence. Klatovská periodika připomněla, že JUDr. Hostaš již téměř čtyři roky nevycházel z domu, svou osmdesátku „dožívá v zátíší rodinném, vzdálen všeho veřejného, spolkového a politického života.“⁸⁷⁰ Zastupitelstvo si na schůzi připomnělo práci, kterou JUDr. Hostaš vykonal pro město, a zaslalo mu blahopřání. Děkovné dopisy, blahopřání zaslala celá řada soukromých osob, mezi korporacemi pak Masarykova liga, ředitelství hospodářské, obchodní, živnostenské školy, spořitelna, okres, sokol, beseda, svaz spořitelen, muzeí, hasiči, sokolská župa, červený kříž, klatovské děkanství, obce Poleň a Rohozno, kde byl JUDr. Hostaš čestným občanem, a jiné. JUDr. Hostaš většinu oslav spojených s jeho osmdesátinami již nevnímal, u lože ho navštívili jen nejbližší. Syn Vladimír nechal natisknout děkovné odpovědi za blahopřání, sestavil

⁸⁶⁹ Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, Vlastivědné muzeum Dr. Karla Hostaše v Klatovech

⁸⁷⁰ Šumavan, 10. března 1934, č. 20, roč. 66

po vzoru otce abecední seznamy gratulantů. Blízká rodina tušila, že to byly poslední otcovy narozeniny. Jeho stav se nelepšil, jeho život vyhasínal. Počátkem června přijal svátosti smíření, rodina se připravovala na jeho odchod.

JUDr. Hostaš zemřel tiše ráno v pátek 22. června 1934. Zpráva o skonu JUDr. Hostaše se rychle rozšířila po městě. Na radnici, okresním domě, budovách, v nichž sídlily jednotlivé spolky i na mnoha soukromých domech byly vyvěšeny černé prapory. Druhý den zveřejnily zprávu o odchodu JUDr. Hostaše klatovské noviny. „Churavěl již čtyři roky a po čtyři roky nikdo z klatovských obyvatel neviděl jej na obvyklé jeho procházce na každodenní pochůzce za úředními záležitostmi. Zmizel z očí lidu, ale žil v jeho duši a všichni viděli jsem živě tu jeho milou usměvavou tvář, tu dobromyslnou jeho duši a srdce, se kterými dovedl si získati úctu a přízeň všech spoluobčanů. Smířovali jsem se s osudem, že jej brzy ztratíme, ale když večer 22. června roznesla se po městě našem zpráva, že zemřel, rozvlnila se tklivě hladina jinak poklidného denního života našeho města a smutek ovládl všechny, kdož jsou si vědomi, jakou velkou ztrátu město naše jeho úmrtím utrpělo,“ napsal Šumavan.⁸⁷¹ O smrti JUDr. Hostaše informovala v poledne 22. června Československá tisková kancelář, již odpoledne začaly rodině chodit soustrastné telegramy. Na zasedání zastupitelů 22. června pronesl smuteční řeč starosta Nevláčil, zastupitelé vyslechly jeho projev vstoje. Zastupitelé rozhodli, že pohřeb bude vypraven nákladem obce a po jeho dobu budou rozsvíceny na náměstí a v ulicích lampy. Téhož dne se konalo smuteční sezení ředitelstva spořitelny, předseda ředitelství Kaňák ocenil zásluhy JUDr. Hostaše ve spořitelně, kde působil od roku 1890. Spořitelna nechala vytisknout smuteční oznámení a rozeslala je spořitelním ústavům v zemi. Smuteční shromáždění konal správní výbor Měšťanské besedy klatovské,⁸⁷² sokola. Hostašův přítel

⁸⁷¹ Šumavan, 23. června 1934, čís. 49, roč. 66

⁸⁷² Činnost besedy po smrti JUDr. Hostaše upadala, počet členů úmrtími nadále klesal. V roce 1940 se stal členem správního výboru JUDr. Vladimír Hostaš, v roce 1944 byl zvolen

vrchní soudní rada Hoschl nechal vytisknout v novinách smuteční sbor, který měl být zpíván při pohřbu.⁸⁷³

Hostašův pohřeb se konal 25. června z dvorany městského muzea. Od neděle 24. června byly jeho ostatky vystaveny v muzeu, kam se s ním přišlo rozloučit množství obyvatel Klatov a celého okresu. Od rána 25. června se shromažďovali zástupci všech korporací, obce, okresu a vojenské posádky v městském muzeu. Rakev s ostatky někdejšího starosty JUDr. Hostaše byla umístěna na katafalku, kolem něhož stáli čestnou stráž sokolové, hasiči a členové národní gardy. Celá místnost byla pokryta květinovými dary a věnci se stuhami v národních barvách. V devět hodin zapěl zpěvácký spolek Šumavan smuteční sbor, který na žádost redaktora Čermáka složil skladatel Josef Klička. Po doznění tónů hudby vykonal církevní obřady s vykropením rakve klatovský arciděkan Muchka. Po skončení modliteb za zemřelého promluvil starosta Nevláčil. „Při vyslovení jeho jména zvedají se kontury jeho díla, z nichž ne neposlední je tato monumentální budova s velikými sbírkami muzejními. Odtud z tohoto pantheonu nastoupí na poslední cestu, kdy tělo jeho bude vydáno plamenům, ale jeho veliké dílo přetrvá věky,“ řekl starosta.⁸⁷⁴ Následoval projev okresního hejtmána Wegera, který připomněl Hostašovu činnost jako okresního starosty. Dále k rakvi přistoupil místopředseda muzejní rady a ředitel zemského muzea v Brně Dr. Helfert, který řekl: „S Dr. Hostašem se loučí zdejší muzeum, které byly od něho dostalo základy takové, které byly vzorem muzejnictví v západních Čechách.“⁸⁷⁵ Jménem zástupců Plzně promluvil ředitel umělecko průmyslového muzea v Plzni Dr. Čadík. Zástupce besedy Dr. Melan poděkoval zesnulému za jeho činnost v besedě, odboru Národní jednotě pošumavské, okresní péči o mládež, osvětovém sboru a odbočce červeného kříže. Předseda ředitelství Kaňák ocenil

jednatelem. Po roce 1948 se ukázalo, že beseda se do nových poměrů nehodí. Určitou agónii ukončila sama beseda dne 19. dubna 1951, když se spolek sám rozpustil. Měšťanská beseda klatovská, kr. 2, Státní okresní archiv v Klatovech

⁸⁷³ Šumavan, 23. června 1934, č. 49, roč. 66

⁸⁷⁴ Šumavan, 27. června 1934, č. 50, roč. 66

⁸⁷⁵ Šumavan, 27. června 1934, č. 50, roč. 66

Hostašovu činnost ve spořitelně, kde byl zvolen v roce 1896 ředitelem kanceláře. Poté promluvil Dr. Flat, který se rozloučil s JUDr. Hostašem jako dlouholetým členem národní demokracie. Za město Domažlice se s JUDr. Hostašem rozloučil profesor Pavlík, za dobrovolný-hasičský sbor se přišel rozloučit rada Čech, za sokolskou župu Novotný, za rodnou Poleň farář Prukner. Posledním řečníkem byl tajemník muzea Plánička. Po zapění Foerstrova sboru byla snesena rakev do pohřebního vozu a průvod složený z žáků městské obchodní školy, sokolů a sokolek, hasičů se začal pohybovat osvětleným městem, které bylo přeplněno obyvateli města i okolí. Zemřelého doprovodili k hranicím města, kde mu zapěl pěvecký kroužek sokola. Poté byly tělesné ostatky odvezeny do plzeňského krematoria, kam dorazilo několik desítek zástupců města, spolků a celá rodina. V krematoriu promluvil Dr. Flat, pak náměstek starosty Plzně JUDr. Mandl, archivář Dr. Macháček, který se rozloučil s Hostašem jménem všech muzejních pracovníků v západních Čechách. Poté promluvil zaměstnanec Hostašovy advokátní kanceláře Urban, který byl u něj zaměstnán 45 let. Posledním řečníkem byl Jan Vaněk, který se s ním přišel rozloučit jménem svého pětadesátiletého otce profesora Vaňka. Pak zazněl chorál Josefa Kličky Klatovských zvonů hlahol v srdci bol, pak byla zazněla píseň Klatovy, Klatovy a za zvuků národní hymny zmizela rakev zrakům přítomných. Druhého dne se konala v děkanském kostele zádušní mše. Urna s Hostašovými ostatky byla uložena do rodinné hrobky v Klatovech.⁸⁷⁶

Určité symbolické rozloučením s JUDr. Hostašem proběhlo 22. července 1934, kdy byla na faře v Poleni odhalena pamětní deska. Pamětní deska byla původně určena k oslavě osmdesátých narozenin a na které byl nápis: Našemu rodákovi, starostovi okresu a města Klatov, zakladateli muzea, kulturnímu průkopníku k 80. narozeninám. Na slavnosti se sešlo množství obyvatel Poleně a Klatov, nejdelší projev o Hostašově díle pronesl archivář Dr. Macháček, dalšími řečníky byli

⁸⁷⁶ Šumavan, 27. června 1934, č. 50, roč. 66

starosta Peters, za okres Dr. Nejdí, závěrečnou řeč měl farář Prukner. Po odhalení desky se shromáždění rozešlo.⁸⁷⁷ Oficiální rozloučení s jedním z největších Klatovanů skončilo.

⁸⁷⁷ Šumavan, 28. července 1934, č. 58, roč. 66

Závěr

Na životě JUDr. Karla Hostaše jsem se pokusil zmapovat život představitele místní elity na maloměstě na konci 19. a počátkem 20. století. Obecná historiografie se tématu místních elit systematicky věnuje až v posledních desetiletích. Do popředí zájmu se dostávají významní jedinci, kteří začali po roce 1850 přebírat zodpovědnost za každodenní život a rozvoj obcí. Tito jednotlivci se začínají v jednotlivých městech pravidelně objevovat od šedesátých let 19. století, kdy plně zakotvila moderní obecní samospráva, která byla důležitým krokem k budování liberálně-občanské společnosti, která byla do jisté míry reprezentována těmito místními elitami. Ve spojení se sociálními vědami byla vytvořena určitá definice lokální politické elity, jakou byl i JUDr. Hostaš. Tyto elity vzešli převážně ze středních nebo nižších středních vrstev. JUDr. Hostaš jako syn správce farského poleňského z takových vrstev nepochybně pocházel. Tito jednotlivci se postupně vypracovali až ke špičkám správy, frakcí a politických stran. Dosti typické bylo u těchto osob hromadění funkcí, JUDr. Hostaš je tohoto příkladnou ukázkou. Kontakt s občany udržovali právě prostřednictvím řady spolků a korporací. Lokální elity začaly vytvářet jádro místních občanských vrstev, které tvořily přechod od pozdně feudální (měšťanské) ke kapitalistické (občanské) společnosti. JUDr. Hostaš jako typický představitel těchto elit zasahoval svou činností do politického života města a především do místního spolkového života.

Co se týká spolkového života, byly již od osmdesátých let 19. století tyto spolky ovlivněny v Čechách nacionalizací a politizací. Z národnostního hlediska se v samotných Klatovech neobjevovaly výraznější rozpory. V Klatovech byla německá menšina malá zhruba stejně velká jako komunita židovská a čítala několik set členů. Daleko intenzivněji se ve spolcích projevila politická diferenciací obyvatelstva. Nejstarší spolky v Klatovech jako byla beseda a později sokol a jiné byly zakládány nejčastěji představiteli řemeslníků, živnostníků a místní

intelligence. V počátcích těchto korporací nedocházelo k politickým třenicím, brzy se jejich představitelé ztotožnili se staročeským programem a jejich vedení bylo zároveň staročeskými předáky ve městě. Spory se objevily až v devadesátých letech, a to s rostoucí diferenciací mezi konzervativními staročeskými vůdci ve městě jako byl JUDr. Sedláček a starosta Frank a představiteli nastupující generace. Příkladem může být ostré vymezení mezi besedou a literární jednotou. Většina klatovských spolků ovšem zůstala po celou dobu monarchie pod vlivem radniční strany, a to nejdříve spojené se staročechy a později s mladočeským duem MUDr. Maškem a JUDr. Hostašem. Díky osobnosti JUDr. Hostaše se činnost spolků i přes postupné přibývání členů z jiných politických táborů nezastavila, i když někdy spory vycházející z různých názorů nejen politických byly zásadní.

Jako skutečně všestranná osobnost ještě více podtrhl své postavení ve městě svou činností ve spořitelně, hospodářské záložně, svazech průmyslníků a řemeslníků a jiných ekonomických korporacích. Prostřednictvím těchto iniciativ udržoval kontakty i s vytvářejícími se místními ekonomickými elitami. Jelikož Klatovy byly maloměstem, které nemělo vybudovaný velký průmysl, zůstávali v čele hospodářské elity většinou řemeslníci a živnostníci. Představiteli větších průmyslníků v Klatovech byli majitelé továren na prádlo, sirkárny, vatovny, strojího závodu. Určité specifické postavení měli židovští továrníci a obchodníci. S těmi JUDr. Hostaš udržoval kontakty jednak v některých spolcích, ale většinou jen na velmi oficiální úrovni. To souviselo nepochybně s nedůvěrou k židovskému obyvatelstvu spojené s jejich politickým smýšlením, kdy ve volbách často podporovali opozici proti Hostašově radniční straně.

Významnou složkou činnosti JUDr. Hostaše související s hospodářstvím města bylo organizování řemeslnických, živnostenských výstav. Jako člen kuratoria středních škol vyvíjel snahy o spolupráci s řemeslnictvem a živnostníky s těmito školami, organizoval výstavy výrobků žáků, sjednával praxe absolventům, pomáhal

s umístěním absolventů do podniků. Vrcholnou akcí v této oblasti byla monumentální pošumavská výstava v roce 1909.

Další obvyklou složkou činnosti představitelů místní elity byla činnost filantropická. Tuto svou aktivitu naplňoval JUDr. Hostaš především v Národní jednotě pošumavské, spolku sv. Aloisia, Ústřední matice školské, Husovu fondu a jiných. Byl hlavní organizátorem pravidelných sbírek na chudé děti v rámci spolků, byl spoluzakladatel Okresní komise pro péči o mládež, třídy pro slabomyslné děti, členem okresní a místní školní komise. Na poli zdravotní péče se zasloužil o vybudování nové okresní nemocnice, aktivně se zapojil do Masarykovy ligy proti tuberkulóze, byl hlavním iniciátorem vzniku protituberkulózní stanice v klatovské nemocnici. Reagoval na žádosti, které dostával od rodičů dětí, aby se přimluvil při umísťování potomků do jednotlivých škol v Klatovech, snažil se získat pro chudé podpory z nadací. Nejvíce se jeho filantropická činnost realizovala během světové války, kdy nesčíslněkrát intervenoval ve prospěch města i ve prospěch jednotlivců. Snažil se zasílat známým potraviny, spotřební zboží, které ve městech chybělo. Ve filantropické činnosti pak pokračoval i po roce 1919, kdy se snažil pomáhat zejména prostřednictvím svého vlivu u úřadů a institucí, kterých byl dlouhá léta členem.

Určitá nobilizace, která byla spojena s představiteli místní elity, měla vliv i na rodinu daných představitelů. Typickým prvkem tohoto procesu byl přechod k rodině moderního typu, kdy došlo k oddělení sféry osobního života a povolání, přestalo dřívější propojení řemeslníků v domech s tovaryši a učedníky. Určitým výrazem změn v těchto rodinách bylo zaměstnávání hospodyň. V případě JUDr. Hostaše tuto funkci zaujímal švagrová Marie Turnwaldová, která se starala o Hostašovu domácnost po úmrtí jeho manželky Anny.

JUDr. Hostaš byl příkladem honorace, která se vypracovala prakticky z ničeho. Ačkoliv pocházel na poleňské poměry z poměrně zajištěného prostředí správce statku, do Klatov přišel jako chudý student gymnázia. Na studiích v Praze se musel po úmrtí strýce těžce protloukat,

dokonce se musel vrátit do Klatov a studovat dálkově. Díky své pili studia dokončil, podařilo se mu dostat se do advokátní kanceláře staročeského klatovského vůdce JUDr. Sedláčka, který mu otevřel dveře ke spolkové a vůbec veřejné činnosti a s odstupem času je možno říci, že JUDr. Hostaš převzal později jeho postavení ve městě, ba ho překonal. Postupně se stal hlavní postavou politického a spolkového života města. Jistou nadstavbou, kterou se odlišoval od ostatních podobných lokálních představitelů, byla Hostašova činnost muzejní a archeologická. Dnes je téměř neuvěřitelná šíře zájmu JUDr. Hostaše, jak vůbec dokázal stihnout péči o rozvětvenou rodinu, spolky, muzeum, místní samosprávu. S neutuchající energií pokračoval ve své činnosti až do konce života.

Sám JUDr. Hostaš, kterého můžeme považovat za představitele místní elity, udržoval osobní kontakty s několika okruhy osob. Jednak v první skupině to byla především nejbližší rodina i rodina vzdálenější, a to především ze strany příbuzných manželky Anny. Druhá skupina, se kterou udržoval nejtěsnější kontakty, byla tvořena jeho nejbližšími přáteli, jako byl v první řadě profesor Vančura, soudní rada Ruda Polák, profesor Vaněk, tajemník muzea Plánička, lékárník Schimann, ředitel gymnázia Beer a jiní. Do poslední skupiny pak patří další členové spolků, členové politických orgánů, známí z muzejní činnosti, z Poleně a jiní. Z tohoto náhledu je možné pozorovat, že udržoval kontakty především s představiteli maloměstské honorace. Ta se do roku 1918 soustředila ve spolcích, zastupitelstev, kuratoriích muzea a škol. Bylo pochopitelné, že zájem o spolkový, politický život měli pouze občané, kteří byli jednak dostatečně finančně zajištěni, byli zapsáni do volebních seznamů a velmi často byla tato angažovanost spojena s dosažením určitého stupně vzdělání.

Mezi klatovskou honorací stál skutečně JUDr. Hostaš na jejím vrcholu. Převzal tak pozici po někdejším staročeském vůdci a svém učiteli JUDr. Sedláčkovi. Do skončení první světové války se mu

v rozsahu jeho činnosti a aktivitách nikdo nevyrovnal, zvláště po roce 1912.

Honorace byla také hlavním účastníkem rituálů a oslav, které probíhali ve městě. Jednalo se o jubilea spolků, narozeniny a jmeniny představitelů státu nebo lokálních hodnostářů, politické proslovy, uvítání vzácných hostů a jiné. JUDr. Hostaš na sebe vzal organizaci téměř všech těchto oficiálních akcí. Při každé takové slavnosti se ve městě objevila výzdoba plná praporů, slavnostních uniforem, zpěvu písní, slavností oblečení obyvatel.

Období takzvaných honorací skončilo po roce 1918. S reformou obecního zřízení byl definitivně zrušen celý systém voleb podle kurií. Při prvních volbách do městského zastupitelstva zvítězili sociální demokraté, Hostašovi národní demokraté příliš neuspěli. Podle výsledků paritního zastoupení v zastupitelstvu bylo jasné, že post starosty má náležet vítězné straně. I když sociální demokraté jednali o možnosti, že by mohl JUDr. Hostaš pokračovat ve starostenství, Hostaš odmítl. Pokračoval pouze v činnosti ve spolcích. Spolkový život v republice se změnil. Stranou zůstávaly spolky spojené se stými elitami jako byla beseda, literární jednota, okrašlovací spolek. Nově vznikající spolky částečně zastínily některé s podobným předmětem činnosti, tak např. klub turistů získal konkurenci v dělnických turistických uskupení. Sokol se plně zapojil do nových poměrů v republice. Dalším spolkem, který zdárně pokračoval v činnosti, byla Národní jednota pošumavská. JUDr. Hostaš zde vyjadřoval své názory na národnostní otázky období monarchie i v období republiky. V období monarchie byl hlavní boj veden proti německým spolkům, které podporovaly německé menšiny v národnostně smíšené oblasti budováním škol, podporami snah německých menšin při koupi pozemků v těchto oblastech kvůli volebním seznamům. V období republiky měly české snahy zřetelně jiné šance na úspěch, jednotlivé věci většinou dosáhly české zájmy úspěchu.

Asi největší zásluh a známosti dosáhl JUDr. Hostaš v obecní a okresní samosprávě. Klatovy se po roce 1848 vyvíjely jako jiná

maloměsta. Základem pro tento vývoj bylo vydání březnové ústavy s její liberální zásadou, že základem svobodného státu je svobodná obec. Skutečným základem pro vznik samospráv byla až únorová ústava z roku 1861 a na ní navazující obecní zřízení platné pro České království z roku 1864. Vedle obecní samosprávy se začala po roce 1864 konstituovat i samospráva okresní. Po překonání konfliktního období v sedmdesátých letech 19. století, kdy se samospráva postavila proti státní správě v souvislosti s pokusy o české vyrovnání, se okresy plně konstituovaly. Ovšem politické konflikty byly vystřídány spory národnostními, zvláště tam, kde procházela okresem národnostní hranice jako byl klatovský okres. Na tomto poli spolupracovala okresní samospráva právě s Národní jednotou pošumavskou. I když klatovský okres byl většině český, německé oblasti se táhly od Nýrska směrem k hranicím. Národnostní problémy se řešily právě na úrovni okresu. V roce 1864 se tak konstituoval i okres klatovský, který kopíroval soudní okresy, naopak státní jednotky v čele s okresními hejtmany kopírovalo několik těchto soudních okresů. Klatovské nacionálně české okresní zastupitelstvo jako druhý stupeň samosprávy se stalo baštou státoprávních postojů, proklamací, programů, národních slavností, zatímco německé okresy byly reprezentanty především říšského a později předlitavského centralismu. Tyto rozdíly vrcholily v devadesátých letech v době jazykových bouří. Na svou činnost se však nedostávalo okresům dostatek peněz. Jedinými zdroji peněz byly okresní přírážky, výnosy z vlastních fondů, silničních, mostních mýt a jiných. Velkým problémem, které musely okresní starostové jako JUDr. Hostaš řešit, bylo deficitní okresní hospodaření. Do okresní správy vstoupil JUDr. Hostaš funkcí okresního tajemníka, který vedl prakticky všechny záležitosti okresu, byl tak dobře připraven pro funkci okresního starosty, kterou zastával až do roku 1919. Celkově je možné říci, že úspěšnost fungování okresních samospráv se projevila v úspěšnosti v budování moderní infrastruktury, sociálního zabezpečení potřebných a nemocných, úroveň solidarity s postiženými živelnými pohromami,

udržování a rozšiřování sítě okresních silnic. Z tohoto hlediska byla okresní samospráva za starostování JUDr. Hostaše úspěšná. Sám jako člen okresní silniční komise se staral o stav silnic, zasadil se o řešení nesčíslných sporů v silniční agendě, o drobné opravy silnic, jejich údržbu, šterkování, stavby nových silnic i přebírání nových úseků do správy okresu. Okres fungoval i v oblasti péče o nemajetné a jinak potřebné, stejně tak jako v oblasti lesnictví, honební a jiných. Největší úspěch okresu byla stavba nové nemocnice, která byla dokončena v roce 1914.

Asi nejvíce JUDr. Hostaš proslul kvůli své činnosti v městském zastupitelstvu. Zpočátku své politické kariéry začínal s představiteli národní strany představované v Klatovech JUDr. Sedláčkem a purkmistrem Frankem. První otřes pro národní stranu v Klatovech byly volby v roce 1892, kdy se za radniční stranu dostal ve druhém sboru do zastupitelstvu JUDr. Hostaš. Již v tomto volebním období navrhoval JUDr. Hostaš nové projekty jako byla stavba jízdeckých kasáren a nových školních budov. Starosta Frank všechny návrhy na větší investiční akce odmítal s poukazem na špatný stav městského hospodaření. Těmito názory se začal vzdalovat svému dosavadnímu zaměstnavateli JUDr. Sedláčkovi, poprvé se tak stalo v roce 1891, kdy proti Sedláčkovu názory prosazoval T- G. Masaryka na říšského poslance. Nejostřejší volební kampaň v roce 1896, kdy opoziční mladočeši, tehdy již s JUDr. Hostašem, poukázali na naprosté nedostatky ve vedení města za vlády staročeků a kdy volby skončily vítězstvím mladočeské opozice v čele s MUDr. Maškem a JUDr. Hostašem. Starostou byl zvolen MUDr. Mašek a jeho náměstkem JUDr. Hostaš. Nové vedení radnice zveřejnilo katastrofální stav městského hospodaření a okamžitě oznámilo nové investiční akce, které hodlalo prosadit. Tak se na přelomu 19. a 20. století podařilo přes různé překážky vybudovat nová městská jatka, zrekonstruovat městskou plynárnu, v roce 1903 byl dokončen městský vodovod, byly předlážděny některé silnice ve městě, postupně bylo zrevidováno městské účetnictví,

sjednoceny účetní knihy, zrevidovaný městský majetek a město se podílelo i na velkolepé opravě děkanského kostela. Velké investice, které vedly k zadlužení města a které obhájovali MUDr. Mašek a JUDr. Hostaš, byly brzy trnem v oku opozičním zastupitelům ze státoprávních stran, jejichž mluvčím se na počátku 20. století se v Klatovech stal časopis Šumavan. Časté konflikty mezi radniční stranou vedly někdy až k rezignaci starosty jako se to stalo v roce 1904, kdy se MUDr. Mašek vrátil do úřadu až po několika měsících. Zvrat nastal v roce 1912, kdy zemřel starosta MUDr. Mašek a starostenský post převzal JUDr. Hostaš, který nadále pokračoval v politice svému předchůdce. Zdědil i spory s opozicí. Tyto spory částečně utlumila válka, během níž JUDr. Hostaš prokázal plně své kvality nabitě zkušenostmi několika desetiletí. V pozici starosty řešil často neřešitelné otázky, jako byly protestní delegace na radnici v době největší zásobovací krize. Stejně jako starostování okresu i starostování města skončilo v roce 1919. I pak však zůstal členem okresní správní komise a městského zastupitelstva za národní demokraty a funkce vykonával, dokud mu to zdravotní stav dovoloval. I ve dvacátých letech byl považován za odborníka na obecní a okresní samosprávu a byl přibírán k řešení řady problémů.

Významnou složkou činnosti samospráv byla činnost v oblasti školství. Od školního roku 1862/63 byla zavedena čeština jako vyučovací jazyk na všech farních a triviálních školách. Z hlediska správy bylo v roce 1869 důležité přijetí Hasnerova školského zákona, který zavedl místní školní rady jako hlavní kontrolní orgán nad místními školami. Členem místní i školní rady byl JUDr. Hostaš po dlouhá desetiletí. Základem školského systému se staly pětileté obecní školy a tříleté měšťanské školy. Pravomoci obcí vůči veřejnému školství upraveny zákony z roku 1873. Obce se staraly o školní budovy, platy učitelů, nadace. Místní školní rady sestavovaly rozpočty a předkládaly je zastupitelstvu, pokud došlo ke sporu, rozhodovaly okresní školní rady. Střední školství bylo již za dob Hostašových studií předáváno z církevních do světských rukou.

JUDr. Hostaš se výrazně angažoval v kuratoriích středních škol, celý život se intenzivně zajímal o dění ve středních školách, sám se podílel na vzniku obchodní školy.

Právě ve školských otázkách se objevily silněji národnostní rozpory. Stremayerova jazyková nařízení akceptovala dvojjazyčné národnostní školství, v národnostně smíšených oblastech, jako byla oblast na Klatovsku v okolí Nýrska. Právě zde se setkávaly snahy Národní jednoty pošumavské a proněmeckého Schulvereinu. JUDr. Hostaš byl velmi aktivní v prosazování národních myšlenek. Jako předseda národní jednoty se zasazoval o budování českých menšinových škol, kontrolu obecních voleb v národnostně smíšených obcích, podpory českým zájemcům o půdu v těchto oblastech kvůli sestavování volebních seznamů.

Zvláštní vazby ve městech byly tvořeny kolem městských spořitelen. Byly to právě spořitelny, které byly zdrojem financí pro města. JUDr. Hostaš byl zastánce velkých investic ve městě, a to i za cenu zadlužení. Právě městské spořitelny byly nejbližším zdrojem relativně levných úvěrů. Klatovská spořitelna, která byla založena v šedesátých letech 19. století, se brzy stala velmi solventním ústavem, jehož hlavní kapitál byl tvořen drobnými vklady střadatelů. Spořitelny byly schopny půjčovat veřejnoprávním korporacím půjčit i několik set tisíc korun. Kontaktní osobou mezi vedením spořitelny a zastupitelstvem byl JUDr. Hostaš, který ve spořitelně působil od roku 1890. Vedle zdroje financí byla spořitelny i významným zdrojem prostředků věnovaných dobročinným účelům. V každé účetní závěrce byla stanovena suma, která byla rozdělena na školy, muzeum, příspěvky na chudé děti a jiné.

Po světové válce muselo být pro JUDr. Hostaše určité zklamání, když na jeho osobu byly především z levicových řad útoky z dob jeho chování za války, zejména že nebylo vedeno řádné účetnictví, bylo mu vyčítáno velké zadlužení města. Ani tehdy nezanevřel na všestrannou činnost, kterou vyvíjel až dokud mu to zdraví dovolilo.

Na závěr vyjadřuji naději, že touto prací jsem alespoň částečně splatil určitý dluh vůči jednomu z největších klatovských rodáků, jakým JUDR. Karel Hostaš skutečně byl.

Prameny a literatura

Archeologické památky 1885, 1886, 1887, 1902

Časopis přátel starožitností českých, roč. XXXII

Časopis turistů, č. 7-8, roč. XXXVI

Český lid, Sborník věnovaný studiu lidu českého v Čechách a na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku 1910, roč. XIX

Farní věstník osady poleňské, rok 1927

Jubilejní památník místního odboru Československé obchodní besedy v Klatovech, Klatovy 1936

Kdyňská stráž, 16. března 1929, č. 11, roč.2

Knihy zápisů ze schůzí valných hromad sokola, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Klub českých turistů v Klatovech, neuspořádaný fond, uložený ve Státním okresním archivu v Klatovech

Kniha zápisů ze schůzí valných hromad místního odboru Národní jednoty pošumavské v Klatovech, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Kniha zápisů ze schůzí zastupitelstva města Klatov, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Knihy zápisů ze schůzí kuratoria okresní nemocnice v Klatovech, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Knihy zápisů ze schůzí městské rady města Klatovy, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech ve Státním okresním archivu v Klatovech

Knihy zápisů ze schůzí okresního výboru, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Knihy zápisů ze schůzí okresního zastupitelstva, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Knihy zápisů ze schůzí správních výborů místního odboru Národní jednoty pošumavské v Klatovech, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Knihy zápisů ze schůzí správních výborů Měšťanské besedy klatovské, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Knihy zápisů ze schůzí správních výborů sokola, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Knihy zápisů ze schůzí správních výborů valných hromad hasičského sboru v Klatovech, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Knihy zápisů ze schůzí valných hromad Měšťanské besedy klatovské, uložené ve Státním okresním archivu v Klatovech

Muzeum v Klatovech, neuspořádaný fond uložený ve Vlastivědném muzeu Dr. Hostaše v Klatovech

Nová doba, 12. března 1919, č. 71, roč. 35

Oběžník svazu českých měst, 31. května 1917

Okrašlovací spolek v Klatovech, neuspořádaný fond uložený ve Státním okresním archivu v Klatovech

Pamětní kniha královského města Klatovy, uložená ve Státním okresním archivu v Klatovech

Pamětní list vydaný u příležitosti 25 let trvání sokola v Klatovech, Klatovy 1911

Pamětní list vydaný u příležitosti odhalení pomníku Dr. Krejčího, Klatovy 1901

Pamětní spis k 40 letům činnosti dobrovolného sboru hasičského a ochranného v Klatovech, Klatovy 1914

Pozůstalost JUDr. Karla Hostaše, neuspořádaný fond uložený ve Vlastivědném muzeu Dr. Hostaše v Klatovech

Rodinná kronika 1879 –1916, uložená u rodiny Vladimíra Hostaše v Klatovech

Světlozor, 14. března 1929, č. 19, roč. 61

Šumavan, roky 1968 – 1934

Třetí sjezd českých měst v království českém v královském městě Klatovy ve dnech 21. – 23. srpna 1909, Klatovy 1910

Věstník Městského muzea v Klatovech 1882 – 1908, Klatovy 1909

Věstník muzea 1909 – 1911

Věstník muzea 1924

Věstník sokolské župy, Sušice 1921

Vzpomínky na založení odboru sokola v Klatovech, Klatovy 1909

Vzorková výstava v Klatovech 1920, In: Český deník, 16. července 1920, č. 194, roč. 9

Zpráva o činnosti Průmyslového muzea pro Pošumaví v Klatovech, odbočky Ústavu pro zvelebování živností v Praze, Klatovy 1918

Zprávy z osady poleňské, rok 1927

75 let spořitelny města Klatov, Klatovy 1936

Benedikt J.: Historie klatovského muzea v letech 1882 – 1945, Muzejní zpravodaj 1992

Beránek F.: Klatovy město a okolí, Praha 1988

Beránek J.: Historici Klatovska, Klatovy 1991

Fasora L., Hanuš J., Malíř J.: Občanské elity a obecní samospráva 1848-1948, Brno 2006

Hlavačka M.: Zlatý věk české samosprávy, samospráva a její vliv na hospodářský, sociální a intelektuální rozvoj Čech 1862-1913, Praha 2006

Hofmann G.: Hospodářský vývoj v Klatovech 1750 – 1918, Klatovy 1992

Hostaš K., Vaněk F.: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Domažlickém, Praha 1902

Hostaš K., Vaněk F.: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Klatovském, Praha 1899

Hostaš K., Vaněk F.: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Přeštickém, Praha 1907

Hostaš K., Vaněk F.: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Sušickém, Praha 1900

Hostaš K.: Dějiny městečka Poleně, Klatovy 1924

Hostaš K.: Hrob habartický, Klatovy 1884

Hostaš K.: Mohyly na Husíně, Klatovy 1887

Hostaš K.: Mohyly ostřetické na Klatovsku, Klatovy 1892

Hostaš K.: Mohyly u Poleňky, Klatovy 1883

Hostaš K.: Slavín klatovský, Klatovy 1907

Cihlář T.: Pošumavské pivovary, Brno 2003

Janák J., Hledíková Z.: Dějiny správy v českých zemích po roku 1948, Praha 1948

Kellerová B.: Literární tematiky na stránkách Šumavanu v letech 1868-1900, PedF Plzeň, 2000

Klatovy město a okolí, Národopisná propagace Československa, sv. XX, Praha 1937

Kol. autorů: Almanach k 190. výročí založení gymnázia Jaroslava Vrchlického v Klatovech, Klatovy 2002

Kučera D.: Politický, hospodářský a kulturní vývoj Klatov 1896-1914, PedF Plzeň, 1990

Löfelmann P.: Česko-německé vztahy na Klatovsku a Sušicku v letech 1918-1925, FF MU Brno 2000

Maier K.: Hospodaření a rozvoj českých měst 1850-1938, Praha 2005

Malý K.: Dějiny českého a československého práva do roku 1945, Praha 1997

Marcel J.: Muzeum v Klatovech (1882-1922), Klatovy 2001

Miczová J., Tolarová E., Weimann J.: Historie a současnost ekonomického školství v Klatovech, Klatovy 1983

Mráz K.: Literatura na Klatovsku v druhé polovině 19. století, Klatovy 1995

Neumann E.: Památník 40 roků činnosti dobrovolného sboru hasičského a ochranného v královském městě Klatovech, Klatovy 1914

Okresní hospodářská záložna, Almanach vzpomínek vydaný na paměť padesátiletého jejího trvání, Praha 1932

Plánička F.: JUDr. Karel Hostaš, tvůrce a ředitel muzea, Klatovy 1937

Prášek J.V.: Politický okres klatovský, Klatovy 1880

Průchová E.: Vývoj českého školství od založení města do roku 1945, PedF Plzeň, 1993

Půlstoletí spořitelny královského města Klatov 1862-1912, Klatovy 1912

Sekyrová J.: Průmyslový rozvoj Klatov v 19. století, PedF Plzeň, 1996

Strnad M.: Národní jednota pošumavská, PedF Plzeň 1984

Šafhauser J.: Národohospodářské úkoly Šumavy, Praha 1930

Šlajsová V.: Matice česká na Klatovsku, PedF Plzeň 1985

Šmíd J.: Dějinami klatovského gymnázia, Klatovy 1992

Šmíd J.: Vývoj česko-německých vztahů v podmínkách života na Klatovsku v letech 1848-1946, Klatovy 2000

Šůsová M.: Měšťanská beseda klatovská 1863-1883, Klatovy 2001

Šusová V.: Od Hostašova narození uplynulo 150 let, In. Mladá Fronta, 27.5.2004

Švec F.: Vlastivěda Klatovska, Klatovy 1933

Tarantik J.: JUDr. Karel Hostaš, životopisná črta napsaná u příležitosti jeho šedesátých narozenin, Klatovy 1914

Urban O.: Česká společnost 1848-1918, Praha 1982

Valeš L.: Klatovy před první světovou válkou, zpráva o předválečném politickém a hospodářském vývoji, FF UK 1997

Valeš L.: Klatovy v procesu politické 1916-1919, FF UK 1999

Valeš L.: Klatovy za převratu aneb průběh velkých událostí 28. října 1918 v malém okresním městě, FF UK 1997

Valeš L.: Národní jednota pošumavská 1884-1914, Klatovy 1999

Vančura J.: Almanach vzpomínek bývalých žáků gymnázia klatovského , Klatovy 1912

Vančura J.: Padesát let Měšťanské besedy Klatovské (1863-1913), Klatovy 1913

Vondráček K.: 50 let Národní jednoty pošumavské 1884-1934, Praha 1934

Wagner V.: Klatovy 1948

Zýková B.: Dějiny vzniku národopisného oddělení klatovského muzea a lidové hračky v jeho sbírkách, Praha 1962

Obrazová příloha

Poleňská fara, rodný dům Karla Hostaše

P. Viktorin Livora, prastrýc Karla Hostaše

Poleň

VYSVĚDČENÍ GYMNASIALNÍ.

Hostaš Pavel, narozen v Polní v Čechách, žák třídy na gymnasiu v Hlavočích obdržel tímto za druhé půlletí školního roku 1869 vysvědčení pro první třídu Číslo řadné 11. 11. 1869.

Mravné chování

Pilnost

Prospěch v jednotlivých předmětech:

V náboženství

V jazyku latinském

V jazyku řeckém

V jazyku českém

V jazyku německém

V dějepisu a zeměpisu

V matematice

V přírodopisu

V silozpytu

Ve filosofické propaedeutice

Zevnějšek prací písemných

Počet proměškaných hodin v učení

V Hlavočích dne 31. měsíce července 1869.

ředitel.

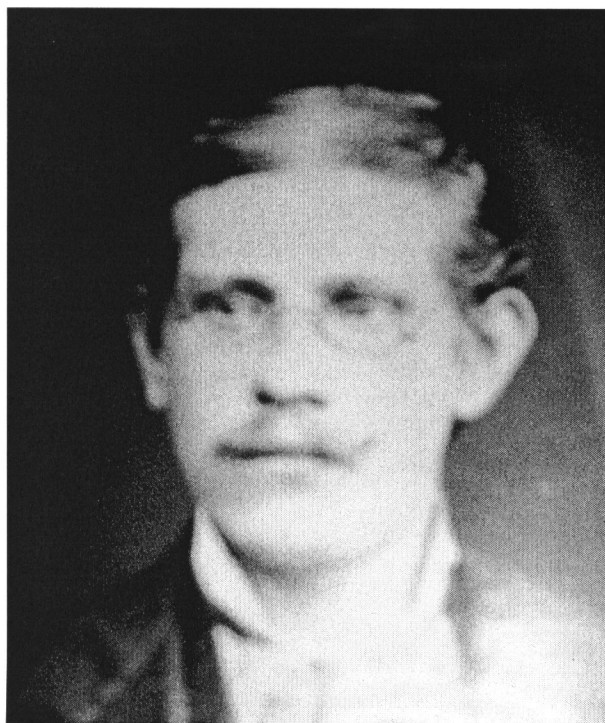
Státnice známek.

Mravné chování:	znamená	chvalitebné	nekomu	možná známka	nezákonná	nezákonná		
Pilnost:	vystačí	zvlášť	dostatečná	není	negativní			
Prospěch:	vystačí	vystačí	chvalitebný	dobrý	dostatečný	nedostatečný	celo	nedostatečný

Hostašovo vysvědčení z třetího ročníku gymnázia

Rodiče Karla Hostaše – Karel a Johana

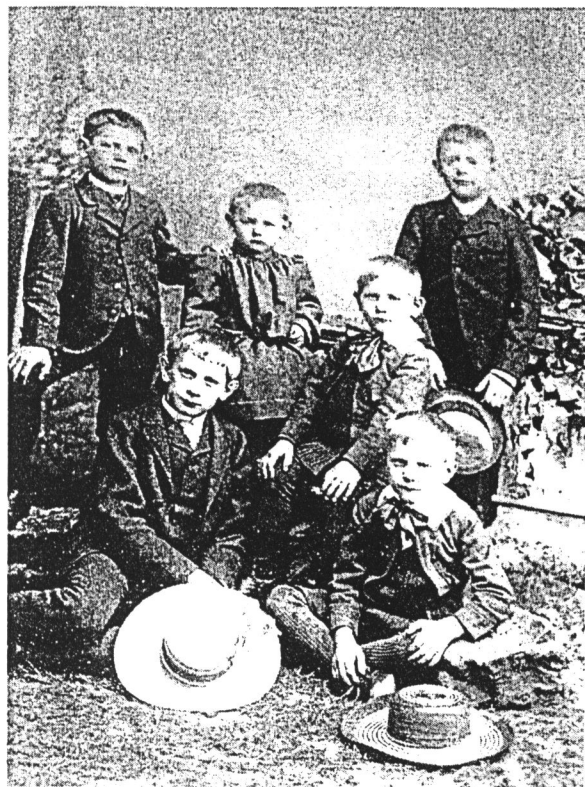
Karel Hostaš jako studen práv

Karel Hostaš s manželkou Annou

Hostašův otec Karel s druhou ženou Rozálií

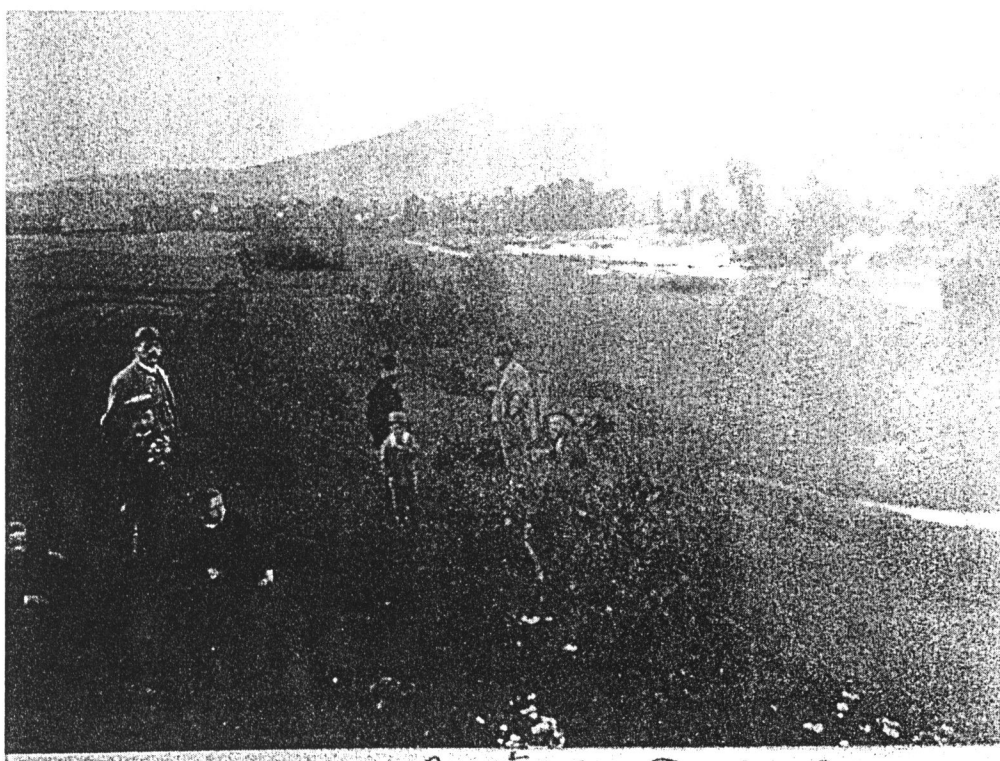
Synové Karla Hostaše

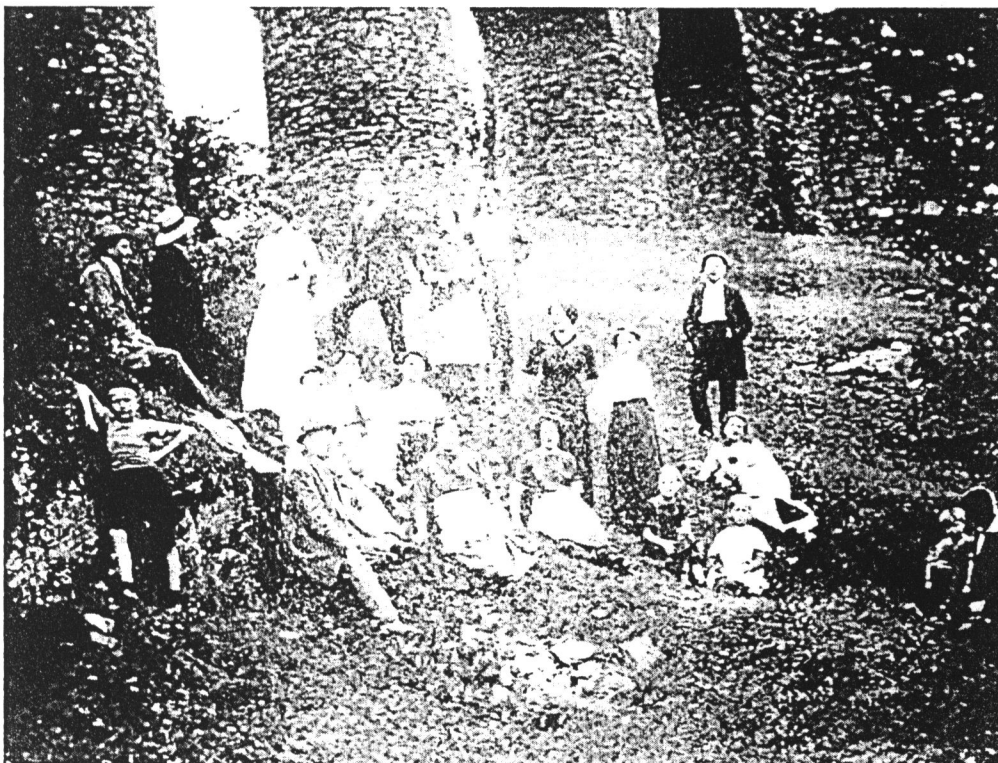
Synové Karla Hostaše

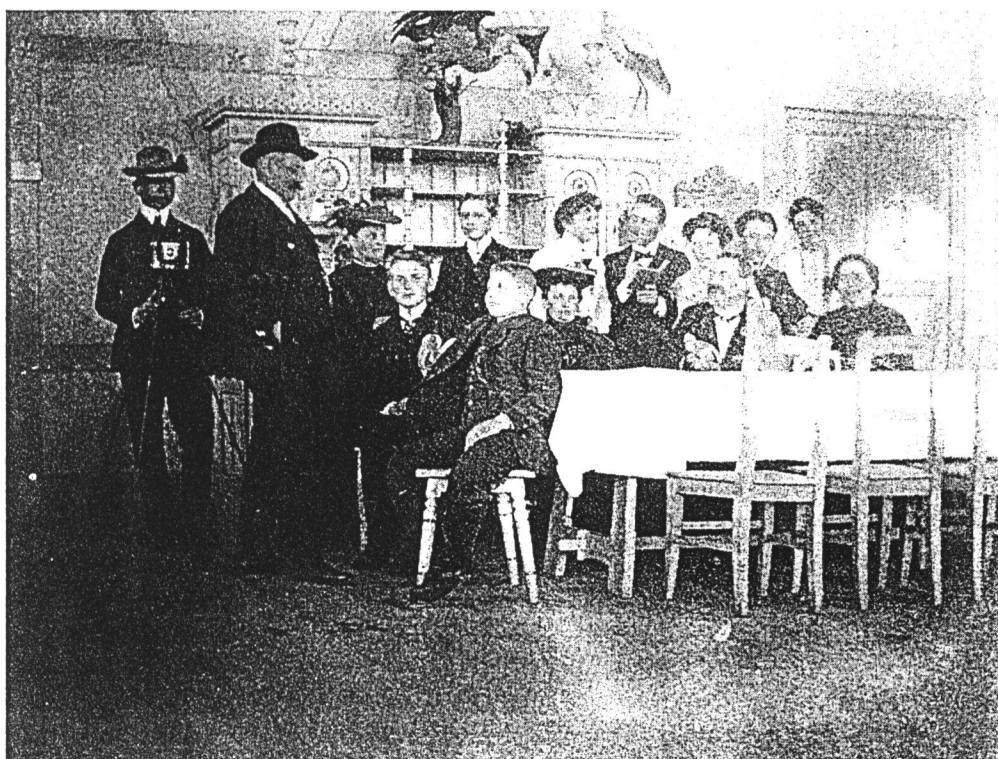
Hostašova rodina na výletě v Lubech u Klatov

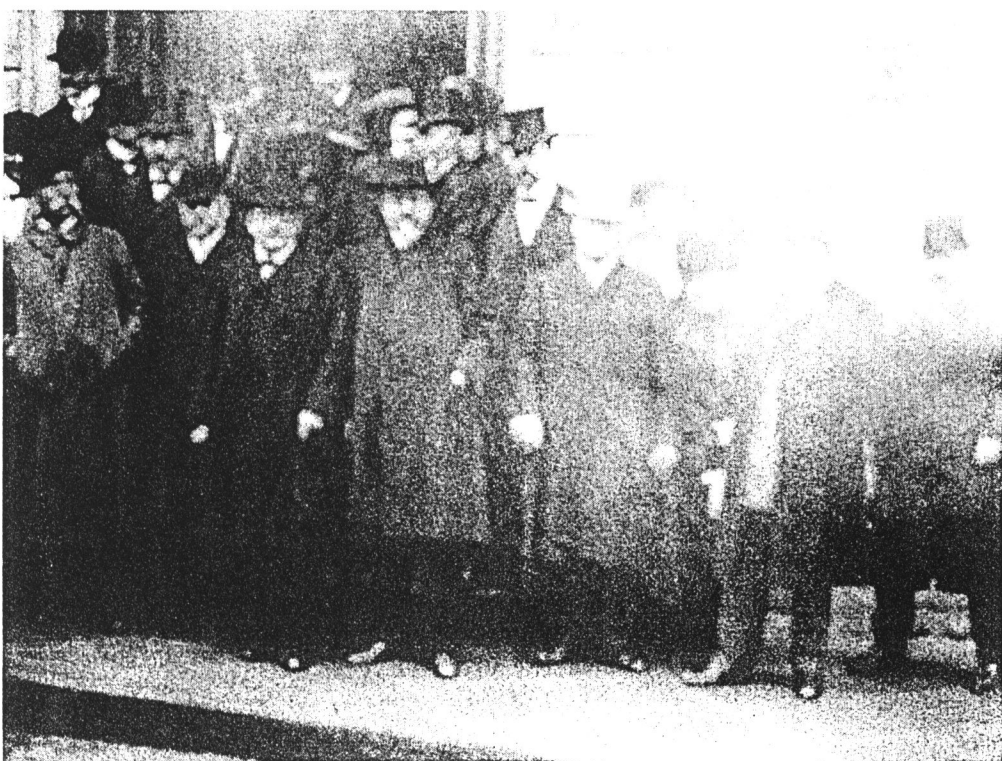
Rodinný výlet do Poleně – rok 1894

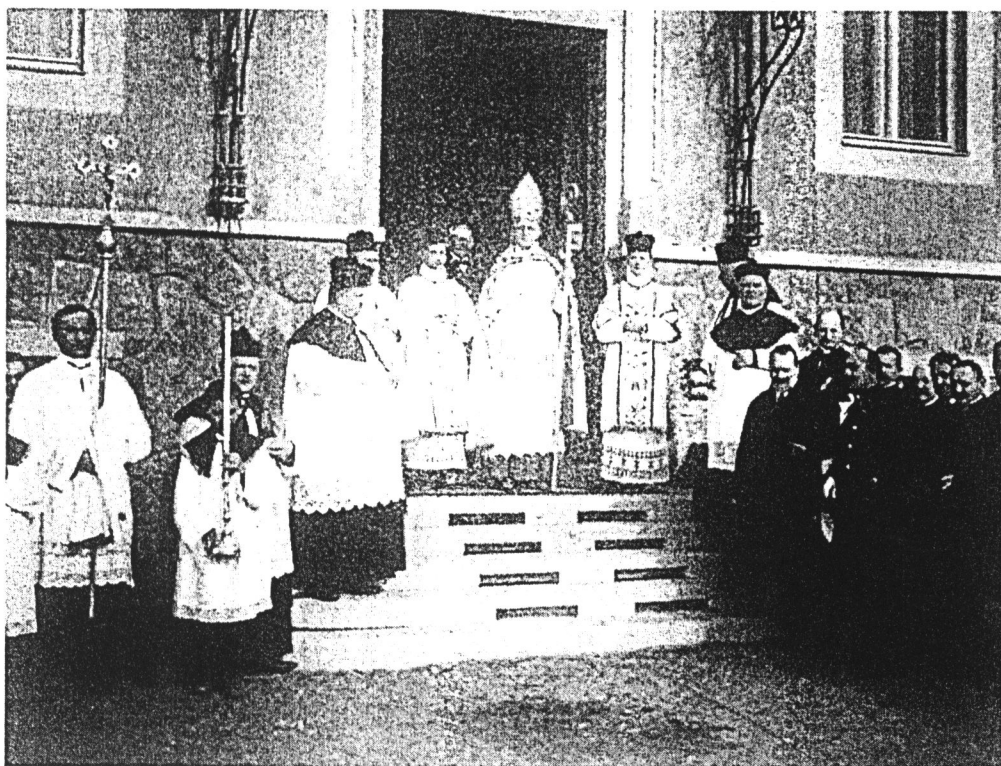
Výlet do Velhartic – rok 1912

Zastávka při výletu na Kubici – rok 1902

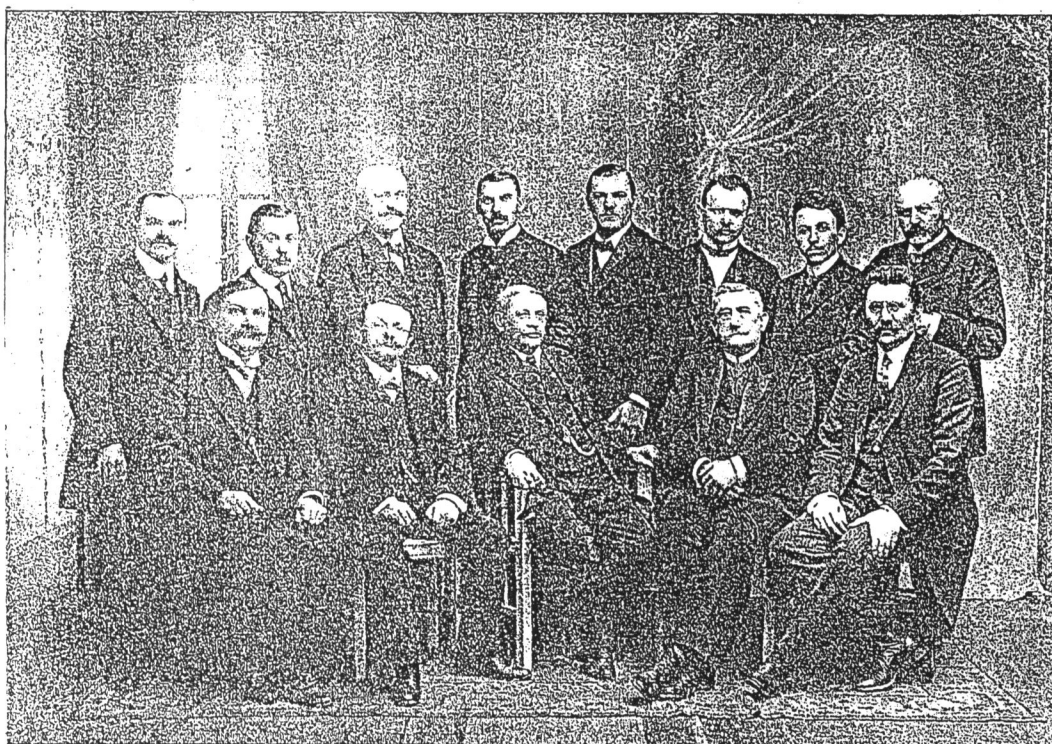

Slavnost u příležitosti 100 let trvání gymnázia – rok 1912

Slavnost otevření okresní nemocnice v Klatovech – rok 1914

Výbor Měšťanské Besedy v Klatovech v jubil roce 1915.

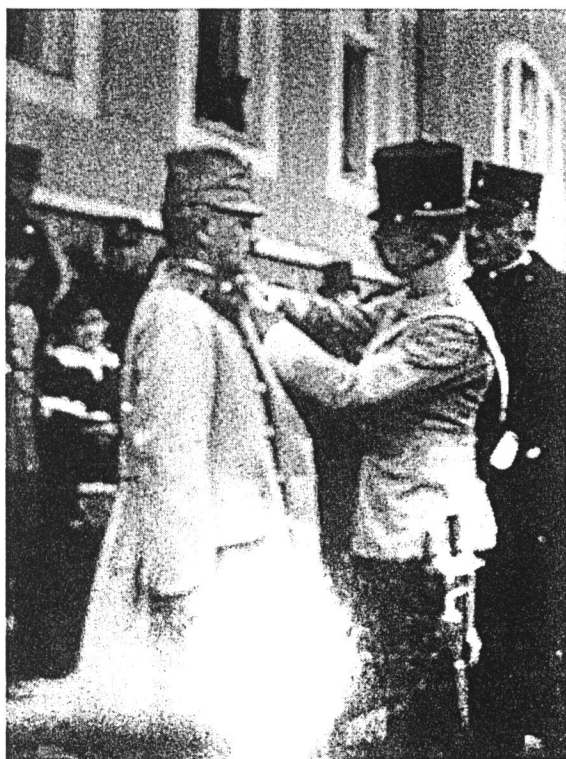
A. Sieber, V. Kusý, Jar. Holub, Vil. Digrin, V. Hemela, Fr. Albert, J. Polák, Jos. Hykmas,
JUDr. Bilek Prokop, Wagner Provozlav, JUDr. Karel Hostaš, H. Fügner, Fr. Svoboda.

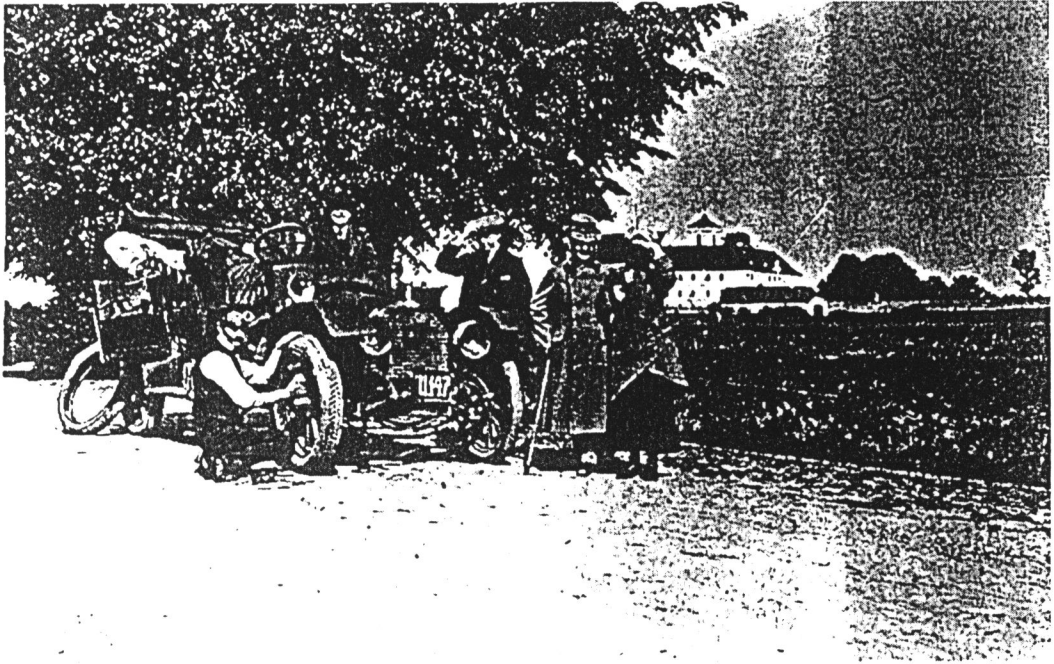
Správní výbor Hasičského sboru v Klatovech – rok 1914

Miloslav Hostaš

Vyznamenání syna Miloslava Hostaše – rok 1915

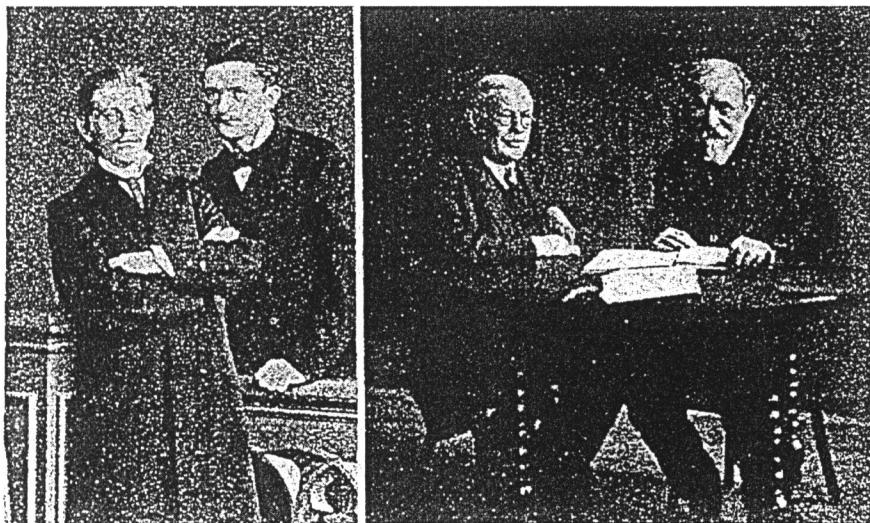
Hostaš na výletě do Lnářů – rok 1917

Výlet s přáteli na Klenovou

Karel Hostaš s rodinou Polákovou, synem Vladimírem a švagrovou Turnwaldovou

JUDr. KAREL HOSTAŠ, býv. zásloužilý starosta Klátov, zakladatel klatovského musea, vynikající pracovník kulturní slavi pětasedmdesátku. Na obou fotografiích (1875—1925) v levo Dr. HOSTAŠ, vpravo profesor Jindřich VANČURA — staří přátelé z mládí.

Členové okrašlovacího spolku – rok 1922

Výlet na Špičák

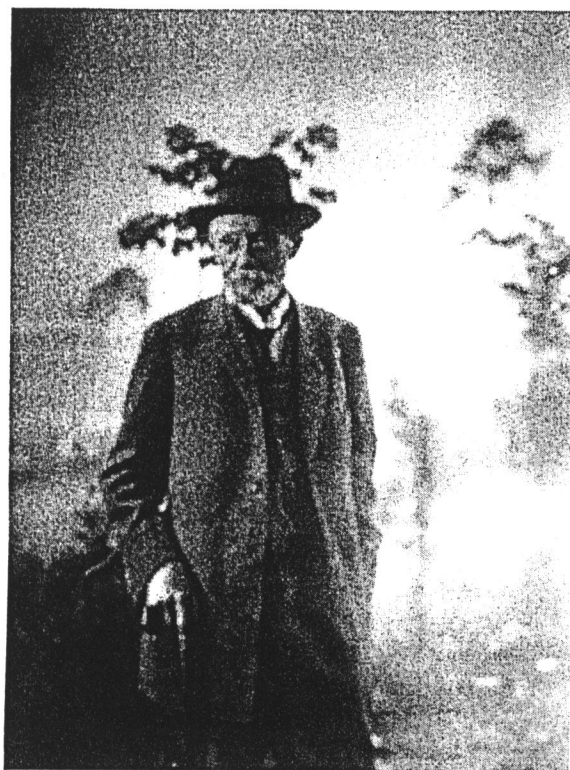
Návštěva prezidenta T. G. Masaryka v Klatovech – rok 1923

Karel Hostaš s prezidentem T. G. Masarykem v Klatovech – rok 1923

Karel Hostaš s vnoučaty

Hostašův přítel Vančura

Stáří přátelé – Hostaš a Vančura

Karel Hostaš – rok 1930

Odešel mezi nováčky naší plachty, drahý miláček, dědeček,
bratr, chůvi, brácha a strýc, pan

JUDr. Karel Hostaš,

advokát,
ex. c. okresní konzervátor ředitel Míst. muzea v Klatovech a. d. a. d.

Zemřel po dlouhého trvání nemoci v pátek dne 22. června 1934
o 7 hod. ráno ve věku 81 let.

Pohřeb koná se z dvoraný Míst. muzea v Klatovech v pondělí
dne 25. června t. r. o 9 hod. dopoled.

Kremace jehož dne v Plzni o 2 hod. odpolední v krematoriu
na ústedním hřbitově.

Zadušní nář. sv. sloužena bude v úterý dne 25. června t. r.
o 3 hod. ráno v církevním chrámu Páně v Klatovech.

Klatovy 12. června 1934

Ojgite Hostašova,
Marie Hostašova,
Marie Hostašova,
Karel Hostašova,
Klatovy.

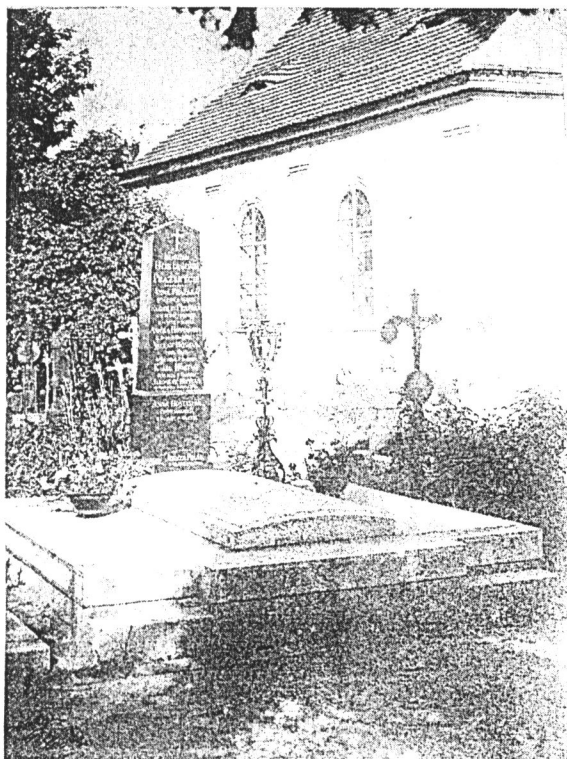
Marie Tereziánská,
Klatovy.

Karel Hostaš,
Klatovy.
Miroslav Hostaš,
Klatovy.
JUDr. Vladimír Hostaš,
Klatovy.
Vladislav Hostaš,
Klatovy.

Vladimír Hlávka, Karel Kozáček a Vladislav Hostašovi
Klatovy.

Na místě klanových darů bude panatovano příspěvky
na dobročinné účely.

Vydáno v Klatovech dne 22. června 1934.

Místo posledního odpočinku Karla Hostaše na hřbitově u Sv. Jakuba
v Klatovech

